

Voorlopige agenda van de commissie Financiën en Veiligheid van 22 oktober 2014

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Financiën en Veiligheid

Datum: woensdag 22 oktober 2014
Aanvang: 13:00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: dhr. B.N. Benjamins
Griffier: dhr. W.T. Meijer, tel. 050 367 7726, e. wolbert.meijer@groningen.nl

Opening

Bijlage - Uitnodigingsbrief met toelichting op de agenda (pdf)

A Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A2. Vaststelling agenda

A3. Afspraken en planning

a. Besluitenlijsten

Bijlage - Besluitenlijst 4 juni 2014 (pdf)

Bijlage - Besluitenlijst 18 juni 2014 (pdf)

Bijlage - Besluitenlijst 17 september 2014 (pdf)

Bijlage - Besluitenlijst 1 oktober 2014 (pdf)

b. Lange termijn agenda

Bijlage - LTA F&V oktober 2014 (pdf)

c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

Bijlage - IM lijst F&V oktober 2014, niet afgehandeld (pdf)

Bijlage - IM lijst F&V oktober 2014, afgehandeld (pdf)

A4. Conformstukken

a. Wijziging APVG, hoogwerkers

(raadsvoorstel 28 augustus 2014)

Raadsvoorstel - Wijziging APVG hoogwerkers (pdf)

b. Actualisatie van de begroting 2014 Veiligheidsregio Groningen

(raadsvoorstel 11 september 2014)

commissie Financiën en Veiligheid - woensdag 22 oktober 2014

Raadsvoorstel - Actualisatie begroting 2014 Veiligheidsregio Groningen
(pdf)

- c. Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014
(raadsvoorstel 19 september 2014)
Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014 (pdf)
- d. Dienstverleningsplan accountant controlejaar 2014
(raadsvoorstel 3 oktober 2014)
Raadsvoorstel - Dienstverleningsplan accountant controle jaar 2014 (pdf)
Bijlage - Dienstverleningplan 2014 gemeente Groningen (pdf)
Bijlage - Evaluatie dienstverlening 2013 (pdf)
Bijlage - Dienstverleningplan 2014 gemeente Groningen (vertrouwelijk)
(pdf)
Bijlage - Evaluatie dienstverlening en overzicht kosten 2013 (Vertrouwelijk)
(pdf)

A5. Rondvraag

B Inhoudelijk deel

- B1. Verordening tot wijziging van artikel 2.35b van de Algemeen Plaatselijke Verordening Groningen 2009 (bepaling paracommerciële inrichtingen)
(raadsvoorstel 28 augustus 2014)
Raadsvoorstel - Verordening tot wijziging van artikel 2 35b van de Algemeen Plaatselijke Verordening Groningen 2009 (bepaling para (pdf)
- B2. Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 Noord-Nederland
(burgemeestersbrief 16 september 2014)
Collegebrief - Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 Noord Nederland
(pdf)
- B3. Voortgangsrapportage 2014-II en Sleutelrapportage april - juli 2014
(Collegebrief 14 oktober 2014)
Collegebrief - Voortgangsrapportage 2014 II en sleutelprojectenrapportage april - juli 2014 (pdf)
- B4. Herziening Inkoop- en Aanbestedingsbeleid
(collegebrief 2 oktober 2014)
Collegebrief - Informatie herziening inkoop en aanbestedingsbeleid (pdf)
- B5. Burgerinitiatief
Bijlage - Burgerinitiatief - memo (pdf)

C Huishoudelijk deel

C1. Ingekomen stukken + verslagen auditcommissie

[Bijlage - Lijst ingekomen collegebrieven F&V oktober 2014](#) (pdf)

[verslag audit commissie 2 juli 2014](#) (pdf)

[verslag audit commissie 17 september 2014](#) (pdf)

C2. Vaststelling verslagen 21 mei, 22 mei, 4 juni, 18 juni, 17 september en 1 oktober

[Verslag FV 4 juni 2014](#) (pdf)

[Verslag FV 18 juni 2014](#) (pdf)

[Verslag F&V 17 september 2014](#) (pdf)

[Verslag F&V 1 oktober 2014](#) (pdf)

[Verslag F&V 21 mei 2014](#) (pdf)

[Verslag F&V 22 mei 2014](#) (pdf)

Sluiting

Bij de inhoudelijke agendapunten onder A en B kunnen burgers gebruik maken van het inspraakrecht. Men krijgt daarvoor maximaal drie minuten. De totale insprek-tijd per vergadering is maximaal een kwartier. Insprekers dienen zich minimaal 24 uur voor de vergadering aan te melden bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

U kunt deze vergadering live volgen via www.gemeenteraad.groningen.nl

Bijlage - Uitnodigingsbrief met toelichting op de agenda

Onderwerp Uitnodiging commissievergadering 22 oktober a.s.

Leden Raadscommissie Financiën en Veiligheid

Telefoon (050) 367 77 26	Bijlage(n)	Ons kenmerk
Datum 10 okt '14	Uw brief van	Uw kenmerk

Geachte commissieleden,

Namens uw voorzitter, de heer Benjamins, nodig ik u uit voor de commissievergadering Financiën en Veiligheid van **woensdag 22 oktober a.s. om 13.00 uur, Oude Raadzaal.**

Conformstukken

De wijziging APVG m.b.t. hoogwerkers is bedoeld als verduidelijking t.a.v. de vergunningplicht van hoogwerkers.

De actualisatie van de begroting van de Veiligheidsregio is nodig vanwege toegenomen kosten, het college stelt voor om akkoord te gaan.

De vaststelling van de verordening bevolkingsadministratie betreft een technische operatie n.a.v. de invoering van de wet basisregistratie personen.

Het dienstverleningsplan van de accountant is voorbesproken in het auditcommittee. U kunt e.e.a. nalezen in de verslagen van het auditcommittee die toegevoegd zijn aan C1.

Bepaling paracommerciële instellingen

Het betreft hier een vervolg op de discussie die vorig jaar tweemaal in uw commissie is gevoerd (16 oktober 2013, 11 december 2013). Omdat toen nog geen overleg met alle betrokken paracommerciële instellingen plaats had gevonden, is in december 2013 eerst gekozen voor een algemene lijn. In 2014 zou dan, na overleg met betrokkenen, een aangepast raadsvoorstel worden gedaan. Dat ligt nu voor.

Regionaal beleidsplan veiligheid Noord-Nederland

Het betreft hier zegmaar de regionale kadernota veiligheid, waarvan de binnenkort vast te stellen lokale veiligheidsnota een afgeleide is. De betrokken raden kunnen tot 31 oktober a.s. wensen en bedenkingen indienen. Het betreft ook de sterkteverdeling van de politie-eenheid Noord-Nederland.

Bijlage - Uitnodigingsbrief met toelichting op de agenda

Bladzijde 2 van 2
Onderwerp

Voortgangsrapportage

De raad heeft de duidelijke wens uitgesproken om de tweede Voortgangsrapportage te bespreken voorafgaand aan de bespreking van de Begroting, dus in oktober, zodat deze niet ondersneeuwt. Nu is het niet gelukt de VGR op tijd aan te leveren. Het presidium heeft besloten dit te accepteren en toch voor agendering in uw vergadering van 22 oktober te gaan, ondanks late aanlevering. De stukken zullen in de loop van volgende week aan de agenda worden gehangen.

Inkoopbeleid

De vorige kadernota inkoop werd nog door de raad vastgesteld, het college heeft nu geconcludeerd dat dit een zaak van het college zelf is. Wel krijgt uw commissie gelegenheid om uitgangspunten aan het college mee te geven.

Burgerinitiatief

De griffie heeft een notitie geschreven n.a.v. het van rechtswege vervallen zijn van de Verordening Burgerinitiatief. Deze notitie is in eerste instantie voorgelegd aan het presidium, maar dat heeft bepaald dat het in uw commissie moest worden geagendeerd.

Met vriendelijke groet,
namens de voorzitter,

Wolbert Meijer,
raadsadviseur

Bijlage - Besluitenlijst 4 juni 2014

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 4 juni 2014

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 13.00 – 15.00 uur

- **AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD**
 - Raadsvoorstel Begrotingswijzigingen 1^e kwartaal 2014
 - Conform naar raad van 2 juli
 - Collegebrief Onderzoek kostendekkendheid gemeentelijke tarieven
 - 1 minuutinterventie in raad 2 juli
 - CDA komt met motie over sport- en cultuurtarieven
- **TOEZEGGINGEN VAN DE PORTEFEUILLEHOUDERS**
 - Burgemeester Vreeman :
 - Er komt een rapportage over het panel deurbeleid
 - Komt terug op vraag van SP over begroting Twaalfde Huis (structurele activiteit gefinancierd met incidentele middelen, hoe verder als cofinancieringsfonds en Van Montfoortgelden wegvallen)
 - In kadernota komt ook aandacht voor
 - aardbevingen
 - geweld tegen hulpverleners
 - In kadernota worden cijfers huiselijk en niet-huiselijk geweld uit elkaar gehaald
 - Wethouder Schroor:
 - Er wordt gewerkt aan de transparantie van de kostentoe rekening per tarief voor raad en burgers, waarbij ook de gemaakte kosten die niet doorberekend (mogen) worden inzichtelijk zullen worden gemaakt; zal bij bespreking tarievennota in oktober beschikbaar zijn.
 - Komt bij tarievennota terug op rommelmarkten i.r.t. evenementen: hoe zit het met kostentoe rekening van schoonmaak etc, zit daar nog ruimte in; dan ook poging om onderscheid te maken tussen commerciële en niet-commerciële evenementen (en grijze gebied)
 - Zal inzichtelijk maken hoe het zit met de gestelde ambitie m.b.t. kostendekkendheid evenementen (37%) en wat er tot nu toe is gerealiseerd volgens rekening en Deloitte
- **LTA, MOTIES/TOEZEGGINGEN, INGEKOMEN STUKKEN**
 - Besluitenlijst 7 mei:
 - BGM heeft eerste overleg gehad over happy hour problematiek, wordt vervolgd
 - BGM zet uiteen hoe het zit met vermeende klachten meldkamer Drachten
 - Wth Schroor meldt dat er in september op basis van een stuk uit het college gesproken kan worden over verbonden partijen
 - Overige toezeggingen kunnen op LTA
 - Toezeggingen 21 en 22 mei:
 - Komen (voor zover niet afgehandeld met speciale brief over deze toezeggingen) op de LTA van de regarderende commissies
 - LTA
 - Akkoord met voorstellen m.b.t. afvoeren van items
 - Voorzitter zegt toe z.s.m. LTA-overleggen te voeren met portefeuillehouders, zodat LTA kan worden geüpdatet resp. opgeschoond.
 - IM-lijst
 - Akkoord met voorstellen m.b.t. afvoeren van items
 - Ingekomen stukken
 - N.v.t.

Bijlage - Besluitenlijst 4 juni 2014

- **VERSLAG**
 - Verslagen 7 mei conform vastgesteld
- **VERGADERINGEN, WERKBEZOEKEN E.D.**
 - 11 juni 14.30 uur: kennismakingsbezoek aan Ombudsman
 - 18 juni 13.00 uur: extra commissievergadering
 - Commissie akkoord met organisatie werkbezoek aan Stadtoezicht

Bijlage - Besluitenlijst 18 juni 2014

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 18 juni 2014

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 13.00 – 15.15 uur

- **AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD**
 - Voorjaarsbrief 2014 + raadsvoorstel Financieel Meerjarenbeeld 2015-2018
 - Ter discussie naar raad van 25 juni
 - Raadsvoorstel Implementatie Wet Markt en Overheid
 - Conform naar raad van 25 juni
- **TOEZEGGINGEN VAN DE PORTEFEUILLEHOUDERS**
 - Burgemeester Vreeman :
 - Aanwijzing A-kwartier als veiligheidsrisicogebied wordt naderhand geëvalueerd ter bespreking in raadscommissie
 - Handhavingsplan Drank- en Horecawet komt z.s.m. na vakantie in raad, vanaf 1 juli zal alvast in de geest daarvan worden gehandeld.
 - Wethouder Schroot:
 - Pilot DIA (op afspraak en vrije inloop) wordt geëvalueerd richting commissie (eind dit jaar)
 - Kerntakenafweging wordt voortgezet, raad kan komende tijd daarover notities tegemoet zien
 - Zodra er duidelijkheid is over waardebeoordeling aandelen Enexis en Waterbedrijf komt college met info en (evt.) voorstellen inzake verzilvering naar de raad (nog dit jaar)
 - Komt vóór a.s. dinsdagavond met briefje over (eerste) duiding / gevolgen meicirculaire (definitieve uitwerking bij begroting)
 - Komt bij begroting met notitie over invulling wijkwethouderschap
- **OVERIGE CONCLUSIES**
 - Raad stemt stilzwijgend in met voornemen college m.b.t. aanwijzing vertrouwenspersonen in kader van Regeling Klokkenluiders Ten Boer
 - Commissie gaat nog vervolgdiscussie voeren over implementatie Wet Markt en Overheid, en de lijstjes m.b.t. al dan niet 'algemeen belang' - CDA komt met voorzet voor die discussie

Bijlage - Besluitenlijst 17 september 2014

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 17 september 2014

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 13.00 – 14.30 uur

- **AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD**
 - N.v.t.
- **TOEZEGGINGEN VAN DE PORTEFEUILLEHOUDERS**
 - Wethouder Van Keulen:
 - College komt binnenkort terug op de (ambtelijke) implicaties van het wijkgericht werken
- **OVERIGE CONCLUSIES**
 - Workshop 17 december: serieus overwegen om deze niet beperkt te houden tot deze commissie en deze wethouder, maar te verbreden tot de hele raad en het hele college; van belang om ervoor te zorgen dat politici en ambtenaren elkaar beter leren kennen en leren verstaan
 - Rapportage integriteit in gemeenterekening: huidige rapportage voldoet grotendeels, wellicht ook aandacht voor wat wel goed gaat, en zorgen voor een update per thema uit het integriteitstraject

Bijlage - Besluitenlijst 1 oktober 2014

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 1 oktober 2014

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 13.00 – 15.00 uur

- **AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD**
 - Wellicht motie vreemd aan de orde van de dag inzake controlelegat, n.a.v. brief RKC
- **TOEZEGGINGEN VAN DE PORTEFEUILLEHOUDERS**
 - Wethouder Schroot:
 - Neemt suggestie over om bij aangaan nieuwe verbonden partijen ‘financiële bijsluiter’ te maken m.b.t. risico’s
 - Stelt voorstel m.b.t. toetsingskader/stappenplan nieuwe verbonden partijen beschikbaar > raad kan dan bepalen of dit voldoende is
 - Stappenplan zal niet alleen op VP’s worden toegepast, maar ook op subsidierelaties met stempel ‘too big to fail’ (bijv. Groninger Museum)
 - Definitieve notitie komt in januari
- **OVERIGE CONCLUSIES**
 - Jaarlijks aparte vergadering over samenwerkingsrelaties
 - Daarbij aanwezig naast wethouder financiën ook wethouder P&O
 - Jaarlijks 2 à 3 verbonden partijen bespreken, zodat 1x per vier jaar elke VP is langs geweest
 - Aanbod griffie akkoord, met dien verstande dat griffie geen zaken van college moet overnemen (bijv. inventarisatie verbonden partijen) en afhankelijk van wat griffie qua werkdruk erbij kan hebben

Bijlage - LTA F&V oktober 2014

Lange Termijn Agenda per 10-10-2014

maand/ kwartaal	nummer	die	onderwerp	voorn document	opmerkingen
PM	2013-459	F&V	Zodra de burgemeester overweegt tot aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied, rapporteert hij dit, onderbouwd, aan de raad. Tevens geeft hij hierover een uitdrukkelijke bekendmaking aan de inwoners van de stad	brief	toezegging bgm in raad 25-9-13
PM	2013-285	F&V	Agenda's en notulen Veiligheidsregio		Vreeman
			Onrechtmatige personeelsvergoedingen komen in tweede helft 2013 niet meer voor		Vreeman
PM	2014-112	F&V	Problemen inschrijvingen UWV zijn eind 2013 geregeld		Afspraak 13-3-13
PM	2014-113	F&V	Bevestigt toezegging oud-burgemeester Rehwinkel dat bij eerstvolgende handelsmissie naar Rusland/Moermansk de mensenrechten (m.n. homosituatie) ter sprake zal worden gebracht		binnenkort nadere informatie, ook over wijze waarop het na vorming SSC georganiseerd is (zie HRM-brief 29/8/14)
PM	2014-172	F&V	Na invoering van nieuwe kadernota Veiligheid zal jaarlijks worden gemonitord op tenminste enkele kernfactoren, zoals geweld en inbraken; ook zal de inzet van instrumenten, zoals huisuitzettingen en damocbesleid, kwantitatief worden verantwoord		v. Keulen v. Keulen
PM	2014-173	F&V	Zodra er meer duidelijkheid is over waardebeoordeling aandelen		toez. F&V 11-12-13
PM	2014-177	F&V	Enexis ontvangt raad informatie		toezegging 07/05/14
4e kw 14	2014-4	F&V	Gemeentebrede bezwaarprocedure	voorstel	
22-okt-14	2014-225	F&V	VGR-II + VGB bezuinigingen + sleutelrapportage	brief	Chrf. 8-9-2014
22-okt-14	2014-179	F&V	Nog dit jaar bespreking inkoopbeleid voor komende jaren, inclusief mogelijkheden om lokale economie te versterken		toezegging in collegebrief 'afhandeling rekeningcommissies' 27/5/14
22-okt-14	2013-297	F&V	Regionaal beleidsplan politie-eenheid Noord-Nederland	brief	v. Keulen
			Gaat na binnen welke termijn politie in algemeen reageert op meldingen van winkeliers over overlast en intimidatie, komt erop terug		Vreeman
22-okt-14	2014-174	F&V	Overzicht vergaderingen lokale driehoek	brief	toezegging in collegebrief 'afhandeling rekeningcommissies' 27/5/14
22-okt-14	2013-288	F&V	Handboek participatie	brief	Vreeman
22-okt-14	2013-100	F&V	Politie-eenheid Noord-Nederland, Verslagen RBPO		halfjaarlijks oktober en april (afpraak LTA-overleg aug. '14)
22-okt-14	2013-287	F&V			burgemeester doet z.s.m. schriftelijk of mondeling mededeling (toezegging LTA-overleg aug. '14)
					burgemeester doet z.s.m. schriftelijk of mondeling mededeling (toezegging LTA-overleg aug. '14)

Legenda:

Blauw=nieuw

Rood= verwacht discussiepunt in commissie

Bijlage - LTA F&V oktober 2014

Lange Termijn Agenda per 10-10-2014

maand / kwartaal	nummer	oef	onderwerp	vorm document	opmerkingen
22-okt-14	2014-168	F&V	Stelt op korte termijn stemverhoudingen in Veiligheidsregio ter discussie en bericht daarover aan de commissie (n.a.v. motie nr. 2013-46)		Vreeman burgemeester doet z.s.m. schriftelijk of mondeling mededeling (toezegging LTA-overleg aug.'14)
22-okt-14	2014-171	F&V	Zal nieuwe college vragen om raad te dienen met overgangsplaan A-kwartier (veiligheids- en RO-aspecten)		Vreeman burgemeester doet z.s.m. schriftelijk of mondeling mededeling (toezegging LTA-overleg aug.'14)
22-okt-14	2014-15	F&V	Jaarrapport Veiligheidsregio aan minister	brief	Vreeman burgemeester doet z.s.m. schriftelijk of mondeling mededeling (toezegging LTA-overleg aug.'14)
22-okt-14	2013-402	F&V	Vóór de begrotingsbehandeling nadere informatie over voortgang expertisecentrum burgerparticipatie	brief	Vreeman burgemeester doet z.s.m. schriftelijk of mondeling mededeling (toezegging LTA-overleg aug.'14)
5-nov-14	2014-226	F&V	Tariefnota (incl. kostendekkendheid evenementen)	voorstel	Schroot
5-nov-14	2014-214	F&V	Begroting	voorstel	Schroot
5-nov-14	2014-169	F&V	College komt bij de begroting terug op de stand van zaken publieke dienstverlening		Schroot toezegging in raad 28-5-14
5-nov-14	2014-124	F&V	Nadere info over gevolgen bezuinigingen voor Akkoord van Groningen	brief	Vreeman bezuiniging opnieuw bezien bij begroting, mededeling LTA overleg aug.'14
5-nov-14	2014-181	F&V	Informatie over verbetering subsidieaanspraak bij begroting		Schroot toezegging in collegebrief 'afhandeling rekeningcommissies' 27/5/14
25-nov-14	2014-197	F&V	Debat Veiligheid & Privacy	brief	Vreeman tijdens LTA overleg aug.'14 is afgesproken dat debat nog met huidige burgemeester gevoerd wordt, hiervoor wordt aparte datum gezocht in oktober / november, burgemeester levert discussienotitie, uitlopend op raadsvoorstel wijziging APVG
10-dec-14	2014-182	F&V	Tussenstand Verbeterplan Stadtoezicht incl. motie Integraal handhaven		Vreeman toezegging LTA overleg aug.'14
10-dec-14	2013-296	F&V	Integraal Veiligheidsplan gemeente	voorstel	Vreeman Vreeman één keer per vier jaar
10-dec-14	2014-25	F&V	Informatie over hoe nieuwe organisatie Veiligheidsregio 'staat'		Vreeman er komt brief van VR zelf, en aparte bijeenkomst met VR (toezegging LTA-overleg aug.'14)
10-dec-14	2014-218	F&V	Interimrapportage accountant	brief	Schroot
10-dec-14	2014-199	F&V	aanscherping HRM-beleid, incl. verkenning mogelijkheden jobcarving	brief	v. Keulen 9/7/14 zie collegebrief afhandeling moties voorjaarsdebat
1e kw 15	2013-268	F&V	Aanvullende evaluatie van het Damodesbeleid, met input van de raad via de commissie F&V		Vreeman na 2 jaar, Toezegging in raad 27-2-13 (brief burgemeester 12/3/13)

Legenda:

Blaauw=nieuw

Rood= verwacht discussiepoint in commissie

Lange Termijn Agenda per 10-10-2014

J

maand / kwartaal	nummer	die	onderwerp	nummer	die	onderwerp	vorm document	opmerkingen
jan. 2015	2014-205	F&V	Kijken of 'google translate button' op website kan worden geïnstalleerd				Schroor	toezegging voorjaarsdebat juni 2014
jan. 2015	2014-176	F&V	Subsidieregister volgend jaar nog scherper en uitgebreider gepresenteerd				Schroor	toezegging in collegebrief 'afhandeling rekeningcommissies' 27/5/14
2e kw 15	2014-180	F&V	Uitgebreide stresstest				Schroor	toezegging in collegebrief 'afhandeling rekeningcommissies' 27/5/14
apr. 2015	2014-212	F&V	Overzicht vergaderingen lokale driehoek				Vreeman	halfjaarlijks oktober en april (afspraak LTA-overleg aug. '14)
1-mei-15	2014-220	F&V	Gemeenterenking				Schroor	
1-jun-15	2014-221	F&V	Voorjaarsbrief c.a.				Schroor	
3e kw 15	2013-286	F&V	Politie-eenheid Noord-Nederland, Jaarverslag				Vreeman	jaarlijks 3 ^e kwartaal (afspraak LTA-overleg aug. '14)
3e kw 15	2013-295	F&V	Regionaal risicoprofiel en regionaal beleidsplan Veiligheidsregio				Vreeman	één keer per vier jaar. wensen en bedenkingen
okt. 2015	2014-213	F&V	Overzicht vergaderingen lokale driehoek				Vreeman	halfjaarlijks oktober en april (afspraak LTA-overleg aug. '14)

Legenda:

Blaauw=nieuw

Rood= verwacht discussiepunt in commissie

Bijlage - IM lijst F&V oktober 2014, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn	Indiëners	Titel	Dictum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Algehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
2012-30	5	Stadspartij	Budget Rekenkamer commissie	verzoekt de RKC in overleg met het presidium uitwerking te geven aan de door de Raad in zijn vergadering van 30 mei 2012 gevoerde discussie over model en toerusting	F&V			motie	Evaluatie RKC	
2013-11	2	SP, PvdA, Stadspartij, CU, VVD, CDA, S&S	Motie evaluatie Damoclesbeleid	verzoekt de burgemeester de raad in maart 2015 een grondige evaluatie van het Damoclesbeleid ter bespreking voor te leggen.	F&V	Motiebrief 24/5/13: in maart 2015 kan geëvalueerd worden		motie	Damoclesbeleid (=stapplan drugshandel)	Vreeman
2013-16	5	PvdA, VVD, CDA	Beterschap	1. beterschap te tonen bij het houden van functioneringsgesprekken en deze met alle medewerkers te houden; 2. meer in te zetten op preventie van ziekteverzuim, door hier aanvullend beleid op te ontwikkelen.	F&V	motiebrief 4/6/14 verwijst naar rapportage in jaarrekening 2013 (incl. maatregelen)		motie	Gemeenterekening 2012	v.Keulen
2013-22	5	S&S, PvdA, CU en Stadspartij	Welcome Center: daad bij het woord	daad bij het woord te voegen en nog dth jaar een businesscase voor de oprichting van een Welcome Center aan de raad voor te leggen en in deze businesscase zoveel mogelijk aansluiting te zoeken met bestaande activiteiten.	F&V	motiebrief 4/6/14 voor zomerreces wordt duidelijk of ook provincies meedoen, zo ja, dan kan welcome center van start op 1 oktober 2014'		motie	Kademota Internationalisering	Vreeman
2013-41	6	PvdA, Stadspartij, D66 en CU	Bevorderen integraal handhaven	Roopt de burgemeester en het college op, ieder voor zover het hun eigen verantwoordelijkheid betreft, (nog) meer werk te maken van het bevorderen van een integraal handhavingsbeleid.	F&V	motiebrief 4/6/14 'in najaar 2014 info over uitvoering motie'		motie	Stadsstoezicht	Vreeman
2013-46	9	CDA, PvdA, VVD, Stadspartij, CU, PvdD	Stemverhoudingen in de Veiligheidsregio	Bestuurt het college toestemming te geven met de overgedegde nieuwe gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen in te stemmen, met dien verstande dat het college het overleg binnen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio zodanig -en vasthoudend- dient te voeren dat een meer gewogen stemverhouding wordt bereikt die meer recht doet aan de inbreng van de deelnemers	F&V	motiebrief 4/6/14 er is reeds verkennd over dit onderwerp gesproken met het bestuur van de VR, later dit jaren opnieuw'		motie	Wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Groningen	Vreeman

Bijlage - IM lijst F&V oktober 2014, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn	Indiëners	Titel	Datum	verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
2013-73	11	CDA, D66, VVD	Mijnwijk-groningen. nl		* de gemeentelijke informatie op wijkniveau via mijnwijk-groningen.nl zo inclusief mogelijk te maken, door informatie die de wijk aangaat te bundelen.	F&V	motiebrief 4/6/14 'wordt meegenomen in bredere beleid tbv betere inzet juiste digitale kanalen in communicatie, moet leiden tot betere website, evt. consequenties verdeling wijken/gebieden over wijkwethouders wordt hierin verwerkt'	motie	Gemeente-begroting 2014 en Belasting-tarieven 2014	Schroor
2014-15	5	SP, S&S, CU, PvdD, Stadspartij, PvdA, D66, GL, CDA	Kinderpardon		deze motie onder de aandacht van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie te brengen.	F&V	motiebrief 4/6/14 motie onder de aandacht gebracht van staatssecretaris', voorstel, op afgehandeld zetten	motie	Motie vreemd aan de orde van de dag	Vreeman
2014-20	5	CU, PvdA, Stadspartij, SP, CDA, S&S en GL	aanpak mensenhandel		de benodigde middelen bij de ketenaanpak mensenhandel te inventariseren, deze mee te nemen in de kadernota integrale Veiligheid, en de raad hierover te informeren uiterlijk bij de begroting 2015.	F&V	motiebrief 17/6/14; mensenhandel in kernnota één van prioriteiten; bij begroting 2015 zal onderwerp expliciet worden benoemd	motie	Gemeente rekening 2013	Vreeman
2014-24	6	D66 en GL	Debat Veiligheid & Privacy		1. op korte termijn een fundamenteel debat zoals hierboven omschreven voor te bereiden; 2. de raad hierbij te voorzien van informatie over de maatschappelijke effecten en de effectiviteit en kosten van maatregelen zoals het instellen van (mobiel) camera-zicht en preventief fouilleren.	F&V	motiebrief 9/7/14; debat kan in november plaatsvinden	motie	Voorjaarsdebat	Vreeman
2014-28	6	PvdA, D66, VVD, GL	Maak meer werk van jobcarving		1. om intern onderzoek te doen naar de mogelijkheden om jobcarving binnen de gemeentelijke organisatie in te voeren en ons daarover voor 1 november te rapporteren; 2. om de diverse grenia van werkgevers- en werknemersorganisaties te informeren over het instrument Jobcarving teneinde implementatie te bevorderen bij organisaties en bedrijven in stad en ommeland.	F&V	motiebrief 9/7/14; informatie per brief voor 1 november	motie	Voorjaarsdebat	v. Keulen/ van der Schaaf

Bijlage - IM lijst F&V oktober 2014, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn	Indiëners	Titel	Datum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
2014-38	6	VVD, PvdA, D66, GL	De veiligheidsweek	<p><i>verzoekt het college:</i></p> <p>1. jaarlijks in samenwerking met politie, brandweer en andere genoemde partijen die hierbij betrokken kunnen worden 'De veiligheidsweek' te organiseren waarin bewoners geïnformeerd worden over de veiligheidspartners, preventie en veiligheidsinitiatieven;</p> <p>2. om gedurende 'De Veiligheidsweek' bewoners van Groningen actief te informeren door gebruik van de gemeentelijke communicatiemiddelen en fysiek in de wijken aanwezig te zijn;</p> <p>3. de 'veiligheidsweek' jaarlijks in de maand oktober of november te organiseren en als onderdeel te zien van gebiedsgericht werken;</p> <p>4. over de 'veiligheidsweek' te rapporteren richting de begroting 2015</p>	F&V	<p>motiebrief 9/7/14: half augustus info of deelname haalbaar is</p>		motie	Voorjaarsdebat	Vreeman
2014-39	VVD, PvdA, D66, GL	Prettig contact kost minder	<p>1. te onderzoeken hoe de gedragsverandering aan overheidszijde vorm kan worden gegeven met oog voor de aanbevelingen van de ROB en de hulpmiddelen van het kennis- en informatiecentrum Prettig contact met de overheid;</p> <p>2. voordelen van de gedragsverandering in termen van tevredenheid van de burger en besparingen op de overheidsfinanciën inzichtelijk te maken en waar mogelijk te kwantificeren.</p>	F&V	<p>motiebrief 9/7/14: wordt meegenomen in programma Stad en stadhuis / publieke dienstverlening / ontwikkeling KCC</p>				Schroor	
2014-43	6	CDA, Stadspartij, CU	Meer kansen voor lokale en regionale bedrijven bij aanbestedingen	de gemeentelijke inkoop en het aanbestedingsbeleid zo aan te passen dat lokaal en regionaal aanbesteden maximaal gefaciliteerd wordt en dit voor de begroting 2015 te presenteren.	F&V	<p>motiebrief 9/7/14: wordt betrokken bij ontwikkeling nieuw inkoop- en aanbestedingsbeleid</p>		motie	Voorjaarsdebat	Van Keulen
2014-44	6	CDA, CU, PvdD	Aardbevingsrisico kwetsbare gebouwen	te onderzoeken in hoeverre ten aanzien van deze gebouwen maatregelen nodig zijn om aardbevingsrisico's tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen, en de raad hierover bij de begroting 2015 te rapporteren.	F&V	<p>motiebrief 9/7/14: wordt meegenomen bij uitvoering achtstappenplan</p>		motie	Voorjaarsdebat	Vreeman
2014-49	6	S&S, CU, CDA	Brandweercontroles kamerverhuurpanden	te streven naar een minimaal aantal kamerverhuurcontroles van 1123 zoals in 2012 reeds het geval was, in 2015.	F&V / R&W	<p>motiebrief 9/7/14: wordt betrokken bij uitvoeringsprogr. Toezicht en handhaving WABO</p>		motie	Voorjaarsdebat	Vreeman / Van der Schaaf

Bijlage - IM lijst F&V oktober 2014, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn	Indiëners	Titel	Datum	verzoekt het college:	Cie	Gepende afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
2011-82	11	Student & Stad	Groningen kansen voor talent		1. met de akkoordpartners in gesprek gaan om te kijken naar mogelijkheden om samen traineeshipprogramma te ontwikkelen	F&V	motiebrief 3-10-13; betrokken bij motie Kansen voor talent II, zie aldaar	Afgehandeld	motie	Begroting	
2012-14	3	PvdA, GL, CDA, VVD, Stadspartij, CU	Een crisisbestendig begrotingsproces		1. Een voorstel uit te werken met doel voorspelbaarheid en betrouwbaarheid (meerjaren)begroting op niveau te houden in tijd van crisis en rijkbezuinigingen 2. dit voorstel in meite agenderen in de raad zodat de uitkomsten kunnen worden gebruikt bij het begrotingsproces 2013 3. de raad periodiek informeren over impact economische recessie en Kabinetbeslissingen voor div. beleidsvelden en lopende begroting en meerjarenbegroting	F&V	Motiebrief 3-10-13; blijven doorgaan met info via recessierapportage en financiële perspectieven, zo mogelijk ook in reguliere P&C documenten	Afgehandeld	motie	Begroting	
2012-27	5	D66, GL, SP, VVD, PvdD, CDA, CU, S&S, PvdA, Stadspartij	Ontwikkel-strategie voor kantoorsoftware		1. om bij de nieuwe ICT-visie een ontwikkelstrategie voor kantoorsoftware te presenteren om de onafhankelijkheid van Microsoft op de werkplek te vergroten en de kosten voor nieuwe licenties te beperken	F&V		Afgehandeld	motie	Digitale werkpl.	
2012-51	7	VVD, CDA, D66, S&S, PvdA	Stelsel voor logiesbelasting		1. Te onderzoeken op welke wijze een ander stelsel van toeristenbelasting ervoor kan zorgen dat er een "level playing field" ontstaat in de hotelbranche in Groningen en hiervoor een voorstel te doen; 2. Hierbij te betrekken: - dat het stelsel niet meer administratiekosten met zich meebrengt; - het stelsel een neutraal effect heeft op de gemiddelde kosten van een overnachting.	F&V	Motiebrief 24/5/13; betrokken bij nieuwe verordening, inmiddels besproken	Afgehandeld	motie	Tarieven logiesbelasting 2013	
2012-55	9	D66, SP, CDA, VVD, Stadspartij, S&S	Opdracht (motie 7a)		1. te komen tot een conceptbegroting 2013 die beleidsarm van karakter is en geen tram bevat; 2. alle fractievoorzitters voorafgaand aan het vaststellen van de conceptbegroting te consulteren.	F&V		Afgehandeld	motie	Interpellatiedebat over de actuele politieke situatie	
2012-56	9	PvdA, CU, GL	Openbaarvervoer		het voorlopig collegebesluit van 25 september over de begroting 2013 en de onderliggende stukken openbaar te maken.	F&V		Afgehandeld	motie	Interpellatiedebat over de actuele politieke situatie	

Bijlage - IM lijst F&V oktober 2014, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn Indiëners	Titel	Dictum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2012- 58	PvdA, CU, Stadspartij, VVD	Gespreide betaling OZB	<ol style="list-style-type: none"> 1. mogelijkheden te onderzoeken voor de gespreide betaling met automatische incasso, ook voor OZB aanslagen hoger dan €4.000,-; 2. de raad hierover in uiterlijk begin januari 2013 te informeren. 	F&V	<p>uiterlijk begin januari 2013 / motiebrief 30/11: onderzoek naar financiële consequenties, te bespreken in febr. '13</p>	Afgehandeld	motie	Gemeentebegroting 2013	
2012- 72	S&S, D66, CU, CDA, PvdA	Groningen kansen voor talent II	binnen de gemeentelijke organisatie enkele traineeships te ontwikkelen.	F&V	Motiebrief 3-10-13: moeilijke zaak vanwege reorganisaties/bezuiningen en verantwoordelijkheid voor herplaatsingskandidaten. Kijken wat in deze context mogelijk is.	Afgehandeld	motie	Gemeentebegroting 2013	
2012- 73	S&S, CDA, PvdA	Geen structurele stijging OZB	<ol style="list-style-type: none"> 1. deze verhoging vooralsnog niet structureel maar incidenteel plaats te laten vinden en hier over met de partners van het Fonds Ondernemend Groningen in gesprek te gaan; 2. dit mee te nemen bij de tarievennota. 	F&V	afgehandeld d.m.v. motiebrief 30/11	Afgehandeld	motie	Gemeentebegroting 2013	
2012- 76	PvdA	Hotspots overlast	<ol style="list-style-type: none"> 1. in kaart te brengen wat de "hotspots" zijn van structurele overlast op straat, zoals drugshandel/gebruik, geluidsoverlast en afval; 2. aan te geven welk beleid gevoerd wordt om deze vormen van overlast duurzaam te voorkomen, dan wel beheersbaar te maken; 3. aan te geven welke (andere) maatregelen denkbaar zijn om straatoverlast verder terug te dringen; 4. de raad hierover uiterlijk 1 februari 2013 te informeren. 	F&V	uiterlijk 1 februari 2013 / motiebrief 30/11: wordt meegenomen in jaarplan Veiligheid 2013 en Handhavingsprogr 2013	Afgehandeld	motie	Gemeentebegroting 2013	

Bijlage - IM lijst F&V oktober 2014, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn Indiëners	Titel	Dictum verzoekt het college:	Cie	Gepande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2013- 1	1	Cold Turkey	<p>1. een wijziging van de Verordening Cameraatoezicht van de gemeente Groningen voor te bereiden, waardoor het mogelijk wordt cameraatoezicht binnen de gemeentegrenzen in te zetten in situaties waar sprake is van verstoringen van de openbare orde, die samenhangen met handel en gebruik van verdovende middelen;</p> <p>2. het voorstel zodanig tijdig aan te leveren dat het inhoudelijk behandeld kan worden in de commissie F&V van 17 april 2013.</p>	F&V		Afgehandeld	<i>motie</i>	Actualiteitendebat over wenselijkheid en de condities waaronder cameraatoezicht ingezet kan worden tegen druggereleerde overlast (geweld) in het bijzonder in het A-kwartier.	
2013- 2	1	Veiligheid A-kwartier	<p>1. op zeer korte termijn maatregelen te nemen om de veiligheid op straat in het Akkwartier te verbeteren;</p> <p>2. voor de zomer aan de raad te rapporteren welke maatregelen zijn getroffen en of het effect van die maatregelen al merkbaar is volgens bewoners, prostituees, welzijnswerkers en de politie.</p>	F&V	Zie speciale brieven hierover van 15-8-13 en 17-9-13.	Afgehandeld	<i>motie</i>	Actualiteitendebat over wenselijkheid en de condities waaronder cameraatoezicht ingezet kan worden tegen druggereleerde overlast (geweld) in het bijzonder in het A-kwartier.	
2013- 12	3	Motie vreemd aan de orde van de dag, inzake wietteelt	<p>zich zoveel mogelijk aan te sluiten bij de diverse initiatieven om te komen tot vormen van geregeleerde wietteelt door intensief contact te houden, actief mee te doen aan gezamenlijke activiteiten en samen op te trekken richting Kamer en kabinet.</p>	F&V	Motiebref 24/5/13: in april is particulier initiatief doorgestuurd naar minister, met verzoek dit mee te nemen in onderzoek, verder aansluiting bij andere gemeenten	Afgehandeld	<i>motie</i>	Motie vreemd aan de orde van de dag, inzake wietteelt	

Bijlage - IM lijst F&V oktober 2014, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn Indiëners	Titel	Dictum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
<i>verzoekt het college:</i>									
2013-15	4 SP, D66, PvdA, GL, CU en S&S	Strafbaarstelling illegaal verblijf	de zorgen van de raad en het college ten aanzien van de gevolgen van het wetsvoorstel strafbaarstelling illegaal verblijf uitdrukkelijk onder de aandacht van het kabinet te brengen.	F&V	Motiebrief 24/5/13: Inmiddels brief naar staatssecr. met standpunt gemeente, kopie ontvangen	Afgehandeld	motie	Motie vreemd aan de orde van de dag	
2013-17	5 PvdA, CDA	Intern in plaats van extern	<ol style="list-style-type: none"> in kaart te brengen hoe veel boventalligen om- en bijgeschoold kunnen worden om extern personeel te vangen; in kaart te brengen hoeveel boventalligen met om- of bijscholing uit de pot extern personeel betaald kunnen worden; in kaart te brengen welk financieel voordeel dit oplevert; de raad hierover zo mogelijk voor het voorjaarsdebat, maar uiterlijk voor de begroting te rapporteren. 	F&V	Beantwoord met aparte brief over dit onderwerp 26-9-13.	Afgehandeld	motie	Gemeenterekening 2012	
2013-18	5 D66, CDA, VVD, S&S en CU	Openbaar subsidieregister	<ol style="list-style-type: none"> om alle actuele subsidies te publiceren op de website en hierbij in ieder geval te vermelden op welk deelprogramma uit de gemeentebegroting de subsidie betrekking heeft, wie de subsidieontvanger is, een omschrijving van de subsidieaanvraag en de hoogte van het verleende subsidiebedrag; deze faciliteit zo snel mogelijk, maar in ieder geval per 1 januari 2014 te realiseren en de gemeenteraad daarover te informeren; de lijst met verstrekte subsidies bij de volgende jaarrekening aan de raad te verstrekken, waarbij de totalen per deelprogramma terug te vinden zijn overeenkomstig met de jaarrekening; dit tevens te communiceren naar de inwoners. 	F&V	Motiebrief 3-10-13: Informatie op website wordt toegezegd, zo mogelijk per 1-1-14. Informatie jaarrekening wordt toegezegd m.i.v. jaarrekening 2013. motiebrief 4-6-14	Afgehandeld	motie	Gemeenterekening 2012	Schroor
2013-19	5 CU, D66, PvdA	Follow-up aanbevelingen accountant	om bij de voortgangsrapportage bij de begroting aan te geven hoe de aanbevelingen van de accountant zijn opgevolgd.	F&V	Motiebrief 3-10-13: Voorstel op 'afgehandeld' zetten	Afgehandeld	motie	Gemeenterekening 2012	
2013-21	5 SP, PvdD, S&S, CU, GL en Stadspartij	Vredes Informatie Centrum	de komende maanden actief met het Vredes Informatie Centrum mee te denken over de toekomstige huisvestingssituatie, met creatieve oplossingen te komen en de gemeenteraad daarover voor 1 december 2013 te informeren.	F&V	zie collegebrief 19/12/13.	Afgehandeld	motie	Kadernota Internationalisering	
2013-24	6 PvdA, VVD	Right to Challenge	<ol style="list-style-type: none"> het 'right to challenge' geen tweede inspraak of beroepsmogelijkheid is; sectoren en instellingen die getroffen worden een 'right to challenge' zouden moeten hebben om met een budgettraal alternatief te komen in hun eigen veld; deze voorstellen wel evenveel moeten opleveren als bezuiniging als het oorspronkelijke voorstel. 	F&V	Motiebrief 3-10-13: is uitgevoerd, uitkomsten in aanbiedingsbrief begroting 2014. Voorstel: op 'afgehandeld' zetten.	Afgehandeld	motie	Voorjaarsbrief	

Bijlage - IM lijst F&V oktober 2014, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn	Indieners	Titel	Datum	verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
2013-29	6	GL, CDA, PvdA, CU, D66, SP en PvdD	Effecten bezuinigingen		<ol style="list-style-type: none"> bij de Begroting 2014 de maatschappelijke en financiële effecten van de mogelijke bezuinigingen op korte en lange termijn volledig inzichtelijk te maken en zijn keuzes daarin te motiveren; in kaart te brengen wat de gemeentelijke en/of Rijksbezuinigingen concreet voor mensen in de stad betekenen; in de aanloop naar de Begroting 2014, in overleg met betrokken partijen in de stad, een plan te maken over hoe de negatieve maatschappelijke effecten van de bezuinigingen zo veel mogelijk kunnen worden ondervangen; de raad bij de Begroting 2014 op deze wijze in staat te stellen een wel overwogen keuze te maken uit de lijst bezuinigingsmogelijkheden. 	F&V	Motiebrief 3-10-13: Afgehandeld is uitgevoerd, aanbidsingsbrief begroting 2014. Voorstel: op 'afgehandeld' zetten.	Afgehandeld	motie	Voorjaarsbrief	
2013-34	6	CDA, SP, VVD, D66 en CU	Gratis huwelijken		<ol style="list-style-type: none"> het beleid voor gratis huwelijken aan te passen en dusdanig te versoberen dat alleen minima gebruik kunnen maken van een gratis ceremonie; de raad tijdig voor de begroting te informeren over de uitkomsten zodat de gemeenteraad hierover een oordeel kan vormen in aanloop naar de begrotingsbehandeling. 	F&V	Motiebrief 3-10-13: Afgehandeld in december volgt voorstel voor versobering en beperking gratis huwelijken.	Afgehandeld	motie	Voorjaarsbrief	
2013-35	6	CU, CDA en PvdA	Wijkoketten Hoogkerk en Lewenberg		<ol style="list-style-type: none"> te onderzoeken of dienstverlening eventueel geleverd kan worden op een andere manier, bijvoorbeeld vanuit de STIPS; indien dat geen of niet voldoende besparing oplevert, te kijken naar andere bezuinigingsmogelijkheden zodat de wijkoketten open kunnen blijven; hiervoor middelen te vinden, bijvoorbeeld uit het versoberen van de gratis huwelijken; de raad tijdig voor de begroting te informeren over de uitkomsten zodat de gemeenteraad hierover een oordeel kan vormen in aanloop naar de begrotingsbehandeling. 	F&V	Motiebrief 3-10-13: Afgehandeld besloten om af te zien van deze bezuinigingsmaatregel.	Afgehandeld	motie	Voorjaarsbrief	
2013-55	10	CDA, PvdA, D66, VVD, SP	Motie van telurstelling			F&V	In januari verschijnt verbeterplan Stadsstoezicht.	Afgehandeld	motie	Stadsstoezicht: resultaten onderzoek en hoofdlijnen verbeteringen	
2013-56	10	PvdA, CDA, VVD, D66, SP	Leren voor de toekomst		<p>Vraagt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> hoe het ervoor gaat zorgen dat fouten en onvolkomenheden zoals deze zich bij de vorming van Stadsstoezicht hebben voorgedaan, bij toekomstige reorganisaties vermeden gaan worden; bij het beantwoorden van deze vraag aandacht te geven aan bovenstaande overwegingen én aanbevelingen van KPMG en specifiek in te gaan op de wijze waarop deze geborgd gaan worden; de raad hierover uiterlijk op 1 januari 2014 schriftelijk te informeren. 	F&V		Afgehandeld	motie	Stadsstoezicht: resultaten onderzoek en hoofdlijnen verbeteringen	
2013-60	11	VVD, CDA, D66	Bereken zelf uw WOZ-waarde		* de mogelijkheid te onderzoeken voor een pilot waarbij woningeigenaren zelf digitaal wijzigingen kunnen aanbrengen wanneer zaken zoals inhoud, ligging, bouwjaar en staat van onderhoud niet kloppen en vergelijkbare woningen kunnen kiezen.	F&V	zie collegebrief 30 januari 2014.	Afgehandeld	motie	Gemeente-begroting 2014 en Belasting-tarieven 2014	

Bijlage - IM lijst F&V oktober 2014, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mn	Indiëners	Titel	Dictum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Portefeuille houder
2013-62	11	VVD, CDA, D66, SP	Kaders goed voor ogen	<p><i>verzoekt het college:</i></p> <p>* begin 2014 te komen met een voorstel voor concrete kaders voor de invulling van het cofinancieringsfonds waardoor de raad achteraf zijn controlerende taak</p>	F&V	<p>Motiebrief 4/6/14 'coalitieakkoord: co-creatie en cofinanciering onderdeel dagelijks werk gemeente, apart cofinancieringsfonds niet langer nodig, gereserveerde middelen daarom opgenomen als dekking intensivering'</p>	Afgehandeld	<i>motie</i>	Gemeentebegroting 2014 en Belastingtarieven 2014	Schroor
2013-64	11	GL, CU	Mensenhandel	<p>* er voor te zorgen dat deze bezuiniging op de middelen voor veiligheid niet ten koste gaat van de activiteiten in het kader van het bestrijden van mensenhandel.</p>	F&V	<p>Motiebrief 28/11/13: is inmiddels geborgd met ketenregistreuren zorgcoördinator.</p>	Afgehandeld	<i>motie</i>	Gemeentebegroting 2014 en Belastingtarieven 2014	
2013-77	11	S&S, GL, PvdA, D66	Actieve rol naar partners	<p>* om bij activiteiten die als gevolg van een bezuiniging wegvallen, een proactieve houding te hebben naar de cofinancieringspartners;</p> <p>* om hierbij niet enkel te reageren op aanvragen maar actief contact te leggen met de partners, met als doel de samenwerking voort te zetten vanuit het cofinancieringsfonds.</p>	F&V	<p>Motiebrief 4/6/14 'coalitieakkoord geeft aan hoe co-creatie en cofinanciering in praktijk te brengen'</p>	Afgehandeld	<i>motie</i>	Gemeentebegroting 2014 en Belastingtarieven 2014	Schroor

Raadsvoorstel - Wijziging APVG hoogwerkers

Raadsvoorstel

Onderwerp **Wijziging APVG, hoogwerkers**

Registratienr. 4583980 Steller/telnr. / Bijlagen 1

Classificatie

Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)

Portefeuillehouder

Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de Verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 vast te stellen;
- II. dit besluit bekend te maken door plaatsing in het elektronische gemeenteblad;
- III. dit besluit in werking te laten treden één dag na bekendmaking.

Samenvatting

Bij de vorige versie van de APVG gold voor voertuigen geen vergunningplicht op grond van artikel 2:6 (voorwerpen of stoffen op, aan of boven de weg). Een hoogwerker viel volgens de definitie van deze APVG onder voertuig, waardoor geredeneerd kon worden dat hiervoor geen vergunning nodig was. De praktijk heeft echter uitgewezen dat bijvoorbeeld hoogwerkers op wielen soms langdurig op dezelfde plaats gestationeerd staan. Om duidelijkheid te creëren over de vraag of een dergelijk gebruik van bijvoorbeeld een hoogwerker als een voertuig of als een voorwerp aangemerkt moet worden, wordt artikel 1:1 onder f gewijzigd. Hoogwerkers en andere voertuigen die ter plaatse als een werktuig worden gebruikt worden uitgezonderd van de definitie van voertuigen. Hierdoor is het duidelijk dat een hoogwerker wel onder de werking van artikel 2:6 APVG valt. Daarnaast vinden enkele wijzigingen van redactionele aard plaats.

B&W-besluit d.d.: 26 augustus 2014

Afgehandeld en naar archief Paraaf Datum

Raadsvoorstel - Wijziging APVG hoogwerkers

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 1:1 Begripsomschrijvingen onder f</p> <p><i>f. voertuigen: alle voertuigen, als bedoeld in artikel 1, onder a en onder al van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, met uitzondering van:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. treinen en trams; 2. kruiwagens, kinderwagens en dergelijke kleine voertuigen; 	<p>Artikel 1:1 Begripsomschrijvingen onder f</p> <p>f. voertuigen: alle voertuigen, als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, met uitzondering van:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. treinen en trams; 2. kruiwagens, kinderwagens en dergelijke kleine voertuigen; 3. hoogwerkers en andere voertuigen die ter plaatse als werktuig worden gebruikt.

Daarnaast stonden in de vorige versie van de APVG in artikelen 2:43 en 5:1 nog verwijzingen naar oude artikelnummers. Deze wetstechnische en redactionele wijzigingen worden hiermee gelijk meegenomen.

<p>Afdeling 11 Maatregelen tegen overlast en baldadigheid</p> <p>Artikel 2:43 Vervoer plakgereedschap e.d.</p> <p><i>1. Het is verboden op de weg of openbaar water te vervoeren of bij zich te hebben enig aanplakbiljet, aanplakdoek, kalk, teer, kleur of verfstof of verfgereedschap.</i></p> <p><i>2. Dit verbod is niet van toepassing, indien de genoemde materialen of gereedschappen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd voor handelingen als verboden in artikel 2:44.</i></p> <p>Afdeling 1 Parkeerexcessen</p> <p>Artikel 5:1 Begripsomschrijvingen</p> <p><i>1. voertuigen: voertuigen als bedoeld in artikel 1, onder al, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990) met uitzondering van kleine wagens zoals: kruiwagens, kinderwagens en rolstoelen;</i></p> <p><i>2. parkeren: parkeren als bedoeld in artikel 1, onder ac, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990).</i></p>	<p>Afdeling 11 Maatregelen tegen overlast en baldadigheid</p> <p>Artikel 2:43 Vervoer plakgereedschap e.d.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het is verboden op de weg of openbaar water te vervoeren of bij zich te hebben enig aanplakbiljet, aanplakdoek, kalk, teer, kleur of verfstof of verfgereedschap. 2. Dit verbod is niet van toepassing, indien de genoemde materialen of gereedschappen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd voor handelingen als verboden in artikel 2:42. <p>Afdeling 1 Parkeerexcessen</p> <p>Artikel 5:1 Begripsomschrijvingen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. voertuigen: voertuigen als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990) met uitzondering van kleine wagens zoals: kruiwagens, kinderwagens en rolstoelen; 2. parkeren: parkeren als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990).
--	--

Raadsvoorstel - Wijziging APVG hoogwerkers

Aanleiding en doel

In de APVG gold voor voertuigen geen vergunningplicht op grond van artikel 2.6. Een hoogwerker viel volgens de definitie van de APVG onder voertuig, waardoor geredeneerd kon worden dat hiervoor geen vergunning nodig was. De praktijk heeft echter uitgewezen dat hoogwerkers soms langdurig op dezelfde plaats gestationeerd staan en soms veel ruimte in beslag nemen. Ook ontstaat soms schade aan de weg ten gevolge van het gebruik van hoogwerkers. Om duidelijkheid te creëren over de vraag of een dergelijk gebruik van een hoogwerker als een voertuig of als een voorwerp aangemerkt moet worden, wordt artikel 1:1 onder f gewijzigd. Hoogwerkers en andere voertuigen die ter plaatse als een werktuig worden gebruikt worden uitgezonderd van de definitie van voertuigen. Hierdoor is het duidelijk dat een hoogwerker wel onder de werking van artikel 2:6 APVG valt.

Kader

APVG

Argumenten en afwegingen

Door de vergunningsplicht is het mogelijk om op voorhand de omvang en wijze van gebruik van de openbare weg te reguleren. Het vooraf reguleren van het gebruik van de weg door hoogwerkers met een vergunning is wenselijk omdat de praktijk heeft uitgewezen dat bijvoorbeeld hoogwerkers op wielen langdurig op dezelfde plaats gestationeerd zijn. Daarnaast komt het voor dat hoogwerkers het overige verkeer belemmeren omdat ze veel ruimte in beslag nemen.

Op deze plaats wordt er wel op gewezen dat er terughoudend dient te worden omgegaan met vergunningverlening en met de navenante handhaving daarvan. Zo dient handhaving plaats te vinden naar aanleiding van een daartoe strekkend verzoek of wanneer er sprake is van een exces, bijvoorbeeld een hoogwerker die diverse dagen op een voor het verkeer hinderlijke locatie als werktuig wordt gebruikt.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

N.v.t.

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties ten opzichte van de bestaande situatie.

Overige consequenties

Notificatie van deze verordening in het kader van het vrije verkeer van diensten, goederen en personen (Europees gemeenschapsrecht) is niet nodig, omdat niet valt in te zien dat deze verordening op enigerlei wijze een belemmering oplevert voor dit vrije verkeer.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Raadsvoorstel - Wijziging APVG hoogwerkers

BIJLAGE

-ontwerp-

VERORDENING TOT WIJZIGING VAN DE ALGEMENE PLAATSELLIJKE VERORDENING GRONINGEN 2009

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN,
(GR 14.00000);

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Groningen van 26 augustus 2014;

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 (APVG 2009).

Artikel I Wijziging verordening

De Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 1:1 Begripsomschrijvingen, onder f.

f. voertuigen: alle voertuigen, als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, met uitzondering van:

1. treinen en trams;
2. kruiwagens, kinderwagens en dergelijke kleine voertuigen;
3. hoogwerkers en andere voertuigen die ter plaatse als werktuig worden gebruikt.

Artikel 2:43 Vervoer plakgereedschap e.d.

1. Het is verboden op de weg of openbaar water te vervoeren of bij zich te hebben enig aanplakbiljet, aanplakdoek, kalk, teer, kleur of verfstof of verfgereedschap.
2. Dit verbod is niet van toepassing, indien de genoemde materialen of gereedschappen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd voor handelingen als verboden in artikel 2:42.

Artikel 5:1 Begripsomschrijvingen

1. voertuigen : voertuigen als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990) met uitzondering van kleine wagens zoals: kruiwagens, kinderwagens en rolstoelen;
2. parkeren : parkeren als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990).

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 1:1 Begripsomschrijvingen onder f <i>f. voertuigen: alle voertuigen, als bedoeld in artikel 1, onder a en onder al van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, met uitzondering van:</i> <i>1. treinen en trams;</i> <i>2. kruiwagens, kinderwagens en dergelijke kleine voertuigen;</i>	Artikel 1:1 Begripsomschrijvingen onder f f. voertuigen :alle voertuigen, als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, met uitzondering van: 1. treinen en trams; 2. kruiwagens, kinderwagens en dergelijke kleine voertuigen;

Raadsvoorstel - Wijziging APVG hoogwerkers

<p>Afdeling 11 Maatregelen tegen overlast en baldadigheid</p> <p><u>Artikel 2:43 Vervoer plakgereedschap e.d.</u></p> <p>1. <i>Het is verboden op de weg of openbaar water te vervoeren of bij zich te hebben enig aanplakbiljet, aanplakdoek, kalk, teer, kleur of verfstof of vergereedschap.</i></p> <p>2. <i>Dit verbod is niet van toepassing, indien de genoemde materialen of gereedschappen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd voor handelingen als verboden in artikel 2:44.</i></p>	<p>3. hoogwerkers en andere voertuigen die ter plaatse als werktuig worden gebruikt.</p> <p>Afdeling 11 Maatregelen tegen overlast en baldadigheid</p> <p><u>Artikel 2:43 Vervoer plakgereedschap e.d.</u></p> <p>1. Het is verboden op de weg of openbaar water te vervoeren of bij zich te hebben enig aanplakbiljet, aanplakdoek, kalk, teer, kleur of verfstof of vergereedschap.</p> <p>2. Dit verbod is niet van toepassing, indien de genoemde materialen of gereedschappen niet zijn gebruikt of niet zijn bestemd voor handelingen als verboden in artikel 2:42.</p>
--	--

<p>Afdeling 1 Parkeerexcessen</p> <p><u>Artikel 5:1 Begripsomschrijvingen</u></p> <p>1. <i>voertuigen : voertuigen als bedoeld in artikel 1, onder al, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990) met uitzondering van kleine wagens zoals: kruiwagens, kinderwagens en rolstoelen;</i></p> <p>2. <i>parkeren : parkeren als bedoeld in artikel 1, onder ac, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990).</i></p>	<p>Afdeling 1 Parkeerexcessen</p> <p><u>Artikel 5:1 Begripsomschrijvingen</u></p> <p>1. voertuigen: voertuigen als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990) met uitzondering van kleine wagens zoals: kruiwagens, kinderwagens en rolstoelen;</p> <p>2. parkeren : parkeren als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990).</p>
--	---

Artikel II Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Gedaan te Groningen ter openbare raadsvergadering van 29 oktober 2014.

De griffier,

De voorzitter,

drs. A.G.M. (Toon) Dashorst.

dr. R.L. (Ruud) Vreeman.

Gemeentebld van Groningen

Raadsvoorstel - Actualisatie begroting 2014 Veiligheidsregio Groningen

Raadsvoorstel

Onderwerp **Actualisatie van de begroting 2014 Veiligheidsregio Groningen**
Registratienr. 4598261 Steller/telnr. J. Timmer/ 9701 Bijlagen 1

Classificatie

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

R.L. Vreeman

Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit in te stemmen met de actualisatie van de begroting 2014 van de Veiligheidsregio Groningen en van dit besluit het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Groningen in kennis te stellen.

Samenvatting

Op 6 oktober 2013 is in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de toenmalige H&OG regeling de eerste beleidsbegroting 2014 van de Veiligheidsregio Groningen vastgesteld. Na die datum hebben een aantal gebeurtenissen plaatsgevonden die het herzien van deze begroting noodzakelijk maken. De toename in de kosten hebben voornamelijk betrekking op personele en materiële ontvechtingskosten en daarnaast is een hogere BDuR uitkering gekomen i.v.m. de wijziging van het BTW percentage van 19% naar 21%. De uiteindelijke kostenverhoging kan worden opgevangen door een beroep te doen op de hiervoor aanwezige reserves binnen de begroting van de Veiligheidsregio Groningen. Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Groningen heeft in de vergadering van 4 juli jl. deze concept actualisatie zonder aanpassingen goedgekeurd. Wij worden als deelnemende gemeente nu in de gelegenheid gesteld om op deze voorgenomen actualisatie te reageren. Ons college, gehoord het advies van de afdeling financiën, besluit om de raad te adviseren in te stemmen met deze actualisatie van de begroting 2014 van de Veiligheidsregio Groningen en hiervan het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Groningen in kennis te stellen.

B&W-besluit d.d.: 9 september 2014

Afgehandeld en naar archief Paraaf Datum

Raadsvoorstel - Actualisatie begroting 2014 Veiligheidsregio Groningen

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

De beleidsbegroting van de Veiligheidsregio Groningen is op 6 oktober 2013 vastgesteld en er hebben gebeurtenissen plaatsgevonden die actualisatie van die begroting noodzakelijk maken.

Kader

-

Argumenten en afwegingen

-

Maatschappelijk draagvlak en participatie

-

Financiële consequenties

De gevolgen voor de begroting 2014 van de Veiligheidsregio Groningen zijn dat de lasten met € 1.172.000,- toenemen en tegelijkertijd zijn de opbrengsten € 280.000,- hoger. De uiteindelijke lasten nemen € 892.000,- toe. Dit wordt gedekt door een beroep te doen op verschillende reserves binnen de begroting van de Veiligheidsregio Groningen. De verhoging van de lasten is niet structureel. Er wordt geen extra financiële bijdrage gevraagd van de deelnemende gemeenten. De gemeente Groningen krijgt over 2014 éénmalig een bedrag van € 48.000,- voor het gebruik van ICT voorzieningen in de crisisruimte aan de Sontweg voor de periode van 01-01-2014 tot 01-07-2014, omdat over deze periode nog gebruik gemaakt is van apparatuur van de gemeente Groningen.

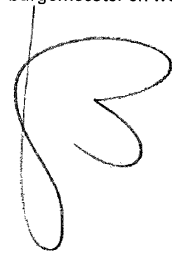
Overige consequenties

Geen.

Vervolg

Na de behandeling van dit voorstel in de raadsvergadering, het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Groningen op de hoogte stellen van het besluit.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Raadsvoorstel - Actualisatie begroting 2014 Veiligheidsregio Groningen

BIJLAGE

VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

Aan de colleges van de deelnemende gemeenten

Sontweg 10
9723 AT Groningen
Postbus 66
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 367 47 77
info@vrgroningen.nl
www.veiligheidsregiogroningen.nl

Datum	10 juli 2014	Onze referentie	VR.14.4515317
Aantal bijlagen	-	Uw referentie	-
Behandeld door		Sector	Directie
Telefoon	050-367 4680	E-mail	liesbeth.groote@vrgroningen.nl

Onderwerp **Actualisatie begroting 2014 Veiligheidsregio Groningen**

Geacht College,

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen heeft een concept actualisatie van de begroting 2014 opgesteld en legt deze nu om commentaar voor aan de deelnemende gemeenten.

Uw gemeente wordt uitgenodigd om een zienswijze te geven op deze actualisatie. In de bijlage treft u daartoe een notitie aan waarmee u uw raad kunt informeren. Normaliter ontvangt u de actualisatie tegelijkertijd met de begroting van het volgende jaar. Dit was dit jaar helaas niet mogelijk aangezien de actualisatie grotendeels verband hield met de ontvluchtungskosten waarover de veiligheidsregio nog in gesprek was.

Met toezending van de begrotingsstukken wordt voldaan aan artikel 35 lid 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dit artikel bepaalt dat de begrotingsstukken ten minste zes weken voordat zij door het Algemeen Bestuur worden vastgesteld, aan de raden van de deelnemende gemeenten worden toegezonden voor commentaar.

Op 10 oktober a.s. zal het Algemeen Bestuur de ontvangen commentaren betrekken bij het definitief vaststellen van de actualisatie van de begroting 2014. Ik verzoek u om uw reactie voor 1 oktober a.s. kenbaar te maken.

U kunt uw reactie richten aan het algemeen bestuur, t.a.v. Mw. Groote Schaarsberg, postbus 66, 9700 AB Groningen of via liesbeth.groote@vrgroningen.nl

Met vriendelijke groet,
Het bestuur Veiligheidsregio Groningen
namens deze,

Erik van Zuidam,
directeur

SAMEN ALERT EN DAADKRCHTIG

Raadsvoorstel - Actualisatie begroting 2014 Veiligheidsregio Groningen

3. Hogere kosten gemeentelijke kolom € 110.000

De regionalisering van de voorbereidende ('koude') taken voor de crisisbeheersing is afgerond. Vanaf 2014 worden deze taken uitgevoerd door het Netwerkteam van de Gemeentelijke Kolom. Daarnaast zijn ook de uitvoerende ('warme') taken bij incidenten en crises geregionaliseerd. De 23 gemeenten in de Veiligheidsregio Groningen hebben hiertoe gezamenlijk één regionaal Team Bevolkingszorg gevormd. Het Netwerkteam van de Gemeentelijke Kolom is tijdelijke ondergebracht bij de gemeente Hogeveen-Sappemeer als centrumorganisatie met als opgave om per 2016 ondergebracht te worden bij de Veiligheidsregio Groningen. Gedurende deze tussenperiode zijn de medewerkers in het Netwerkteam nog in dienst van de gemeenten en worden ze vanuit die gemeenten gedetacheerd naar de (centrumorganisatie van) de gemeentelijke kolom.

De realisatie van bovenstaande regionalisering leidt lokaal tot besparingen op de personeelskosten. De werkbegroting voor de Gemeentelijke kolom laat echter een tekort zien van € 110.000. Een verklaring hiervoor is onder andere dat kosten worden gemaakt voor landelijke projecten nav besluiten in het Veiligheidsberaad zoals SIS, Crisiscommunicatie, Borging Groter. De dekking voor dit tekort wordt gehaald uit een onttrekking uit de reserve Gemeentelijke kolom. Ook in meerjarenperspectief laat de begroting van de gemeentelijke kolom een tekort zien. Bij het opstellen van de begroting 2016 zal hiertoe een oplossing gevonden moeten worden. Daarbij zal ook gekeken worden naar de beschikbare BDUR-middelen.

4. Overheveling taken van GHOR naar GGD € 50.000

De uitvoering van de activiteiten inzake de inzet van adviseurs gevaarlijke stoffen worden al langer door de GGD uitgevoerd. Dit betreft geen wettelijke GHOR taak waardoor het buiten de begroting van de VRG kan worden gebracht. De met deze werkzaamheden gemoeide kosten bedragen € 50.000.

5. Overname activa € 183.000

In het AB van 10 januari 2014 is reeds besloten om de incidentele nadelen voor gemeenten als gevolg van de overdracht van materieel aan de Veiligheidsregio te compenseren vanuit de egaliseringsreserve. Het gaat hierbij om een bedrag van € 183.000.

Gevolgen begroting

Samengevat leiden bovenstaande mutaties tot de volgende wijzigingen in de begroting 2014:

Opbrengstenmutatie: € 280.000 +/-
Lastenmutatie: € 1.172.000 +/-

De lasten nemen 892.000 euro meer toe dan de opbrengsten. Dit verschil wordt aan onderstaande reserves onttrokken waardoor van de gemeenten geen extra financiële bijdrage wordt gevraagd.

Reservemutaties:

- Reserve ontmantelingskosten	€ 599.000 -/-
- Reserve gemeentelijke kolom	€ 110.000 -/-
- Egaliseringsreserve	€ 183.000 -/-

Proces actualisatie Begroting

Het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Groningen heeft op 4 juli 2014 besloten deze begrotingswijziging om commentaar voor te leggen aan de deelnemende gemeenten. Op 10 oktober zal het algemeen bestuur Veiligheidsregio Groningen de ingediende zienswijzen betrekken bij de besluitvorming.

Raadsvoorstel - Actualisatie begroting 2014 Veiligheidsregio Groningen

ACTUALISATIE BEGROTING 2014 VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

Inleiding

Op 6 oktober 2013 is in het Algemeen Bestuur de eerste beleidsbegroting 2014 van de VRG vastgesteld. Na die datum hebben een aantal gebeurtenissen plaatsgevonden die het herzien van deze begroting noodzakelijke maken.

Uitzettingen/ inkrimpingen van de begroting

1. Ontmantelingskosten € 599.000

Door het ontmantelen van de Hulpverleningsdienst Groningen heeft de gemeente Groningen te maken met ontvechtingskosten van het regionaal bureau. Na het afronden van het plaatsingsproces en de invulling van een groot deel van de vacatures, is een inschatting gemaakt van de ontvechtingskosten. In onderstaand overzicht is de overeengekomen maximale compensatie opgenomen. Het gaat om een maximale compensatie omdat plaatsing door de gemeente Groningen op PIJOFACH vacatures van de Veiligheidsregio de totale compensatie verlaagd.

De inschatting is tot stand gekomen door veelvuldig overleg tussen de penningmeester van de VRG en de gemeente Groningen.

	2014	2015	2016	Totaal
Personele ontvechtingskosten	319.000	255.000	191.000	765.000
Materiele ontvechtingskosten	280.000	116.000	-	396.000
	599.000	371.000	191.000	1.161.000

Binnen de personele ontvechtingskosten gaat het om een vergoeding voor PIJOFACH personeel van de Hulpverleningsdienst en de Dienst I&A van de gemeenten Groningen die wel werkzaamheden verrichten voor de brandweer en/of Veiligheidsregio maar die niet mee over zijn gegaan naar de nieuwe organisatie. In het regionaliseringstraject is namelijk de afspraak gemaakt dat alleen medewerkers die voor meer dan 50% van hun functie werkzaam waren voor de brandweer of de veiligheidsregio mee over zouden gaan naar de Veiligheidsregio. De resterende medewerkers zijn doorgerekend tegen € 60.000 (schaal 9 CAR UWO). De personele ontvechtingskosten worden in 2014 voor 100%, in 2015 voor 80% en in 2016 voor 60% door de Veiligheidsregio gecompenseerd, conform de afbouw van het vereveningsfonds.

Er ontstaan materiele ontvechtingskosten doordat de kosten van een aantal elementen uit de begroting van de gemeente Groningen niet dalen door het vertrek van de Regionale brandweer terwijl de bijdrage die de Regio tot nu toe betaalde voor het gebruik van deze elementen is weggefallen per 1 januari 2014. Het gaat om het gebruik en de daarbij behorende bijdragen voor het gezamenlijke verzekeringspakket, een aantal standaard software pakketten voor de PIJOFACH-functies en de kosten die zijn gemaakt voor de gezamenlijke infrastructuur van de ICT inclusief de bijbehorende beveiligingsmaatregelen. Voorgesteld wordt om de compensatie voor deze kosten als volgt af te bouwen: € 232.000 in 2014 (100%) en € 116.000 in 2015 (50%). Daarnaast wordt voorgesteld de gemeente Groningen in 2014 eenmalig te compenseren voor het gebruik van de ICT-voorzieningen tot 1 juli 2014 voor regionale doeleinden, zoals de ICT-voorzieningen in de crisisruimte. Het gaat hierbij om een bedrag van € 48.000.

In de jaarrekening 2013 van de V&GR een reserve opgenomen voor € 700.000 ter dekking van deze kosten. Voor 2014 is dat toereikend, maar voor de vervolgjaren is dat niet het geval. In de begroting (swijzigingen) voor 2015 en 2016 zal dan ook worden voorgesteld om deze lasten te dekken uit te egaliseringsreserve.

2. Hogere BDuR uitkering € 280.000

De totale BDuR uitkering komt volgens de ontvangen december circulaire van het ministerie van V&J € 280.000 hoger uit dan in de primitieve begroting is opgenomen. Deze extra verhoging heeft te maken met de btw verhoging van 19% naar 21%.

Deze mutatie betreft een budgetneutrale mutatie; zowel de opbrengsten als de kosten stijgen als gevolg van de btw verhoging.

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente ...

Raadsvoorstel

Onderwerp **Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014**
Registratienr. 4527232 Steller/telnr. Jan Smit/ 70 28 Bijlagen 3

Classificatie

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

Schroor

Raadscommissie

Financiën en
Veiligheid

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014 vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van de "Verordening gemeentelijke bevolkingadministratie 2009", en deze met terugwerkende kracht in werking te laten treden op 6 januari 2014;
- II. dit besluit bekend te maken door plaatsing in het elektronische gemeenteblad.

Samenvatting

Op 6 januari 2014 is de Wet basisregistratie personen (Wet Brp) in werking getreden. De Verordening gemeentelijke bevolkingsadministratie 2009 was gebaseerd op de door de Wet Brp vervangen Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (Wet Gba) en moet worden aangepast. Met de invoering van de Wet Brp zijn de gemeentelijke taken op het gebied van de bevolkingsadministratie niet wezenlijk veranderd.

De Verordening bevolkingadministratie gemeente Groningen 2014 regelt de bevoegdheid voor de verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen aan gemeentelijke organen en derden. Ook zijn daarin de bepalingen opgenomen over het gebruik van overige (aangehaakte) gegevens in de gemeentelijke bevolkingsadministratie. Het college krijgt de bevoegdheid de nadere uitwerking van de verordening te regelen.

B&W-besluit d.d.: 16 september 2014

Afgehandeld en naar archief Paraaf Datum

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente ...

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Door de inwerkingtreding van de Wet Brp is de regelgeving voor de verstrekking van persoonsgegevens deels gewijzigd. De gemeente kan op basis van de Wet Brp alleen de verstrekking aan organen van de gemeente en bepaalde derden regelen. Met de vaststelling van de Verordening door de raad en de vaststelling van de bijlagen A en B bij de verordening door het college wordt dit geregeld.

Kader

Uitvoering Wet basisregistratie personen en Wet bescherming persoonsgegevens.

Argumenten en afwegingen

De verordening is een combinatie van twee verstrekingsregelingen. Enerzijds gebaseerd op de Wet Brp (verstrekkingen uit de basisregistratie) en anderszijds gestoeld op de Wet bescherming persoonsgegevens (verstrekking aangehaakte gegevens). Gekozen is voor een praktische samenvoeging. Het risico om op onjuiste gronden te verstrekken wordt daardoor ook beperkt.

Er is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de vorige - op de Wet Gba gebaseerde - verordening. Waar van belang is daarmee ook de continuïteit van de mogelijkheden om persoonsgegevens te verstrekken gewaarborgd. Voorgesteld wordt om de verordening te laten terugwerken tot de datum van de invoering van de Wet Brp.

Een aantal bepalingen van de in te trekken Verordening gemeentelijke bevolkingsadministratie 2009 is niet overgenomen omdat de bepalingen van de Wet Brp daarover zijn vervallen of gewijzigd. Door digitalisering zijn de verstrekkingmogelijkheden ook gewijzigd; om deze reden is ook het verstrekken van telefonische informatie geschrapt.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

--

Financiële consequenties

--

Overige consequenties

--

Vervolg

Vaststelling bijlagen door het college.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Bijlagen:

1. tekst + toelichting;
2. matrix bepalingen oude en nieuwe verordening;
3. concepttekst voor elektronische bekendmaking.

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente . . .

De raad van de gemeente Groningen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van [datum en nummer];

gelet op de Wet basisregistratie personen en de Wet bescherming persoonsgegevens;

besluit vast te stellen de Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. wet: de Wet basisregistratie personen;
- b. verordening: Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014;
- c. basisregistratie: de basisregistratie personen, bedoeld in artikel 1.2. van de wet;
- d. bevolkingsadministratie: de geautomatiseerde administratie met persoonsgegevens van de bevolking bestaande uit de gegevens uit de basisregistratie en de aangehaakte gegevens;
- e. aangehaakte gegevens: in de basisadministratie opgenomen gegevens anders dan ter uitvoering van de wet;
- f. college: het college van burgemeester en wethouders;
- g. verantwoordelijke: het college;
- h. ingeschrevene: degene ten aanzien van wie een persoonslijst in de basisregistratie is opgenomen;
- i. persoonslijst: het geheel van gegevens, bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, en 2.69, eerste lid, van de wet over één persoon in de basisregistratie;
- j. overheidsorgaan:
 - 1° een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
 - 2° een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed;
- k. derde: elke natuurlijke persoon niet zijnde een overheidsorgaan of een ingeschrevene en elke rechtspersoon die niet krachtens publiekrecht is ingesteld, noch met enig openbaar gezag is bekleed.

Hoofdstuk 2 Verstrekkingen uit de basisregistratie

Artikel 2 Verstrekkingen aan organen van de gemeente

Aan de in Bijlage A bij de verordening vermelde overheidsorganen die orgaan zijn van de gemeente worden de aangegeven gegevens uit de basisregistratie verstrekt.

Artikel 3 Verstrekkingen aan derden

1. Op verzoek verstrekt het college op grond artikel 3.9 van de wet aan een derde gegevens uit de basisregistratie als voorafgaand schriftelijke toestemming is verkregen van de ingeschrevene over wie gegevens worden verstrekt.
2. Op grond van artikel 3.9 van de wet kunnen voor de in Bijlage B bij de verordening vermelde werkzaamheden met een gewichtig maatschappelijk belang voor de gemeente verstrekking gegevens uit de basisregistratie gegevens worden verstrekt. Daarbij wordt bepaald welke aangewezen categorieën van derden voor deze verstrekking in aanmerking komen.

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente . . .

3. Werkzaamheden met een gewichtig maatschappelijk belang voor de gemeente, als bedoeld in het tweede lid, ten behoeve waarvan gegevens uit de basisregistratie kunnen worden verstrekt, zijn:

- a. werkzaamheden die samenhangen met een taak van de gemeente;
- b. werkzaamheden die strekken tot het in stand houden van (basis-)voorzieningen voor burgers en die onderwerp zijn van de zorg van de gemeente.

4. De verstrekking op grond van dit artikel betreft ten hoogste de in artikel 3.9, vierde lid, van de wet vermelde algemene gegevens.

Hoofdstuk 3 Aangehaakte gegevens

Artikel 4 Doel van de bevolkingsadministratie

De bevolkingsadministratie heeft voor wat betreft de aangehaakte gegevens tot doel:

- a. informatie te leveren ter uitvoering van de taken die verband houden met de door de gemeente te voeren bevolkingsadministratie;
- b. door het college aan te wijzen organen van de gemeente te voorzien van gegevens, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taken van die organen;
- c. derden aan wie wet en verordening verstrekking van gegevens uit de basisregistratie mogelijk maken te voorzien van aangehaakte gegevens, voor zover niet in strijd met de wettelijke bepalingen;
- d. een ingeschrevene van hem betreffende aangehaakte gegevens te voorzien; en
- e. statistische informatie te leveren.

Artikel 5 Categorieën van personen van wie gegevens zijn opgenomen

1. Van de ingezetenen en ingeschrevenen zijn in de basisregistratie aangehaakte gegevens opgenomen als daarvan sprake is.
2. In de bevolkingsadministratie zijn gegevens van personen die voor 1 oktober 1994 waren ingeschreven in de persoons- of archiefregisters opgenomen als aangehaakte gegevens als daarvan sprake is.

Artikel 6 Wijze van verkrijging

Voor zover niet verkregen onder de regelgeving die van toepassing was tot 1 oktober 1994 worden aangehaakte gegevens in de bevolkingsadministratie verkregen:

- a. door opgave van de ingezetene,
- b. door ambtenaren van de verantwoordelijke in het kader van de uitvoering van wettelijke bepalingen; en
- c. van overheidsorganen en derden.

Artikel 7 Verstrekking van aangehaakte gegevens

Aan derden aan wie wet en verordening verstrekking van gegevens uit de basisregistratie mogelijk maken worden aangehaakte gegevens verstrekt voor zover niet in strijd met de wettelijke bepalingen.

Artikel 8 Verwijdering en vernietiging van gegevens

1. Aangehaakte gegevens worden uit de bevolkingsadministratie verwijderd na een daartoe strekkend besluit van de verantwoordelijke.
2. Vernietiging van aangehaakte gegevens geschiedt met inachtneming van de Archiefwet.

Artikel 9 Protocolplicht van aangehaakte gegevens

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente . . .

1. Voor zover aannemelijk is dat het achterwege laten daarvan het belang van de betrokken persoon onevenredig kan schaden, wordt het verstrekken van aangehaakte gegevens gedurende twintig jaar volgend op de verstrekking bijgehouden.
2. De protocolplicht vervalt als de aangehaakte gegevens worden verstrekt in het kader van de opsporing en vervolging van strafbare feiten dan wel voor zover de verstrekking noodzakelijk is in het belang van de veiligheid van de staat of als het van belang is voor de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen.

Artikel 10 Rechten en plichten van de burger

1. Verzoeken ten aanzien van aangehaakte gegevens, waaronder ook wordt verstaan verzoeken tot wijziging, worden behandeld overeenkomstig het in de artikelen 35 tot en met 42 van de Wet bescherming persoonsgegevens bepaalde.
2. De verzoeken zoals bedoeld in het eerste lid, worden ingediend bij de verantwoordelijke.
3. Van de verzoeker kan worden verlangd dat deze zich deugdelijk legitimeert en / of in persoon bij de verantwoordelijke vervoegt ter vaststelling van zijn identiteit.

Hoofdstuk 4 Overige bepalingen

Artikel 11 Vaststelling bijlagen

De in de artikelen 2 en 3 van de verordening genoemde bijlagen worden vastgesteld door het college.

Artikel 12 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op [datum bekendmaking] en werkt terug tot en met 6 januari 2014.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De griffier,

De voorzitter,

drs. A.G.M. (Toon) Dashorst.

dr. R.L. (Ruud) Vreeman.

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente . . .

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de artikelen 3.8 en 3.9 van de Wet basisregistratie personen (hierna: Wet Brp). Met de invoering van die wet is de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (hierna Wet Gba) ingetrokken. Deze verordening regelt de verstrekking door het college van burgemeester en wethouders van gegevens uit de basisregistratie aan organen van de eigen gemeente en derden en ook de verstrekking van de aangehaakte gegevens.

Artikelsgewijze toelichting Verordening gemeentelijke bevolkingsadministratie

Artikel 1

In dit artikel worden de begripsbepalingen uitgewerkt. Het merendeel daarvan is zoals in de Wet basisregistratie personen (Brp).

Bevolkingsadministratie is het begrip voor verzameling van de (verplichte) Brp-gegevens van de *basisregistratie* en de *aangehaakte gegevens*.

Artikel 2

Dit artikel is de basis voor de binnengemeentelijke verstrekking van persoonsgegevens. De uitwerking gebeurt in de bijlage die het college daarvoor vaststelt. Het college verstrekt alleen de gegevens die noodzakelijk zijn voor de goede vervulling van de taak van de betreffende organen (zie artikel 3.8 lid 2 Wet Brp).

Artikel 3

Dit artikel maakt het mogelijk dat op verzoek van een derde aan hem gegevens worden verstrekt. De verstrekking kan uitsluitend plaatsvinden in twee gevallen, namelijk:

- als de derde voorafgaande schriftelijke toestemming heeft van de ingeschrevene over wie gegevens worden verstrekt (artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder a, Wet Brp); of
- ten behoeve van door een derde verrichte werkzaamheden met een gewichtig maatschappelijk belang voor de gemeente (artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid Wet Brp).

Er worden geen gegevens verstrekt als op de persoonslijst een aantekening over beperking van de verstrekking van gegevens aan derden is vermeld, als bedoeld in artikel 3.21, eerste lid, Wet Brp. Ook vindt verstrekking alleen plaats voor zover dat noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de derde en het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de ingeschrevene de verstrekking niet in de weg staan (artikel 3.9 lid 2 Wet Brp).

De werkzaamheden met een gewichtig maatschappelijk belang waarvoor gegevens uit de basisregistratie kunnen worden verstrekt, en de categorieën van derden die in aanmerking komen voor verstrekking van gegevens uit de basisregistratie, worden opgenomen in de Bijlage B die het college vaststelt.

Artikel 4

In artikel 1.3 van de Wet Brp is het doel van de basisregistratie omschreven. De bevolkingsadministratie omvat naast de gegevens van de basisadministratie de aangehaakte gegevens. Hier is omschreven voor welk doel de aangehaakte gegevens worden gebruikt.

Artikel 5

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente . . .

In de basisregistratie zijn alleen aangehaakte gegevens opgenomen van degenen van wie op of na 1 oktober 1994 een persoonslijst is of was opgenomen in de GB van de gemeente Groningen en daarna in de Brp.

Voor de inwerkingtreding van de Wet Gba op 1 oktober 1994 werden persoonsgegevens ook al geautomatiseerd bijgehouden. Voor zover deze gegevens zijn bijgehouden gelden ze als aangehaakte gegevens van de bevolkingsadministratie.

Artikel 6

Dit artikel geeft aan op welke wijze aangehaakte gegevens worden verkregen.

Artikel 7

Dit artikel maakt verstrekking van aangehaakte gegevens mogelijk. Voorwaarde is wel dat verstrekking van gegevens uit de Brp moet zijn toegestaan.

Artikel 8

Dit artikel bevat bepalingen over de verwijdering van aangehaakte gegevens.

Artikel 9

Het eerste lid bepaalt wanneer verstrekking van aangehaakte gegevens aan derden overeenkomstig artikel 7, onder c, wordt bijgehouden. Het tweede lid is een uitzondering op de protocolplicht.

Artikel 10

Dit artikel regelt de wijze waarop verzoeken van de burger over aangehaakte gegevens worden behandeld. Deze verzoeken kunnen ook gaan over verwijdering van gegevens.

Artikel 11

Het college krijgt de bevoegdheid de bijlagen als bedoeld in de artikelen 2 en 3 vast te stellen.

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente . . .

Bijlage 2 bij raadsvoorstel Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014

Matrix vergelijking bepalingen Verordening gemeentelijke bevolkingsadministratie 2009 en Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014

Oud: Verordening gemeentelijke bevolkingsadministratie 2009	Nieuw: Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014
<p>Artikel 1 Begripsbepalingen Deze verordening verstaat onder:</p> <p>a. wet: de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens;</p> <p>b. verordening: de verordening gemeentelijke bevolkingsadministratie 2009;</p> <p>c. bevolkingsadministratie: de geautomatiseerde administratie met persoonsgegevens van de bevolking bestaande uit de basisadministratie en de aangehaakte gegevens;</p> <p>d. basisadministratie: de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens als bedoeld in artikel 2 van de wet;</p> <p>e. aangehaakte gegevens: in de basisadministratie opgenomen gegevens anders dan ter uitvoering van de wet;</p> <p>f. verantwoordelijke: het college van burgemeester en wethouders;</p> <p>g. beheerder: de in de beheerregeling, bedoeld in artikel 14 van de wet, aangewezen gemeenteambtenaar of diens plaatsvervanger die is belast met het beheer van de basisadministratie;</p> <p>h. persoonslijst: het geheel van gegevens als bedoeld in artikel 34, eerste lid, van de wet, over één persoon in een basisadministratie;</p> <p>i. ingeschrevene: degene ten aanzien van wie een persoonslijst in de basisadministratie is opgenomen;</p> <p>j. ingezetene: de ingeschrevene op wiens persoonslijst niet het gegeven van zijn overlijden of van zijn vertrek uit Nederland als actueel gegeven is opgenomen;</p> <p>k. afnemer: afnemer als bedoeld in artikel 1 van de wet;</p> <p>l. binnengemeentelijke afnemer: 1. de binnengemeentelijke afnemer als</p>	<p>Artikel 1 Begripsbepalingen Deze verordening verstaat onder:</p> <p>a. wet: de Wet basisregistratie personen;</p> <p>b. verordening: Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014;</p> <p>c. basisregistratie: de basisregistratie personen, bedoeld in artikel 1.2. van de wet;</p> <p>d. bevolkingsadministratie: de geautomatiseerde administratie met persoonsgegevens van de bevolking bestaande uit de gegevens uit de basisregistratie en de aangehaakte gegevens;</p> <p>e. aangehaakte gegevens: in de basisadministratie opgenomen gegevens anders dan ter uitvoering van de wet;</p> <p>f. college: het college van burgemeester en wethouders;</p> <p>g. verantwoordelijke: het college;</p> <p>h. ingeschrevene: degene ten aanzien van wie een persoonslijst in de basisregistratie is opgenomen;</p> <p>i. persoonslijst: het geheel van gegevens, bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, en 2.69, eerste lid, van de wet over één persoon in de basisregistratie;</p> <p>j. overheidsorgaan: 1° een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of 2° een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed;</p> <p>k. derde: elke natuurlijke persoon niet zijnde een overheidsorgaan of een ingeschrevene en elke rechtspersoon die niet krachtens publiekrecht is ingesteld, noch met enig openbaar gezag is bekleed.</p>

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente ...

<p>bedoeld in artikel 1 van de wet;</p> <p>2. de instantie die een taak uitoefent die door het gemeentebestuur is opgelegd en/of belast is met de uitvoering van publiekrechtelijke taken met inachtneming van de artikelen 98 en 99 van de wet:</p> <p>m. derde: elke andere persoon of instelling dan een afnemer en de ingeschrevene.</p> <p>n. authentiek gegeven: een in de basisadministratie opgenomen gegeven dat bij wettelijk voorschrift als authentiek wordt aangemerkt;</p> <p>o. centrale distributievoorziening: het geautomatiseerde systeem dat wordt gebruikt voor de distributie van gegevens.</p>	
<p>Artikel 2 Beheer van de bevolkingsadministratie</p> <p>1. Beheerder van de bevolkingsadministratie is de functionaris als bedoeld in artikel 1, onder g.</p> <p>2. De beheerder is bevoegd nadere invulling te geven aan:</p> <p>a. de (te leggen) verbanden met andere gemeentelijke registraties;</p> <p>b. de (rechtstreekse) toegang tot de bevolkingsadministratie via andere geautomatiseerde toepassingen;</p> <p>c. verstrekkingen aan binnengemeentelijke afnemers of daaraan gelijkgestelden, die geen rechtstreekse toegang hebben tot de bevolkingsadministratie;</p>	
<p>Artikel 3 Verbanden met andere gemeentelijke registraties</p> <p>1. Op grond van artikel 96 van de wet, met het oog op het met elkaar in verband brengen van verwerkingen van persoonsgegevens, worden via de centrale distributievoorziening aan de verantwoordelijken van andere gemeentelijke registraties gegevens verstrekt.</p> <p>2. De betreffende gegevens kunnen in een convenant worden vastgelegd.</p>	
<p>Artikel 4 Gebruik van gegevens voor de gemeentelijke huishouding</p> <p>De verantwoordelijke dan wel de door hem aangewezen beheerder is bevoegd om ten aanzien van de gemeentelijke huishouding persoonsgegevens uit de bevolkingsadministratie te gebruiken dan wel te verstrekken als dit noodzakelijk is voor de</p>	<p>Artikel 2 Verstrekkingen aan organen van de gemeente</p> <p>Aan de in Bijlage A bij de verordening vermelde overheidsorganen die orgaan zijn van de gemeente worden de aangegeven gegevens uit de basisregistratie verstrekt.</p>

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente . . .

<p>vervulling van uitsluitend publiekrechtelijke taken.</p>	
<p>Artikel 5 Rechtstreekse toegang tot de basisadministratie Rechtstreekse toegang tot de basisadministratie hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de beheerder; b. de door de beheerder aangewezen ambtenaren werkzaam bij de Dienst Informatie en Administratie; c. voor zover niet in een convenant geregeld en voor zover met inachtneming van de artikelen 88 en 89 van de wet de in de Bijlage A bij deze verordening vermelde binnengemeentelijke afnemers voor wat betreft de daarbij aangegeven gegevens en uitsluitend voor de daarbij aangegeven doeleinden. 	
<p>Artikel 6 Verstrekking aan binnengemeentelijke afnemers die geen rechtstreekse toegang hebben en de gegevens die worden verstrekt Met inachtneming van de artikelen 88 en 89 van de wet worden aan de in de Bijlage B bij deze verordening vermelde binnengemeentelijke afnemers die geen rechtstreekse toegang hebben tot de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens de in de bijlage aangegeven gegevens verstrekt ten behoeve van de eveneens in die bijlage aangegeven doeleinden.</p>	<p>Artikel 2 Verstrekkingen aan organen van de gemeente Aan de in Bijlage A bij de verordening vermelde overheidsorganen die orgaan zijn van de gemeente worden de aangegeven gegevens uit de basisregistratie verstrekt.</p>
<p>Artikel 7 Telefonische verstrekkingen aan afnemers en derden</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aan binnengemeentelijke afnemers kunnen op telefonisch verzoek incidenteel in aantoonbaar spoedeisende gevallen gegevens worden verstrekt als: <ul style="list-style-type: none"> a. buiten twijfel is dat het verzoek afkomstig is van een binnengemeentelijke afnemer; en b. de gegevens nodig zijn voor de vervulling van de taken van de binnengemeentelijke afnemer en de benodigde gegevens niet op een minder ingrijpende manier kunnen worden verkregen. 2. Aan buitengemeentelijke afnemers en derden worden telefonisch geen gegevens verstrekt, 	

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente ...

<p>tenzij:</p> <p>a. het ambtenaren van de burgerlijke stand van andere gemeenten betreft; of</p> <p>b. dit plaats vindt op basis van vooraf nadrukkelijk gemaakte schriftelijke afspraken.</p> <p>3. De verstrekking als bedoeld in het eerste of tweede lid vindt niet plaats indien de identiteit van de aanvrager niet deugdelijk kan worden vastgesteld.</p>	
<p>Artikel 8 Overige verstrekkingen en de gegevens die kunnen worden verstrekt</p> <p>Met inachtneming van artikel 100, tweede lid van de wet kunnen, in andere gevallen dan bedoeld in de artikelen 98 en 99 van de wet, aan de in de Bijlage C bij deze verordening aan te geven overige verzoekers gegevens worden verstrekt voor wat betreft de daarbij aangegeven gegevens en uitsluitend voor de daarbij aangegeven doeleinden en voor zover de persoonlijke levenssfeer daardoor niet onevenredig wordt geschaad.</p>	<p>Artikel 3 Verstrekkingen aan derden</p> <p>1. Op verzoek verstrekt het college op grond artikel 3.9 van de wet aan een derde gegevens uit de basisregistratie als voorafgaand schriftelijke toestemming is verkregen van de ingeschrevene over wie gegevens worden verstrekt.</p> <p>2. Het college regelt voor welke werkzaamheden met een gewichtig maatschappelijk belang voor de gemeente verstrekking gegevens uit de basisregistratie op grond artikel 3.9 van de wet gegevens kunnen worden verstrekt en bepaalt welke aangewezen categorieën van derden voor deze verstrekking in aanmerking komen.</p> <p>3. Werkzaamheden met een gewichtig maatschappelijk belang voor de gemeente, als bedoeld in het tweede lid, ten behoeve waarvan gegevens uit de basisregistratie kunnen worden verstrekt, zijn:</p> <p>a. werkzaamheden die samenhangen met een taak van de gemeente;</p> <p>b. werkzaamheden die strekken tot het in stand houden van (basis-)voorzieningen voor burgers en die onderwerp zijn van de zorg van de gemeente.</p> <p>4. De verstrekking op grond van dit artikel betreft ten hoogste de in artikel 3.9, vierde lid, van de wet vermelde algemene gegevens</p>
<p>Artikel 9 Doel van de bevolkingsadministratie</p> <p>De bevolkingsadministratie heeft voor wat betreft de aangehaakte gegevens tot doel:</p> <p>a. informatie te leveren aan de Dienst Informatie en Administratie ter uitvoering van de taken die verband houden met de administraties die bij deze dienst moeten worden gevoerd;</p> <p>b. door de verantwoordelijke aan te wijzen</p>	<p>Artikel 4 Doel aangehaakte gegevens</p> <p>De bevolkingsadministratie heeft voor wat betreft de aangehaakte gegevens tot doel:</p> <p>a. informatie te leveren ter uitvoering van de taken die verband houden met de door de gemeente te voeren bevolkingsadministratie;</p> <p>b. door het college aan te wijzen organen van de gemeente te voorzien van gegevens, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taken van die organen;</p>

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente . . .

<p>afnemers te voorzien van gegevens, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taken van die afnemers;</p> <p>c. derden aan wie wet en verordening verstrekking van gegevens uit de basisadministratie mogelijk maken te voorzien van gegevens, voor zover niet in strijd met de wettelijke bepalingen;</p> <p>d. een ingezetene en een ingeschrevene van hem betreffende gegevens te voorzien; en</p> <p>e. statistische informatie te leveren.</p>	<p>c. derden aan wie wet en verordening verstrekking van gegevens uit de basisregistratie mogelijk maken te voorzien van aangehaakte gegevens, voor zover niet in strijd met de wettelijke bepalingen;</p> <p>d. een ingeschrevene van hem betreffende aangehaakte gegevens te voorzien; en</p> <p>e. statistische informatie te leveren.</p>
<p>Artikel 10 Categorieën van personen van wie gegevens zijn opgenomen</p> <p>1. Van de ingezetenen en ingeschrevenen zijn in de basisadministratie aangehaakte gegevens opgenomen als daarvan sprake is.</p> <p>2. In de bevolkingsadministratie zijn gegevens van personen die voor 1 oktober 1994 waren ingeschreven in de persoons- of archiefregisters opgenomen als aangehaakte gegevens als daarvan sprake is.</p>	<p>Artikel 5 Categorieën van personen van wie aangehaakte gegevens zijn opgenomen</p> <p>1. Van de ingezetenen en ingeschrevenen zijn in de basisregistratie aangehaakte gegevens opgenomen als daarvan sprake is.</p> <p>2. In de bevolkingsadministratie zijn gegevens van personen die voor 1 oktober 1994 waren ingeschreven in de persoons- of archiefregisters opgenomen als aangehaakte gegevens als daarvan sprake is.</p>
<p>Artikel 11 Wijze van verkrijging</p> <p>Voor zover niet verkregen onder de regelgeving die van toepassing was tot 1 oktober 1994 worden aangehaakte gegevens in de basisadministratie verkregen:</p> <p>a. door opgave van de ingezetene,</p> <p>b. door ambtenaren van de verantwoordelijke in het kader van de uitvoering van wettelijke bepalingen; en</p> <p>c. van afnemers en derden.</p>	<p>Artikel 6 Wijze van verkrijging</p> <p>Voor zover niet verkregen onder de regelgeving die van toepassing was tot 1 oktober 1994 worden aangehaakte gegevens in de bevolkingsadministratie verkregen:</p> <p>a. door opgave van de ingezetene,</p> <p>b. door ambtenaren van de verantwoordelijke in het kader van de uitvoering van wettelijke bepalingen; en</p> <p>c. van overheidsorganen en derden.</p>
<p>Artikel 12 Toegang tot en verstrekking van aangehaakte gegevens</p> <p>De artikelen 5 en 6 van de verordening zijn van overeenkomstige toepassing op de rechtstreekse toegang tot en de verstrekking van de aangehaakte gegevens voor de binnengemeentelijke afnemers.</p>	<p>Artikel 7 Verstrekking van aangehaakte gegevens</p> <p>Aan derden aan wie wet en verordening verstrekking van gegevens uit de basisregistratie mogelijk maken worden aangehaakte gegevens verstrekt voor zover niet in strijd met de wettelijke bepalingen.</p>
<p>Artikel 13 Verwijdering en vernietiging van gegevens</p> <p>1. Aangehaakte gegevens worden door de beheerder uit de basisadministratie verwijderd na een daartoe strekkend besluit van de verantwoordelijke. De beheerder verwijdert deze gegevens binnen één jaar nadat het besluit is genomen.</p> <p>2. Vernietiging van aangehaakte gegevens</p>	<p>Artikel 8 Verwijdering en vernietiging van gegevens</p> <p>1. Aangehaakte gegevens worden uit de bevolkingsadministratie verwijderd na een daartoe strekkend besluit van de verantwoordelijke.</p> <p>2. Vernietiging van aangehaakte gegevens geschiedt met inachtneming van de Archiefwet.</p>

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente ...

<p>geschiedt met inachtneming van de Archiefwet.</p>	
<p>Artikel 14 Protocolplicht van aangehaakte gegevens</p> <p>1. De beheerder houdt het verstrekken van aangehaakte gegevens aan derden als bedoeld in artikel 7 van de verordening gedurende het jaar, volgend op de verstrekking bij, voor zover aannemelijk is dat het achterwege laten daarvan het belang van de betrokken persoon onevenredig zou schaden.</p> <p>2. De protocolplicht vervalt als de aangehaakte gegevens worden verstrekt in het kader van de opsporing en vervolging van strafbare feiten dan wel voor zover de verstrekking noodzakelijk is in het belang van de veiligheid van de staat of als het van belang is voor de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen.</p>	<p>Artikel 9 Protocolplicht van aangehaakte gegevens</p> <p>1. Voor zover aannemelijk is dat het achterwege laten daarvan het belang van de betrokken persoon onevenredig kan schaden, wordt het verstrekken van aangehaakte gegevens gedurende twintig jaar volgend op de verstrekking bijgehouden.</p> <p>2. De protocolplicht vervalt als de aangehaakte gegevens worden verstrekt in het kader van de opsporing en vervolging van strafbare feiten dan wel voor zover de verstrekking noodzakelijk is in het belang van de veiligheid van de staat of als het van belang is voor de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen.</p>
<p>Artikel 15 Rechten en plichten van de burger</p> <p>1. Verzoeken ten aanzien van aangehaakte gegevens, waaronder ook wordt verstaan verzoeken tot wijziging, worden behandeld overeenkomstig hetgeen in de artikelen 35 tot en met 42 van de Wet bescherming persoonsgegevens is bepaald.</p> <p>2. De verzoeken zoals bedoeld in het eerste lid, worden ingediend bij de beheerder.</p> <p>3. De beheerder beslist namens de verantwoordelijke over de in het eerste lid bedoelde verzoeken.</p> <p>4. De beheerder kan van verzoeker verlangen dat deze zich deugdelijk legitimeert en / of in persoon bij hem vervoegt ter vaststelling van zijn identiteit.</p>	<p>Artikel 10 Rechten en plichten van de burger</p> <p>1. Verzoeken ten aanzien van aangehaakte gegevens, waaronder ook wordt verstaan verzoeken tot wijziging, worden behandeld overeenkomstig het in de artikelen 35 tot en met 42 van de Wet bescherming persoonsgegevens bepaalde.</p> <p>2. De verzoeken zoals bedoeld in het eerste lid, worden ingediend bij de verantwoordelijke.</p> <p>3. Van de verzoeker kan worden verlangd dat deze zich deugdelijk legitimeert en / of in persoon bij de verantwoordelijke vervoegt ter vaststelling van zijn identiteit.</p>
<p>Artikel 16 Terugmeldplicht</p> <p>1. De binnengemeentelijke afnemer die gereede twijfel heeft over de juistheid van een authentiek gegeven dat hij verstrekt heeft gekregen uit de basisadministratie, doet hiervan mededeling aan de verantwoordelijke.</p> <p>2. De verantwoordelijke regelt de wijze waarop de mededelingen worden gedaan.</p> <p>3. De verantwoordelijke regelt de wijze waarop de kennisgeving aan de</p>	

Raadsvoorstel - Vaststelling Verordening bevolkingsadministratie gemeente ...

<p>binnengemeentelijke afnemer naar aanleiding van een terugmelding wordt gedaan, met inachtneming van het bepaalde in artikel 62 van de wet en de artikelen 62 en 63 van het Besluit GBA.</p> <p>4. In Bijlage D kunnen de binnengemeentelijke afnemers worden aangewezen die ook mededeling doen in verband met andere dan authentieke gegevens die aan hen verstrekt zijn. Daarbij wordt aangegeven welke gegevens het betreft.</p>	
<p>Artikel 17 Beveiliging De verantwoordelijke treft maatregelen ten behoeve van de technische en organisatorische beveiliging.</p>	
<p>Artikel 18 Slotbepalingen</p> <p>1. De verordening voor de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens van 29 januari 2003 wordt ingetrokken.</p> <p>2. Deze verordening treedt in werking op de dag na de bekendmaking.</p> <p>3. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening gemeentelijke bevolkingsadministratie 2009.</p> <p>4. De in deze verordening genoemde bijlagen bij de artikelen 5, 6, 8 en 16 worden vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders.</p>	<p>Artikel 11 Vaststelling bijlagen De in de artikelen 2 en 3 van de verordening genoemde bijlagen worden vastgesteld door het college.</p> <p>Artikel 12 Inwerkingtreding en citeertitel</p> <p>1. Deze verordening treedt in werking op [datum bekendmaking] en werkt terug tot en met 6 januari 2014.</p> <p>2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014.</p>

stad

bekendmakingen

Gemeentebladnummer: 2014 -

Datum bekendmaking:

0 september 2014

Projectomschrijving:

Verordening bevolkingsadministratie
gemeente Groningen 2014

Registratienummer:

De raad van de gemeente Groningen maakt bekend:

dat hij in zijn vergadering van 24 september 2014, besluitnummer x, heeft besloten de Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014 vast te stellen.

Toelichting

De Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2014 regelt de bevoegdheid voor de verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen aan gemeentelijke organen en derden. Ook zijn daarin de bepalingen opgenomen over het gebruik van overige (aangehaakte) gegevens in de gemeentelijke bevolkingsadministratie.

Inwerkingtreding en inzage

Dit collegebesluit treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking en werkt terug tot en met 6 januari 2014.

Dit raadsbesluit ligt vanaf vandaag voor iedereen ter inzage en is kosteloos verkrijgbaar bij het Gemeentelijk Informatie Centrum (GIC), Kreupelstraat 1 (De Prefectenhof) te Groningen: Het GIC is op dinsdag tot en met vrijdag vrij toegankelijk van 1.00-16.00 uur. Op afspraak kunt u hier terecht op maandag van 13.00-16.00 uur. Op dinsdag, woensdag en vrijdag van 11.00-17.00 uur. En op donderdag van 10.00- 11.00 uur.

Raadsvoorstel - Dienstverleningsplan accountant controle jaar 2014

Raadsvoorstel

Onderwerp **dienstverleningsplan accountant controlejaar 2014**

Registratienr. 4639559 Steller/telnr. Peter Kommerij/ 367 77 27 Bijlagen 2 (+ 2 o. geheimhouding)

Classificatie

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

nvt

Raadscommissie
F&V

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

- I. het dienstverleningsplan 2014 van de accountant vast te stellen;
- II. de goedkeuringstolerantie bij de controle van de jaarrekening 2014 te stellen op 1% van de totale lasten van de gemeente in 2014 zoals vastgesteld bij de begroting (inclusief toevoegingen aan de reserves); dat onzekerheden in de jaarrekeningcontrole maximaal 3% van de totale uitgaven mogen bedragen, om de goedkeurende strekking van de accountantscontrole niet aan te tasten; de rapporteringstolerantie bij de jaarrekeningcontrole te stellen op € 500.000, -
- III. de accountant te verzoeken extra aandacht te besteden aan Meerstad en de overige grondexploitaties, de financiële positie en het weerstandsvermogen (ook met aandacht voor de robuustheid ervan), de organisatieontwikkeling en PIJOFACH, de vernieuwingen in het sociale domein, het risicomanagement bij verbonden partijen (ook met aandacht voor het onderhoud van) het vastgoed van verbonden partijen en de eventuele invloed daarvan voor de gemeente) en het parkeren.
- IV. Gelet op artikel 25, lid 1 Gemeentewet de geheimhouding op te leggen voor de bijlagen drie en vier.

Samenvatting

Voor het controlejaar 2014 heeft de accountant net als voorgaande jaren een dienstverleningsplan opgesteld. Deze treft u hierbij aan. In dit plan gaat de accountant in op de controlewerkzaamheden die hij het komende jaar gaat uitvoeren, de te hanteren werkwijze en het in te zetten team. Op deze wijze worden de afspraken tussen de accountant en de raad helder vastgelegd en weet de raad wat hij wel en niet van de accountant mag verwachten. Ook stelt de raad met dit voorstel de controletoleranties vast, waarmee voor de accountant duidelijk wordt binnen welke kaders hij de controle dient uit te voeren. Het is aan de raad om het dienstverleningsplan en de controletoleranties vast te stellen.

B&W-besluit d.d.:

Afgehandeld en naar archief Tusschen Datum

Raadsvoorstel - Dienstverleningsplan accountant controle jaar 2014

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Met dit voorstel geeft de raad aan op welke wijze hij de controle van de jaarrekening 2014 door de accountant wil laten uitvoeren. De accountant heeft in het dienstverleningsplan controlejaar 2014 een voorstel voor deze controleaanpak gedaan. Het audit comité heeft in zijn vergadering van 17 september jl. dit plan besproken en legt dit met een positief advies aan de raad voor. De raad kan ook aandachtsgebieden meegeven, de accountant besteedt hier dan extra aandacht aan bij zijn controle. Ook deze aandachtsgebieden komen in dit voorstel aan de orde.

Kader

Conform artikel 197 van de Gemeentewet controleert de door de raad aangestelde accountant elk jaar de jaarrekening. In de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet is bepaald dat de raad de controletoleranties vaststelt. Het college van B&W stelt het normenkader rechtmatigheid vast en brengt dit ter kennisname van de raad.

Argumenten en afwegingen

Met het vaststellen van de controletoleranties bepaalt de raad in feite de 'zwaarte' van de door de accountant uit te voeren controle. Voorgesteld wordt om net als de afgelopen jaren voor de goedkeuringstolerantie een percentage van 1% te hanteren. Dit betekent dat het totaal aan fouten in de jaarrekening niet boven de 1% van de totale uitgaven van de gemeente in 2014 zoals vastgesteld bij de begroting mag uitkomen, anders wordt de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring aangetast. Overigens kan de raad dit percentage van 1% wel verlagen en daardoor de controle scherper maken, maar niet verhogen. Wanneer het totaal aantal fouten tussen de 1% en 3% uitkomt, dan geeft de accountant een beperkende verklaring af. Wanneer het aantal fouten meer dan 3% is, leidt dat tot een afkeurende verklaring.

Daarnaast wordt voorgesteld om onzekerheden in de jaarrekeningcontrole tot maximaal 3% van de totale uitgaven toe te staan. Daarboven komt de goedkeuring door de accountant in gevaar. Is het aantal onzekerheden tussen de 3% en 10%, dan leidt dat tot een beperkende verklaring. Wanneer dit boven de 10% uitkomt, is er sprake van een oordeelsonthouding door de accountant.

Voor wat betreft de rapporteringstolerantie, het minimumbedrag van elke geconstateerde fout waarover de accountant moet rapporteren, is het voorstel om hiervoor het bedrag van € 500.000,- te hanteren. Dat betekent dat elke geconstateerde fout van € 500.000,- of meer gerapporteerd wordt door de accountant. Deze percentages en het bedrag van € 500.000 euro zijn zoals gezegd dezelfde als de afgelopen jaren. Bij de controle betreft de accountant ook het zogenaamde normenkader rechtmatigheid waarin alle relevante wet- en regelgeving, relevante gemeentelijke verordeningen en regelgeving en relevante collegebesluiten zijn opgenomen. De accountant gebruikt dit normenkader om een oordeel te kunnen vellen over de rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen in 2014. Dit normenkader is door het college van B&W op 15 juli 2014 vastgesteld en ter kennisname gebracht van de raad van 24 september 2014.

Door het audit comité is per memo via de dagmail aan de raadsfracties gevraagd welke onderwerpen de fracties zouden willen meegeven aan de accountant. Hierop zijn geen reacties binnengekomen. Het audit comité stelt voor om de door de accountant in het dienstverleningsplan op pagina vier genoemde aandachtspunten over te nemen: Meerstad en de overige grondexploitaties, de financiële positie en het weerstandsvermogen, de organisatieontwikkeling en PIJOFACH, herstructurering van het sociale domein, risicomanagement verbonden partijen en parkeren. Daarnaast stelt het audit comité voor om bij het weerstandsvermogen de accountant te laten kijken naar de robuustheid ervan (in de zin van hoe reëel of hard de echte omvang van het weerstandsvermogen is, bijv. ten aanzien van de erin opgenomen aandelenwaarde) en bij de verbonden partijen naar de risico's en sturing rond het (onderhoud van het) vastgoed.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

nvt

Raadsvoorstel - Dienstverleningsplan accountant controle jaar 2014

Financiële consequenties

nvt

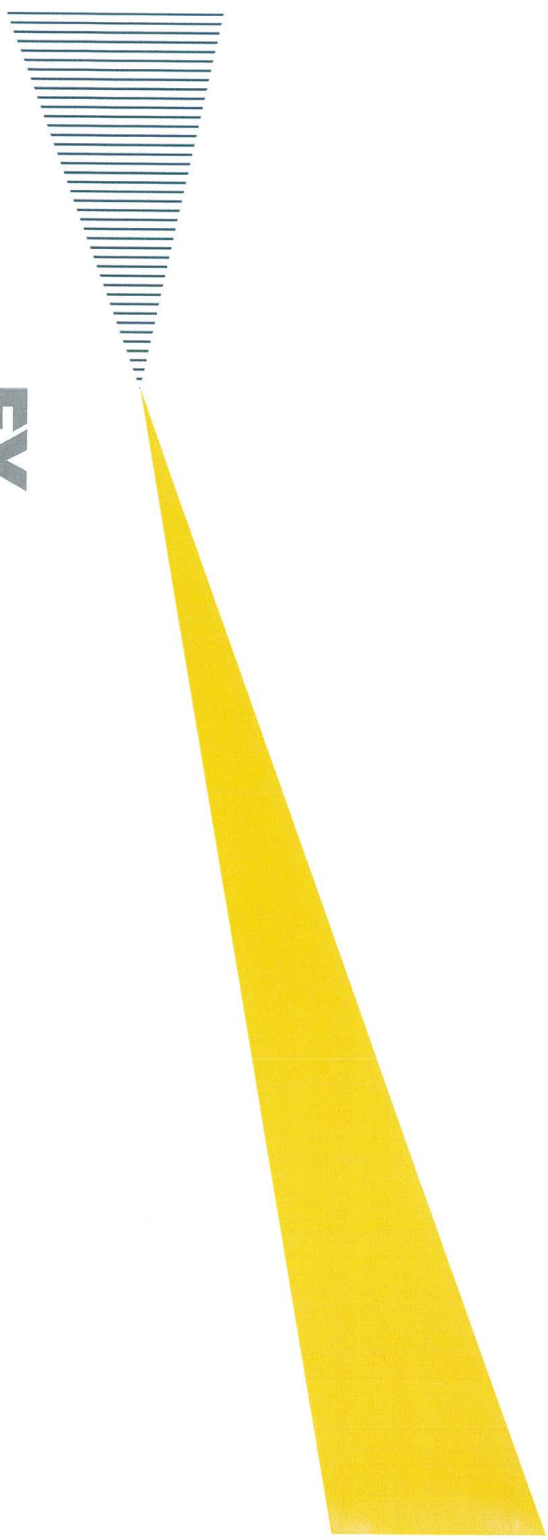
Overige consequenties

nvt

Vervolg

Over het controlejaar 2013 heeft de accountant een evaluatie aangeleverd waarin verantwoording wordt afgelegd over de gemaakte afspraken in het dienstverleningsplan 2013. Deze evaluatie gaat samen met het dienstverleningsplan 2014 hierbij. Op het RIS staan achter de inlogcode ook de twee geheime bijlagen (bijlagen 3 en 4), namelijk de evaluatie 2013 en het dienstverleningsplan 2014 inclusief een overzicht van de kosten van de dienstverlening. Vanwege concurrentieoverwegingen zijn deze gegevens niet openbaar.

Gemeente Groningen
Dienstverleningsplan 2014
NIET VERTROUWELIJK

Bijlage - Dienstverleningplan 2014 gemeente Groningen

Ernst & Young Accountants LLP
Leonard Springertaan 17
9727 KB Groningen
Postbus 997
9700 AZ Groningen

+31 88 407 10 00
+31 88 407 25 05
ey.com

VERTROUWELIJK
De gemeenteraad van de
gemeente Groningen
T.a.v. de griffier, de heer drs. A.G.M. Dashorst
Postbus 20001
9700 PB GRONINGEN

Groningen, 30 september 2014

Dienstverleningsplan 2014 voor de gemeente Groningen

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u ons dienstverleningsplan voor de controle van de jaarrekening 2014.

In dit dienstverleningsplan bevestigen wij de opdracht voor de controle van de jaarrekening 2014, beschrijven wij onze controleaanpak en leggen wij de afspraken vast die wij met u hebben gemaakt.

Het doel van ons dienstverleningsplan is te waarborgen dat onze dienstverleningsovereenkomst met uw verwachtingen en wensen. Wij hebben het concept van dit dienstverleningsplan afgestemd met het audit comité op 17 september 2014.

Wij ontvangen graag een bevestiging inzake de met u gemaakte afspraken retour.

Tot een nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J.M.A. ~~Draet~~ RA

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335594. Het is een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid. Ernst & Young Accountants LLP is een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid voor een (vertegenwoordiger van een) vennoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te Lambeth Palace Road 1, London SE1 7EU. Verenigd Koninkrijk. Hierf is hoofdvestiging aan Boomgates 25B, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkdagen zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Inhoudsopgave

Kernpunten van ons dienstverleningsplan	3	Onze controleaanpak	14	Team en onafhankelijkheid	26
Kernpunten van ons dienstverleningsplan	4	Onze controleaanpak	15	Team en onafhankelijkheid	27
Opdracht voor de controle	5	Onze specifieke aandachtspunten en werkzaamheden	21	Honorarium	30
Opdracht voor de controle	6	Onze specifieke aandachtspunten en werkzaamheden	22	Honorarium	31
Verantwoordelijkheden gemeente Groningen	11	Uw aandachtspunten en specifieke wensen	24		
Verantwoordelijkheden gemeente Groningen	12	Uw aandachtspunten en specifieke wensen	25		

Kernpunten van ons
dienstverleningsplan

Kernpunten van ons dienstverleningsplan

Pagina 4

Onze belangrijkste specifieke aandachtspunten en specifieke werkzaamheden

Meerstad en overige gronden: vanwege de aanhoudende druk op de vastgoedmarkt, blijven de risico's rondom de grondexploïties (waaronder Meerstad, de NIEGG, de woningbouwprojecten en bedrijventerreinen) hoog. Ook dit jaar besteden wij daarom extra aandacht aan de waardering van de grondposities.

Financiële positie en weerstandsvermogen: het weerstandsvermogen is in het afgelopen jaar als matig gekwalificeerd. De financiële positie blijft hiermee echter onder druk staan, mede vanwege de risico's welke gepaard gaan met de decentralisaties in het sociaal domein en de aanzienlijke bezuinigingen welke in de komende jaren nog moeten worden gerealiseerd. Wij zullen daarom een uitgebreide analyse uitvoeren op de meerjarenbegroting (2015 e.v.) en de omvang van het weerstandsvermogen.

Organisatieontwikkeling en PIJOFACH (SSC): Wij zullen tijdens onze interim-controle de nieuwe processen in het SSC beoordelen en aandacht besteden aan de inrichting van concentratie.

Herstructurering van het sociale domein/uitbreiding taken: gezien de overgangsdatum van 1 januari 2015 en de met de decentralisaties gepaard gaande risico's, stellen wij voor om in 2014 extra aandacht te besteden aan de financiële vertaling van de decentralisaties in de (meerjaren)begroting en de interne beheersing van de (toekomstige) uitgaven en budgetten.

Risicomanagement verbonden partijen: in de afgelopen periode is evident geworden dat risicomanagement en de beheersing van verbonden partijen van groot belang blijft. Wij stellen voor om in 2014 aanvullend aandacht te geven aan het risicomanagement en de beheersing van verbonden partijen.

Parkeren: het is de vraag wat het effect van de uitkomsten van het onderzoek naar de onderbouw van de prognoses en de totale parkeerbehoeftes in de stad Groningen is op het meerjarenbeeld van het parkeerbedrijf, de financiële positie en/of de waardering van de parkeergarages. Wij stellen voor hier in 2014 nader aandacht aan te besteden.

Uw aandachtspunten en specifieke wensen

Beschikbare weerstandsvermogen: het beschikbare weerstandsvermogen bestaat uit een aantal onderdelen. U als raad wilt weten waaruit het beschikbare weerstandsvermogen bestaat en hoe "hard" dit weerstandsvermogen is als het verzilverd moet worden.

Beheer van maatschappelijk vastgoed bij verbonden partijen: u als raad heeft ons als aandachtspunt meegegeven hoe de organisatie het beheer van het maatschappelijk vastgoed bij verbonden partijen bewaakt.

Opdracht voor de controle

Pagina 6

Opdracht

Inhoud van onze opdracht
Wij zullen fungeren als accountant van uw gemeente met het doel te onderzoeken of de jaarrekening aan de in de wet gestelde eisen voldoet. De uitslag van ons onderzoek zullen wij weergeven in een controleverklaring, welke aangeeft of:

de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen en is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
de baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dat wil zeggen dat deze in overeenstemming zijn met de begroting en van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen en collegebesluiten die een nadere uitwerking zijn van externe regelgeving dan wel van raadsbesluiten of door u vastgestelde verordeningen. Dit kader is door of namens het college nader gespecificeerd en is door uw raad vastgesteld.
De rechtmatigheidscontrole van de accountant richt zich alleen op de financiële beheerhandelingen als gevolg van deze wet- en regelgeving; het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

Wij merken aanvullend op dat uw gemeente ook voor het boekjaar 2014 op grond van wettelijk voorschrift verplicht is voor een aantal specifieke uitkeringen de verantwoordingsinformatie hieromtrent op te nemen in een bijlage bij de jaarrekening, waarvoor het te hanteren model door het ministerie van BzK is voorgeschreven. Dit in het kader van de verdere invoering van Single Information en Single audit (SISA) in het rekeningjaar 2014 voor een groot aantal specifieke uitkeringen.

Wettelijk kader

Beroepsvoorschriften
Wij verrichten onze controle in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO).
Deze standaarden vereisen dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften. Indien u prijs stelt op een exemplaar van de *Verordening Gedragscode* kunnen wij u die toesturen. Voorts zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Bepalingen Gemeentewet

Wij gaan op grond van Artikel 21.3, lid 3, van de Gemeentewet na of de jaarrekening aan de bij en krachtens deze wet gestelde voorschriften voldoet, of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en of de in het kader van Sisa voorgeschreven bijlage is toegevoegd.

Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)
In het kader van de Wwft maken wij u er op attent dat wij verplicht zijn een verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transactie, voor zover die wordt gesignaleerd in het kader van onze normale werkzaamheden, te melden aan de Financial Intelligence Unit Nederland te Zoetermeer. Van een dergelijke melding mogen wij u geen mededeling doen.

Opdracht voor de controle

Pagina 7

Inzage in onze dossiers door toezichthouders en andere instanties

Alle werkpapieren en dossiers, rapporten en andere zaken gecreëerd door onze organisatie als onderdeel van ons onderzoek blijven eigendom van onze organisatie. Wij kunnen worden verplicht om aan derden, bijvoorbeeld wettelijke toezichthouders (AFM), ministeries of justitie, en FIOD-ECD, op grond van wettelijke bepalingen of andere voorschriften informatie te verschaffen of toegang tot onze werkpapieren en dossiers te verschaffen. Daarnaast kunnen wij door derden verzocht worden informatie te

verstrekken of inzage in onze werkpapieren en dossiers te verschaffen. Op grond van onze geheimhoudingsregels zijn wij in sommige gevallen verplicht uw schriftelijke toestemming voor inzage te verkrijgen. Indien een dergelijk verzoek ons bereikt, zullen wij hierover zo spoedig mogelijk contact met het college van burgemeester en wethouders opnemen over de voorwaarden waaronder aan dit verzoek kan worden voldaan en om uw

toestemming te vragen voor zover noodzakelijk. Ook de Belastingdienst kan in het kader van het bovenstaande voor een reguliere belastingcontrole aan ons verzoeken informatie te verstrekken of inzage in onze werkpapieren en dossiers te verschaffen. Een dergelijk verzoek zal altijd in eerste instantie aan u en/of uw juridisch of fiscaal adviseur kenbaar worden gemaakt door de controlemedewerker van de Belastingdienst. Wij zijn van mening dat het algemeen belang er mee gediend is dat de Belastingdienst bij

belastingcontroles kan steunen op de uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de controle van jaarrekeningen. Wij zullen u vragen om uw instemming schriftelijk aan ons kenbaar te maken. In dat kader zullen wij bij een verzoek van de Belastingdienst zo spoedig mogelijk contact met u opnemen. Mocht u in een concrete situatie uw instemming onthouden, dan zullen wij op grond van onze gedragsregels nagaan waarom u uw instemming niet geeft.

Controle- en rapporteringstoleranties

Toleranties als gevolg van controleprotocol

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie, zoals door de raad nog vast te stellen, bedraagt voor tekortkomingen 1% en voor onzekerheden 3% van de voor het jaar 2014 voor uw gemeente begrote totale lasten (inclusief stortingen in de reserves). Het normenkader 2014 is op 16 juli 2014 middels een collegebrief ter kennisgeving aan u toegestuurd. Wij zullen de hoogte van deze goedkeuringstolerantie zo nodig bijstellen aan de hand van de werkelijke lasten volgens de jaarrekening 2014. De rapporteringstolerantie dient nog door u te worden vastgesteld. Indien dit dienstverleningsplan door de raad ongewijzigd wordt vastgesteld, gaan wij uit van de tot nu toe gehanteerde rapporteringstolerantie van € 500.000.

Toleranties Sisa

In afwijking van het bovenstaande geldt voor de in de bijlage bij de jaarrekening opgenomen verantwoordingsinformatie inzake specifieke uitkeringen de hieromtrent in het BADO voorgeschreven rapporterings-tolerantie per specifieke uitkering:

€ 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.

10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.

€ 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Opdracht voor de controle

Pagina 8

Reikwijdte van onze controle

Interne beheersing en onze controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door ons toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen nemen wij de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en het getrouwe beeld daarvan. Deze risico-inschattingen zijn gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden, maar hebben niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente Groningen. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algemene beeld van de jaarrekening.

Wij willen er de aandacht op vestigen dat als gevolg van het toepassen van deelwaarnemingen en andere beperkingen die inherent zijn aan een controle, gevoegd bij de beperkingen die inherent zijn aan elk systeem van interne beheersing, er een onvermijdbaar risico bestaat dat zelfs indien een controle naar behoren is gepland en uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden een afwijking van materieel belang onontdekt blijft.

Continuïteit informatietechnologie

Ons oordeel houdt geen uitspraak in over de continuïteit van de door u gebruikte informatietechnologie. Mochten wij tijdens de uitvoering van onze controle stuiten op onvolkomenheden op dit vlak dan zullen wij dit melden in ons verslag van bevindingen, zoals door de wet vereist.

Fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij zowel het toezichthoudend orgaan als het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. Door kenmerken van fraude, vooral wanneer gebruik wordt gemaakt van verhuiling door samenspanning en vervalste documentatie, kan een controle, ook al is die opgezet en uitgevoerd in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlestandaarden, een fraude van materieel belang niet ontdekken. Daar onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, richt onze controleopdracht zich niet specifiek op het ontdekken van fraude.

Indien wij een aanwijzing voor - of een redelijk vermoeden van - fraude verkrijgen, zullen wij hierover communiceren met het college en u. In het kader van de Nederlandse Standaard 240 "De verantwoordelijkheid van de accountant voor het onderkennen van het risico van fraude in het kader van de controle van financiële overzichten" zullen wij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen vragen de volgende punten schriftelijk te bevestigen:

1. Het college erkent haar verantwoordelijkheid voor het opzetten, implementeren en onderhouden van de interne beheersing gericht op het voorkomen en te ontdekken van gevallen van fraude.

Opdracht voor de controle

Pagina 9

2. Het college heeft ons de resultaten gemeld van de inschatting door het management van het risico dat de financiële overzichten afwijkingen van materieel belang zouden kunnen bevatten die het gevolg zijn van fraude.
3. Het college heeft aan ons alles gemeld met betrekking tot fraude en vermoede fraude die op de entiteit van invloed zijn en waarbij betrokken zijn:
 - het management;
 - werknemers die een belangrijke rol spelen bij de werking van de interne beheersing;
 - anderen in het geval dat de fraude een effect zou kunnen hebben dat van materieel belang is voor de financiële overzichten.
4. Het college heeft ons op de hoogte gesteld van alle aantijgingen van fraude of van vermoede fraude, die op de financiële overzichten van de entiteit van invloed zijn en waarvan zij kennis heeft verkregen via werknemers, voornamelijk werknemers, analisten, regelgevers of toezichhouders of via anderen.

Het college zal ons informeren omtrent alle aspecten en beweringen met betrekking tot financiële onregelmatigheden die het college, het overige management of het audit comité te ore zijn gekomen of zijn meegedeeld (ongeacht de bron of vorm waarin en inclusief, zonder enige beperking, beschuldigingen van "klokkenluiders"). In dat geval verstrekt het college ons volledige en tijdige toegang tot interne onderzoeken naar deze informatie. Onder financiële onregelmatigheden worden ook verstaan aspecten en beweringen rondom manipulaties van financiële resultaten door het management en werknemers, verduistering van activa, omzetting van interne controles, ongepaste invloed op transacties met verbonden partijen, opzettelijke misleiding van accountants of andere beschuldigingen, niet wettige handelingen of fraude die tot gevolg kan hebben dat de

jaarrekening een verkeerd beeld geeft of anderszins de financiële verslaggeving aantast van uw gemeente. Indien in enigermate een beperking geldt voor het verstrekken van bedoelde informatie, dan zal het college ons hiervan onverwijld in kennis stellen. Een dergelijke beperking kan door ons beschouwd worden als een beperking in de aard en reikwijdte van onze opdracht tot controle en kan ons beletten een verklaring af te geven bij de jaarrekening, of kan aanleiding zijn tot aanpassing van onze verklaring of op andere wijze van invloed zijn op de continuïteit van onze opdracht als onafhankelijke accountant van uw gemeente.

Gebruikmaken werkzaamheden interne controleafdeling
Bij de uitvoering van onze werkzaamheden in het kader van deze opdracht wordt - voor zover mogelijk - gebruikgemaakt van de werkzaamheden van uw interne controleafdeling. Met deze afdeling worden hiertoe afspraken gemaakt over gezamenlijke afstemming van de controleplanning, de aard en diepgang van uit te voeren werkzaamheden, de interne review op de uitgevoerde werkzaamheden, de rapportage en de dossiervorming. Bij het gebruikmaken van deze werkzaamheden is de Nederlandse *Standaard 610 Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne audit*ors van toepassing. Deze standaard is in 2013 aangescherpt. De standaard houdt onder meer in dat wij de voor ons relevante, door de interne controle afdeling uitgevoerde werkzaamheden evalueren en testen om ons ervan te overtuigen, dat de werkzaamheden toereikend zijn voor onze doelstellingen en om vast te stellen welke eigen werkzaamheden onze eigen professionals moeten uitvoeren.

Opdracht voor de controle

Pagina 10

Daarnaast stelt deze standaardisen aan de kwaliteit en inrichting van de interne controleafdeling voor wat betreft:

Objectiviteit: dit heeft onder meer betrekking op de positie van de interne controlefunctionarissen (los van de organisatie) en het rechtstreeks rapporteren van bevindingen aan de hoogste leiding.

Met andere woorden: zijn de interne controlefunctionarissen voldoende onafhankelijk en kunnen zij hun werkzaamheden uitvoeren zonder enige belemmering, belangenconflict en/of beïnvloeding van anderen die de professionele oordeelsvorming aantasten.

Deskundigheid: dit heeft betrekking op het verkrijgen en onderhouden van kennis en vaardigheden van de interne controlefunctionarissen teneinde de werkzaamheden op het vereiste niveau uit te voeren, inclusief de vereiste opleiding en begeleiding.

Systematische en gedisciplineerde aanpak: hierbij gaat het erom of de afdeling een systematische en gedisciplineerde benadering heeft waaronder het toepassen van een systeem van kwaliteitsbeheersing heeft.

De mate waarin wij gebruik kunnen maken van de werkzaamheden van uw interne controleafdeling is afhankelijk van de beoordeling van de interne controleafdeling op de bovengenoemde criteria.

Wij zullen met het college van burgemeester en wethouders de uitkomsten van de beoordeling van de kwaliteit en inrichting van de interne controleafdeling aan de hand van de genoemde toetsingscriteria bespreken alsmede het effect daarvan op de door ons te verrichten controlewerkzaamheden. Hierbij zullen wij eventueel aanbevelingen doen ter verhoging van de kwaliteit van de interne controlefunctie.

Dossiers van de interne controleafdeling, waarin voor de jaarrekeningcontrole relevante werkzaamheden zijn gedocumenteerd, dienen voor ons te allen tijde toegankelijk te zijn, ook na beëindiging van onze werkzaamheden. Dit ongeacht de reden en/of wijze van beëindiging. De dossiers van de interne controleafdeling zullen minimaal zeven jaar na beëindiging van de werkzaamheden van een bepaald controlejaar worden bewaard, of langer indien dit naar onze mening noodzakelijk is (bijvoorbeeld in geval van dreiging van) een civiele, straf- of tuchtrechtelijke procedure). Mede gezien de ontwikkelingen rondom het accountantsberoep, waaronder het toezicht op accountants door de AFM, worden afspraken over dossiervorming jaarlijks geëvalueerd en zo nodig herzien.

Verantwoordelijkheden
gemeente Groningen

Verantwoordelijkheden gemeente Groningen

Pagina 12

Verantwoordelijkheden college

Wij vestigen er de aandacht op dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen verantwoordelijk is voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het BBV en de WNT. Tevens is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Het college van burgemeester en wethouders is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Daarnaast is het college ingevolge de financiële verordening primair verantwoordelijk voor een toereikend rechtmatigheidsbeheer. In dat kader dient ook intern binnen uw gemeente met de nodige periodiciteit en diepgang te worden vastgesteld dat dit beheer toereikend is en in het dienstjaar heeft gefunctioneerd.

Documentatie

Het college draagt verantwoordelijkheid voor het aan ons: toegang verschaffen tot alle informatie waarvan het zich bewust is dat deze relevant is voor het opmaken van de jaarrekening, zoals de vastleggingen, documentatie en andere aangelegenheden; verstrekken van aanvullende informatie die wij kunnen vragen voor het doel van de controle;

onbepikt toegang verschaffen tot personen binnen de gemeente Groningen van wie wij vaststellen dat het noodzakelijk is controle-informatie te verkrijgen.

Het college zal ons tijdig de jaarrekening, het jaarverslag en de overige gegevens in conceptvorm aanleveren, zodat wij deze kunnen controleren voordat zij in definitieve vorm worden opgesteld.

Bevestiging bij de jaarrekening (inclusief SISa-bijlage)

Het college dient erop toe te zien dat de rechten en verplichtingen van de gemeente Groningen op toereikende wijze in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht, met inbegrip van die rechten en verplichtingen die reeds bestaan maar niet via de normale administratieve procedures zijn vastgelegd. In sommige gevallen kunnen deze rechten en verplichtingen niet door accountantscontrole worden ontdekt. Reeds bekende en/of te verwachten gebeurtenissen en omstandigheden zullen tevens op adequate wijze in de jaarrekening tot uitdrukking moeten worden gebracht. Wij zullen in verband met deze aspecten het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen verzoeken de mededelingen die in dat kader aan ons zijn gedaan schriftelijk te bevestigen.

Voorts zullen wij het college vragen schriftelijk te bevestigen dat het van oordeel is dat het effect van eventuele ongecorrigeerde afwijkingen in de jaarrekening, zowel afzonderlijk als in totaal, niet van materieel belang is voor de jaarrekening als geheel. Een overzicht van deze posten zal in de schriftelijke mededeling worden opgenomen of eraan worden gehecht.

Wij hebben er alle vertrouwen in te kunnen rekenen op volledige medewerking van uw personeel en vertrouwen erop dat men alle vastleggingen, documentatie en andere informatie die in het kader van de controle benodigd is beschikbaar zal stellen.

Verantwoordelijkheden gemeente Groningen

Pagina 13

Naleving specifieke wet- en regelgeving

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen en de raad zijn ook verantwoordelijk voor de naleving van wettelijke en andere voorschriften. Een controleopdracht zal in het algemeen niet leiden tot ontdekking van overtredingen van alle wet- en regelgeving. Ontdekking van overtredingen, ongeacht de mate/jaarteit, zal leiden tot overweging van de implicaties voor de integriteit van het college of de werknemers en het mogelijke effect op andere aspecten van onze controle.

Wij zullen het college van de gemeente Groningen verzoeken schriftelijk te bevestigen dat het alle inlichtingen heet verstrekt omtrent alle haar bekende werkelijke of mogelijke overtredingen van wet- en regelgeving, waarmee bij de opstelling van de jaarrekening rekening moet worden gehouden.

Afspraken over de publicatie van jaarcijfers op de website van de gemeente en/of door middel van persberichten

Met u zijn afspraken gemaakt over de publicatie van jaarcijfers op de website van de gemeente en/of door middel van persberichten. Wij hebben met u afgesproken dat u ons tijdig informeert voordat de jaarcijfers en/of persberichten hieromtrent openbaar worden gemaakt teneinde te kunnen bepalen welke aanvullende werkzaamheden door ons moeten worden verricht. Het moment van publicatie in relatie tot de status van de jaarrekening is daarbij van belang:

Persberichten

Indien een persbericht met jaarcijfers wordt uitgebracht voordat de jaarrekening is opgesteld is nog geen sprake van openbaarmaking in de zin van de wet. U neemt in het persbericht op dat de cijfers nog niet zijn gecontroleerd en dat de jaarrekening nog niet is opgesteld.

Indien op het moment van publicatie al wel de jaarrekening is opgesteld, maar wij hebben nog geen controleverklaring afgegeven wordt door u in het persbericht opgenomen dat de hierin opgenomen cijfers niet zijn gecontroleerd.

Is al wel een controleverklaring afgegeven en de jaarrekening is vastgesteld door de raad dan neemt u in het persbericht op de strekking van de door ons afgegeven controleverklaring.

Publicatie op de website van de gemeente

De jaarrekening wordt pas op de website van de gemeente gepubliceerd nadat een controleverklaring is verstrekt. Op de website wordt tevens de strekking van de door ons afgegeven controleverklaring aangegeven.

Bij publicatie op de website voordat wij een controleverklaring hebben afgegeven, wordt door u op de jaarrekening vermeld dat sprake is van een conceptjaarrekening en dat de hierin opgenomen cijfers nog niet zijn gecontroleerd.

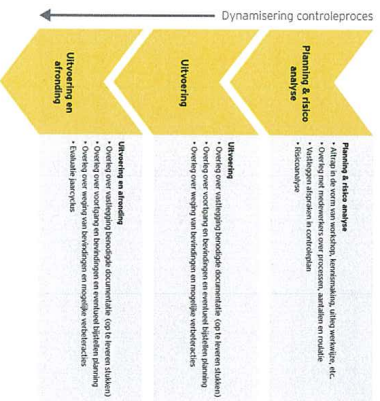

Onze controleaanpak

Pagina 15

Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven wij onze controleaanpak, specifiek voor de gemeente Groningen. In onze controleaanpak onderkennen wij de volgende fasen:

Planning- en risicoanalyse

In de planningfase worden de verwachtingen van de gemeente Groningen in kaart gebracht en wordt het controleteam samengesteld.

Concreet voeren wij de volgende werkzaamheden uit:

- Wij bespreken, in het kader van de opdrachtverstrekking door de raad, met het audit comitée ons dienstverleningsplan, de actuele ontwikkelingen en de specifieke aandachtspunten voor de controle.

- Wij bespreken met de portefeuillehouder, concerncontroller en de directeur bedrijfsvoering de actuele ontwikkelingen, follow-up van de bevindingen van voorgaand jaar, mogelijke aandachtspunten, onze risicoanalyse en controleaanpak, van belang voor de werkspraken met de organisatie.

- Wij bespreken op concerniveau de planning voor de controle en rapportering aan de organisatie, college en raad. Dit geldt zowel voor de interim-controle als voor de jaarrekeningcontrole.

- De uitkomsten van bovengenoemde bespreking delen wij met ons gehele controleteam in een zogenaamd 'Team Planning Event (TPE)'. In deze bijeenkomst staan onze risicoanalyse en controleaanpak centraal.

Deze planningsfase resulteert in een dienstverleningsplan voor de gemeente Groningen. De specifieke aandachtspunten van de raad (zoals besproken in het audit comitée) zijn weergegeven in het hoofdstuk "Uw aandachtspunten en specifieke wensen".

Uitvoering

Interim-controle

Doel van de interim-controle

De tussentijdse controlewerkzaamheden voeren wij uit in de periode september/november. De interim-controle is erop gericht om vast te stellen in hoeverre en in welke mate de interne risicobeheersings- en controlesystemen adequaat en effectief zijn, voor zover dit nodig is in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente Groningen. De reikwijdte hiervan is weergegeven in de paragraaf "Reikwijdte van onze controle" in het hoofdstuk "Opdracht voor de controle".

Onze controleaanpak

Pagina 16

Risicoanalyse en significante posten

Onze risicoanalyse is top-down ingericht, omdat het onze opdracht is om een controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeente Groningen af te geven. Daarbij maken wij onderscheid tussen significante posten en niet-significante posten. Of een post als significant wordt aangemerkt, is afhankelijk van meerdere kenmerken, waaronder de waarschijnlijkheid op materiële fouten, de omvang van de post in de jaarrekening, wijzigingen in processen die leiden tot de posten, het volume van deze transacties en overige significante factoren.

Als significante posten in de jaarrekening van de gemeente Groningen zijn geïdentificeerd:

Balans	(deel)Programma's
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Materieële vaste activa ▶ Financiële vaste activa ▶ Voorraden (niet in exploitatie genomen bouwgronden, overige grond- en hulpstoffen en onderhanden werk) ▶ Liquide middelen ▶ Reserves ▶ Voorzieningen 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Werk en activering ▶ Arbeidsmarktbeleid ▶ Integraal jeugdbeleid ▶ Sociale samenhang en leefbaarheid ▶ Preventie en zorg ▶ Integratie en emancipatie ▶ Sportieve infrastructuur ▶ Culturele infrastructuur ▶ Parkeren ▶ Nieuwbouw ▶ Bestaande woningvoorraad ▶ Kwaliteit van de leefomgeving ▶ Afvalinzameling en -verwerking ▶ Fysieke veiligheid ▶ Publieke dienstverlening ▶ Personeel ▶ Facilitaire dienstverlening extern en intern ▶ College en raad ▶ Algemene inkomsten en post onvoorzien (waaronder lokale belastingen en heffingen)

Voor iedere significante post van de jaarrekening wordt het inherente risico en het controlerisico bepaald. Het inherente risico (laag of hoog) wordt op basis van "professional judgment" vastgesteld.

Het controlerisico wordt gedefinieerd als het risico dat bepaalde interne beheersingsmaatregelen niet voldoende zijn om mogelijke fouten en/of risico's in de organisatie adequaat te ontdekken en te corrigeren. In feite betreft dit de vraag in welke mate de interne risicobeheersings- en controlesystemen adequaat en effectief zijn.

Posten en processen

Voor de significante posten wordt bepaald uit welke processen zij ontstaan. Voor deze processen wordt vastgesteld welke interne beheersingsmaatregelen zijn getroffen om de processen effectief en adequaat te laten verlopen.

Als significante processen voor de gemeente Groningen zijn geïdentificeerd:

Processen	
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Algemeen ▶ Inkopen en aanbesteden ▶ Betalingsverkeer ▶ Personeel en salarisverwerking ▶ Begroting- en budgetbeheer ▶ Afsluitprocedures 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Specifiek ▶ Subsidieverstrekking ▶ WMO ▶ WWB ▶ WSW ▶ Parkeren ▶ Grondexploitatie ▶ Belastingen ▶ Treasury ▶ Afvalinzameling

Onze controleaanpak

Pagina 17

In verband met de concentratie van de PUOFACH-taken in het Shared Service Center (vanaf januari/februari 2014), zullen wij tijdens onze interim-controle 2014 extra aandacht besteden aan de processen binnen het Shared Service Center. Hierbij zullen wij onder meer ingaan op de volgende onderwerpen:

opzet, bestaan en werking van de processen binnen het SSC welke van invloed zijn op de jaarrekening;
gevolgen van de oprichting van het SSC (en hiermee gepaard gaande functiewijzigingen) op de IT-beheersomgeving);
inrichting van de verbijzonderde interne controlefunctie binnen het SSC; opzet en bestaan van soft controls binnen het SSC, ofwel de wijze waarop binnen het SSC invulling is gegeven aan de formele, niet tastbare en culturele factoren die bestaan naast de formele en tastbare beheersmaatregelen.

Indien een significante post uit een routinematig proces ontstaat, wordt er naar gestreefd om bij de accountantscontrole op het proces te steunen. Ontstaat een significante post uit een niet-routinematig proces (veelal de situatie bij reserves en het berekenen van voorzieningen), dan wordt de post door middel van gegevensgerichte detailcontrole gecontroleerd.

De geïdentificeerde interne beheersingsmaatregelen kunnen zowel handmatige als geautomatiseerde beheersings- en controlemaatregelen zijn.

Als de beheersings- en controlemaatregelen als effectief worden aangemerkt en vervolgens wordt vastgesteld dat ze ook daadwerkelijk bestaan en werken (door het uitvoeren van een lijncontrole en proceduretesten), kunnen wij op de betreffende processen steunen voor de accountantscontrole.

Wij leggen onze bevindingen naar aanleiding van de interim-controle vast in een managementletter ten behoeve van het college van burgemeester en wethouders en de raad.

Jaarrekeningcontrole

De gegevensgerichte controlewerkzaamheden worden in principe verricht in maart en april 2015. Bepaalde posten zullen begin januari/februari alvast worden gecontroleerd, om daarmee de werkdruk beter te verdelen en mogelijke discussiepunten ten aanzien van schattingsposten vroegtijdig te signaleren.

Op verzoek van college en raad zullen wij de controle op de waardering van de gronden in december/januari uitvoeren. De exacte planning hiervan dient nog afgestemd te worden met de gemeentelijke organisatie. Wij zullen, indien hiervoor voldoende aanleiding is en dit past binnen de planning van de gemeente, hierover afzonderlijk rapporteren.

De diepgang van deze werkzaamheden is voor wat betreft de significante posten van de jaarrekening afhankelijk van de uitkomsten van de gecombineerde risicoanalyse als uitkomst van de interim-controle.

De werkzaamheden bestaan uit het leggen van aansluitingen, het uitvoeren van cijferbeoordelingen, verbandcontroles en aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden.

Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan de juiste toepassing van het BBV. Tevens melden wij, voor zover wij dat kunnen beoordelen, of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij zullen de controle van de jaarrekening zoveel mogelijk centraal (op concerniveau) uitvoeren. Daar waar noodzakelijk zullen wij een aantal specifieke posten controleren bij de vakdirecties. Hiermee sluiten wij aan bij de concentratie van de PUOFACH-taken in het Shared Service Center.

Onze controleaanpak

Pagina 18

Data-analyse

Tijdens onze jaarrekeningcontrole maken wij gebruik van data-analyse.

Wij zullen data-analyse onder meer gebruiken voor:

- analyse van de functiescheidingen/autorisaties in het SSC;
- analyse op de uitkeringenverstrekkingen;
- betalingen (analyse op dubbele betalingen, losse betalingen, betalingen buiten de crediteurenadministratie om, etcetera).

Wij zullen in de komende periode de wenselijke (en mogelijke) analyses nader uitwerken met uw organisatie. In ons accountantsverslag zullen wij u informeren over de uitkomsten van deze analyses.

Tijdspad van de jaarrekeningcontrole

In de hiernaast opgenomen tabel hebben wij ons voorstel voor het tijdspad van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Afrondingsfase en rapportering

Tijdens en na afronding van onze controlewerkzaamheden rapporteren wij daarover aan u. Onze detailbevindingen bespreken wij met de verantwoordelijk vakdirecteur/controlleur. Daarbij maken wij gebruik van het format van de detailbevindingen en stemmen wij de bevinding mondeling (bespreking), telefonisch of via e-mail af, afhankelijk van het belang van de bevinding.

Alle rapportages worden in concept besproken met de concerncontroller, het GMT, het college van burgemeester en wethouders, het audit committee en de raad.

Hierna wordt in het kort weergegeven waaruit onze rapportages zullen bestaan.

Tijdspad jaarrekeningcontrole 2013	
September 2014	Uitwerken dienstverleningsplan met de gemeente Groningen
September 2014	Bespreken van het dienstverleningsplan met het audit committee
September/oktober 2014	Uitvoeren van de interim-controle
Oktober/november 2014	Bespreken van de managementletter met de concerncontroller, het college van burgemeester en wethouders, het audit committee en de raad
Januari/februari 2015	Afronding testwerkzaamheden (review interne controle) en controle bepaalde (schattings)posten
Maart/april 2015	Jaarrekeningcontrole
April 2015	Bespreking accountantsverslag met de concerncontroller, het college van burgemeester en wethouders, het audit committee en de raad
Mei-september 2015	Evaluatie van de jaarrekeningcontrole en dienstverlening met organisatie en het audit committee

Onze controleaanpak

Pagina 19

Managementletter en de Krant

Naar aanleiding van onze beoordeeling van de voor de controle van belang zijnde financiële processen informeren wij de raad en het college van burgemeester en wethouders door middel van onze managementletter over de controlebevindingen en daaruit voortvloeiende risico's voor de gemeente. Hierbij zullen wij adviezen en aanbevelingen doen, voor zover deze rechtstreeks voortvloeien uit onze controlewerkzaamheden en betrekking hebben op potentiële risico's in de bedrijfsvoering van de gemeente Groningen. Aan het audit committee en de raad brengen wij een samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen uit in de vorm van een Krant (de zogenaamde verkorte A3-versie van de managementletter). Wij brengen onze managementletter en Krant digitaal uit, geschikt voor gebruik op de iPad.

Controleverklaring

Wij zullen over de uitkomsten van onze werkzaamheden aan u rapporteren in de vorm van een controleverklaring bij de jaarrekening. Er kunnen omstandigheden zijn waarin het, op basis van onze controlebevindingen, noodzakelijk kan zijn de vorm en inhoud van onze rapportage aan te passen. Onze controleverklaring is bestemd om aan de raad te worden overgelegd bij de door het college van burgemeester en wethouders opgemaakte jaarrekening en te worden opgenomen in de openbaar te maken stukken, te weten de jaarrekening, het jaarverslag en de overige gegevens. U verstrekt ons daartoe concepten van de openbaar te maken stukken. Onze controleverklaring mag eerst openbaar worden gemaakt na schriftelijke toestemming onzerzijds aan uw college van burgemeester en wethouders. Indien de jaarrekening niet volledig wordt openbaar gemaakt, zullen wij uw college van burgemeester en wethouders waar mogelijk een aangepaste controleverklaring doen toekomen.

Onze voorafgaande schriftelijke toestemming is vereist voor elke nieuwe openbaarmaking van de jaarrekening. Dit geldt ook voor publicatie op internet, het openbaar maken of verzenden aan derden van een ander financieel verslag waarin onze naam wordt genoemd, alsmede ten aanzien van het gebruik van onze naam in elk ander document dat openbaar wordt gemaakt of ter beschikking wordt gesteld aan derden. In al deze gevallen dient het college van burgemeester en wethouders ons tijdig een concept van het document te verstrekken voordat het wordt verspreid.

Verslag van bevindingen en de Krant

De Gemeentewet eist dat wij omtrent onze controle een verslag van bevindingen uitbrengen aan de raad en in afschrift aan het college van burgemeester en wethouders. In dat verslag rapporteren wij over onze bevindingen voor zover wij menen dat deze voor de genoemde organen relevant zijn.

Daartoe behoort in ieder geval de vermelding van eventuele bevindingen, voor zover in het kader van het jaarrekeningonderzoek gedaan, met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging. Daarnaast besteden wij aandacht aan analyses van de informatie in de jaarrekening en geven wij eventueel aanvullende toelichtingen. Ten slotte geven wij ook in het verslag van bevindingen onze bevindingen weer naar aanleiding van de controle van de bijlage van de jaarrekening, die verantwoordingsinformatie bevat over een aantal met name door het rijk aangewezen specifieke uitkeringen.

The image shows a document header with the logo of the Eindhoven University of Technology (TU/e) and the text 'EV MAJ 2014'. Below the header is a table of contents with columns for 'Pagina' and 'Onderwerp'. The table lists various sections of the document, including 'Inhoudsopgave', '1. Inleiding', '2. Bestuurlijke context', '3. Risicoanalyse', '4. Conclusie', and '5. Aanbevelingen'. To the right of the table is a small bar chart with three bars of increasing height, labeled '1', '2', and '3'.

Onze controleaanpak

Pagina 20

Wij hanteren voor het al dan niet opnemen van bevindingen in het verslag van bevindingen de rapporteringstolerantie, zoals vastgesteld in het controleprotocol.

In afwijking van het bovenstaande geldt voor de in de bijlage bij de jaarrekening opgenomen verantwoordingsinformatie inzake specifieke uitkeringen de hieromtrent in het BADO voorgeschreven rapporterings-tolerantie per specifieke uitkering.

In aanvulling op het verslag van bevindingen zullen wij een samenvatting van de uitkomsten van onze controle in de vorm van een krant rapporteren aan het audit comité en de raad.

Optreden accountant in commissie- en/of raadsvergadering

Op grond van de met uw gemeente gemaakte afspraken kunnen wij worden verzocht aanwezig te zijn in het audit comité- dan wel raadsvergadering waarin de jaarrekening 2014 geagendeerd staat en daarin het woord te voeren omtrent onze controlewerkzaamheden en onze controleverklaring bij de jaarrekening.

In dat geval zullen wij graag voorafgaand aan deze vergaderingen met de voorzitter van deze vergadering (en met de secretaris of griffier) overleg plegen met als doel inzicht te verkrijgen in:

- de wijze waarop de vergadering wordt voorbereid inclusief de agenda;
- de mogelijke inhoud van te verwachten vragen;
- de procedure die de voorzitter van de vergadering zal hanteren omtrent de wijze waarop vragen aan de accountant ter behandeling aan ons zullen worden doorverwezen.

Wij benadrukken dat wij alleen vragen met betrekking tot de controle en de controleverklaring bij de jaarrekening kunnen beantwoorden. Deze kunnen betrekking hebben op de doelstelling en reikwijdte van de controle, de controleaanpak, het toetsen van het stelsel van interne beheersingsmaatregelen, voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening, de uitvoering van de controlewerkzaamheden en de inhoud van de controleverklaring. Alle overige vragen met betrekking tot de jaarrekening en het jaarverslag of met betrekking tot de relatie tussen de gemeente en de accountant dienen in beginsel door de voorzitter van de vergadering te worden beantwoord, dan wel te worden doorverwezen naar een lid van het college van burgemeester en wethouders.

Teneinde ons gelegenheid te bieden om de juiste en volledige weergave van onze antwoorden op de gestelde vragen te kunnen nagaan, verzoeken wij u ons de conceptnotulen van de vergadering, voor zover wij daarin geciteerd worden, tijdig te doen toekomen.

Workshops/expertmeetings

Wij bieden u komend jaar een workshop en/of expertmeeting aan over een actuele ontwikkeling, welke zal worden ondersteund door (landelijke) specialisten van EY. U heeft aangegeven het komende jaar aan ons te laten weten over welk onderwerp u een workshop wenst. Wij zullen hiervoor input geven.

Onze specifieke
aandachtspunten en
werkzaamheden

Onze specifieke aandachtspunten en werkzaamheden

Pagina 22

Inleiding

Evenals voorgaande jaren zal het ook voor boekjaar 2014 noodzakelijk zijn een aantal aanvullende werkzaamheden te verrichten. De gevolgen van de aanhoudende druk op de vastgoedmarkt in relatie tot Meerstad en de overige grondexploïties (waaronder de bedrijventerreinen en kantoren-locaties), de huidige financiële positie en het weerstandsvermogen, de bezuinigingen en de vele organisatieontwikkelingen (PJOFACH) vragen dit jaar, evenals voorgaand jaar om extra aandacht in de controle.

In deze paragraaf geven wij, in willekeurige volgorde, weer welke ontwikkelingen dit zijn en welke gevolgen dit heeft voor onze werkzaamheden.

Specifieke aandachtspunten en werkzaamheden

Meerstad en overige gronden

Vanwege de aanhoudende druk op de vastgoedmarkt, blijven de risico's rondom de grondexploïties (waaronder Meerstad, de NIEGG, de woningbouwprojecten en bedrijventerreinen hoog). In de afgelopen boekjaren heeft de gemeente Groningen ruim € 160 miljoen afgewaardeerd op de gronden en Meerstad en ook voor de komende jaren is dit, bij aanhoudende druk op de vastgoedmarkt, niet uit te sluiten. Dit heeft vanzelfsprekend gevolgen voor onze controlewerkzaamheden en de kosten hiervan.

Financiële positie en het weerstandsvermogen
Voornamelijk vanwege de afwaarderfingen op de gronden en Meerstad in de afgelopen jaren, was de ratio van het weerstandsvermogen afgenomen tot 0,6.

Door onder meer dotaties aan de algemene reserve en de reserve grondzaken, maar ook door een lagere inschatting van de risico's is de ratio beschikbaar/eenodig weerstandsvermogen in de jaarrekening 2013 gestegen naar 0,8. Het weerstandsvermogen kan daarmee weer als matig worden gekwalificeerd. De financiële positie blijft hiermee echter onder druk staan, mede vanwege de risico's welke gepaard gaan met de decentralisaties in het sociaal domein en de aanzienlijke bezuinigingen welke in de komende jaren nog moeten worden gerealiseerd.

Het is inherent aan een dergelijke situatie dat het risico in het verantwoordings- en controlertraject hierdoor zal toenemen. Hoewel wij hiervoor op voorhand geen enkel signaal voor hebben, is het theoretische risico toegenomen dat het resultaat en vermogen wordt beïnvloed, met name middels schattingsposten- en processen. Daarbij zal het gewenst en wellicht noodzakelijk zijn om, evenals voorgaand jaar, een uitgebreide analyse uit te voeren op de meerjarenbegroting (2015 e.v.) en de omvang van het weerstandsvermogen.

Organisatieontwikkeling en PJOFACH

In januari en februari 2014 is het Shared Service Center (SSC) van start gegaan. Teven zullen in 2014 naar verwachting een aantal belangrijke vervolgstappen worden gezet op het gebied van concern control.

De organisatieontwikkelingen en de vorming van het SSC hebben gevolgen voor onze controleaanpak en -werkzaamheden. Zo zullen wij tijdens onze interim-controle de nieuwe processen in het SSC beoordelen en zullen wij evenals voorgaand jaar aandacht besteden aan de inrichting van concerncontrol. Voor een nadere toelichting van de gevolgen van de organisatieontwikkeling voor onze controleaanpak verwijzen wij naar het hoofdstuk "Onze controleaanpak" (pagina 17).

Onze specifieke aandachtspunten en werkzaamheden

Pagina 23

Herstructurering van het sociale domein/uitbreiding taken
Met ingang van 1 januari 2015 zal het Rijk een groot aantal taken (en budgetten) overnemen naar de gemeenten. Inmiddels is voor het overgrote gedeelte de beleidsfase en planfase afgerond, wat voor de AWBZ en de jeugdzorg heeft geresulteerd in een Regionaal Transitie Arrangement. Daarnaast is een gebiedgebonden aanpak voor jeugdzorg uitgewerkt en is voor de AWBZ een continuïteitsarrangement uitgewerkt. De gemeente Groningen is ook reeds bezig geweest met de financiële vertaling van de decentralisaties op basis van de voorlopige budgetten.

Met de decentralisaties gaan veel middelen over van het Rijk naar de gemeenten. Zoals ook reeds aangegeven in ons accountantsverslag bij de jaarrekening 2013, zal de besteding van deze middelen intern op een goede wijze beheerst en gecontroleerd moeten worden. Gezien de overgangsdatum van 1 januari 2015 en de met de decentralisaties gepaard gaande risico's, stellen wij voor om in 2014 extra aandacht te besteden aan de financiële vertaling van de decentralisaties in de (meerjaren)begroting en de interne beheersing van de (toekomstige) uitgaven en budgetten.

Risicomanagement verbonden partijen
De gemeente Groningen neemt deel in een groot aantal verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen) (bijvoorbeeld GR OV-bureau Groningen Drenthe, NV Groningen Airport Eelde en Martiniplaza NV). Onder meer de recente tekorten bij Martiniplaza onderstrepen het belang van adequaat risicomanagement, maar ook beheersing van verbonden partijen. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de frequentie van de informatievoorziening door verbonden partijen, inrichting van de governance, etcetera.

Wij stellen voor om in 2014 aanvullend aandacht te geven aan het risicomanagement en de beheersing van verbonden partijen.

Overige aandachtspunten en risico's
Naast de bovengenoemde belangrijke ontwikkelingen zien wij een aantal overige onderwerpen die mogelijk onze aandacht vragen. Het betreft de volgende onderwerpen:

- In ons accountantsverslag hebben wij opgenomen dat de meerjarenbeeld van het parkeerbedrijf gebaseerd is op een groot aantal onzekere schattingen, met name ten aanzien van de bezetting en opbrengsten voor de parkeergarages. Wij hebben het college geadviseerd de onderbouwing van deze prognoses en de totale parkeerbehoefte in de stad Groningen nader te onderzoeken en deze extern te laten toetsen. Het is de vraag wat het effect van de uitkomsten van dit onderzoek is op het meerjarenbeeld van het parkeerbedrijf en de financiële positie en/of de waardering van de parkeergarages.
- In het afgelopen jaar zijn de onzekerheden in de BIJG significant toegenomen. Op dit moment kunnen wij niet inschatten of bij de interne controles over 2014 opnieuw dergelijke bevindingen zijn geconstateerd. In de afgelopen jaren zijn bevindingen geconstateerd rondom het salarisproces. Op dit moment kunnen wij niet inschatten of bij de interne controles over 2014 opnieuw dergelijke bevindingen zijn geconstateerd.

Uw aandachtspunten en
specifieke wensen

Uw attentiepunten en specifieke wensen

Pagina 25

Inleiding

Wij vinden het van groot belang onze controle af te stemmen op de specifieke situatie van de gemeente Groningen en de wensen van de raad als onze opdrachtgever. Een belangrijke doelstelling van dit dienstverleningsplan is daarom te waarborgen dat onze dienstverlening overeenkomt met de verwachting en wensen van raad, college en organisatie.

Beheer van maatschappelijk vastgoed bij verbonden partijen
U als raad heeft ons als aandachtspunt mee gegeven hoe de organisatie het beheer van het maatschappelijk vastgoed bij verbonden partijen bewaakt.

Over dit onderwerp zullen wij rapporteren in onze managementletter naar aanleiding van de interim-controle.

In overleg met de raad en het audit comité worden jaarlijks de specifieke aandachtspunten bepaald. Deze kunnen zowel bij de interim- als jaarrekeningcontrole worden meegenomen.

De uitkomsten van onze bevindingen op deze punten zullen wij – voor zover voor uw raad relevant – opnemen in onze tussentijdse rapportage, dan wel in het verslag van bevindingen.

Specifieke aandachtspunten 2014

Door de leden van het audit comité is in de vergadering van 17 september 2014 besloten als aandachtspunt voor de controle over het boekjaar 2014 de volgende twee aandachtspunten mee te geven:

Beschikbare weerstandsvermogen

Het beschikbare weerstandsvermogen bestaat uit een aantal onderdelen. U als raad wilt weten waaruit het beschikbare weerstandsvermogen bestaat en hoe "hard" dit weerstandsvermogen is als het verzilverd moet worden.

Over dit onderwerp zullen wij rapporteren in onze managementletter naar aanleiding van de interim-controle.

Team en
onafhankelijkheid

Team en onafhankelijkheid

Ons kernteam

Teambezetting

Ten behoeve van onze controle zetten wij een ervaren controleteam in. Het controleteam heeft ruime ervaring in de publieke sector en waarborgt een hoge mate van continuïteit.

Ten opzichte van voorgaand jaar is sprake van een wijziging van de eindverantwoordelijk partner voor de opdracht. Vanwege het vertrek van Rob Bouman bij EY, waarover wij u op 13 mei jongstleden per brief hebben geïnformeerd, zal vanaf boekjaar 2014 John Drost fungeren als eindverantwoordelijk partner voor de jaarrekeningcontrole van de gemeente Groningen. John Drost is sinds 2008 werkzaam bij EY in de publieke sector en vanaf 2010 als partner. John Drost bedient hierbij meerdere 100.000+ gemeenten. Rob Ellermeijer zal zorgdragen kennisoverdracht, zodat de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening gewaarborgd is. In uw vergadering van 2 juli 2014 heeft u inmiddels kennis kunnen maken met John Drost.

Het overzicht van de bij de controle van de gemeente Groningen betrokken partners en managers (allen registeraccountant) ziet er als volgt uit:

Bovenstaand kernteam zal worden aangevuld met diverse controleleiders en assistenten van ons kantoor in Groningen. Indien noodzakelijk zetten wij voor specifieke aandachtsgebieden tevens specialisten in.

Teamleden controle-team gemeente Groningen	Verantwoordelijkheid
R. (Rob) Ellermeijer RA	Rob is partner en voormalig sectorvoorzitter Public van EY en samen met John Drost het aanspreekpunt voor de raad en het college van burgemeester en wethouders.
drs. J.M.A. (John) Drost RA	John is als eindverantwoordelijk partner eindverantwoordelijk voor de controle van de gemeente Groningen. Hij is het aanspreekpunt voor de raad en het college van burgemeester en wethouders.
S. (Sandra) Zandstra-Gubler MSc RA	Sandra is als senior manager verantwoordelijk voor de controle van de gemeente Groningen. Zij is samen met John het aanspreekpunt voor het college van burgemeester en wethouders en verantwoordelijk voor de aansturing van het controleteam en advisering van de gemeente Groningen.
L.M. (Leon) de Vries MSc EMA RA	Leon is als manager verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van het controleteam en advisering van de gemeente Groningen en aanspreekpunt voor de organisatie.
drs. J. (Jasper) de Vries RE	Jasper is als directeur verantwoordelijk voor de uitvoering van alle IT audit gerelateerde werkzaamheden. Daarnaast is hij de sparringpartner voor het management van de gemeente Groningen.

Team en onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Pagina 28

Periodieke evaluatie van de samenwerking
Jaarlijks evalueren wij na afloop van de jaarrekeningcontrole onze dienstverlening aan de gemeente Groningen met het audit committee, om onze dienstverlening voor de raad te kunnen optimaliseren. Deze evaluatie wordt schriftelijk vastgelegd. Tevens zullen wij gedurende en na afloop van onze controle onze samenwerking met de gemeente Groningen met het management evalueren.

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid is naast deskundigheid één van de pijlers van onze beroepsuitoefening. Wij hechten grote waarde aan onze reputatie op het gebied van deskundigheid en onafhankelijkheid. Tevens vereist Nederlands recht dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Dit betekent dat op een aantal vormen van overige dienstverlening aanvullende voorwaarden van toepassing zijn en dat voor sommige soorten van overige dienstverlening beperkingen gelden. Wij zullen in voorkomende gevallen deze voorwaarden en/of eventuele beperkingen met u dan wel het college van burgemeester en wethouders bespreken.

Wij kennen binnen EY een groot aantal maatregelen, vastgelegd in een continu door ons geactualiseerde database, die de onafhankelijkheid dienen te waarborgen. Periodiek wordt door ons de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorwaarden beoordeeld, bijvoorbeeld ten aanzien van potentiële conflicterende diensten en de financiële onafhankelijkheid. Onze professionals moeten jaarlijks hun onafhankelijkheid bevestigen.

Wij kunnen bevestigen dat alle betrokken teamleden onafhankelijk zijn in relatie tot onze opdracht tot controle van de jaarrekening van de gemeente Groningen.

Als partners of andere professionals van onze organisatie het voornemen hebben in dienst te treden bij een controlecliënt, gelden randvoorwaarden om onze onafhankelijkheid te kunnen waarborgen. Zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming zult u daarom geen aanbiedingen doen tot het aangaan van een dienstverband in een financiële verslaggevingsrol, aan huidige of voormalige partners of andere professionals van onze organisatie, indien de betreffende partner of professional betrokken was bij de jaarrekeningcontrole, totdat de van toepassing zijnde afkoelingsperiode volgens de onafhankelijkheidsvoorschriften is verstreken.

Voorts zult u zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming geen relaties aangaan met partners of andere professionals van onze organisatie waarbij sprake is van een gemeenschappelijk commercieel of financieel belang. In voorkomend geval zullen wij beoordelen of deze relatie past in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening en of de samenloop met de controleopdracht een eventuele bedreiging vormt voor onze onafhankelijkheid.

Rotatie eindverantwoordelijk partner

In de afgelopen jaren is op meerdere momenten gesproken met het audit committee over de onafhankelijkheid en betrokkenheid van de eindverantwoordelijk partner. Hierbij is afgesproken dat in principe elke zeven jaar van eindverantwoordelijk partner wordt gewisseld, tenzij na overleg met het audit committee anders wordt besloten.

Daar John Drost vanaf 2014 fungeert als extern accountant van de gemeente Groningen, is rotatie in de komende jaren niet aan de orde. In aanvulling hierop merken wij op dat ook alle overige kernteamleden (vanaf het niveau van manager) niet langer dan zeven jaar betrokken zijn bij de controle van de jaarrekening van de gemeente Groningen.

Team en onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Procedures bij nieuwe opdrachten

Bij (verzoeken tot) nieuwe opdrachten handelen wij als volgt:

Bij iedere nieuwe opdracht aanvaarding doorlopen wij een acceptatieprocedure. Dit geldt voor alle opdrachtverzoeken vanuit de gemeente Groningen richting EY.

Alle verzoeken, voor specifieke (advies)werkzaamheden toetsen wij vooraf aan de onafhankelijkheidsregels van EY en die van de gemeente. Wij overleggen met u als (advies)werkzaamheden onze onafhankelijkheid mogelijk aantasten. Bij twijfel nemen wij een adviesopdracht niet aan.

Bij specifieke aandachtspunten met raakvlak met de controle of die verdieping vereisen in onze controle, verrichten wij deze toets eveneens. Specifieke aandachtspunten van het audit comité en/of de raad tasten over het algemeen onze onafhankelijkheid niet aan.

Wij zullen u in ons accountantsverslag informeren over de naleving van bovenstaande procedure en of sprake is geweest van (mogelijke) bedreigingen van onze onafhankelijkheid en indien van toepassing de hiervoor getroffen waarborgen. Tot slot zullen wij u informeren of wij opdrachten geweigerd hebben in het kader van onafhankelijkheid. In aanvulling hierop hebben wij met u afgesproken dat alle aanvullende opdrachten van het college of de organisatie, niet zijnde de controle van de jaarrekening en/of deelverantwoordingen, vooraf ter kennisgeving worden gemeld aan het audit comité. Daarnaast worden achteraf twee keer per jaar de kosten van alle aanvullende opdrachten verantwoord aan het audit comité, waardoor ook achteraf op deze wijze nog een oordeel kan worden gegeven over de onafhankelijkheid.

Honorarium

Pagina 31

Informatie omtrent ons honorarium is opgenomen in de vertrouwelijke versie van het dienstverleningsplan 2014.

Gemeente Groningen
Evaluatie dienstverlening en overzicht
kosten controle boekjaar 2013
NIET VERTROUWELIJK

Bijlage - Evaluatie dienstverlening 2013

Ernst & Young Accountants LLP
Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen
Postbus 997
9700 AZ Groningen

Tel.: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 25 05
ey.com

VERTROUWELIJK

De gemeenteraad van de
gemeente Groningen
T.a.v. de griffier, de heer drs. A.G.M. Dashorst
Postbus 20001
9700 PB GRONINGEN

Groningen, 30 september 2014

LVRS-9P9Q2K/JD/LdV/nb

Evaluatie en overzicht kosten controle boekjaar 2013

Geachte leden van de raad,

Zoals afgesproken in ons dienstverleningsplan voor de controle van de jaarrekening 2013, ontvang u hierbij een evaluatie van onze dienstverlening en een overzicht van de kosten van onze dienstverlening over het boekjaar 2013.

In deze evaluatie hebben wij, vanuit onze invalshoek, aangegeven op welke wijze wij onze dienstverlening hebben uitgevoerd. Wij vertrouwen u hiermee inzicht te geven in de kwaliteit en toegevoegde waarde van onze dienstverlening.

Met deze jaarlijkse evaluatie beogen wij onze controle af te stemmen op uw wensen en input te genereren voor het dienstverleningsplan van het volgende jaar. Wij hebben deze evaluatie afgestemd met de concerncontroller ter voorbereiding op de behandeling in het audit committee.

Wij zien graag een bevestiging van het audit committee of wij op deze wijze hebben voldaan aan de gemaakte afspraken.

Tot een nadere toezichting zijn wij graag bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J.M.A. Drost RA

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335594. Het is de Engelse dochter van Ernst & Young LLP, wereldwijd verantwoordelijk voor de audit van Ernst & Young Accountants LLP's statutaire vestiging te Lambeth Palace Road 1, London SE1 7EU, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 25B, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een bepaling van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Inhoudsopgave

Evaluatie	3
Inleiding	4
Dienstverleningsplan	4
Honorarium	7

Bijlage - Evaluatie dienstverlening 2013

Evaluatie

Inleiding

Zoals afgesproken in het dienstverleningsplan 2013 (d.d. 24 september 2013) leggen wij hierbij schriftelijk de uitkomsten van onze dienstverlening vast ten behoeve van de jaarlijkse evaluatie. Deze evaluatie is vanuit onze invalshoek beschreven.

In deze evaluatie beschrijven wij de uitvoering en uitkomsten van onze werkzaamheden zoals afgesproken in het dienstverleningsplan.

Deze evaluatie is op 17 september 2014 besproken met het audit committee.

Dienstverleningsplan

Inleiding

Met de vastlegging van onze werkzaamheden in het dienstverleningsplan 2013 hebben wij onze aanpak, zoals met u afgesteld, beschreven en daarbij rekening gehouden met de specifieke situatie van de gemeente Groningen en haar wensen en verwachtingen.

In ons dienstverleningsplan 2013 hebben wij onderscheid gemaakt in de controleaanpak, uw aandachtspunten, team en onafhankelijkheid, communicatie en rapportering en honorarium. In deze paragraaf gaan wij kort in op deze afspraken.

Op het honorarium komen wij terug in het volgende hoofdstuk, waarin wij een overzicht geven van de werkelijke kosten van de controle over het boekjaar 2013.

Controleaanpak

Voorbereiding

Ter voorbereiding op onze controle hebben wij conform het communicatieschema (zie dienstverleningsplan) met alle leidingen in de organisatie gesproken over actuele ontwikkelingen, de follow-up van de bevindingen van het voorgaand jaar, mogelijke aandachtspunten, onze risicoanalyse en controleaanpak. De hieruit voortvloeiende posten en processen, zoals benoemd in het dienstverleningsplan, hebben wij gecontroleerd.

Interim-controle

Het doel van de interim-controle is te beoordelen of en in welke mate de interne beheersing adequaat en effectief is. Wij hebben onze bevindingen over de bedrijfsvoering gerapporteerd in de management-letter.

Daarbij hebben wij veel tijd en aandacht besteed aan de vele actuele ontwikkelingen (onder andere de recessie en effecten op de grondposities, de ontwikkelingen binnen het sociale domein, ontvlechting van de brandweer en de voortgang van de bezuinigingen) en de risicovolle projecten bij de gemeente Groningen (onder andere de reorganisatie, PIJOFACH/oprichting van het SSC en Meerstad).

Op concerniveau hebben wij evenals vorig jaar aandacht besteed aan de diverse aspecten van de bedrijfsvoering; zoals de bestuurlijke informatievoorziening, integraal risicomanagement en stresstest, ontwikkeling en positionering (Concern-)control, begrotingsbeheer, administratieve organisatie, interne controle, rechtmatigheid en automatisering. Met onze bevindingen en adviezen hebben wij beoogd, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, een bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering van de gemeente Groningen.

In het audit committee en de commissie F&V is in het algemeen positief gereageerd op de inhoud en vorm van de managementletter.

Jaarrekeningcontrole

De jaarrekeningcontrole is meer gegevensgericht uitgevoerd op de significante posten. Daarbij hebben wij dit jaar, vooruitlopend op de oprichting van het Shared Service Center, de controle van de jaarrekening nog meer op concernniveau uitgevoerd. De ervaringen zijn daarbij positief.

Wij hebben onze bevindingen afgestemd met de verantwoordelijk diensten, het concern, het college van burgemeester en wethouders en het audit committee.

De controle van de jaarrekening 2013 van de gemeente Groningen heeft geresulteerd in een goedkeurende controleverklaring zowel voor de getrouwheid als rechtmatigheid.

Onze jaarrekeningcontrole en ons accountantsverslag 2013 stonden dit jaar in het teken van de financiële positie/weerstandsvermogen, de waardering van Meerstad en overige gronden (woningbouw, bedrijventerreinen en kantorencollocaties) en de organisatieontwikkelingen (waaronder invoering van het SSC).

Op verzoek van het college en de raad is de controle op de gronden naar voren gehaald (november/december), zodat eventuele discussiepunten ten aanzien van de waardering tijdig kunnen worden besproken.

Het naar voren halen van deze controles wordt door alle geledingen binnen de gemeente gewaardeerd. Over de uitkomsten van de controle van de gronden hebben wij afzonderlijk gerapporteerd in november 2013, aan zowel het college van burgemeester en wethouders als de raad.

Naar aanleiding van onze interim- en jaarrekeningcontrole hebben wij de volgende top drie van bestuurlijke aandachtspunten voor 2014 meegegeven:

1. Ook in 2014 blijft de hoogste prioriteit om veel aandacht te besteden aan de financiële positie van de gemeente, zowel in de meerjarenbegroting als naar het weerstandsvermogen. In het audit committee is besloten om het komende jaar opnieuw een stresstest uit te voeren.
2. Vanwege de hoge boekwaarde van de gronden blijft het van groot belang om ook het komende jaar de marktontwikkelingen nauwlettend te volgen, met name ten aanzien van de bedrijventerreinen.
3. Het komend jaar zal in het teken staan van de invoering van de decentralisaties in het sociale domein (jeugdzorg, AWBZ en participatiewet). Vanuit onze invalshoek is met name de interne beheersing van de uitgaven en budgetten van belang.

De bovenstaande belangrijke aandachtspunten zullen ook voor komend jaar aanvullend aandacht moeten krijgen in onze controle.

Naar onze inschatting hebben wij in onze controleaanpak cliëntgericht gewerkt en daarbij maatwerk geleverd.

Attentiepunten van de raad

Met de griffie, het audit committee en de raad is afstemming geweest over mogelijke aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole 2013.

Daarbij is geconstateerd dat in de controle voldoende aandacht wordt besteed aan de belangrijke onderwerpen die spelen bij de gemeente Groningen; zoals Meerstad, grondexploitaties, de financiële positie en het weerstandsvermogen, de organisatieontwikkelingen (PIJOFACH).

In aanvulling hierop heeft het audit comité in haar vergadering van 18 september 2013 als aanvullend aandachtspunt voor de controle over het boekjaar 2014 de voorspelbaarheid van de liquiditeitsbegroting meegegeven. Hierbij hebben wij onder meer aandacht besteed aan de totstandkoming (en onderbouwing) van de liquiditeitsprognoses en het effect van afwijkingen ten opzichte van de prognose. Op de genoemde onderwerpen hebben wij aanvullende werkzaamheden verricht en hierover uitgebreid gerapporteerd in onze managementletter en rapport van bevindingen.

Team en onafhankelijkheid

Het team, zoals voorgesteld in het dienstverleningsplan, heeft het afgelopen jaar de controle uitgevoerd en is reeds meerdere jaren betrokken bij de gemeente Groningen. Wij hebben conform uw verzoek onze onafhankelijkheid bevestigd in het dienstverleningsplan 2013.

Ten aanzien van alle overige opdrachten van het college van burgemeester en wethouders hebben wij het audit comité voor uitvoering hierover geïnformeerd. Wij hebben in 2013/2014 geen opdrachten geweigerd en/of niet uitgevoerd in het kader van de onafhankelijkheid. De omvang van de kosten van overige dienstverlening blijft ruimschoots onder de met u afgesproken grens van 100% van de kosten voor de controle (zie hoofdstuk "Honorarium").

Communicatie en rapportering

Wij hebben aan alle deadlines van de afgesproken planningen voldaan. De reguliere besprekingen op dienst- en concretniveau rondom de managementletter en het accountantsverslag hebben plaatsgevonden volgens het communicatieschema, zoals opgenomen in het dienstverleningsplan.

De belangrijkste overige overleggen die hebben plaatsgevonden betreffen:
Periodiek overleg met concern(controller) en presentatie in controllersoverleg.
Eens in de gemiddeld acht weken een gesprek gehad met de portefeuillehouder.

Vijf bijeenkomsten van het audit comité (18 september 2013, 27 november 2013, 29 januari 2014, 14 mei 2014 en 2 juli 2014).

De verdere organisatieontwikkeling en de concentratie van de PIJOFACH-functies in een Shared Service Center (SSC) zal ook in het komend jaar gevolgen hebben voor onze communicatie en rapportering.

Bijlage - Evaluatie dienstverlening 2013

Honorarium

Informatie omtrent ons honorarium is opgenomen in de vertrouwelijke versie van de evaluatie 2013.

Gemeente Groningen
Dienstverleningsplan 2014
VERTROUWELIJK

Inhoudsopgave

Kernpunten van ons dienstverleningsplan	3	Onze controleaanpak	14	Team en onafhankelijkheid	26
Kernpunten van ons dienstverleningsplan	4	Onze controleaanpak	15	Team en onafhankelijkheid	27
Opdracht voor de controle	5	Onze specifieke aandachtspunten en werkzaamheden	21	Honorarium	30
Opdracht voor de controle	6	Onze specifieke aandachtspunten en werkzaamheden	22	Honorarium	31
Verantwoordelijkheden gemeente Groningen	11	Uw attentiepunten en specifieke wensen	24		
Verantwoordelijkheden gemeente Groningen	12	Uw attentiepunten en specifieke wensen	25		

Kernpunten van ons
dienstverleningsplan

Kernpunten van ons dienstverleningsplan

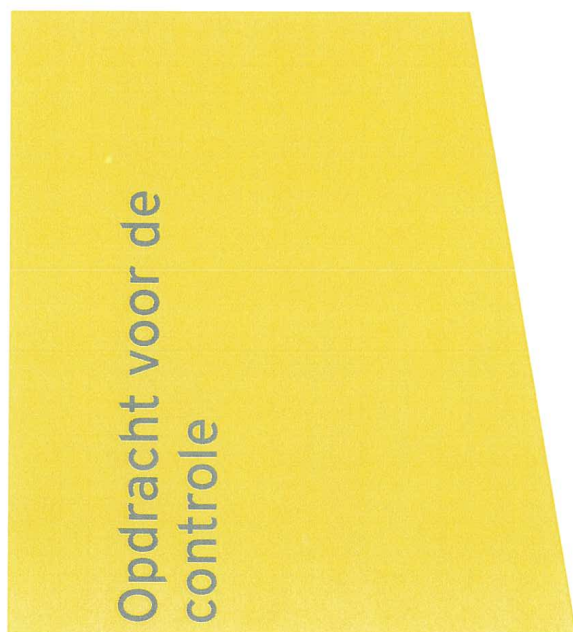
Pagina 4

Onze belangrijkste specifieke aandachtspunten en specifieke werkzaamheden

- **Meerstad en overige gronden:** vanwege de aanhoudende druk op de vastgoedmarkt, blijven de risico's rondom de grondexploitaties (waaronder Meerstad, de NIEGG, de woningbouwprojecten en bedrijventerreinen) hoog. Ook dit jaar besteden wij daarom extra aandacht aan de waardering van de grondposities.
- **Financiële positie en weerstandsvermogen:** het weerstandsvermogen is in het afgelopen jaar als matig gekwalificeerd. De financiële positie blijft hiermee echter onder druk staan, mede vanwege de risico's welke gepaard gaan met de decentralisaties in het sociaal domein en de aanzienlijke bezuinigingen welke in de komende jaren nog moeten worden gerealiseerd. Wij zullen daarom een uitgebreide analyse uitvoeren op de meerjarenbegroting (2015 e.v.) en de omvang van het weerstandsvermogen.
- **Organisatieontwikkeling en PIJOFACH (SSC):** Wij zullen tijdens onze interim-controle de nieuwe processen in het SSC beoordelen en aandacht besteden aan de inrichting van concerncontrol.
- **Herstructurering van het sociale domein/uitbreiding taken:** gezien de overgangdatum van 1 januari 2015 en de met de decentralisaties gepaard gaande risico's, stellen wij voor om in 2014 extra aandacht te besteden aan de financiële vertaling van de decentralisaties in de (meerjaren)begroting en de interne beheersing van de (toekomstige) uitgaven en budgetten.
- **Risicomanagement verbonden partijen:** in de afgelopen periode is evident geworden dat risicomanagement en de beheersing van verbonden partijen van groot belang blijft. Wij stellen voor om in 2014 aanvullend aandacht te geven aan het risicomanagement en de beheersing van verbonden partijen.
- **Parkeren:** het is de vraag wat het effect van de uitkomsten van het onderzoek naar de onderbouw van de prognoses en de totale parkeerbehoefte in de stad Groningen is op het meerjarenbeeld van het parkeerbedrijf, de financiële positie en/of de waardering van de parkeergarages. Wij stellen voor hier in 2014 nader aandacht aan te besteden.

Uw aandachtspunten en specifieke wensen

- **Beschikbare weerstandsvermogen:** het beschikbare weerstandsvermogen bestaat uit een aantal onderdelen. U als raad wilt weten waaruit het beschikbare weerstandsvermogen bestaat en hoe "hard" dit weerstandsvermogen is als het verzilverd moet worden.
- **Beheer van maatschappelijk vastgoed bij verbonden partijen:** u als raad heeft ons als aandachtspunt meegegeven hoe de organisatie het beheer van het maatschappelijk vastgoed bij verbonden partijen bewaakt.

Opdracht voor de controle

Pagina 6

Opdracht

Inhoud van onze opdracht

Wij zullen fungeren als accountant van uw gemeente met het doel te onderzoeken of de jaarrekening aan de in de wet gestelde eisen voldoet. De uitslag van ons onderzoek zullen wij weergeven in een controleverklaring, welke aangeeft of:

- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen en is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- de baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dat wij zeggen dat deze in overeenstemming zijn met de begroting en van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen en collegebesluiten die een nadere uitwerking zijn van externe regelgeving dan wel van raadsbesluiten of door u vastgestelde verordeningen. Dit kader is door of namens het college nader gespecificeerd en is door uw raad vastgesteld.

De rechtmatigheidscontrole van de accountant richt zich alleen op de financiële beheershandelingen als gevolg van deze wet- en regelgeving; het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

Wij merken aanvullend op dat uw gemeente ook voor het boekjaar 2014 op grond van wettelijk voorschrift verplicht is voor een aantal specifieke uitkeringen de verantwoordingsinformatie hieromtrent op te nemen in een bijlage bij de jaarrekening, waarvoor het te hanteren model door het ministerie van BzK is voorgeschreven. Dit in het kader van de verdere invoering van Single information en Single audit (SISA) in het rekeningjaar 2014 voor een groot aantal specifieke uitkeringen.

Wettelijk kader

Beroepsvoorschriften

Wij verrichten onze controle in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit Accountantscontrole Centrale Overheden (BADO). Deze standaarden vereisen dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften. Indien u prijs stelt op een exemplaar van de *Verordening Gedragscode* kunnen wij u die toesturen. Voorts zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Bepalingen Gemeentewet

Wij gaan op grond van Artikel 213, lid 3, van de Gemeentewet na of de jaarrekening aan de bij en krachtens deze wet gestelde voorschriften voldoet, of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en of de in het kader van Sisa voorgeschreven bijlage is toegevoegd.

Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) In het kader van de Wwft maken wij u er op attent dat wij verplicht zijn een verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transactie, voor zover die wordt gesignaleerd in het kader van onze normale werkzaamheden, te melden aan de Financial Intelligence Unit Nederland te Zoetermeer. Van een dergelijke melding mogen wij u geen mededeling doen.

Opdracht voor de controle

Pagina 7

Inzage in onze dossiers door toezichthouders en andere instanties
Alle werkpapieren en dossiers, rapporten en andere zaken gecreëerd door onze organisatie als onderdeel van ons onderzoek blijven eigendom van onze organisatie. Wij kunnen worden verplicht om aan derden, bijvoorbeeld wettelijke toezichthouders (AFM), ministeries of Justitie, en FIOD-ECD, op grond van wettelijke bepalingen of andere voorschriften informatie te verschaffen of toegang tot onze werkpapieren en dossiers te verschaffen. Daarnaast kunnen wij door derden verzocht worden informatie te verstrekken of inzage in onze werkpapieren en dossiers te verschaffen. Op grond van onze geheimhoudingsregels zijn wij in sommige gevallen verplicht uw schriftelijke toestemming voor inzage te verkrijgen. Indien een dergelijk verzoek ons bereikt, zullen wij hierover zo spoedig mogelijk contact met het college van burgemeester en wethouders opnemen over de voorwaarden waaronder aan dit verzoek kan worden voldaan en om uw toestemming te vragen voor zover noodzakelijk. Ook de Belastingdienst kan in het kader van het bovenstaande voor een reguliere belastingcontrole aan ons verzoeken informatie te verstrekken of inzage in onze werkpapieren en dossiers te verschaffen. Een dergelijk verzoek zal altijd in eerste instantie aan u en/of uw juridisch of fiscaal adviseur kenbaar worden gemaakt door de controlemedewerker van de Belastingdienst. Wij zijn van mening dat het algemeen belang er mee gediend is dat de Belastingdienst bij belastingcontroles kan steunen op de uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de controle van jaarrekeningen. Wij zullen u vragen om uw instemming schriftelijk aan ons kenbaar te maken. In dat kader zullen wij bij een verzoek van de Belastingdienst zo spoedig mogelijk contact met u opnemen. Mocht u in een concrete situatie uw instemming onthouden, dan zullen wij op grond van onze gedragsregels nagaan waarom u uw instemming niet geeft.

Controle- en rapporteringstoleranties

Toleranties als gevolg van controleprotocol
De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie, zoals door de raad nog vast te stellen, bedraagt voor tekortkomingen 1% en voor onzekerheden 3% van de voor het jaar 2014 voor uw gemeente begrote totale lasten (inclusief stortingen in de reserves). Het normenkader 2014 is op 16 juli 2014 middels een collegebrief ter kennisneming aan u toegestuurd. Wij zullen de hoogte van deze goedkeuringstolerantie zo nodig bijstellen aan de hand van de werkelijke lasten volgens de jaarrekening 2014. De rapporteringstolerantie dient nog door u te worden vastgesteld. Indien dit dienstverleningsplan door de raad ongewijzigd wordt vastgesteld, gaan wij uit van de tot nu toe gehanteerde rapporteringstolerantie van € 500.000.

Toleranties Sisa

In afwijking van het bovenstaande geldt voor de in de bijlage bij de jaarrekening opgenomen verantwoordingsinformatie inzake specifieke uitkeringen de hieromtrent in het BADO voorgeschreven rapporterings-tolerantie per specifieke uitkering:
· € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
· 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
· € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Opdracht voor de controle

Pagina 8

Reikwijdte van onze controle

Interne beheersing en onze controle

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door ons toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen nemen wij de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en het getrouwe beeld daarvan.

Deze risico-inschattingen zijn gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden, maar hebben niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente Groningen. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij willen er de aandacht op vestigen dat als gevolg van het toepassen van deelwaarnemingen en andere beperkingen die inherent zijn aan een controle, gevoegd bij de beperkingen die inherent zijn aan elk systeem van interne beheersing, er een onvermijdbaar risico bestaat dat zelfs indien een controle naar behoren is gepland en uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden een afwijking van materieel belang onontdekt blijft.

Continuïteit informatietechnologie

Ons oordeel houdt geen uitspraak in over de continuïteit van de door u gebruikte informatietechnologie. Mochten wij tijdens de uitvoering van onze controle stuiten op onvolkomenheden op dit vlak dan zullen wij dit melden in ons verslag van bevindingen, zoals door de wet vereist.

Fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij zowel het toezichthoudend orgaan als het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude.

Door kenmerken van fraude, vooral wanneer gebruik wordt gemaakt van verhuiling door samenspanning en vervalste documentatie, kan een controle, ook al is die opgezet en uitgevoerd in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlestandaarden, een fraude van materieel belang niet ontdekken. Daar onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, richt onze controleopdracht zich niet specifiek op het ontdekken van fraude.

Indien wij een aanwijzing voor - of een redelijk vermoeden van - fraude verkrijgen, zullen wij hierover communiceren met het college en u, in het kader van de Nederlandse Standaard 240 "De verantwoordelijkheid van de accountant voor het onderkennen van het risico van fraude in het kader van de controle van financiële overzichten" zullen wij het

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen vragen de volgende punten schriftelijk te bevestigen:

1. Het college erkent haar verantwoordelijkheid voor het opzetten, implementeren en onderhouden van de interne beheersing gericht op het voorkomen en te ontdekken van gevallen van fraude.

Opdracht voor de controle

Pagina 9

2. Het college heeft ons de resultaten gemeld van de inschatting door het management van het risico dat de financiële overzichten afwijkingen van materieel belang zouden kunnen bevatten die het gevolg zijn van fraude.
3. Het college heeft aan ons alles gemeld met betrekking tot fraude en vermoede fraude die op de entiteit van invloed zijn en waarbij betrokken zijn:
 - het management;
 - werknemers die een belangrijke rol spelen bij de werking van de interne beheersing;
 - anderen in het geval dat de fraude een effect zou kunnen hebben dat van materieel belang is voor de financiële overzichten.
4. Het college heeft ons op de hoogte gesteld van alle aantijgingen van fraude of van vermoede fraude, die op de financiële overzichten van de entiteit van invloed zijn en waarvan zij kennis heeft verkregen via werknemers, voormalige werknemers, analisten, regelgevers of toezichthouders of via anderen.

Het college zal ons informeren omtrent alle aspecten en beweringen met betrekking tot financiële onregelmatigheden die het college, het overige management of het audit committee ter ore zijn gekomen of zijn meegedeeld (ongeacht de bron of vorm waarin en inclusief, zonder enige beperking, beschuldigingen van "Klokkenluiders"). In dat geval verstrekt het college ons volledige en tijdige toegang tot interne onderzoeken naar deze informatie. Onder financiële onregelmatigheden worden ook verstaan aspecten en beweringen rondom manipulaties van financiële resultaten door het management en werknemers, verduistering van activa, omzeiling van interne controles, ongepaste invloed op transacties met verbonden partijen, opzettelijke misleiding van accountants of andere beschuldigingen, niet wettige handelingen of fraude die tot gevolg kan hebben dat de

jaarrekening een verkeerd beeld geeft of anderszins de financiële verslaggeving aantast van uw gemeente. Indien in enigerelei mate een beperking geldt voor het verstrekken van bedoelde informatie, dan zal het college ons hiervan onverwijld in kennis stellen. Een dergelijke beperking kan door ons beschouwd worden als een beperking in de aard en reikwijdte van onze opdracht tot controle en kan ons beletten een verklaring af te geven bij de jaarrekening, of kan aanleiding zijn tot aanpassing van onze verklaring of op andere wijze van invloed zijn op de continuering van onze opdracht als onafhankelijke accountant van uw gemeente.

Gebruikmaken werkzaamheden interne controleafdeling
Bij de uitvoering van onze werkzaamheden in het kader van deze opdracht wordt - voor zover mogelijk - gebruikgemaakt van de werkzaamheden van uw interne controleafdeling. Met deze afdeling worden hier toe afspraken gemaakt over gezamenlijke afstemming van de controleplanning, de aard en diepgang van uit te voeren werkzaamheden, de interne review op de uitgevoerde werkzaamheden, de rapportage en de dossiervorming. Bij het gebruikmaken van deze werkzaamheden is de Nederlandse *Standaard 610 Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors* van toepassing. Deze standaard is in 2013 aangescherpt. De standaard houdt onder meer in dat wij de voor ons relevante, door de interne controle afdeling uitgevoerde werkzaamheden evalueren en testen om ons ervan te overtuigen, dat de werkzaamheden toereikend zijn voor onze doelstellingen en om vast te stellen welke eigen werkzaamheden onze eigen professionals moeten uitvoeren.

Opdracht voor de controle

Pagina 10

Daarnaast stelt deze standaardeisen aan de kwaliteit en inrichting van de interne controleafdeling voor wat betreft:

Objectiviteit: dit heeft onder meer betrekking op de positie van de interne controlefunctionarissen (los van de organisatie) en het rechtstreeks rapporteren van bevindingen aan de hoogste leiding.
Met andere woorden: zijn de interne controlefunctionarissen voldoende onafhankelijk en kunnen zij hun werkzaamheden uitvoeren zonder enige belemmering, belangenconflict en/of beïnvloeding van anderen die de professionele oordeelsvorming aantasten.
Deskundigheid: dit heeft betrekking op het verkrijgen en onderhouden van kennis en vaardigheden van de interne controlefunctionarissen teneinde de werkzaamheden op het vereiste niveau uit te voeren, inclusief de vereiste opleiding en begeleiding.
Systematische en gedisciplineerde aanpak: hierbij gaat het erom of de afdeling een systematische en gedisciplineerde benadering heeft waaronder het toepassen van een systeem van kwaliteitsbeheersing heeft.

De mate waarin wij gebruik kunnen maken van de werkzaamheden van uw interne controleafdeling is afhankelijk van de beoordeling van de interne controleafdeling op de bovengenoemde criteria.

Wij zullen met het college van burgemeester en wethouders de uitkomsten van de beoordeling van de kwaliteit en inrichting van de interne controleafdeling aan de hand van de genoemde toetsingscriteria bespreken alsmede het effect daarvan op de door ons te verrichten controlewerkzaamheden. Hierbij zullen wij eventueel aanbevelingen doen ter verhoging van de kwaliteit van de interne controlefunctie.

Dossiers van de interne controleafdeling, waarin voor de jaarrekeningcontrole relevante werkzaamheden zijn gedocumenteerd, dienen voor ons te allen tijde toegankelijk te zijn, ook na beëindiging van onze werkzaamheden. Dit ongeacht de reden en/of wijze van beëindiging. De dossiers van de interne controleafdeling zullen minimaal zeven jaar na beëindiging van de werkzaamheden van een bepaald controlejaar worden bewaard, of langer indien dit naar onze mening noodzakelijk is (bijvoorbeeld in geval van (dreiging van) een civiele, straf- of tuchtrechtelijke procedure). Mede gezien de ontwikkelingen rondom het accountantsberoep, waaronder het toezicht op accountants door de AFM, worden afspraken over dossiervorming jaarlijks geëvalueerd en zo nodig herzien.

Verantwoordelijkheden
gemeente Groningen

Verantwoordelijkheden gemeente Groningen

Pagina 12

Verantwoordelijkheden college

Wij vestigen er de aandacht op dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen verantwoordelijk is voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het BBV en de WNT. Tevens is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Het college van burgemeester en wethouders is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Daarnaast is het college ingevolge de financiële verordening primair verantwoordelijk voor een toereikend rechtmatigheidsbeheer. In dat kader dient ook intern binnen uw gemeente met de nodige periodiciteit en diepgang te worden vastgesteld dat dit beheer toereikend is en in het dienstjaar heeft gefunctioneerd.

Documentatie

Het college draagt verantwoordelijkheid voor het aan ons: toegang verschaffen tot alle informatie waarvan het zich bewust is dat deze relevant is voor het opmaken van de jaarrekening, zoals de vastleggingen, documentatie en andere aanlegenheden; verstrekken van aanvullende informatie die wij kunnen vragen voor het doel van de controle;

onbeperkt toegang verschaffen tot personen binnen de gemeente Groningen van wie wij vaststellen dat het noodzakelijk is controle-informatie te verkrijgen.

Het college zal ons tijdig de jaarrekening, het jaarverslag en de overige gegevens in conceptvorm aanleveren, zodat wij deze kunnen controleren voordat zij in definitieve vorm worden opgesteld.

Bevestiging bij de jaarrekening (inclusief Sisa-bijlage)

Het college dient erop toe te zien dat de rechten en verplichtingen van de gemeente Groningen op toereikende wijze in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht, met inbegrip van die rechten en verplichtingen die reeds bestaan maar niet via de normale administratieve procedures zijn vastgelegd. In sommige gevallen kunnen deze rechten en verplichtingen niet door accountantscontrole worden ontdekt. Reeds bekende en/of te verwachten gebeurtenissen en omstandigheden zullen tevens op adequate wijze in de jaarrekening tot uitdrukking moeten worden gebracht. Wij zullen in verband met deze aspecten het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen verzoeken de mededelingen die in dat kader aan ons zijn gedaan schriftelijk te bevestigen.

Voorts zullen wij het college vragen schriftelijk te bevestigen dat het van oordeel is dat het effect van eventuele ongecorrigeerde afwijkingen in de jaarrekening, zowel afzonderlijk als in totaal, niet van materieel belang is voor de jaarrekening als geheel. Een overzicht van deze posten zal in de schriftelijke mededeling worden opgenomen of eraan worden gehecht.

Wij hebben er alle vertrouwen in te kunnen rekenen op volledige medewerking van uw personeel en vrouwen erop dat men alle vastleggingen, documentatie en andere informatie die in het kader van de controle benodigd is beschikbaar zal stellen.

Verantwoordelijkheden gemeente Groningen

Pagina 13

Naleving specifieke wet- en regelgeving

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen en de raad zijn ook verantwoordelijk voor de naleving van wettelijke en andere voorschriften. Een controleopdracht zal in het algemeen niet leiden tot ontdekking van overtredingen van alle wet- en regelgeving. Ontdekking van overtredingen, ongeacht de materialiteit, zal leiden tot overweging van de implicaties voor de integriteit van het college of de werknemers en het mogelijke effect op andere aspecten van onze controle.

Wij zullen het college van de gemeente Groningen verzoeken schriftelijk te bevestigen dat het alle inlichtingen heeft verstrekt omtrent alle haar bekende werkelijke of mogelijke overtredingen van wet- en regelgeving, waarmee bij de opstelling van de jaarrekening rekening moet worden gehouden.

Afspraken over de publicatie van jaarcijfers op de website van de gemeente en/of door middel van persberichten
Met u zijn afspraken gemaakt over de publicatie van jaarcijfers op de website van de gemeente en/of door middel van persberichten. Wij hebben met u afgesproken dat u ons tijdig informeert voordat de jaarcijfers en/of persberichten hieromtrent openbaar worden gemaakt teneinde te kunnen bepalen welke aanvullende werkzaamheden door ons moeten worden verricht. Het moment van publicatie in relatie tot de status van de jaarrekening is daarbij van belang:

Persberichten

Indien een persbericht met jaarcijfers wordt uitgebracht voordat de jaarrekening is opgemaakt is nog geen sprake van openbaarmaking in de zin van de wet. U neemt in het persbericht op dat de cijfers nog niet zijn gecontroleerd en dat de jaarrekening nog niet is opgemaakt.

Indien op het moment van publicatie al wel de jaarrekening is opgesteld, maar wij hebben nog geen controleverklaring afgegeven wordt door u in het persbericht opgenomen dat de hierin opgenomen cijfers niet zijn gecontroleerd.

Is al wel een controleverklaring afgegeven en de jaarrekening is vastgesteld door de raad dan neemt u in het persbericht op de strekking van de door ons afgegeven controleverklaring.

Publicatie op de website van de gemeente

De jaarrekening wordt pas op de website van de gemeente gepubliceerd nadat een controleverklaring is verstrekt. Op de website wordt tevens de strekking van de door ons afgegeven controleverklaring aangegeven.

Bij publicatie op de website voordat wij een controleverklaring hebben afgegeven, wordt door u op de jaarrekening vermeld dat sprake is van een conceptjaarrekening en dat de hierin opgenomen cijfers nog niet zijn gecontroleerd.

Onze controleaanpak

Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven wij onze controleaanpak, specifiek voor de gemeente Groningen. In onze controleaanpak onderkennen wij de volgende fasen:

Planning- en risicoanalyse

In de planningfase worden de verwachtingen van de gemeente Groningen in kaart gebracht en wordt het controleteam samengesteld.

- Concreet voeren wij de volgende werkzaamheden uit:
- Wij bespreken, in het kader van de opdrachtverstreking door de raad, met het audit comitéte ons dienstverleningsplan, de actuele ontwikkelingen en de specifieke aandachtspunten voor de controle.

- Wij bespreken met de portefeuillehouder, concerncontroller en de directeur bedrijfsvoering de actuele ontwikkelingen, follow-up van de bevindingen van voorgaand jaar, mogelijke aandachtspunten, onze risicoanalyse en controleaanpak, van belang voor de werkspraken met de organisatie.
- Wij bespreken op concernniveau de planning voor de controle en rapportering aan de organisatie, college en raad. Dit geldt zowel voor de interim-controle als voor de jaarrekeningcontrole.
- De uitkomsten van bovengenoemde bespreking delen wij met ons gehele controleteam in een zogenaamd Team Planning Event (TPE). In deze bijeenkomst staan onze risico-analyse en controleaanpak centraal.

Deze planningsfase resulteert in een dienstverleningsplan voor de gemeente Groningen. De specifieke aandachtspunten van de raad (zoals besproken in het audit comitéte) zijn weergegeven in het hoofdstuk "Uw attentiepunten en specifieke wensen".

Uitvoering

Interim-controle

Doel van de interim-controle

De tussentijdse controlewerkzaamheden voeren wij uit in de periode september/november. De interim-controle is erop gericht om vast te stellen in hoeverre en in welke mate de interne risicobeheersings- en controlesystemen adequaat en effectief zijn, voor zover dit nodig is in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente Groningen. De reikwijdte hiervan is weergegeven in de paragraaf "Reikwijdte van onze controle" in het hoofdstuk "Opdracht voor de controle".

Onze controleaanpak

Pagina 16

Risicoanalyse en significante posten

Onze risicoanalyse is top-down ingericht, omdat het onze opdracht is om een controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeente Groningen af te geven. Daarbij maken wij onderscheid tussen significante posten en niet-significante posten. Of een post als significant wordt aangemerkt, is afhankelijk van meerdere kenmerken, waaronder de waarschijnlijkheid op materiële fouten, de omvang van de post in de jaarrekening, wijzigingen in processen die leiden tot de posten, het volume van deze transacties en overige significante factoren.

Als significante posten in de jaarrekening van de gemeente Groningen zijn geïdentificeerd:

Balans	(deel)Programma's
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Materiële vaste activa ▶ Financiële vaste activa ▶ Voorraden (niet in exploitatie genomen bouwgronden, overige grond- en hulpstoffen en onderhanden werk) ▶ Liquide middelen ▶ Reserves ▶ Voorzieningen 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Werk en activering ▶ Arbeidsmarktbeleid ▶ Integraal jeugdbeleid ▶ Sociale samenhang en leefbaarheid ▶ Preventie en zorg ▶ Integratie en emancipatie ▶ Sportieve infrastructuur ▶ Culturele infrastructuur ▶ Parkeren ▶ Nieuwbouw ▶ Bestaande woningvoorraad ▶ Kwaliteit van de leefomgeving ▶ Afvalinzameling en -verwerking ▶ Fysieke veiligheid ▶ Publieke dienstverlening ▶ Personeel ▶ Facilitaire dienstverlening extern en intern ▶ College en raad ▶ Algemene inkomsten en post onvoorzien (waaronder lokale belastingen en heffingen)

Voor iedere significante post van de jaarrekening wordt het inherente risico en het controlerisico bepaald. Het inherente risico (laag of hoog) wordt op basis van "professional judgment" vastgesteld.

Het controlerisico wordt gedefinieerd als het risico dat bepaalde interne beheersingsmaatregelen niet voldoende zijn om mogelijke fouten en/of risico's in de organisatie adequaat te ontdekken en te corrigeren. In feite betreft dit de vraag in welke mate de interne risicobeheersings- en controlesystemen adequaat en effectief zijn.

Posten en processen

Voor de significante posten wordt bepaald uit welke processen zij ontstaan. Voor deze processen wordt vastgesteld welke interne beheersingsmaatregelen zijn getroffen om de processen effectief en adequaat te laten verlopen.

Als significante processen voor de gemeente Groningen zijn geïdentificeerd:

Processen	
Algemeen	Specifiek
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Inkopen en aanbesteden ▶ Betalingsverkeer ▶ Personeel en salarisverwerking ▶ Begroting- en budgetbeheer ▶ Afsluitprocedures 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Subsidieverstrekking ▶ WMO ▶ WWB ▶ WSW ▶ Parkeren ▶ Grondexploitatie ▶ Belastingen ▶ Treasury ▶ Afvalinzameling

Onze controleaanpak

Pagina 17

In verband met de concentratie van de PIJOFACH-taken in het Shared Service Center (vanaf januari/februari 2014), zullen wij tijdens onze interim-controle 2014 extra aandacht besteden aan de processen binnen het Shared Service Center. Hierbij zullen wij onder meer ingaan op de volgende onderwerpen:

- opzet, bestaan en werking van de processen binnen het SSC welke van invloed zijn op de jaarrekening;
- gevolgen van de oprichting van het SSC (en hiermee gepaard gaande functiewijzigingen) op de IT-beheersomgeving;
- inrichting van de verbijzonderde interne controlefunctie binnen het SSC; opzet en bestaan van soft controls binnen het SSC, ofwel de wijze waarop binnen het SSC invulling is gegeven aan de informele, niet tastbare en culturele factoren die bestaan naast de formele en tastbare beheersmaatregelen.

Indien een significante post uit een routinematig proces ontstaat, wordt er naar gestreefd om bij de accountantscontrole op het proces te steunen. Ontstaat een significante post uit een niet-routinematig proces (veelal de situatie bij reserves en het berekenen van voorzieningen), dan wordt de post door middel van gegevensgerichte detailcontrole gecontroleerd.

De geïdentificeerde interne beheersingsmaatregelen kunnen zowel handmatige als geautomatiseerde beheersings- en controlemaatregelen zijn.

Als de beheersings- en controlemaatregelen als effectief worden aangemerkt en vervolgens wordt vastgesteld dat ze ook daadwerkelijk bestaan en werken (door het uitvoeren van een lijncontrole en proceduretesten), kunnen wij op de betreffende processen steunen voor de accountantscontrole.

Wij leggen onze bevindingen naar aanleiding van de interim-controle vast in een managementletter ten behoeve van het college van burgemeester en wethouders en de raad.

Jaarrekeningcontrole

De gegevensgerichte controlewerkzaamheden worden in principe verricht in maart en april 2015. Bepaalde posten zullen begin januari/februari alvast worden gecontroleerd, om daarmee de werkdruk beter te verdelen en mogelijke discussiepunten ten aanzien van schattingsposten vroegtijdig te signaleren.

Op verzoek van college en raad zullen wij de controle op de waardering van de gronden in december/januari uitvoeren. De exacte planning hiervan dient nog afgestemd te worden met de gemeentelijke organisatie.

Wij zullen, indien hiervoor voldoende aanleiding is en dit past binnen de planning van de gemeente, hierover afzonderlijk rapporteren.

De diepgang van deze werkzaamheden is voor wat betreft de significante posten van de jaarrekening afhankelijk van de uitkomsten van de gecombineerde risicoanalyse als uitkomst van de interim-controle.

De werkzaamheden bestaan uit het leggen van aansluitingen, het uitvoeren van cijferbeoordelingen, verbandcontroles en aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden.

Daarbij wordt specifiek aandacht aan de juiste toepassing van het BBV. Tevens melden wij, voor zover wij dat kunnen beoordelen, of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij zullen de controle van de jaarrekening zoveel mogelijk centraal (op concerniveau) uitvoeren. Daar waar noodzakelijk zullen wij een aantal specifieke posten controleren bij de vakdirecties. Hiermee sluiten wij aan bij de concentratie van de PIJOFACH-taken in het Shared Service Center.

Onze controleaanpak

Pagina 18

Data-analyse

Tijdens onze jaarrekeningcontrole maken wij gebruik van data-analyse.

Wij zullen data-analyse onder meer gebruiken voor:

- analyse van de functiescheidingen/autorisaties in het SSC;
- analyse op de uitkeringenverstrekingen;
- betalingen (analyse op dubbele betalingen, losse betalingen, betalingen buiten de crediteurenadministratie om, etcetera).

Wij zullen in de komende periode de wenselijke (en mogelijke) analyses nader uitwerken met uw organisatie. In ons accountantsverslag zullen wij u informeren over de uitkomsten van deze analyses.

Tijdspad van de jaarrekeningcontrole

In de hiernaast opgenomen tabel hebben wij ons voorstel voor het tijdspad van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Af rondingsfase en rapportering

Tijdens en na afronding van onze controlewerkzaamheden rapporteren wij daarover aan u. Onze detailbevindingen bespreken wij met de verantwoordelijk vakdirecteur/controller. Daarbij maken wij gebruik van het format van de detailbevindingen en stemmen wij de bevinding mondeling (bespreking), telefonisch of via e-mail af, afhankelijk van het belang van de bevinding.

Alle rapportages worden in concept besproken met de concerncontroller, het GMT, het college van burgemeester en wethouders, het audit committee en de raad.

Hierna wordt in het kort weergegeven waaruit onze rapportages zullen bestaan.

Tijdspad jaarrekeningcontrole 2013

September 2014	Uitwerken dienstverleningsplan met de gemeente Groningen
September 2014	Bespreken van het dienstverleningsplan met het audit committee
September/oktober 2014	Uitvoeren van de interim-controle
Oktober/november 2014	Bespreken van de managementletter met de concerncontroller, het college van burgemeester en wethouders, het audit committee en de raad
Januari/februari 2015	Af ronding testwerkzaamheden (review interne controle) en controle bepaalde (schattings)posten
Maart/april 2015	Jaarrekeningcontrole
April 2015	Bespreking accountantsverslag met de concerncontroller, het college van burgemeester en wethouders, het audit committee en de raad
Mei-september 2015	Evaluatie van de jaarrekeningcontrole en dienstverlening met organisatie en het audit committee

Onze controleaanpak

Managementletter en de Krant

Naar aanleiding van onze beoordeling van de voor de controle van belang zijnde financiële processen informeren wij de raad en het college van burgemeester en wethouders door middel van onze managementletter over de controlebevindingen en daaruit voortvloeiende risico's voor de gemeente. Hierbij zullen wij adviezen en aanbevelingen doen, voor zover deze rechtstreeks voortvloeien uit onze controlewerkzaamheden en betrekking hebben op potentiële risico's in de bedrijfsvoering van de gemeente Groningen. Aan het audit comité en de raad brengen wij een samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen uit in de vorm van een Krant (de zogenaamde verkorte A3-versie van de managementletter). Wij brengen onze managementletter en Krant digitaal uit, geschikt voor gebruik op de iPad.

Controleverklaring

Wij zullen over de uitkomsten van onze werkzaamheden aan u rapporteren in de vorm van een controleverklaring bij de jaarrekening. Er kunnen omstandigheden zijn waarin het, op basis van onze controlebevindingen, noodzakelijk kan zijn de vorm en inhoud van onze rapportage aan te passen. Onze controleverklaring is bestemd om aan de raad te worden overgelegd bij de door het college van burgemeester en wethouders opgemaakte jaarrekening en te worden opgenomen in de openbaar te maken stukken, te weten de jaarrekening, het jaarverslag en de overige gegevens. U verstrekt ons daartoe concepten van de openbaar te maken stukken.

Onze controleverklaring mag eerst openbaar worden gemaakt na schriftelijke toestemming onzerzijds aan uw college van burgemeester en wethouders. Indien de jaarrekening niet volledig wordt openbaar gemaakt, zullen wij uw college van burgemeester en wethouders waar mogelijk een aangepaste controleverklaring doen toekomen.

Onze voorafgaande schriftelijke toestemming is vereist voor elke nieuwe openbaarmaking van de jaarrekening. Dit geldt ook voor publicatie op internet, het openbaar maken of verzenden aan derden van een ander financieel verslag waarin onze naam wordt genoemd, alsmede ten aanzien van het gebruik van onze naam in elk ander document dat openbaar wordt gemaakt of ter beschikking wordt gesteld aan derden. In al deze gevallen dient het college van burgemeester en wethouders ons tijdig een concept van het document te verstrekken voordat het wordt verspreid.

Verslag van bevindingen en de Krant

De Gemeentewet eist dat wij omtrent onze controle een verslag van bevindingen uitbrengen aan de raad en in afschrift aan het college van burgemeester en wethouders. In dat verslag rapporteren wij over onze bevindingen voor zover wij menen dat deze voor de genoemde organen relevant zijn.

Daartoe behoort in ieder geval de vermelding van eventuele bevindingen, voor zover in het kader van het jaarrekeningonderzoek gedaan, met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging. Daarnaast besteden wij aandacht aan analyses van de informatie in de jaarrekening en geven wij eventueel aanvullende toelichtingen. Ten slotte geven wij ook in het verslag van bevindingen onze bevindingen weer naar aanleiding van de controle van de bijlage van de jaarrekening, die verantwoordingsinformatie bevat over een aantal met name door het rijk aangewezen specifieke uitkeringen.

Onze controleaanpak

Pagina 20

Wij hanteren voor het al dan niet opnemen van bevindingen in het verslag van bevindingen de rapporteringstolerantie, zoals vastgesteld in het controleprotocol.

In afwijking van het bovenstaande geldt voor de in de bijlage bij de jaarrekening opgenomen verantwoordingsinformatie inzake specifieke uitkeringen de hieromtrent in het BADO voorgeschreven rapporteringstolerantie per specifieke uitkering.

In aanvulling op het verslag van bevindingen zullen wij een samenvatting van de uitkomsten van onze controle in de vorm van een krant rapporteren aan het audit comité en de raad.

Optreden accountant in commissie- en/of raadsvergadering
Op grond van de met uw gemeente gemaakte afspraken kunnen wij worden verzocht aanwezig te zijn in het audit comité- dan wel raadsvergadering waarin de jaarrekening 2014 geagendeerd staat en daarin het woord te voeren omtrent onze controlewerkzaamheden en onze controleverklaring bij de jaarrekening.

In dat geval zullen wij graag voorafgaand aan deze vergaderingen met de voorzitter van deze vergadering (en met de secretaris of griffier) overleg plegen met als doel inzicht te verkrijgen in:
de wijze waarop de vergadering wordt voorbereid inclusief de agenda;
de mogelijke inhoud van te verwachten vragen;
de procedure die de voorzitter van de vergadering zal hanteren omtrent de wijze waarop vragen aan de accountant ter behandeling aan ons zullen worden doorverwezen.

Wij benadrukken dat wij alleen vragen met betrekking tot de controle en de controleverklaring bij de jaarrekening kunnen beantwoorden. Deze kunnen betrekking hebben op de doelstelling en reikwijdte van de controle, de controleaanpak, het toetsen van het stelsel van interne beheersingsmaatregelen, voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening, de uitvoering van de controlewerkzaamheden en de inhoud van de controleverklaring. Alle overige vragen met betrekking tot de jaarrekening en het jaarverslag of met betrekking tot de relatie tussen de gemeente en de accountant dienen in beginsel door de voorzitter van de vergadering te worden beantwoord, dan wel te worden doorverwezen naar een lid van het college van burgemeester en wethouders.

Teneinde ons gelegenheid te bieden om de juiste en volledige weergave van onze antwoorden op de gestelde vragen te kunnen nagaan, verzoeken wij u ons de conceptnotulen van de vergadering, voor zover wij daarin geciteerd worden, tijdig te doen toekomen.

Workshops/expertmeetings

Wij bieden u komend jaar een workshop en/of expertmeeting aan over een actuele ontwikkeling, welke zal worden ondersteund door (landelijke) specialisten van EY. U heeft aangegeven het komende jaar aan ons te laten weten over welk onderwerp u een workshop wenst. Wij zullen hiervoor input geven.

Onze specifieke
aandachtspunten en
werkzaamheden

Onze specifieke aandachtspunten en werkzaamheden

Pagina 22

Inleiding

Evenals voorgaande jaren zal het ook voor boekjaar 2014 noodzakelijk zijn een aantal aanvullende werkzaamheden te verrichten. De gevolgen van de aanhoudende druk op de vastgoedmarkt in relatie tot Meerstad en de overige grondexploitaties (waaronder de bedrijventerreinen en kantorenlocaties), de huidige financiële positie en het weerstandsvermogen, de bezuinigingen en de vele organisatieontwikkelingen (PIJOFACH) vragen dit jaar, evenals voorgaand jaar om extra aandacht in de controle.

In deze paragraaf geven wij, in willekeurige volgorde, weer welke ontwikkelingen dit zijn en welke gevolgen dit heeft voor onze werkzaamheden.

Specifieke aandachtspunten en werkzaamheden

Meerstad en overige gronden

Vanwege de aanhoudende druk op de vastgoedmarkt, blijven de risico's rondom de grondexploitaties (waaronder Meerstad, de NIEGG, de woningbouwprojecten en bedrijventerreinen hoog). In de afgelopen boekjaren heeft de gemeente Groningen ruim € 160 miljoen afgewaardeerd op de gronden en Meerstad en ook voor de komende jaren is dit, bij aanhoudende druk op de vastgoedmarkt, niet uit te sluiten. Dit heeft vanzelfsprekend gevolgen voor onze controlewerkzaamheden en de kosten hiervan.

Financiële positie en het weerstandsvermogen

Voorname van de afwaarderingen op de gronden en Meerstad in de afgelopen jaren, was de ratio van het weerstandsvermogen afgenomen tot 0,6.

Door onder meer dotaties aan de algemene reserve en de reserve grondzaken, maar ook door een lagere inschatting van de risico's is de ratio beschikbaar/benodigd weerstandsvermogen in de jaarrekening 2013 gestegen naar 0,8. Het weerstandsvermogen kan daarmee weer als matig worden gekwalificeerd. De financiële positie blijft hiermee echter onder druk staan, mede vanwege de risico's welke gepaard gaan met de decentralisaties in het sociaal domein en de aanzienlijke bezuinigingen welke in de komende jaren nog moeten worden gerealiseerd.

Het is inherent aan een dergelijke situatie dat het risico in het verantwoordings- en controletraject hierdoor zal toenemen. Hoewel wij hiervoor op voorhand geen enkel signaal voor hebben, is het theoretische risico toegenomen dat het resultaat en vermogen wordt beïnvloed, met name middels schattingsposten- en processen. Daarbij zal het gewenst en wellicht noodzakelijk zijn om, evenals voorgaand jaar, een uitgebreide analyse uit te voeren op de meerjarenbegroting (2015 e.v.) en de omvang van het weerstandsvermogen.

Organisatieontwikkeling en PIJOFACH

In januari en februari 2014 is het Shared Service Center (SSC) van start gegaan. Tevens zullen in 2014 naar verwachting een aantal belangrijke vervolgstappen worden gezet op het gebied van concern control.

De organisatieontwikkelingen en de vorming van het SSC hebben gevolgen voor onze controleaanpak en -werkzaamheden. Zo zullen wij tijdens onze interim-controle de nieuwe processen in het SSC beoordelen en zullen wij evenals voorgaand jaar aandacht besteden aan de inrichting van de concerncontrol. Voor een nadere toelichting van de gevolgen van de organisatieontwikkeling voor onze controleaanpak verwijzen wij naar het hoofdstuk "Onze controleaanpak" (pagina 17).

Onze specifieke aandachtspunten en werkzaamheden

Pagina 23

Herstructurering van het sociale domein/uitbreiding taken
Met ingang van 1 januari 2015 zal het Rijk een groot aantal taken (en budgetten) overhevelen naar de gemeenten. Inmiddels is voor het overgrote gedeelte de beleidsfase en planfase afgerond, wat voor de AWBZ en de jeugdzorg heeft geresulteerd in een Regionaal Transitie Arrangement. Daarnaast is een gebiedgebonden aanpak voor jeugdzorg uitgewerkt en is voor de AWBZ een continuïteitsarrangement uitgewerkt. De gemeente Groningen is ook reeds bezig geweest met de financiële vertaling van de decentralisaties op basis van de voorlopige budgetten.

Met de decentralisaties gaan veel middelen over van het Rijk naar de gemeenten. Zoals ook reeds aangegeven in ons accountantsverslag bij de jaarrekening 2013, zal de besteding van deze middelen intern op een goede wijze beheerst en gecontroleerd moeten worden. Gezien de overgangsdatum van 1 januari 2015 en de met de decentralisaties gepaard gaande risico's, stellen wij voor om in 2014 extra aandacht te besteden aan de financiële vertaling van de decentralisaties in de (meerjaren)begroting en de interne beheersing van de (toekomstige) uitgaven en budgetten.

Risicomanagement verbonden partijen

De gemeente Groningen neemt deel in een groot aantal verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen) (bijvoorbeeld GR OV-bureau Groningen Drenthe, NV Groningen Airport Eelde en Martiniplaza NV). Onder meer de recente tekorten bij Martiniplaza onderstrepen het belang van adequaat risicomanagement, maar ook beheersing van verbonden partijen. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de frequentie van de informatievoorziening door verbonden partijen, inrichting van de governance, etcetera.

Wij stellen voor om in 2014 aanvullend aandacht te geven aan het risicomanagement en de beheersing van verbonden partijen.

Overige aandachtspunten en risico's

Naast de bovengenoemde belangrijke ontwikkelingen zien wij een aantal overige onderwerpen die mogelijk onze aandacht vragen. Het betreft de volgende onderwerpen:

In ons accountantsverslag hebben wij opgenomen dat de meerjarenbeeld van het parkeerbedrijf gebaseerd is op een groot aantal onzekere schattingen, met name ten aanzien van de bezetting en opbrengsten voor de parkeergarages. Wij hebben het college geadviseerd de onderbouwing van deze prognoses en de totale parkeerbehoefte in de stad Groningen nader te onderzoeken en deze extern te laten toetsen. Het is de vraag wat het effect van de uitkomsten van dit onderzoek is op het meerjarenbeeld van het parkeerbedrijf en de financiële positie en/of de waardering van de parkeergarages.

In het afgelopen jaar zijn de onzekerheden in de BUIG significant toegenomen. Op dit moment kunnen wij niet inschatten of bij de interne controles over 2014 opnieuw dergelijke bevindingen zijn geconstateerd. In de afgelopen jaren zijn bevindingen geconstateerd rondom het salarisproces. Op dit moment kunnen wij niet inschatten of bij de interne controles over 2014 opnieuw dergelijke bevindingen zijn geconstateerd.

Uw attentiepunten en
specifieke wensen

Uw aandachtspunten en specifieke wensen

Pagina 25

Inleiding

Wij vinden het van groot belang onze controle af te stemmen op de specifieke situatie van de gemeente Groningen en de wensen van de raad als onze opdrachtgever. Een belangrijke doelstelling van dit dienstverleningsplan is daarom te waarborgen dat onze dienstverlening overeenkomt met de verwachting en wensen van raad, college en organisatie.

In overleg met de raad en het audit comité worden jaarlijks de specifieke aandachtspunten bepaald. Deze kunnen zowel bij de interim- als jaarrekeningcontrole worden meegenomen.

De uitkomsten van onze bevindingen op deze punten zullen wij – voor zover voor uw raad relevant – opnemen in onze tussentijdse rapportage, dan wel in het verslag van bevindingen.

Specifieke aandachtspunten 2014

Door de leden van het audit comité is in de vergadering van 17 september 2014 besloten als aandachtspunt voor de controle over het boekjaar 2014 de volgende twee aandachtspunten mee te geven:

Beschikbare weerstandsvermogen

Het beschikbare weerstandsvermogen bestaat uit een aantal onderdelen. U als raad wilt weten waaruit het beschikbare weerstandsvermogen bestaat en hoe "hard" dit weerstandsvermogen is als het verzilverd moet worden.

Over dit onderwerp zullen wij rapporteren in onze managementletter naar aanleiding van de interim-controle.

Beheer van maatschappelijk vastgoed bij verbonden partijen

U als raad heeft ons als aandachtspunt mee gegeven hoe de organisatie het beheer van het maatschappelijk vastgoed bij verbonden partijen bewaakt.

Over dit onderwerp zullen wij rapporteren in onze managementletter naar aanleiding van de interim-controle.

Team en onafhankelijkheid

Ons kernteam

Teambezetting

Ten behoeve van onze controle zetten wij een ervaren controleteam in. Het controleteam heeft ruime ervaring in de publieke sector en waarborgt een hoge mate van continuïteit.

Ten opzichte van voorgaand jaar is sprake van een wijziging van de eindverantwoordelijk partner voor de opdracht. Vanwege het vertrek van Rob Bouman bij EY, waarover wij u op 13 mei jongstleden per brief hebben geïnformeerd, zal vanaf boekjaar 2014 John Drost fungeren als eindverantwoordelijk partner voor de jaarrekeningcontrole van de gemeente Groningen. John Drost is sinds 2008 werkzaam bij EY in de publieke sector en vanaf 2010 als partner. John Drost bedient hierbij meerdere 100.000+ gemeenten. Rob Ellermeijer zal zorgdragen kennisoverdracht, zodat de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening gewaarborgd is. In uw vergadering van 2 juli 2014 heeft u inmiddels kennis kunnen maken met John Drost.

Het overzicht van de bij de controle van de gemeente Groningen betrokken partners en managers (allen registeraccountant) ziet er als volgt uit:

Bovenstaand kernteam zal worden aangevuld met diverse controleleiders en assistenten van ons kantoor in Groningen. Indien noodzakelijk zetten wij voor specifieke aandachtsgebieden tevens specialisten in.

Teamleden controle-team gemeente Groningen	Verantwoordelijkheid
R. (Rob) Ellermeijer RA	Rob is partner en voormalig sectorvoorzitter Public van EY en samen met John Drost het aanspreekpunt voor de raad en het college van burgemeester en wethouders.
drs. J.M.A. (John) Drost RA	John is als eindverantwoordelijk partner eindverantwoordelijk voor de controle van de gemeente Groningen. Hij is het aanspreekpunt voor de raad en het college van burgemeester en wethouders.
S. (Sandra) Zandstra-Gubler MSc RA	Sandra is als senior manager verantwoordelijk voor de controle van de gemeente Groningen. Zij is samen met John het aanspreekpunt voor het college van burgemeester en wethouders en verantwoordelijk voor de aansturing van het controleteam en advisering van de gemeente Groningen.
L.M. (Leon) de Vries MSc EMA RA	Leon is als manager verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van het controleteam en advisering van de gemeente Groningen en aanspreekpunt voor de organisatie.
drs. J. (Jasper) de Vries RE	Jasper is als directeur verantwoordelijk voor de uitvoering van alle IT audit gerelateerde werkzaamheden. Daarnaast is hij de sparringpartner voor het management van de gemeente Groningen.

Team en onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Periodieke evaluatie van de samenwerking

Jaarlijks evalueren wij na afloop van de jaarrekeningcontrole onze dienstverlening aan de gemeente Groningen met het audit comité, om onze dienstverlening voor de raad te kunnen optimaliseren. Deze evaluatie wordt schriftelijk vastgelegd. Tevens zullen wij gedurende en na afloop van onze controle onze samenwerking met de gemeente Groningen met het management evalueren.

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid is naast deskundigheid één van de pijlers van onze beroepsuitoefening. Wij hechten grote waarde aan onze reputatie op het gebied van deskundigheid en onafhankelijkheid. Tevens vereist Nederlands recht dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Dit betekent dat op een aantal vormen van overige dienstverlening aanvullende voorwaarden van toepassing zijn en dat voor sommige soorten van overige dienstverlening beperkingen gelden. Wij zullen in voorkomende gevallen deze voorwaarden en/of eventuele beperkingen met u dan wel het college van burgemeester en wethouders bespreken.

Wij kennen binnen EY een groot aantal maatregelen, vastgelegd in een continu door ons geactualiseerde database, die de onafhankelijkheid dienen te waarborgen. Periodiek wordt door ons de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorschriften beoordeeld, bijvoorbeeld ten aanzien van potentieel conflicterende diensten en de financiële onafhankelijkheid. Onze professionals moeten jaarlijks hun onafhankelijkheid bevestigen.

Wij kunnen bevestigen dat alle betrokken teamleden onafhankelijk zijn in relatie tot onze opdracht tot controle van de jaarrekening van de gemeente Groningen.

Als partners of andere professionals van onze organisatie het voornemen hebben in dienst te treden bij een controlecliënt geiden randvoorwaarden om onze onafhankelijkheid te kunnen waarborgen. Zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming zult u daarom geen aanbiedingen doen tot het aangaan van een dienstverband in een financiële verslaggevingsrol, aan huidige of voormalige partners of andere professionals van onze organisatie, indien de betreffende partner of professional betrokken was bij de jaarrekeningcontrole, totdat de van toepassing zijnde afkoelingsperiode volgens de onafhankelijkheidsvoorschriften is verstreken.

Voorts zult u zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming geen relaties aangaan met partners of andere professionals van onze organisatie waarbij sprake is van een gemeenschappelijk commercieel of financieel belang. In voorkomend geval zullen wij beoordeelen of deze relatie past in het kader van de gewone bedrijfsuitoefening en of de samenloop met de controleopdracht een eventuele bedreiging vormt voor onze onafhankelijkheid.

Rotatie eindverantwoordelijk partner

In de afgelopen jaren is op meerdere momenten gesproken met het audit comité over de onafhankelijkheid en betrokkenheid van de eindverantwoordelijk partner. Hierbij is afgesproken dat in principe elke zeven jaar van eindverantwoordelijk partner wordt gewisseld, tenzij na overleg met het audit comité anders wordt besloten.

Daar John Drost vanaf 2014 fungeert als extern accountant van de gemeente Groningen, is rotatie in de komende jaren niet aan de orde. In aanvulling hierop merken wij op dat ook alle overige kernteamleden (vanaf het niveau van manager) niet langer dan zeven jaar betrokken zijn bij de controle van de jaarrekening van de gemeente Groningen.

Team en onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Procedures bij nieuwe opdrachten

- Bij (verzoeken tot) nieuwe opdrachten handelen wij als volgt:
 - Bij iedere nieuwe opdracht aanvaarding doorlopen wij een acceptatieprocedure. Dit geldt voor alle opdrachtverzoeken vanuit de gemeente Groningen richting EY.
 - Alle verzoeken, voor specifieke (advies)werkzaamheden toetsen wij vooraf aan de onafhankelijkheidsregels van EY en die van de gemeente.
 - Wij overleggen met u als (advies)werkzaamheden onze onafhankelijkheid mogelijk aantasten. Bij twijfel nemen wij een adviesopdracht niet aan.
 - Bij specifieke aandachtspunten met raakvlak met de controle of die verdieping vereisen in onze controle, verrichten wij deze toets eveneens.
 - Specifieke aandachtspunten van het audit comité en/of de raad tasten over het algemeen onze onafhankelijkheid niet aan.

Wij zullen u in ons accountantsverslag informeren over de naleving van bovenstaande procedure en of sprake is geweest van (mogelijke) bedreigingen van onze onafhankelijkheid en indien van toepassing de hiervoor getroffen waarborgen. Tot slot zullen wij u informeren of wij opdrachten geweigerd hebben in het kader van onafhankelijkheid. In aanvulling hierop hebben wij met u afgesproken dat alle aanvullende opdrachten van het college of de organisatie, niet zijnde de controle van de jaarrekening en/of deelverantwoordingen, vooraf ter kennisgeving worden gemeld aan het audit comité. Daarnaast worden achteraf twee keer per jaar de kosten van alle aanvullende opdrachten verantwoord aan het audit comité, waardoor ook achteraf op deze wijze nog een oordeel kan worden gegeven over de onafhankelijkheid.

Bijlage - Dienstverleningplan 2014 gemeente Groningen (vertrouwelijk)

Pagina 31

Honorarium

Honorarium jaarrekeningcontrole

Op basis van de overeenkomst accountantsdiensten d.d. 27 mei 2010 met uw gemeente zijn wij voor de controle van de jaarrekening over het boekjaar 2010 van de gemeente Groningen een bedrag overeengekomen van € 136.500 (€ 135.000 * contractuele indexatie van 101,2%) (inclusief de in onze offerte opgenomen Sisa-regelingen en exclusief omzetbelasting). Voor het hanteren van dit bedrag gelden de uitgangspunten zoals overeengekomen in de offerte.

Vanwege de aanhoudende druk op de vastgoedmarkt vragen de controle van Meerstad en de gronden evenals voorgaande jaren om aanvullende werkzaamheden. Dit geldt eveneens voor de financiële positie en het weerstandsvermogen, alsmede de recente organisatieontwikkelingen (waaronder oprichting van het SSC). In het hoofdstuk "Onze specifieke aandachtspunten en werkzaamheden" hebben wij deze ontwikkelingen en de gevolgen voor onze controle nader beschreven. Ten behoeve van de transparantie informeren wij u met dit dienstverleningsplan 2014 vooraf over de te verwachten extra kosten.

De hiernaast opgenomen inschatting is gebaseerd op ervaringen in de afgelopen jaren. De geraamde kosten van € 199.500 zijn € 9.500 hoger dan opgenomen in het dienstverleningsplan 2013, voornamelijk als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet normering toptunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en nieuwe Aanbestedingswet welke bij het opstellen van het dienstverleningsplan in 2013 nog niet bekend waren en extra besprekingen en werkzaamheden vanwege de aankomende herstructurering van het sociale domein/uitbreiding taken.

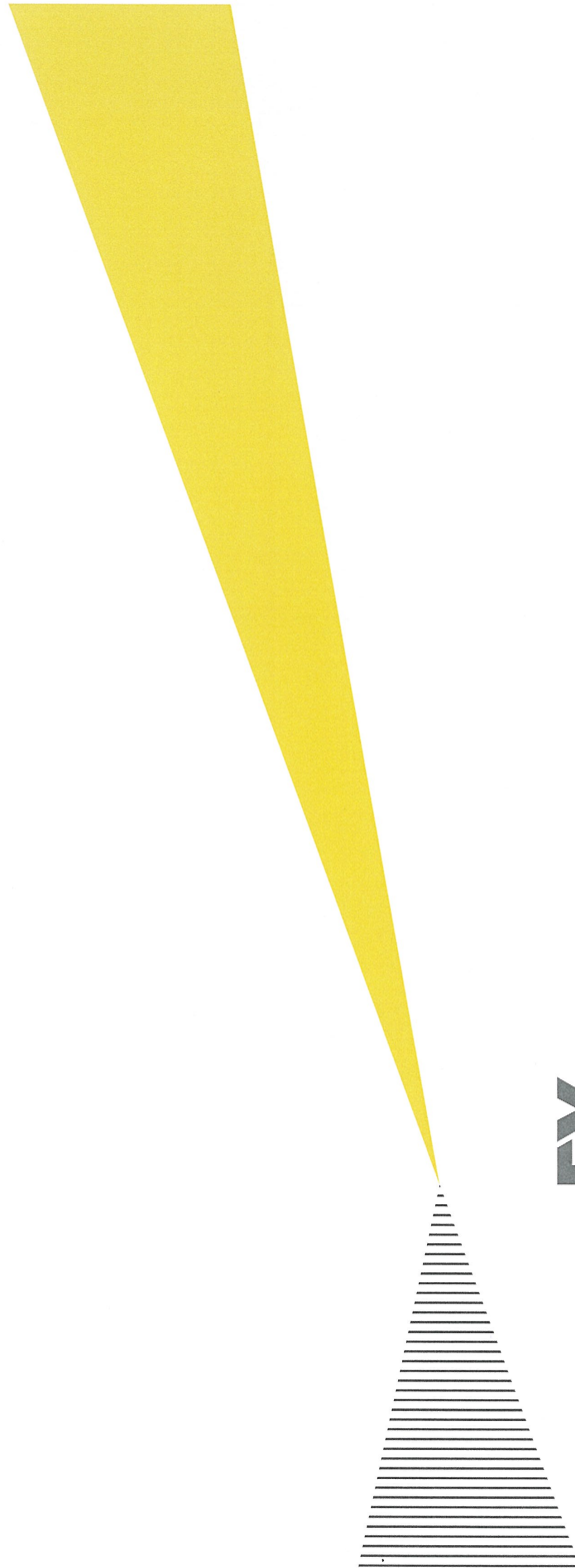
Voor wat betreft de overige onderwerpen en aandachtspunten kunnen in overleg met het audit comité/de raad en het college nog keuzes worden gemaakt.

Controle jaarrekening conform opdrachtbevestiging:	Bedrag (€)
Reguliere controle van de jaarrekening (inclusief indexatie)	136.500
Aanvullende werkzaamheden inzake Meerstad	17.500
Aanvullende werkzaamheden inzake overige gronden	10.500
Financiële positie en weerstandsvermogen	7.500
Extra besprekingen en werkzaamheden vanwege organisatieontwikkelingen (onder andere PIJOFACH, SSC)	10.000
Extra besprekingen en werkzaamheden vanwege de aankomende herstructurering van het sociale domein / uitbreiding taken	10.000
Aanvullende controlewerkzaamheden wegens inwerkingtreding van de Wet normering toptunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en nieuwe Aanbestedingswet	7.500
Overige onderwerpen en aandachtspunten	PM
Totaal	199.500

Informatie inzake gerealiseerd honorarium

Wij zullen in januari 2015 en september 2015 een gedetailleerd overzicht verstrekken van de totale gefactureerde kosten van onze dienstverlening.

Gemeente Groningen
Evaluatie dienstverlening en overzicht
kosten controle boekjaar 2013
VERTROUWELIJK

Bijlage - Evaluatie dienstverlening en overzicht kosten 2013 (Vertrouwelijk)

Ernst & Young Accountants LLP
Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen
Postbus 997
9700 AZ Groningen

Tel.: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 25 05
ey.com

VERTROUWELIJK

De gemeenteraad van de
gemeente Groningen
T.a.v. de griffier, de heer drs. A.G.M. Dashorst
Postbus 20001
9700 PB GRONINGEN

Groningen, 30 september 2014

Evaluatie en overzicht kosten controle boekjaar 2013

Geachte leden van de raad,

Zoals afgesproken in ons dienstverleningsplan voor de controle van de jaarrekening 2013, ontvangt u hierbij een evaluatie van onze dienstverlening en een overzicht van de kosten van onze dienstverlening over het boekjaar 2013.

In deze evaluatie hebben wij, vanuit onze invalshoek, aangegeven op welke wijze wij onze dienstverlening hebben uitgevoerd. Wij vertrouwen u hiermee inzicht te geven in de kwaliteit en toegevoegde waarde van onze dienstverlening.

Met deze jaarlijkse evaluatie beogen wij onze controle af te stemmen op uw wensen en input te genereren voor het dienstverleningsplan van het volgende jaar. Wij hebben deze evaluatie afgestemd met de concerncontroller ter voorbereiding op de behandeling in het audit committee.

LVRS-9P9Q2K/JD/LdV/nb

Wij zien graag een bevestiging van het audit committee of wij op deze wijze hebben voldaan aan de gemaakte afspraken.

Tot een nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J.M.A. Drost RA

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House, London, SE11 2UL. Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Nederland voor een vertegenwoordiger van een venoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te Lambeth Palace Road 1, London SE1 7EU. Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 259, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Inhoudsopgave

Evaluatie	3
Inleiding	4
Dienstverleningsplan	4
Honorarium	7
Werkzaamheden en kosten van de controle van de jaarrekening	8
Totale kosten van onze dienstverlening	8

Bijlage - Evaluatie dienstverlening en overzicht kosten 2013 (Vertrouwelijk)

Evaluatie

Pagina 4

Inleiding

Zoals afgesproken in het dienstverleningsplan 2013 (d.d. 24 september 2013) leggen wij hierbij schriftelijk de uitkomsten van onze dienstverlening vast ten behoeve van de jaarlijkse evaluatie. Deze evaluatie is vanuit onze invalshoek beschreven.

In deze evaluatie beschrijven wij de uitvoering en uitkomsten van onze werkzaamheden zoals afgesproken in het dienstverleningsplan.

Deze evaluatie is op 17 september 2014 besproken met het audit committee.

Dienstverleningsplan

Inleiding

Met de vastlegging van onze werkzaamheden in het dienstverleningsplan 2013 hebben wij onze aanpak, zoals met u afgesteld, beschreven en daarbij rekening gehouden met de specifieke situatie van de gemeente Groningen en haar wensen en verwachtingen.

In ons dienstverleningsplan 2013 hebben wij onderscheid gemaakt in de controleaanpak, uw aandachtspunten, team en onafhankelijkheid, communicatie en rapportering en honorarium. In deze paragraaf gaan wij kort in op deze afspraken.

Op het honorarium komen wij terug in het volgende hoofdstuk, waarin wij een overzicht geven van de werkelijke kosten van de controle over het boekjaar 2013.

Controleaanpak Voorbereiding

Ter voorbereiding op onze controle hebben wij conform het communicatieschema (zie dienstverleningsplan) met alle geledingen in de organisatie gesproken over actuele ontwikkelingen, de follow-up van de bevindingen van het voorgaand jaar, mogelijke aandachtspunten, onze risicoanalyse en controleaanpak. De hieruit voortvloeiende posten en processen, zoals benoemd in het dienstverleningsplan, hebben wij gecontroleerd.

Interim-controle

Het doel van de interim-controle is te beoordelen of en in welke mate de interne beheersing adequaat en effectief is. Wij hebben onze bevindingen over de bedrijfsvoering gerapporteerd in de management-letter.

Daarbij hebben wij veel tijd en aandacht besteed aan de vele actuele ontwikkelingen (onder andere de recessie en effecten op de grondposities, de ontwikkelingen binnen het sociale domein, ontvlechting van de brandweer en de voortgang van de bezuinigingen) en de risicovolle projecten bij de gemeente Groningen (onder andere de reorganisatie, PIJOFACH/oprichting van het SSC en Meerstad).

Op concerniveau hebben wij evenals vorig jaar aandacht besteed aan de diverse aspecten van de bedrijfsvoering; zoals de bestuurlijke informatievoorziening, integraal risicomanagement en stresstest, ontwikkeling en positionering (concern-)control, begrotingsbeheer, administratieve organisatie, interne controle, rechtmatigheid en automatisering. Met onze bevindingen en adviezen hebben wij beoogd, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, een bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering van de gemeente Groningen.

Evaluatie

Pagina 5

In het audit comité en de commissie F&V is in het algemeen positief gereageerd op de inhoud en vorm van de managementletter.

Jaarrekeningcontrole

De jaarrekeningcontrole is meer gegevensgericht uitgevoerd op de significante posten. Daarbij hebben wij dit jaar, voortvloeiend op de oprichting van het Shared Service Center, de controle van de jaarrekening nog meer op concernniveau uitgevoerd. De ervaringen zijn daarbij positief.

Wij hebben onze bevindingen afgestemd met de verantwoordelijk diensten, het concern, het college van burgemeester en wethouders en het audit comité.

De controle van de jaarrekening 2013 van de gemeente Groningen heeft geresulteerd in een goedkeurende controleverklaring zowel voor de getrouwheid als rechtmatigheid.

Onze jaarrekeningcontrole en ons accountantsverslag 2013 stonden dit jaar in het teken van de financiële positie/weerstandsvermogen, de waardering van Meerstad en overige gronden (woningbouw, bedrijventerreinen en kantorencollocaties) en de organisatieontwikkelingen (waaronder invoering van het SSC).

Op verzoek van het college en de raad is de controle op de gronden naar voren gehaald (november/december), zodat eventuele discussiepunten ten aanzien van de waardering tijdig kunnen worden besproken.

Het naar voren halen van deze controles wordt door alle geledingen binnen de gemeente gewaardeerd. Over de uitkomsten van de controle van de gronden hebben wij afzonderlijk gerapporteerd in november 2013, aan zowel het college van burgemeester en wethouders als de raad.

Naar aanleiding van onze interim- en jaarrekeningcontrole hebben wij de volgende top drie van bestuurlijke aandachtspunten voor 2014 meegegeven:

1. Ook in 2014 blijft de hoogste prioriteit om veel aandacht te besteden aan de financiële positie van de gemeente, zowel in de meerjarenbegroting als naar het weerstandsvermogen. In het audit comité is besloten om het komende jaar opnieuw een stresstest uit te voeren.
2. Vanwege de hoge boekwaarde van de gronden blijft het van groot belang om ook het komende jaar de marktontwikkelingen nauwlettend te volgen, met name ten aanzien van de bedrijventerreinen.
3. Het komende jaar zal in het teken staan van de invoering van de decentralisaties in het sociale domein (jeugdzorg, AWBZ en participatiewet). Vanuit onze invalshoek is met name de interne beheersing van de uitgaven en budgetten van belang.

De bovenstaande belangrijke aandachtspunten zullen ook voor komend jaar aanvullend aandacht moeten krijgen in onze controle.

Naar onze inschatting hebben wij in onze controleaanpak cliëntgericht gewerkt en daarbij maatwerk geleverd.

Attentiepunten van de raad

Met de griffie, het audit comité en de raad is afstemming geweest over mogelijke aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole 2013.

Daarbij is geconstateerd dat in de controle voldoende aandacht wordt besteed aan de belangrijke onderwerpen die spelen bij de gemeente Groningen; zoals Meerstad, grondexploitaties, de financiële positie en het weerstandsvermogen, de organisatieontwikkelingen (PIJOFACH).

Evaluatie

Pagina 6

In aanvulling hierop heeft het audit committee in haar vergadering van 18 september 2013 als aanvullend aandachtspunt voor de controle over het boekjaar 2014 de voorspelbaarheid van de liquiditeitsbegroting meegegeven. Hierbij hebben wij onder meer aandacht besteed aan de toestandkoming (en onderbouwing) van de liquiditeitsprognoses en het effect van afwijkingen ten opzichte van de prognose. Op de genoemde onderwerpen hebben wij aanvullende werkzaamheden verricht en hierover uitgebreid gerapporteerd in onze managementletter en rapport van bevindingen.

Team en onafhankelijkheid

Het team, zoals voorgesteld in het dienstverleningsplan, heeft het afgelopen jaar de controle uitgevoerd en is reeds meerdere jaren betrokken bij de gemeente Groningen. Wij hebben conform uw verzoek onze onafhankelijkheid bevestigd in het dienstverleningsplan 2013.

Ten aanzien van alle overige opdrachten van het college van burgemeester en wethouders hebben wij het audit committee voor uitvoering hierover geïnformeerd. Wij hebben in 2013/2014 geen opdrachten geweigerd en/of niet uitgevoerd in het kader van de onafhankelijkheid. De omvang van de kosten van overige dienstverlening blijft ruimschoots onder de met u afgesproken grens van 100% van de kosten voor de controle (zie hoofdstuk "Honorarium").

Communicatie en rapportering

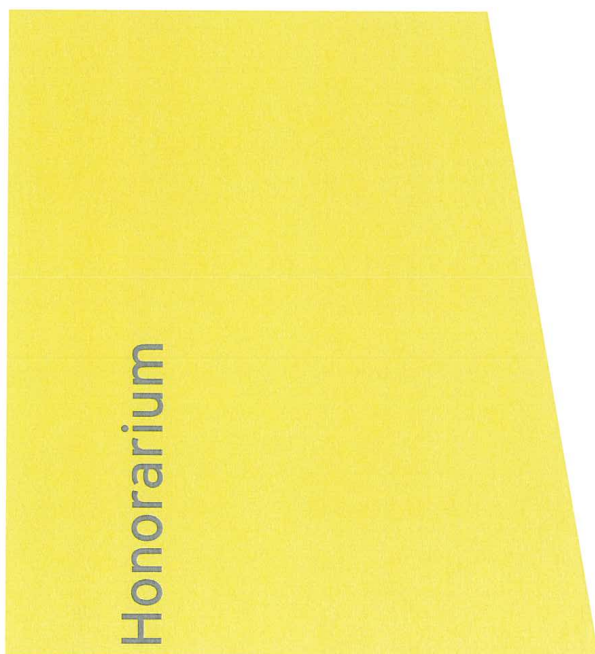
Wij hebben aan alle deadlines van de afgesproken planningen voldaan. De reguliere besprekingen op dienst- en concerniveau rondom de managementletter en het accountantsverslag hebben plaatsgevonden volgens het communicatieschema, zoals opgenomen in het dienstverleningsplan.

De belangrijkste overige overleggen die hebben plaatsgevonden betreffen:

- Periodiek overleg met concern(controller) en presentatie in controllersoverleg.
- Eens in de gemiddeld acht weken een gesprek gehad met de portefeuillehouder.
- Vijf bijeenkomsten van het audit committee (18 september 2013, 27 november 2013, 29 januari 2014, 14 mei 2014 en 2 juli 2014).

De verdere organisatieontwikkeling en de concentratie van de PIJOFACH-functies in een Shared Service Center (SSC) zal ook in het komend jaar gevolgen hebben voor onze communicatie en rapportering.

Bijlage - Evaluatie dienstverlening en overzicht kosten 2013 (Vertrouwelijk)

Bijlage - Evaluatie dienstverlening en overzicht kosten 2013 (Vertrouwelijk)

Honorarium

Pagina 8

Werkzaamheden en kosten van de controle van de jaarrekening
 Zoals aangegeven in bovenstaande evaluatie hebben wij evenals voorgaand jaar veel aanvullende werkzaamheden moeten uitvoeren tijdens onze controle. In onderstaand overzicht is de werkelijke besteding naar aanleiding van de controle van de jaarrekening weergegeven:

Onderdeel	Bedrag
Controle jaarrekening 2013 conform dienstverleningsplan	190.000
Aanvullende werkzaamheden inzake controle:	
Aanvullende controlewerkzaamheden in verband met geconstateerde bevindingen (rechtmatigheid, SISA)	
Aanvullende controlewerkzaamheden WNT	
Diverse overige aanvullende controlewerkzaamheden	
Subtotaal aanvullende werkzaamheden	31.094*
Inzet EY Real Estate Advisory Services (REAS) bij controle waarderings gronden op verzoek van gemeente Groningen	12.200*
TOTAAL	€ 233.294

* De aanvullende werkzaamheden inzake de jaarrekeningcontrole 2013 alsmede de inzet van EY REAS voor de controle van de waardering van de gronden worden in september 2014 door ons aan de gemeente in rekening gebracht en zijn om deze reden niet opgenomen in het totaaloverzicht van kosten van onze dienstverlening over de periode 1 juli 2013 tot en met 30 juni 2014.

De belangrijkste redenen voor de aanvullende werkzaamheden zijn:

- De bevindingen ten aanzien van de rechtmatigheid van de personeelskosten en de WWB (UWV-inschrijvingen en WIJ-ers) hebben geleid tot extra deelwaarnemingen en aanvullende gesprekken.
- Voor een aantal posten en SISA-verantwoordelingen hebben wij aanvullende werkzaamheden verricht.
- Vanwege het verhoogd risico bij de waardering van de gronden hebben wij EY Real Estate Advisory Services (REAS) ingezet bij de controle op de waardering van de gronden.
- De inwerkingtreding van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) heeft geleid tot aanvullende controlewerkzaamheden en gesprekken.

Totale kosten van onze dienstverlening

In het overzicht op de volgende pagina zijn de totale kosten van onze dienstverlening weergegeven over de periode 1 juli 2013 tot en met 30 juni 2014. De kosten zijn weergegeven op basis van de factuurdatum en sluiten aan bij het in januari 2014 verstrekte kostenoverzicht. Dit betekent dat de aanvullende werkzaamheden inzake de jaarrekeningcontrole 2014 en de inzet van EY REAS bij de controle van de waardering van de gronden op verzoek van de gemeente Groningen (zie hiernaast) niet zijn meegenomen in dit overzicht.

Hierbij is onderscheid gemaakt tussen onze werkzaamheden inzake de reguliere jaarrekeningcontrole, de controle van specifieke verantwoordelingen uit hoofde van subsidies etcetera (kolom deelverklaringen) en overige aanvullende werkzaamheden. Deze laatste categorie is in detail nader toegelicht. Op deze wijze geven wij transparant weer welke (aanvullende) werkzaamheden wij hebben verricht op verzoek van de ambtelijke organisatie en het college.

Bijlage - Evaluatie dienstverlening en overzicht kosten 2013 (Vertrouwelijk)

Honorarium

Pagina 9

Dienst	Controle jaarrekening	Deel- verklaringen	Overige werkzaam- heden	Totaal
Concern	€ 190.000	-	€ 885	€ 190.885
OCSW	€ 4.500	€ 3.400	-	€ 7.900
SoZaWe	-	€ 3.500	-	€ 3.500
RO/EZ	-	€ 16.350	€ 7.500	€ 23.850
DIA/CT	-	€ 10.425	-	€ 10.425
MD	-	-	-	-
Iederz	-	€ 6.850	€ 6.975	€ 13.825
HVD	-	-	-	€ 0
Bestuurs- dienst	-	-	-	-
TOTAAL	€ 194.500	€ 40.525	€ 15.360	€ 250.385

De overige werkzaamheden kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

Overige werkzaamheden	Bedrag
Cursus inleiding vennootschapsbelastingplicht	€ 885
Onderzoek activering activa met maatschappelijk nut uit grondexploitaties	€ 7.500
Advies pensioenen stichting Thermiek	€ 6.975
TOTAAL	€ 15.360

Het onderzoek naar het activeren van activa met maatschappelijk nut welke nu is opgenomen in de grondexploitaties is in september 2014 afgerond. De werkzaamheden over de periode januari tot en met september moeten nog door ons worden gefactureerd.

Voor bovenstaande opdrachten geldt dat wij het audit comité hierover vooraf hebben geïnformeerd of dat de opdracht rechtstreeks is uitgevoerd op verzoek van de raad. Zoals eerder beschreven hebben wij geen opdrachten geweigerd.

Teneinde inzicht te geven in de relatieve omvang van de kosten van de controle in relatie tot de aanvullende diensten (afpraak met betrekking tot de 100%-grens) hebben wij ook de verhoudingen in onze dienstverleningen over de afgelopen vijf jaren weergegeven:

Bijlage - Evaluatie dienstverlening en overzicht kosten 2013 (Vertrouwelijk)

Honorarium

Pagina 10

	2009	2010	2011	2012	2013
Controle jaarrekening	€ 311.206	€ 169.345	€ 269.100	€ 212.500	€ 194.500
Deelverklaringen	€ 114.572	€ 65.791	€ 28.340	€ 50.730	€ 40.525
Advies	€ 180.500	€ 264.134	€ 66.050	€ 110.195	€ 15.360
Totaal	€ 606.278	€ 498.270	€ 363.490	€ 373.425	€ 250.385
Controle jaarrekening	51%	34%	74%	57%	78%
Deelverklaringen	19%	13%	8%	14%	16%
Advies	30%	53%	18%	29%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Raadsvoorstel - Verordening tot wijziging van artikel 2 35b van de Algemeen ...

Raadsvoorstel

Registratienr. 4560718 Steller/telnr. Rija Blaauw/Gerrit Urban 76 44 Bijlagen 2'
Onderwerp Verordening tot wijziging van artikel 2.35b van de Algemeen Plaatselijke Verordening Groningen 2009 (bepaling paracommerciële inrichtingen)

Classificatie	Aanklikken voor een keuze
	☐ Vertrouwelijk
Portefeuillehouder	Burgemeester Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de Verordening tot wijziging van artikel 2.35b van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 vast te stellen;
- II. dit besluit in werking te laten treden op de dag na bekendmaking en bekend te maken door plaatsing in het elektronische gemeenteblad.

Samenvatting

Op basis van de nieuwe Drank- en horecawet moeten gemeenten de tijden waarop paracommerciële inrichtingen alcoholhoudende drank mogen schenken vastleggen in een verordening. In dat verband wordt, uitgaande van de bestaande praktijk, de raad voorgesteld om de navolgende schenktijden vast te leggen in de Algemeen Plaatselijke Verordening Groningen 2009:

- sportverenigingen: vanaf één uur voor aanvang van de activiteiten tot uiterlijk 24 uur. Wanneer de activiteit echter eindigt tussen 22.00 en 24.00 uur, mag geschonken worden tot twee uur na afloop;
- buurtaccommodaties, speeltuinverenigingen, enz.: vanaf één uur voor aanvang tot uiterlijk twee uur na afloop van de activiteit;
- studenten- en studentensportverenigingen: vanaf 12.00 uur, gedurende de opening.

Verder wordt voorgesteld dat de paracommerciële inrichtingen alcoholhoudende drank mogen schenken tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard, mits het personen betreft die nauw betrokken zijn bij de activiteiten van de inrichting. In geval van buurtaccommodaties moet het dan gaan om personen die gerekend kunnen worden tot de omwonenden/de doelgroep van de accommodatie.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Afgehandeld en naar archief Paraaf 26-08-2014

Raadsvoorstel - Verordening tot wijziging van artikel 2 35b van de Algemeen ...

Aanleiding en doel

De raad heeft in december 2013 de nota "Wijziging APVG i.v.m. de nieuwe Drank- en Horecawet" (BD13.3810581) vastgesteld. Die nieuwe wet verplicht gemeenten, ter voorkoming van oneerlijke mededinging, bij verordening regels te stellen waaraan paracommerciële inrichtingen zich te houden hebben bij de verstrekking van alcoholhoudende drank (artikel 4 Drank- en Horecawet). De volgende onderwerpen moeten volgens de wet in elk geval geregeld worden:

- de schenktijden voor alcoholhoudende drank;
- het verstrekken van alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard, zoals bruiloften en partijen;
- het verstrekken van alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten gericht op personen die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de betreffende rechtspersoon betrokken zijn.

De regelgeving voor de paracommerciële inrichtingen zou uiterlijk per 1 januari 2014 in de Algemeen Plaatselijke Verordening Groningen (verder te noemen de APVG) moeten worden opgenomen. Omdat daarover in 2013 geen overleg met alle betrokken paracommerciële inrichtingen plaats had kunnen vinden, is er in december 2013 eerst voor gekozen de algemene lijn, zoals aangegeven in de bestuursreglementen van de inrichtingen vast te leggen in de APVG. In 2014 zou dan, na overleg met alle betrokken inrichtingen, een aangepast raadsvoorstel worden gedaan. Die overleggen hebben inmiddels plaats gevonden. Op basis daarvan doet het college nu een voorstel voor aanpassing van de artikel 2.35b van de APVG opgenomen bepalingen.

Kader

Artikel 4 Drank- en Horecawet en artikel 2.35b APVG.

Argumenten en afwegingen

Onder de oude Drank- en Horecawet (verder te noemen de DHW) moesten paracommerciële inrichtingen die alcohol schenken, de schenktijden vastleggen in hun bestuursreglement. Op basis van de nieuwe DHW moeten die tijden, indien gewenst gedifferentieerd naar de aard van de inrichting (sportverenigingen, buurthuizen, studentenverenigingen, enz.) in de gemeentelijke regelgeving worden vastgelegd. Het bestuursreglement blijft overigens wel verplicht. In het reglement dient in ieder geval aangegeven te worden welke normen het bestuur van de paracommerciële inrichting stelt aan de voorlichtingsinstructie die de barvrijwilligers krijgen en hoe wordt toegezien op naleving van het reglement.

De regels betreffende de schenktijden moeten bijdragen aan het voorkomen van oneerlijke mededinging met de commerciële horeca. Dat betekent dat er geen onnodige beperkingen aan de schenktijden kunnen worden opgelegd indien de mededinging niet in het geding is. Bij de afweging van belangen tussen die van de paracommerciële inrichtingen en de commerciële horeca mag de maatschappelijke functie van de inrichting meegewogen worden.

De verkoop van alcoholhoudende drank vormt voor veel paracommerciële inrichtingen een belangrijke bron van inkomsten. Daarom is er voor gekozen de tot nu geldende schenktijden zoveel als mogelijk uitgangspunt te laten zijn voor de nieuwe in de APVG op te nemen regels. De nieuwe DHW biedt daartoe ook de ruimte. Gemeenten zijn op basis van de wet alleen verplicht tot het vastleggen van de schenktijden in de verordening en niet tot een herziening van de schenktijden.

Voorgestelde schenktijden

a. Schenktijden paracommerciële inrichtingen die zich richten op activiteiten van sportieve aard.
Een sportvereniging (niet zijnde een studentensportvereniging) mag alcoholhoudende drank uitsluitend verstrekken vanaf één uur voor de aanvang van een activiteit die wordt uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon tot uiterlijk 24 uur. Indien de activiteit echter eindigt tijdens de laatste 2 uren van de dag, is het toegestaan alcoholhoudende drank te verstrekken tot 2 uren na beëindiging van de activiteit. Uit inventarisatie van de in de bestuursreglementen opgenomen schenktijden van de sportverenigingen blijkt dat deze regel niet of nauwelijks een verandering ten opzichte van de bestaande praktijk betekent. Bij bijeenkomsten van persoonlijke aard mag een sportvereniging tot uiterlijk 24.00 uur alcohol schenken. Voorwaarde daarbij is echter wel dat de persoon of personen waarop de bijeenkomst zich richt betrokken moeten zijn bij de activiteiten van de vereniging, anders zou er sprake zijn van

Raadsvoorstel - Verordening tot wijziging van artikel 2 35b van de Algemeen . . .

oneerlijke mededinging. Ook is het ter beperking van de oneerlijke mededinging niet toegestaan om op enigerlei wijze de mogelijkheid tot het houden van bijeenkomsten van persoonlijke aard in of vanuit de inrichting openlijk onder de aandacht te brengen. In het overleg met besturen van sportverenigingen en koepelorganisaties werd aangegeven dat de sportverenigingen zich kunnen vinden in de voorgestelde schenktijden.

b. Schenktijden paracommerciële inrichtingen die zich richten op activiteiten van sociaal-culturele en recreatieve aard.

Onder deze categorie paracommerciële inrichtingen vallen bijvoorbeeld de buurtaccommodaties, speelruimtes, enz. Deze instellingen mogen alcoholhoudende drank verstrekken vanaf één uur voor aanvang tot uiterlijk twee uur na afloop van activiteiten die verband houden met statutaire doelen van de rechtspersoon. Daarnaast mag bij bijeenkomsten van persoonlijke aard tot 24.00 uur alcoholhoudende drank geschonken worden. Voorwaarde is dan wel dat er een verband moet zijn met de doelstellingen van de rechtspersoon en/of de functie van de accommodatie. Dat wil bijvoorbeeld zeggen dat een buurthuis niet aan een derde verhuurd mag worden voor het geven van een feestje, indien die derde geen enkele relatie heeft met de activiteiten die in het buurthuis plaats vinden en/of niet woonachtig is in "het werkgebied" van de accommodatie. Verder geldt, net als voor de sportverenigingen, dat het niet is toegestaan om de mogelijkheid tot het houden van bijeenkomsten van persoonlijke aard openlijk onder de aandacht te brengen.

Tot op heden was het deze categorie paracommerciële inrichtingen niet toegestaan om alcoholhoudende drank te schenken tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard. In de in juni 2013 door de raad vastgestelde nota "Met blik op de wijk" (de accommodatienota) werd echter al aangegeven dat in overleg met de accommodatiebesturen regels ontwikkeld zouden worden voor het gebruik van paracommerciële inrichtingen voor particuliere feesten en partijen. De betrokken portefeuillehouder beoogde daarmee een verruiming aan te brengen in de mogelijkheden daarvoor.

Er is overwogen om het aantal bijeenkomsten van persoonlijke en zakelijke aard aan een maximum te binden. Daarvan is echter afgezien omdat er dan een meldingsplicht of iets dergelijks ingevoerd zou moeten worden. Bovendien zou de gemeente het maximale toegestane aantal ook moeten handhaven. De verwachting is verder dat het aantal bijeenkomsten in de praktijk niet veel zal zijn. Mocht blijken dat dat wel het geval is, dan zal op termijn gekeken kunnen worden of er alsnog aanleiding is een maximum op te nemen in de APVG.

Gesteld zou kunnen worden dat de aan deze categorie paracommerciële inrichtingen geboden verruiming voor het schenken van alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard, strijdig is met het uitgangspunt dat oneerlijke mededinging met de commerciële horeca moet worden voorkomen. Dat zou echter alleen het geval zijn indien de bijeenkomsten waar het om gaat, indien er geen alcoholhoudende drank geschonken mag worden, ook daadwerkelijk "verplaatst" zouden worden naar de commerciële horeca. Verondersteld mag echter worden dat, o.a. vanwege het kostenaspect, deze verplaatsing in het merendeel van de gevallen niet voor de hand liggend is.

c. Schenktijden paracommerciële inrichtingen, inhoudende een studentenvereniging of een studenten-sportvereniging.

Deze categorie paracommerciële inrichtingen omvat de studentenverenigingen en de studenten-sportverenigingen. Voor studentenverenigingen geldt dat er gedurende de opening, vanaf 12.00 uur, alcoholhoudende drank geschonken mag worden. Er wordt geen koppeling gelegd met concrete activiteiten die in het kader van de statutaire doelomschrijving worden uitgevoerd omdat studentenverenigingen gedurende de tijd dat ze open zijn altijd invulling geven aan hun algemene doelstelling, namelijk sociale interactie tussen de leden.

Voor studentensportverenigingen geldt de sociale interactie tussen de studenten, naast de sportactiviteiten, als een (tweede) hoofddoel. Veel studenten zijn daarom ook lid van of een studentenvereniging of een studentensportvereniging, maar veelal niet van allebei. De maatschappelijke functie van een studentensportvereniging gaat derhalve verder dan die van een "gewone" sportvereniging. Daarom gelden voor de studentensportverenigingen niet de schenktijden die voor "gewone" sportverenigingen gelden, maar dezelfde schenktijden als voor een gewone studentenvereniging. Deze regel sluit ook aan bij de tot op heden bestaande praktijk.

De vraag kan gesteld worden of deze relatief ruime schenktijden voor studenten- en studentensportverenigingen niet strijdig zijn met het uitgangspunt dat oneerlijke mededinging met de commerciële horeca moet worden voorkomen. De wetgever heeft echter, zoals hiervoor al eerder is aangegeven, met de verplichting voor gemeenten om de schenktijden in de verordening op te nemen, niet een herziening van die tijden beoogd.

Raadsvoorstel - Verordening tot wijziging van artikel 2 35b van de Algemeen . . .

En voor zover de voorgestelde schenktijden voor deze verenigingen kunnen worden aangemerkt als oneerlijke concurrentie met de commerciële horeca, dan is dat niet een situatie die nu ontstaat maar die al lange tijd praktijk is. Die praktijk wordt met de voorgestelde regels bestendig.

Voor wat betreft het schenken van alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard geldt dat studentenverenigingen en studentensportverenigingen dat niet mogen doen indien het bijeenkomsten betreft die gericht zijn op personen of activiteiten die niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de vereniging zijn betrokken.

Voor alle paracommerciële inrichtingen geldt dat zij, met het oog op bijzondere gelegenheden, de burgemeester kunnen vragen hen een ontheffing van de schenktijden te verlenen (artikel 4, lid 5 DHW). Deze ontheffing kan voor een aaneengesloten periode van maximaal 12 dagen verleend worden.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Dit voorstel is besproken met de koepelorganisaties van de studentenverenigingen, de studentensportverenigingen, besturen van gewone sportverenigingen, de koepelorganisatie van de buurtaccommodaties en de Speeltuincentrale. Zij kunnen zich allemaal vinden in de voorgestelde regels. Verder heeft overleg plaats gevonden met Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Groningen-Stad e.o. (verder te noemen KHN).

KHN heeft bij schrijven d.d. 22 juli 2014 hun reactie gegeven op het concept-raadsvoorstel (bijlage 1). Kort samengevat is KHN van oordeel dat het voorstel de oneerlijke mededinging juist stimuleert in plaats van het te voorkomen. Ook zou het voorstel afwijken van het advies van VNG en VGG om het staand beleid als uitgangspunt te nemen voor de in de APV op te nemen regelgeving. Naar het oordeel van KHN is de baromzet van verenigingen leidend geweest voor de inhoud van het voorstel en niet de belangen van de horeca.

Verder stelt KHN:

- dat het gelijk stellen van studentensportverenigingen en studentenverenigingen haaks staat op de doelstellingen van de wet;
- het onaanvaardbaar te vinden dat het voorstel in overleg met de accommodatiebesturen tot stand is gekomen;
- het toestaan van bijeenkomsten van persoonlijke aard een verruiming is t.o.v. het oude beleid en alleen is beargumenteerd met verwachtingen en veronderstellingen;
- het onbegrijpelijk te vinden dat bijeenkomsten van persoonlijke aard in paracommerciële inrichtingen plaats mogen vinden omdat het daar altijd "happy hour" is, terwijl de branche juist gevraagd wordt maatregelen te nemen tegen lage prijzen;
- met het voorstel wordt wat krom is, recht geregeld;
- voor studentensportverenigingen betekent het voorstel een verruiming van de bestaande praktijk; het voorgestelde APV-artikel zou student- en studentensportverenigingen *gebieden* om vanaf 12.00 uur alcoholhoudende drank te schenken.

Zoals in het voorstel is aangegeven zijn de tot nu geldende schenktijden voor alcoholhoudende drank zoveel als mogelijk als uitgangspunt genomen voor de nieuwe in de APVG op te nemen regels. In die zin is het in lijn met de adviezen van VNG en VGG gehandeld.

Er is een inventarisatie gemaakt van de schenktijden zoals tot nu door de diverse soorten paracommerciële inrichtingen worden gehanteerd. De tijden die in het voorstel zijn opgenomen zijn feitelijk het resultaat van die inventarisatie. Ook voor studentensportverenigingen geldt dat zij tijden opgaven die in lijn lagen met die van de studentenverenigingen.

Derhalve is onduidelijk waarom KHN spreekt van een verruiming. Overigens moet wel erkend worden dat een eerder concept (de versie die aan KHN was verzonden) van de nieuwe APVG-bepalingen nogal gebiedend van toon was. Maar paracommerciële inrichtingen zijn uiteraard niet verplicht om de schenktijden, zoals die opgenomen worden in de APVG te hanteren; ze mogen daar van afwijken, d.w.z. later beginnen met schenken en/of eerder stoppen. Daarom is de tekst van de APVG-artikelen iets minder gebiedend van toon gemaakt. Beoogd is aan te geven binnen welke grenzen de schenktijden moeten blijven. Het is aan de vereniging zelf om die tijden te bepalen.

Van een verruiming is wel sprake waar het gaat om het schenken van alcoholhoudende drank bij bijeenkomsten van persoonlijke aard. Onder de oude regeling was dat niet toegestaan. Uit de praktijk is echter bekend dat het wel eens gebeurde. Bovendien was in de accommodatienota "Met blik op de wijk" al de toezegging vastgelegd dat, na inwerkingtreding van de nieuwe Drank- en Horecawet, voor buurtaccommodaties de mogelijkheid zou komen voor het houden van feesten en partijen.

Maar ook van sportverenigingen en studentenverenigingen is bekend dat daar wel eens een feest door iemand gegeven wordt (bijv. afstudeerfeestje, afscheid voorzitter, enz.). Omdat aansluiting bij de bestaande praktijk uitgangspunt is voor de nieuwe regels, ligt het in de rede om het schenken van alcoholhoudende drank bij

Raadsvoorstel - Verordening tot wijziging van artikel 2 35b van de Algemeen . . .

bijeenkomsten van persoonlijke aard niet (langer) te verbieden. Maar zoals in het voorstel ook wordt gemeld, als mocht blijken dat dit resulteert in een grote toename van het aantal feestjes zal daar een maximum aan gesteld worden.

Financiële consequenties

Geen.

Overige consequenties

-

Vervolg

De verordening zal een dag na bekendmaking in werking treden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Raadsvoorstel - Verordening tot wijziging van artikel 2 35b van de Algemeen . . .

BIJLAGE

-ontwerp-

Verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Groningen d.d. 26 augustus 2014;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en artikel 4 van de Drank- en Horecawet;

BESLUIT:

vast te stellen de verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 (APVG 2009).

Artikel I Wijziging verordening

Artikel 2:35b wordt gewijzigd en komt als volgt te luiden:

Artikel 2:35b Regulering paracommerciële inrichtingen

1. Paracommerciële inrichtingen die zich richten op het organiseren van activiteiten van sportieve aard mogen uitsluitend alcoholhoudende drank verstrekken vanaf één uur voor de aanvang van een activiteit die wordt uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon tot uiterlijk 24.00 uur. Indien de activiteit eindigt tijdens de laatste 2 uren van de dag, is het toegestaan alcoholhoudende drank te verstrekken tot 2 uren na beëindiging van de activiteit.
2. Paracommerciële inrichtingen die zich richten op het organiseren van activiteiten waarbij het faciliteren van sociaal-culturele aard mogen uitsluitend alcoholhoudende drank verstrekken vanaf één uur voor de aanvang en tot uiterlijk twee uren na afloop van een activiteit die wordt uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon.
3. Paracommerciële inrichtingen, inhoudende een studentenvereniging of een studentensportvereniging, mogen alcoholhoudende drank verstrekken gedurende de opening vanaf 12.00 uur.
4. Paracommerciële inrichtingen mogen tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard uitsluitend alcoholhoudende drank verstrekken gedurende de in lid 1 tot en met 3 genoemde schenktijden en onder de volgende voorwaarden:
 - a. bij een paracommercieel inrichting als bedoeld in lid 1 en lid 3 moeten de personen betrokken zijn bij de activiteiten van de rechtspersoon;
 - b. bij een paracommercieel inrichting als bedoeld in lid 2 moet er een verband zijn tussen de personen en de doelstellingen van de rechtspersoon.
5. Paracommerciële inrichtingen mogen de mogelijkheden voor het houden van bijeenkomsten van persoonlijke aard niet openlijk onder de aandacht brengen.
6. De burgemeester kan met het oog op de bijzondere situatie van een paracommercieel inrichting ontheffing verlenen van de in dit artikel gestelde regels.

Artikel II Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van ... september 2014.

De voorzitter,

De griffier,

Raadsvoorstel - Verordening tot wijziging van artikel 2 35b van de Algemeen . . .

Toelichting

Algemeen

Inleiding

Deze verordening bevat een medebewindbepaling die gebaseerd is op artikel 4 van de Drank- en Horecawet (DHW). Hoewel de APVG voor het overgrote deel uit autonome bepalingen bestaat is er voor gekozen om deze medebewindbepaling daarin op te nemen omdat dit vanuit praktisch oogpunt een logische stap is. Immers, de APVG regelt al aanverwante zaken zoals de horeca-exploitatievergunning en dergelijke.

Verplichte en niet verplichte bepalingen

Een regeling op grond van artikel 4 van de DHW, in deze verordening uitgewerkt in artikel 2:35b, is verplicht. Deze bepalingen heeft als doel het tegengaan van oneerlijke mededinging.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2:35b Regulering paracommerciële inrichtingen

Artikel 4 van de DHW verplicht gemeenten ter voorkoming van oneerlijke mededinging regels te stellen waaraan paracommerciële inrichtingen zich te houden hebben wanneer zij alcoholhoudende drank verstrekken. Op grond van artikel 4, eerste lid en derde lid, onder a, van de DHW moet geregeld worden gedurende welke tijden in de betrokken inrichting alcoholhoudende drank mag worden verstrekt. Met andere woorden, de schenktijden voor alcoholhoudende dranken moeten geregeld worden. Op grond van artikel 4, eerste lid en derde lid, onder b en c van de DHW moeten regels gesteld worden met betrekking tot door paracommerciële inrichtingen te houden bijeenkomsten van persoonlijke aard en bijeenkomsten die gericht zijn op personen welke niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn. Uiteraard alleen voor zover er tijdens deze bijeenkomsten alcoholhoudende drank wordt verstrekt door de paracommerciële inrichting. Bij een bijeenkomst van persoonlijke aard is moet er een relatie tussen de personen en de rechtspersoon. Die personen zullen lid moeten zijn van de vereniging/instelling. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan het afscheidsfeestje van de voorzitter, maar ook een verjaardag of een bruiloft van een lid van de vereniging. Bijeenkomsten gericht op personen die geen lid zijn, zijn dus niet toegestaan. Te denken valt dan bijvoorbeeld aan het verhuren van de kantine voor een feest, waarbij er geen binding is tussen de vereniging/instelling en degene die het feest geeft. Bij deze bijeenkomsten mag, vanuit het oogpunt van oneerlijke concurrentie, geen alcoholhoudende drank geschenken worden. Hierbij is er min of meer sprake van een commerciële verhuur van de accommodatie, hetgeen in het kader van oneerlijke mededinging ongewenst wordt geacht. Bij buurtaccommodaties is veelal geen sprake van een lidmaatschap. Het bieden van een mogelijkheid tot het houden van bijeenkomsten van persoonlijke aard dient daarom voor die categorie inrichtingen beperkt te blijven tot "omwonenden".

De gemeentelijke uitwerking moet leiden tot regels die op z'n minst in enige mate bijdragen aan het voorkomen van oneerlijke mededinging.

Lokale situatie

In de oude situatie waren de regels in relatie tot de mededinging vastgelegd in voorwaarden die voor de instellingen gelden o.g.v. de Drank- en Horecavergunning en de op grond daarvan verplichte bestuursreglementen van de paracommerciële inrichtingen. De regels moeten sinds 1 januari 2014 worden vastgelegd in de verordening. De raad heeft in december 2013 de keuze gemaakt om regels op te nemen in de verordening, die zoveel mogelijk aansluiten bij de tot op heden geldende voorwaarden. Daarbij is een inschatting gemaakt van de toen bekende situatie. In het eerste half jaar van 2014 is overleg gevoerd met de verschillende paracommerciële instellingen en koepelorganisaties om te komen tot regels die passend zijn in de huidige praktijk van het schenken van alcoholische drank in accommodaties.

Op grond van artikel 4, vierde lid, van de DHW heeft de burgemeester de bevoegdheid om voor ten hoogste twaalf aaneengesloten dagen ontheffing te verlenen van de hier door de raad gestelde regels voor schenktijden en voor de verschillende soorten bijeenkomsten. Het gaat om bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard. Uit deze bewoordingen van de wet blijkt dat hier zeer terughoudend mee moet worden omgegaan. Te denken valt aan kampioenschappen en dergelijke grotendeels onvoorziene gebeurtenissen, maar het kan ook gaan om feestelijkheden die wel te voorzien zijn, zoals carnaval en Koningsdag. Omdat de burgemeester deze bevoegdheid rechtstreeks aan de wet ontleent, kan de raad hier verder geen beperkingen aan stellen.

Raadsvoorstel - Verordening tot wijziging van artikel 2 35b van de Algemeen ...

BIJLAGE

Digitaal verzonden @
rija.blaauw@groningen.nl

Gemeente Groningen
De heer R.L. Vreeman, burgemeester
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Datum : 22 juli 2014
Onderwerp : Concept raadsvoorstel Paracommerciële inrichtingen

Geachte heer Vreeman,

Gelezen het concept voorgesteld raadsbesluit m.b.t. de Verordening tot wijziging van artikel 2.35b van de APVG 2009, treft u hierbij onze reactie.

Op grond van de Drank- en horecawet (DHW) is de gemeente verplicht bij gemeentelijke verordening regels te stellen waaraan paracommerciële rechtspersonen zich moeten houden bij de verstrekking van alcoholhoudende drank. Dit ter voorkoming van oneerlijke mededinging, aldus artikel 4, lid 1 DHW.

Wij stellen vast dat het raadsvoorstel niet voldoet aan het wettelijke doel i.e. het voorkomen van oneerlijke mededinging. In tegendeel: het stimuleert oneerlijke mededinging. Daarenboven wijkt het af van het advies van de VNG en VGG om het staand beleid als uitgangspunt te nemen en sluit in die zin ook niet aan bij de in acht te nemen beginselen van behoorlijk bestuur. De inhoud van het voorstel betreurt ons dan ook zeer en kan rekenen op onze sterke afkeur.

In de afwegingen wordt nadruk gelegd op het feit dat de verkoop van alcoholhoudende drank voor veel paracommerciële inrichtingen een belangrijke bron van inkomsten is. Juist het gebruik van dit argument geeft pijnlijk aan dat er geen rekening is gehouden met het wettelijke doel: het voorkomen van oneerlijke mededinging. Op de eerste plaats worden de schenktijden verruimd ten opzichte van staand beleid. Daarbij wordt opgemerkt dat 'de sportverenigingen zich kunnen vinden in de voorgestelde schenktijden'. De wereld op z'n kop: de horeca kan zich er niet in vinden (hetgeen vreemd genoeg niet wordt genoemd) terwijl deze regulering juist is bedoeld ter bescherming van de horeca en niet van de sportverenigingen. Op de tweede plaats zijn er zelfs bijeenkomsten van persoonlijke aard toegestaan waarbij alcohol wordt verstrekt, hetgeen in het staand beleid niet was toegestaan. Nog erger: het toestaan van dergelijke bijeenkomsten wordt niet aan een maximum verbonden 'omdat er dan een meldingsplicht of iets dergelijks ingevoerd zou moeten worden' hetgeen bovendien ook nog eens gehandhaafd zou moeten worden. Een onbegrijpelijk argument in een situatie waarbij de horeca – die hier beschermd dient te worden tegen oneerlijke concurrentie – wordt overgoten met vergunnings- en meldingsplichten en zich kan verheugen op een handhaving van forse proporties.

www.khn.nl

Afdeling Groningen
Koninklijke Horeca Nederland

Pop Dijkemaweg 74
9731 BH Groningen
groningenco@khn.nl

KONINKLIJK VERBOND VAN Ondernemers in het HORECA- EN AANVERWANTE BEDRIJF HORECA NEDERLAND

Raadsvoorstel - Verordening tot wijziging van artikel 2 35b van de Algemeen ...

Hieronder treft u ons commentaar op de enkele kenmerkende punten:

- In de introductie wordt genoemd dat 'het verstrekken van alcoholhoudende drank tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard ...' volgens de wet als onderwerp moet worden geregeld. Dit is onjuist. De wet zegt dat de regel betrekking moet hebben op 'bijeenkomsten van persoonlijke aard' en niet op het verstrekken van alcohol tijdens deze bijeenkomsten. In de toelichting worden de regels ten aanzien van bijeenkomsten van persoonlijke aard ook niet apart benoemd maar geschaard onder de 'schenktijden'. E.e.a. geeft aan dat de letter en geest van de wet niet is gevolgd maar de barometzet van de verenigingen;
- De geïntroduceerde categorie 'studentensportvereniging' naast de sportvereniging, geeft aan dat het voorstel het gebruik van de studentensportvereniging als verkapt café heeft willen faciliteren, hetgeen haaks staat op de doelstelling van de wet;
- Nadat de raad in juni bij brandbrief van de regio Groningen van Koninklijke Horeca Nederland is geïnformeerd over haar standpunt ter zake en daar begrip voor vraagt, heeft de raad er nota bene voor gekozen 'om in overleg met accommodatiebesturen ..' regels te ontwikkelen voor gebruik van de paracommerciële inrichtingen voor particuliere feesten en partijen. Ook in het licht van de doelstelling van deze wet onaanvaardbaar wat ons betreft;
- Ten aanzien van bijeenkomsten van persoonlijke aard in sociaal-culturele en recreatieve instellingen, wordt er beargumenteerd met 'verwachtingen' en 'veronderstellingen' ten gunste van deze instellingen, die op geen enkele wijze zijn onderbouwd. In het licht van de doelstelling van de wet – voorkomen van oneerlijke mededinging – is deze uitleg dan ook a contraire en niet passend;
- Een verplaatsing van bijeenkomsten van persoonlijke aard naar de reguliere horeca wordt vanwege 'het kostenaspect' niet voor de hand liggend genoemd. Een onbegrijpelijke redenatie van een gemeente die zich zo druk maakt om happy hours. Kennelijk vindt men het geen probleem dat het bij deze instellingen continu een happy hour is, terwijl men de branche vraagt om maatregelen te nemen tegen lage prijzen;
- Er wordt gemeld dat indien en voor zover voorgestelde schenktijden kunnen worden aangemerkt als oneerlijke concurrentie, dat niet een situatie is die nu ontstaat maar er al langer was en dat er dan dus gesproken kan worden van 'bestendiging' van praktijk. In gewoon Nederlands betekent dit 'wat krom is, recht regelen'. Bovendien klopt de bewering niet want ten aanzien van 'studentensportverenigingen' is er bijvoorbeeld sprake van verruiming ten opzichte van bestaande praktijk.
- De voorgestelde tekst van lid 3 van artikel 2:35b is helaas tekenend voor de benadering: "studentenvereniging en studentensportvereniging .. verstrekken alcoholhoudende drank gedurende de opening vanaf 12:00 uur". Een APV-artikel dat verenigingen *gebiedt* om alcohol te verstrekken ... zouter hebben we het nog niet gegeten.

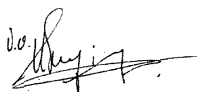
Het spijt ons zeer dat wij hier genoodzaakt zijn een dergelijke reactie te moeten geven. U zult begrijpen dat wij niet anders kunnen, zeker niet nu wij worden geconfronteerd met dit voorstel terwijl we de gemeente al vroegtijdig hebben geïnformeerd over onze positie ter zake. Wij kunnen niet anders dan constateren dat de gemeente veel op heeft met het verenigingsleven maar dat de horecasector dat mag betalen.

Raadsvoorstel - Verordening tot wijziging van artikel 2 35b van de Algemeen . . .

Bijgaand treft u volledigheidshalve nog eens ons algemene standpunt ter zake.

Met gastvrije groet,
namens Koninklijke Horeca Nederland, Afdeling Groningen-stad e.o.

JanBas van Aalderen,
Voorzitter

Collegiebrief - Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 Noord Nederland

Afdeling Concernstaf
Onderwerp Regionaal Beleidsplan Veiligheid
2015-2018, Noord-Nederland

Aan de leden van de raadscommissie Financiën en Veiligheid

Telefoon (050) 367 76 44 Bijlage(n) Ons kenmerk 4617184
Datum 12-09-2014 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte leden van de raad,

Tijdens het Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg Noord-Nederland (RBPO) van 15 mei jl. is het concept Regionaal Beleidsplan 2015-2018 Noord-Nederland in grote lijnen besproken. In de periode daarna is het concept verder voorbereid door een ambtelijke werkgroep met daarin vertegenwoordigers namens de 59 noordelijke gemeenten, de politie en het Openbaar Ministerie. Het plan is volledig bottom-up tot stand gekomen.

Uitgangspunt is dat het plan goed moet aansluiten op ons eerste gezamenlijke beleidsplan 2013-2014. Vervolgens is er in juni landelijk consensus bereikt over de Gemeenschappelijke Veiligheidsagenda in het zgn. art.19-overleg tussen de Minister van Veiligheid en Justitie, de regioburgemeesters en de voorzitter van het college van PG's. Deze afspraken zijn waar mogelijk verwerkt in voorliggend concept, bv waar het gaat om de noordelijke ambities met betrekking de zogenaamde High Impact Crimes. Op een aantal landelijke thema's zoals cybercrime, kinderporno en fraude volgt dit najaar nog een kwantitatieve uitwerking per regionale politie-eenheid.

Inhoud beleidsplan

Basis voor het beleidsplan vormt de inventarisatie van de prioriteiten in de aanpak van veiligheid van alle 59 gemeenten. De prioriteiten zijn samengebracht met de landelijke gemeenschappelijke veiligheidsagenda en getoetst aan het veiligheidsbeeld Noord-Nederland. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in vijf gemeenschappelijke prioriteiten voor de komende jaren 2015 -2018, te weten:

- Jeugd en Veiligheid;
- Geweld (incl. straatroof, overvallen, huiselijk geweld, uitgaansgeweld en geweld tegen werknemers met een publieke taak);
- Woninginbraken;
- Grootschalige incidenten en evenementen;

- Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit.

Uitgangspunt voor dit regionaal beleidsplan vormt het adagium:
“*wat lokaal kan, doen we lokaal en wat regionaal beter kan, pakken we regionaal samen op*”.

Ten opzichte van het vorige beleidsplan is er 1 prioriteit aan toegevoegd: grootschalige incidenten en evenementen. Het plan bevat samenwerkingsafspraken om de gezamenlijke ambities voor de aanpak van onveiligheid waar te maken. Het geeft kaders aan en biedt zo ruimte voor verdere uitwerking en inkleuring door de lokale driehoeken. Het doel is een optimale gezamenlijke aanpak ter ondersteuning aan gemeenten voor problemen die niet enkel lokaal zijn.

Alvorens het regionaal beleidsplan definitief vast te kunnen stellen in het RBPO NN, dient iedere burgemeester (conform artikel 38b, lid 2 van de nieuwe Politiewet) de gemeenteraad van zijn eigen gemeente over het Concept Regionaal Beleidsplan 2015-2018 Noord-Nederland te horen. Ik geef u daarbij de volgende vraagstellingen in overweging:

- a. Is dit concept Regionaal Beleidsplan Noord-Nederland 2015 - 2018 voldoende herkenbaar?
- b. Biedt dit concept Regionaal Beleidsplan Noord-Nederland 2015 - 2018 voldoende kaders alsook ruimte om op lokaal niveau invulling te geven aan de uitvoering van het eigen gemeentelijke integrale veiligheidsplan.

Sterkte-verdeling

Conform artikel 39 van de politiewet wordt in het regionaal beleidsplan ook de verdeling van de beschikbare politiesterkte vastgelegd. Het RBPO NN heeft in mei 2013 een sterkteverdeling over de nieuwe basisteams vastgesteld. Deze is vastgelegd in de formatie voor de nieuwe politie-eenheid. Het RBPO besloot om de nieuwe sterkteverdeling gefaseerd in te voeren. In deze fasering beweegt de feitelijke sterkte van de basisteams in een periode van 3 tot 4 jaar in drie stappen naar de verdeling vastgelegd in de formatie. Het concept beleidsplan bevat de sterkte cf. deze afspraken.

In het regionaal tijdpad is voorzien dat het horen van de gemeenteraden uiterlijk vrijdag 31 oktober a.s. is afgerond.

Conform artikel 39, lid 1 van de Politiewet dient na het horen van de gemeenteraden te worden vastgesteld of dit plan de instemming heeft van zowel de Hoofdofficier van Justitie als alle burgemeesters in Noord-Nederland. Dit gebeurt in Noord-Nederland net als vorige keer in het RBPO NN dat is gepland op 20 november a.s.

Bladzijde 3 van 3
Onderwerp

In het vertrouwen u hiermee vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester van Groningen,

dr. R.L. (Rud) Vreeman

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized loop followed by a smaller loop and a vertical stroke.

- CONCEPT -

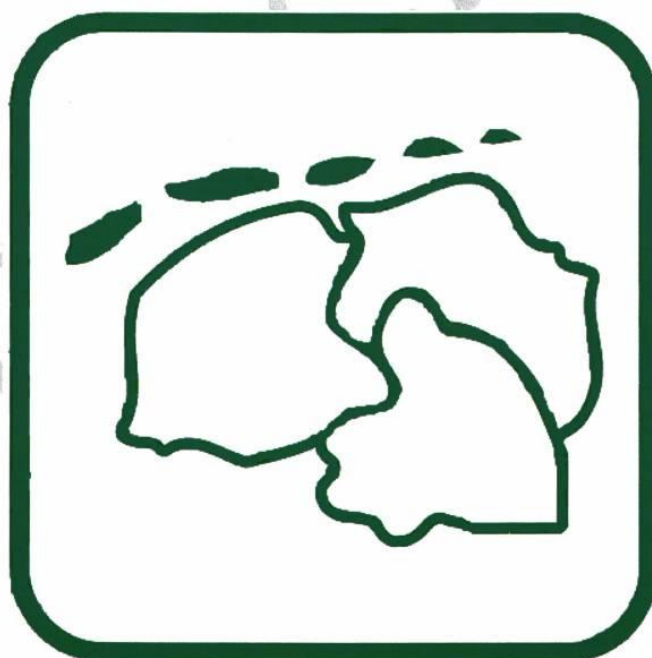
Versie 04 september 2014

Regionaal beleidsplan

Veiligheid

2015-2018

Noord-Nederland

Voorwoord

Voor u ligt het Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2015-2018. De samenwerking tussen gemeenten, politie en Openbaar Ministerie in Noord-Nederland is al in 2013 goed van start gegaan met het eerste regionaal veiligheidsplan. In de samenwerking hebben we ons gericht op de aanpak van veiligheidsproblemen die grensoverschrijdend zijn en/of door gemeenten en veiligheidspartners breed ervaren worden. In de beleidsperiode 2013 – 2014 is de samenwerking intensiever geworden en is een bestuursstructuur ontwikkeld waarin burgemeesters, politie en OM elkaar vinden en afspraken maken. Het Regionaal Bestuurlijk Politie Overleg en de lokale gezagsdriehoeken krijgen steeds meer vorm en inhoud. Dat is een basis waar we de komende beleidsperiode op kunnen voortbouwen.

Noord-Nederland is een uniek gebied met specifieke kenmerken qua infrastructuur en problematiek: steden met grootstedenproblematiek, kleine dorpen en buurtschappen, uitgestrekte gebieden met veel (water)recreatie, de Waddeneilanden én problematiek rondom de aardbevingen. In dit diverse gebied zijn er op het terrein van veiligheid raakvlakken, maar is er ook differentiatie in veiligheidsproblemen. De kracht van het regionaal beleidsplan is, dat daar waar raakvlakken zijn, we in het Noorden gezamenlijk optrekken; efficiënt en effectief. Dit gebeurt uiteraard altijd met aandacht en respect voor de specifieke problemen in een stad, dorp of gebied.

Het motto voor de komende periode is co-creatie! In co-creatie willen we vorm en inhoud geven aan veiligheid. De eigen verantwoordelijkheid van inwoners staat daarbij voorop. Gelijktijdig zullen we een nieuwe invulling geven aan een rol, waarin bestuur en veiligheidspartners samen met betrokken partijen aan de slag gaan met het verbeteren van de veiligheid. Dat betekent dat gemeenten, politie en OM zaken op het terrein van veiligheid anders moeten gaan (samen)werken. Co-creatie zal betekenen dat er meer ruimte komt voor verschil in de wijze waarop wijken, dorpen en steden direct betrokken zijn bij de oplossing van veiligheidsvraagstukken.

Dit plan geeft richting aan de doelstellingen en activiteiten op het terrein van veiligheid van de 59 gemeenten in Drenthe, Fryslân en Groningen, het Openbaar Ministerie en de Politie-eenheid Noord-Nederland. Het plan is van onderop tot stand gekomen. De lokale prioriteiten van de gemeenten vormden de basis. Tevens past dit plan binnen de gemeenschappelijke veiligheidsagenda die landelijk is opgesteld door de Minister van V&J, de regioburgemeesters en het College van PGs. Dit regionaal beleidsplan veiligheid vormt een gemeenschappelijk kader voor Noord-Nederland: het geeft kaders voor de ambities die we gezamenlijk van belang vinden voor het gehele gebied, maar biedt ook ruimte voor een verdere uitwerking en inkleuring door de lokale driehoeken.

Het is een uitdagende en grote opgave om met 59 gemeenten, politie en Openbaar Ministerie gezamenlijk beleid te bepalen dat ertoe bijdraagt dat het Noorden van Nederland een veilige omgeving is en blijft voor inwoners, bezoekers en bedrijven.

De Burgemeesters HF v. Oosterhout, G. Gerbrandy, A de Hoop, HK Pot, C Abbenhues, HP Bakker, J Snijder, MLJ Out, BJ Bouwmeester, S Heldoom, A Aalberts, FH Wiersma, R de Groot, EA Groot, M Waanders, M v. Beek, C Bijl, W v.d. Berg, F Veenstra, RM Vreeman, KB Dijkstra, JG Vlietstra, WR Sluiter, TJ v.d. Zwan, G Krol, K Loohuis, F de Jong, B Bilker, BC Hoekstra, FJM Cronje, JRA Boertjens, J Liemburg, A Rodenboog, H Kosmeijer, T v. Mourik, EA v. Zuijlen, JC Westmaas, J Broertjes, JH v.d. Laan, P Smit, H Oosterman, M Jager-Wöltgens, M Schollema, S Stellinga, T Bekkum, GJ ten Brink, BAH Galama, H Apotheker, NA v.d. Nadort, R Bats, P Adema, EJ ter Keurs, S Swierstra, LAM Kompier, E Schadd, H Jager, G v. Klaveren, MAP Michels en LK Swart en Hoofdofficier van Justitie JR Eland en Politiechef Noord-Nederland OR Dros.

Collegiebrief - Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 Noord Nederland

Fotopagina burgemeesters

Inhoudsopgave

1.	BESCHOUWINGEN.....	5
2.	BESTUURLIJKE SAMENVATTING	7
3.	SAMEN WERKEN AAN VEILIGHEID IN NOORD-NEDERLAND	8
4.	GEZAMENLIJKE PRIORITEITEN IN NOORD NEDERLAND.....	9
4.1.	JEUGD EN VEILIGHEID	11
4.2.	GEWELD	12
4.3.	WONINGINBRAKEN	14
4.4.	GROOTSCHALIGE INCIDENTEN EN EVENEMENTEN	15
4.5.	GEORGANISEERDE (ONDERMIJNENDE) CRIMINALITEIT	16
5.	NOORDELIJKE VERTALING LANDELIJKE VEILIGHEIDSTHEMA'S	18
5.1.	CYBERCRIME	18
5.2.	FRAUDE	18
5.3.	KINDERPORNO	18
6.	STRATEGISCHE UITGANGSPUNTEN.....	20
6.1.	UITBOUWEN BREDE VEILIGHEIDSCOALITIE	20
6.2.	LOKALE CONTEXTGEDREVEN VEILIGHEIDSAANPAK	21
6.3.	AANPAK ALCOHOL-/ DRUGSGEBRUIK EN SOCIALE PROBLEMATIEK	22
6.4.	SLACHTOFFERS CENTRAAL	23
6.5.	PERSOONSGERICHTE AANPAK	24
6.6.	BESTUURSRECHTELIJKE AANPAK	25
7.	STERKTEVERDELING EENHEID NOORD-NEDERLAND.....	27
	BIJLAGE 1: VERDELING POLITIESTERKTE NOORD-NEDERLAND	28
	BIJLAGE 2: VERDELING OPERATIONELE POLITIESTERKTE BASISSTEAMS EN DISTRICTSRECHERCHE	29
	BIJLAGE 3: VEILIGHEIDSBEEELD NOORD-NEDERLAND	30
	BIJLAGE 4: GEOGRAFISCH KAART BASISSTEAMS	32

1. Beschouwingen

Korte terugblik

In het vorige regionaal beleidsplan hebben we de intentie uitgesproken om samen veiligheidsvraagstukken op te gaan lossen. Dit heeft er o.a. toe geleid dat er een betere samenwerking is ontstaan tussen de drie veiligheidshuizen in Noord-Nederland en dat er samen wordt gewerkt aan het thema veilige publieke taak. We constateren ook dat door de integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit via het RIEC-N meer gemeenten een betere informatiepositie hebben opgebouwd.

Het nieuwe samenwerkingsverband Noord-Nederland heeft geleid tot ontwikkelingen op diverse thema's. Veel veiligheidsonderwerpen zijn in noordelijk verband opgepakt en waar dat aan de orde is ook op lokaal niveau geïntensiveerd, zowel preventief als repressief. Dit heeft op meerdere thema's een positief resultaat gehad op de criminaliteitscijfers, maar helaas (nog) niet overal. Met name de woninginbraken blijken in het Noorden een hardnekkig probleem. Deze thema's verdienen nog steeds onze gezamenlijke intensieve aandacht en hebben daardoor nog steeds hoge prioriteit.

Naast deze bestaande veiligheidsthema's doen zich ook nieuwe fenomenen voor, zoals de groei van outlaw motorgangs en de rol van social media in het ontstaan van hypes waaruit rellen, onverwachte toestroom van mensen of maatschappelijke onrust kunnen voortkomen. Maar ook het groeiende aantal evenementen en de betaalde voetbalclubs brengen de nodige openbare orde risico's met zich mee en leggen een claim op de politiecapaciteit.

We hebben geleerd van het verleden en werken aan een scherpe en alerte houding ten aanzien van ontwikkelingen die mogelijk impact hebben op veiligheid. Deze ontwikkelingen zullen we daarom goed monitoren, om daar waar nodig adequaat te kunnen optreden. Dit betekent dat een optimale informatiehuishouding voorhanden dient te zijn. De komende jaren zullen we ons nog meer moeten richten op dergelijke ontwikkelingen. Dit met de slagkracht vanuit bestuursrecht en strafrecht.

Context

2015 is het eerste jaar van een nieuwe bestuursperiode van gemeentebesturen, waarbij politieke verschuivingen een wezenlijke invloed kunnen hebben op beleid. Dit is ook een tijd waarin grote veranderingen afkomen op gemeenten, immers de drie grote decentralisaties zijn een feit, inclusief de bezuinigingsopgave. Tegelijkertijd hebben de vorming van de Nationale Politie en de ontwikkeling van het Openbaar Ministerie nog meer dan in het verleden effect op het stellen van prioriteiten. Bezuinigingen en taakstellingen op diverse fronten vragen enerzijds om meer en betere afstemming op prioriteiten en anderzijds om afgestemde veelal gezamenlijke inzet van veiligheidsvraagstukken.

Een gemeenschappelijke veiligheidsagenda

Met de komst van de nationale politie zijn de rollen en verantwoordelijkheden binnen het politiebestedel gewijzigd. De burgemeesters en officieren van justitie hebben en houden het gezag over de politie. De minister van Veiligheid en Justitie is politiek verantwoordelijk voor de organisatie en het beheer van de nationale politie. De korpschef is belast met het beheer. Tenslotte stelt de minister de landelijke beleidsdoelstellingen voor de politie vast, gehoord hebbende de regioburgemeesters en het college van procureurs-generaal.

Vanuit deze gezamenlijke verantwoordelijkheid is op 30 juni 2014 een gemeenschappelijke veiligheidsagenda opgesteld, waarin aan de hand van gezamenlijk vastgestelde thema's afspraken gemaakt zijn over de bijdrage van een ieder aan de aanpak van deze veiligheidsproblemen. De gezagen zijn daarbij verantwoordelijk voor de sturing op de inzet van de politie. De minister zorgt voor de juiste randvoorwaarden.

De gemeenschappelijke veiligheidsagenda richt zich op de aanpak van maatschappelijke veiligheidsproblemen die zowel landelijk als lokaal spelen en waarop afstemming nodig is voor een zo optimaal mogelijk resultaat. Landelijke en lokale/regionale afspraken dienen elkaar te versterken. De uitdaging voor de periode 2015-2018 is te komen tot versterkte integrale samenwerking. Het gaat niet alleen om de strafrechtelijke aanpak, maar ook om de bestuurlijke aanpak, de preventie en om de combinatie van dwang, drang en zorg. Dit vereist nauwe samenwerking op lokaal niveau tussen politie, OM en gemeenten, waaronder een goede aansluiting tussen de sociale wijkteams, zorg- en strafrechtketen en tussen ZSM en de veiligheidshuizen. Belangrijke voorwaarden hiertoe zijn ruimte voor lokale regie en maatwerk en het samen kiezen en strategie bepalen. Om dit te kunnen realiseren investeren we in een integraal beeld door informatiedeling en gezamenlijke analyse.

Collegiebrief - Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 Noord Nederland

De gezamenlijke ambitie zit in het leveren van een bijdrage aan de veiligheid door samenwerking tussen organisaties die een rol hebben in het veiligheidsdomein. De focus ligt op versterking van de integrale aanpak op alle niveaus, het bevorderen van de preventie, het terugdringen van recidive en het verhogen van de pakkans.

De veiligheidsagenda geeft per veiligheidsthema de focus op de aanpak en de bijdragen van de partners. De afspraken die gelden voor de eenheid Noord-Nederland, zijn in dit beleidsplan opgenomen. Aan enkele van deze prestatieafspraken en de kwantitatieve en kwalitatieve resultaten per jaar die daarbij horen, wordt nu nog gewerkt. Deze zullen in een later stadium in dit regionaal beleidsplan worden verwerkt. De prestatieafspraken voor de zogenaamde high-impact-crimes zijn van onderop door de regionale gezagen geformuleerd. Op woninginbraken, straatroven en overvallen zijn noordelijke doelstellingen geformuleerd, die zich richten op een daling van het aantal misdrijven en een stijging van het ophelderingspercentage. Voor de overige prioriteiten zijn de landelijke doelstellingen opgenomen en deze worden op een later tijdstip vertaald naar noordelijke doelstellingen.

Wezenlijk onderdeel van de veiligheidsagenda is de aanpak op gebied van zorg en hulpverlening. De drie grote decentralisaties zijn vanaf 2015 een feit, inclusief een forse bezuinigingsopgave. Dit betekent dat gemeenten ook regie voeren op de aanpak van diverse groepen die in het kader van de veiligheid ook bij ons bekend zijn, zoals overlastgevende en criminele jeugd, verslaafde dak- en thuislozen, ernstige overlastgevers, verwarde personen, etc. Er wordt gewerkt vanuit de visie: één gezin/persoon, één plan en één coördinerend sociaal werker, maar ook vanuit de zelfredzaamheid van een persoon.

Deze werkwijze is ons niet vreemd, immers binnen de veiligheidshuizen werken de strafketen en zorgketen al geruime tijd op deze manier. Wel moeten we beducht zijn op de kwetsbare personen/groepen in de samenleving die voor veel overlast zorgen en criminaliteit veroorzaken. Een goede opschaling van de aanpak van de sociale wijkteams naar specialistische teams, bijvoorbeeld het veiligheidshuis, moet gewaarborgd zijn. Er is een sterke beweging op ambulantisering, de bezuinigingen in het sociale domein leiden tot minder budget. Dit brengt risico's op overlast en onveilige situaties met zich mee. De samenwerking met de sociale wijkteams bij signalen die worden opgepikt vanuit de veiligheidsketen/politie, zijn cruciaal om escalaties te voorkomen. Binnen de diverse paragrafen in dit document besteden wij aandacht aan de drie decentralisaties per thema.

2. Bestuurlijke samenvatting

Veiligheid komt niet vanzelf. Een veilige buurt, dorp of stad ontstaat pas als we er samen aan werken. Niet alleen politie, justitie en bestuur, maar ook ouders, ondernemers, scholen en maatschappelijke organisaties spelen in toenemende mate een rol bij het bevorderen van de veiligheid. Samenwerking levert meer op dan wanneer we afzonderlijk op eigen kracht onveiligheid en criminaliteit aanpakken. Overigens vragen de veiligheidsproblemen zélf om samenwerking. Problemen houden zich niet aan de grenzen van één gemeente. En waar ze dat wel doen, zijn ze meestal sterk vergelijkbaar met die van de buren.

De veiligheidspartners maken met dit Regionaal Beleidsplan Veiligheid afspraken op een aantal gezamenlijke prioriteiten die door de 59 gemeenten zijn aangedragen op basis van de problemen die lokaal worden ervaren en op basis van de landelijke gemeenschappelijke veiligheidsagenda. De grootste gemene deler van de gemeentelijke prioriteiten is gecombineerd met de prioriteiten uit de gemeenschappelijke veiligheidsagenda. Dit alles leidt tot vijf prioriteiten die we de komende vier jaren in Noord-Nederland voorop stellen en een noordelijke doorvertaling van vier landelijke veiligheidsthema's. De vijf noordelijke prioriteiten zijn:

- jeugd en veiligheid;
- geweld;
- woninginbraken;
- grootschalige incidenten en evenementen;
- georganiseerde criminaliteit.

In aanvulling op de noordelijke prioriteiten worden vanuit de gemeenschappelijke veiligheidsagenda cybercrime, fraude en kinderporno doorvertaald in een noordelijke aanpak.

De uitwerking van elke genoemde prioriteit begint met een korte terugblik op resultaten en ontwikkelingen uit de achterliggende periode en daarna volgt welke ambitie we nastreven en welke afspraken nodig zijn om dit te realiseren. Overmatig alcohol- en/of drugsgebruik vormen veelal de basis van veiligheids- en gezondheidsproblemen en er zijn overlastmeldingen waarachter een bredere sociale problematiek schuilgaat. Reden om de aanpak van beide problematieken mee te nemen in de noordelijke samenwerking.

De gekozen prioriteiten komen nadrukkelijk niet in de plaats van andere lokale prioriteiten. Het zijn thema's die extra aandacht vragen en waarop we forse winst willen boeken door samen te werken. Telkens willen we daarbij voor ogen houden dat, wat lokaal kan, we ook lokaal doen en wat regionaal beter kan, pakken we regionaal samen op. Daarbij telt niet alleen de inspanning, maar vooral het resultaat en dat moet voelbaar zijn voor daders, herkenbaar voor slachtoffers en merkbaar voor de samenleving. Onze uitgangspunten hierbij zijn:

- het uitbouwen van de brede veiligheidscoalitie;
- lokale contextgedreven veiligheidsaanpak;
- aanpak alcohol-/drugsgebruik en sociale problematiek;
- slachtoffers centraal;
- persoonsgerichte aanpak
- bestuursrechtelijke aanpak.

3. Samen werken aan veiligheid in Noord-Nederland

Zoals in de Politiewet is aangegeven stellen de burgemeesters en de hoofdofficier van justitie, met inachtneming van de landelijke doelstellingen, het gezamenlijk beleid van de eenheid Noord-Nederland en de verdeling van de beschikbare politiesterke vast. Dit regionale beleidsplan voor Noord-Nederland vormt het gezamenlijke kader van de 59 gemeenten, het OM en de politie. Het concept van dit plan is, voorafgaand aan de vaststelling, door de burgemeesters ter consultatie aan de gemeenteraden voorgelegd.

Wat willen we bereiken? Gezamenlijke ambitie

We willen dat Noord-Nederland een veilige omgeving is en blijft voor inwoners, bezoekers en bedrijven. Dat kan alleen als we als veiligheidspartners vertrouwen geven aan burgers en bedrijven en andersom dat zij vertrouwen hebben in ons als veiligheidspartners. Om dit vertrouwen verder te vergroten, blijven we op tal van onderwerpen verbinding zoeken. We staan midden in de samenleving en vragen van onze samenleving eigen initiatief en bijdrage bij de aanpak van veiligheidsvraagstukken. We geven invulling aan de integrale aanpak van gezamenlijk ervaren veiligheidsproblemen. Onze ambities zijn hoog. Meer veiligheid, meer betrokkenheid en meer vertrouwen in elkaar.

Onveiligheid trekt zich weinig aan van gemeentegrenzen. Veel lokale problemen strekken zich ook uit tot (ver) buiten de gemeente. Afhankelijk van de problematiek vraagt dit naast een lokale aanpak ook om districtelijke, noordelijke of landelijke samenwerking. Samenwerking dus als resultante van de stapeling van lokale problemen en als aanvulling op de plaatselijke inspanningen van gemeenten, OM en politie. De landelijke schaal waarop politie en OM zijn georganiseerd, biedt in dit kader voordelen: landelijke deskundigheid kan worden aangewend voor lokale problemen en bij grote zaken of calamiteiten kan bovenlokaal capaciteit worden ingezet (vanuit de andere basisteams, districten, of zelfs vanuit het land). De basisteamchef is gemandateerd om onder het gezag van de driehoek politiecapaciteit aan te wenden voor geprioriteerde veiligheidsproblemen.

Om onze ambities te realiseren, zijn we steeds meer afhankelijk van elkaar. Gemeenten, OM en politie werken intensief samen met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties en verenigingen aan de aanpak van onveiligheid en overlast in de eigen leefomgeving. Wij gaan er vanuit dat we in co-creatie de komende jaren meer vanuit initiatieven van onze inwoners in samenwerking aan veiligheid gewerkt gaat worden. Vanuit deze optiek hebben gemeenten de lokale regie op probleemgerichte aanpak en verantwoordelijkheid voor de bovenlokale en regionale afstemming tussen veiligheidspartners en andere gemeenten.

Informatie en analyse

Centraal in de ontwikkeling van een adequaat integraal veiligheidsbeleid staat de opbouw van een goede informatiepositie en analyse. Afstemming en structurering van de informatievoorziening is de basis voor het maken van de juiste keuzes in de gemeenschappelijke aanpak van problemen. Deze keuzes zijn de basis voor een efficiënte inzet van capaciteit en middelen; informatiegestuurde veiligheidszorg. Hiervoor zijn objectieve informatie gecombineerd met subjectieve informatie van belang. Veiligheidspartners beschikken elk over specifieke informatie en hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De komende jaren wordt meer geïnvesteerd in het inwinnen van informatie: welke problemen spelen er, welke informatie is nodig, etc. Informatieproducten zijn de basis voor besluitvorming (prioriteiten) op noordelijk en lokaal niveau.

4. Gezamenlijke prioriteiten in Noord Nederland

Meer resultaat door samenwerking

Het aanpakken van onveiligheid doen we gezamenlijk: lokaal, regionaal en landelijk. De gemeente bepaalt samen met haar partners de lokale prioriteiten. Op landelijk niveau is door de minister, de regioburgemeesters en het college van procureurs-generaal een gemeenschappelijke veiligheidsagenda opgesteld, met gezamenlijk vastgestelde thema's en afspraken over ieders bijdrage aan de aanpak van deze veiligheidsproblemen.

In Noord-Nederland willen we door samenwerking doelen realiseren. Veel gemeentelijke prioriteiten komen overeen. En niet toevallig zijn dit voor een groot deel ook de landelijke prioriteiten. Door op deze gezamenlijke prioriteiten verregaand samen op te trekken, ontstaat een grotere effectiviteit van de aanpak. Dit gegeven vormt het uitgangspunt voor dit regionaal beleidsplan. Onze gezamenlijke ambities en aanpak hebben we hierin vastgelegd.

Gemeenschappelijke prioriteiten in Noord-Nederland

De lokale prioriteiten van alle 59 gemeenten en de input vanuit politie en OM vormen de basis voor dit beleidsplan. Deze prioriteiten en de landelijke prioriteiten van politie en OM zijn gebundeld en gerangschikt conform de veiligheidsthema's van het VNG-model 'Kernbeleid Veiligheid' in een totaaloverzicht van prioriteiten (zie tabel pagina 10).

De grootste gemene deler van deze prioriteiten komt overeen met de veiligheidsthema's in de landelijke veiligheidsagenda. De meest voorkomende lokale prioriteiten en de landelijke veiligheidsagenda leiden, samen met de impact op slachtoffers als belangrijke graadmeter en gebeurtenissen uit het recente verleden, tot de gemeenschappelijke prioriteiten in Noord-Nederland. Deze keuze wordt ondersteund door het veiligheidsbeeld (bijlage 3). In Noord-Nederland komen we voor de periode 2015-2018 uit op de volgende gemeenschappelijke prioriteiten:

- Jeugd en veiligheid;
- Geweld;
- Woninginbraken;
- Grootschalige incidenten en evenementen;
- Georganiseerde criminaliteit.

Behoudens de georganiseerde criminaliteit kan bij deze prioriteiten de conclusie worden getrokken dat veelal overmatig alcohol- en/of drugsgebruik de basis vormt van veiligheids- en gezondheidsproblemen. Een andere punt dat mogelijk meer gezamenlijke aandacht vraagt, zijn overlastmeldingen waarachter een bredere sociale problematiek schuilgaat. Reden om de aanpak van beide problematieken mee te nemen in de noordelijke samenwerking (hoofdstuk 6.3).

De gemeenschappelijke prioriteiten komen nadrukkelijk niet in de plaats van de lokale prioriteiten, maar zijn een weergave van de thema's waarop we willen samenwerken en die extra aandacht vragen.

Landelijk zijn ondermijnende criminaliteit, cybercrime, fraude, kinderporno en High Impact Crimes (waaronder jeugd) benoemd als prioritaire thema's. Deze overlappen grotendeels met de noordelijke gemeenschappelijke prioriteiten. Jeugd en veiligheid, geweld en woninginbraken passen binnen de landelijke definitie van High Impact Crimes. Ondermijnende criminaliteit vertoont veel raakvlakken met georganiseerde criminaliteit.

Realisatie van de landelijke ambities is alleen mogelijk als er in de eenheden, in samenwerking met partners, invulling aan wordt gegeven. De landelijke doelstellingen zijn daarom integraal opgenomen in dit beleidsplan, deels verweven met de noordelijke thema's en voor zover relevant doorvertaald in een noordelijke aanpak. Het uitgangspunt is, dat er substantiële ruimte blijft in de beschikbare politiecapaciteit voor de realisatie van lokale afspraken over de inzet van politie.

Hoe willen we dit realiseren?

De veiligheidspartners maken bindende afspraken op de gezamenlijke prioriteiten. Het regionaal beleidsplan Noord-Nederland 2015-2018 geeft hiervoor de kaders aan.

Om doelen te bereiken en de effectiviteit van de aanpak te vergroten, gaan we uit van:

- dat wat lokaal kan, doen we lokaal en dat wat regionaal beter kan, pakken we samen op;
- politiek primaat voorop: inzet op lokale prioriteiten (raden) en landelijke (minister);
- aantoonbare impact: niet de inspanning telt, maar het resultaat;

Collegiebrief - Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 Noord Nederland

- voelbaar (daders), herkenbaar (slachtoffers) en merkbaar (de samenleving);
- lokale contextgedreven veiligheidsaanpak;
- onderhouden en uitbouwen van een brede veiligheidscoalitie;
- oplossingsgericht en informatiegestuurd samenwerken op de prioriteiten;
- persoonsgerichte aanpak
- bestuursrechtelijke aanpak.

Totaaloverzicht prioriteiten

prioriteiten 2015-2018
(Indeling volgens Kernbeleid Veiligheid)

gemeente	1. Veilige woon- en leefomgeving					2. Bedrijvigheid en Veiligheid			3. Jeugd en Veiligheid	4. Fysieke veiligheid	5. Integriteit en veiligheid						
	algemene overlast	alcohol/drogoverlast	woninginbraken	auto's raak	fietsendiefstal	vernieving	Geweld met straatwepen, overvallen, huiselijk geweld en uitgaangsgeweld	dierenmisstandaard	veiligheidsgevoel	hotspot: centrum/ uitgaansgebied/ veiligheidsgevoel/ uitgaangsgeweld	hotspot: bedrijventerreinen	Veilige evenementen	overlast en criminaliteit door jeugdgroepen	verkeersveiligheid/ alcohol in het verkeer	georganiseerde criminaliteit	polarisatie en radicalisering	aanpak illegaal en vreemde dingen
1. Aa en Hunze																	
2. Achtkarspelen																	
3. Ameland																	
4. Appingedam																	
5. Assen																	
6. Bedum																	
7. Bellingwedde																	
8. Borger-Odoorn																	
9. Coevorden																	
10. Dantumadiel																	
11. De Fryske Marren																	
12. De Marne																	
13. De Wolden																	
14. Delfzijl																	
15. Dongeradaal																	
16. Eemsum																	
17. Emmen																	
18. Ferwerderadiel																	
19. Franekeradeel																	
20. Groningen																	
21. Grootegast																	
22. Haren																	
23. Harlingen																	
24. Heerenveen																	
25. Het Bildt																	
26. Hoogeveen																	
27. Hoogezand-Sappemeer																	
28. Kollumerland en Nieuwkruisland																	
29. Leek																	
30. Leeuwarden																	
31. Leeuwarderadeel																	
32. Littenseradiel																	
33. Loppersum																	
34. Marum																	
35. Menameradiel																	
36. Menterwolde																	
37. Meppel																	
38. Midden-Drenthe																	
39. Noorderveid																	
40. Oldambt																	
41. Ooststellingwerf																	
42. Opsterland																	
43. Pekela																	
44. Schiermonnikoog																	
45. Sochteren																	
46. Smallingeland																	
47. Stadsanaal																	
48. Sudwest-Fryslân																	
49. Ten Boer																	
50. Terschelling																	
51. Tynaarlo																	
52. Tytsjerksteradiel																	
53. Veendam																	
54. Vlagtwedde																	
55. Vlieland																	
56. Westerveld																	
57. Weststellingwerf																	
58. Winsum																	
59. Zuidhorn																	
TOTAAL	27	26	40	4	5	2	41	0	3	17	1	18	51	17	16	0	0
Politie																	
Openbaar Ministerie																	

4.1. Jeugd en veiligheid

De veiligheid in de toekomst ligt bij de jeugd van nu. De gedachte hierachter is dat als jeugdigen opgroeien in een veilige omgeving, ze minder snel overlast zullen veroorzaken of het criminele circuit in gaan. Overlast is subjectief, zeer contextafhankelijk en de mate waarin het wordt ervaren, verschilt per persoon. Niettemin geven we in heel Noord-Nederland de aanpak van jeugdoverlast een hoge prioriteit.

Terugblik

Met het grootste deel van de jongeren in Noord-Nederland gaat het goed. Het feit dat in het Noorden de aantallen jeugdige delinquenten en overlastmeldingen afnemen, bevestigt dit beeld. Overigens is in enkele gemeenten juist wel een toename van meldingen overlast.

We hebben wel zorgen over de relatief kleine groep jongeren waar het niet goed mee gaat. Het beeld is dat het aantal risicojongeren of hun impact op de veiligheid(sbeleving) niet kleiner is geworden. Armoede, afkomst gecombineerd met onderwijsachterstand en een weinig perspectief op werk vergroten de kans dat deze kwetsbare groep jongeren in de criminaliteit komt.

Ontwikkelingen

Jongeren plegen in wisselende samenstellingen strafbare feiten en zijn regelmatig actief in een breed spectrum van criminele activiteiten. Een groepsgerichte aanpak alleen is hierdoor niet langer effectief, maar er is een combinatie met probleem- en dadergerichte benadering nodig.

Verder nemen ook de ontwikkelingen op internet een hoge vlucht. Jongeren groeien op in een tijd waarin het 'world wide web' vast onderdeel is van hun ontwikkeling. Internet is een mooi medium met ongekende mogelijkheden, maar brengt ook risico's met zich mee. Grooming, identiteitscriminaliteit en pesten via social media zijn daarvan slechts enkele voorbeelden.

Organisatorisch gebeurt er veel op het gebied van jeugd; gemeenten worden primair verantwoordelijk voor de jeugdzorg (transitie jeugdzorg, bezuinigingstaakstelling). Dat geeft onrust, maar biedt ook kansen doordat gemeenten meer instrumenten in handen krijgen die kunnen bijdragen aan het oplossen van problemen met jongeren. De Veiligheidshuizen in het Noorden ondersteunen bij een integrale aanpak van probleemjongeren met dwang, drang en zorg.

Ambitie

Kinderen moeten veilig op kunnen groeien. Iedere betrokkene (van ouder tot professional) neemt daarvoor verantwoordelijkheid vanuit zijn/haar rol.

Door een gezamenlijke preventieve aanpak wordt voorkomen dat jongeren ernstige overlast veroorzaken en doorgroeien naar een criminele carrière. Daar waar al sprake is van ernstige overlast en/of criminaliteit, wordt dit door een sluitende ketenaanpak effectief aangepakt.

Door een preventieve aanpak op het gebied van veilig internetgebruik zijn jongeren en hun ouders zich bewust van de risico's van internetgebruik en daardoor weerbaar.

Aanpak

- Gemeenten nemen het initiatief in de versterking van het jeugdveiligheidsbeleid. Om dit binnen de transities van het sociale domein stevig te borgen, wordt hier op zowel regionaal als lokaal niveau aan gewerkt. Lokaal worden gemeentelijke structuren voor uitvoering van nieuwe zorgtaken opgezet en vraagstukken op (jeugd)veiligheid voldoende geborgd. Veiligheidshuizen zorgen voor het agenderen van de (jeugd)veiligheidsvraagstukken voor de transities op regionaal niveau. Zij adviseren waar nodig gemeenten over het borgen van de zorgstructuren (en opschalingstructuren).
- Met betrekking tot ontwikkelingen op internet en bewustwording van de risico's van internetgebruik wordt de komende periode gebruikt om de betrokkenheid en mogelijke invulling van gemeenten, politie en OM bij veilig internetgebruik te onderzoeken.
- Hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen worden aangepakt vanuit het uitgangspunt: één groep, één plan. De volgende werkwijze wordt gehanteerd:

- De politie brengt de problematische jeugdgroepen en jongerenproblematiek in beeld met de landelijk overeengekomen methode (groepsscan¹) in de gebiedsscans. Op basis van de scan wordt een rapportage Problematische Jeugdgroepen opgesteld.
- De gemeente bundelt en analyseert interne en externe informatie om tot een integraal gedragen probleemstelling op deze groep te komen, die wordt besproken in de driehoek. Op basis hiervan kan gekozen worden voor het aanpakken van de jeugdgroep. Er kan gekozen worden voor een persoons-, groeps- of domeingerichte aanpak of een combinatie hiervan.
- Een persoonsgerichte (keten)aanpak (PGA) voor individuele problematische/criminele jongeren wordt opgesteld met eventuele ondersteuning van het Veiligheidshuis.
- In zowel de groeps- als persoonsgerichte aanpak geldt dat de samenwerkingspartners op het gebied van zorg, drang en dwang een sluitende keten vormen en wordt nauw samengewerkt met ouders, bewoners, scholen, welzijnsinstellingen, ondernemers, etc.
- Er wordt door gemeenten optimaal gebruik gemaakt van bestuursrechtelijk instrumentarium, zoals de Wet Maatregelen Bestrijding Voetbalvandalisme en Ernstige Overlast, gebiedsaanwijzingen/-ontzeggingen op basis van de APV en de nieuwe Drank- en Horecawet (DHW). Met specifieke aandacht op lokaal en regionaal niveau voor het drank- en drugsgebruik onder jongeren (zie 4.5).
- Korte doorlooptijden dragen bij aan de vermindering van recidive, omdat de interventie snel volgt op het delict. Politie en OM voldoen aan de landelijk vastgestelde normen in de jeugdstrafrechtketen voor minderjarige verdachten en Halt-verwijzingen. ZSM zorgt voor verkorten van doorlooptijden bij de afhandeling van strafzaken en bovendien wordt het strafrecht waar nodig selectief ingezet; als er andere, betere oplossingen zijn kunnen ketenpartners daar in een vroeg stadium voor kiezen.

Concrete afspraken en prestatie-indicatoren

De afspraken voor jeugd en veiligheid zijn een richtinggevend kader met ruimte voor maatwerk. Concretisering gebeurt op lokaal niveau. Concrete afspraken dienen parallel te lopen met de resultaten die landelijk nog worden afgesproken.

- Schoolveiligheid is bij voorkeur een vast onderdeel van de integrale veiligheidsplannen van de gemeenten. In de periode 2015-2018 stimuleren gemeenten het ontwikkelen en gebruik van schoolveiligheidsplannen/zorgteams door scholen. De politie draagt zorg voor een contactpersoon voor scholen.
- Er wordt een Noordelijke Preventieve Aanpak Veilig Internetgebruik Jongeren ontwikkeld.
- Door het aanpakken van PJG's daalt het aantal overlastincidenten Jeugd, neemt de recidive af en neemt het aantal strafbare feiten af.
- Doorlooptijden: aan het einde van dit jaar zijn afspraken hierover vastgesteld.
- Schade veroorzaakt door jongeren wordt zoveel mogelijk verhaald op de personen zelf of hun ouders. Gemeenten spannen zich in om dit, in samenwerking met het OM, uiterlijk eind 2015 te realiseren.

4.2. Geweld

Onder geweld verstaan we uitgaansgeweld, geweld tegen werknemers met een publieke taak (VPT), huiselijk geweld, eerge relateerd geweld, homofoob geweld, kindermishandeling, overvallen en straatroven. Geweld heeft een grote impact op slachtoffers en hun omgeving. Geweld is een groot maatschappelijk probleem en komt in Noord-Nederland nog steeds te veel voor in buurten en wijken, in uitgaansgelegenheden en in thuisituaties. Wij tolereren geen geweld.

Terugblik

Landelijk neemt het aantal geweldsmisdrijven af. De daling in Noord-Nederland is iets minder sterk dan landelijk. Uitgaansgeweld wordt in verschillende noordelijke gemeenten als een probleem ervaren. Ontwikkelingen daarin zijn moeilijk af te leiden uit politiecijfers, omdat uitgaansgeweld niet als zodanig worden geregistreerd. Het aandeel van huiselijk geweld in het totaal aantal geweldsincidenten vertoont een stijgende lijn. Dat wil niet automatisch zeggen dat huiselijk geweld toeneemt, wel dat we er meer aandacht voor hebben gekregen en vooral actie hebben ondernomen. De aangiftebereidheid bij huiselijk geweld is laag. In meer dan de helft van de gevallen waar een huisverbod is opgelegd, is

¹ De huidige shortlist wordt in 2015 vervangen door de nieuwe groepsscan

Collegiebrief - Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 Noord Nederland

daarna geen politie-interventie meer geweest. Bij hardnekkige recidivisten hebben opeenvolgende interventies blijkbaar onvoldoende effect.

Veel geweldsdelicten worden gepleegd onder invloed van (meerdere) genotmiddelen. Middelengebruik speelt een rol bij uitgaansgeweld, maar ook bij huiselijk geweld.

Ontwikkelingen

In Noord-Nederland is een concept Regiovisie Huiselijk Geweld opgesteld waarin richting wordt gegeven aan de geïntegreerde aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast dienen gemeenten ook een bovenlokaal Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) in te stellen, met als doel één meldpunt voor alle vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling en meer samenhang in de aanpak ervan.

Gemeenten en de zorgpartners zijn in mei 2014 gezamenlijk gestart met een pilot Inzet Tijdelijk Huisverbod bij (een vermoeden van) kindermishandeling. Met deze methodiek wordt een brug geslagen tussen enerzijds de politie als poortwachter en anderzijds de instellingen/ hulpverleners als ontvanger van meldingen en zorgsignalen kindermishandeling. In 2015 wordt de pilot geëvalueerd en eventueel voortgezet.

Een relatief nieuw fenomeen is het uiten van bedreigingen of oproepen tot massale actie via social media. We hebben geen indicatie dat in Noord-Nederland sprake is van een zorgwekkende stijgende lijn. Wel is het zaak dat zowel politie als gemeenten social media goed monitoren om escalaties te kunnen voorkomen. Goed thuis raken op het terrein van social media is nodig om problemen vroegtijdig te kunnen detecteren, duiden en adequaat te kunnen interveniëren.

Een recent onderzoek in politieregistraties naar homogeweld wijst uit dat de omvang van het probleem in Noord-Nederland niet zo groot is. Er is nog weinig bekend over de grootte van het aandeel niet-geregistreerde homogeweld.

Straatroven en overvallen komen in Noord-Nederland relatief gezien weinig voor. Tegelijkertijd is in de aantallen een dalende trend te zien.

Landelijk is een dalende trend in VPT-zaken te zien. Die daling is echter niet in alle sectoren te zien (o.a. woningcorporaties, zorginstellingen, scholen). Blijvende aandacht voor de aanpak van agressie en geweld tegen medewerkers met een publieke functie is nodig.

Ambitie

Geweld accepteren we niet. Onze aanpak richt zich op het realiseren van een daling van het aantal geweldsmisdrijven en op het vergroten van de pakkans van daders. Als basis voor een effectieve integrale aanpak hebben we een gezamenlijk beeld van aantallen, probleemgebieden, oorzaken en effecten van maatregelen.

Aanpak

- Bevorderen aangiftebereidheid bij alle vormen van geweld.
- Op basis van vroegtijdige informatie-uitwisseling en een gemeenschappelijke analyse wordt vanuit diverse partners een gerichte aanpak van de geweldsproblematiek uitgevoerd.
- In uitgaansgebieden trekken politie en gemeente gezamenlijk op om uitgaansgeweld te beteugelen. Horecabeleid is lokaal maatwerk, de handhavingsparagraaf dient concrete afspraken te bevatten over inzet van politie, BOA's/toezichthouders en handhavers DHW.
- Bij huiselijk en seksueel geweld richten interventies zich bij voorkeur niet enkel op de dader, maar ook op het systeem waarbinnen het delict wordt gepleegd (gezin, partner, afhankelijkheidsrelatie). Hiervoor is een integrale aanpak nodig, bestaande uit een combinatie van strafrechtelijke interventies met zorg, opvang en hulpverlening.
- Het opleggen van een huisverbod met de daarbij behorende hulpverlening is een belangrijk instrument dat om blijvende aandacht vraagt. De politie geeft een kwaliteitsimpuls aan het interne proces o.a. door gerichte voorlichting/instructie aan alle betrokken onderdelen en het instellen van een vaste pool van HOvJ's-Huisverbod in alle districten. De gemeenten werken samen om tijdige en intensieve hulpverlening bij huisverboden blijvend te organiseren.
- Voor de ketenaanpak huiselijk geweld ontwikkelen we een beperkt aantal essentiële indicatoren die iets zeggen over de daadwerkelijke resultaten van de aanpak huiselijk geweld.
- Persoonsgerichte integrale aanpak van recidivisten van huiselijk geweld. Het Veiligheidshuis speelt hierin een belangrijke rol.

- Politie vraagt bij geweldsincidenten toestemming voor controle op alcohol- en drugsgebruik en registreert om inzicht te verkrijgen als basis voor integrale aanpak. Gemeenten zetten bij alcoholpreventie hun bevoegdheid in het kader van de DHW in.
- Voor VPT wordt projectmatig ingezet op versterking bestuurlijke lokale aanpak, het ondersteunen van werkgevers bij de toepassing van de acht VPT-maatregelen en de ketenaanpak van geweldsincidenten en agressie. De VPT-maatregelen bevatten o.a. normstelling, registratie, aangifte en nazorg, met speciale aandacht voor een goede afhandeling van aangiften. Tevens wordt ingezet op verbreding van de VPT-handleiding 'Veilig Oud en Nieuw' naar een handleiding evenementen.

Concrete afspraken en prestatie-indicatoren

In gemeenten waar geweld, in welke vorm dan ook, een probleem is, werken we vanuit een standaard aanpak, waarbij:

- sprake is van een gezamenlijke probleemanalyse met input van alle relevante partijen
- concrete afspraken gemaakt worden over ieders activiteiten met een concreet tijdspad
- lessons learned worden vastgelegd na een gezamenlijke evaluatie.

De aanpak op straatroven en overvallen is gericht op een daling van het aantal misdrijven en het verhogen van het ophelderingspercentage. Noordelijke ambitie op basis van de gemeenschappelijke veiligheidsagenda is:

Streefcijfer aantal misdrijven	Ambitie 2015	Ambitie 2016	Ambitie 2017	Ambitie 2018
Aantallen straatroven	170	162	155	155
Aantallen overvallen	95	90	85	80
Streefcijfer ophelderingspercentage	Ambitie 2015	Ambitie 2016	Ambitie 2017	Ambitie 2018
Ophelderingspercentage straatroven	46%	46%	46%	46%
Ophelderingspercentage overvallen	55%	55%	55%	55%

4.3. Woninginbraken

Woninginbraken hebben doorgaans een enorme impact op slachtoffers en hierdoor wordt het veiligheidsgevoel van burgers fundamenteel aangetast. Het is geen geringe opgave om de toename van de woninginbraken een halt toe te roepen, maar we zullen ons hier gezamenlijk volledig voor inzetten.

Terugblik

Ten tijde van het vorige beleidsplan constateerden we al een forse stijging van het aantal woninginbraken. Ondanks onze inspanningen, zoals het 'donkere dagen offensief', hebben we de stijgende trend in woninginbraken niet kunnen keren. Dit staat haaks op de landelijke trend van een lichte daling. Het aantal woninginbraken gerelateerd aan het inwonertal ligt in Noord-Nederland nog wel lager dan het landelijk gemiddelde, maar een forse en gerichte inzet is nodig om ervoor te zorgen dat het aantal inbraken weer wordt teruggebracht naar een niveau dat past bij het Noorden. Inbraken komen in alle gemeenten voor, maar tussen gemeenten zijn wel grote verschillen. Uit gebiedsscans blijkt dat er binnen gemeenten hotspots zijn en dat soms sprake is van dadergroepen of meerplegers. Voor een integrale aanpak en gerichte interventies blijven analyse en het delen van informatie onverminderd van cruciaal belang. Ervaringen in gemeenten laten zien dat het mogelijk is om met een gerichte inzet van preventieve en repressieve maatregelen, het aantal woninginbraken terug te dringen. Burgerparticipatie is in de strijd tegen woninginbraken een krachtig instrument gebleken.

Ontwikkelingen

Er zijn indicaties voor mobiel banditisme en fluïde netwerken, dit dient nader onderzocht te worden. Dit geldt ook voor het veronderstelde verband tussen woninginbraken en economische situatie in een gebied; in dat geval zou met de huidige economische crisis een verdere toename van woninginbraken kunnen worden verwacht.

Bij de aanpak van woninginbraken wordt een breed scala aan (preventieve en repressieve) interventies ingezet. Dat een gezamenlijke focus werkt, is gebleken uit ervaringen in het Noorden en elders. Maar het inzicht in de effectiviteit van de diverse methodes, mede afhankelijk van het soort buurt en de problematiek, dient te worden vergroot. Informatiegestuurd werken is hierbij belangrijk. Om meer aan de voorkant van het probleem te komen moet de focus verschuiven van achteruitkijken naar voorspellen.

Ambitie

Onze inzet is er op gericht om via zowel preventieve als repressieve acties een vermindering van woninginbraken te realiseren. Als basis voor een effectieve integrale aanpak hebben we een gezamenlijk beeld van aantallen, probleemgebieden, oorzaken en effecten van maatregelen.

Aanpak

- Als basis voor een integrale lokale aanpak wordt de analyse versterkt. Gezamenlijk wordt voor de eenheid een analyse uitgevoerd naar fenomenen als mobiel banditisme, sociaal-economische invloeden op ontwikkelingen in woninginbraken, verschuivingen van stad naar platteland, etc.
- Gemeenten stellen samen met (lokale) partners prestatieafspraken op ter bestrijding van woninginbraken.
- Gemeenten stimuleren burgerparticipatie (Burgernet) om de sociale cohesie te verhogen in de gebieden die het meest vatbaar zijn voor woninginbraken. Tevens werken ze aan de bewustwording van inwoners over risico's die ze lopen als de woning makkelijk te betreden is en stimuleren inwoners om hun huizen beter te beveiligen (bv Keurmerk Veilig Wonen).
- Het OM maakt afspraken in de strafrechtketen specifiek gericht op het voorkomen van recidive bij (jeugdige) woninginbrekers.
- De focus ligt op de persoonsgerichte aanpak van veel- en meerplegers welke moet leiden tot beperking van recidive. Dit in samenwerking met de veiligheidshuizen.
- De inzet van de politie is gericht op het vergroten van de pakkans. Vergroten heterdaadkracht, informatievoorziening en snellere afhandeling van heterdaadverdachten (ZSM) zijn hierbij van groot belang.
- Samen organiseren we dat een digitaal opkoopregister mogelijk wordt ter bestrijding van helingpraktijken. Daaraan gekoppeld wordt een bestuurlijke aanpak van heling ontwikkeld, indien mogelijk in samenhang met de strafrechtelijke aanpak.

Concrete afspraken en prestatie-indicatoren

De ambitie kan alleen gerealiseerd worden als een ieder zijn bijdrage levert aan deze aanpak. Dat betekent dat zowel lokaal, regionaal als landelijk gestuurd moet worden op betrokkenheid bij de aanpak van alle partijen. In Noord-Nederland streven we komende jaren naar een intensivering van de aanpak woninginbraken met als doel een substantiële daling van het aantal woninginbraken en een verhoging van het ophelderingspercentage. We willen dit bereiken op de volgende manier:

- een integrale aanpak: samen doen
- een succesvolle aanpak bestaat uit maatregelen in alle vijf fasen van een woninginbraak: preventie, verdachte situatie, heterdaad, heterdaad strafvorderlijk en opsporing. Om langetermijneffect te hebben moeten alle activiteiten met elkaar in balans zijn in het betreffende gebied
- een bestuurlijk contactpersoon vanuit Noord-Nederland als aanspreekpunt voor de programmamanager.

Noordelijke ambitie op basis van de gemeenschappelijke veiligheidsagenda is:

Streefcijfer aantal misdrijven	Ambitie 2015	Ambitie 2016	Ambitie 2017	Ambitie 2018
Woninginbraken totaal (incl poging)	6.682	6.400	6.000	5.500
Woninginbraken voltooid	5.120	5.000	4.800	4.500
Streefcijfer ophelderingspercentage	Ambitie 2015	Ambitie 2016	Ambitie 2017	Ambitie 2018
Ophelderingspercentage woninginbraken	13,5%	14%	14,5%	15%

4.4 Grootschalige incidenten en evenementen

Het Noorden kent veel grote(re) evenementen en we hebben ervaren dat social media grote hypes kunnen veroorzaken. Dit alles brengt de nodige openbare orde risico's met zich mee en legt een claim op de politiecapaciteit.

Terugblik

Recente gebeurtenissen hebben laten zien dat ook in een kleine en rustige kern zich grote incidenten kunnen voordoen. In het verlengde hiervan hebben gemeenten de voorbereiding van evenementen in het Noorden aangescherpt en heeft de politie gewerkt aan de professionalisering van grootschalig optreden (scherp, alert en weerbaar).

Collegiebrief - Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 Noord Nederland

Met de maatschappelijke onrust rondom de gaswinning in Groningen, de windmolens in Drenthe en de economische ontwikkelingen in het Noorden, is de kans groot dat de regio langere tijd onrustig blijft. Voor de komende periode zal dit waarschijnlijk actueel blijven.

Ontwikkelingen

We constateren een toename van evenementen, en dan vooral evenementen met een hogere risicoklasse C. Het betaald voetbal vraagt meer aandacht. Noord-Nederland heeft betaald voetbalclubs in de Eredivisie en de Jupilerleague. In de planning van voetbalwedstrijden is de KNVB dominant, daar hebben we weinig invloed op. Uit analyses blijkt dat veel problemen rondom het voetbal en evenementen direct samenhangen met alcohol- en druggebruik en met groepsgedrag. Bij enkele gebiedsoverstijgende evenementen en bij grootschalige en ernstige calamiteiten is de veiligheidsregio betrokken en heeft de regio op crisisbeheersing en grip-situaties. De veiligheidsregio is marginaal betrokken geweest bij het eerste beleidsplan. Het overleg met de drie veiligheidsregio's wordt geïntensiveerd op de terreinen waar de raakvlakken zijn. De landelijke Handreiking Evenementenveiligheid dient voor de betrokken organisaties als uitgangspunt voor de organisatie van veiligheid rondom evenementen.

Ambitie

Onze gezamenlijke inzet is gericht op een goede voorbereiding van risicovolle en grootschalige evenementen, het verminderen van politie-inzet en een adequate reactie op onveiligheid en calamiteiten. Dit betekent alertheid en paraatheid op momenten die er toe doen.

Aanpak

- Gezamenlijk werken aan een goede informatiepositie en een gezamenlijke strategie (preventief, bestuurlijk, strafrechtelijk) om problemen te voorkomen of op te lossen.
- Inzet van de gemeenten op alcoholgebruik rondom evenementen; de aangepaste Drank en Horecawet geeft de gemeenten een extra instrument in handen. Inzet van gemeentelijke Boa's Openbare Ruimte onder operationele regie van de politie.
- Gemeenten implementeren het in de veiligheidsregio's vastgestelde evenementenbeleid dat past binnen de kaders van de Landelijke Handreiking Evenementenveiligheid.
- Aandacht voor aantallen en planning van evenementen bovenlokaal; evenementen goed op elkaar afstemmen, zodat een problematische samenloop wordt vermeden en capaciteit goed kan worden gemanaged.
- Een gezamenlijke voorbereiding om de veiligheid rondom evenementen te waarborgen.
- De inzet van de politie is gericht op professioneel grootschalig optreden, paraatheid en een effectieve social media strategie.

Concrete afspraken en prestatie-indicatoren

De inspectie Gezondheidszorg en de Inspectie Veiligheid en Justitie hebben in 2010/2011 gezamenlijk onderzoek gedaan naar de evenementenveiligheid in Nederland.² Het rapport heeft een reeks verbetervoorstellen opgeleverd. De ambitie in Noord is om gezamenlijk verbeteringen te realiseren zoals aanbevolen in het rapport van de inspecties.

4.5 Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit

Georganiseerde of ondermijnende criminaliteit is een maatschappelijk probleem. Het zorgt niet alleen voor veel onveiligheid en overlast bij de bevolking, maar ook voor minder zichtbare, sluipende ontwrichting en ondermijning van de samenleving door de verwevenheid van de onder- met de bovenwereld. Deze criminaliteit is vaak onzichtbaar, maar kan zich ook manifesteren in de publieke ruimte door intimidatie, geweld en de verwerving van machtsposities. Waar daders vaak bovenregionaal en/of internationaal opereren, heeft ondermijnende criminaliteit tegelijkertijd op lokaal niveau veel uitingsvormen en verbindingen. Er is sprake van beroepscriminelen en facilitators die een (sleutel)rol spelen in samenwerkingsverbanden en netwerken die in toenemende mate fluide van karakter zijn. Zij zijn niet zelden actief op verschillende criminele markten. Strikt onderscheid tussen

² Rapport getiteld: "veiligheid en gezondheidsbescherming bij publieke evenementen moeten verbeteren", inspecties Gezondheidszorg en Veiligheid & Justitie

criminele thema's is daarom niet te maken. Binnen de geïntegreerde aanpak van ondermijnende criminaliteit ligt het accent op de regionaal bepaalde prioriteiten en op de in het Nationaal Dreigingsbeeld gesignaleerde dreigingen.

Terugblik

Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Noord (RIEC-N) is de afgelopen jaren steeds steviger gepositioneerd en heeft ertoe bijgedragen dat het bewustzijn en de informatiepositie van gemeenten ten aanzien van georganiseerde criminaliteit is toegenomen. Een mooie basis om verder op door te bouwen.

Ontwikkelingen

Maandelijks komen zo'n 100 tot 150 meldingen over hennepsteelt bij de politie binnen. In 2012 en 2013 waren er respectievelijk 447 en 675 ontruiming. De gevaarstelling van hennepkwekerijen is evident en bovendien is er vaak verband met zware georganiseerde criminaliteit en aan (gewelds)delicten.

Ondanks landelijk beleid constateren we in het Noorden een explosieve groei van het aantal en de omvang van outlawmotorgangs (OMG). Er is onrust binnen en tussen de diverse groepen en er is een toenemende betrokkenheid van OMG bij incidenten.

Migratiecriminaliteit komt in het Noorden voornamelijk voor in Groningen en Fryslân. Daarnaast komen ook nieuwe fenomenen voor, zoals grooming en weggelopen kinderen die opduiken in de prostitutiebranche. Onderzoek hierin moet inzichten geven die helpen bij de aanpak en voorkoming.

Ambitie

We zullen ons in Noord-Nederland voornamelijk richten op:

- Signalen uit het Nationaal Dreigingsbeeld: aanpak drugscriminaliteit, witwassen/vastgoed, mensenhandel- en smokkel, fraude en milieucriminaliteit. Op deze terreinen wordt zowel landelijk als regionaal geïnvesteerd.
- Regionaal bepaalde prioriteiten: aanpak OMG en vrijplaatsen.
- Integrale aanpak van de bovenkant van de HIC (georganiseerde vermogenscriminaliteit / zware overvallen).

Aanpak

- De focus ligt op het afpakken van crimineel of illegaal verworven vermogen (misdaad mag niet lonen).
- Een effectieve aanpak van georganiseerde criminaliteit vraagt om een georganiseerde overheid, die alle middelen en instrumenten inzet die tot haar beschikking staan. Elke organisatie (zoals gemeenten, OM, politie, Belastingdienst, etc.) kan een bijdrage leveren aan het verslechteren van het criminele ondernemersklimaat in Noord-Nederland. Het uitgangspunt is: Integraal, tenzij...
- Aanpak van georganiseerde criminaliteit vereist een keuze voor de meest effectieve (combinatie van) strafrechtelijke, bestuurlijke, fiscale en alternatieve interventies; thema- of fenomeengerichte (opwerpen barrières), subjectgerichte (cruciale spelers in criminele netwerken en dadergroepen) en objectgerichte (hotspots, vrijplaatsen) benaderingen.
- De al ingezette weg van versterking van de integrale aanpak ondermijnende criminaliteit in RIEC-verband met gezamenlijke informatiepositie en probleemanalyse wordt voortgezet. Bij die aanpak is steeds aandacht voor preventie en het stimuleren van weerbaarheid, bijvoorbeeld middels bestuurlijke rapportages of dossiers.
- Ook burgers, bedrijven, branches en publieke partijen moeten zich bewust worden van hun vermogen om op te treden tegen ondermijnende criminaliteit met oog voor het achterliggende maatschappelijke probleem.
- De gezamenlijke informatiepositie moet, binnen de bestaande kaders, worden versterkt door alle ogen en oren van de overheid in te zetten: dit betekent dat bewustwording gecreëerd dient te worden bij zoveel mogelijk spelers in het publieke én private domein, dus ook bij wijkagenten, BOA's, bouw- en woningtoezicht, burgers etc.

5. Noordelijke vertaling landelijke veiligheidsthema's

De landelijke veiligheidsagenda bevat een vijftal thema's. De high impact crimes en ondermijnende criminaliteit zijn behandeld in het vorige hoofdstuk. Cybercrime, fraude en kinderporno zijn geen noordelijke prioriteit, maar de landelijke afspraken worden kunnen alleen worden gerealiseerd als de thema's in de eenheden aandacht krijgen, en als de eenheden daarin samenwerken met hun partners. De landelijke prioritering heeft ook lokaal voordelen. Dat betekent namelijk dat landelijk expertise wordt ontwikkeld en inzet wordt gepleegd, hetgeen kan worden aangewend voor zaken die zich ten aanzien van deze thema's in het Noorden voordoen. De landelijke thema's hebben deels raakvlakken met ons lokaal cq regionaal veiligheidsbeleid, deels zijn het primair prioriteiten van OM en politie. De afspraken in de gemeenschappelijke veiligheidsagenda worden voor Noord-Nederland nader uitgewerkt.

5.1 Cybercrime

De toenemende digitalisering van de samenleving brengt met zich mee dat er sprake is van een toename van cybercrime (criminaliteit waarbij in overwegende mate informatie en computertechnologie (ICT) doelwit is zoals bij hacken, Ddos en botnets) en criminaliteit met een digitale component. De omvang van cybercrime is lastig vast te stellen, maar uit CBS cijfers blijkt dat 1 op de 8 Nederlanders slachtoffer wordt van cybercrime (2013)

Focus in aanpak

Gekozen wordt voor een tweeledige aanpak. Ten eerste wordt de focus verruimd van de aanpak van hightech zaken op het niveau van de landelijke eenheid naar de aanpak van cybercrime op het niveau van alle eenheden. Ten tweede is focus en aandacht noodzakelijk voor de inrichting van (de ondersteuning van) de politieorganisatie (als ook bij OM). Dit ziet tevens op de aanpak van criminaliteit met een digitale component. Strafrechtelijk optreden moet onderdeel zijn van een brede interventiestrategie, met ruimte voor alternatieve interventies en een rol voor private partijen en gemeenten. Technologische ontwikkelingen vereisen regelmatige herijking van het wettelijk kader.

5.2 Fraude

Horizontale fraude betreft fraude in het particuliere geld- en goederenverkeer, met een particuliere partij als benadeelde. Dit veroorzaakt grote financiële schade bij burgers en bedrijven en ondermijnt het vertrouwen in een veilig handels- en betalingsverkeer. De strafrechtelijke aanpak van horizontale fraude moet concurreren met aandacht voor de andere aandachtsgebieden binnen de ondermijning, waardoor fraude in de praktijk onvoldoende wordt aangepakt, onder andere door het diffuse karakter (veel verschillende uitingsvormen en grote hoeveelheid kleine zaken).

Focus in aanpak

De focus ligt op een brede integrale aanpak (van preventie tot repressie, privaats en publiek), met focus van het strafrecht op fraudezaken waarbij inzet van het strafrecht de meest aangewezen interventie is. Er zal een verschuiving plaatsvinden van een meer incidentgerichte, gefragmenteerde aanpak, naar een proactieve, integrale aanpak die scherper focust op de ernstige vormen van fraude (kwetsbare slachtoffers en/of stelselmatige daders, omvang financiële schade en ondermijnend karakter), waarbij wordt ingezet op de aanpak van onderliggende structuren. Tevens wordt ingezet op een subjectgerichte aanpak van beroepsfraudeurs.

5.3 Kinderporno

Het maatschappelijk effect van kinderpornozaken is groot. Mede als gevolg van de digitalisering van de samenleving, neemt de omvang van het probleem toe. De digitale component maakt dit ook een fenomeen dat in beginsel grenzeloos is. Het misbruik dat ten grondslag ligt aan de kinderpornografische afbeelding, vindt steeds meer op afstand plaats (i.e. het wordt 'internationaler'). Daarnaast wordt het misbruik grover, de slachtoffers jonger en de hoeveelheid van materiaal (als

gevolg van de beschikbaarheid van steeds grotere gegevensdragers) neemt toe. Het grensoverschrijdend misbruik in het kader van kinderseksuïerisme wordt als onderdeel van dit probleem beschouwd.

Focus in aanpak

De bestaande focus op slachtoffers, vervaardigers en verspreiders wordt verder uitgebreid. Het maatschappelijk effect bij de bestrijding van kinderporno komt (in toenemende mate) centraal te staan met hierbinnen een nadrukkelijke focus op het ontzetten van slachtoffers aan acuut misbruik (elk signaal van actueel misbruik wordt opgepakt) in plaats van een focus op het behalen van 'harde cijfers'. In de dadergerichte aanpak komt de nadruk meer te liggen op recidivisten, daders opererend in besloten netwerken en daders in risicovolle beroepen en posities. Dit betekent in toenemende mate een focus op het type zaak (kwaliteit) versus het aantal zaken (kwantiteit), waarbij de aanpak van downloadzaken nadrukkelijk niet uit het oog zal worden verloren. Eveneens van belang is de aanpak van het toegenomen probleem van kinderseksuïerisme.

De betrokkenheid van de gemeenten bij de effecten van de ontdekking van kinderporno/ zedenzaken in een wijk is van belang. Scenario's om maatschappelijke onrust te voorkomen zijn voorhanden. Ook wordt de burgemeester geïnformeerd als een gedetineerde inzake kinderporno/zedenzaken vrij komt. Ook hier weer met als doel de maatschappelijke onrust te voorkomen/beheersen.

CONCEPT

6. Strategische uitgangspunten

Om onze ambities op de gezamenlijke prioriteiten te bereiken en de effectiviteit van de aanpak te vergroten kiezen we voor een zestal strategische uitgangspunten. Deze geven vooral weer hoe en vanuit welk perspectief we veiligheidsvraagstukken ter hand nemen. Ook in de strategie formuleren we ambities die ons helpen om de focus vast te houden en uiteindelijk te komen tot het realiseren van de gewenste doelen.

6.1 Uitbouwen brede veiligheidscoalitie

Er is vrijwel geen veiligheidsprobleem dat zich slechts in één gemeente voordoet, laat staan door slechts één partij opgelost kan worden. Afstemming over de aanpak van veiligheidsproblemen op bovenlokaal niveau is dan ook vaak noodzakelijk om op lokaal niveau in de uitvoering goede resultaten te kunnen boeken. De uitdaging voor de periode 2015-2018 is te komen tot een versterkte integrale samenwerking. Belangrijke voorwaarden hiervoor zijn ruimte voor lokale regie en maatwerk en het samen kiezen en strategie bepalen.

Terugblik

In januari 2013 is ZSM in Noord-Nederland van start gegaan. ZSM staat voor zo selectief, snel, simpel en samen mogelijk afhandelen van verdachten. Het is een innovatieve werkwijze, waarbij politie, Openbaar Ministerie, Slachtofferhulp, Reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming samen effectief ingrijpen als er strafbare feiten worden gepleegd. ZSM is er op gericht beter te selecteren welke zaken in het strafrecht moeten worden afgedaan en er dan voor te zorgen dat de ketenpartners, onder verantwoordelijkheid van de Officier van Justitie, gezamenlijk voor de beste afdoening kiezen.

De veiligheidshuizen in Noord-Nederland zijn samenwerkingsverbanden tussen straf- en zorgpartners en gemeenten, waarin zij komen tot een ketenoverstijgende aanpak van complexe problematiek om ernstige overlast en criminaliteit te bestrijden. Wanneer reguliere inzet van partners binnen de eigen keten niet meer werkt, kan een beroep worden gedaan op, c.q. worden opgeschaald naar, het Veiligheidshuis.

Een goede informatiepositie van het bestuur vormt het hart van een effectieve (integrale) aanpak van georganiseerde criminaliteit. Het bestuur krijgt door een goede informatiepositie gelegenheid om de juiste keuzes te maken wanneer zich situaties voordoen die gerelateerd kunnen zijn aan georganiseerde criminaliteit of verwevenheid tussen onderwereld en bovenwereld. Ervaringen in de afgelopen jaren maken duidelijk dat de samenwerking met het RIEC-N heeft geresulteerd in een betere informatiepositie van de betreffende gemeenten. Daarnaast is in die projecten de basis gelegd voor korte lijnen naar en betere afstemming met de samenwerkende partners. Hierdoor zijn die gemeenten beter in staat om op te treden in o.a. de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Ontwikkelingen

Wij gaan er vanuit dat onze inwoners de komende jaren meer beslisruimte vragen en krijgen over hun eigen woon- en leefomgeving. In dit kader zullen zij steeds vaker initiatieven nemen en bereid zijn om een bijdrage te leveren. Deze verandering zal gepaard gaan met kansen (meer onderlinge betrokkenheid, meer initiatief, maatschappelijke vitaliteit en sociale veerkracht) maar ook bedreigingen (pijn over verlies aan voorzieningen en wrijving over toenemende ongelijkheid). De verandering stelt echter niet alleen andere eisen aan inwoners, maar vraagt eveneens andere competenties van allen die werkzaam zijn in het publieke domein. Het geheel vraagt van alle partners in veiligheid een heroriëntatie op de eigen rol, positie en werkwijze. In dit kader vormen bezuinigingstaakstellingen een extra stimulans om het 'anders denken, anders organiseren en uiteindelijk anders doen' vorm te geven. Vanuit dit perspectief wordt het belang van een lokale, als ook een bovenlokale afstemming des te noodzakelijker.

De afgelopen jaren heeft de burgemeester meer bevoegdheden gekregen om overlast aan te pakken en daarmee de openbare orde te herstellen/handhaven. Een veel gehanteerde bevoegdheid is de inzet van een noodverordening c.q. noodbevel. Naast het benutten van de APV wordt ook veel

gebruik gemaakt van de wet MBVEO (bestrijding (voetbal)overlast), de wet Victoria, 13b Opiumwet (aanpak woonoverlast en/of drugsoverlast en –handel) en de Wet Bibob (tegengaan (georganiseerde) criminaliteit). Naast deze bevoegdheden kan de gemeente ook een rol hebben als vergunningverlener bijvoorbeeld voor prostitutiepanden, kamerverhuurpanden, coffeeshops, cafés, evenementen etc.

Ambitie

Vanuit co-creatie zullen wij samen invulling geven aan veiligheid. Wederzijds vertrouwen, flexibiliteit van en goede afstemming in de brede veiligheidscoalities vormt de basis voor een stimulerende samenwerking. De uitdaging in deze bestuursperiode ligt in het paradigma 'eenheid in verscheidenheid'. In Noord-Nederland maken we afspraken over wat we wel en niet tolereren als het gaat om veiligheidsvraagstukken. Vanuit eenzelfde gedeelde norm gaan we samen met bewoners en maatschappelijke organisaties lokaal (zelfs op straatniveau) maatwerk vormgeven.

Aanpak

- Voor ZSM zal de komende jaren de nadruk liggen op het verbeteren van de kwaliteit van werkprocessen, processen-verbaal en samenwerking op ZSM, maar ook op het verder uitbreiden van ZSM. Er vinden diverse pilots plaats, waarbij ook de advocatuur en de zittende magistratuur in ZSM worden betrokken. Er ligt een verdere versnelling van de afdoening op zitting in het verschieft door het verkorten van de dagvaardingstermijn en tegelijkertijd wordt gezien of de zorgvuldigheid kan worden verbreed door het beter organiseren van de rechtsbijstand in ZSM. Dat moet ertoe leiden dat ZSM in deze beleidsperiode de staande werkwijze wordt voor vrijwel alle veel voorkomende criminaliteit, waarbij zaken zorgvuldig, snel en op maat worden afgedaan.
- Een effectieve inzet van de bestuursrechtelijk bevoegden door de burgemeester. Dit is alleen mogelijk met een goed en voldoende politiedossiers. Daarnaast dient de gemeente haar APV, inclusief uitgewerkte beleidsregels op orde en vastgesteld te hebben.
- Voor het Veiligheidshuis zal de komende beleidsperiode nadrukkelijk de focus komen te liggen op het versterken van de eenheid en de uniformiteit in Noord-Nederland. Daarnaast zal verbinding uitgebouwd worden met Justitie en zorgpartners op de terreinen ZSM, huiselijk geweld, risicojeugd en de persoongerichte aanpak HIC.
- Bezien moet worden op welke wijze kennis, expertise en informatie vanuit de Veiligheidshuizen in het Noorden nog beter afgestemd kunnen worden en resultaten van de inzet duidelijk zichtbaar gemaakt kunnen worden.
- Het RIEC-N zal in deze beleidsperiode zich ontwikkelen tot een stabiele en volwaardige voorziening. Daartoe worden de volgende stappen gezet:
 - een meer proactieve klanthouding
 - een hoger niveau van kennis en expertise
 - beter contact met de opdrachtgevers d.m.v. accounthouders en
 - een solide evenwichtige financiering vanuit de regio.

6.2 Lokale contextgedreven veiligheidsaanpak

Een effectieve aanpak van onveiligheid op lokaal niveau vereist maatwerk. De gemeenteraad legt in een integraal meerjarig veiligheidsplan de lokale prioriteiten vast, evenals de doelen die gedurende de looptijd van het plan moeten worden gerealiseerd. Het veiligheidsplan dient gebaseerd te zijn op een goede veiligheidsanalyse. Een goede informatiepositie is daarvoor onontbeerlijk. De gemeente heeft de taak om informatiestromen (objectief en subjectief) uit verschillende hoeken te bundelen en, samen met de veiligheidspartners, te analyseren. De context waarbinnen de veiligheidsproblemen zich manifesteren wordt daarmee zichtbaar en is mede bepalend voor de inhoud van het te voeren beleid. De komende jaren zal meer geïnvesteerd moeten worden in het inwinnen van informatie en de totstandkoming van goede informatieproducten.

Naast de inspanningen van de gemeente vormen de afspraken, die zij met andere partners heeft gemaakt over hun inzet, een belangrijk onderdeel van het integraal veiligheidsplan. Een goede afstemming tussen de beleidscycli van de veiligheidspartners vraagt hiervoor de nodige aandacht.

De inhoud van de lokale veiligheidsplannen vormt tevens input voor de gezamenlijke regionale veiligheidsstrategie. Met de prioriteitsstelling in de lokale plannen beïnvloeden gemeenteraden de keuze van de regionale prioriteiten.

Terugblik

Steeds meer gemeenten pakken hun taak in de totstandkoming van veiligheidsanalyses en de ontwikkeling van een integrale aanpak van problemen op of zijn begonnen die taak te versterken. Het betekent een andere wijze van samenwerken tussen de gemeente en de veiligheidpartners. Er is langere tijd nodig om die verandering in de samenwerking ambtelijk en bestuurlijk te verankeren.

Ontwikkelingen

2015 is het eerste jaar van een nieuwe bestuursperiode van gemeentebesturen. Duidelijk is dat een aantal gemeenten te maken heeft met wijzigingen in het bestuur; nieuwe wethouders en soms een groot aantal nieuwe raadsleden. Dat zal kunnen betekenen dat er in sommige gemeenten een wijziging in de lokale prioriteitstelling komt die op onderdelen afwijkt van de prioriteitstelling die gebruikt is in het regionaal beleidsplan.

Ambitie

Gemeenteraden zijn goed in positie om hun rol te vervullen in de vaststelling van de lokale prioriteiten en het lokale veiligheidsbeleid. Gemeenten geven een goede uitvoering aan hun regietaak.

Aanpak

- De politie levert op verzoek van de gemeente een actuele gemeentelijke gebiedsscan.
- Gemeenten bundelen en analyseren gegevens uit interne en externe informatiebronnen voor een lokaal veiligheidsbeeld.
- Alle gemeenten in Noord-Nederland hebben een actueel door de gemeenteraad vastgesteld meerjaren integraal veiligheidsplan.
- Jaarlijks worden gemeenteraden geïnformeerd over de behaalde resultaten van het integrale veiligheidsplan.
- Gemeenteraden worden geconsulteerd voordat een nieuw regionaal meerjarenplan wordt vastgesteld.

6.3 Aanpak alcohol-/ drugsgebruik en sociale problematiek

Bij alle genoemde prioriteiten, behoudens de georganiseerde criminaliteit kan de conclusie worden getrokken dat overmatig alcoholgebruik, soms gecombineerd met drugsgebruik, vaak de basis vormt van jeugdoverlast, diverse vormen van geweld zoals uitgaansgeweld en huiselijk geweld. Uit analyse van de politie wordt duidelijk dat veel problemen rondom voetbal en andere grote evenementen direct samenhangen met alcohol- en drugsgebruik.

Aan de andere kant zien we dat langdurig alcohol- en drugsgebruik aanzienlijke gezondheidsrisico's met zich meebrengen. De groep verslaafde dak- en thuislozen, ernstige overlastgevers en verwarde personen lijkt mede door verslaving te groeien. Gemeenten doen voor wat betreft de zorg voor deze groep mensen een appèl op de zelfredzaamheid van die persoon en diens directe (familie)omgeving. Dat kan meer spanning geven in dorpen/wijken.

Vanuit de politiecijfers is te zien dat de overlast van personen psychiatrische problematiek c.q. stoornis de afgelopen jaren is toegenomen. We zullen nauwlettend monitoren hoe het met deze personen gaat en betrekken de juiste partners bij de ontwikkelingen om zo in goede gezamenlijkheid tot een effectieve aanpak te komen.

In de komende beleidsperiode zullen de gemeenten, in samenwerking met de Veiligheidshuizen en de politie, focus aanbrengen op een betere registratie van alcohol- en drugsgebruik bij incidenten. Vervolgens gaan we op basis van een gezamenlijke analyse aangevuld met gegevens van andere partners een passende aanpak van dit probleem verder verkennen. Gemeenten beschikken veelal al over een alcoholpreventiebeleid voor jongeren.

Hoe moeilijk het ook is, we zullen samen met betrokkenen, o.a. jongeren en deskundigen (instituten en partijen) op basis van een gedegen onderzoek een weg vinden om dit probleem aan de voorkant beter te stroomlijnen.

Een andere punt dat meer gezamenlijke aandacht vraagt, zijn overlastmeldingen, en dan vooral meldingen waarachter een bredere sociale problematiek schuilgaat. De politie krijgt veel meldingen

binnen van overlast waar zij zelf weinig kan bijdragen aan de oplossing, bijvoorbeeld omdat sprake is van psychiatrische of sociale problematiek. De sleutel tot de oplossing ligt dan veel eerder bij de zorg- en hulpverlening. Opvallend vaak gaat het om enkele mensen die heel veel overlast veroorzaken. Een persoons- of systeemgerichte integrale benadering is dan van belang. In de gebiedsscans wordt vrij veel aandacht besteed aan overlast, het is het grootste 'volumedelict': in sommige gemeenten ervaren wijkagenten ook een toename van overlast, hoewel dit niet altijd met cijfers kan worden onderbouwd. De overlast veroorzaakt door personen met een achterliggende psychiatrische of sociale problematiek zou in de beleidsperiode 2015 – 2018 verder kunnen toenemen door verschillende ontwikkelingen.

- Ten eerste de ambulantisering in de GGZ. Dit terwijl het aantal GGZ-gerelateerde meldingen altijd al hoog is: jaarlijks zijn dit er in Noord-Nederland tussen de 22.000 en 25.000 (verwarde personen, vermissingen van mensen met een RM, assistenties in GGZ-klinieken en bij IBS).
- Ten tweede de ontwikkeling naar een 'participatiemaatschappij': bij het toekennen van hulp wordt eerst gekeken wat mensen zelf kunnen en wat de directe omgeving kan oppakken, voordat er aanspraak kan worden gemaakt op gefinancierde hulpverlening. Dat zou effect kunnen hebben op kwetsbare overlastveroorzakers.

Voor de aanpak zijn primair gemeenten aan zet: met de decentralisatie van bevoegdheden in het kader van zorg, werk en inkomen, en jeugdzorg, krijgen gemeenten ook meer instrumenten in handen om oplossingen te bieden. Partners als politie en OM kunnen daarbij behulpzaam zijn.

De stijgende (overlast)problematiek van verwarde personen (al dan niet met psychiatrische stoornissen) lijkt voornamelijk op het niveau van gemeenten, provincies of Noord-Nederland niet tot een oplossing te leiden. Via de lijn van de VNG c.q. de G32 wordt dit thema besproken met de verantwoordelijke ministeries met als doel gezamenlijk tot een afdoende oplossing te komen.

6.4 Slachtoffers centraal

Onze inspanningen zijn uiteraard gericht op het voorkomen dat inwoners slachtoffer worden van criminaliteit, maar als iemand toch slachtoffer wordt, hebben we hier veel aandacht voor.

Terugblik

Het strafproces is van oorsprong dadergericht. Hierdoor voelden veel slachtoffers zich onvoldoende erkend. De afgelopen jaren is de aandacht voor het slachtoffer in het publieke en politieke debat aanzienlijk toegenomen. Eén en ander heeft in het strafrechtelijke domein geleid tot nieuwe wetgeving, die meer rechten voor slachtoffers regelt. Een spilfunctie in de uitvoering van deze wetgeving is weggelegd voor Slachtofferhulp Nederland. Naast de zorg voor slachtoffers binnen de kaders van een strafproces, liggen er ook volop mogelijkheden voor partners om aandacht te hebben voor belangen van slachtoffers; persoonlijk contact, een luisterend oor en steun kunnen een verschil maken.

Een aantal jaren terug is de politie gestart met de invoering van het dienstverleningsconcept om burgers een kwalitatief hoogwaardige, eenduidige en uniforme dienstverlening aan te bieden. Het dienstverleningsconcept heeft een brede werking en omvat alle diensten die aan burgers worden aangeboden en alle contactkanalen die zijn of worden ingericht. In de komende jaren wordt dit dienstverleningsconcept uitgebreid en verbeterd.

Ontwikkelingen

Er zijn wetswijzigingen doorgevoerd met betrekking tot de regeling omtrent processtukken, uitbreiding van mogelijkheden tot het uitoefenen van het spreekrecht en invoering van de mogelijkheid tot het leggen van conservatoir beslag voor de schadevergoedingsmaatregel. Er staat nog een aantal nieuwe wijzigingen op stapel.

Verder worden de rechten van slachtoffers verankerd in de ZSM werkwijze. Een zaak kan pas binnen het ZSM-proces door de officier worden afgedaan indien de gevolgen voor en de wensen van het slachtoffer bekend zijn. De rechten van slachtoffers op het gebied van informatie, schade en bejegening, zoals beschreven in de wet Versterking Positie Slachtoffers (VPS), zijn daarmee gewaarborgd.

Ambitie

Belangen van slachtoffers staan voor ons centraal. We verankeren rechten en bejegening van slachtoffers in onze werkwijzen en ketenbenadering.

Aanpak

- Alle slachtoffers worden door de politie doorverwezen naar Slachtofferhulp Nederland.
- Verbetering van de slachtofferzorg door bundeling van activiteiten van politie, OM en Slachtofferzorg door middel van het slachtofferloket.
- Informatieverstrekking aan slachtoffers is pro-actief en integraal. Slachtoffers houden zo in de verschillende fases van het opsporings- en vervolgingsproces zicht op het proces.
- Alle slachtoffers worden in de gelegenheid gesteld hun wensen in het strafproces kenbaar te maken. Slachtoffers die schadeloos gesteld wensen te worden, worden hierbij in een zo vroeg mogelijk stadium ondersteund.
- Alle slachtoffers bij wie de verdachte na vervolging is aangemerkt als dader, worden gewezen op de mogelijkheid van slachtoffer-dadergesprekken.
- Om te komen tot slimmere, meer gerichte preventiemaatregelen wordt onderzocht in hoeverre er patronen van herhaling van slachtofferschap bestaan.
- Uitbreiden en verbeteren van het dienstverleningsconcept politie in Noord-Nederland (o.a. huisvesting, 2D/3D).

6.5 Persoonsgerichte aanpak

Veiligheidspartners zetten in op het verder optimaliseren van de persoonsgerichte aanpak (PGA). PGA heeft als doel recidive te voorkomen en zo een daling van criminaliteit en overlast te bereiken. Hiertoe richt de aanpak zich op een zeer brede doelgroep, zoals veel- en meerplegers, plegers van high impact crimes, criminele of ernstig overlastgevendende jongeren en ex-gedetineerden. Met maatwerk in straf en strafafdoening (via ZSM) en op de persoon afgestemde interventies, zorg- en hulpverlening, moet bereikt worden dat patronen van criminaliteit worden doorbroken, recidive voorkomen en daders geresocialiseerd worden. Alle deelnemers handelen proactief, leveren informatie en zorgen dat die wordt vastgelegd. Alleen dan is het mogelijk om achterliggende problemen van personen structureel aan te pakken en hun gedrag positief te beïnvloeden. Indien nodig wordt hulpverlening ondersteund door effectieve dwang- en drangmaatregelen, bijvoorbeeld via het strafrecht, het civielrecht en leerplicht.

Terugblik

In het vorige beleidsplan is nadrukkelijk de overstap van zaakgericht werken naar de persoongerichte aanpak gemaakt. Ervaringen met de persoongerichte aanpak laten een duidelijke verbetering zien. Het aantal zeer actieve veelplegers is landelijk met bijna een kwart teruggebracht (periode 2003-2011). Ook in de categorie 18- tot 24-jarige veelplegers is sinds 2010 voor het eerst een daling te zien. Na een continue stijging tussen 2003 en 2010, is het aantal jonge veelplegers in 2011 met vijf procent gedaald.

Ontwikkelingen

De grote veranderingen die in het kader van de decentralisaties op gemeenten afkomen, hebben effect op alle inwoners. Diezelfde inwoners rekenen op meer eigen beslisruimte en zijn bereid om daarvoor initiatieven te nemen. In dit kader verwachten wij ook van onze doelgroepen een zelfde houding/instelling. Meer dan in het verleden krijgen de veiligheidshuizen een belangrijke voorwaardenschepende rol in de ondersteuning van de gebiedsgebonden sociale teams.

De meerwaarde van de persoongerichte (veelal) integrale aanpak zal o.a. via zogenaamde veldtafels verder vorm gaan krijgen. Waarbij de komende jaren enerzijds nadrukkelijk gekozen wordt voor eigen verantwoordelijkheid, maar tegelijkertijd ook - indien noodzakelijk - meer nadruk komt te liggen op het afdwingen van zorg. Een koppeling van strafrecht, bestuursrecht, civielrecht en bestuurlijke sancties geeft de mogelijkheid om op de persoon of groep gerichte effectieve dwang- en drangmaatregelen af te dwingen en af te komen van de vrijblijvendheid.

Ambitie

Door een persoonsgerichte aanpak recidive voorkomen en zo een daling van criminaliteit en overlast te bereiken.

Aanpak

- Goede analyse en informatiedeling: Voor een sluitende aanpak is een compleet beeld van een verdachte nodig. De partners in het Veiligheidshuis doen er alles aan om een compleet beeld te krijgen van o.a. gezins- en leefsituatie, opleiding, eventuele verslavingen en schulden en het verleden van verdachten. Die informatie leggen ze vast in het informatiesysteem KEDO.
- Indien nodig wordt hulpverlening ondersteund door effectieve dwang- en drangmaatregelen, bijvoorbeeld via het strafrecht, het civiel-recht en leerplicht.
- Maatwerk, integraal en proactief: in nauw samenspel met partners zoals politie, OM, belastingdienst, sociale recherche, handhaving.
- Aandacht voor aanpak georganiseerde criminaliteit en mobiele dadergroepen, incl. jeugdgroepen.
- Focus op hotspots en hotshots (gerichte interventies).
- Alert zijn op signalen van afwijkingen bij bestaande casussen of nieuwe instroom (nieuwe casussen).

6.6 Bestuursrechtelijke aanpak

De afgelopen jaren heeft de burgemeester meer en meer bevoegdheden gekregen om overlast aan te pakken en daarmee de openbare orde te handhaven. Veelvuldig gehanteerde bevoegdheden zijn de inzet van noodverordening cq noodbevel om de openbare orde te herstellen. Daarnaast wordt ook veel gebruik gemaakt van de wet MBVEO om (voetbal)overlast te bestrijden, maar ook de APV kan hiervoor worden benut. De bestuursrechtelijke aanpak van woonoverlast en/of drugoverlast en -handel vanuit panden vindt plaats met inzet van respectievelijk de wet Victoria, 13b Opiumwet; ook hier kan de gemeentelijke APV ingezet worden. Naast deze bevoegdheden heeft de gemeente de rol van vergunningverlener bijvoorbeeld bij prostitutiepanden, kamerverhuurpanden, coffeeshops, cafés, evenementen etc. In het kader van het tegengaan van (georganiseerde) criminaliteit is de Wet Bibob een belangrijk instrument.

Terugblik

De effectieve inzet van de genoemde bevoegden is alleen maar mogelijk als er een goed politiedossier ligt, waarin objectieve, concreet beschreven feiten staan op basis waarvan de burgemeester kan besluiten zijn bevoegdheden in te zetten. Tevens is een dergelijk dossier nodig voor het vervolgproces van bezwaarschriftenprocedures of een aangevraagde voorlopige voorziening bij de rechtbank.

De inzet van bestuursrechtelijke bevoegdheden geeft een duidelijk corrigerend signaal af om de orde te herstellen en zijn nadrukkelijk niet als straf bedoeld. Het OM heeft die rol wel en daarom is de intensieve samenwerking, politie, OM en gemeente hierbij van wezenlijk belang.

Ontwikkelingen

Niet alle gemeenten hebben dagelijks te maken met de inzet van genoemde bevoegdheden. In Noord-Nederland wordt sinds 2013 samen met de veiligheidshuizen, de Thorbecke Academie (NHL Leeuwarden) en de Rijksuniversiteit Groningen, politie, OM, RIEC en diverse participerende gemeenten gewerkt aan het vergroten van kennis en expertise op gebied van inzet bestuurlijke bevoegdheden/instrumenten. Hiertoe wordt een toolkit ontwikkeld. Daarnaast worden middels de methodiek 'mindmaps' te volgen processen in kaart gebracht, voorzien van voorbeeldbrieven, protocollen en procedures.

De uitwerking van de verschillende thema's (woonoverlast, drugoverlast bestuursrechtelijke aanpak jeugd, maar ook evenementen) wordt uitgevoerd door studenten onder begeleiding van docenten van de Thorbecke Academie en leden van de genoemde werkgroep. Toetsing van de instrumenten vindt plaats bij nog nader te bepalen gemeenten in Noord-Nederland.

Borging van de ontwikkelde instrumenten en ontsluiting via het web vindt plaats bij het landelijk Centrum voor Criminaliteit en Veiligheid (het CCV).

Ambitie

In 2018 hebben alle gemeenten in Noord-Nederland de kennis en expertise in huis om bestuurlijke instrumenten effectief in te zetten. De politie levert goede informatie (politiedossier) die nodig is voor de inzet van bestuurlijke instrumenten door de burgemeester.

Aanpak

- De werkgroep ontwikkelt instrumenten en laat deze toetsen bij gemeenten met verschillende grootte en problematiek.
- De politie draagt zorg voor kennis en expertise voor het vervaardigen van bestuurlijke rapportages die voldoen aan de criteria en het burgemeestersbesluit voldoende ondersteunen.
- Gemeenten en politie ontwikkelen protocollen om een soepele en snelle informatiestroom vanuit politie naar gemeenten te laten lopen.

CONCEPT

7. Sterkteverdeling eenheid Noord-Nederland

Bijlage 1 geeft de verdeling van de sterkte voor de eenheid Noord-Nederland over de onderdelen. Voor deze formatiegegevens geldt het voorbehoud van laatste overleg tussen korpsleiding en centrale ondernemingsraad over de uitvoering van de reorganisatie. Marginale wijzigingen zijn eventueel nog mogelijk.

Bijlage 2 geeft de verdeling van de operationele sterkte beschikbaar voor de basisteams over elk van de basisteams afzonderlijk. Hetzelfde vindt plaats voor de sterkte beschikbaar voor de districtsrecherche. Voor de basisteams wordt de sterkte van de volledige opgeleide medewerkers (regulier) steeds weergegeven in drie stappen. Dit zijn de stappen van gefaseerd toegroeien naar de sterkteverdeling zoals in mei 2013 bestuurlijk overeengekomen.

Stap 1 loopt tot het moment waarop het eerste onderhoud aan het sterkteverdeelinstrument voor de basisteams is afgerond. Volgens afspraak is dat uiterlijk in de eerste helft van 2016. Stap 2 wordt vervolgens gezet in de loop van 2016 of in 2017. Stap 3 wordt gezet in 2018. Gepleegd onderhoud aan het verdeelinstrument leidt tot een geactualiseerd stappenschema, dat vertrekt vanuit de sterktes volgens stap 1.

De weergegeven sterktes voor wijkagenten per basisteam worden gerealiseerd in 2015. Vanuit de historie heeft district Groningen op dit moment meer wijkagenten dan de bijlage weergeeft, en de districten Drenthe en Fryslân minder.

De robuuste basisteams zijn het fundament van de politie en zijn onder normale omstandigheden in staat zelfstandig de werkzaamheden binnen hun werkgebied uit te voeren. Wanneer sprake is van problemen die naar aard of omvang de reguliere mogelijkheden van een basisteam overstijgen, kan een beroep worden gedaan op het districtelijke flexteam. Het flexteam biedt tijdelijke ondersteuning en wordt probleemgericht ingezet op zowel handhavings- als opsporingstaken. Op deze wijze kan de politie flexibel en slagvaardig inspelen op (acute) veiligheidsproblemen. In de lokale driehoek worden kaderstellende afspraken gemaakt over de inzet van het flexteam (de WAT-vraag). Keuzes betreffende de dagelijkse inzet van het flexteam en de wijze waarop dit gebeurt (de HOE-vraag) worden gemaakt door de districtsleiding en flexteamleiding. De met het bevoegd gezag afgesproken prioriteiten vormen het kader waarbinnen die keuzes gemaakt worden.

De verdeling van de sterktes voor flexteams is 35 fte district Fryslân (20 fte regulier, 15 fte aspiranten), 35 fte district Groningen (20 fte regulier, 15 fte aspiranten) en 30 fte district Drenthe (20 fte regulier, 10 fte aspiranten).

Bijlage 1: Verdeling politiesterke Noord-Nederland

Formatie 2015/2016 in fte*

	OS reg	OS asp	NOS	totaal
Districten				
basisteams	1812,5	366,0	16,0	2194,5
flexteams	60,0	40,0		100,0
districtsrecherche	273,5	20,0		293,5
leiding en secretariaat	6,0		3,0	9,0
totaal districten	2152,0	426,0	19,0	2597,0
Dienst Regionaal Operationeel Centrum				
meldkamer politie	73,0	1,0		74,0
leiding en secretariaat	1,5		1,0	2,5
totaal dienst	74,5	1,0	1,0	76,5
Dienst Regionale Recherche				
generieke opsporing	95,0	3,0		98,0
thematische opsporing	122,5			122,5
vreemdelingenpolitie	152,5	1,0		153,5
opsporingsondersteuning	208,7			208,7
leiding en secretariaat	2,0		1,0	3,0
totaal dienst	580,7	4,0	1,0	585,7
Dienst Regionale Informatieorganisatie				
informatieknooppunten	77,0			77,0
analyse en onderzoek	30,0	5,0		35,0
regionale informatie	76,0			76,0
inwinning	46,0			46,0
RID-WIV	16,0			16,0
Business Intelligence en Kwaliteit	2,0		5,0	7,0
leiding en secretariaat	2,0		1,0	3,0
totaal dienst	249,0	5,0	6,0	260,0
Dienst Regionale Operationele Samenwerking				
crisisbeheersing/evenementen/honden	52,0			52,0
infrastructuur	120,5			120,5
regionaal servicecentrum	75,0			75,0
arrestantentaken	144,0	4,0		148,0
coördinatietaken/KC-taken	35,0		0,5	35,5
leiding en secretariaat	2,0		1,0	3,0
totaal dienst	428,5	4,0	1,5	434,0
Dienst Regionale Bedrijfsvoering				
planning en capaciteitsmanagement			39,0	39,0
leiding			1,0	1,0
totaal dienst			40,0	40,0
Staf				
politieprofessie	16,0		3,0	19,0
control			15,5	15,5
bestuursondersteuning	11,0		18,3	29,3
veiligheid, integriteit en klachten	12,0		12,0	24,0
communicatie			17,0	17,0
leiding	1,0			1,0
totaal staf	40,0	0,0	65,8	105,8
Regioleiding				
totaal leiding	4,0			4,0
Totaal regionale eenheid	3528,7	440,0	134,3	4103,0

* onder voorbehoud finale besluitvorming ivm reorganisatie (marginale wijzigingen eventueel mogelijk)

OS = operationele sterkte, NOS = niet-operationele sterkte

reg = reguliere sterkte (volledig opgeleide medewerkers), asp = aspiranten (nog in opleiding)

Bijlage 2: Verdeling operationele politiesterke basisteams en districtsrecherche

Elk basisteam heeft naast de weergegeven sterktes 1 fte voor secretariaat (niet-operationeel)

	stap 1	stap 2	formatie (stap 3)			totaal
	regulier	regulier	regulier	wv wijk	aspirant	
District Fryslân						
A1 Noordwest Fryslân	96,5	96,5	96,5	17,0	19,5	116,0
A2 Noordoost Fryslân	118,0	118,0	118,0	23,5	24,0	142,0
A3 Oost Fryslân	84,4	79,4	74,5	17,0	15,0	89,5
A4 Zuidoost Fryslân	97,0	97,4	98,0	21,0	19,5	117,5
A5 Sneek	149,5	146,5	142,5	29,0	29,0	171,5
A6 Leeuwarden	145,6	145,6	144,0	23,5	29,0	173,0
totaal basisteams	691,0	683,4	673,5	131,0	136,0	809,5
districtsrecherche	n.v.t.	n.v.t.	82,5		7,0	89,5
District Groningen						
B1 Ommelanden West	95,0	95,0	95,0	18,5	19,5	114,5
B2 Ommelanden Noord	87,0	82,6	78,0	15,5	15,5	93,5
B3 Ommelanden Oost	105,7	103,0	100,0	20,0	20,0	120,0
B4 Ommelanden Midden	103,3	99,1	95,0	20,0	19,0	114,0
B5 Groningen Zuid	87,0	92,2	97,5	15,5	19,5	117,0
B6 Groningen Centrum	103,8	110,2	116,5	10,5	23,5	140,0
B7 Groningen Noord	98,1	104,0	110,0	17,5	22,5	132,5
totaal basisteams	680,0	686,1	692,0	117,5	139,5	831,5
districtsrecherche	n.v.t.	n.v.t.	121,0		8,0	129,0
District Drenthe						
C1 Noord Drenthe	138,5	138,5	138,5	31,0	28,0	166,5
C2 Zuidoost Drenthe	153,9	155,5	159,5	33,5	32,5	192,0
C3 Zuidwest Drenthe	149,0	149,0	149,0	32,5	30,0	179,0
totaal basisteams	441,4	443,0	447,0	97,0	90,5	537,5
districtsrecherche	n.v.t.	n.v.t.	70,0		5,0	75,0
Eenheid Noord-Nederland						
totaal basisteams	1812,5	1812,5	1812,5	345,5	366,0	2178,5
totaal districtsrecherche	n.v.t.	n.v.t.	273,5		20,0	293,5

- reguliere operationele sterkte is sterkte van volledig opgeleide medewerkers, aspiranten zijn nog in opleiding.
- wijk = wijkagenten.

- Het RBPO heeft in mei 2013 een sterkteverdeling over de basisteams vastgesteld. Deze sterkteverdeling geeft enkele grotere mutaties ten opzichte van de verdeling in de formaties van de drie voormalige regiokorpsen. Afsproken werd dat de feitelijke sterkte in drie stappen toegroeit naar de sterkteverdeling in de formatie. Stap 1 loopt tot het moment van afronding van het eerste onderhoud aan het sterkteverdelingsinstrument voor de basisteams, uiterlijk in de eerste helft van 2016. Stap 2 wordt vervolgens gezet in 2016/2017. Stap 3 wordt gezet in 2018. Gepleegd onderhoud aan het verdeelingsinstrument leidt tot een geactualiseerd stappenschema, dat vertrekt vanuit de sterktes volgens stap 1.

- In de sterktecijfers zijn niet zichtbaar de in het basisteam werkzame informatiemedewerkers (37 fte, organiek ondergebracht in specialistische dienst, groei met 18,5 fte ten opzichte van de formaties in de drie voormalige regiokorpsen), het grotere beroep dat de basisteams in district Fryslân kunnen doen op inzet van specialistische diensten (extra inzet van 22,5 fte), het in het vervolg regionaal opvangen van de inzetbehoefte van het basisteam Sneek in de zomermaanden en de verschuiving in bijdrage aan de bezetting van de noodhulp tussen de basisteams Ommelanden West en Ommelanden Noord (5 fte van Noord naar West).

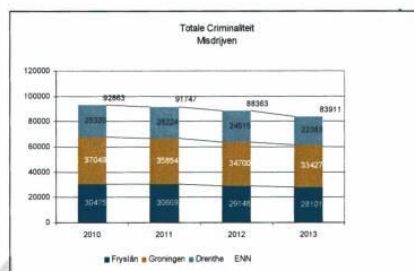

Bijlage 3: Veiligheidsbeeld Noord-Nederland

Uit de integrale veiligheidsmonitor (IVM) blijkt dat het onveiligheidsgevoel van inwoners van Groningen, Fryslân en Drenthe al jaren lager is dan het landelijk gemiddelde. Dit gegeven gecombineerd met informatie uit politiestructuren leiden tot het veiligheidsbeeld Noord-Nederland. Het veiligheidsbeeld is gebruikt om de noordelijke prioriteiten op het terrein van veiligheid te valideren. Vergelijking van aantallen aangiften leent zich voor het aangeven van trends. In dit veiligheidsbeeld gebruiken we hiervoor de periode 2010 t/m 2013.

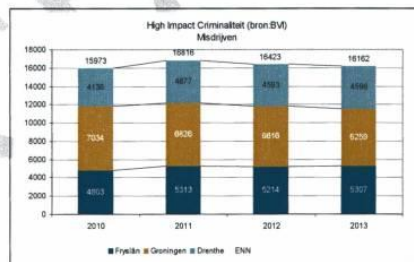
Totale criminaliteit

Het totaal aantal misdrijven in Noord-Nederland vertoont in de afgelopen vier een daling van 10%. Deze trend geldt voor Noord-Nederland als totaal, als ook voor de afzonderlijke provincies.

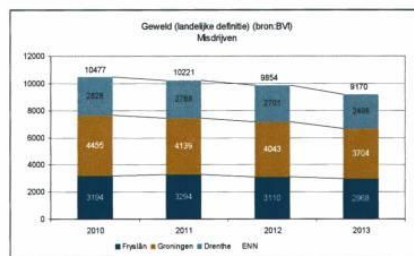
Totaal aantal High Impact Crimes

Woninginbraak, straatroof, geweld en overvallen zijn delicten met een grote impact op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de maatschappij. (high impactcriminaliteit). De ontwikkeling van de high impact misdrijven vertoont in Noord-Nederland, na een stijging in 2011 in de daarop volgende jaren een lichte daling.

Binnen de high impact misdrijven zien we de grootste stijging van het aantal misdrijven bij de **woninginbraken**; ten opzichte van 2010 is in 2013 een stijging te zien van 34%. In Drenthe is de stijging het grootst en ook in Fryslân is de stijging fors, terwijl in Groningen de stijging beperkt bleef. Fryslân heeft het hoogste aantal woninginbraken.

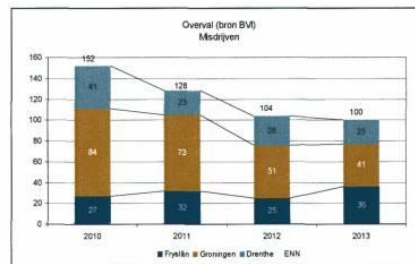
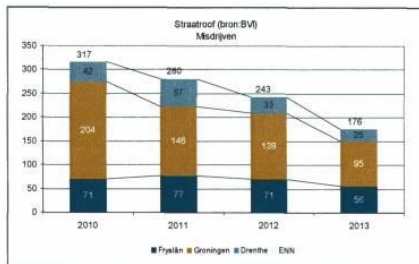
Het grootste aandeel binnen de high impact misdrijven wordt gevormd door **geweldd misdrijven**. Het aantal misdrijven blijft dalen in Noord-Nederland. In 2013 is de daling 12% t.o.v. 2010. Deze trend is in alle drie de provincies in meer of mindere mate te zien (Groningen 17%, Drenthe 12% en Fryslân 7%).

Collegiebrief - Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2015-2018 Noord Nederland

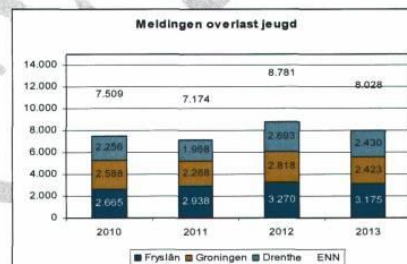

Straatroven en overvallen zijn de delicten die binnen de high impact misdrijven het minst voorkomen. In Noord-Nederland zien we bij beide delicten sinds 2010 een dalende trend. De daling is voor straatroven in alle drie de provincies waarneembaar. Bij overvallen zien we in Groningen en Drenthe een dalende trend en in Fryslân een stijgende trend.

Jeugd

Het totaal aantal geregistreerde meldingen van overlast jeugd geeft in Noord-Nederland een onrustig beeld. Na een daling in 2011 is er in het jaar daarop een forse stijging. In 2013 zien we weer een daling. Deze trend is ook zichtbaar in Groningen en Drenthe. In Fryslân zien we in 2011, 2013 en 2013 een stijging. In 2013 is hier ook een daling zichtbaar.

Problematische jeugdgroepen

Noord-Nederland kent geen hardnekkige, criminele jeugdgroepen. Wel zijn er hinderlijke en overlastgevendende jeugdgroepen. In 2013 heeft op drie momenten (januari, juni december) een inventarisatie plaatsgevonden.

problematische jeugdgroepen 2013	Groningen	Friesland	Drenthe
Januari	15	31	12
Juni	16	17	20
December	10	33	15

Collegedebrief - Voortgangsrapportage 2014 II en sleutelprojectenrapportage april - . . .

Onderwerp Voortgangsrapportage 2014-II en
Sleutelrapportage april - juli 2014

Steller MFP Ermers

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 77 52 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk 4628799

Datum 14-10-2014 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een bijgestelde prognose van het resultaat over 2014. Tevens informeren wij u over de realisatie van de bezuinigingen en geven wij de stand van zaken weer van de door uw raad aangemerkte sleutelprojecten (april – juli 2014).

Net als bij de eerste voortgangsrapportage van dit jaar is een aantal rapportages gebundeld. Wij bieden u de volgende rapportages aan:

- Voortgangsrapportage 2014-II (VGR 2014-II)
- Sleutelprojectenrapportage april – juli 2014

De rapportages zijn opgenomen in de bijlagen van deze brief. Het verschil met de eerste voortgangsrapportage is dat er geen aparte bezuinigingsrapportage is opgenomen. De stand van zaken rondom de bezuinigingen maakt deel uit van de VGR 2014-II in het onderdeel 'Bijlage Bedrijfsvoering'. De rapportages zijn afzonderlijk voorzien van een samenvatting.

De tweede voortgangsrapportage heeft de functie van (bij)sturingsinstrument en het verstrekken van volledige, juiste en actuele informatie over de stand van zaken en voortgang van de begroting. Deze tweede voortgangsrapportage is de laatste rapportage van het boekjaar 2014. Voor uw raad is voorliggende prognose een indicatie van het resultaat dat bij de gemeenterekening 2014 behaald wordt. We zullen straks bij de gemeenterekening 2014, ten behoeve van de beoordeling van de voorspelbaarheid van ons (financiële) resultaat, de werkelijke realisatie vergelijken met de resultaten in deze rapportage.

Aard van de rapportages

Terugkijken en vooruitkijken

Een voortgangsrapportage geeft zowel een terugblik als een vooruitblik. Vanuit de realisatie tot en met juni 2014 wordt een inschatting gegeven van de verwachte resultaten van zowel de financiën als de beleidsdoelstellingen van de

gemeente over 2014. Daar waar we inschatten dat we bezuinigingen in 2014 niet realiseren, zijn deze opgenomen in het verwachte resultaat. Verder gaan we in op de stand van zaken van de bedrijfsvoering, zoals de nog niet afgehandelde aanbevelingen van de accountant en rekenkamer, het verloop van de post onvoorzien, de personele inzet en de externe inhuur.

De sleutelprojectenrapportage gaat over de realisatie van de projecten in de periode april tot juli 2014. Hierin kijken we vooral terug met uitzondering van de stand van de kredieten en de risico's. Wanneer uw raad na juni nog kredieten heeft vastgesteld, geven wij deze ook weer. Daarnaast gaan we in op de belangrijkste risico's. In de sleutelprojectenrapportage zijn de wijzigingen ten opzichte van de vorige rapportage grijs gearceerd.

Stand van zaken en afwijkingen

De sleutelprojectenrapportage geeft de stand van zaken weer. De voortgangsrapportage is vooral gericht op de afwijkingen van beleid en financiën. Het onderdeel bezuinigingen geeft de stand van zaken per peildatum weer. Het kan zijn dat een bezuiniging als niet gerealiseerd is opgenomen maar dat we verwachten in 2014 de bezuiniging nog wel te realiseren. In dat geval wordt in deze voortgangsrapportage geen resultaat gemeld.

Rapportage over de paragrafen die uw raad heeft ingesteld

In de voortgangsrapportage rapporteren we over de voortgang van de programma's. Daarnaast heeft uw raad gekozen om, naast de verplichte paragrafen, drie belangrijke thema's/dwarsdoorsneden van de begroting als paragraaf aan te merken: duurzaamheid, stadsdelen en ontwikkeling sociaal domein. Wij hebben deze paragrafen eveneens opgenomen in de voortgangsrapportage.

Belangrijkste bevindingen bij de gemelde afwijkingen

We verwachten een nadeel van 1,0 miljoen euro

De belangrijkste onderdelen van het verwachte resultaat 2014 zijn:

▪ Armoedemiddelen	1,0 V
▪ Afvalstoffenheffing	1,0 V
▪ Verkoop aandelen Attero	1,7 V
▪ Algemene uitkering	0,7 V
▪ Niet gerealiseerde bezuinigingen	-1,7 N
▪ Bijzondere bijstand	1,1 V
▪ Borg: budget stormschade	0,6 V
▪ Bouwleges	-1,8 N
▪ Extra Beleid (o.a. Buig, Parkeren, Wmo, bedrijfsvoering)	4,2 V
▪ Grondexploitaties	-5,5 N
▪ Nacalculatie Langmangelden	0,7 V
▪ Diverse leges	-0,7 N
▪ Afwaardering aandelen Martiniplaza	-1,3 N
▪ Voorziening huur Europaweg	-3,7 N
▪ Wmo (o.a. Huishoudelijke hulp in natura en PGB)	1,6 V
▪ Diverse kleinere voor- en nadelen	1,1 V
	-1,0 N

Deze onderdelen worden in de voortgangsrapportage toegelicht. Eén onderdeel willen we hier echter kort toelichten. Dit betreft de vorming van de voorziening voor de huur Europaweg.

Omdat de locatie aan de Europaweg m.i.v. 1 september jl. niet meer in gebruik is, moet vanuit verslagleggingsregels voor de resterende huurverplichtingen een voorziening worden getroffen (analoog aan de voorzieningen voor de Eendrachtsskade en de Waagstraat bij de gemeenterekening 2013). De totale huurverplichting tot 2018 bedraagt 3,7 miljoen euro. Voor deze huur hebben we in de begrotingen tot 2018 budgetten staan. Deze budgetten gebruiken we als dekking voor de vorming van deze voorziening. Hiermee is er over een aantal jaren gerekend per saldo geen resultaat.

In de eerste voortgangsrapportage (VGR 2014-I) prognosticeerden we een voordeel van 6,2 miljoen euro. Een prognose van 1,0 miljoen nadelig betekent een verslechtering van 7,2 miljoen euro. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de VGR 2014-I zijn:

▪ Armoedemiddelen	1,0	V
▪ Afvalstoffenheffing	1,0	V
▪ Verkoop aandelen Attero	1,7	V
▪ Bouwleges	-0,9	N
▪ Extra Beleid	-1,6	N
▪ Grondexploitaties	-5,5	N
▪ Afwaardering aandelen Martiniplaza	-1,3	N
▪ Voorziening huur Europaweg	-3,7	N
▪ Overige afwijkingen	2,1	V
	-7,2	N

Besteedbaar resultaat

Het besteedbare resultaat bedraagt 1,7 miljoen euro voordelig. Het verschil tussen het gerealiseerde resultaat en de besteedbaarheid wordt verklaard doordat een aantal resultaten met reserves verrekend worden dan wel anders gedekt worden. Om van het geprognosticeerde tot het besteedbare resultaat te komen, verrekenen we de volgende posten:

Verwacht resultaat	-/- 1,0
1. Afwaardering aandelen Martiniplaza	+/+ 1,3
2. Wmo / Wtcg	-/- 2,1
3. Armoedemiddelen	-/- 1,0
4. Grondexploitaties	+/+ 5,5
5. Voorziening Europaweg	+/+ 1,2
6. Afvalstoffenheffing	-/- 1,0
7. Overige	-/- 1,2
Besteedbaar resultaat	+/+ 1,7

Frictiekosten en programma Van Werk naar Werk

Vanwege de organisatie ontwikkelingen hebben we in de gemeentebegroting 2014 rekening gehouden met frictiekosten van 23,4 miljoen euro voor een periode van vier jaar (2014-2017). Voor de jaarschijf 2014 heeft u 13,7 miljoen extra beleid beschikbaar gesteld voor de verwachte herplaatsers van de diverse reorganisaties. Het programma Van Werk naar Werk vormt binnen de gemeentelijke organisatie het hart van de mobiliteit. Binnen dit programma worden herplaatsers (tijdelijk dan wel definitief) geplaatst. Er zijn inmiddels 19 herplaatsers structureel geplaatst en 68 herplaatsers zitten op tijdelijke functies. Er zijn nog 25 herplaatsers niet geplaatst.

Op basis van het huidige aantal herplaatsers, voornamelijk vanuit het SSC, verwachten we in 2014 een bedrag van circa 6,5 miljoen euro niet uit te geven. Dit wordt veroorzaakt door vertraging in een aantal reorganisaties, zoals de samenvoeging SoZaWe/iederz. We verwachten deze frictiekosten dan ook nodig te hebben voor de jaren 2015 en verder. Bij de Begrotingswijzigingen 3e kwartaal komen we met een voorstel om het geld dat we in 2014 niet nodig hebben, toe te voegen aan een reserve.

Voortgang bezuinigingen

In deze voortgangsrapportage geven we de stand van zaken over zowel het bezuinigingspakket 2011-2014 als de bij de begroting 2014 vastgestelde nieuwe taakstellingen voor de periode 2014-2017. Van het bezuinigingspakket 2011-2014 van 45,1 miljoen euro is bijna 86% structureel (38,6 miljoen euro) gerealiseerd. Van het resterende deel wordt dit jaar 9% (4,1 miljoen euro) incidenteel gerealiseerd. 2,4 miljoen oftewel 5% van de taakstelling is nog niet voorzien van structurele of incidentele oplossingen.

Uw raad heeft bij de begroting 2014 nieuwe taakstellingen vastgesteld voor de periode 2014 – 2017. De te realiseren bezuiniging voor 2014 bedraagt 54,9 miljoen euro. Hiervan is bijna 42 miljoen euro incidenteel en bijna 13 miljoen euro structureel. Van de incidentele taakstelling is bijna 27 miljoen (64%) gerealiseerd. De niet gerealiseerde taakstelling ad 15 miljoen euro betreft de nog niet verkochte aandelen Waterbedrijf. Deze geraamde opbrengst sluit aan bij de indicatieve waardering die we samen met de provincie hebben uitgevoerd. We gaan er van uit dat we deze opbrengst dit jaar realiseren

De jaarschijf 2014 van de structurele taakstelling bedraagt 12,9 miljoen euro. Hiervan wordt bijna 72% (9,3 miljoen euro) structureel gerealiseerd. Van het resterende deel wordt bijna 22% dit jaar incidenteel gerealiseerd.

Zoals het er nu uitziet, leidt het niet realiseren tot een nadeel van 1,7 miljoen euro bij de gemeenterekening 2014. Voor de nadere onderbouwing van dit resultaat en de toelichtingen op de taakstellingen die nog niet van een structurele invulling zijn voorzien, verwijzen we naar het onderdeel Rapportage bedrijfsvoering in de VGR 2014-II. We blijven zoeken naar structurele en incidentele oplossingen. In de bepaling van ons weerstandsvermogen houden we rekening met een risico voor het niet realiseren van bezuinigingen.

Een aantal onzekerheden in de raming

De prognose is gebaseerd op de realisatiecijfers tot en met juni en de ontwikkelingen tot medio september. Er is nog wel een aantal onzekerheden ten aanzien van de prognose.

Grondexploitaties

De nadelen bij de grondexploitaties zijn gebaseerd op de algemene analyse van de herziene uitgangspunten bij de grondexploitaties. De effecten hebben we meegenomen bij het opstellen van de gemeentebegroting 2015. Bij de herziening van de onderliggende grondexploitaties kunnen zich nog mee- of tegenvallers voordoen. Daarnaast kijkt de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening mee met de uitgangspunten. De beoordeling van de accountant kan van invloed zijn op het resultaat over 2014.

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2014 II en sleutelprojectenrapportage april - . . .

De effecten voor het weerstandsvermogen nemen we mee in opstelling van de gemeentebegroting 2015. Dit geldt overigens ook voor effecten die de overige geprognosticeerde resultaten op het weerstandsvermogen kunnen hebben.

Verkoop aandelen Waterbedrijf

In de gemeentebegroting 2014 is rekening gehouden met een opbrengst van 15 miljoen euro uit de verkoop van aandelen Waterbedrijf. We voeren hierover verkennende gesprekken met de provincie Groningen. Indien in 2014 geen besluit wordt genomen over de verkoop van de aandelen, ontstaat een nadeel ten opzichte van de begroting.

Bouwleges en Bedrijfsvoering

Het resultaat van de bouwleges (valt de vergunningaanvraag wel of niet in boekjaar 2014) en het resultaat bedrijfsvoering SSC kan afwijken van de raming. We hanteren een bandbreedte van 0,5 tot 1,0 miljoen euro.

Buig

Eind september zijn de macrobudgetten Buig bekend gemaakt. Dit heeft een positief effect voor 2014. Het exacte effect voor dit jaar kon voor deze voortgangsrapportage niet meer bepaald worden. De onzekerheid van deze post ligt tussen de 1 en 2 miljoen euro voordelig.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

INJLAGE

5b

Sleutelprojecten rapportage | April – Juli 2014

INHOUD

Samenvatting	pagina	2
Meerstad	pagina	4
Spoorzone Groningen	pagina	14
Eemskanaalzone	pagina	20
Grote Markt Oostzijde	pagina	28
Europapark	pagina	32
Oosterhamrikzone	pagina	37
Westpoort	pagina	44
Zernike Campus Groningen	pagina	47
Ebbingekwartier en Bodenterrein	pagina	49
Aanpak Ring Zuid	pagina	52
HOV Maatregelen	pagina	57

Samenvatting

De gemeente Groningen werkt aan elf sleutelprojecten, waarover wij uw raad informeren met de voortgangsrapportage Sleutelprojecten. Deze rapportage gaat over de periode april tot en met augustus 2014. De belangrijkste ontwikkelingen in de rapportage hebben we per Programma voor u samengevat. De gearceerde delen in de sleutelprojectenrapportage zijn nieuw ten opzichte van de vorige rapportage.

Programma verkeer en vervoer

Spoorzone Groningen

Belangrijk element in de ontwikkelingsvisie is de uitgesproken wens om het busstation op termijn naar het zuiden te verplaatsen. Hiervoor zijn in de tweede helft van 2014 verschillende modellen uitgewerkt, in relatie tot de voorgenomen aanleg van een spoorkruisende bustunnel.

Van 25 april tot 2 juni 2014 heeft een actieve dialoog plaatsgevonden voor de spoorzone. Alle reacties en planaanpassingen zijn beschreven in de 'reactienota spoorzone Groningen'.

In overleg met Groningen Bereikbaar is onderzocht of de vernieuwing van het Herewegviaduct meerdere jaren kan worden uitgesteld, om daarmee samenloop met de eerste fase ARZ en Paterswoldsewegtunnel te voorkomen. Uit dit onderzoek blijft dat vervanging kan worden uitgesteld tot 2028 indien we in 2015/2016 groot onderhoud met daarna extra onderhoud tot het vervangmoment gaan uitvoeren. Eind 2014 volgt een raadsvoorstel.

Oosterhamrikzone

De Gerrit Krolbrug is afgeschreven en de brug dient opgewaarderd te worden om te voldoen aan de vaarwegeisen in het kader van de Opwaardering Vaarweg Lemmer-Delfzijl. In de planstudie worden ook mogelijkheden onderzocht voor het vinden van een nieuwe verbinding ten gunste van een betere ontsluiting van het UMCG en de noordoostelijke stadswijken. De projectleiding voor de vervanging van de Gerrit Krolbrug is belegd bij de provincie (als gedelegeerd opdrachtgever vanuit het Rijk).

Aanpak Ring Zuid

Op 21 mei 2014 heeft het college een tussenstand van het Tracébesluit, de inrichtingsplannen en de aanleg van de Helperzoomtunnel aan de raad voorgelegd.

De plannen voor de zuidelijke ringweg zijn op een aantal punten aangepast ten opzichte van de ontwerpbesluiten. De aanpassingen komen onder andere voort uit de ingediende zienswijzen en de gesprekken met omwonenden en het bedrijfsleven. Het gaat hierbij zowel om de wijzigingen in het Tracébesluit (waarover de minister beslist) als in de inrichtingsplannen (waarover de gemeente beslist).

In juni heeft de raad een informatieve bijeenkomst gehouden waarbij de Stichting Groningen Verdient Beter en de projectorganisaties een toelichting hebben gegeven op de (bijgestelde) plannen. Daarnaast is er een nieuwe informatiekraant uitgegeven en een informatiemarkt gehouden.

De minister van Infrastructuur en Milieu is bij een positieve uitkomst van deze toetsprocedure voornemens het Tracébesluit op 29 september a.s. in Groningen te komen tekenen. De stuurgroep heeft daarbij aan ons college gevraagd de inrichtingsplannen tegelijkertijd met het TB vast te stellen en voor die tijd een besluit te nemen over de omgevingsvergunning.

Programma wonen

Meerstad

Het aantrekken van de verkoop van kavels en woningen lijkt het gevolg van de nieuwe woonproducten die vorig jaar en in de loop van dit jaar in de markt zijn gezet waardoor het totale bestaande aanbod uitgebreid en er binnen elk segment woningen beschikbaar zijn. Daarnaast zien we dat alle activiteiten in het gebied (het bouwrijp maken van de diverse kavels, de start van de bouw van diverse woningen, het graven van de vaarverbinding en de diverse evenementen en activiteiten in het gebied zoals verkoopmanifestaties, het maisdoolhof en de Meerstad ballonfiesta) geleid heeft tot nieuwe verkopen en tot doorlopende nieuwe opties.

Eemskanaalzone

In november 2014 wordt gestart met de bouw van Kop van Oost II

Oosterhamrikzone

Voor de herontwikkeling van het voormalig UMCG-distributiecentrum met 148 zelfstandige eenheden is een omgevingsvergunning verleend. De woningen aan de Oosterhamrikkade NZ (Locatie B - KUUB/Nijhuis) zijn in augustus 2014 in de verkoop gegaan.

Programma economie

Grote Markt

Het afgelopen kwartaal heeft aannemer BAM de bouwput leeggepompt. Er zijn twee torenkranen geplaatst en de eerste parkeerdekken worden gebouwd. De parkeergarage is eind 2014 constructief gereed, waarna de bouw van het Forum-gebouw van start kan gaan.

Zernike Campus Groningen

De nieuwe stedenbouwkundige visie en GREX voor Zernike zijn begin juli in conceptvorm gepresenteerd aan de stuurgroep. We hopen in november het definitieve voorstel ter besluitvorming te kunnen aanbieden aan de stuurgroep.

Ebbingekwartier

De bouw van een hotel met 350 kamers en 35 beleggershuurwoningen is gepland in het voorjaar van 2015

MEERSTAD

1.VOORTGANG

Meeroevers

Ontwikkelaar	Aantal	Verkocht per 31-03-14	Verkocht per 31-07-14	Toelichting
OCM en VDM	79 projectmatige woningen	64 (63 gepasseerd)	64 (63 gepasseerd)	Wat nu in verkoop staat betreft de laatste vlek die in de verkoop is gekomen, daar is 1 optie.
Bureau Meerstad	59 vrije kavels Meeroevers	20 (16 gepasseerd)	23 (23 gepasseerd)	Er zijn per eind juli 8 opties. Vooral de wat kleinere Talingeneiland kavels blijken beter aan te sluiten bij de behoefte in de huidige woningmarkt.
Bureau Meerstad	10 welstandsvrije kavels Meeroevers	n.v.t.	0 (2 opties)	Is recent in de verkoop gekomen en betreft een geheel nieuw "product".
Bureau Meerstad	14 kavels IJsbaanlocatie			
Gemeente Groningen	13 Energieneutrale woningen	4 (4 gepasseerd)	4 (4 gepasseerd)	
Gemeente Groningen	16 waterwoningen	7 (7 gepasseerd)	9 (7 gepasseerd)	Naar aanleiding van transport van de 1 ^e woningen zijn weer woningen verkocht en nu

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2014 II en sleutelprojectenrapportage april - . . .

				nog 2 opties.
KUUB	10 woningen CPO	2 (3opties)	2 (5 opties)	Nu het terrein bouwrijp is worden neemt de belangstelling weer toe.
HRP	10 woningen	7 (2 opties)	8 (2 opties)	Is nog vrij nieuw in de verkoop, de eerste opties worden omgezet in koop en er worden nieuwe woningen betaald in optie gegeven.
J&R	10 woningen	8 (1 opties)	10 (10 gepasseerd)	Uitverkocht, wordt gewerkt aan een vervolg.
Geveke - starterswoningen	8 starters woningen	4 (2 opties)	5 (1 opties)	Is nog vrij nieuw in de verkoop, de eerste opties worden omgezet in koop.
Vastgoud	17 doorgroeiwoningen	15 (2 opties)	15 (15 gepasseerd)	Loopt voorspoedig, wordt gekeken naar vervolg. Op resterende 2 woningen zit een optie.
BAM – Thuis in Meerstad	38 projectmatige woningen	0 (24 opties)	25 (8 opties)	Opties worden nu omgezet in koop.
Diverse partijen vlek 18/19	44 woningen	n.v.t.	0 (4 opties)	Bij diverse partijen zijn vanaf 14 juni woningen in de verkoop gekomen, de eerste opties zijn binnen, verwachting is dat dit in het 3 ^e kwartaal tot opties en verkopen gaat leiden.

In de periode maart 2014 tot en met juli 2014 zijn er 34 kavels c.q. woningen verkocht. Daarnaast zijn er per eind juli 2014 35 (betaalde) opties verstrekt, waarvan de verwachting is, dat een groot deel daarvan omgezet wordt in een koopovereenkomst. In de grondexploitatie wordt voor 2014 rekening gehouden met de verkoop van 50 stuks. Op het moment van opstellen van deze rapportage (eind augustus) staat de teller op 48.

De toename is het gevolg van de nieuwe woonproducten die vorig jaar en in de loop van dit jaar in de markt zijn gezet. Hiermee ligt de focus nu op het marktsegment gelegen tussen de € 140.000 en € 285.000 vrij op naam. Hierdoor is het totale bestaande aanbod uitgebreid, waarbij er binnen elk segment woningen beschikbaar zijn. Daarnaast zien we dat alle activiteiten in het gebied (het bouwrijp maken van de diverse kavels, de start van de bouw van diverse woningen, het graven van de vaarverbinding en de diverse evenementen en activiteiten in het gebied zoals verkoopmanifestaties, het maïsdoolhof en de Meerstad ballonfiësta) geleid heeft tot nieuwe verkopen en tot doorlopende nieuwe opties.

Grondexploitatie

In de grondexploitaties van 2011 en 2012 voerden we een aantal forse ingrepen door om de gevolgen van de stagnerende woningmarkt en de veranderde financiële markt op te vangen. De belangrijkste ingrepen waren van programmatische aard. Het totale woningbouwprogramma werd teruggebracht van circa 9.100 naar 6.500 woningen (van gemiddeld 405 naar 250 woningen gemiddeld per jaar, en voor de eerste jaren zelfs in aanvang naar 25 woningen en langzaam oplopend). Het aantal hectares bedrijventerrein ging van 130 naar 75 hectare. Belangrijk uitgangspunt in de grondexploitatie is een grondexploitatie-rente van 3,75%. Dit is thans ook met langlopende leningen afgedekt, waardoor het renterisico voor de eerste 10 jaar beperkt is.

Eind 2013 is de grondexploitatie wederom herzien en vastgesteld. In tegenstelling tot eerdere jaren zijn nauwelijks programmatische of inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Het aanbestedingsvoordeel van de Sontbrug en de daarmee verband houdende lagere bijdrage vanuit Meerstad van circa € 5 miljoen (netto contante waarde) is gebruikt om een deel van het risico van de onzekere meeropbrengst voor plandeel Noord af te dekken.

Het halen van de verkoopopbrengsten zowel in tempo en volume, maar vooral ook prijzen, vormt als gevolg van de hoge boekwaarde ontstaan met de aankopen van grote aantallen hectares grond vanuit het verleden onverminderd het belangrijkste risico voor de grondexploitatie. Naast de beoogde opbrengsten uit de woningverkopen gaat het daarnaast ook om het risico over de beoogde waardevermeerdering van plandeel Noord, de opbrengsten van de bedrijventerreinen en de gecalculerde subsidie-inkomsten. Het totale risico op deze laatste drie posten bevindt zich tussen € 0 en 65 miljoen.

Overigens is een eerste subsidie toegekend voor een totaal bedrag van € 2,5 miljoen bij de provincie Groningen. Deze is gekoppeld aan de belangrijkste investering in de realisatie van de vaarverbinding in het gebied.

De boekwaarde van de grondexploitatie Meerstad Bureau bedraagt per 31 juli 2014 circa € 292 miljoen (per eind maart 2014 was dat circa € 286 miljoen). Naast het verkopen van woningen/kavels (waarvan de financiële afwikkeling voornamelijk pas later plaats zal vinden) bestaan thans de belangrijkste mutaties in de boekwaarde uit de kosten voor de aanleg van de vaarverbinding, het bouwrijp maken van de in verkoop zijnde en binnenkort komende kavels en de rentelasten.

Planologische procedures

▪ **Bestemmingsplan Meerstad Midden**

Op 23 juni 2010 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan over het bestemmingsplan 'Meerstad-Midden' (c.a.). Op een aantal onderdelen na heeft zij zich positief uitgesproken. Goedkeuring is onthouden aan de verkeersbestemming voor de beoogde zuidelijke ontsluitingsweg bij Harkstede. Daarnaast heeft de Raad van State geoordeeld dat er in een straal van 300 meter rondom het 'Grunopark' geen woningen mogen worden gebouwd. Ten slotte is goedkeuring onthouden aan enkele overige (ondergeschikte) onderdelen van het bestemmingsplan.

▪ **Vrijstellingsbesluit Deelplan 1 (Meeroevers)**

De Raad van State heeft het vrijstellingsbesluit in stand gelaten. De ingestelde beroepen zijn niet-ontvankelijk verklaard.

▪ **Ontgrondingvergunning**

De Raad van State heeft de beroepen van twee appellanten tegen de ontgrondingvergunning voor het graven van het meer gegrond verklaard en de vergunning vernietigd. Voor Meeroevers fase 1 vormt dit geen probleem. Daarnaast nam de provincie een machtigingsbesluit voor fase 2 en 3. In december 2010 is door de provincie een nieuwe ontgrondingvergunning voor het gehele gebied opgesteld, waartegen wederom twee beroepen zijn ingediend. De Raad van State heeft hier in de zomer van 2012 een uitspraak op gedaan en deze zijn voor Meerstad positief aangezien ze ongegrond zijn verklaard.

▪ **Uitwerkingsplan Meeroevers I**

Het uitwerkingsplan is in december 2010 onherroepelijk geworden.

▪ **Uitwerkingsplan en Beeldkwaliteitsplan Meeroevers fase IIa**

Het uitwerkingsplan is in oktober 2011 vastgesteld door B&W van Slochteren en is onherroepelijk. Parallel hieraan is het beeldkwaliteitsplan door de GR Meerstad vastgesteld.

- **Uitwerkingsplan IJbaanlocatie**
Het uitwerkingsplan is in maart 2011 vastgesteld door B&W van Slochteren en is onherroepelijk.
- **Bestemmingsplanwijziging heikikkercompensatiegebied**
De bestemmingsplanwijziging is door de Raad van Slochteren vastgesteld in november 2010. Het plan is in februari 2011 in werking getreden (onherroepelijk).
- **Gedeeltelijke herziening Meerstad-Midden**
Voor enkele gedeeltes van het bestemmingsplan Meerstad Midden is een herziening in procedure. In deze gedeeltelijke herziening spelen we in op onder meer geluid, aanlegplaatsen en aanpassing aan nieuwe wetgeving. De gedeeltelijke herziening is in oktober 2011 vastgesteld door de Raad van Slochteren en is onherroepelijk.
- **Uitwerkingsplan school**
Het uitwerkingsplan voor de school is in maart 2012 vastgesteld door B&W van Slochteren en onherroepelijk geworden.
- **Gedeeltelijke herziening waterwoningen Meeroevers I**
Voor de waterwoningen is de begrenzing uit Uitwerkingsplan Meeroevers I gecorrigeerd. Dit correctie uitwerkingsplan is vastgesteld op 22 januari 2013 en onherroepelijk.
- **Uitwerkingsplan Meeroevers IIb (Vlek 14)**
Het uitwerkingsplan voor woonvlek 14 is op 22 januari 2013 vastgesteld en inmiddels ook onherroepelijk.
- **Uitwerkingsplan Vaarverbinding**
Het uitwerkingsplan voor de vaarverbinding tussen Slochterdiep en Woldmeer is op 7 februari 2013 vastgesteld en onherroepelijk.
- **Uitwerkingsplan Meeroevers IIb (Vlek 15 en 16)**
Het uitwerkingsplan voor de woonvlekken 15 en 16 is op 29 oktober 2013 vastgesteld en inmiddels onherroepelijk.
- **Uitwerkingsplan Meeroevers IIb (vlek 16b)**
Het uitwerkingsplan voor woonvlek 16 b (Welstandsvrij bouwen) is op 28 januari 2014 vastgesteld en inmiddels onherroepelijk.
- **Uitwerkingsplan Meeroevers III (vlek 17, 18 en 19)**
Het ontwerp uitwerkingsplan ligt vanaf eind augustus ter inzage. De planning is dit uitwerkingsplan te laten vaststellen eind oktober 2014. Parallel hieraan is een beeldkwaliteitsplan opgesteld.

2. RISICO'S

1. Uitgifte gronden woningbouw en woningbehoefte

Vertraging in zowel volume, tempo en prijs in de uitgifte van kavels voor met name

woningbouw (en daarmee gedeeltelijk ook voor bijbehorende voorzieningen), heeft grote effecten op de grondexploitatie en vormt daarmee dan ook blijvend één van de belangrijkste risico's van de grondexploitatie.

Beheersmaatregel

In de grondexploitaties van 2011 en 2012 zijn de programma's voor wonen fors neerwaarts bijgesteld. Het blijft zaak tijdig in te spelen op woningmarkt ontwikkelingen en flexibel ontwikkelen om zo in vroegtijdig stadium de geraamde opbrengsten uit verkopen te kunnen realiseren.

Dit zal zowel voor volume als prijs continu plaats moeten vinden aan de hand van marktonderzoeken op basis actuele bevolkingsprognoses, etc. en het blijven vergelijken van gerealiseerde marktprijzen met de in de grondexploitatie opgenomen prijzen.

In 2013 zijn de resultaten van de nieuwste woningmarkt inzichten en behoeften bekend geworden en vertaald naar onder andere de woningbouwprogrammering van Meerstad. Er bleek bij het opmaken van deze grex geen aanleiding tot wijziging van het woningbouwprogramma en/of fasering.

Voor de eerste jaren is de voorziening gecontinueerd in de grex 2013, met het oog op de aanhoudende (woning) marktomstandigheden. Herstel van de woningmarkt is van groot belang om te voorkomen dat de geraamde grondopbrengsten onder druk blijven staan. Kritisch monitoren en het tijdig vertalen van de te verwachten nieuwe inzichten zijn essentieel om tijdig maatregelen te treffen.

2. Uitgifte gronden bedrijventerreinen

Vertraging in zowel volume, tempo en prijs in de uitgifte van kavels voor bedrijventerreinen heeft grote effecten op de grondexploitatie en vormt daarmee dan ook één van de belangrijkste risico's van de grondexploitatie.

Beheersmaatregel

In de grondexploitaties 2011 en 2012 zijn de programma's en de fasering van bedrijventerreinen fors neerwaarts bijgesteld en later in de fasering opgenomen.

In dat kader is in het bijzonder de continue afstemming op de behoefte en de beoogde productie van gronden elders in de stad cruciaal. Voor de eerste jaren is de voorziening gecontinueerd in de grex 2013, onder andere met het oog op dit risico. Ook hier zal op basis van de verwachting in de markt in de komende maanden duidelijk moeten worden of en welke maatregelen moeten en kunnen worden getroffen in deze grondexploitatie of in andere grondexploitaties voor bedrijventerreinen.

3. Uitgifte gronden Noord inclusief beoogde waardevermeerdering

In algemene zin heeft iedere vertraging in zowel volume, tempo en prijs in de uitgifte van gronden en de overige daarmee samenhangende beoogde meer- en verkoopopbrengsten, grote effecten op de grondexploitatie en vormt daarmee dan ook het belangrijkste risico van de grondexploitatie. In dat kader is vooral de op termijn beoogde meeropbrengst voor

Noord een specifiek risico. Voor het realiseren van de meeropbrengst liggen (nog) geen uitgewerkte plannen.

Beheersmaatregel

Na het opstellen van de grondexploitatie 2011 is gestart met het onderzoeken naar de specifieke kansen en mogelijkheden voor Noord om zo de beoogde meeropbrengst op termijn daadwerkelijk te kunnen realiseren. Het kritisch monitoren en het tijdig vertalen van de te verwachten nieuwe inzichten in met name energie (en wellicht andere) concepten voor Noord in de komende maanden en jaren zijn essentieel om tijdig maatregelen te treffen. Het aanbestedingsresultaat van de realisatie van de Sontbrug is in vastgestelde grondexploitatie 2013 gebruikt om het toenemende risico financieel deels af te kunnen dekken.

4. Financiering

De grex 2013 gaat onveranderd uit van een rente van 3,75%.

Het lage rentepercentage brengt een renterisico met zich mee. Of na deze termijn ook tegen de beoogde grex rente kan worden gefinancierd zal moeten blijken.

Beheersmaatregel

Dit rentepercentage is overigens met de herfinanciering in 2012 ook bereikt en voor de eerste 8-15 jaren voor een groot deel van de leningen vastgelegd.

Continue monitoring van alternatieve financieringsopties, waarbij de komende periode specifiek gekeken zal worden of een conversie, het overnemen of omzetting van leningen door de gemeente een extra maatregel kan zijn niet alleen de rentelasten te verlagen, maar ook het risico voor langere tijd te beperken.

5. Subsidies

In de grex wordt rekening gehouden met ca. € 35 miljoen (nominaal) aan subsidiegelden

Beheersmaatregel

Constante monitoring van kansen betreffende subsidies en daarnaast overleg met provincie. Een eerste aanvraag is voor een bedrag van € 2,5 beschikt. (vaarverbinding)

6. Planontwikkeling risico's en ontwikkelingsopgave GEMM Meerstad

Het betreft de risico's die inherent zijn aan dergelijke grootschalige herontwikkelingen en behoren tot de planontwikkelingsopgave van Bureau Meerstad. Enkele hiervan:

Tijdige realisatie en aansluitingen hoofdinfrastructuur en OV.

Bodemrisico's, archeologie, flora en fauna, milieukwaliteit en obstakels in ondergrond.

Omgang met hinderzones, geluid, aanwezige infrastructuur (hoogspanningsleidingen, etc.)

Beheersmaatregel

Belangrijke beheersingsmiddelen: Volledigheid en actualiteit van onderzoeken; Flexibiliteit in planvorming; Vroegtijdig overleg met toetsende overheden

7. Bestuurlijke omgeving

Het op grondgebied van de ene gemeente ontwikkelen voor rekening en risico van de ander, maakt dat het op onderdelen complexer is dan een grondexploitatie binnen de eigen gemeentegrenzen.

Beheersmaatregel

In juli 2009 is er Gemeenschappelijke Regeling Meerstad (GR) geoperationaliseerd die deze samenwerking eenvoudiger maakt. Het blijft van belang om met de gemeente Slochteren goede afspraken te maken over de tijdige realisatie van publieke voorzieningen en adequaat beheer van het openbaar gebied.

Strikte bewaking van bevoegdheden, verantwoordelijkheden en aansturing van de uitvoering.

8. Voorzieningen openbaar gebied

Met betrekking tot eigendom, investeringskosten, beheer en exploitatie van de voorzieningen en het openbare gebied moeten voorafgaand aan de realisatie daarvan sluitende (bestuurlijke) afspraken worden gemaakt met alle (overheids) partijen. Vooral de afhankelijkheid van Slochteren betreffende tijdige en volledige oplevering van voorzieningen is een aandachtspunt.

Tussen planning en realisatie van voorzieningen enerzijds en kaveluitgifte, woningprogramma - en fasering en moment en van oplevering bestaat een directe relatie. programmatische en planning technische wijzigingen vragen dan ook telkens herijking van planning en inhoud van het voorzieningenprogramma.

Beheersmaatregel

Het programma voorzieningen is in de grex 2011 kwantitatief herijkt op basis van de nieuwe inwoneraantallen. En getoetst aan de meest actuele inzichten t.a.v. woningbouwprognoses in 2013. Doordat de gemeente Slochteren in het huidige samenwerkingsmodel de publieke voorzieningen op haar grondgebied zal realiseren is bestuurlijke afstemming op dit punt van belang.

9. Procedurele risico's

Vertragingsrisico door planologische procedures, zoals bestemmingsplan, artikel 19 procedures, externe veiligheid.

Actuele risico's zijn: nadere uitwerking van het Bestemmingsplan Meerstad Midden in uitwerkingsplannen, gedeeltelijke herzieningen door onthouding van goedkeuring van onderdelen van dit bestemmingsplan en het verkrijgen van benodigde ontgrondingsvergunning(en).

Beheersmaatregel

Adequate aansturing en afhandeling van publiekrechtelijke procedures, bezwaar en beroep. De uitspraak van de Raad van State is een belangrijke stap ter reductie van de planologische risico's.

10. Aardbevingen

Risico van hoger kosten voor opstal/woningbouw, dus mogelijk lagere grondwaarden en imagoschade.

Beheersmaatregel

Mogelijke effecten worden in kaart gebracht en daar waar mogelijk vertaald naar GREX en communicatie.

11. Verwerving gronden

Het risico van de verwerving van gronden die nu nog niet in eigendom zijn van de GEMM. Hierdoor kan de uitvoering van de programmatische- en ruimtelijke uitgangspunten van Meerstad in gevaar komen.

De grondexploitatie gaat uit van realisatie van het gehele plan, waarbij opbrengsten en kosten als geheel worden gecalculeerd. De grondexploitatie is gevoelig voor wijziging in de aannames inzake kosten en momenten van verwerving van gronden.

Beheersmaatregel

De neerwaartse bijstelling van het programma, leidt tot een forse reductie van het verwervingsrisico. Daarnaast is de aannames ten aanzien van bijdragen van derden bijgesteld in de grex 2011 en 2012. Tevens zien we dat andere partijen steeds minder belang hebben bij het aanhouden van bezittingen in het gebied. Tevens zijn er nu partijen die, soms noodgedwongen, alsnog gronden en panden die essentieel zijn voor de realisatie van met name Meerstad Midden aan bieden. Dus dit risico is fors kleiner geworden.

3. FINANCIEN

Stand van de kredieten (gemeentelijke plankosten en aankoop kavels)

Besluit 26 november 2003, nr. 5c	3.200.000
Besluit 31 oktober 2007	2.800.000
Besluit 17 november 2010, nr. 8j	1.500.000
Besluit 17 februari 2010, aankoop kavels Meerrovers fase I	3.060.000
Besluit 29 juni 2011	550.000
Besluit 26 oktober 2011, aankoop kavels Meerrovers fase IIb	4.590.000
Totaal beschikbaar krediet	15.700.000

Stand van de uitgaven plankosten

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2014 II en sleutelprojectenrapportage april - . . .

Totaal verantwoord t/m 31 juli 2014	6.501.464
-------------------------------------	-----------

Stand van de uitgaven Meeroevers kavels

Totaal verantwoord t/m 31 juli 2014	7.695.702
-------------------------------------	-----------

Totale stand van de uitgaven t/m 31 juli 2014	14.197.167
---	------------

Stand van de plankosten GEMM per 31 maart 2014 (alles * € 1.000)

	Budget	Verplicht	Besteed	Vrije ruimte
Organisatie/personeel	717	296	430	-9
Bureau en huisvesting	223	85	94	44
Communicatie/marketing	454	52	203	199
Projecten	923	411	351	161
Wijkbeheer/meldpunt	50	0	28	22
Onvoorzien	120	0	0	120
	2.487	844	1.106	537

Zoals gesteld is de gemiddelde rente voor de vaste leningen net onder de in de grondexploitatie beoogde 3,75% gefixeerd. Doordat een deel kortlopend is gefinancierd en die rente op dit moment erg laag is en uitgaven over het algemeen wat later plaatsvinden dan in de GREX voorzien ontstaat gevonden is het rentebudget toereikend en zal naar verwachting zelfs een voordeel ontstaan. Voor 2014 is het rentebudget volgens de GREX € 10,9 miljoen, de verwachting is dat op basis van de actuele liquiditeitenplanning en de actuele rentestanden we op circa € 10,5 miljoen uit gaan komen.

SPOORZONE GRONINGEN

1.VOORTGANG

Gebiedsontwikkeling

Sinds 2010 werken we aan het project Stationsgebied. Op 20 juli 2011 stelde uw raad het voorkeursalternatief voor de lange termijn ontwikkeling van het Stationsgebied vast. De ontwikkelingsvisie vertolkt onze ambitie voor het gebied en richt zich zowel op de noordzijde: het voorplein tussen Stationsweg en sporen als op de zuidzijde: tussen sporen en Parkweg. Vanuit deze ambitie is een ontwikkelingsstrategie opgesteld. Niet zozeer als eindbeeld, maar vooral als beslissingsondersteunend model. Uw raad heeft deze ontwikkelstrategie op 26 juni 2013 vastgesteld.

Belangrijk element in de ontwikkelingsvisie is de uitgesproken wens om het busstation op termijn naar het zuiden te verplaatsen. Hiervoor zijn in de tweede helft van 2014 verschillende modellen uitgewerkt, in relatie tot de voorgenomen aanleg van een spoor kruisende bustunnel. Tevens is gestart met een verkenning naar mogelijke varianten voor de intsluiting van het gebied ten zuiden van de sporen. De gemeente is trekker voor de gebiedsontwikkeling aan de zuidzijde van de sporen en de herinrichting van het voorplein. Belangrijke partner bij de ontwikkeling is NS Station. De investeringsopgaven en bijbehorende financieringsmiddelen voor de ontwikkeling van het gebied ten zuiden van de sporen moeten nog in beeld worden gebracht.

Van 25 april tot 2 juni 2014 heeft een actieve dialoog plaatsgevonden voor de spoorzone. In deze actieve dialoog zijn stadgers en andere belanghebbenden gevraagd input te leveren op onder meer de plannen voor aanleg van een bustunnel, aanleg van een fietstunnel (met fietsenstalling aan de zuidzijde) en aanleg van een voetgangerstunnel onder het Hoofdstation. Daarnaast hebben de plannen voor het vierde spoor tussen het Hoofdstation en Station Europapark en de verplaatsing van het opstel terrein naar de Rouaanstraat voorgelegd voor reacties. Alle reacties en planaanpassingen zijn beschreven in de 'reactienota spoorzone Groningen' die uw raad in september heeft besproken.

Spoorse ingrepen (transfer, spoorconfiguratie en opstel terrein)

Transfer

In de raadscommissie R&W van 2 oktober 2013 is unanieme voorkeur uitgesproken voor een tunnel als transfervariant (versus een pasarelle over de sporen heen), met als uitgangspunt dat het een reizigerstunnel moet zijn met interwijkfunctie (in maatvoering en 24-uur openstelling). De stuurgroep Spoorzone heeft in navolging hiervan op 11 oktober 2013 de tunnelvariant als basis voor verdere uitwerking vastgesteld. Op basis van de keuze voor een tunnel wordt het loopstromenmodel geactualiseerd in relatie met ketenvoorzieningen (ten behoeve van de maatvoering) en zijn functionaliteit en ruimtelijke kwaliteit in de eerste helft van 2014 verder ontworpen. Pro Rail is trekker voor dit onderdeel.

Spoorconfiguratie

In maart 2014 heeft ons college in navolging van de stuurgroep Spoorzone haar voorlopige voorkeur uitgesproken voor spoorconfiguratie B4. Uw raad is hierover per brief van 11 maart 2014 geïnformeerd. De spoorconfiguratie B4 maakt het doortrekken van treinen van Leeuwarden naar Station Europapark mogelijk, hetgeen als ambitie was geformuleerd in de vastgestelde HOV visie eind 2013. Spoorconfiguratie B4 lag voor reactie voor in de genoemde actieve dialoog.

Opstelterrein

De provincie Groningen heeft al in september 2012 op basis van een uitgebreide alternatievenstudie de locatie Rouaanstraat als voorkeurslocatie voor het uit te plaatsen opstelterrein vastgesteld. De planologische inpassing van het opstelterrein zal plaatsvinden aan de hand van een Provinciaal Inpassingsplan. De eerste informatiebijeenkomsten voor de omgeving hebben begin maart 2014 plaatsgevonden. Daarnaast is het opstelterrein tijdens de actieve dialoog aan de orde geweest.

De gezamenlijk spoorse ingrepen hebben een investeringsniveau van circa € 205 miljoen en worden betaald vanuit RSP en regionale middelen. De provincie is opdrachtgever.

Fietstunnel

In de raadscommissie van 2 oktober 2013 heeft uw raad verzocht om de mogelijkheid voor een fietsverbinding onder de sporen door te onderzoeken. Dit onderzoek is ingezet en de verschillende varianten zijn in beeld gebracht en vormen onderdeel van de actieve dialoog. De gemeente is trekker voor dit onderdeel. In de raadsvergadering van september 2014 ligt een voorstel om u uit te spreken tot de aanleg van een spookruisende fietstunnel met aansluitende fietsstalling. Daarnaast doen wij u een voorstel voor de financiële dekking van deze twee projecten.

Bustunnel

De mogelijkheden tot aanleg van een spookruisende bustunnel zijn onderzocht (ter uitvoering van de ambities in de HOV visie). Daarbij geldt als uitgangspunt dat de tunnel zowel met een busstation aan de noordzijde, als ook met een busstation aan de zuidzijde kan functioneren. De aanleg van een bustunnel is als ambitie geformuleerd in HOV-visie die eind 2013 is vastgesteld en biedt kansen voor een directe aansluiting van de HOV-as west. Daarnaast biedt de bustunnel kansen voor aansluiting van de bussen uit het zuiden. De provincie is trekker voor dit onderdeel. De investeringen bedragen naar schatting € 30 miljoen.

Met de aanleg van de bustunnel kan de Stationsweg worden ontlast, hetgeen een kans biedt voor de inrichting van het voorplein en het ontwarren van de verkeersknoop ter hoogte van de Werkmanbrug. Daarnaast biedt het een kans voor het naar voren halen van de realisatie van een zuidelijke entree van de (voetgangers)tunnel. Voor het creëren van een zuidelijke entree is inmiddels binnen het budget van de bustunnel geld gereserveerd. Besluitvorming vindt in september 2014 plaats, samen met de andere onderdelen van de spookknoop.

Organisatie

In het project Groningen Spoorzone werken de provincie Groningen, ProRail, NS, Ministerie van Infrastructuur en Milieu en gemeente Groningen samen. In de gezamenlijke stuurgroep vindt besluitvorming plaats.

De gemeente is primair verantwoordelijk voor de gebiedsontwikkeling ten zuiden van de sporen, de herinrichting van het voorplein en de fietstunnel (en stallingen). De provincie is risicodragend verantwoordelijk voor de spoorse ingrepen (transfer, spoorconfiguratie en opstel terrein). De provincie is opdrachtgever voor Pro Rail, hiertoe gedelegeerd door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Op 14 maart 2014 is de Samenwerkingsovereenkomst Spoorknop Groningen getekend, volgend op een eerder gesloten intentieovereenkomst uit (2011). In de samenwerkingsovereenkomst zijn de uitgangspunten voor de samenwerking en planontwikkeling verwoord.

In de samenwerkingsovereenkomst zijn de volgende deelprojecten onderscheiden:

1. Uitbreiden en verbeteren van de transfer op station Groningen (extra perrons, een perrontunnel die ontworpen en uitgevoerd wordt om tevens te kunnen fungeren als interwijkverbinding ter voorbereiding op de eventuele realisatie van de zuid entree zoals bedoeld in Deelproject 11, alsmede aanpassing van het/de vigerende bestemmingsplan(en), aanpassing(en) aan het Stationsgebouw die het gevolg zijn van de uitbreiding en/of verbetering van de transferfunctie).
2. Realisatie van verhuurbare ruimten ter vervanging.
3. Zijperron station Groningen Europapark.
4. Verbetering en uitbreiding spoorconfiguratie, incl. opheffen overweg Esperantostraat.
5. Realisatie van een nieuw opstel terrein en vrijmaken bestaand terrein.
6. Aanpak van knelpunten op het stationsplein.
7. Realisatie van een bustunnel onder het stationsemplacement en de aansluitende infrastructuur.
8. Realiseren van verhuurbare ruimten "extra".
9. Fietsparkeren Stationsgebied noordzijde.
10. Fietsparkeren Stationsgebied zuidzijde.
11. Realisatie entree zuidzijde transfer-/interwijktunnel.
12. Gebiedsontwikkeling en -inrichting stationsgebied zuidzijde.
13. Herinrichting Stationsgebied noordzijde
14. Busstation.
15. Vernieuwing Herewegviaduct.
16. OVCP voorzieningen tijdelijke situatie.
17. OVCP voorzieningen definitieve situatie.
18. Fietstunnel.

Communicatie

Van 25 april tot 2 juni heeft actieve dialoog plaatsgevonden. Op de inloopmarkten zijn in totaal bijna 450 belangstellenden geweest. Daarnaast zijn nog verschillende informatieavonden gehouden met direct aanwonenden. In totaal zijn 92 reacties ontvangen met daarin ruim 200 geformuleerde reacties op de plannen. De actieve dialoog heeft op een aantal onderdelen geleid tot voorstellen voor planwijziging en daarnaast een aantal onderzoeksopdrachten.

Herewegspoorviaduct

Per brief van 11 oktober 2013 is de gemeenteraad geïnformeerd over de resultaten uit de verkennende studie naar de vernieuwing van het Herewegspoorviaduct. Op basis van de verkennende studie is Pro Rail (met onderaannemer Movares) opdracht verstrekt een voorkeursvariant voor de vernieuwing van het Herewegspoorviaduct uit te werken, met bijbehorend programma van eisen.

In overleg met Groningen Bereikbaar is onderzocht of de vernieuwing van het Herewegviaduct meerdere jaren kan worden uitgesteld, om daarmee samenloop met 1ste fase ARZ en Paterswoldsewegtunnel te voorkomen. Uit dit onderzoek blijft dat vervanging kan worden uitgesteld tot 2028 indien we in 2015/2016 groot onderhoud met daarna extra onderhoud tot het vervangmoment gaan uitvoeren. In oktober/november volgt een raadsvoorstel. De exacte planning is afhankelijk van de benodigde goedkeuringen van ProRail.

2. RISICO'S

Groningen Spoorzone

Ambitieniveau en investeringen:

De financiële opgave voor de gemeente is direct verbonden aan de door de gemeente geformuleerde ambitie om het gebied ten zuiden van het spoor te ontwikkelen tot een aantrekkelijk stedelijk gebied en aan de noordzijde van het station de verbinding met de binnenstad te verbeteren en het voorplein op te knappen. Het waarmaken van deze ambitie brengt forse - nog nader te financieren - investeringen met zich mee, waarbij de omvang en het moment van investeren afhangt van nadere planuitwerking en planfasering. Gedacht kan worden aan het realiseren ketenvoorzieningen, aanpassingen hoofdontsluiting Parkweg - Parkwegviaduct/Emmaviaduct, vormgeving entree zuidzijde, grondverwerving, bodemsanering, bouw- en woonrijpmaken, aanpassingen voorplein, busstation en plankosten.

Tijd:

De spoorse onderdelen van het project Groningen Spoorzone hebben een dwingend tijdpad in verband met de nieuwe spoorconcessie in 2020 en het RSP budget. Beoogd wordt de uitvoeringswerkzaamheden te hebben afgerond voor 2020 (start aanbestedingsprocedure medio 2015 voor de spoorse onderdelen (4de spoor met voorzieningen) en start aanbestedingsprocedure overige onderdelen medio 2016).

Kansen voor gebiedsontwikkeling:

Om verlies van kansen te voorkomen -mede gelet op de langjarige gebiedsontwikkeling aan de zuidzijde- is het van belang dat de gemeente tijdig haar elementen inbrengt (bijvoorbeeld

fietstunnel, vormgeving zuidentree) en door actieve planvorming voorkomt dat op korte termijn aan te leggen infrastructuur toekomstige gebiedsontwikkeling blokkeert.

Veelheid aan belangen:

De samenwerking tussen partijen verloopt goed en de overlegstructuur is in maart 2014 vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Het continue transparant maken van belangen en het tijdig identificeren van eventuele tegenstrijdigheden is voorwaardelijk voor een gestructureerde planvorming.

De gemeente is initiatiefnemer voor de aanleg van een spoorkruisende fietstunnel (raming € 12 mln.) Principebesluitvorming inzake het voornemen tot aanleg van de fietstunnel vindt plaats in september, waarna verdere harding en uitwerking van ontwerp, constructie, financiën en risico's kan plaatsvinden.

Voor de spoorse onderdelen is de provincie Groningen risicodragend opdrachtgever. Het betreft een investering van circa € 200 miljoen. De gemeente draagt (getrapt) bij via het RSP en bijdrage Raamwerk Regiorail. Voor de aanleg van de fietstunnel (€ 12 mln.) en de ondergrondse fietsenstalling (€ 8 mln.) aan de zuidzijde zal de gemeente (bij positieve besluitvorming) risicodragend opdrachtgever zijn. De kosten voor aanleg van de beoogde bustunnel met aansluitende infrastructuur worden geramd op € 30 miljoen. Beoogde dekking komt uit RSP middelen en mogelijk uit de exploitatiewinst die de aanleg van de tunnel met zich meebrengt. De provincie zal fungeren als opdrachtgever.

Herewegviaduct

De totale investeringskosten voor de vervanging werden op basis van de verkenningstudie, waarover de gemeenteraad in oktober 2013 is geïnformeerd, geraamd op 25-30 miljoen euro.

Op verzoek van Groningen Bereikbaar heeft het college onderzocht om de vervanging van het Herewegviaduct uit te stellen zodat er geen raakvlak meer is met de projecten ARZ en ondertunneling van de spoorwegovergang Paterswoldseweg. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat uitstel mogelijk is tot 2028. Uw raad ontvangt hiervoor in oktober een raadsvoorstel.

3. FINANCIEN

Stand van de kredieten

Raadsbesluit 17 december 2008, nr. 6 g	€ 300.000
Raadsbesluit 22 april 2009, nr 6 b, nr.412	€ 242.000
Raadsbesluit 17 februari 2010, nr. 603)=	€ 458.000
Raadsbesluit 17 november 2010, nr. 6g	€ 851.000
Raadsbesluit 30 november 2013, nr. 8c)	€490.000
Raadsbesluit 23 april 2014, nr. 6k	€ 500.000

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2014 II en sleutelprojectenrapportage april - . . .

Totaal	€ 2.841.000
---------------	--------------------

Stand van de uitgaven

Totaal verantwoord t/m 31 juli 2014	€ 2.523.587
-------------------------------------	-------------

Herewegspoorviaduct

Stand van de kredieten

Voor de Herewegspoorviaduct heeft uw raad in totaal een plankostenkrediet van €305.000 beschikbaar gesteld:

Raadsbesluit 26 oktober 2011, nr. 8c	€ 80.000
Raadsbesluit 30 oktober 2013, nr. 8c	€ 200.000
Raadsbesluit 23 april 2014, nr. 6k	€ 25.000
Totaal	€ 305.000

Stand van de uitgaven

Totaal verantwoord t/m 11 september 2014	€ 131.000
--	-----------

EEMSKANAALZONE

1.VOORTGANG

De ontwikkeling van de Eemskanaalzone (EKZ) is van belang voor Groningen als uitbreiding van het centrum stedelijk wonen en als motor van de Groninger economie. Binnen de EKZ onderscheiden we een aantal projecten die wij hieronder toelichten.

Kop van Oost II

Ontwikkelaar Heijmans gaat de 2^e fase van de Kop van Oost (Houtunielocatie) ontwikkelen. Het plan is aangepast aan de huidige marktomstandigheden met meer grondgebonden woningen in plaats van appartementen. Wij werken mee aan de hiervoor noodzakelijke wijziging van het bestemmingsplan. Inmiddels is de verkoop gestart voor de eerste fase. De interesse is groot en Heijmans denkt na over de 2de fase.

In november 2014 wordt gestart met de bouw. Het bestemmingsplan passen we nogmaals aan in verband met een aangepast bouwplan van Heijmans.

Berlagetracé

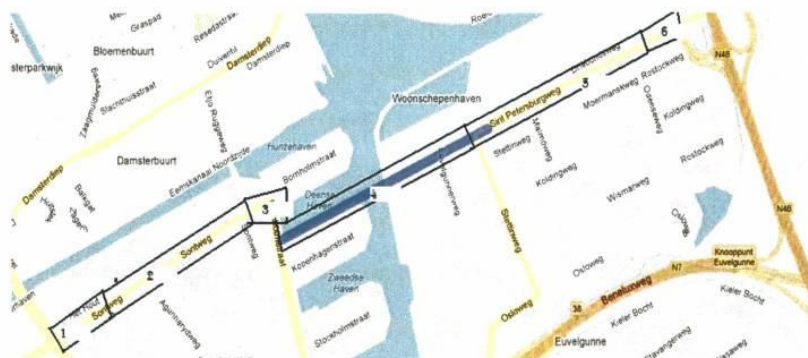
Het grootste deel van de werkzaamheden voor het Berlagetracé zijn afgerond, afgezien van de nog te realiseren verkeersafwikkeling tussen de Berlagebrug met de toekomstige Sontbrug. Deze verkeersafwikkeling is nauw afgestemd met het ontwerp van het Sontwegtracé. Opstarten en afronden van deze laatste werkzaamheden is mede afhankelijk van de benodigde verwervingen van onder meer Sontweg 15,17 en 19. Met alle partijen is nu overeenstemming. Wij proberen begin volgend jaar deze werkzaamheden op te starten zodat we eind 2015 klaar zijn.

Sontwegtracé

In april 2011 heeft uw raad besloten het Sontwegtracé verder uit te werken. In november 2012 is het uitvoeringsplan Sontwegtracé door de raad vastgesteld (raadsvoorstel RO12.3141549).

Het Sontwegtracé bestaat uit de realisatie van zes verschillende deelprojecten:

1. Sontweg, reconstructie fase 1 – aanpak Europaweg (klaar)
2. Sontweg, reconstructie fase 2 (start september 2014)
3. Eltjo Ruggeweg, aansluiting Sontweg en Bornholmstraat (95% klaar, valt onder de exploitatiebegroting Berlagetracé)
4. Sontbrug (25 % van de werkzaamheden klaar – oplevering september 2015)
5. St. Petersburgweg, herinrichting (klaar).
6. St. Petersburgweg, aansluiting Oostelijke Ringweg (klaar).

Sontbrug

Qua financiële omvang en risico is de te bouwen Sontbrug het belangrijkste onderdeel binnen het Sontwegtracé. In november 2012 is uw raad akkoord gegaan met het definitief ontwerp Sontwegtracé, de daaraan gekoppelde begroting van € 65 miljoen en het dekkingsvoorstel. Op 18 december 2013 is deze begroting van € 65 miljoen met € 9,1 miljoen naar beneden bijgesteld tot het niveau van € 55,9 miljoen, hoofdzakelijk naar aanleiding van de aanbesteding van de Sontbrug. Op 1 oktober 2013 heeft de gemeente aan de BAM Civiel de opdracht gegund voor circa € 17 miljoen. Het project Sontwegtracé neemt binnen de begrote uitvoeringskosten een percentage onvoorzien mee van 25% over het voorlopig gegunde bedrag van bijna € 17 miljoen (= ca. € 4,2 miljoen). Op dit moment wordt de basis gelegd voor de bouw van de brug (hei werkzaamheden)

Wensen Raad - Duurzaamheid, ecologie en kunst (€ 1.520.000)

Bij het vaststellen van het uitvoeringskrediet voor het Sontwegtracé formuleerde uw raad een aantal eisen als wensen. Binnen het aanbestedingstraject Sontbrug hebben we conform het raadsbesluit 2,5% duurzaamheid in plaats van 5% meegenomen. Wel hebben wij in het EMVI criterium het aspect duurzaamheid betrokken. De BAM heeft een duidelijke extra waarde toegevoegd, waarmee we extra in duurzaamheid investeren, passend binnen de aanbesteding. Daar waar in eerste instantie € 980.000 aan duurzaamheid is geschraapt, neemt BAM voor zo'n € 835.000 aan extra duurzaamheidstaken op zich. Zouden we de overige, eerder bezuinigde duurzaamheidsaspecten alsnog meenemen, dan gaat het om (€ 980.000 - € 835.000 =) € 155.000.

Eenzelfde keuze geldt voor de ecologie-ambities (€ 350.000) en het toepassen van kunstuitingen (€ 190.000). Na realisatie van het totale project Sontwegtracé en indien middelen beschikbaar zijn, zullen we u voorstellen of en op welke wijze de resterende duurzaamheids- ecologie en kunstambities (€ 695.000) kunnen worden gerealiseerd.

Aanbestedingsvoordeel (€ 9,1 miljoen)

In de begroting van 18 december 2013 is voor het Sontwegtracé het investeringsniveau

verlaagd van € 65 miljoen naar € 55,9 miljoen. Eveneens is de dekking verlaagd met € 9,1 miljoendoor verlaging van de bijdrage van Meerstad.

Het aanbestedingsvoordeel kan ook invloed hebben op de subsidiabele kosten en daarmee op de te ontvangen subsidiebijdrage. Voor dit risico is een voorziening opgenomen in het project.

Samengevat volgt dan het volgende beeld:

Dekking van de € 55,9 miljoen investeringen is als volgt

• bijdrage Meerstad (in 2016/2017):	€ 20,9 miljoen;
• bijdrage RSP-overig:	€ 18,0 miljoen;
• bijdrage FES:	€ 12,0 miljoen;
• bijdrage BDU:	€ 5,0 miljoen;
Totaal	€ 55,9 miljoen

Woonschepenhaven

Het door het College en de Raad vastgestelde revitaliseringsplan Woonschepenhaven (eind 2013) is in het afgelopen half jaar verder uitgewerkt en voorbereid. Het plan heeft betrekking op een divers aantal zaken. Er wordt groot onderhoud aan de steigers uitgevoerd waardoor het comfort voor de gebruikers toeneemt en de levensduur van de steigers verlengd wordt. In overleg met de bewoners is bepaald dat de steigers geen leuningen krijgen, maar wel een uitklimvoorziening. In overleg met het waterschap is besloten de binnendijk tussen het clubgebouw en het Eemskanaal te verbreden. Hierdoor neemt de sterkte van de dijk toe en is het achterland beter beschermd tegen hoog water. De bodem van de haven wordt gebaggerd tot een diepte van 1,40 meter ten opzichte van het gebruikelijke waterpeil. Ter hoogte van de steigers en de oevers blijft de huidige streefdiepte van 1,20 meter gehandhaafd in verband met de stabiliteit van de steigers en oevers.

In maart 2014 zijn drie aannemers geselecteerd welke in september een aanbieding indienen die bestaat uit een prijs- en kwaliteitscomponent. Voor het prijsaandeel geldt dat de aannemers hun prijs in moeten dienen beneden het aangegeven plafondbedrag. Het plafondbedrag zorgt ervoor dat het budget niet overschreden kan worden ten gevolge van de aanbesteding. In het kwalitatieve deel dienen de drie aannemers te beschrijven hoe zij invulling gaan geven aan de wijze van communiceren met de bewoners, hoe de leefbaarheid zo goed mogelijk gewaarborgd blijft tijdens de uitvoering en op welke wijze invulling gegeven wordt aan het aspect duurzaamheid. De aannemer met de beste prijs-kwaliteitverhouding krijgt het werk gegund. Halverwege september is dit bekend. Aansluitend start de realisatiefase. Hoe deze eruit ziet qua fasering en uitvoeringswijze

wordt pas duidelijk na de aanbesteding. De verwachting is dat de werkzaamheden rond de zomer van 2015 gereed zijn.

In het afgelopen half jaar is diverse keren overleg gevoerd met het bestuur van de Vereniging Woonschepenhaven Groningen. Deze overleggen gingen over de inhoudelijke aanpak van het project én over de beoogde nieuwe ligplaatsindeling. De werkwijze tot nu toe, veel dialoog en in gezamenlijkheid zoeken naar oplossingen, heeft helaas niet geleid tot het gewenste resultaat. In het bijzonder rondom de nieuwe ligplaatsindeling kon geen consensus bereikt worden.

Gezien de hierboven genoemde ontwikkelingen rondom de ligplaatsindeling en de beperkte technische en financiële mogelijkheden is geconcludeerd dat de discussie over de ligplaatsindeling losgekoppeld dient te worden van het project Revitalisering Woonschepenhaven. De discussies rondom de ligplaatsindeling heeft geleid tot een intensief voorbereidingstraject waarbij de planning van de aanbesteding, en indirect de uitvoering, onder druk is komen te staan. Door de ligplaatsindeling los te koppelen van het project kunnen de inhoudelijke opgaves op korte termijn gerealiseerd worden. Daarmee wordt ook invulling gegeven aan de wettelijke verplichting om de woonboten op de riolering aan te sluiten. Deze keus heeft tot gevolg dat alle bewoners na de uitvoering weer op dezelfde ligplaats terug komen. Ook zal de VOV (Verordening Openbaar Vaarwater) en daarmee zowel de 5 meter regel als het uitsterfbeleid in de Woonschepenhaven vooralsnog van kracht blijven.

Voor het bespreken van een eventuele aanpassing van de VOV komt een apart traject zodat de discussie hierover zorgvuldig kan verlopen zonder de revitalisering van de Woonschepenhaven te vertragen.

Visie Eemskanaalzone – deelgebied Boulevard

In het deelgebied Boulevard willen we een kwalitatief hoogwaardig woon- en werkmilieu realiseren, waarbinnen we de interne en externe ontsluiting en de gewenste interwijk-verbindingen voor langzaam verkeer op aantrekkelijke wijze vormgeven. Daarvan kan een stimulerende werking uitgaan op initiatieven vanuit de markt. De visie (bouwstenennotitie) is afhankelijk van de vorderingen van de woningbouwprojecten Kop van Oost II (Heijmans) en EKZ NZ Balkgat-locatie (AM). Am heeft aangegeven voorlopig even een pas op de plaats te maken. Dit heeft ook gevolgen qua tijd voor het opstellen van de nieuwe visie hiervoor.

P+R Meerstad

30 oktober 2013 heeft uw raad ingestemd met de geactualiseerde netwerkanalyse Regio Groningen-Assen. Onderdeel van deze actualisatie is de HOV-visie, waarin we de toekomst van busvervoer in de stad en regio weergegeven. P+R Meerstad maakt onderdeel uit van deze plannen. Binnenkort ontvangt u hiervoor een kredietaanvraag.

2. RISICO'S

Woningbouwlocaties algemeen

De financiële risico's betreffen de ingenomen grondposities en de potentiële opbrengstwaarde. We streven ernaar de aankopen voor woningbouw via locatieontwikkeling te compenseren. Op het moment dat de individuele ontwikkellocaties nader zijn uitgewerkt, kunnen we (deel)exploitaties opzetten.

Woonschepenhaven

Het gevraagde krediet van € 4,5 miljoen (plus 0,2 miljoen euro aan eerder verstrekte plankostenkredieten) vloeit voort uit een tentatieve raming en wordt aangemerkt als taakstellend.

Geen medewerking bewoner/eigenaar.

Beheersmaatregelen:

1. Afspraken schriftelijk vastleggen en laten ondertekenen door Gemeente en bewoner
2. Gemaakte afspraken worden contractonderdeel richting aannemer.

Geen overeenstemming over nieuwe ligplaats.

Beheersmaatregelen:

1. Overleg met betrokkenen, vooroverleg met bestuur VWG en vervolgens met alle bewoners via steigeroverleg
2. Vastleggen afspraken en laten ondertekenen.

Schade aan woonboten en inventaris.

Beheersmaatregelen:

Vooropname technische staat van onderhoud woonboten en rapport deponeren bij notaris.

Schade aan schuurtjes en andere opstallen.

Beheersmaatregelen:

Onderbrengen bij de aannemer, in contract opnemen de eis voor inventarisatie.

Aanwezigheid Flora & Fauna verhinderen start (Inventarisatie in mei).

Beheersmaatregelen:

1. Vanaf april-mei onderzoek uitvoeren (herhalend).
2. Broedkasten plaatsen.
3. Rapporten ter beschikking stellen aan inschrijvers.
4. verdragingsclausule in contract opnemen.

Infrastructuur

Het weerstandsvermogen voor Berlagetracé blijft vooralsnog staan op circa € 0,8 miljoen.

Het risicoprofiel van het Sontwegtracé bestaat uit de drie volgende onderdelen:

Reserve onvoorzien – Sontbrug (€ 4,2 miljoen):

Nu de aanbestedingsresultaten bekend zijn is het noodzakelijk om een risico op te nemen. De risicoreserve binnen het project is opgesplitst in twee delen. Het grootste gedeelte hiervan heeft betrekking op de Sontbrug.

Weerstandsvermogen – overig Sontwegtracé (€ 0,8 miljoen):

Het benodigde weerstandsvermogen binnen het project is verlaagd met € 2,3 miljoen van € 3,1 miljoen naar € 0,8 miljoen. Het benodigde weerstandsvermogen wordt gevormd voor de nog te maken kosten exclusief de Sontbrug. Het risico van de overige onderdelen wordt als beperkt ingeschat en het noodzakelijke weerstandsvermogen bedraagt dan 0,8 miljoen (10% van circa € 8 miljoen).

Mogelijk subsidieverlies RSP (€ 8,5 miljoen):

Op basis van de gegevens uit de aanbesteding is een nieuwe voorlopige raming gemaakt van de omvang van de subsidiabele kosten en de te realiseren subsidie. Op basis van deze raming is de voorziening voor het mogelijke subsidieverlies verhoogd tot € 8,5 miljoen. Eén van de subsidievoorwaarden is namelijk dat de subsidie naar rato wordt verlaagd als de totale subsidiabele projectkosten lager zijn dan het minimale niveau. De stijging wordt veroorzaakt doordat enerzijds het aanbestedingsvoordeel en de overige kostenverlagingen leiden tot lagere subsidiabele kosten. Anderzijds hebben wij in de raming rekening gehouden met de mogelijkheid dat de post onvoorzien niet in zijn geheel besteed zal gaan worden. Naarmate het project vordert zal ook meer inzicht worden verkregen in de omvang van de te realiseren subsidie. Eventuele extra kosten kunnen ook leiden tot een verlaging van de voorziening voor het mogelijke subsidieverlies.

De subsidieomvang wordt pas definitief bepaald op het moment dat het project is gerealiseerd en de subsidie afgerekend kan worden. In de tussenliggende periode onderzoeken we allereerst de mogelijkheden om de subsidie binnen het project zo optimaal mogelijk te benutten.

3.FINANCIEN

De ontwikkelingen van de deelgebieden binnen de EKZ strekken zich uit over een groot aantal jaren, waarbij we in grote mate afhankelijk zijn van marktinvesteringen. Om de risico's te beperken houden we de programma's zo flexibel mogelijk; we kunnen aanpassingen inzetten om tekorten te verminderen. Door flexibiliteit en fasering binnen de visie kunnen we maximaal op de marktomstandigheden inspringen en dit risico zoveel mogelijk beperken. Al deze ontwikkelingen hebben samen met een andere reeks ontwikkelingen een financiële vertaling gekregen binnen de (herziene) integrale exploitatiebegroting Eemskanaalzone. Hierbij gaan we in op investeringen en dekking voor de volgende reeks deelgebieden:

- Sontwegtracé (Europaplein t/m Oostelijke ringweg)
- Berlagetracé
- Houtunie (Kop van Oost)

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2014 II en sleutelprojectenrapportage april - . . .

- Containerterminal
- Woonschepenhaven
- Eemskanaal noordzijde, 1e fase
- P+R Driebond
- Openbare ruimte

De onderlinge verwevenheid van de diverse deelgebieden zorgt ervoor dat het sturen op de afzonderlijke gebieden grote financiële onzekerheden en risico's met zich meebrengt. Door het als een gebiedsontwikkeling te benaderen, bewaken we de samenhang, kunnen we de voor- en nadelen van de diverse keuzes en ontwikkelingen integraal afwegen en de diverse ontwikkelingen op elkaar afstemmen. De verwachting is dat de ontwikkeling van de deelgebieden in de Eemskanaalzone marktconform en elkaar opvolgend zal verlopen. Bij veranderende (markt)omstandigheden kan dan op eenvoudige wijze inzicht worden verkregen in de consequenties van de ontwikkelingen en kunnen we – indien nodig – adequate bijsturingmaatregelen treffen.

Eemskanaalzone

Omschrijving	Raadsbesluitdatum	nr.	bedrag
Plankostenkrediet Berlagetracé	24 november 2004	5h	€ 838.000
Plankosten- + uitvoeringskrediet Berlagetracé	19 oktober 2005	9	€ 23.162.000
Plankostenkrediet tbv coördinatie EKZ: visie 'EKZ-verbinding in de stad'	25 januari 2006	180	€ 1.455.000
Plankosten- + uitvoeringskrediet Houtunie (Kop van Oost, 1e fase)	27 september 2006	6a	€ 887.000
Plankostenkrediet Sontwegtracé	19 december 2007	62	€ 1.280.000
Aanvullend uitvoeringskrediet Houtunie (Kop van Oost, 1e fase)	25 maart 2009	6b	€ 60.000
Inbrengwaarden gronden Containerterminal en EKZ.NZ 1e fase, aangekocht via Grondbank	15 december 2010	6e	€ 6.500.000
Aanvullend plankostenkrediet Sontwegtracé	27 april 2011	8f	€ 720.000
Plankosten- +uitvoeringskrediet Woonschepenhaven, incl. eerder verstrekte plankostenkred. en expl.budgetten	21 december 2011	6i	€ 5.194.000
Plankostenkrediet boardwalk, e.d.	25 januari 2012	6c	€ 100.000
Plankosten- + uitvoeringskrediet Sontwegtracé	28 november 2012	8c	€ 63.000.000
Extra krediet ivm opknippen krediet t/m 2014 (Sontwegtracé > 2014)	30 januari 2013	8b.8	€ 2.353.000
Verlaging krediet ivm opknippen krediet t/m 2015 (Sontwegtracé > 2015)	18 december 2013	6i	€ 3.100.000-
Totaal aan kredieten			€ 102.449.000 *

Met het besluit van 18 december 2013 is een totaalkrediet beschikbaar gesteld van € 102.449.000. Dit krediet is gebaseerd op de al bestaande uitgaven en de verwachte bestedingen tot en met 2015, dan wel verplichtingen voor de diverse deelexploitaties.

Stand van de uitgaven

Eemskanaalzone overkoepelende kosten	400.279
Berlagetracé	20.553.097

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2014 II en sleutelprojectenrapportage april - . . .

Sontwegtracé	9.141.510
Kop van Oost	825.711
Woonschepenhaven	1.086.898
Boardwalk, Openbare oevers, e.d.(o.m.Visie EKZ Boulevard)	54.018
Containerterminal	4.935.328
Eemskanaalzone Noordzijde fase 1	4.438.289
Totaal verantwoord t/m 31 juli 2014	41.435.130

De eerstvolgende actualisatie / herziening vindt in december 2014 plaats.

GROTE MARKT OOSTZIJDE

Foto: Koos Boertjens

1.VOORTGANG

Groninger Forum c.a.

Het afgelopen kwartaal heeft aannemer BAM de bouwput leeggepompt. De put is droog en dicht. Er zijn twee torenkranen geplaatst en de eerste parkeerdekken worden gebouwd. De parkeergarage is eind 2014 constructief gereed, waarna de bouw van het Forum-gebouw van start kan gaan. Het Forum-gebouw leveren we naar verwachting eind 2016 op, waarna kan worden begonnen met de inrichting van het interieur van het gebouw. De opening staat gepland in 2017.

Nieuwbouw Vindicat

De nieuwbouw van Vindicat is in eigendom overgedragen. Door de aannemer is de oudbouw ontdaan van asbest en vervolgens gesloopt.

Nieuwe Oostwand

Eind 2013 is de procedure voor de partiële herziening van het bestemmingsplan Grote Markt – Oostwand opgestart. Deze bestemmingsplanwijziging is opgesteld om over meer keuzemogelijkheden voor de invulling van de nieuwe oostwand te kunnen beschikken. In het geldende bestemmingsplan is de locatie van de verbindingsstraat tussen de Grote Markt en de Nieuwe Markt exact vastgelegd. Daardoor is er onvoldoende mogelijkheid om er ook

grotere winkelformules te huisvesten. Uit onderzoek blijkt dat juist hiernaar vraag bestaat vanuit de markt. Door in het bestemmingsplan een ruimer gebied aan te wijzen, waar de straat kan worden aangelegd, kan er binnen het blok worden geschoven en kan een groter winkelvloeroppervlak worden ontwikkeld. Daarmee ontstaat de mogelijkheid om een waardevolle aanvulling op het bestaande winkelaanbod te creëren. Dit draagt bij aan een levendige oostwand die veel publiek trekt. Vanaf 4 april 2014 is het bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tegelijkertijd vindt inspraak plaats over het aangepaste beeldkwaliteitsplan Grote Markt – Oostwand. Het beeldkwaliteitsplan is in opdracht van Volker Wessels Vastgoed opgesteld door de Berlijnse architect Thomas Müller.

Het komende jaar spant Volker Wessels Vastgoed (VWV) zich in om eindgebruikers en beleggers aan het project te binden. Zodra dit gelukt is, komt er meer zicht op het functionele gebruik van de te realiseren panden. Samenhangend hiermee werken de gemeente en VWV hun contractuele verplichtingen nader uit en leggen deze vervolgens vast in een realisatieovereenkomst.

Nieuwe Markt

De ruimte tussen de Schoolstraat en de achterzijde van de nieuwe Oostwand biedt ruimte aan de Nieuwe Markt, een waardevolle en hoogwaardige uitbreiding van de openbare ruimte van de stad. Inzet is realisatie van een bruisend plein, waar mensen naar toe willen, waar terrassen zijn, en waar activiteiten plaatsvinden. Dit betekent dat ook rondom dit plein wordt ingezet op publiek aantrekkende functies in de nieuwe bebouwing. De ontwikkeling van het Groninger Forum zal de bestaande en nieuwe functies rond het nieuwe plein stimuleren. Ook de ondernemers en vastgoedeigenaren rondom het plein spelen een belangrijke rol in de totstandkoming van de bruisende beleving van het plein.

Begin 2012 zijn de basisuitgangspunten (zoals maaiveldverloop, afwaterings-systematiek, openbare verlichting, materialisering) voor het ontwerp van het nieuwe stadsplein vastgesteld dat als uitgangspunt dient voor het verdere ontwerp van het plein. Vanaf maart 2014 wordt een vervolg gegeven aan de ontwerpwerkzaamheden voor de Nieuwe Markt. Binnen het totale project vinden de uitvoeringswerkzaamheden met betrekking tot de Nieuwe Markt plaats vanaf voorjaar 2015, na realisatie van de ondergrondse Forumgarage en de fietsenkelder.

Nieuwe Markt zuidzijde (NMZZ)

De ontwikkeling NMZZ omvat verschillende deelprojecten. Het meest in het oog springend is de herontwikkeling van enkele gemeentelijke panden (Poelestraat 16, 18, 24, 26, 28) met tussenliggende panden (Poelestraat 20, 22) die in eigendom zijn van een derde. In 2012 is gestart met de verbouw van voormalig pand Images, Poelestraat 30. In het voorjaar van 2013 is de verbouw gereedgekomen.

Begin 2013 startte de EU-aanbestedingsprocedure voor de coördinerend architect NMZZ en

de meervoudige selectieprocedure voor de VO-architecten NMZZ. De opdrachten aan de architecten zijn gegund. In het najaar van 2013 zijn de VO-architecten gestart met het ontwerpproces voor de (overgebleven) panden aan NMZZ. Naar verwachting start de uitvoering begin 2015.

2. RISICO'S

De belangrijkste risico's waaruit financiële tegenvallers kunnen voortvloeien zijn:

- Mogelijke technische problemen met de bouwwerkzaamheden;
- Mogelijke vertraging oostwand als gevolg van zwakke vastgoedmarkt;
- Mogelijk subsidierisico.

Geconcludeerd kan worden dat er sinds 2012 een verschuiving in het risicoprofiel heeft plaatsgevonden. Enerzijds zijn de risico's voortvloeiend uit de bouw van de parkeergarage en de bouw van Vindicat afgenomen. Tot op heden hebben zich geen grote (technische) problemen voorgedaan. De kans op grote technische problemen neemt af naarmate de bouw vordert. Anderzijds is de situatie op de vastgoedmarkt verslechterd.

3. FINANCIEN

Stand van de kredieten

Plankostenkrediet	
Besluit 30-12-2002, nr. 15	500.000
Besluit 29-01-2003, nr. 13	420.000
Besluit 28-04-2004, nr. 6	1.580.000
Besluit 25-02-2006, nr. 8	2.500.000
Besluit 28-03-2007, nr. 8	2.500.000
Besluit 18-06-2008, nr. 5q	1.250.000
Besluit 29-10-2008, nr. 6k	500.000
Besluit 26-11-2008, nr. 8	2.000.000
Besluit 17-06-2009, nr. 8	2.500.000

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2014 II en sleutelprojectenrapportage april - . . .

Uitvoeringskrediet	
Besluit 17-06-2009, nr. 8	15.000.000
Besluit 23-06-2010	40.000.000
Besluit 30-11-2011	115.000.000
Besluit 27-06-2012, nr. 6i (Vindicat)	906.000
Besluit 29-01-2014	123.000

Totaal toegestane plankosten en uitvoeringskrediet	184.779.000
--	-------------

Stand van de uitgaven

Totaal verantwoord t/m 31 juli 2014	52.204.667
-------------------------------------	------------

Deel van de dekking van het Informatiecentrum komt uit de grondexploitatie Grote Markt maar het Informatiecentrum valt buiten de strekking van deze sleutelprojectenrapportage.

Europapark

Station Europapark

Kempkensberg / Engelse kamp

1.VOORTGANG

Noorderpoort, centrum voor sport en bewegen

Eerder dit jaar besloot uw raad het trainingsveld van de A-selectie van FC Groningen te huisvesten op Sportpark Corpus (Rb. Febr. 2014). Het is de bedoeling dat FC Groningen in het najaar van 2015 op Corpus gaat trainen. Na de verhuizing van de FC Groningen kan vervolgens met de bouw van het sportcentrum op het Europapark worden begonnen. De voorbereidingen met het Noorderpoortcollege voor de vestiging van het sportcentrum op het Europapark zijn in volle gang. Naar verwachting zal de uitvoering in 2016 starten.

Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

De aangewezen CPO-locatie op het Europapark is door twee organisaties uitgewerkt tot een concreet woningbouwplan. Vanuit de gemeente faciliteren en helpen we deze twee organisaties bij het verwerven van het totale grondgebied waarop zij hun plannen willen realiseren. Vervolgens kunnen de afspraken contractueel worden afgehecht. De verkoop en het bouwrijpmaken van de woningkavels worden gezamenlijk door de organisaties geregeld. Het is de bedoeling dat het totale bouwplan door zelfrealisatie van de beide organisaties tot stand komt. De gemeente vervult hierin een faciliterende en rol en zal vooral adviezen en kaders aanreiken op planologisch gebied.

NS Poort locatie

In het deelgebied grenzend aan het buurtparkje is nog ruimte voor een grondgebonden woningbouwprogramma met een stedelijke rand langs de Boumaboulevard. We zijn hierover met een ontwikkelaar in gesprek en hopen op korte termijn te kunnen komen tot planvorming. In de afgelopen periode heeft de ontwikkelaar onderzoek gedaan naar mogelijkheden en haalbaarheid van een ontwikkeling op deze locatie. Het is echter nog te vroeg om hier concrete voortgang te melden.

Hete Kolen

In de afgelopen periode is de bouwontwikkeling volgens planning verder gegaan. Voor het vervolg, het bouwplan Solid 2, zijn oriënterende gesprekken en verkenningen gestart. Op het ogenblik ziet dat er veel belovend uit.

Groen

Onze uitgangspunten voor een meer parkachtige uitstraling van het Europapark staan in een groenvisie verwoord. Gefaseerd leggen we groen, bomen en promenades in het Europapark

aan, zodat een aantrekkelijk woon- en werkgebied ontstaat.

De tijdelijke contracten met Stadstrand Euroborg en de stichting Petit Mbaou (eigenaar schip) zijn ontbonden aangezien zij niet passen in de groenvisie. We hebben u hierover per brief in oktober 2013 geïnformeerd. De Boumaboulevard bij de entree van het park heeft een boomlaanstructuur gekregen. Het gebied achter parkeerplaats P5 knappen we op. Verder willen we P+R Europapark met een fiets-voetpad/laanstructuur gaan verbinden met het Helperpark. Voorwaarde hiervoor is wel dat we een oplossing vinden voor de supportersmuur die nu als barrière werkt. Daarnaast is er overleg met de projectgroep Aanpak Zuidelijk Ring om het groen dat zij niet terug kunnen planten, te compenseren op het Europapark.

Energievisie

Voor het Europapark hebben we een concreet plan uitgewerkt voor de realisering van een WKO systeem. Voor de exploitatie hiervan hebben we samen met het waterbedrijf een de onderneming Warmtestad opgericht. Het is de bedoeling dat bestaande en nieuwe bedrijven op het systeem worden aangesloten. Met M205\Team4 en Lefier zijn in de afgelopen periode contracten afgesloten.

Marktstrategie

Met de aanleg van de infrastructuur op het Europapark is de bereikbaarheid van het gebied gewaarborgd: een belangrijke randvoorwaarde om van het Europapark een succesvol ontwikkelgebied te maken. Om het gebied blijvend onder de aandacht van ondernemers te brengen is met de uitgangspunten van de visie "Rode Loper" in overleg met Bureau la Compagnie een eerste aanzet gegeven voor een marktstrategie. Deze strategie wordt de komende periode verder uitgewerkt.

Nieuwbouw Harm Buitenplein en Station Europapark

Wij verwachten dit najaar de financiële afrekening met ProRail af te ronden, nu alle (meerwerk) nota's door de aannemer zijn ingediend. Via de Staat P hebben we gemeld dat de Post Onvoorzien met een bedrag van 1 miljoen wordt overschreden. Deze overschrijding is ontstaan door de vrijval van het aanbestedingsvoordeel op het Station aan het concern evenals de afrekening van de parkeergarage vanuit het project met SoZaWe. Echter de verwachting is dat bij de eindafrekening dit bedrag – zoals het er nu naar uitziet - weer teniet wordt gedaan. Dit komt door de vrijval van de middelen uit van het budget van de Post Onvoorzien die momenteel nog in de begroting van ProRail worden gereserveerd. Als deze post bij de eindafrekening niet wordt aangewend, kan de overschrijding met de vrijval uit de Post Onvoorzien worden verevend.

Kempkensberg/Engelse Park

Door de samenvoeging van de grexen van het Europapark, station Europapark en de Kempkensberg/Engelse Park is er nu sprake van één gebied.

We hebben de Helperzoom heringericht en de randen langs het plangebied afgewerkt waardoor we het gebied aanzienlijk meer kunnen vergroenen. De parkeergarage is gereed en in gebruik genomen. De openbare stadstuin is aangelegd, het daarin gelegen paviljoen (horeca, vergader ruimten) is gereed. De sloop van de kantoorstoren is afgerond, de tijdelijke parkeerplaatsen opgeruimd, zodat het groen weer kan hersteld kan worden. Met een ontwikkelcombinatie spreken we over de ontwikkeling van 120 grondgebonden woningen in het Engelse kamp en 60 appartementen in het gebied Kempkensberg tegen de stadstuin aan. We verwachten dit najaar zicht te hebben op een financieel haalbare ontwikkeling. Op 11 juni is met de bestuursvertegenwoordigers van de stad Groningen, de provincie en het rijk de feestelijke opening gevierd.

2. RISICO'S

De herziene grondexploitatie voor het Europapark en het Station Europapark zijn in december 2013 door uw raad vastgesteld. Het programma dat we ooit maakten sluit niet meer aan. We passen het daarom aan de nieuwe marktomstandigheden aan. Dat betekent onder andere meer openbare ruimte en groen en meer ruimte voor functies die minder opbrengsten genereren (zoals scholen en wonen), maar waar wel vraag naar is.

Europapark bevat naast de normale risico's ten aanzien van grondexploitatie een aantal bijzondere risico's:

- De omvang van de boekwaarde in relatie tot de begrote grondopbrengsten.
- De fasering van de gronduitgifte.
- Subsidiebeheer, te noemen valt: SNN, EFRO, ISV, BDU, BIRK, Kompas.

3. FINANCIEN

Besluit Europapark Totaal 05-11-1998	6.909.000
Besluit Europapark Totaal 27-1-1999	681.000
Besluit Europapark Totaal 22-12-1999	13.296.000
Besluit Europapark Totaal 21-11-2001	23.716.000
Besluit Europapark Totaal 31-03-2004	4.922.000
Besluit Europapark Totaal 23-05-2007	43.700.000
Besluit Kempkensberg 20-1-08	1.390.000
Besluit Station Europapark 28-5-08	2.200.000
Besluit Kempkensberg 18-6-08	528.000
Besluit Kempkensberg 29-10-08	10.815.000
Besluit Station Europapark 17-6-09	41.900.000
Besluit Station Europapark 23-6-10	2.000.000
Besluit Station Europapark 18-3-11	3.061.000
Besluit Kempkensberg 30-3-11	1.623.000
Besluit Europapark 25-1-12 (ingetrokken)	-1.200.000
Besluit Europapark 25-1-12	10.819.000
Besluit Kempkensberg 30-1-13	3.528.000
Correctie	- / - 24.000
Besluit Europapark 18-12-13	400.000

Besluit Station Europapark 10.538.000	10.538.000
Besluit Kempkensberg 18-12-13	686.000
Totaal uitvoeringskrediet Europapark, incl. Station en Kempkensberg	181.418.000

Stand van de uitgave

Totaal verantwoord t/m 31 juli 2014	154.037.061
-------------------------------------	--------------------

OOSTERHAMRIKZONE

1. VOORTGANG

Inleiding

De Oosterhamrikzone is in beweging. Marktpartijen zien de Oosterhamrikzone als een belangrijk ontwikkelgebied voor nieuwe woningen. Ook speelt de Oosterhamrikzone een belangrijke rol in de verbindingsdiscussie voor de bereikbaarheid van het UMCG en de noordoostelijke stadsdelen. De omgeving uit tegelijk haar zorgen over een toename van studenten, parkeerproblematiek en een (mogelijke) nieuwe verbinding door de wijk. Reden te meer een open en transparant proces te doorlopen met betrokken partijen en de omgeving. Het vertrekpunt hierbij is de Routekaart Oosterhamrikzone die dynamische ontwikkelroutes biedt voor de toekomst van het gebied.

Routekaart Oosterhamrikzone

De Raad heeft in november 2013 de Routekaart Oosterhamrikzone ontvangen en vormt het nieuwe vertrekpunt voor de toekomst van dit gebied. De belangrijkste opmerkingen van uw raad over de Routekaart waren:

- De wens om te komen tot een goed participatieproces rondom de besluitvorming van de autobereikbaarheid van het UMCG
- De wens tot afstemming met de woonbootbewoners tot een goede invulling van de oever.

In augustus 2014 hebben wij u een brief gestuurd (kenmerk: 4514288) met daarin een overzicht met de stand van zaken van bouwinitiatieven in de zone. Wij hebben de overzichtskaart opnieuw bijgevoegd in deze rapportage.

Bereikbaarheid UMCG & Planstudie vervanging Gerrit Krolbrug

Een nieuwe multimodale verbinding in de Oosterhamrikzone als alternatief voor een autoverbinding via de Gerrit Krolbrug is van eminente betekenis voor de ontsluiting en de ontwikkelingsmogelijkheden van het UMCG en de Binnenstad. Deze oplossing ligt gevoelig in de aangrenzende woonbuurten. Dat geldt overigens ook voor de keuze om uitsluitend de Gerrit Krolbrug te vervangen, aangezien dit een aanzienlijke groei van het autoverkeer op de Korreweg met zich mee gaat brengen. Het betreft hier niet alleen een verkeersvraagstuk, maar heeft ook economische en leefbaarheidseffecten en biedt kansen voor wijkontwikkeling. De kans ligt er nu vanwege de noodzaak om de bruggen aan te pakken. Wij hebben u hierover in juli per brief geïnformeerd (kenmerk: 4487756).

Planning

• Opstellen uitvraag variantenstudie	feb.-april 2014
• Uitvraag Variantenstudie	april-juli 2014
• Beoordeling concept variantenstudie	juli-sept 2014
• Vaststellen voorkeursvariant	sept'14 – feb. '15
• Vaststellen bestuurlijk voorkeursvariant	medio 2015

Oosterhamrikkade noordzijde, locatie A en B en particuliere kavels

Locatie A

Direct naast deelgebied A komen een aantal particuliere kavels in ontwikkeling. Voor het bouwplan van Kooi (locatie van de voormalige drukkerij van Denderen / 32 stuks jongerenhuisvesting) is een omgevingsvergunning afgegeven. De ontwikkelaar is bezig met het rondkrijgen van financiering. Het plan van Nijhuis Bouw op de ABN-AMRO locatie (36 zelfstandige wooneenheden voor jongeren) wordt in 2014 verder ontwikkeld.

Locatie B

De ontwikkelaars KUUB en Nijhuis ontwikkelen locatie B tot 'Stadsvilla's', grondgebonden woningen, met mogelijkheden tot het creëren van woon-werkeenheden, benedenbovenwoningen of geclusterde eenheden (geen studio's, minimaal 60 m²) in drie tot vier bouwlagen. Zij worden aan de achterzijde via een (vent)weg ontsloten. Parkeren gebeurt op eigen terrein. De doelgroep betreft meerpersoonshuishoudens, zoals jonge stellen, gezinnen en senioren. De verkoop van de woningen start in augustus 2014.

De koopovereenkomst met Nijhuis Noord over de verkoop van 2 fasen van locatie B is getekend. De gebruiksovereenkomsten zijn opgezegd, waarbij met garagebedrijf BNB maatwerkafspraken zijn gemaakt op een nieuwe locatie. Het bedrijf Lichtpunt kan zijn huidige locatie tot 1 juli 2015 blijven huren. De panden zijn gesloopt en de ondergrond wordt gesaneerd.

Oosterhamrikkade noordzijde, locatie C

Op deze locatie worden de mogelijkheden onderzocht voor tijdelijke studio's voor jongerenhuisvesting door Nijestee. Dit deelproject is momenteel 'on-hold' gezet in afwachting van de uitkomsten van de planstudie vervanging Gerrit Krolbruggen.

Oosterhamrikkade zuidzijde, locatie D

Een initiatiefnemer heeft ons benaderd voor een plan voor tijdelijke jongerenhuisvesting. Dit is op 'on-hold' gezet in afwachting van de uitkomsten van de planstudie vervanging Gerrit Krolbrug.

UMCG Distributiecentrum

Ontwikkelaar Urban Interest heeft in november 2013 een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning voor de Oosterhamrikkade 5,7 en 9. Dit project is in de raadscommissie R&W besproken. De raad heeft zich achter ons besluit geschaard om mee te werken aan de uitgebreide WABO procedure. We hebben hiermee een belangrijke stap gezet in realisatie van de Routekaart Oosterhamrikzone. In september 2014 worden de laatste ecologische onderzoeken voltooid. De verwachting is dat de bouw eind 2014/begin 2015 gaat plaatsvinden.

Alfa-Laval

De voorbereidingen zijn gestart om de Alfa Laval-locatie eind 2014 leeg te krijgen. De laatste contracten zijn ontbonden en de gebruikers geïnformeerd. Het complex wordt begin 2015 gesloopt. Dit vergt bijzondere aandacht vanwege de aanwezigheid van asbesthoudend materiaal. De verdere planvorming wordt in het voorjaar van 2015 opgestart.

Oosterhamrikkade zuidzijde

In de brief van 19 augustus 2014 (kenmerk: 4514288) hebben we u geïnformeerd over twee nieuwe initiatieven. Te weten de 'Oude Taxicentrale' (OHK zz 103-107) en een plan voor de 'Biemanslocatie' (OHZ zz 115-117).

Oude Taxicentrale

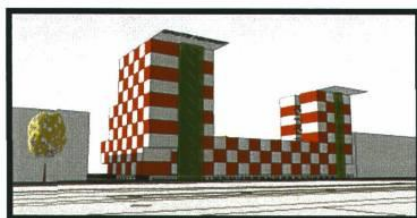

Bouwplan 'Oude Taxicentrale'

- 180 appartementen.
- Hoofdzakelijk voor jongeren tussen de 20 en 28 jaar.
- 27 parkeerplaatsen.
- Energiezuinig ontworpen.
- Mogelijkheden voor aanpassing naar grotere eenheden.
- Preadvies van welstand: positief.
- Huidige opzet vraagt om een beperkte aanpassing van het

De mogelijkheden voor projectfinanciering (in het kader van het Bouwoffensief) voor de Oude taxicentrale worden onderzocht. De het plan voor de Biemanslocatie verkeert in een pril stadium en betreffen nog volumestudies.

'Plan Biemanslocatie'

Ontwikkelaar Esprit heeft de gemeente medio 2014 benaderd met een initiatief voor

een complex gericht op jongerenhuisvesting. De plannen verkeren in een pril stadium (volumestudies). Het betreffen 140 appartementen á 23m² en 54 appartementen á 47m².

Inrichting oever Oosterhamrikkade zuidzijde

Oriënterende gesprekken zijn gevoerd met woonbootbewoners over een plan van aanpak voor de inrichting van de oever. Ook hier speelt de uitkomst van de planstudie vervanging Gerrit Krolbrug een belangrijke rol.

Broedplaats Paradijsvogelstraat

Leegstandsbeheerder Carex heeft de Paradijsvogelstraat 10-13 in de afgelopen jaren getransformeerd tot een succesvolle Broedplaats waar de creatieve industrie haar thuishaven heeft gevonden. Wij zijn met Carex overeengekomen dat zij de Broedplaats voor de komende vijf jaar verder mogen ontwikkelen. De gemeentelijke eigenaarslasten worden hierbij tot een minimum beperkt. In overleg met de omgeving krijgen de panden een facelift.

Toentje & Stadswerf

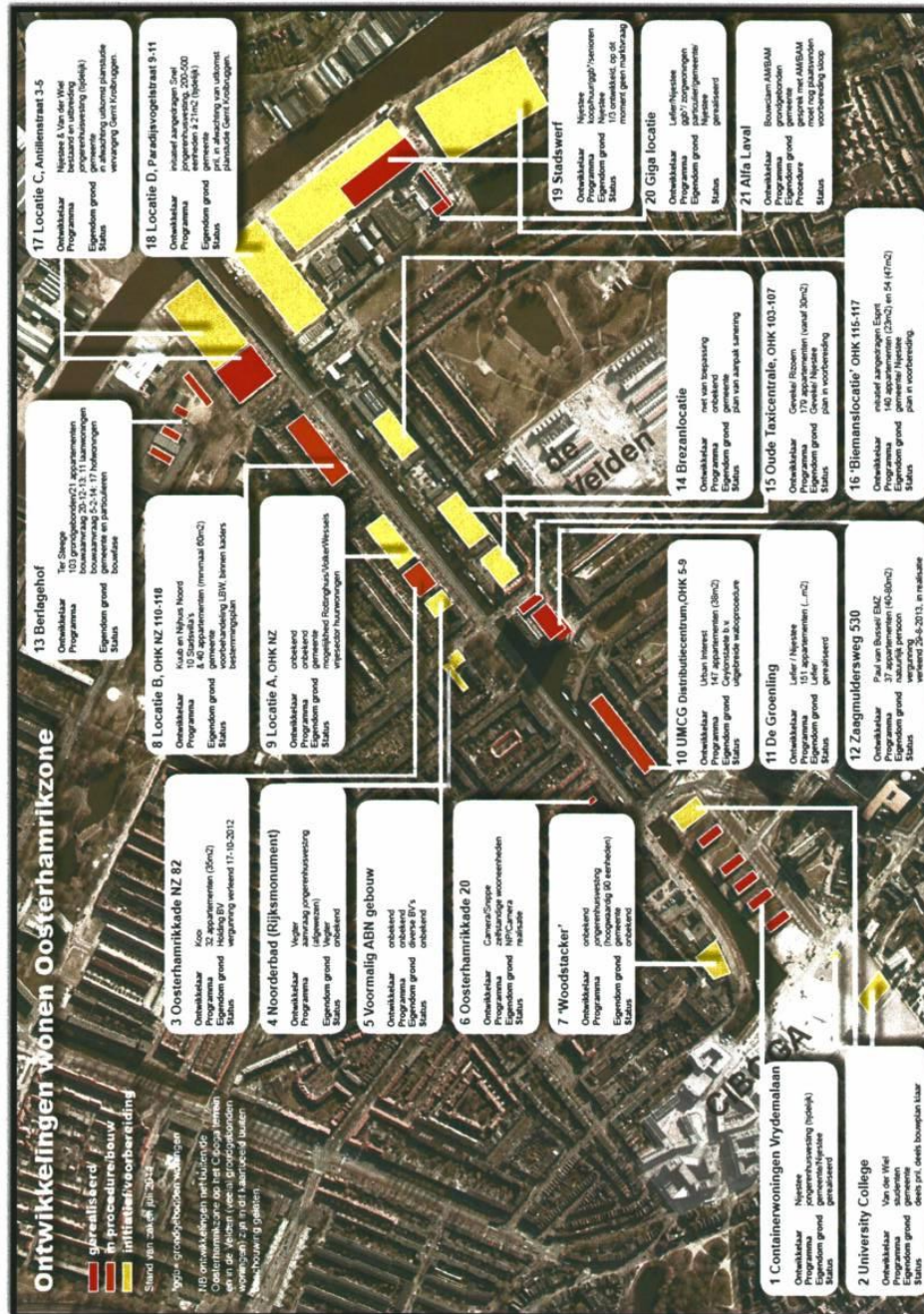
Samen met Nijestee, bewoners en Toentje/Voedselbank hebben we een traject opgestart om het bouwterrein van Nijestee in te richten als een tijdelijk stuk stad, gefinancierd vanuit bewonersparticipatie en ondersteund door het gemeentelijk armoedebeleid. Eind 2013 is Toentje geopend, daarnaast hebben de bewoners vanuit NLA-middelen een budget gekregen het overige deel van het bouwterrein van Nijestee tijdelijk in te richten.

Spoedsanering locatie Simmeren

Op locatie Simmeren (oostzijde Van Starckenborghkanaal) wordt begin 2014 begonnen met een spoedsanering.

Initiatief fietssteigerbrug Oosterhamrikbaanbrug VBNO & Gjaltema

Vereniging Bedrijven Noord Oost (VBNO) en steigerbouwer Gjaltema hebben een initiatief ingediend voor het aanleggen van een fietssteigerconstructie aan de Oosterhamrikbaanbrug. Dit voor een betere fiets bereikbaarheid voor Kardinge, ontlasting van de Gerrit Krolbrug en een betere bereikbaarheid van bedrijventerrein Ulgersmaweg en Ulgersmaborg Noord. We onderzoeken op dit moment de (on)mogelijkheden van een dergelijke constructie op haalbaarheid en veiligheid. Een go/no-go voor de initiatiefnemers is het mogen voeren van led-reclame op en rondom de steigerconstructie. Op deze manier kunnen zij het initiatief financieren.

2. RISICO'S

Naast de algemene risico's zijn de volgende risico's specifiek van toepassing:

- Ten aanzien van de locatie Simmeren speelt nog een aanvullend risico met betrekking tot de kosten van saneren in verband met de asbestverontreiniging.
- Groot risico is de uitgifte van woningbouw en bedrijfsterreinen. Als gevolg van de huidige economische omstandigheden stagneert de marktvrage. De beheersbaarheid hiervan voor de woningbouw is gering. Voor zover er wel vraag is (jongerenhuisvesting) is er weerstand vanuit de omgeving.
- Voor zowel bodemsanering als sloopkosten geldt een hoog risico. Voor de sanering weten we dat er vervuiling is en hebben we een uitgebreide inventarisatie uitgevoerd waardoor we de risico's beter kunnen inschatten. Voor sloopkosten is een m³-prijs neergezet die kan fluctueren afhankelijk van wel of geen asbest.
- Voor de Oosterhamrikzone geldt het risico van leegstand en verpaupering. Hiervoor is een actieplan (=Routekaart) opgesteld dat onderdeel uitmaakt van de nieuwe ontwikkelingsstrategie.
- In september 2013 zijn de uitkomsten van de studie 'Bereikbaarheid UMCG' gepresenteerd maar we hebben nog geen standpunt genomen over de meest wenselijke oplossing. In samenspraak met het Rijk en de Provincie wordt het vervolgproces verder vormgegeven. Hierbij zijn alle stakeholders in beeld gebracht over de aanpak en onze inzet. Wij hebben u hierover geïnformeerd in de brief van 16 juli 2014, kenmerk: 4487756. Aangezien de regierol niet bij ons ligt, maar bij de provincie en het strakke tijdsschema opgelegd door het Rijk ligt bij ons de opgave om daarbinnen de participatie zo goed mogelijk vorm te geven.

3. FINANCIEN

De totale kosten worden geraamd op € 51.761.000. De grondopbrengsten worden geraamd op € 30.833.000. Aan bijdragen, inclusief genoemde aanvullende dekking, is € 20.928.000 op eindwaarde geraamd, waarvan al € 14.203.000 is gerealiseerd en geboekt. Kosten, bijdragen en opbrengsten resulteren in een sluitende exploitatiebegroting.

Stand van de kredieten

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2014 II en sleutelprojectenrapportage april - . . .

Besluit 27-02-2002, nr. 196	1.706.599
Besluit 29-01-2003, nr. 199	1.127.000
Besluit 17-12-2003, nr. 175	175.000
Besluit 17-12-2003, nr. 153	14.700.000
Besluit 31-05-2006, nr. 34	5.461.000
Besluit 28-06-2006, nr. 6g	1.236.000
Besluit 20-06-2007, nr. 12	5.430.000
Besluit 28-05-2008, nr. 6g	179.000
Besluit 26-08-2008, nr. 6h	399.000
Besluit 28-10-2009, nr. 6i	46.000
Besluit 29-9-2010, nr. 6c	231.000
Besluit 15-12-2010, nr. 6e	9.275.000
Besluit 30 maart 2011, nr. 7c	102.700
Besluit 25 januari 2012 6g	-/- 519.000
Besluit 30 januari 2013 8b-12	-/- 837.000
Besluit 18 december 2013, nr.6i	1.857.000
Totaal toegestane kosten van het plan	40.570.000

Stand van de uitgaven

Totaal verantwoord t/m 31 juli 2014	35.619.923
-------------------------------------	------------

Herziening integrale grondexploitatie: december 2014.

WESTPOORT

1. VOORTGANG

De gemeente legt de Rode loper uit voor bedrijven en haar ondernemers. De invoering van de Rode Loper strategie voor de werklocaties uit het Programma Ruimtelijke Economie start met o.a. Westpoort als pilot.

Oorspronkelijk was Westpoort vooral bedoeld om binnen een traditionele grondexploitatie bedrijfskavels aan te bieden, met een geschat uitgifte tempo van 5,5 ha per jaar.

De huidige economische ontwikkeling vraagt een andere rol van de overheid. De Rode Loper strategie is bedoeld om de werkgelegenheid in Groningen in stand te houden en vooral uit te breiden. Voor realisatie van initiatieven is samenwerking van de gemeente met ondernemers en het georganiseerde bedrijfsleven van levensbelang voor de werkgelegenheid in Groningen. De strategie is eveneens bedoeld voor onze overige werklocaties. Naast een actieve samenwerking met bedrijven en ondernemers gaan we vraaggericht te werk. Waar het verantwoord kan, verruimen en versoepelen we de planologische en juridische kaders. We bieden maatwerk en werken vooral met de ondernemers samen door hun initiatieven zo goed mogelijk te ondersteunen en procedures te vereenvoudigen. Westpoort is daarbij de show case.

De oorspronkelijke bedoeling van Westpoort was om op basis van investeringen bouwrijpe kavels aan te bieden. Tot en met medio 2012 was binnen de toen geldende grondexploitatie de inschatting van het jaarlijkse uitgiftetempo 5,5 ha. Dit tempo was bij de herziene, vastgestelde grondexploitatie van 30 januari 2013 teruggebracht naar 2,5 ha per jaar. Deze defensieve manier van grondexploitatie willen we doorbreken met de nieuwe Rode Loper strategie. Het doel is het uitbreiden van de werkgelegenheid. De grondexploitatie blijft de basis voor de verantwoording van kosten en opbrengsten, maar is niet langer bepalend voor de vestigingsstrategie die de gemeente hanteert voor ondernemers en bedrijven. Planologisch en procedureel wordt maatwerk geboden om tegemoet te komen aan de vestigingseisen voor ondernemers. Het wenkende perspectief van Westpoort is nieuw in onze aanpak en benadering van ondernemers en bedrijven.

Het nieuwe beleidskader is bedoeld om het passieve beleid rond de werklocaties om te zetten naar een actieve strategie die tegemoetkomt aan de vraag van ondernemers en bedrijven. Daarbij is het doel en de prioriteit verschoven van grondverkoop en gronduitgifte naar behoud en uitbreiding van werkgelegenheid.

Het college zal daarom de raad vragen Westpoort aan te wijzen als categorie van gevallen zodat het college zonder tussenkomst van de gemeenteraad een omgevingsvergunning kan verlenen waarin wordt afgeweken van het vigerende bestemmingsplan (ex artikel 2.12, lid 1a, onder 3 Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo). De vorm waarin het wordt voorgesteld is afwijkend en is bedoeld als implementatie van de nieuwe ruimtelijke

strategie. Voor Westpoort wordt niet van geval tot geval ruimtelijk onderbouwd, maar vooral gekeken naar de gevestigde belangen op Westpoort. Uit jurisprudentie is gebleken dat het de gemeenteraad vrij staat om een concreet begrensd gebied als categorie van gevallen aan te wijzen waarvoor geen verklaring is vereist.

September 2014 ligt het voorstel van de "rode loper" inclusief inspraakverslag in uw raad ter besluitvorming

Daarnaast werken we een business case uit voor de vestiging van één of meerdere data hotels op Westpoort. Inmiddels heeft zich het eerste datahotel (KPN) zich gevestigd op Westpoort, fase 1 (fase 1 betreft de grondexploitatie). Er is ook concrete belangstelling van nog 2 datacenters op Westpoort (fase 1 en op fase 2). Beide initiatieven komen vanuit de Verenigde Staten.

2. RISICO'S

Een aantal kans- en risicoscenario's geeft verstrekkende positieve en negatieve financiële consequenties voor het eindresultaat weer. Zo zijn vele investeringen al gedaan, resterende (civieltechnische) investeringen zijn relatief beperkt, terwijl de (grond)opbrengsten achterblijven.

Het wijzigingen van de renteparameter, het uitgiftetempo, de grondprijzen en/of opbrengstenstijging hebben een veel groter effect op het eindresultaat dan wijzigingen van de parameter kostenstijging, resterende kosten voor het bouw- en woonrijp maken, planontwikkelingskosten e.d. Deze laatstgenoemde reeks van kans- en risicoscenario's zijn in relatieve zin beduidend minder verstrekkend dan die van de eerstgenoemde reeks.

3. FINANCIEN

Stand van de kredieten

Besluit 19-07-2000, nr. 5h	14.521.000
Besluit 27-02-2002, nr. 5 ^e	750.000
Besluit 28-01-2004, nr. 8	500.000
Besluit 22-12-2004, nr. 10	2.750.000
Besluit 19-10-2005, nr. 7	96.329.000
Besluit 20-02-2008, nr. 7	5.614.000
Besluit 27-01-2010, nr. 7e	-/- 2.022.000
Besluit 30-11-2011, nr. 6h	-/- 47.690.000

Besluit 30-01-2013, nr 8b.6	872.000
Besluit 18-12-2013, nr. 6i	1.127.000
Totale toegestane kosten (= opgeknipt uitvoeringskrediet t/m 2015)	72.751.000

Stand van de uitgaven

Totaal verantwoord t/m 31 juli 2014	69.287.745
-------------------------------------	------------

Actualisatie / herziening grondexploitatie: december 2014

ZERNIKE CAMPUS GRONINGEN

Binnen het *Akkoord van Groningen 2.0* is de ontwikkeling van Zernike een belangrijke opgave. We willen Zernike verder uitbouwen tot een toplocatie waar kennisinstellingen en bedrijfsleven stevig met elkaar verbonden zijn.

1.VOORTGANG

Op de Zernike Campus Groningen (voormalig Zernike Science Park) ligt één van de bedrijventerreinen die binnen de gemeente Groningen in uitgifte zijn. Op basis van een gezamenlijke visie ontwikkelen de Akkoordpartners de Zernike Campus tot één van de belangrijkste kennisdynamo's van stad en regio. In de afgelopen jaren is gebleken dat Zernike geen goed imago heeft om bedrijven naar Zernike toe te trekken, waardoor de ontwikkeling van het bedrijventerrein nauwelijks van de grond komt. In 2014 wordt op basis van een strategische agenda die door alle betrokken partners (inclusief bedrijfsleven) is ondertekend verder gewerkt aan de profilering van het speerpunt energie, een gezamenlijke herijking van het stedenbouwkundig kader en het verkeersplan. Belangrijk onderdeel is ook de verdere ontwikkeling van het parkmanagement, waarbij gewerkt wordt aan een herkenbare huisstijl, de aanpak van de entree, netwerkvorming, een goede bewegwijzering op de campus en op de ringweg en gezamenlijk groenonderhoud.

In het afgelopen maanden zijn ontwikkelingen op het gebied van het speerpunt energie op Zernike gestart of doorontwikkeld. Hierbij is de verdere ontwikkeling van de Energy Academy Europe belangrijk, waarbij we een uitbreiding verwachten van het aantal bedrijfsvestigingen op Zernike dat in samenwerking met de kennisinstellingen innovatieve producten en diensten ontwikkelt.

Vanuit het Rijk is er een reservering van € 33 miljoen gedaan voor de aanleg van Geothermie. Dit biedt een kans om de ontwikkelingen in het gebied goed op gang te helpen. Hetzelfde geldt voor de ontwikkelingen van Entrance.

Verder is er een opdracht gegeven aan een stedenbouwkundig bureau West 8 om een stedenbouwkundige visie te maken voor het gehele terrein (samen met de RUG en de Hanzehogeschool).

Inmiddels zijn we een heel stuk gevorderd met het opstellen van een nieuwe stedenbouwkundige visie. Ook is een begin gemaakt met het opstellen van een grondexploitatie voor Zernike. Beide concepten zijn begin juli gepresenteerd aan de stuurgroep. We hopen in november het definitieve voorstel ter besluitvorming te kunnen aanbieden aan de stuurgroep.

Energy Academy Europe / Entrance

Het nog te ontwerpen nieuwe gebouw, een voorbeeldfunctie op het gebied van zero-emission van de EAE komt te staan tussen het Natuurkunde en Scheikundegebouw en de Bernoulliborg. Het ontwerp en de bouwvoorbereidingen zullen plaatsvinden in 2013, waarna het gebouw zal worden gerealiseerd in 2014/2015. Inmiddels is de omgevingsvergunning

verleend. In maart 2014 is er 5 ha bedrijventerrein verkocht aan de Hanzehogeschool. De Hanzehogeschool heeft dit gekocht voor de (door)ontwikkeling van EnTranCe. Ook is er een subsidie verleend van 1,5 miljoen euro aan Entrance. Daarmee is er tijdelijk sprake van een begrotingsonrechtmatigheid, omdat de gemeenteraad formeel hierover nog een besluit moet nemen. Gezien de gerealiseerde grondverkoop biedt de Grex hiertoe ruimte. Deze Grex ontvangt u aan het einde van dit jaar.

2. RISICOS

Bij voortdurende stagnerende ontwikkeling van het plan kan de boekwaarde van het project jaarlijks stijgen door toerekening van rente, onroerende zaak belasting en de noodzakelijke beheerskosten. Het uitblijven van een visie op het gebied kost daarom geld en is een risico voor het project.

3. FINANCIEN

Stand van de kredieten

Besluit 23-20-1996, nr. 5f	3.857.000
Besluit 26-05-1999, nr. 5k	4.538.000
Besluit 17-10-2001, nr. 9	406.000
Besluit 18-10-2006, nr. 6c	14.940.000
Besluit 27-09-2007, nr. 6g	3.256.000
Besluit 25-05-2011, nr. 8 ^e	-/- 8.747.000
Totaal toegestane kosten van het plan	18.250.000

Stand van de uitgaven

Totaal verantwoord t/m 31 maart 2014	17.483.195
--------------------------------------	------------

Actualisatie / herziening grondexploitatie: december 2014

EBBINGEKWARTIER

1. VOORTGANG

Woningbouw, blok 4B en 6B

De bouw van de 13 grondgebonden woningen, blok 4B, aan de Langestraat is recent gestart. De woningen worden in twee aaneensluitende bouwstromen gebouwd en in december 2014 en juli 2015 opgeleverd. Voor de resterende 18 woningen aan de Langestraat, blok 6B, wordt bekeken of deze in 3 verschillende typen aangeboden kunnen worden. Verwacht wordt dat de verkoop begin 2015 start.

Ontwikkeling blok 7 en 8

De ontwikkelingen van woningbouw en het hotel op blok 8 zijn recent weer ter hand genomen. De bouw van een hotel met ca. 350 kamers en 35 beleggershuurwoningen is gepland in het voorjaar van 2015.

Na een vraag van de RUG om op blok 7 tijdelijke studentenwoningen t.b.v. College University te realiseren en deze nog in 2014 te bouwen, is tegen de zomer van dit jaar het plan afgeblazen. Het evenementen terrein Ebbingekwartier wordt hierdoor teruggebracht naar het zandstrand en een groot deel van blok 7. Terugkerende evenementen, zoals Eurosonic, Zienerama, Mini Maker Fair en de Ommelander Markt kunnen hierop gerealiseerd worden, eventueel in samenhang met het Infoversum en het daarbij behorende terrein. Ook vinden er steeds meer incidentele sport- en cultuuractiviteiten plaats. Voorts worden sportinstrumenten geplaatst als gevolg van het besluit in de raad in de wijken buitenfitness mogelijk te maken.

Dubbele Loods (silo)

De Loods is in januari 2014 als restaurant in gebruik genomen.

Blok 9 en 10

De planontwikkeling voor de bouw van een schoolgebouw voor O2G2 (borgmanschool). De start van de bouw ervan kan eind 2016 plaatsvinden.

Oosterhamrikkanaal nz/blok 13

We onderzoeken de mogelijkheid om op het meest westelijke deel van blok 13 modulaire energieneutrale jongerenwoningen te realiseren. We beogen dit als een tijdelijke ontwikkeling, waarbij tevens een werklocatie verbouwd kan worden.

Infoversum

In juni 2014 is de verwezenlijking van het eerste volledige digitale 3D dome theater een feit geworden. Het Infoversum is een enorme impuls voor de stad en het Ebbingekwartier in het bijzonder. Naast toeristische attractie functioneert het ook als kenniscentrum van internationale allure. De totale oppervlakte aan publieke ruimte in het gebouw is 1350 m². Het Infoversum rekt op minimaal 200.000 bezoekers per jaar.

afbeelding: Infoversum (foto: Cor van der Veen)

Bodenterrein-UMCG

- De nieuwbouw voor volwassen- en kinderpsychiatrie is voorlopig on hold gezet.
- Het UMCG is in afwachting van het Rijksbesluit om een Partikeltherapie (zeer precieze bestraling) faciliteit te mogen realiseren. De start van de bouw wordt verwacht eind 2014.
- De RUG maakt plannen voor de Campus College University/Healthy Ageing, rondom het gemeentelijk monument Bloemstraat 1. Dit gebouw wordt in 2017 gerestaureerd als College University. Hierbij worden ongeveer 200 nieuwe studentenwoningen gebouwd. Voorts zullen op de Campus universitaire culturele en sport voorzieningen gemaakt worden, die nu verspreid staan in het centrum van de stad.

2. RISICO'S

- Ontwikkelingen in de economie met als gevolg wijzigende parameters zoals rente en inflatie; dit heeft effect op de resultaten van de grondexploitatie. Daarnaast is de huidige stand van de economie dusdanig dat dit een verdere druk kan veroorzaken op de planning en de waarde van de uit te geven grond. Het Oosterhamrikkanaal moet nog uitgewerkt worden. Of beoogde programma's en normatieve berekeningen afdoende zijn moet blijken hoewel daar natuurlijk volledig op gestuurd kan worden.
- De komst van het Infoversum is een waardevolle aanvulling voor Ciboga. In combinatie met het stadsstrand, het Open lab zijn dit ontwikkelingen die het gebied aantrekkelijk maken wat ook weer zijn uitwerking zal hebben op de marktpotentie van de toekomstige woningbouw. De grond kan tijdelijk gebruikt worden, mede omdat Nijestee daar ook zijn tijdelijke studentenhuysvesting heeft, en de vertraging van de definitieve uitgifte van de locatie is afgedekt. De grond is in erfpacht uitgegeven. Dit risico maakt deel uit van deze exploitatie. Daarnaast kan het Infoversum uiterlijk tot 2024 blijven. Blijven ze langer dan wordt de grond later uitgegeven. Dit heeft een negatief rente-effect. Hier zal op gestuurd moeten worden, door een aanvullende bijdrage om de rentenadelen te compenseren en/of door het handhaven van de termijnen.
- De toevoeging van de parkeergarage blijft een risico. Het afgelopen jaar is een deel van het risico opgetreden in de vorm van de stijging van de onrendabele top van 8 naar 9,1 miljoen. Als de onrendabele top met een miljoen verder oploopt heeft dat een effect van 1,5 miljoen euro op eindwaarde.

3. FINANCIEN

Stand van de kredieten

Totaal beschikbaar krediet grex per 17-12-2008	93.639.000
Raadsbesluit 17-02-2010, besluitnr. 6b	2.090.000
Raadsbesluit 30-11-2011, kredietverlaging	-9.634.000
Raadsbesluit 30-01-2013	5.986.000
Raadsbesluit 18-12-2013, besluitnr. 6i:	2.863.000
Totaal beschikbaar krediet	94.944.000

Stand van de uitgaven

Totaal verantwoord t/m 31 juli 2014	83.120.087
-------------------------------------	------------

AANPAK RING ZUID

HISTORIE

- 2009: bestuursovereenkomst met de minister van Verkeer en Waterstaat.
- December 2009: start planstudie
- 22 december 2010: publicatie van het voornemen (Kennisgeving) van de minister van Infrastructuur en Milieu om een Milieu Effect Rapport (MER) op te stellen voor de tweede fase van het project Aanpak Ring Zuid. Dat wil zeggen: een onderzoek naar de gevolgen van de ombouw van deze weg voor haar omgeving
- 7 november 2011: minister stemt in met het Voorlopig Ontwerp. Deze werkt het projectbureau uit in een definitief ontwerp. Ook werken we aan het MER, die als onderdeel van het Ontwerp Tracébesluit (OTB) de inspraak in zal gaan.
- 29 augustus 2013: publicatie Ontwerp Tracébesluit/ Milieu effect rapport door Minister publicatie Ontwerp Inrichtingsplannen door college van B&W. Inspraak van 30 augustus tot en met 11 oktober 2013. Publicatie Gezondheidseffectscreening;
- 17 oktober 2013: publicatie Ontwerpbesluit omgevingsvergunning Helperzoomtunnel, Groningen door het college; zienswijzeperiode van 18 oktober tot en met 28 november 2013
- 30 september 2013: presentatie expert opinion in opdracht van de gemeenteraad
- 8 oktober 2013: bespreking Ontwerp Tracébesluit/ Milieu effect rapport en Ontwerp Inrichtingsplannen in raad, 9 moties zijn ingediend als zienswijze
- 21 mei 2014: het college informeert de raad over de tussenstand van het Tracébesluit, de Inrichtingsplannen en de aanleg van de Helperzoomtunnel.
- Juni 2014: behandeling tussenstand van het Tracébesluit, de Inrichtingsplannen en de aanleg van de Helperzoomtunnel in de raad, 12 moties zijn aangenomen in de vergadering van 25 juni
- 9 juli 2014: informeren raad over voortgang Tracébesluit en de voorbereiding van de marktbenadering

1. VOORTGANG

Op 29 augustus 2013 zijn het Ontwerp Tracébesluit en de Ontwerp inrichtingsplannen voor het onderliggend wegennet gepubliceerd, waarna tussen 30 augustus 2013 en 11 oktober de zienswijzenperiode plaatsvond.

In de periode daarna zijn de zienswijzen verwerkt in aanloop naar de afweging die voor het TB en de ontwerp inrichtingsplannen wordt gemaakt. Met indieners van zienswijze zijn gesprekken gevoerd om de zienswijze toe te lichten. Op 21 mei 2014 heeft het college een tussenstand van het Tracébesluit, de inrichtingsplannen en de aanleg van de Helperzoomtunnel aan de raad voorgelegd. Daarmee werd de raad in gelegenheid gesteld om de voorlopige resultaten van de zienswijzen te beoordelen, voorafgaand aan het aanbieden van het Tracébesluit aan de minister. Daaronder viel ook de beantwoording van de 9 moties die door de raad zijn ingediend als zienswijze.

De plannen voor de zuidelijke ringweg zijn op een aantal punten aangepast ten opzichte van de ontwerpbesluiten. De aanpassingen komen onder andere voort uit de ingediende zienswijzen en de gesprekken met omwonenden en het bedrijfsleven. Het gaat hierbij zowel om de wijzigingen in het Tracébesluit (waarover de minister beslist) als in de inrichtingsplannen (waarover de gemeente beslist). De zienswijzen op de omgevingsvergunning voor de Helperzoomtunnel hebben niet tot aanpassingen geleid. Naast deze wijzigingen worden kleinere ontwerpwijzigingen voorgesteld om het ontwerp technisch verder te optimaliseren, beter uitvoerbaar te maken of beter in te passen in de omgeving. Er zijn ook een aantal zienswijzen die wat de stuurgroep betreft niet overgenomen worden, zoals een directie aansluiting van de Hereweg op de A28.

In juni heeft de raad een informatieve bijeenkomst gehouden waarbij de Stichting Groningen Verdient Beter en de projectorganisaties een toelichting hebben gegeven op de (bijgestelde) plannen. Daarnaast is er een nieuwe informatiekant uitgegeven en is er informatiemarkt gehouden in Martiniplaza, bezocht door ruim 200 bezoekers. Ook is nieuw beeldmateriaal beschikbaar gekomen.

Tijdens de bespreking in de raad in juni is uitgebreid stilgestaan bij de mogelijkheden en consequenties van een directe aansluiting van de Hereweg op de A28, gezien de wens van de raad om dit alsnog te realiseren. Uiteindelijk concludeerde de raad dat bij het oorspronkelijke voorstel de voor- en nadelen voor de omliggende wijken het meest in balans zijn. Andere belangrijke thema's waren o.a. geluidsmaatregelen op het deel Hoogkerk-Stadspark, luchtkwaliteit, langzaam verkeer en aandachtspunten voor de aanbesteding. De bespreking van de tussenstand met de raad en de (voorlopige) afweging van de 12 moties hebben ertoe geleid dat het college in de stuurgroep Aanpak Ring Zuid van 30 juni jl. heeft ingestemd met de voorgestelde veranderingen in het TB. Daarbij heeft de stuurgroep vastgesteld dat het project ARZ nog steeds binnen het beschikbare budget gerealiseerd kan worden.

De provincie als risicodragende partij de stuurgroep verzocht om een externe partij onderzoek te laten doen naar de vraag of de risico's voor de provincie afdoende in beeld zijn, hoe de risico's beperkt kunnen worden en welke aansturing daarvoor nodig is. Adviesbureau Horvat & Partners heeft dit onderzoek uitgevoerd, de vijf aanbevelingen worden overgenomen door de projectorganisatie ARZ. De provincie zal daarnaast als een drietal deskundigen onder te brengen in de projectorganisatie voor techniek, financiën en strategie. Daarnaast heeft de accountant van de provincie Ernst & Young geconcludeerd dat met de voorziene beheersmaatregelen het risico van budgetoverschrijding tot en met het herijkingsmoment goed kan worden beheerst. Voor de fase na het herijkingsmoment geeft Ernst & Young aan dat nog diverse beheermechanismen moeten worden geïmplementeerd, wat inherent is aan de fase waarin het project zich bevindt en waarvoor nog voldoende tijd beschikbaar is.

De minister van Infrastructuur en Milieu is bij een positieve uitkomst van deze toetsprocedure voornemens is om het Tracébesluit op 29 september a.s. in Groningen te komen tekenen. De stuurgroep heeft daarbij aan ons college gevraagd de inrichtingsplannen tegelijkertijd met het TB vast te stellen en voor die tijd een besluit te nemen over de omgevingsvergunning.

2. RISICO'S

Ten behoeve van deze risicobeheersing zijn de belangrijkste risico's van het project in beeld gebracht, en zijn beheersmaatregelen benoemd. Deze risico's verschuiven gedurende het proces en worden dan ook continue geactualiseerd, dit voorjaar is de risicoanalyse voor vervolgfase gehouden. De belangrijkste risico's van de planstudiefase zijn hieronder benoemd:

- *Spanning tussen de wensen van de regionale partners in de stuurgroep en de taakstellende kaders van het Bevoegd Gezag (ministerie van I&M)*

Het Rijk is het bevoegde gezag. Besluiten in het kader van de Tracéwetprocedure dienen door het Bevoegd Gezag te worden genomen. De stuurgroep kan dus geen finale besluiten nemen.

De stuurgroep heeft ingestemd met de voorgestelde veranderingen in het TB en de inrichtingsplannen. De stuurgroep ARZ besloten om in de aanbesteding van het hoofdbouwcontract ook de drie optimalisaties in de prijsaanbieding mee te nemen. Dit betekent dat een bieding pas geldig is als de volledige scope inclusief de drie optimalisaties worden aangeboden. Daarbij is het de intentie om de opdracht tot de uitvoering van de optimalisaties te geven op het moment dat de ontwikkeling van het risicoprofiel dat toelaat. De projectorganisatie start ondertussen wel alvast de noodzakelijke planologische procedures voor de Esperantotunnel en de volledige aansluiting van de Europaweg.

De afspraken over de scope van het project worden in september 2014 vastgelegd en aan de raad en staten voorgelegd voor wensen en bedenkingen.

- *(Financieel) gat tussen ambitie en taakstellend budget*

Het BVA vertegenwoordigt een overeengekomen ambitieniveau. Ramingen geven aan dat het beschikbare budget voor deze ambitie niet voldoende is. In de bestuursovereenkomst is vastgelegd hoe de ambitie en het beschikbare budget in overeenstemming worden gebracht. Dit betreft achtereenvolgens optimalisatie, fasering, scopewijzigingen en/of additionele, regionale middelen. Alvorens de planuitwerking te starten is het van belang te weten of het BVA binnen het beschikbare budget kan worden gebracht. Dit blijkt, met behoud van het ambitieniveau mogelijk. De afspraken over de scope van het project, waaronder de optimalisaties, worden in september 2014 vastgelegd en aan de raad en staten voorgelegd voor wensen en bedenkingen.

- *Vertraging door beroepsprocedures*

Bezwaar- en beroepsprocedures kunnen vertraging veroorzaken door de tijd die de Raad van State kan nemen om een uitspraak te doen (maximaal 6 maanden). Vervolgens is er ook een mogelijkheid dat de Raad van State negatief oordeelt.

- *Beïnvloeding door belangengroeperingen*

Belangengroepen kunnen zich onvoldoende gehoord voelen en versterken hun geluid via politiek en/of media. Hierdoor kan één of meerdere van de samenwerkende overheden deze wensen (mogelijk afwijkend van de scope) inbrengen in het project.

De zienswijzeperiode is afgerond, de raad is de gelegenheid geweest wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van de voorgestelde veranderingen richting het TB en de inrichtingsplannen.

3. FINANCIEN

Voor de zuidelijke ringweg is een budget beschikbaar van € 624 miljoen euro (€ 424 mln. RSP gelden, € 200 mln. MIRT gelden). De samenwerkende partijen betalen de kosten van inzet van mensen en middelen ten behoeve van de planfase en realisatie uit dit bovenstaande budget. Voor de kosten van de voorbereiding van het in 2009 gepresenteerde BVA voor de Zuidelijke Ringweg Groningen heeft u op 17 december 2008 (€ 400.000) en 25 november 2009 (€ 500.000) kredieten beschikbaar gesteld, totaal € 900.000. Dit betreft zowel de kosten voor de projectorganisatie als ook interne uren en kosten. Bij deze laatste gaat dan om het beoordelen van de producten van de projectorganisatie, ambtelijke en bestuurlijke advisering, strategische adviezen en proceskosten. Voor de voorbereiding tot en met eind 2010 heeft u op 20 oktober 2010 een krediet van € 500.000 beschikbaar gesteld, waarmee het totaal aan voorbereidingskosten op € 1,4 miljoen euro komt. Het benodigde aantal uren voor beoordeling en advisering bleek in 2010 echter lager dan geprognosticeerd, waardoor er voldoende krediet resteerde voor beoordeling en advisering voor het grootste gedeelte van 2011.

De kosten voor het beoordelen van de producten van de projectorganisatie en de ambtelijke en bestuurlijke advisering heeft uw raad in januari 2012 een krediet van €250.000 beschikbaar gesteld. Daarna is in juni 2012 een nieuw krediet vastgesteld van €375.000 wat toereikend moet zijn tot en met het 2e kwartaal 2013. Voor 2013 heeft uw raad middelen ter beschikking gesteld voor plankosten voor grote infrastructuurprojecten in de programmabegroting. Op 2 juli 2014 is bij de vaststelling van voortgangsrapportage 1 een aanvullend krediet van € 375.000,- beschikbaar gesteld voor de gemeentelijke plankosten.

Stand van de kredieten (gemeentelijke plankosten)

Besluit 17-12-2008	400.000
Besluit 25-11-2009	500.000
Besluit 20-10-2010, nr. 6g	500.000
Besluit 25-01-2012	250.000
Besluit 20-06-2012, nr. 7b	375.000
Besluit 12-06-2013, nr. 6k – 26 juni 2013	200.000
Besluit 02-07-2014, 6d	375.000
Totale toegestane kosten	2.600.000

Stand van de uitgaven

Totaal verantwoord t/m 31 juli 2014	2.291.606
-------------------------------------	-----------

NETWERKANALYSE HOV-MAATREGELEN

Op 30 oktober 2013 heeft de raad de geactualiseerde Regiovisie Groningen-Assen vastgesteld. Een veranderende opgave en veranderde financiële omstandigheden maakten dit noodzakelijk. Naast de actualisatie van de Regiovisie, is ook de regionale Netwerkanalyse herzien. Ook heeft de raad een nieuwe gezamenlijke HOV-visie vastgesteld, als uitwerking voor het openbaar vervoer. Samen met de provincie Groningen hebben wij daar een aanvullend maatregelenpakket van samen 95 miljoen euro aan gekoppeld, om spoedig een kwaliteitsstap te maken voor het openbaar vervoer.

1. VOORTGANG

In de HOV-visie is een groot aantal maatregelen opgenomen die tot doel hebben de doorstroming en regelmaat van het busverkeer in de stad te verbeteren. Dit moet naast kwaliteitsverbetering leiden tot een reductie van de exploitatiekosten.

De uitvoering van de HOV-maatregelen is opgedeeld in drie tranches.

Tranche 1 (uitvoering gereed voor de nieuwe busdienstregeling 5 januari 2014);

Tranche 2 (uitvoering gereed voor de nieuwe busdienstregeling 31 december 2014);

Tranche 3 (uitvoering gereed voor de start van de ombouw Zuidelijke Ringweg).

Maatregelen bus.

De bus maatregelen van ambitieniveau 1 en 2 uit de netwerkanalyse zijn de maatregelen die het mogelijk maken dat de bussen op de drie HOV-assen kunnen rijden, de binnenstad van Groningen kan worden ontlast, de reizigersgroei in de stad kan worden opgevangen en een kwalitatief beter product kan worden aangeboden aan de reiziger. Het is van belang dat deze bus maatregelen snel worden uitgevoerd zodat de drie bus HOV-Assen klaar zijn voor gebruik voordat de grote werkzaamheden aan de Zuidelijke Ringweg van start gaan.

Daarnaast zijn we bij snelheid gebaat om de exploitatiekosten niet verder te laten oplopen en het openbaar vervoer betaalbaar te houden. Vanwege het verschil in planproces zijn alle maatregelen uit ambitieniveaus 1 en 2 bus uit de HOV- visie verdeeld in drie tranches waarmee u met de vaststelling van de HOV-visie heeft ingestemd.

Tranche 1 voorziet in de realisatie van:

- a. twee richtingen busverkeer op Damsterdiep noordzijde
- b. aanleg langshalte Stationsweg noordzijde t.h.v. stadsbalkon
- c. aanpassen VRI en stopstrepen kruising Zaagmuldersbrug;
- d. halte Damsterdiep nabij Oostersluis;
- e. halte aan HOV-as West ter hoogte van Stadspark incl. voetpad naar Peizerweg;
- f. halte Buitenhof aan Peizerweg ter hoogte van Hunsingolaan;
- g. looproute IKEA-Europaweg opwaarderen

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2014 II en sleutelprojectenrapportage april - . . .

- h. Europapark aanleg plasvoorziening
- i. aanpassing haltes op langere bussen;

Alle maatregelen die nodig zijn voor het kunnen rijden van de dienstregeling die op 5 januari 2014 in werking is getreden zijn gereed. In een aantal gevallen is gekozen voor een tijdelijke oplossing. Het gaat hierbij onder meer om het mogelijk maken van busverkeer in 2 richtingen over het Damsterdiep. Inmiddels duidelijk dat het busverkeer beter via de Noordzijde (stad uit en Oostersingel in) en via de Zuidzijde kan worden afgewikkeld. Hiermee wordt de tijdelijke situatie permanent. Wel worden er nog passende maatregelen genomen. De realisatie van de halte aan HOV as West ter hoogte van het Stadspark wordt mogelijk betrokken bij de realisatie van een nieuwe busremise. Naar verwachting zijn alle maatregelen eind 2014 gereed.

Tranche 2 voorziet in de realisatie van:

- a. keerlus Ruischerbrug;
- b. afsluiting Herebrug voor autoverkeer;
- c. VRI Petrus Campersingel-Hanzeplein;
- d. Oostersingel doorstroming;
- e. samenvoeging twee haltes Beijum;
- f. opheffing haltes Meedenpad;
- g. opheffing haltes Oosterstraat en Gelkingestraat;
- h. opwaarderen haltes en uitbreiding DRIS;
- i. toegankelijke haltes 2014;
- j. opruimen haltes die vanwege vervallen lijn 4 niet meer noodzakelijk zijn.

Tranche 3 voorziet in de realisatie van:

- a. 3 haltes in Lewenborg samenvoegen tot 2 haltes;
- b. realisatie bushaltes bij de Gasunie ;
- c. Singeldam;
- d. overstap knooppunt UMCG Noord;
- e. Kolendrift;
- f. Doorsteek Johan van Zwedenlaan;
- g. overstap Oost-West op HOV –as bij Corpus den Hoorn;
- h. halte Groningen Zuid (Noord-Zuid) bovenop viaduct .

De keerlus Ruischerburg valt onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Bovendien wordt de afsluiting van de Hereburg voor autoverkeer betrokken in het onderzoek naar de doorstroming van de Stationsweg. Mogelijk heeft het afsluiten van de Hereweg voor deze modaliteit een negatieve invloed op de bereikbaarheid van de binnenstad tijdens de ombouw van de zuidelijke ringweg. Voor Oostersingel zijn inmiddels een aantal ontwerpvarianten opgesteld die ook al met de bewoners zijn besproken. De komende tijd wordt gewerkt aan het uitwerken van de voorkeursvariant.

Voor het merendeel van de aan te pakken of te verwijderen haltes is inmiddels een ontwerp gemaakt. De bushaltes langs het Oosterhamriktracé zijn al gerealiseerd. De komende maanden worden de bushaltes tussen het Noorderstation en de Noordelijke ringweg geschikt gemaakt voor de nieuwe 24 meter bussen. De infrastructuur is al geschikt voor deze bussen gemaakt. De VRI aan de Petrus Campersingel is ook al aangepast, daarnaast is al meer dan helft van de DRIS geplaatst. Het merendeel van de DRIS wordt dit jaar nog geplaatst.

Een aantal projecten onderdelen uit tranche 2 en 3 hebben een planologische relatie met elkaar. Het gaat hierbij om het knooppunt UMCG noord, de Oostersingel, Kolendrift en de Singeldam.. Voor het knooppunt UMCG Noord is een voorlopig ontwerp gereed.

2. RISICOS

De belangrijkste risico's waaruit financiële tegenvallers kunnen voortvloeien zijn:

- Vertraging van planologische procedures door zienswijzen & (hoger) beroep;
- Scope wijzigingen/aanvullende opdrachten.

3. FINANCIEN

Alle maatregelen uit de tranches zijn globaal geraamd. Met de provincie Groningen is afgesproken dat tekorten/overschotten bij de maatregelen uit de netwerkanalyse Groningen - Assen met elkaar kunnen worden uitgewisseld. Bij een tekort dienen maatregelen versoerd te worden.

Met de provincie is afgesproken dat de investeringsruimte te beschouwen als een gesloten financieringssysteem en eventuele vrijvallende investeringsruimte in te zetten binnen het totale maatregelenpakket. Normaal gesproken valt vrijval terug naar de algemene middelen en vindt vandaar uit een integrale afweging plaats over de inzet van de vrijval. In het geval van een gesloten financieringssysteem zijn positieve resultaten niet meer integraal afweegbaar zijn (zoals gebruikelijk op basis van de financiële spelregels), maar worden ingezet binnen het totale maatregelenpakket netwerkanalyse Groningen - Assen. Nadelen dienen binnen het gesloten systeem te worden opgevangen. Mocht na uitvoering van alle maatregelen blijken dat er financiële middelen overblijven dan vloeit dit geld terug en kan er een integrale afweging plaats vinden.

Stand van de kredieten

Besluit 26-11-2013, nr. 7a	19.189.000
Totaal toegestane kosten van het plan	19.189.000

Stand van de uitgaven

Totaal verantwoord t/m 31 juli 2014	775.700
-------------------------------------	---------

Actualisatie / herziening grondexploitatie: december 2014

BIJLAGE

sb

Voortgangsrapportage 2014-II

Gemeente Groningen

6-10-2014
Gemeente Groningen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Samenvatting	4
3	Afwijkingen per programma	7
3.1	Programma 1: Werk en Inkomen	7
3.2	Programma 2: Economie en Werkgelegenheid	12
3.3	Programma 3: Jeugd en Onderwijs	15
3.4	Programma 4: Welzijn, Gezondheid en Zorg	16
3.5	Programma 5: Sport en Bewegen	19
3.6	Programma 6: Cultuur	20
3.7	Programma 7: Verkeer	23
3.8	Programma 8: Wonen	27
3.9	Programma 9: Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	30
3.10	Programma 10: Veiligheid	32
3.11	Programma 11: Stadhuis en Stadjer	33
3.12	Programma Bedrijfsvoering	35
3.13	Programma 13: Overig	37
3.14	Programma 14: Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien	39
4	Paragraaf 2: Duurzaamheid	42
5	Paragraaf 9: Vernieuwing Sociaal Domein	43
6	Paragraaf 1: Stadsdelen	44
	Rapportage Bedrijfsvoering Voortgangsrapportage 2014-II	45

1 Inleiding

In deze tweede en laatste voortgangsrapportage van dit boekjaar informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een bijgestelde prognose van het resultaat over 2014. De verwachtingen zijn gebaseerd op de voortgang over het eerste half jaar van 2014 en de ontwikkelingen tot medio september.

De tweede voortgangsrapportage heeft de functie van (bij)sturingsinstrument en het verstrekken van volledige, juiste en actuele informatie over de stand van zaken en voortgang van de begroting. Rapportage vindt plaats over afwijkingen in de voortgang. Deze tweede voortgangsrapportage is de laatste rapportage van het boekjaar 2014. Voor uw raad is voorliggende prognose een indicatie van het resultaat dat bij de gemeenterekening 2014 behaald wordt. We zullen straks bij de gemeenterekening 2014, ten behoeve van de beoordeling van de voorspelbaarheid van ons (financiële) resultaat, de werkelijke realisatie vergelijken met de resultaten in deze rapportage.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is een samenvatting weergegeven. In hoofdstuk drie komen de verwachte afwijkingen per programma aan bod. In de hoofdstukken vier tot en met zes gaan we in op de stand van zaken rondom de drie inhoudelijke paragrafen van de begroting.

Met de vorming van het Shared Service Center (verder SSC) zijn de budgetten voor ondersteunende functies gecentraliseerd. De inhoudelijke programma's worden voor de begrote kosten van deze ondersteunende functies doorbelast. De werkelijke kosten kunnen afwijken. In de eerste voortgangsrapportage van dit jaar hebben we uw raad gemeld dat we voornemens waren deze afwijkingen te verdelen naar de diverse programma's. Hier geven we in deze rapportage anders invulling aan. Vanuit transparantie kiezen we er voor om de afwijking op de ondersteunende functies te rapporteren in programma 12 Bedrijfsvoering.

Bij deze Voortgangsrapportage is de bijlage Bedrijfsvoering opgenomen. In deze bijlage rapporteren we over de voortgang van de bezuinigingen, het verloop van de post onvoorzien, de personele inzet en externe inhuur. Daarnaast wordt gerapporteerd over de geconstateerde onrechtmatigheden en de afwijkingen in de voortgang van IC-plannen. Ook geven wij inzicht in de actuele stand van zaken met betrekking tot de nog niet afgehandelde aanbevelingen van zowel de rekenkamercommissie als de accountant en de slot- en nacalculaties die uw raad nog voorgelegd krijgt.

2 Samenvatting

In dit hoofdstuk geven we een samenvatting van de verwachte financiële resultaten in deze voortgangsrapportage. We gaan daarbij in op de verwachte besteedbaarheid van het resultaat. Aan het slot van dit hoofdstuk melden we een aantal onzekerheden ten aanzien van het verwachte resultaat. Alle bedragen luiden in miljoenen euro. Als achter een bedrag een V staat betekent dit een voordelige afwijking. Een N achter een bedrag is een nadelige afwijking.

Het verwachte nadeel bedraagt 1,0 miljoen euro

De belangrijkste onderdelen van het verwachte resultaat zijn:

▪ Armoedemiddelen	1,0	V
▪ Afvalstoffenheffing	1,0	V
▪ Verkoop aandelen Attero	1,7	V
▪ Algemene uitkering	0,7	V
▪ Niet gerealiseerde bezuinigingen	-1,7	N
▪ Bijzondere bijstand	1,1	V
▪ Borg: budget stormschade	0,6	V
▪ Bouwleges	-1,8	N
▪ Extra Beleid (o.a. Buig, Parkeren, Wmo, bedrijfsvoering)	4,2	V
▪ Grondexploitaties	-5,5	N
▪ Nacalculatie Langmangelden	0,7	V
▪ Diverse leges	-0,7	N
▪ Afwaardering aandelen Martiniplaza	-1,3	N
▪ Voorziening huur Europaweg	-3,7	N
▪ Wmo (o.a. Huishoudelijke hulp in natura en PGB)	1,6	V
▪ Diverse kleinere voor- en nadelen	1,1	V
	-1,0	N

Bij Voortgangsrapportage 2014-I verwachtten we een voordeel van 6,2 miljoen euro. Dit betekent een verslechtering van het verwachte resultaat met 7,2 miljoen euro. De belangrijkste nieuw gesignaleerde afwijkingen in de Voortgangsrapportage 2 zijn:

▪ Armoedemiddelen	1,0	V
▪ Afvalstoffenheffing	1,0	V
▪ Verkoop aandelen Attero	1,7	V
▪ Bouwleges	-0,9	N
▪ Extra Beleid	-1,6	N
▪ Grondexploitaties	-5,5	N
▪ Afwaardering aandelen Martiniplaza	-1,3	N
▪ Voorziening huur Europaweg	-3,7	N
▪ Overige afwijkingen	2,1	V
	-7,2	N

Besteedbaar resultaat.

Het verwachte vrij besteedbare resultaat bedraagt 1,7 miljoen euro. Dit is als volgt opgebouwd:

Verwacht resultaat	-/- 1,0
1. Afwaardering aandelen Martiniplaza	+/+ 1,3
2. Wmo / Wtcg	-/- 2,1
3. Armoedemiddelen	-/- 1,0
4. Grondexploitaties	+/+ 5,5
5. Voorziening Europaweg	+/+ 1,2
6. Afvalstoffenheffing	-/- 1,0
7. Overige	-/- 1,2
Besteedbaar resultaat	+/+ 1,7

Het verschil tussen het verwachte resultaat en de besteedbaarheid wordt verklaard doordat een aantal resultaten conform afspraken met uw raad met reserves verrekend wordt dan wel anders gedekt wordt.

Bij de opstelling van het weerstandsvermogen voor de gemeentebegroting 2015 is het toen bekende besteedbare resultaat meegenomen. Dat was op dat moment 0,7 miljoen euro.

Overzicht verwachte resultaten per programma

In onderstaande tabel wordt het verwachte resultaat per programma gepresenteerd. De significante afwijkingen ten opzichte van de begroting worden vervolgens per programma, op deelprogrammaniveau, toegelicht.

Programma	actuele		verwachte afwijking VGR 2014-2
	begroting 2014	prognose saldo 2014	
1 Werk en Inkomen	-57.250	-53.321	3.929
2 Economie en Werkgelegenheid	-21.334	-25.182	-3.848
3 Jeugd en Onderwijs	-35.281	-34.964	317
4 Welzijn Gezondheid en Zorg	-65.968	-64.351	1.617
5 Sport en Bewegen	-17.881	-18.033	-152
6 Cultuur	-36.538	-36.204	334
7 Verkeer	-15	1.016	1.031
8 Wonen	-19.751	-23.001	-3.250
9 Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	-36.669	-35.064	1.605
10 Veiligheid	-16.483	-16.394	89
11 Stadhuis en Stadje	-11.077	-11.635	-558
12 Bedrijfsvoering	-8.915	-12.974	-4.059
13 Overig	-61	-515	-454
14 Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien	347.531	349.959	2.428
Programma totaal excl reservemutaties	20.308	19.337	-971
Storting in reserves	37.959	37.959	0
Onttrekking aan reserves	17.651	17.651	0
Verwachte afwijking na reservemutaties	0	-971	-971

In de toelichting van de afwijkingen per programma worden de afwijkingen in de uitvoering van beleid en in financiën nader toegelicht. De afwijkingen in de uitvoering van beleidsdoelen worden toegelicht en aangegeven door kleuren (stoplichtenrapportage). Geel betekent dat voor het behalen van de doelstelling bijsturing noodzakelijk is. Rood betekent dat het halen van de doelstelling vermoedelijk niet mogelijk is. Daarnaast geven wij een toelichting op de verwachte financiële afwijkingen vanaf 250 duizend euro en op bestuurlijk relevante afwijkingen. Dit betekent dat niet bij alle programma's toelichtingen zijn opgenomen.

Onzekerheden ten aanzien van het verwachte resultaat.

De prognose is gebaseerd op de realisatiecijfers tot en met juni en de ontwikkelingen tot medio september. Er is nog wel een aantal onzekerheden ten aanzien van de prognose.

Grondexploitaties

De nadelen bij de grondexploitaties zijn gebaseerd op de algemene analyse van de herziene uitgangspunten bij de grondexploitaties. De effecten hebben we meegenomen bij het opstellen van de gemeentebegroting 2015. Bij de herziening van de onderliggende grondexploitaties kunnen zich nog mee- of tegenvallers voordoen. Daarnaast kijkt de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening mee met de uitgangspunten. De beoordeling van de accountant kan van invloed zijn op het resultaat over 2014.

Verkoop aandelen Waterbedrijf

In de gemeentebegroting 2014 is rekening gehouden met een opbrengst van 15 miljoen euro uit de verkoop van aandelen Waterbedrijf. We voeren hierover verkennende gesprekken met de provincie Groningen. Indien in 2014 geen besluit wordt genomen over de verkoop van de aandelen, ontstaat een nadeel ten opzichte van de begroting.

Bouwleges en Bedrijfsvoering

Het resultaat van de bouwleges (valt de vergunningaanvraag wel of niet in boekjaar 2014) en het resultaat bedrijfsvoering SSC kan afwijken van de raming. We hanteren een bandbreedte van 0,5 tot 1,0 miljoen euro.

Buig

Eind september zijn de macrobudgetten Buig bekend gemaakt. Dit heeft een positief effect voor 2014. Het exacte effect voor dit jaar kon voor deze voortgangsrapportage niet meer bepaald worden. De onzekerheid van deze post ligt tussen de 1 en 2 miljoen euro voordelig.

3 Afwijkingen per programma

3.1 Programma 1: Werk en Inkomen

Werk en Inkomen			
Deelprogramma	actuele		verwachte
	begroting 2014	prognose saldo 2014	afwijking VGR 2014-2
01.1 Werk	-15.575	-16.124	-549
01.2 Inkomen	-41.675	-37.197	4.478
01.3 Overig werk en inkomen	0	0	0
Totaal Werk en Inkomen	-57.250	-53.321	3.929

Toelichting op financiële afwijkingen

01.1 Werk (0,5 miljoen euro nadeel)

Uitvoeringskosten re-integratie (0,5 miljoen euro nadeel)

In de begroting van het Participatiebudget is een bedrag van 6,1 miljoen euro meegenomen voor de dekking van uitvoeringskosten voor re-integratiewerkzaamheden. Onderdeel van de 6,1 miljoen euro is een bezuinigingstaakstelling van 2,5 miljoen euro door de uitvoeringskosten van klantmanagement onder het Participatiebudget te brengen. Op basis van de huidige prognose kan 1,9 miljoen ten laste worden gebracht van het participatie budget. Het verschil is bijna 0,6 miljoen euro. Dit betekent dat op basis van de huidige prognose de bezuinigingstaakstelling niet volledig gerealiseerd kan worden. De belangrijkste reden hiervoor is dat de organisatieverandering (samenvoeging SoZaWe/Iederz) vertraging op heeft gelopen. Doordat de uitvoeringsplannen nog niet zijn vastgesteld heeft de definitieve en formele overplaatsing van personeel nog niet plaats kunnen vinden. Zodra alle formatieveranderingen zijn vastgesteld en doorgevoerd kan de balans definitief op worden gemaakt.

01.2 Inkomen (4,5 miljoen euro voordeel)

Bijzondere Bijstand (1,1 miljoen euro voordeel)

Het grootste deel van deze afwijking wordt veroorzaakt door de individuele bijzondere bijstand. Op basis van actualisatie van het aantal bijstandsklanten is aan het budget voor individuele bijzondere bijstand ruim 0,5 miljoen euro toegevoegd. Toename van het aantal bijstandsklanten heeft in het eerste half jaar van 2014 echter nog niet geleid tot een groter beroep op de regeling. In de eerste 7 maanden van 2014 is ca. 48% van het beschikbare budget uitgegeven. Dit is iets lager dan de uitgaven over de eerste 7 maanden van 2013 (53%). In deze uitgaven zitten ook de uitgaven voor de maaltijdvoorzieningen. Bij voortzetting van het huidige beroep op de regeling

zal dit leiden tot een voordeel op de individuele bijzondere bijstand van 1,1 miljoen euro. Genoemd voordeel kan nog gunstig beïnvloed worden door de aanscherping van het beleid voor de witgoedregeling. M.i.v. 1 maart 2014 worden binnen de regeling niet langer nieuwe, maar tweedehands apparaten vergoed, waarbij de vergoeding per soort apparaat aan maxima is gebonden. De mogelijke effecten hiervan zijn nog niet in de prognose meegenomen.

Extra beleid: Inkomensvoorziening BUIG (2,5 miljoen euro voordeel)

De prognose voor de bijstandsuitkeringen (WWB, IOAW, IOAZ en BBZ pre-starters) die worden gefinancierd vanuit het gebundelde budget BUIG is ten opzichte van de gemeentebegroting 2014 2,5 miljoen euro voordeliger. De baten zijn 7,6 miljoen euro hoger door een hoger budget (7,0 miljoen euro voordeel) en hogere ontvangsten van uitkeringsontvangers (0,6 miljoen euro) dan begroot. De lasten zijn 5,1 miljoen euro hoger door hogere uitgaven voor WWB (2,9 miljoen euro), IOAZ (1,4 miljoen euro) en Bbz starters (0,7 miljoen euro). Per saldo ontstaat een voordeel. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat het aandeel van de gemeente Groningen in het landelijk macrobudget in 2014 is gestegen van 2,63 naar 2,67%. Daarnaast is er een voordelig effect doordat het aantal bijstandsgerechtigden dat nu wordt geprognosticeerd (10.018) lager is dan wat was begroot (10.190). Dit heeft een positief financieel effect omdat ons aandeel in het landelijk aantal bijstandsgerechtigden (2,76%) hoger is dan ons aandeel in het macrobudget BUIG (2,67%). Dit betekent dat wanneer het aantal bijstandsgerechtigden daalt, het BUIG-budget van de gemeente Groningen naar verhouding minder daalt. Dit resulteert in een voordeel op onze exploitatie.

Bij VGR 2014-I werd nog een voordelige afwijking van 4,7 miljoen euro ten opzichte van de begroting geprognosticeerd. De actuele prognose betekent derhalve een verslechtering ten opzichte van VGR 2014-II met 2,2 miljoen euro. De verslechtering heeft grotendeels betrekking op de WWB (1,9 miljoen euro). Deze verslechtering betreft in de eerste plaats een lager budget dan bij VGR 2014-I werd voorzien (2,5 miljoen euro nadeel). Deze verlaging wordt voornamelijk veroorzaakt door een correctie die het Rijk heeft doorgevoerd naar aanleiding van de door gemeenten gerealiseerde uitgaven in 2013. De correctie was noodzakelijk omdat het Rijk de gevolgen van de wet uniform loonbegrip, die in 2013 is ingegaan, te hoog had ingeschat. In 2013 hebben gemeenten hiervan een incidenteel voordeel gehad. Maar de doorwerking die deze te hoge inschatting had naar het budget voor 2014 heeft het rijk nu gecorrigeerd. Daarnaast zijn de lasten c.q. baten bij de WWB 0,6 miljoen euro voordeliger dan bij de VGR 2014-I was geprognosticeerd. Dit wordt veroorzaakt door o.m. hogere inkomsten uit verrekeningen, terugvorderingen e.d. bij bijstandsonvangers en door lagere uitgaven als gevolg van verlichting van belasting- en premiedruk in 2014.

Wet Kinderopvang (0,3 miljoen euro nadeel)

Het nadeel op de kinderopvang valt vrijwel volledig toe te rekenen aan de kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie. Op begrotingsbasis is

voor de kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie 521 duizend euro beschikbaar. In de eerste 7 maanden is al 88% van het totale budget uitgegeven. Bij voortzetting van het huidige beroep op de regeling worden de kosten voor de kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie over 2014 geraamd op 820 duizend euro. Tezamen met een klein voordeel op de reguliere kinderopvang leidt dit tot een totaal nadeel van 275 duizend euro. Met ingang van 2014 loopt de indicatiestelling meer gestroomlijnd via de gemeente-arts en wordt als richtsnoer gewerkt met een maximum aantal te declareren uren voor kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie. Voor nieuwe aanvragen geldt een 'maximum' van 20 uur per week. Afhankelijk van het aantal nieuwe aanvragen kan genoemd nadeel daardoor lager uitvallen, een prognose hiervan is op dit moment moeilijk te maken.

Extra beleid: financiering Bbz (62 duizend euro voordeel)

Het tekort op de financiering Bbz valt 62 duizend euro lager uit en bedraagt naar verwachting 378 duizend euro. Het lager verwacht tekort wordt veroorzaakt door hogere baten op verstrekt bedrijfskapitaal dan begroot. De hogere baten vormen het resultaat van intensivering van het debiteurenbeheer dat in 2013 is ingevoerd. Het oorspronkelijke tekort van 440 duizend euro is afgedekt met extra beleidsgeld. Zoals zich nu laat aanzien kan als gevolg van een meevallend resultaat hiervan 62 duizend euro vrijvallen.

Extra beleid: computers voor minima (10 duizend euro voordeel)

Vanaf 1 mei 2013 kunnen geen aanvragen meer ingediend worden voor de aanschaf van computers. Vergoedingen voor internetabonnementen kunnen nog een paar jaar doorlopen. Deze vergoedingen worden gedekt uit de reserve Kinderfonds. In de begroting 2014 is nog rekening gehouden met 20 duizend euro aan uitgaven voor de internetabonnementen. We verwachten hiervan de helft uit te geven.

Armoedebeleid (1,0 miljoen euro voordeel)

In 2014 hebben wij extra middelen ontvangen van het Rijk voor het armoedebeleid. Dit heeft uw raad bij besluiten in februari (6 ton) en een deel in juli (1,2 miljoen) beschikbaar gesteld. Door het relatief laat beschikbaar komen van de gelden, verwachten wij niet alle middelen in 2014 uit te geven. De prognose is dat we in 2014 van dit budget 1,0 miljoen euro niet uitgeven. Een deel van de uitvoering vindt in 2015 plaats.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

1.	Programma: Werk en Inkomen	
1.1	Werk	
	Beleidsveld: Werk en activering	
	<i>Taakstelling Sociale werkvoorziening</i>	De taakstelling voor 2014 bedraagt 1.220 se's (sociale equivalenten). In het najaar zullen we instroom realiseren. Verwachting is dat er 1.189 se's gerealiseerd gaan worden. Ondanks alle inspanningen gaan we de taakstelling 2014 niet halen. Ook is duidelijk geworden dat niet iedereen van de wachtlijst kan of wil instromen. Omdat we de taakstelling van 1.220 se's niet gaan realiseren, hebben we besloten om 25 se's aan taakstelling over te dragen aan andere werkvoorzieningsschappen. De bijgestelde taakstelling bedraagt daardoor 1.195 se's.
	Beleidsveld: Maatschappelijke participatie	
	<i>Activering van klanten (p-banen)</i>	In de begroting is een maximaal aantal van 300 P-banen opgenomen. Per 1 september zitten er 438 mensen op een P-baan. Daarnaast zijn er nog 21 aanvragen in behandeling. Hierdoor zullen we het beschikbare budget voor begeleidingskosten overschrijden. Dit zal leiden tot een extra beslag op het P-budget. We verwachten dat we dit per saldo kunnen oplossen binnen het P-budget.
1.2	Inkomen	
	Beleidsveld: Uitkeringen	
	<i>% aanvragen dat binnen 8 weken is afgehandeld.</i>	Over de eerste 7 maanden hebben we in 93% van de aanvragen binnen 8 weken afgehandeld. Dat is 2 procentpunt meer dan in dezelfde periode vorig jaar. Daarmee werpen de eerder ingezette maatregelen van het verminderen van de overdrachtsmomenten en inzet op screening aan de voorkant nog steeds hun vruchten af. De trend voor geheel 2014 is dat 96% van de aanvragen binnen 8 weken zullen zijn afgehandeld.
	<i>Wet Kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie (WKO SMI)</i>	In de eerste zeven maanden is al 88% van het beschikbare budget uitgegeven. De eerder voorgestelde sturingsmaatregelen hebben weinig/geen effect gehad aangezien ze alleen gelden voor nieuwe gevallen. Het verwachte tekort wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een klein voordeel op de eigen bijdrage WKO regulier. Het verwachte tekort op deze regelingen tezamen bedraagt 275 duizend euro.
	<i>Saldo en ontvangsten verhaal</i>	De doelstelling voor 2014 was 500 duizend euro. Naar verwachting zullen de ontvangsten verhaal uitkomen op 400 duizend euro. Dit is een trendmatige ontwikkeling als gevolg van lagere draagkracht bij onderhoudsplichtigen door de economische laagconjunctuur en de nieuwe regels over de berekening van de beslagvrije voet die ook tot lagere aflossingen leiden. Ook het Groningse kwijtscheldings- en incassobeleid sinds 2010 heeft tot verlaging van de opbrengsten geleid. Tenslotte kan er met de invoering van het kindgebonden budget minder worden verhaald.
	Beleidsveld: Armoede- en minimabeleid	
	<i>Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand</i>	Verwachting in de begroting is een stijging van het aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand. Het aantal aanvragen in het eerste halfjaar van 2014 bedroeg

		3.863, daarvan zijn er 3.335 (86%) toegekend. Hieruit blijkt dat er weliswaar weer een toename is te zien in het aantal toegekende aanvragen in vergelijking met 2013 maar er is wel 5 procentpunt minder van het beschikbare budget in 2014 uitgegeven t.o.v. 2013.
	<i>Waarvan in het kader van de witgoedregeling</i>	In het eerste halfjaar is aan 436 personen een apparaat in het kader van de (tweedehands) witgoedregeling verstrekt. In vergelijking met het eerste halfjaar van 2013 is dat een daling met 21%. Deze daling heeft zich vanaf het tweede kwartaal ingezet. Vanaf 1 maart is de tweedehands witgoedregeling namelijk van kracht. Dit is in lijn met de verwachtingen omdat in het eerste kwartaal meer mensen nog snel een aanvraag hebben ingediend voor een nieuw witgoed wat leidde tot een stijging in het aantal aanvragen. Het is nu lastig om te duiden of over heel 2014 een daling valt te verwachten in het aantal aanvragen. We komen daar op terug bij evaluatie van de tweedehands witgoedregeling. De resultaten daarvan presenteren we in het vierde kwartaal. Dan komen we ook met voorstellen hoe we verder willen gaan met de verstrekking van (tweedehands) witgoed en computers.
	<i>Middelen armoedebeleid 2014</i>	We verwachten op het budget voor armoedebeleid dit jaar geld over te houden. Een deel van de middelen is bij raadsbesluit in februari beschikbaar gesteld (6 ton) en een deel in juli (1,2 miljoen euro). Dit jaar wordt niet het volledige budget besteed maar vindt de uitvoering deels ook nog in 2015 plaats.

3.2 Programma 2: Economie en Werkgelegenheid

Economie en Werkgelegenheid			
Deelprogramma	actuele		verwachte
	begroting 2014	prognose saldo 2014	afwijking VGR 2014-2
02.1 Ruimte voor bedrijvigheid	-2.408	-2.608	-200
02.2 Binnenstad en toerisme	-1.168	-1.353	-185
02.3 Groningen kennisstad	-342	-547	-205
02.4 Overige acquisitie	-438	-528	-90
02.5 Overig econ en werkgelegenheid	-16.978	-20.146	-3.168
Totaal Economie en Werkgelegenheid	-21.334	-25.182	-3.848

Toelichting op financiële afwijking

02.1 Ruimte voor bedrijvigheid (0,2 miljoen euro nadeel)

02.2 Binnenstad en toerisme (0,185 miljoen euro nadeel)

02.3 Groningen Kennisstad (0,205 miljoen euro nadeel)

02.4 Overige acquisitie (0,09 miljoen euro nadeel)

In de deelprogramma's 2.1 tot en met 2.4 ontstaat in totaal een nadeel van 680 duizend euro (G-kracht). Dit betreft het deel van de kosten dat jaarlijks uit de incidentele vrijval van structurele extra beleidsmiddelen wordt gedekt (zie resultaat deelprogramma 2.5).

02.5 Overige economie en werkgelegenheid (3,2 miljoen euro nadeel)

Resultaat bedrijventerreinen (4,0 miljoen euro nadeel)

In 2014 hebben we een actualisatie laten uitvoeren naar de vraag naar bedrijventerreinen. De conclusie is dat ons actieve aanbod redelijk aansluit op de marktvraag, zowel kwantitatief als kwalitatief. Het passieve aanbod vormt echter een risico. Daarom treffen we voor dit risico een voorziening 4 miljoen euro. Dit leidt in 2014 tot een nadeel. Het grootste deel van het passieve aanbod heeft betrekking op de grondexploitatie Meerstad. In de berekening van het benodigde weerstandsvermogen verhogen we het risico voor de bedrijventerreinen in Meerstad.

Bijdrage Regiovisie (0,2 miljoen euro voordeel)

In de geactualiseerde Regiovisie is een verlaging opgenomen van de jaarlijkse bijdrage van 30%. De verlaagde bijdrage is opgenomen in de begroting 2014. Omdat de verlaging met terugwerkende kracht ingaat, wordt het in 2013 teveel bedrag verrekend met de bijdrage voor 2014. Per saldo leidt dit tot een voordeel van 215 duizend euro.

Structureel extra beleid (0,6 miljoen euro voordeel)

Er kan incidentele vrijval van structureel extra beleid ontstaan door latere uitvoering van projecten (V 995 duizend euro). Uit deze vrijval worden de

volgende activiteiten gedekt: G:kracht, structuurplan en een taakstelling uit het meerjarenbeeld. In totaal gaat het om 1.058 miljoen euro.

In dit deelprogramma 2.5 is er per saldo sprake van een voordeel van 617 duizend euro. Dit voordeel is als volgt opgebouwd:

Vrijval structureel extra beleid	V995 duizend euro
Taakstelling meerjarenbeeld	N125 duizend euro
Structuurplan	N253 duizend euro
Saldo	V617 duizend euro

Het resterende nadeel van 680 duizend euro doet zich voor in deelprogramma 2.1 tot en met 2.4. Per saldo wordt een tekort verwacht van 63 duizend euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

2.	Programma: Economie en werkgelegenheid	
2.1	Ruimte voor bedrijvigheid	
	Beleidsveld: Werklocaties	
	Revitalisering bedrijventerreinen	De cofinanciering van 10 projecten gaan we naar verwachting niet halen omdat we dit jaar minder budget beschikbaar hebben binnen G-kracht. Daarnaast ligt het aantal projecten voor cofinanciering tot nu toe iets lager en hebben projecten meer tijd nodig in de voorbereiding.
	Nieuwe bedrijventerreinen	Actualisering profiel Roode Haan wordt dit jaar nog niet gestart. We willen eerst Westpoort verder uitwerken en deze ervaringen volgend jaar meenemen in de actualisering.
	Kennis- en kantorenlocaties	De afwijking gaat om het actualiseren van het bestemmingsplan voor Corpus den Hoorn. We onderzoeken hoe we ontwikkelingen op een slimme manier mogelijk kunnen maken zonder daarvoor het gehele bestemmingsplan te actualiseren.
	Beleidsveld: Bevorderen ondernemerschap	
	Diensten op maat verlenen	De activiteiten verlopen voorspoedig. Maar het realiseren van 800 bedrijfsbezoeken of meer gaat vermoedelijk niet lukken. Dat is te ambitieus met de huidige bezetting. Ook kost het tot stand brengen van werkbare verbindingen tussen EZ en de interne organisatie veel tijd. Verder zijn we bezig met het acquireren van nieuwe bedrijven van buiten de regio.
2.2	Binnenstad en toerisme	
	Beleidsveld: Binnenstadontwikkeling	
	Aantal binnenstadbezoekers, omzet binnenstad	Het beoogde aantal binnenstadbezoekers (24-26 miljoen) gaan we niet realiseren eind 2014. De aantallen lopen terug als gevolg van de crisis. Dat is een landelijk fenomeen. Dat geldt ook voor de binnenstadomzet die we stabiel wilden houden op circa 764 miljoen euro. Bijsturingsmaatregelen Ten aanzien van het beleidsveld Binnenstadontwikkeling (aantallen binnenstadbezoekers, binnenstadomzet en

		bezoekerswaardering) werken we aan een visie op de binnenstad inclusief een uitvoeringsprogramma dat de binnenstad aantrekkelijker moet maken voor de toekomst. Deze staat gepland voor komend voorjaar 2015. We zetten ons volop in om bezoekers naar de stad te trekken (zoals city marketing, evenementenprogramma, experimenteerzones, aantrekken nieuwe retailformules, meer ruimte voor ondernemerschap in het nieuwe bestemmingsplan), maar realiseren ons dat de dalende trend zeker ook wordt veroorzaakt door de crisis en demografische effecten.
	Bezoekerswaardering binnenstad	We zien de bezoekerswaardering licht dalen. Dat heeft te maken met de veranderende bezoeker (minder regiobezoekers, meer Stadgers, de Stadger is kritischer). Wij verwachten niet dat de bezoekerswaardering begin 2015 ineens omhoog schiet. Bijsturingsmaatregelen Zie bij Aantal binnenstadbezoekers, omzet binnenstad.
2.3	Groningen kennisstad	
	Beleidsveld: Het Akkoord van Groningen	
	Stad & Toga	De Stad & Toga formule is achterhaald. We stemmen deze af op de nieuwe behoefte namelijk een meer thematische insteek, gericht op een breder publiek, meer dynamisch en op aansprekende locatie. De naam Stad & Toga wordt veranderd en krijgt een nieuwe organisatievorm.
2.4	Overige acquisitie	
	Beleidsveld: Internationalisering	
	Internationale promotie en handelscontacten energie	De internationale activiteiten om promotie en handelscontacten rondom energie lopen goed. Het deelnemen aan een uitgaande handelsmissie naar Moernansk met als thema energie is door de ontstane internationale situatie in Rusland voorlopig uitgesteld.
	Internationale focusgebieden: China, Duitsland, Rusland	Vanwege de huidige politieke situatie in Rusland gaan er voorlopig geen handelsmissies of andere bestuurlijke reizen naar Rusland toe. Daarbij sluiten we aan op landelijk beleid. Lopende contacten blijven we onderhouden via de stedenband.

Opmerking: Cijfers over het aantal bedrijfsvestigingen, het aantal arbeidsplaatsen en het aantal toeristische overnachtingen ontvangen wij eens per jaar. Deze kunnen wij niet per kwartaal monitoren.

3.3 Programma 3: Jeugd en Onderwijs

Jeugd en Onderwijs			
	actuele begroting 2014	prognose saldo 2014	verwachte afwijking VGR 2014-2
Deelprogramma			
03.1 Integraal jeugdbeleid	-35.281	-34.964	317
03.2 Overig jeugd en onderwijs	0	0	0
Totaal Jeugd en Onderwijs	-35.281	-34.964	317

Toelichting op financiële afwijkingen

03.1 Integraal jeugdbeleid (0,3 miljoen euro voordeel)

Verkoop onderwijsgebouw Schouwstraat 6 (0,2 miljoen euro voordeel)

Als gevolg van de verkoop van een onderwijsgebouw hebben wij inkomsten ontvangen die wij niet hebben begroot en dus een afwijking is ten opzichte van de begroting. Dit is de eerste opbrengst van een kleine serie verkopen gebouwen. De te verwachten opbrengsten ervan worden in een nota aan het college met inbegrip van dit recent verkochte gebouw in beeld gebracht en voor een aantal opbrengsten zullen voorstellen worden gedaan om deze te bestemmen voor o.m. de bekostiging van nieuwe aan deze verkopen gerelateerde projecten. Ten opzichte van de VGR 1 is dit resultaat lager omdat de boekwaarde van het pand nog niet in mindering was gebracht.

Vrijval verplichting programma oude jaren (0,1 miljoen euro voordeel)

In de programma's onderwijshuisvesting hadden we aan schoolbesturen voorzieningen toegekend. De schoolbesturen hebben afrekeningen ingediend over de afgelopen jaren. Hieruit bleek dat enkele voorzieningen niet uitgevoerd hoeven te worden. En bij enkele voorzieningen zijn de werkelijke uitgaven lager dan de toegekende bedragen. De opgevoerde verplichting kan daarom vervallen.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

3.4 Programma 4: Welzijn, Gezondheid en Zorg

Welzijn Gezondheid en Zorg			
Deelprogramma	actuele		verwachte
	begroting 2014	prognose saldo 2014	afwijking VGR 2014-2
04.1 Soc samenhang en participatie	-42.375	-40.758	1.617
04.2 Preventie en zorg	-21.595	-21.595	0
04.3 Integratie en emancipatie	-1.998	-1.998	0
04.4 Overig welz, gezondh, zorg	0	0	0
Totaal Welzijn Gezondheid en Zorg	-65.968	-64.351	1.617

Toelichting op financiële afwijkingen

04.1 Sociale samenhang en participatie (1,6 miljoen euro voordeel)

Huishoudelijke hulp natura en PGB (1,4 miljoen euro voordeel)

Voor Huishoudelijk hulp (HH) en het Persoonsgebonden budget (PGB) wordt voor 2014 een voordeel van 1,4 miljoen euro ten opzichte van de begroting geprognosticeerd.

Bij de eerste voortgangsrapportage was een voordeel voorzien van bijna 1 miljoen euro. Het verschil tussen beide prognoses wordt voor 0,3 miljoen euro veroorzaakt door een hogere integratie uitkering bij de meicirculaire 2014. Daarnaast valt 0,3 miljoen euro vrij van middelen die beschikbaar waren gesteld om de maatregelen voor extramuralisering op te vangen. Een eventueel stijgende vraag naar Wmo-voorzieningen door deze maatregelen zit namelijk al verdisconteerd in de huidige uitgaven.

Voor het overige zien we de prognose van VGR 2014-I in hoofdlijnen bevestigd. We zien een daling in het aantal cliënten (- 2,7 %), verschuiving naar goedkopere varianten (HH1 voor HH2, PGB laag voor PGB hoog) en lagere uurtarieven. Bovendien zien we een lagere ureninzet per cliënt per week. Al deze ontwikkelingen zijn enerzijds het gevolg van getroffen maatregelen en hebben anderzijds een autonoom karakter. Door de verwevenheid is het niet goed mogelijk de effecten van elke afzonderlijke ontwikkeling te kwantificeren.

Apparaatskosten (0,1 miljoen euro nadeel)

In 2013 is in twee wijken gestart met het experiment sociale teams. De ambitie is dit aantal in 2014 uit te bouwen naar 6 teams. De deelnemende partners, waaronder de gemeente Groningen, plegen personele inzet in de teams vanuit de reguliere formatie. Deze inzet wordt niet financieel verrekend. De gedachte hierachter is dat de inzet voor de sociale teams voor de reguliere werkzaamheden niet tot productieverlies leidt. Wat betreft de inzet vanuit de gemeente van Wmo-consulenten blijkt dit niet het geval. Hun

inzet bij de sociale teams dient daarom grotendeels met tijdelijk personeel vervangen te worden. De verwachting is dat hierdoor een tekort van 0,1 miljoen euro ontstaat in 2014.

Rolstoelen (0,3 miljoen euro voordeel)

De uitgaven voor rolstoelvoorzieningen vallen ten opzichte van de prognose van het eerste kwartaal nog iets lager uit waardoor een voordeel ontstaat ten opzichte van de begroting van 280 duizend euro. Het totaal aantal verstrekkingen blijft min of meer gelijk maar de gemiddelde kosten per verstrekte voorziening dalen. Het lijkt erop dat er meer een beroep wordt gedaan op alternatieve, goedkopere oplossingen. Zo zien we een verschuiving van elektrisch- naar handmatig bewogen rolstoelen. Dit effect leidt ook tot lagere onderhoudskosten.

Inkomensondersteunende maatregelen (0,45 miljoen euro voordeel)

Op 3 juni 2014 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel aangenomen tot de afschaffing met terugwerkende kracht per 1-1-2014 van de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en tot afschaffing van de Regeling compensatie eigen risico (CER) per 1-1-2015. Onder aftrek van een bezuiniging hevelt het Rijk de door dit besluit vrijvallende gelden over naar de gemeenten, die hiervoor een regeling moeten opzetten ter compensatie van de afgeschafte regelingen.

In 2014 hebben we de eerste 450 duizend euro ontvangen voor de ontwikkeling van een nieuwe gemeentelijke maatwerkvoorziening inkomensondersteuning chronisch zieken en gehandicapten. Voor 2015 en 2016 zijn de beschikbare bedragen respectievelijk 2,2 miljoen euro en 2,7 miljoen euro. Vanwege de complexiteit van de regelingen is de tijd te kort om dit jaar nog een maatwerkvoorziening inkomensondersteuning chronisch zieken en gehandicapten te ontwikkelen en te implementeren. Als gevolg hiervan ontstaat in 2014 een incidenteel voordeel van 450 duizend euro.

Extra beleid: WMO (0,3 miljoen euro voordeel)

Bij de begroting 2014 was voor 2014 incidenteel 0,3 miljoen euro bijdrage extra beleid beschikbaar gesteld. Deze bijdrage was nodig om het restant van een niet realiseerbare oude bezuinigingsmaatregel af te dekken. De huidige prognose is dat de Wmo-uitgaven voor 2014 meevallen. Dit betekent dat de bijdrage voor 2014 kan vrijvallen.

Bezuiniging: vorming afdeling BUMO (0,4 miljoen euro nadeel)

De bezuinigingstaakstelling bij de vorming van de beleidsunit Maatschappelijke ontwikkeling bedraagt in totaal 600 duizend euro structureel t/m 2015. Dit is verdeeld in drie jaarschijven:

Jaarschijf 2013 – 200

Jaarschijf 2014 – 200

Jaarschijf 2015 – 200

De jaarschijven 2013 en 2014 worden in 2014 niet gerealiseerd.

Salarissen (0,3 miljoen euro nadeel)

Betreft een nadeel van 200 duizend euro op het salaris bij de vorming van de nieuwe beleidsunit Maatschappelijke Ontwikkeling. Eveneens een nadeel van ruim 100 duizend euro op de afdeling Contractering Monitoring en Subsidies, welke wordt veroorzaakt door vervanging van een langdurige zieke medewerker. Tevens worden de kosten van een boventallige medewerker en een deel van de kosten van de voormalig directeur K&C naar dit programma verdeeld.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

4.	Programma: Welzijn, gezondheid en zorg	
4.3	Integratie en emancipatie	
	Beleidsveld: Diversiteit en integratie	
	Fonds knelpunten Noodopvang asielzoekers	Vanaf 1 februari bekostigen we ook de eigen bijdrage voor medicatie van onverzekerbare vreemdelingen uit het fonds knelpunten noodopvang asielzoekers. We verwachten dat er in 2014 een extra beroep zal worden gedaan op het fonds van circa 8 duizend euro. We kunnen hiervoor de post onvoorzien aanwenden (14 duizend euro). De situatie is onveranderd t.o.v. VGR-1

3.5 Programma 5: Sport en Bewegen

Sport en Bewegen			
Deelprogramma	actuele		verwachte
	begroting 2014	prognose saldo 2014	afwijking VGR 2014-2
05.1 Sportieve infrastructuur	-15.831	-15.983	-152
05.2 Deelname aan sport	-1.695	-1.695	0
05.3 Overig sport en bewegen	-355	-355	0
Totaal Sport en Bewegen	-17.881	-18.033	-152

05.1 Sportieve infrastructuur (0,2 miljoen euro nadeel)

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

5. Sport en bewegen	
5.1 Sportieve infrastructuur	
Beleidsveld: Verenigingen en subsidies	
Uitvoeren subsidie- en tarievenstelsel nieuw beleid per 01-08	<p>Sportbeleid: Er vindt geen aanpassing van het subsidiestelsel gebruik sportaccommodaties in 2014 plaats. In raadsvoorstel 4476568 stellen wij voor om de overschrijding 2014 ten laste van de AER te brengen. Voor 2015 is de voorgestelde tariefsverhoging van de baan. Dit bleek vanwege juridische redenen onmogelijk. De dekking voor 2015 ziet er nu als volgt uit: de overschrijding van het budget subsidies gebruik sportaccommodaties in 2015 ad 230 duizend euro voor de helft te dekken uit het budget intensivering sport zoals beschreven in het coalitieakkoord en voor de helft op te lossen binnen de nieuwe regeling voor de sportsubsidies, vanaf het seizoen 2015-2016. Er komt in overleg met de sportverenigingen en de adviescommissie voor de sport een nieuwe regeling voor het seizoen 2015-2016. Uitgangspunt is hierbij het in de begroting opgenomen subsidiebedrag van 850 duizend euro. De nieuwe regeling leggen wij in het voorjaar 2015 ter besluitvorming aan uw raad voor. De gemelde overschrijding 2014 is een tussentijdse raming. Na de eindafrekening wordt de overschrijding definitief bepaald. Hier komen we in de gemeenterekening op terug.</p>
Faciliteiten voor de moderne vereniging (nieuwe subsidievorm).	Dit loopt gelijk op met het aangepaste subsidie- en tarievenstelsel.
Beleidsveld: Openbare ruimte	
Kerngebied Kardinges	Door het niet doorgaan van de tram kon een deel van de beleidsnota Kerngebied Kardinges niet worden uitgevoerd. Verschuiving van de entree van Sportcentrum Kardinges is gerealiseerd, maar de overige veranderingen in het gebied staan voorlopig op <i>on hold</i> .

3.6 Programma 6: Cultuur

Cultuur	actuele		verwachte
	begroting 2014	prognose saldo 2014	afwijking VGR 2014-2
Deelprogramma			
06.1 Culturele infrastructuur	-31.554	-31.095	459
06.2 Deelname aan cultuur	-3.654	-3.654	0
06.3 Overig cultuur	-1.330	-1.455	-125
Totaal Cultuur	-36.538	-36.204	334

Toelichting op financiële afwijkingen

06.1 Culturele Infrastructuur (0,5 miljoen euro voordeel)

Geparkeerde subsidiebudgetten (0,3 miljoen euro voordeel)

Het budget van het accres 2014 voor instellingen die in 2014 een bezuiniging van 10% hebben gekregen, is apart gezet. Dit om eventueel een zachte landing voor instellingen mogelijk te maken. Hiervan is tot nu toe geen gebruik gemaakt, waardoor een voordeel van 266 duizend euro ontstaat.

Groninger Museum: Accres en Liquiditeitsbuffer (0,2 miljoen euro voordeel)

In het Programma van Eisen (PvE) worden budgetten gehanteerd waarin nog geen accres is verwerkt. Dit wordt met de instellingen gecommuniceerd. In de budgetten van de begroting is in sommige gevallen wel en in sommige gevallen geen accres toegekend. Voor het GM gold een uitzondering op de 10% generieke korting en ook is er nog accres toegekend. Het GM heeft de aanvraag afgestemd op de PvE en doet geen beroep op dit accres. Hierdoor blijft een deel van het budget onbesteed. Voordeel 103 duizend euro. Daarnaast is in de cultuurnota 2013-2016 76 duizend euro opgenomen voor het geval de sanering van het GM niet goed zou verlopen. Nu is gebleken dat dit budget hiervoor niet meer nodig is. Voordeel 76 duizend euro.

Zowel het voordeel op geparkeerde subsidiebudgetten als de voordelen Groninger Museum hebben we betrokken bij de extra inzet voor cultuur in 2015 en 2016 waarover we uw raad per brief van 18 september 2014 hebben geïnformeerd.

The Passion & Intocht Sinterklaas (70 duizend euro nadeel)

Voor de evenementen The Passion en de intocht van Sinterklaas wordt een negatief resultaat verwacht van in totaal 70 duizend euro. Voor the Passion is niet het volledige "inverdieneffect" gerealiseerd. Bij de budgetaanvraag is dit ook als risico vermeld. Bij de afwikkeling van de intocht van Sinterklaas zorgt onder andere de tegemoetkoming van de marktondernemers voor een negatief resultaat.

Extra beleid: Grote zaal Oosterpoort (23 duizend euro voordeel)

Plan was om in de zomer van 2014 de hijsinstallatie in de grote zaal (grotendeels) te vernieuwen. Theateradvies BV begeleidt ons in dit complexe proces waarvoor de kennis onmogelijk aanwezig kan zijn bij één theater. Dit project is onder invloed van het hoge kosten en te korte doorlooptijd uitgesteld tot 2015. Dit leidt in 2014 tot een vrijval extra beleid van 23 duizend euro.

06.3 Overig cultuur (0,1 miljoen euro nadeel)

Evenementen & kermissen (0,1 miljoen euro nadeel)

In de begroting 2014 is een risico van 125 duizend euro opgenomen voor de bedrijfsvoering van Stadstoezicht. Verwacht wordt dat dit risico gaat optreden in 2014. De (leges)opbrengsten voor grote en middelgrote evenementen en de kermis blijven achter ten opzichte van de begroting (verwacht nadeel: 84 duizend euro). Wij onderzoeken de mogelijkheden om de (leges-)opbrengsten te verhogen. Dit kan enerzijds door de tarieven te verhogen en anderzijds door het aantal verleende vergunningen te vergroten. Daarnaast zou een waarborgsom opgelegd kunnen worden, om bij overtredingen een sanctie op te kunnen leggen. De effecten hiervan worden in de tarievennota 2015 inzichtelijk gemaakt. Aanvullend wordt een nadeel van 41 duizend euro verwacht door gemaakte kosten voor Koningsdag.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

6.	Programma: Cultuur	
6.1	Culturele infrastructuur	
	Beleidsveld: Podiumkunsten	
	Het organiseren van een succesvolle aanbesteding voor, of bemiddelen bij het vinden van passende huisvesting voor culturele instellingen	De belangrijkste huisvestingsknelpunten van culturele instellingen zijn geïnventariseerd en diverse mogelijke oplossingen zijn afgetast. Enkele huisvestingsknelpunten zijn voorlopig opgelost. Een projectgroep gaat op strategisch niveau kijken naar de huisvestingsproblematiek cultuur om te komen tot een integrale oplossing hiervoor. Hierbij wordt de haalbaarheid van huisvesting van culturele instellingen in en nabij het Ebbingekwartier onderzocht.
	Beleidsveld: Letteren	
	Subsidiëren centrale bibliotheek en familiebibliotheken in de wijk	Door de stapeling van bezuinigingen bij Biblionet en de stadsbibliotheek zijn drie servicepunten gesloten en is het schoolbibliotheekwerk gestopt (bezuiniging van 100 duizend euro) en resteert er een beperkt budget binnen de totale subsidie om vorm te geven aan het voorkomen van taalachterstanden en het stimuleren van leesvaardigheid door de bibliotheek. Verder is het collectiebudget onvoldoende. Volgend jaar zal binnen de begroting worden geschoven om ruimte te maken voor aanvulling van de collectie. We proberen verder om in provinciaal verband tot afspraken te komen om de dienstverlening op peil te houden.
	Beleidsveld: Erfgoed materieel en immaterieel	

	Subsidiëren vastgestelde erfgoedinstellingen	De Kunstraad noemt de erfgoedinstellingen in de recente evaluatie van de cultuurnota, kwetsbaar. Er wordt tevens nog onvoldoende samengewerkt. Momenteel werken we aan een museumvisie waarin we een visie presenteren op de versterking van de sector.
6.2 Deelname aan cultuur		
Beleidsveld: Cultuureducatie		
	Uitvoeren Rijksprogramma <i>Cultuureducatie met kwaliteit</i>	<p>Uit de recente evaluatie van onze cultuurnota van de Kunstraad en voortgangsgesprekken is gebleken dat de uitvoering van Cultuureducatie met kwaliteit niet conform verwachting verloopt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teveel losstaande projecten i.p.v. een samenhangend geheel; - met name scholen zijn onvoldoende betrokken; - rol van de Helpdesk (verbond steuninstellingen) kan duidelijker. <p>Eveneens bleek de inzet vanuit Vrijdag als centrum voor kennis en bemiddeling voor cultuureducatie onvoldoende effectief (scholen worden onvoldoende bereikt).</p> <p>Dit alles heeft tot de volgende acties geleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - herzien plan van aanpak Vrijdag, gereed oktober 2014; - aanstelling externe projectleider voor de Groninger uitvoering van Cultuureducatie met kwaliteit - herzien plan van aanpak voor de Groninger uitvoering van Cultuureducatie met kwaliteit, gereed november 2014, <p>Gevolg is wel dat het programma Cultuureducatie met kwaliteit stagnatielaat zien in 2014 en de voor dit jaar gestelde doelen (waarschijnlijk) niet zal halen..</p>

3.7 Programma 7: Verkeer

Verkeer	actuele begroting 2014	prognose saldo 2014	verwachte afwijking VGR 2014-2
Deelprogramma			
07.1 Fiets	-807	-1.061	-254
07.2 Openbaar vervoer	-128	-128	0
07.3 Auto	3.255	3.255	0
07.4 Parkeren	1.033	1.618	585
07.5 Verkeersveiligheid	0	0	0
07.6 Overig verkeer	-3.368	-2.668	700
Totaal Verkeer	-15	1.016	1.031

Toelichting op financiële afwijkingen

07.1 Fiets (0,3 miljoen euro nadeel)

Bezuiniging spitsrekken en stalling (0,1 miljoen euro nadeel)

In het kader van de begroting 2014 is voorgesteld te stoppen met het wekelijks plaatsen van de spitsrekken in de binnenstad en tevens het beheer van de fietsenstalling bij station Europapark terug te brengen. Op 20 februari 2014 is uw raad geïnformeerd dat deze bezuiniging niet kan worden gerealiseerd in 2014. In totaal gaat het om 94 duizend euro. Normaliter zou deze niet te realiseren bezuiniging binnen de sector zelf moeten worden opgevangen, maar dit is niet mogelijk gezien het feit dat alle onderdelen van het pakket fietsparkeren in het contract met WerkPro zijn opgenomen.

Fiets (0,2 miljoen euro nadeel)

In 2014 is de meerjarenprognose van het parkeerbedrijf geactualiseerd. Het totale tekort van het parkeerbedrijf komt in 2014 naar verwachting uit op 375 duizend euro. In de begroting 2014 (gebaseerd op de meerjarenprognose 2013) was een tekort voorzien van circa 800 duizend euro. Hiervoor zijn middelen extra beleid beschikbaar gesteld. Per saldo leidt dit tot een voordeel van 425 duizend euro. Dit voordeel is als volgt opgebouwd:

Deelprogramma 7.1 fiets	160 duizend euro nadeel
<u>Deelprogramma 7.4 parkeren</u>	<u>585 duizend euro voordeel</u>
Saldo	425 duizend euro voordeel

De opgenomen besparing voor het beheer van de NS stalling Station, Werkpro en het fietsdepot zal niet geheel worden gerealiseerd, dit leidt tot een nadeel van 160 duizend euro.

07.4 Parkeren (0,6 miljoen euro voordeel)

Parkeren (0,6 miljoen euro voordeel)

In 2014 is de meerjarenprognose van het parkeerbedrijf geactualiseerd. Het totale tekort van het parkeerbedrijf komt in 2014 naar verwachting uit op 375 duizend euro. In de begroting 2014 (gebaseerd op de meerjarenprognose 2013) was een tekort voorzien van circa 800 duizend euro. Hiervoor zijn middelen extra beleid beschikbaar gesteld. Per saldo leidt dit tot een voordeel van 425 duizend euro. Dit voordeel is als volgt opgebouwd:

Deelprogramma 7.1 fiets	160 duizend euro nadeel
Deelprogramma 7.4 parkeren	585 duizend euro voordeel
Saldo	425 duizend euro voordeel

Op het deelprogramma parkeren wordt per saldo een voordeel verwacht van 585 duizend euro. Dit kan als volgt worden verklaard:

- Het rentepercentage (ROP) was in de meerjarenprognose parkeerbedrijf uit 2013 geschat op 3,45%. De uitgangspunten uit deze meerjarenprognose zijn verwerkt in de begroting 2014. Het rentepercentage voor 2014 bedraagt in werkelijkheid 3%. Dit levert een voordeel op van 450 duizend euro in 2014.
- De lagere exploitatielasten worden veroorzaakt door lagere personele kosten (inclusief parkeertoezicht). Daarnaast worden de extra exploitatielasten voor Karding, Haren en kwaliteitsverbetering niet in 2014, maar in 2015 verwacht. Per saldo levert dit een voordeel van 185 duizend euro op.
- Per saldo zijn de opbrengsten met 50 duizend euro afgenomen.

07.6 Overig verkeer (0,7 miljoen euro voordeel)

Langmaatregelen Zuidelijke Ringweg (0,7 miljoen euro voordeel)

In 2014 wordt de nacalculatie Langmaatregelen Zuidelijke Ringweg aangeboden. In de begroting 2014 is rekening gehouden met een vrijval van 2,4 miljoen euro. Uit de voorlopige cijfers blijkt dat de vrijval naar verwachting 700 duizend euro hoger uitvalt.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

7.	Programma: Verkeer	
7.1	Fiets	
	Beleidsveld: Fietsinfrastructuur	
	Fietspaden aanleggen in Stad (fietspad de Verbetering Hoogkerk)	Fietspad wordt aangelegd in 2015 in plaats van 2014. Reden hiervoor is onder meer de vondst van een huiswierde Dit zijn door de mens aangebrachte verhogingen uit de Middeleeuwen, We willen deze archeologische vondst in tact houden.
	Beleidsveld: Stallingen	
	Fietsparkeren Stations,	De fietsparkeervoorzieningen zijn vooralsnog gereed voor 31-12-

	bushaltes en P+R terreinen		2014. Alleen de fietsparkeervoorzieningen op de P+R Haren worden waarschijnlijk begin 2015. Dit heeft te maken met de werkzaamheden aan de uitbreiding van de P+R in 2015 (duidelijke link met uitbreiding P+R Haren).
7.2	Openbaar vervoer		
	Beleidsveld: Bus		
	HOV-as Peizerweg		Planning was oplevering in 2015. Voor de aanleg is intensief overleg met ProRail gevoerd, maar deze is herhaaldelijk teruggekomen op de afspraken over de datum start werkzaamheden. Daarom is in de planning een paar extra maanden opgenomen: het lijkt 1 maart 2016 te worden. Er wordt nog gekeken of het mogelijk is eind 2015 toch te kunnen halen.
	Bus toe- en afrit Hoogkerk		Afgesproken is dat het project wordt ondergebracht bij ARZ (Aanpak Ring Zuid). Financieel is het project door een bezuiniging niet meer volledig gedekt. Hierover zijn we in gesprek met de provincie. Aangezien dit project onderdeel van het project Zuidelijke Ringweg is, schuift dit project met de planning van de Zuidelijke Ringweg mee naar achter.
	Halteplan Toegankelijkheid		Voor 1 januari 2015 wordt van ons verlangd dat 420 van de 650 bushaltes toegankelijk zijn. Aangezien het toegankelijk maken van sommige haltes onderdeel is van grotere plannen reddende we het vereiste aantal van 420 niet voor 1 januari 2015. Uitstel hiervoor is naar verwachting mogelijk, maar moet nog met de provincie Groningen worden afgesproken
	Noodzakelijk maatregelen om HOV-visie uit te voeren		Enkele projecten uit tranche 2 worden niet opgeleverd in 2014. Dat komt door uitvoering van wet- en regelgeving (wet geluidhinder), het doorlopen van een zorgvuldig participatieproces met omwonenden en bedrijfsleven, het noodzakelijk overleg met de Politie en hulpverleningsdiensten over de handhaving van de maatregelen, en de wettelijke termijnen die in acht genomen dienen te worden bij het aanbestedings- en gunningtraject.
7.3	Auto		
	Beleidsveld: Regionale ontsluiting en ringwegen		
	Zuidelijke ringweg Groningen		Verschuiving in de planning. Deze hebben we reeds met uw raad gecommuniceerd.
	Beleidsveld: Stedelijke hoofdstructuur		
	Boerhaaverotonde		Vanwege extra bereikbaarheidsmaatregelen op netwerkniveau rondom het Martiniziekenhuis is 550 duizend euro meer krediet nodig. In oktober leggen wij u daarom een kredietaanvraag voor.
7.4	Parkeren		
	Beleidsveld: Parkeerbedrijf		
	Resultaat parkeerbedrijf		(Extra beleidsmiddelen) In 2013 is de marketingcampagne 'De auto onder dak' uitgerold. Deze campagne is ingezet om de bekendheid en de bezettingsgraden van de Damsterdiep-, Boterdiep- en Oosterpoortgarage te vergroten. Deze campagne wordt ook in 2014 uitgerold. Tevens zijn per januari 2014 diverse tariefdifferentiatie maatregelen ingevoerd om de gemeentelijke parkeergarages aantrekkelijker te maken en het exploitatie resultaat van het Parkeerbedrijf te verbeteren. De eerste resultaten zijn inmiddels voorzichtig merkbaar. Vooral bij de Boterdiepgarage is een groei waar te nemen.

		<p>De meerjarenprognose Parkeerbedrijf 2014 laat in de beginjaren een fors positiever resultaat zien dan de meerjarenprognose 2013. Het verschil in de eerste jaren wordt onder andere verklaard door de lagere kapitaallasten ten gevolge van de lagere rente. Daarnaast was het behaalde resultaat op straatparkeren in 2013 hoger dan begroot, hetgeen een meerjarig positief effect heeft.</p> <p>Ondanks het positievere beeld bevat de exploitatie van het Parkeerbedrijf nog steeds forse risico's (o.a. de renteontwikkeling, de bezetting van de parkeergarages (ingroei Damsterdiepgarage) en de ingroei van de omzet uit het parkeertoezicht. Deze risico's zijn verwerkt in het risico-model en meegenomen bij de bepaling van de gewenste omvang van het weerstandsvermogen.</p> <p>Het tekort bij VGR-II bedraagt 0,375 miljoen euro inclusief fiets. Vanuit middelen nieuw beleid is 0,8 miljoen euro beschikbaar gesteld om het tekort te dekken. Per saldo is er sprake van een voordeel van 0,425 miljoen euro.</p>
	Exploitatie straatparkeren (en extra kosten parkeerautomaten Card Only)	<p>In 2013 is de aanbesteding van Card Only parkeerautomaten afgerond en in januari 2014 zijn de eerste test-automaten geplaatst in de Oosterpoort. Indien deze test positief verloopt, dan zal vanaf eind 2e kwartaal 2014 de feitelijke plaatsing van de bijna 300 automaten van start gaan.</p> <p>Evenals in de meerjarenprognose 2013 is in de geactualiseerde meerjarenprognose 2014 een substantiële groei (stapsgewijs) van het resultaat uit parkeertoezicht meegenomen. Deze groei is ten opzichte van de voorgaande meerjarenprognose de eerste jaren licht naar beneden bijgesteld. Voor 2014 is nu een omzet geraamd van 2,0 miljoen euro (mjp 2013 2,2 miljoen euro).</p>
	Exploitatie Parkeergarages	<p>De bezettingsgraden van de gemeentelijke parkeergarages worden direct beïnvloed door de macro-economische /conjuncturele ontwikkelingen. De vertraagde ontwikkelingen van de diverse programma's, de daling van het bezoek aan de binnenstad en andere ontwikkelingen zoals het internet winkelen en "Het nieuwe werken", vormen een risico voor de bezetting van de parkeergarages. De verwachte omzet voor de Damsterdiepgarage is voor 2014 naar beneden bijgesteld (van 1,1 miljoen euro naar 800 duizend euro).</p>
	Beheer P+R terreinen	<p>De dekking van beheer- en exploitatie lasten van de gemeentelijke P+R-terreinen vraagt aandacht. Voor 2013 en 2014 is de bijdrage van het OV-bureau (150 duizend euro) geëffectueerd.</p> <p>In 2014 is met de verschillende partners een verkenning opgestart hoe vanaf 2015 omgegaan moet worden met dit vraagstuk. Omdat op dit punt nog geen sluitende afspraken zijn gemaakt, blijft dit een risico.</p>
7.5	Verkeersveiligheid	
	Beleidsveld: Verkeersveiligheid	
	Afronden 30 km/u gebieden	<p>De Vechtstraat moet nog worden uitgevoerd. Door hogere kosten in ander gebieden is nog onduidelijkheid over de invulling en realisatie. Een voorstel voor financiering betrekken we bij de begroting 2015.</p>

3.8 Programma 8: Wonen

Wonen	actuele		verwachte
	begroting	prognose	
Deelprogramma	2014	saldo 2014	VGR 2014-2
08.1 Doelgroepen	-190	-190	0
08.2 Nieuwbouw	-4.719	-8.011	-3.292
08.3 Bestaande woningvoorraad	-6.665	-6.705	-40
08.4 Cultuurhistorie en archeologie	-1.782	-1.782	0
08.5 Overig wonen	-6.395	-6.313	82
Totaal Wonen	-19.751	-23.001	-3.250

Toelichting op financiële afwijkingen

08.2 Nieuwbouw (3,3 miljoen euro nadeel)

Resultaat Meerstad (1,5 miljoen euro nadeel)

In Meerstad verwachten we in 2014 meer woningen te verkopen dan opgenomen in de grondexploitatie Meerstad. De woningen worden momenteel echter verkocht tegen een lager prijscategorie. Bij de tot op heden verkochte woningen is de gemiste opbrengst berekend op 5 miljoen euro. Wij verwachten niet dat deze achterstand in de toekomst kan worden ingelopen. Daarom moeten we dit verlies in 2014 nemen. Dit nadelige resultaat vangen we voor 3,5 miljoen euro op met de bestaande buffer voor tegenvallende woningverkoop in de grondexploitatie Meerstad. De resterende 1,5 miljoen euro leidt tot een nadeel in de 2014.

Bouwleges (1,8 miljoen euro nadeel)

Op basis van de actuele begroting 2014 zou tot en met juli 3,134 miljoen euro gerealiseerd moeten zijn van de jaarbegroting van 6,269 miljoen euro. In 2014 peildatum medio augustus is 2,032 miljoen euro aan leges bouwactiviteit verantwoord.

De prognose van de opbrengsten is gebaseerd op een 5-jaarsgemiddelde over de totale legesontvangsten tot 200 duizend euro. De grote projecten (leges meer dan 200 duizend euro) zijn apart geïdentificeerd op basis van de reeds ingediende aanvragen in 2014. Tot slot is gekeken naar de huidige werkvoorraad van het Loket Bouwen en Wonen. Door de huidige economische omstandigheden blijven grote bouwprojecten wegens de crisis deels uit of worden de bouwkosten naar beneden bijgesteld. Ten opzichte van de actuele begroting 2014 is de prognose dat 2,174 miljoen euro minder legesopbrengsten wordt gerealiseerd. Er zitten echter een aantal grote projecten in de pijplijn. Het is op dit moment niet duidelijk of deze in 2014 nog komen.

Wanneer een dergelijke aanvraag ingediend wordt, zal naar verwachting alsnog een fors hogere legesopbrengst worden gerealiseerd. De werkelijke legesopbrengst kan met een optimale prognosemethode dus altijd nog afwijken. Er kunnen mutaties in onderhavige projecten plaatsvinden en vertragingen hetgeen de prognose sterk kan beïnvloeden. Specificatie prognose:

Realisatie 2014 peildatum medio augustus	2,032 miljoen euro
Prognose (projecten leges \leq 0,2 miljoen euro)	1,242 miljoen euro
Prognose' (projecten leges $>$ 0,2 miljoen euro)	0,821 miljoen euro
<i>Totale prognose inkomsten leges bouwactiviteit 2014</i>	<i>4,095 miljoen euro</i>
<i>Begroting inkomsten leges bouwactiviteit 2014</i>	<i>6,269 miljoen euro</i>
<i>Prognose resultaat '14 inkomsten leges bouwactiviteit</i>	<i>-/-2,174 miljoen euro</i>

Door het niet invullen van vacature ruimte, het beëindigen van inhuurcontracten en het uitvoeren van werken derden voor andere gemeenten worden lagere lasten voor de vergunningverlening leges bouwactiviteit geprognosticeerd dan begroot. In totaal 0,4 miljoen euro. Per saldo ontstaat een nadelig resultaat van 1,8 miljoen euro bij de bouwleges.

08.3 Bestaande woningvoorraad (0,04 miljoen euro nadeel)

Extra beleid: Organisatiekosten (40 duizend euro nadeel)

In de begroting 2014 is vanuit middelen extra beleid een bedrag van 2 miljoen euro beschikbaar gesteld om het tekort op de organisatiekosten (concernmiddelen) RO/EZ te dekken. Vooruitlopend op de vorming van Stadsontwikkeling worden vacatures die ontstaan niet of beperkt ingevuld. Dit leidt tot een voordeel van 440 duizend euro verdeeld over meerdere deelprogramma's. In deelprogramma 8.3 ontstaat een tekort van 40 duizend euro bij de actualisering van bestemmingsplannen door de noodzaak een nieuw bestemmingsplan te moeten opstellen voor de drafbaan Stadspark. Per saldo wordt een resultaat verwacht van 400 duizend euro. Dit voordeel is zichtbaar in deelprogramma 12.4.

08.5 Overig wonen (0,082 miljoen euro voordeel)

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

8.	Programma: Wonen	
8.1	Doelgroepen	
	Beleidsveld: Jongeren	
	Toevoegen van kwalitatief hoogwaardige jongerenhuisvesting	Investeringsbeslissingen voor nieuwbouwprojecten door corporaties blijven vooralsnog uit. Corporaties bezinnen zich op financiële positie en prioriteitstelling. Er zijn wel wat initiatieven van marktpartijen in voorbereiding waarbij nog onzeker is of er een investeerder of afnemer kan worden gevonden.
8.2	Nieuwbouw	

Beleidsveld: Versnellen en faciliteren nieuwbouw		
Reserve Grondzaken		Het benodigde weerstandsvermogen voor de lopende grondexploitatie bedraagt eind 2014 naar verwachting circa 187 miljoen euro en de verwachte omvang van de reserve bedraagt circa 25 miljoen euro. Het benodigde weerstandsvermogen voor de grondexploitatie wordt meegenomen in de benodigde omvang van het gemeentelijke weerstandsvermogen.
Beleidsveld: Bouwen in bestaande stad		
Waardering gronden Suikerunie		De waardering van de gronden SuikerUnie blijft nagenoeg gelijk aan de waarde van voorgaande jaren. Het jaarlijkse exploitatieresultaat komt ten laste van het resultaat grondbedrijf. De omvang van de exploitatie- en onderhoudskosten onder aftrek van de gerealiseerde opbrengsten zal naar verwachting hoger zijn dan de hiervoor gereserveerde bijdrage van 1,6 miljoen euro..
Beleidsveld: Kwaliteitsbewaking en dienstverlening		
NLA 2.0		De verbetering van bestaande woningen verloopt volgens schema. De realisatie van honderd energieneutrale sociale huurwoningen en het renoveren van honderd bestaande woningen naar energienota-nul is nog niet opgepakt. Wel wordt in het kader van het landelijke project Stroomversnelling een proefwoning gerenoveerd tot energienota-nul woning.
Groene Daken		Vooralsnog zijn het aantal aanvragen gering.
(Collectief) Particulier Opdrachtgeverschap		Initiatieven worden ondersteund, maar hebben nog niet in concreet uitgevoerde projecten geresulteerd.
8.3 Bestaande woningvoorraad		
Beleidsveld: Woningen		
Energiebesparing in sociale woningvoorraad (Hoogspringers)		Er is nog geen uitgewerkte businesscase in het kader van het Hoogspringersproject. Dit heeft onder andere te maken met de voortgang van het landelijke project.
Beleidsveld: Wijkperspectieven/Evenwichtige wijken		
Wijkperspectieven		Een aantal projecten onder deze activiteit ondervinden vertraging: Oosterhogebrug (Steealand kent een verslechterde financiële situatie), Cortingborg (Huismeesters heeft voorlopig geen investeringsruimte voor de jongerenhuisvesting aldaar).
8.4 Cultuurhistorie en archeologie		
Beleidsveld: Monumenten		
Reguliere activiteiten		Vergunningverlening komt bijna in de knel vanwege grenzen aan beschikbare capaciteit.
Beleidsveld: Archeologie		
Overige activiteiten		Opstellen Groninger Onderzoekagenda is vertraagd in verband met prioriteitstelling. De rest ligt op schema.

3.9 Programma 9: Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte

Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte			
Deelprogramma	actuele		verwachte
	begroting 2014	prognose saldo 2014	afwijking VGR 2014-2
09.1 Kwaliteit leefomgeving	-35.716	-35.111	605
09.2 Afvalverzameling en-verwerking	1.774	2.774	1.000
09.3 Overig ondhd en beh openb ruim	-2.727	-2.727	0
Totaal Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	-36.669	-35.064	1.605

Toelichting op financiële afwijkingen

09.1 Kwaliteit leefomgeving (0,6 miljoen euro voordeel)

Budget stormschade (565 duizend euro voordeel)

In mei 2014 heeft uw raad 600 duizend euro beschikbaar gesteld voor herstel stormschade van de oktober storm 2013. In 2014 worden kosten gemaakt voor de voorbereiding (planvorming en overleg bewoners) van in totaal 35 duizend euro. De daadwerkelijke uitvoering van de urgente locaties zoals Uranusstraat, Neptunusstaart en de Kraneweg vindt plaats in 2015.

Extra beleid: Kinderboerderij (150 duizend euro voordeel)

Het totale incidentele budget 2014 voor kinderboerderijen bedraagt 250 duizend euro: Voor de renovatie Kinderboerderij Beestenborg is 100 duizend euro begroot en wordt in 2014 ook uitgegeven. Voor de renovatie Kinderboerderij Stadspark is 150 duizend euro begroot. De renovatie van Kinderboerderij Stadspark wordt pas in 2015 uitgevoerd, omdat we zoeken naar een nieuwe exploitant die betrokken wordt bij de renovatieplannen.

Kosten Veiligheidszorg Noord (90 duizend euro nadeel)

De exploitatie van Veiligheidszorg Noord (VZN) staat fors onder druk. Daarom is het voor VZN noodzakelijk de tarieven tussentijds te verhogen. Wij hebben besloten de samenwerking met Veiligheidszorg Noord vooralsnog tijdelijk voort te zetten tot 1 maart 2015. Dit leidt in 2014 tot een nadeel van 90 duizend euro. De extra kosten voor 2015 worden meegenomen bij de voorbereiding van de begroting 2015.

Inkomsten beroepsvaart (20 duizend euro nadeel)

Door het vertrek van de containeroverslag bij de firma Ritsema uit de Scandinavische havens in Groningen lopen de inkomsten uit de beroepsvaart (havengelden) terug. Daarnaast signaleren wij een algemene teruggang in de goederenoverslag. In 2014 wordt een nadeel verwacht van 20 duizend euro. De structurele effecten worden meegenomen in de tarievennota 2015. Uitgangspunt is een kostendekkend tarief.

09.2 Afvalverzameling en -verwerking (1,0 miljoen euro voordeel)

Huishoudelijk afval (1,0 miljoen euro voordeel)

Dit bestaat uit de volgende onderdelen:

- meer grijsafval en GFT opgehaald als gevolg van zachte winter (305 duizend euro nadeel)
- bezuinigingstaakstelling stoppen met ophalen grofvuil: Minder flankerende activiteiten nodig (100 duizend euro voordeel)
- later en minder aanschaf van voertuigen en machines dan begroot (350 duizend euro voordeel)
- lagere brandstof prijs (100 duizend euro voordeel)
- prijs en hoeveelheidsontwikkelingen diverse afvalstromen (100 duizend euro nadeel)
- vacaturruimte en overige kleine posten (280 duizend euro voordeel)
- extra inkomsten afvalstoffen heffing door meer aanslagen en navorderingen (300 duizend euro voordeel)
- extra inkomsten bij nacalculatie opbrengst afval uit 2013 (215 duizend euro voordeel)
- meer opbrengsten diverse afvalstromen (60 duizend euro voordeel)

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

9.	Programma: Onderhoud en beheer openbare ruimte	
9.1	Kwaliteit van de leefomgeving	
	Beleidsveld: Stadsparken	
	Noorderplantsoen	Het realiseren van een kiosk met toiletvoorzieningen lijkt vooralsnog niet haalbaar. Er zijn geen partijen die geïnteresseerd zijn om dit te financieren en exploiteren. Vooralsnog zullen de tijdelijke toiletten gehandhaafd blijven.
	Beleidsveld: Toezicht en handhaving openbare ruimte	
	Tekort Stadtoezicht	De extra beleidsmiddelen die Stadtoezicht bij de begroting 2014 heeft ontvangen worden niet overschreden. De exploitatie van Veiligheidszorg Noord (VZN) staat fors onder druk. Daarom is het voor VZN noodzakelijk de tarieven tussentijds te verhogen. Wij hebben besloten de samenwerking met Veiligheidszorg Noord vooralsnog tijdelijk voort te zetten tot 1 maart 2015. Dit leidt in 2014 tot een nadeel van 90 duizend euro.

3.10 Programma 10: Veiligheid

Veiligheid	<i>actuele</i>		<i>verwachte</i>
	<i>begroting</i>	<i>prognose</i>	<i>afwijking</i>
Deelprogramma	2014	saldo 2014	VGR 2014-2
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	-361	-361	0
10.2 Bedrijvigheid en veiligheid	0	0	0
10.3 Jeugd en veiligheid	0	0	0
10.4 Integriteit en veiligheid	-546	-546	0
10.5 Fysieke veiligheid	-15.576	-15.487	89
Totaal Veiligheid	-16.483	-16.394	89

10.5 Fysieke veiligheid (0,089 miljoen euro voordeel)

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

3.11 Programma 11: Stadhuis en Stadjer

Stadhuis en Stadjer			
Deelprogramma	actuele		verwachte
	begroting 2014	prognose saldo 2014	afwijking VGR 2014-2
11.1 Contact met de burger	-53	-53	0
11.2 Beleidscommunicatie	-423	-423	0
11.3 Publieke dienstverlening	-10.510	-11.068	-558
11.4 Overige stadhuis en stadjer	-91	-91	0
Totaal Stadhuis en Stadjer	-11.077	-11.635	-558

Toelichting op financiële afwijkingen

11.3 Publieke Dienstverlening (0,6 miljoen euro nadeel)

Gemeenteleges (0,6 miljoen euro nadeel)

Met ingang van 1 januari 2014 is het tarief rijbewijzen verlaagd (325 duizend euro). Met ingang van 9 maart 2014 mogen er geen leges meer worden gegeven voor vermissingen, ongeldig maken, en gevonden documenten (100 duizend euro). Tevens is per 9 maart 2014 het tarief identiteitskaarten verlaagd (53 duizend euro). Daarnaast worden er minder gemeenteleges ontvangen als gevolg van een lagere afgifte GBA afschriften (80 duizend euro). Diverse overige afwijkingen op de leges van 41 duizend euro nadelig. Per saldo vertoont de legesopbrengst een nadeel van 599 duizend euro.

Proceskostenvergoeding belastingen (0,3 miljoen euro nadeel)

Het aantal bureaus dat namens woningeigenaren bezwaarprocedures voert, neemt toe. Deze bureaus werken gratis. Bij een succesvol bezwaarschrift heeft de burger het voordeel van een lagere WOZ-waarde en daarmee een belastingvoordeel. Het bureau ontvangt van ons de wettelijke vergoeding voor de gemaakte proceskosten.

Dwanginvordering (0,3 miljoen euro voordeel)

Voor het versturen van aanmaningen en dwangbevelen brengt de gemeente kosten in rekening bij de belastingplichtige. De opbrengst van de invorderingskosten in 2014 ligt aanmerkelijk hoger dan in de jaren ervoor. De reden hiervan is dat de doorlooptijd aanmerkelijk is verkort van het dwanginvorderingstraject. Gevolg van deze aanpassing is dat het innen van invorderingskosten over aanslagen van een belastingjaar minder voorkomt in een volgend belastingjaar. Dit jaar wordt er dus meer geïnd aan kosten op aanslagen 2014. Daarnaast kwamen er door strakker in te vorderen tot dusver meer mensen in aanmerking voor een dwanginvorderingstraject. In 2015 zal het omgekeerde realiteit zijn. Niet alleen is de opbrengst van kosten op aanslagen 2014 dan minder, ook op aanslagen 2015 zullen minder dwanginvorderingskosten worden geboekt. Dit komt omdat de verwachting is

dat mensen hun betaaldedrag hebben aangepast en er dus minder aanslagen in aanmerking komen voor een dwanginvorderingstraject.

Vrijval modernisering GBA (63 duizend euro voordeel)

Door vertraging in de besluitvorming op rijksniveau zal de vervanging van het GBA-systeem later plaatsvinden. Omdat de huidige software inmiddels is afgeschreven vallen de kapitaallasten in 2014 vrij. Naast de vrijval van de kapitaallasten valt het onderhoudsbudget in 2014 ook gedeeltelijk vrij.

Extra Beleid: Wijkservicecentrum Lewenborg (4 duizend euro voordeel)

Het beschikbaar gestelde extra beleidsgeld voor het wijkservicecentrum Lewenborg valt in 2014 deels vrij. Deze vrijval op de kapitaallasten is het gevolg van een lagere investering in de inrichting van het gebouw en de ICT-voorzieningen.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

11.	Programma: Stadhuis en stadjer	
11.1	Contact met de burger	
	Beleidsveld: Telefoon en post	
	Telefonie	De cijfers voor telefonie van de gehele gemeentelijke organisatie zijn niet integraal beschikbaar door vertraging in de oplevering van het Mitel telefoniesysteem.
	Post	Onderzoek post wordt in 2014 nog opgestart.
	Beleidsveld: Kanaalsturing	
	Planning/meten en kennismanagementbeheer	Het KCC stuurt op klantcontact met behulp van managementgegevens. Dit is echter nog niet voor alle kanalen georganiseerd en ook nog niet voor alle domeinen van dienstverlening. Dit hangt nauw samen met de opgelopen vertraging in de ontwikkeling van het KCC 2 ^{de} fase.

3.12 Programma 12: Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering			
Deelprogramma	actuele	prognose	verwachte
	begroting	saldo 2014	afwijking
	2014		VGR 2014-2
12.1 Innovaties	-3.423	-3.423	0
12.2 Personeel	0	0	0
12.3 Facil dienstverlening	-5.227	-5.227	0
12.4 Overig bedrijfsvoering	-265	-4.324	-4.059
Totaal Bedrijfsvoering	-8.915	-12.974	-4.059

Toelichting op financiële afwijkingen

12.4 Overig bedrijfsvoering (4,1 miljoen euro nadeel)

Extra beleid: Organisatiekosten (400 duizend euro voordeel)

In de begroting 2014 is vanuit middelen extra beleid 2 miljoen euro beschikbaar gesteld om het tekort op de organisatiekosten van voorheen RO/EZ te dekken. Vooruitlopend op de vorming van Stadsontwikkeling worden vacatures die ontstaan niet of beperkt ingevuld. Dit leidt tot een voordeel van 440 duizend euro. In deelprogramma 8.3 ontstaat een tekort van 40 duizend euro bij de actualisering van bestemmingsplannen. Per saldo wordt een resultaat verwacht van 400 duizend euro.

Oosterboog (150 duizend euro nadeel)

De kosten behorend bij de huurgarantie aan het ABP betreffende Oosterboog, de kantorenlocatie aan de Oosterstraat, kunnen tot maximaal 205 duizend euro worden opgenomen als resultaat ten laste van het concern. Voor 2013 is het nadeel binnen het deelprogramma overige bedrijfsvoering geraamd op 150 duizend euro.

Voorziening Europaweg (3,7 miljoen euro nadeel)

Omdat de locatie aan de Europaweg m.i.v. 1 september jl. niet meer in gebruik is, moet vanuit verslagleggingsregels voor de resterende huurverplichtingen een voorziening worden getroffen (analoog aan de voorzieningen voor de Eendrachtskade en de Waagstraat bij de gemeenterekening 2013). Het huurcontract loopt nog tot 1 januari 2018 door. De totale huurverplichting over de periode 2015 – 2017 bedraagt 3,7 miljoen euro.

Vacaturevrijval (1,3 miljoen euro voordeel)

Ten opzichte van de toegestane formatie in het uitvoeringsplan wordt een onderschrijding van 1,3 miljoen euro verwacht. Hier tegenover staan wel hogere kosten inhuur samenhangend met de start en opbouw van het SSC (zie hierna).

Inhuur derden (0,9 miljoen euro nadeel)

Tegenover de vacaturevrijval staat een overschrijding op inhuur van 945 duizend euro.

Niet-gerealiseerde bezuinigingen (0,9 miljoen euro nadeel)

Van de totale taakstelling voor het SSC over 2014 van 6,7 miljoen euro, zal naar verwachting 899 duizend euro niet gerealiseerd kunnen worden. Dit betreft vooral vastgoedbezuinigingen (535 duizend euro), catering (189 duizend euro) en telefoniekosten (100 duizend euro). Voor de toelichtingen verwijzen we naar de bijlage Bedrijfsvoering, onderdeel Bezuinigingen.

Overig (0,1 miljoen euro nadeel)

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

12.	Programma: Bedrijfsvoering	
12.1	Innovaties	
	Beleidsveld: Informatisering en automatisering	
	Digitalisering van bedrijfsvoering.	De ICT-board heeft in juni 2014 ingestemd met het opstarten van een programma om de doelen op het gebied van de digitalisering te realiseren. Dit sluit aan bij de doelstellingen vanuit ons collegeprogramma (Track and Trace). In de eerste fase verkennen we welke investeringen benodigd zijn en leveren we een dekkingsvoorstel voor de komende jaren op.
	Het besluit tot uitbesteding van de ICT functie zal leiden tot wijzigingen in de I&A-functie vanaf 2017. Hiertoe worden nu de voorbereidende activiteiten gestart.	We hebben in ons collegeprogramma aangegeven dat de ICT-functie van de gemeente Groningen uitbesteed zal worden. In 2014 starten we al met de voorbereidende activiteiten. Over de strategische keuzes en uitwerking hiervan zullen wij uw raad op gepaste momenten informeren.

3.13 Programma 13: Overig

Overig	actuele		verwachte
	begroting	prognose	afwijking
Deelprogramma	2014	saldo 2014	VGR 2014-2
13.1 College en Raad	-61	-515	-454
Totaal Overig	-61	-515	-454

Toelichting op financiële afwijkingen

13.1 College, Raad en Overig (0,1 miljoen euro nadeel)

Afwaardering aandelen Martiniplaza (1,3 miljoen euro nadeel)

Aan het gebouw Martiniplaza is achterstallig onderhoud vastgesteld. Uw raad heeft in mei 2014 hiervoor geld ter beschikking gesteld. Martiniplaza B.V. heeft vanwege het achterstallige onderhoud de waarde van het activum (het gebouw) afgewaardeerd. De gemeente Groningen is enig aandeelhouder van de B.V. Door de afwaardering die de B.V. heeft gedaan, achten wij een afwaardering van de financiële vaste activa (de deelneming) noodzakelijk. Deze afwaardering bedraagt 1,3 miljoen euro. Tegenover de waarde van de deelneming staat een reserve. Bij de gemeenterekening 2014 wordt voorgesteld om de afwaardering ten laste van de reserve te brengen. Het effect hiervan op het weerstandsvermogen nemen we mee bij opstelling van de gemeentebegroting 2015.

Nominale compensatie (1,1 miljoen euro voordeel)

De compensatie aan de organisatie onderdelen voor prijs- en loonontwikkelingen is neerwaarts bijgesteld. Hierdoor ontstaat op concernniveau een positief resultaat van 1,1 miljoen euro.

Cao verhoging (0,9 miljoen euro nadeel)

In september 2014 is definitief een akkoord gekomen over een nieuwe Cao gemeenten 2013-2015. De salarissen gaan per 1 oktober 2014 met 1% omhoog, iedere medewerker ontvangt in oktober 2014 incidenteel 350 euro en per 1 april 2015 stijgen de salarissen met 50 euro bruto per maand. We hebben in de begroting 2014 op basis van informatie van het college van arbeidszaken rekening gehouden met een stijging van de lonen van 0,35% in 2014. Het effect van de afgesloten cao is een salarisstijging van 0,78% in 2014. Dit leidt tot een nadeel van 909 duizend euro in 2014. Het structurele effect vanaf 2015 verwerken we in de begroting 2015.

Incidentele vrijval structureel extra beleid (0,3 miljoen euro voordeel)

In 2014 ontstaat incidentele vrijval op structureel extra beleid voor investeringsbijdrage fysiek, terreinwinst en oud & nieuw omdat deze

middelen niet meer nodig zijn voor het doel waarvoor het beschikbaar is gesteld.

Bezuinigingen (0,3 miljoen voordeel)

Binnen dit programma staan een tweetal taakstellingen die met het bezuinigingspakket 2011-2014 te maken hebben. Het gaat hier om de stelpost voor wegleffecten van de bezuinigingsmaatregelen en een stelpost om een aantal niet te realiseren maatregelen uit het pakket 2011-2014 af te boeken. Deze stelposten zijn nog niet volledig ingezet. Hierdoor is er nog ruimte van respectievelijk 1,4 en 0,2 miljoen euro.

Hier tegenover staat een aantal niet gerealiseerde bezuinigingstaakstellingen. Het gaat hier om de taakstellingen KCC (660 duizend euro), Gebiedsgericht werken (120 duizend euro), Inkoopstaakstellingen Openbare ruimte en Afval & Vervoer (260 respectievelijk 150 duizend euro) en Drafbaan/evenemententerrein (50 duizend euro). Voor de toelichtingen verwijzen we naar de bijlage Bedrijfsvoering, onderdeel Bezuinigingen.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

3.14 Programma 14: Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien

Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien			
Deelprogramma	actuele	prognose	verwachte
	begroting 2014	saldo 2014	afwijking VGR 2014-2
14.1 Algem. ink. & post onvoorzien	347.531	349.959	2.428
Totaal Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien	347.531	349.959	2.428

Toelichting op financiële afwijkingen

14.1 Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien (2,4 miljoen euro voordeel)

Algemene uitkering (0,7 miljoen euro voordeel).

Algemene uitkering 2012

Uit de meicirculaire 2014 blijkt dat de integratie-uitkering Wmo over 2012 met 42 duizend euro wordt verlaagd. Dit nadeel is doorgegeven aan de sector en leidt daardoor niet tot een concernresultaat. Voor het overige is er geen informatie ontvangen op basis waarvan de uitkering voor het jaar 2012 moet worden bijgesteld.

Algemene uitkering 2013

Uit de meicirculaire 2014 blijkt dat de integratie-uitkering Wmo over 2013 met 33 duizend euro wordt verlaagd en dat de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang met 74 duizend euro wordt verhoogd. Beide mutaties zijn doorgegeven aan de sector en leiden daardoor niet tot een concernresultaat. Daarnaast blijkt uit een actualisatie van het CBS dat het aantal leerlingen en het klantenpotentieel is verminderd. De algemene uitkering wordt hierdoor met 49 duizend euro neerwaarts bijgesteld. Vanuit de septembercirculaire is de uitkering voor 2013 met 337 duizend euro verhoogd.

Landelijke ontwikkelingen 2014

Op basis van de informatie opgenomen in de meicirculaire 2014 blijkt dat de uitkeringsfactor voor 2014 met 10 punten wordt verlaagd ten opzichte van de begroting 2014. Dit levert een nadeel op van 1,694 miljoen euro voor Groningen. In de septembercirculaire wordt de uitkeringsfactor weer met één punt verhoogd. Hierdoor daalt het nadeel met 170 duizend euro

Plaatselijke ontwikkelingen 2014

De plaatselijke ontwikkelingen zijn geactualiseerd ten opzichte van de ramingen zoals die zijn opgenomen in de primitieve begroting 2014. Op basis van actuele informatie vanuit onder andere het CBS en de waarderingskamer zijn de standen van een groot aantal verdeelmaatstaven geactualiseerd. Uit

deze actualisatie blijkt wederom dat de stad op een heel aantal onderdelen in de afgelopen periode sneller is gegroeid dan waar we rekening mee hebben gehouden (dit wordt ook deels verklaard door de structurele doorwerking van de groei vanuit 2013). Deze stijging zit vooral in het aantal inwoners, het aantal lage inkomens en de omgevingsadressendichtheid. Deze ontwikkelingen leiden per saldo tot een hogere uitkering van 1,981 miljoen euro over 2014.

Verkoop Attero (1,7 miljoen euro voordeel)

De aandelen van Attero zijn verkocht voor 1,874 miljoen euro. Na verrekening met de boekwaarde is een voordeel gerealiseerd van 1,723 miljoen euro.

Financieringsfunctie (0,1 miljoen euro voordeel)

Van het resultaat wordt 259 duizend euro gerealiseerd door het toepassen van mismatchfinanciering. Daarnaast verwachten we een rentevoordeel van 413 duizend euro op nieuwe leningen. Dit voordeel ontstaat doordat de marktrente ongeveer een half procent onder de begrote rente ligt. Door een lagere gemiddelde omvang aan kapitaalverstrekking en investeringen hoeft er minder te worden gefinancierd. Dit levert uiteindelijk een voordeel op van 230 duizend euro. Tegenover dit voordeel staat een nadelig resultaat op kort geld van 389 duizend euro en een nadeel van 244 duizend euro doordat de gemiddelde omvang van de reserves en voorzieningen lager is ten opzichte van de begroting. Het resterende nadeel van 269 duizend euro bestaat uit diverse kleinere resultaten.

Onroerende zaakbelasting (0,3 miljoen euro nadeel)

Op de realisatie van de opbrengst onroerende-zaakbelasting (OZB) wordt een nadeel van 300 duizend euro verwacht. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat de totale WOZ-waarde van de woningen en bedrijven in de stad iets lager is uitgevallen dan ten tijde van de berekening van de tarieven in september 2013 werd voorzien. De taxaties waren op dat moment nog niet geheel afgerond en er zijn voor het niet getaxeerde deel aannames gedaan. Die blijken achteraf iets te hoog te zijn geweest. Door de afhandeling van bezwaarschriften kan het beeld overigens nog behoorlijk veranderen. Van de opbrengstderving door bezwaarschriften is weliswaar een inschatting gemaakt maar m.n. bij grote bedrijfspanden is de derving lastig in te schatten. Eén bezwaarschrift kan leiden tot aanzienlijke verminderingen voor meerdere jaren.

Logiesbelasting (230 duizend euro voordeel)

In 2014 zijn de aanslagen 2013 opgelegd. In 2013 zijn er meer overnachtingen geweest dan begroot. Hierdoor vertoont de logiesbelasting een meeropbrengst van 230 duizend euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

14.	Programma: Algemene inkomsten en post onvoorzien	
14.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	
	Beleidsveld: Algemene inkomsten en post onvoorzien	
	Omvang investeringen en kapitaalverstrekking	In de begroting is een aanname gedaan van 956 miljoen euro; wij verwachten een vermogensbehoefte van 945 miljoen euro. Het verschil is 11 miljoen euro.
	Omvang beschikbare reserves en voorzieningen	In de begroting is een aanname gedaan van 229 miljoen euro; Wij verwachten een volume van 214 miljoen euro.

4 Paragraaf 2: Duurzaamheid

Deelprogramma: paragraaf Duurzaamheid (energieprogramma)	
Beleidsveld	
Besparen	Er wordt voortvarend gewerkt aan een hele waaier activiteiten rond wonen en bedrijven, o.a. in samenwerking met Kuub. Financiering loopt echter dit jaar af. Kansen moeten worden benut door gelden uit landelijke energieakkoord en door prioriteit binnen de noordelijke energie-agenda Switch. Financiering is nog niet rond.
Warmte	Spoor warmte komt weliswaar op stoom, maar politieke aandacht blijft noodzakelijk. Het is nu van groot belang de al genomen stappen te verzilveren, want warmte vraagt een lange adem. De gemeente blijft als speler onmisbaar om randvoorwaarden zo gunstig mogelijk te maken. Dit geldt voor geothermie en voor regievoering op WKO's. Voor de verdere uitbouw van WarmteStad wordt bekeken of er vanuit Europa subsidiemogelijkheden zijn. WarmteStad gaat actief op zoek naar partners om (wijkgebonden) duurzame warmte en koude voorzieningen nog sneller van de grond te krijgen.
Biomassa	Biomassa zit nog in pioniersfase. Vraagt expliciete beleidsinzet om potentiële investeringen van de grond te krijgen. Voorbeelden zijn: biomassateelt Roodehaan, toepassingen eigen plantsoenafval, continueren groen gas productie in relatie tot verkoop Attero (onzeker of vergister wel doorgaat).
Zon	Er is een duidelijke stijging te zien in de toepassing van zonne-energie bij particuliere woningen. Daarnaast zijn ook grootschalige toepassingen nodig zijn om onze doelstelling wat betreft zonne-energie te halen. Het eerste project moet echter nog van de grond komen.
Wind	Beoogd resultaat was een significante bijdrage vanuit wind aan de doelstelling om in 2035 energieneutraal te worden. De provincie Groningen staat geen turbines boven 15 m toe. Zolang dit niet verandert, is het behalen van de doelstelling vermoedelijk niet mogelijk. Er zijn/worden inspanningen geleverd om de provincie op andere gedachten te brengen, echter nog zonder resultaat.
Duurzaamheid in het reguliere beleid	Het ophalen van de resultaten op 10 terreinen n.a.v. de uitgevoerde quick scan is over de verkiezingen heen getild. Dit wordt in het 4 ^e kwartaal opgepakt in het kader van uitvoering van het nieuwe coalitieakkoord.

5 Paragraaf 9: Vernieuwing Sociaal Domein

Stand van zaken met betrekking tot VSD

Vanaf 1 januari 2015 is de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning en de nieuwe Jeugdwet van kracht. De gemeente wordt dan verantwoordelijk voor meer taken op het gebied van zorg en ondersteuning die nu nog onder de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en de Wet op de jeugdzorg vallen.

Vanaf 2012 bereiden we ons voor op deze decentralisaties. Dat doen we binnen het programma Vernieuwing Sociaal Domein. Ondanks de enorme opgave, waar we voor staan en die bovendien gepaard gaat met fikse bezuinigingen, liggen we in de voorbereidingen op koers. Wanneer burgers ondersteuning nodig hebben, moeten ze op ons kunnen rekenen. Daarom zijn we bezig een ondersteuningsstructuur te ontwikkelen dat dicht bij de burger staat, de zogeheten gebiedsgerichte aanpak. Deze aanpak is niet de gang van het ene loket naar het andere, maar een laagdrempelige plek in de eigen leefomgeving van waaruit verschillende disciplines in samenspraak met bewoners (en het netwerk) problemen aanpakken. Deze disciplines werken in teams. In de begroting 2014 hebben we gezegd dat er per 1 januari 2015 een integrale toegang functioneel is en dat er een stads brede dekking is van de sociale teams. Deze ambities moeten we bijstellen. Het ontwikkelen van de gebiedsgerichte aanpak kost meer tijd, dan we van te voren hadden ingeschat. Bij het ontwikkelen van de begroting voor 2014 hadden we hier nog niet voldoende zicht op. Per 1 januari 2015 zijn er 6 sociale teams en 1 sociaal wijkteam operationeel. Het leveren van maatwerk, integraal werken over meerdere leefgebieden en het focussen op resultaat staat binnen deze teams centraal. Komende jaren werken we deze aanpak verder uit. In de wijken waar we nog geen sociale (wijk)teams hebben, kunnen inwoners, die ondersteuning nodig hebben, een beroep doen op de stedelijke toegang. Regionaal werken we op het gebied van jeugd en AWBZ samen met andere gemeenten in de provincie, om zoveel mogelijk kennis en expertise uit te wisselen en om gezamenlijke afspraken te maken over de continuïteit van dienstverlening.

In oktober 2014 leggen we het beleidsplan en uitvoeringsplan Vernieuwing Sociaal Domein gemeente Groningen 2014-2015 voor aan de raad. In het beleidsplan geven we op hoofdlijnen weer hoe we binnen het brede kader van de Wmo en de Jeugdwet de nieuwe ondersteuningstaken denken te organiseren en uit te voeren. Ook staan hierin de uitgangspunten beschreven voor het bepalen van het arrangement Wmo/Jeugd vanaf 2015. Het uitvoeringsplan is gebaseerd op het beleidsplan. In het uitvoeringsplan zijn de brede kaders en keuzes verder uitgewerkt.

6 Paragraaf 1: Stadsdelen

Aansluitend aan de hierboven beschreven ontwikkeling van de gebiedsgerichte aanpak werken we aan vernieuwing van de Groningse wijkaanpak. Met het wijkkompas en onze contacten en netwerken in de wijken beschikken we over instrumentarium om een gedegen wijkanalyse te maken. Deze analyse vormt de basis voor onze inzet in de wijken. In september wordt gestart met de nieuwe enquête Leefbaarheid en Veiligheid, waarbij meer dan 7000 Stadjers worden geënquêteerd over hun opvattingen over leefbaarheid en veiligheid in wijken in de stad.

Voor wijkontwikkeling laten wij het wijkinitiatief leidend zijn. Belangrijke initiatieven zijn onder meer het wijkbedrijf Selwerd, de Oude Bieb in Lewenborg, de Heerdenaanpak in Beijum. Deze initiatieven vinden plaats in wijken die ook volgens het wijkkompas, daadwerkelijk aandacht nodig hebben.

Ook zijn we gestart met nieuwe vormen van participatie zoals bijvoorbeeld in de Rivierenbuurt en Groningen West en de 4 wijken (Grunobuurt, Laanhuizen, Zeehelden- en Badstratenbuurt).

We werken samen met verschillende partners (corporaties, zorginstellingen, initiatiefgroepen, ondernemers, etc.) aan maatschappelijke voorzieningen in de wijk. Voorbeelden hiervan zijn het nieuwe Treslinghuis, het nieuwe Floeshuis, Oosterhoogebrug en transitie maatschappelijk vastgoed in Beijum.

De afspraken in het coalitieakkoord betekenen een impuls voor het integraal gebiedsgericht werken, waarbij samenwerking met partners in de wijk leidend is voor de wijkontwikkeling. Wij verwachten voor 2014 geen afwijking in de uitvoering van beleid.

**Rapportage Bedrijfsvoering
Voortgangsrapportage 2014-II**

Inhoudsopgave

1. Personeel	46
2. Verloop post onvoorzien	47
3. Geconstateerde onrechtmatigheden	47
4. Afwijkingen in de voortgang van de IC-plannen	48
5. Aanbevelingen Rekenkamer Commissie	48
6. Gedane toezeggingen	48
7. Slot- en nacalculaties	50
8. Accountantsaanbevelingen	50
9. Bezuinigingsrapportage	63

1. Personeel

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de gemiddelde formatie en kosten, uitgesplitst naar de primitieve en de actuele begroting, en de prognose van gemiddelde personele bezetting en lasten voor 2014.

De prognose voor 2014 is gebaseerd op de realisatie tot en met 31 augustus 2014. De VGR 2014-II is in principe gebaseerd op de vastgelegde gegevens per 30 juni 2014, maar omdat ten tijde van de samenstelling van de cijfers ook de gegevens van juli en augustus bekend waren, is hier voor de prognose 2014 van uitgegaan.

Bedragen x 1.000 euro

	Primitieve begroting 2014		Prognose 2014		Verschil	
	fte	€	fte	€	fte	€
Personeel in dienst	2.922	191.866	2.729	181.172	193	10.694

De bedragen.

Het gaat om een prognose, die gebaseerd is op de werkelijk gemaakte kosten voor salaris en sociale lasten van het ambtelijk personeel dat in vaste of tijdelijke dienst is, inclusief het personeel dat is ondergebracht in het programma "Van werk naar werk", maar zoals gebruikelijk exclusief het bestuur en WSW-personeel.

Bij de prognose voor het jaar 2014 is rekening gehouden met extra te maken loonkosten die ontstaan door de nieuwe cao voor gemeenten 2013-2015. Het bedrag dat hiermee voor het jaar 2014 is gemoeid bedraagt circa 1,4 miljoen euro. Dit is gebaseerd op circa 950 duizend euro in verband met de eenmalige uitbetaling van 350 euro en op een bedrag van 450 duizend euro in verband met de structurele ophoging van de salarissen per 1 oktober 2014 met 1%.

De formatie in fte's.

De prognose 2014 gaat uit van een gemiddelde bezetting van 2.729 fte. Dit is behoorlijk lager dan bij de primitieve begroting 2014 geraamd. Dat komt grotendeels door het hanteren van een flexibele schil: vacatureruimte die we bewust niet invullen, maar inzetten voor het opvangen van pieken, extra werk, seizoenswerk en dergelijke. Dit gebeurt dan via externe inhuur. Verder is ook in de afgelopen periode, net als in het eerste kwartaal, terughoudend omgegaan met het (structureel) vervullen van vacatures. Tot slot is er altijd een vertragende werking van incidentele vacatureruimte, omdat tussen het vrijkomen van een vacature en het daadwerkelijk invullen een zekere tijd zit.

Programma van werk naar werk.

Het programma 'Van werk naar werk' heeft afgelopen jaar veel herplaatsers geplaatst op een structurele of tijdelijk functie. Alle aanvragen voor werk die in de gemeentelijke organisatie ontstaan, worden gemeld bij het programma 'Van werk naar werk'. In de eerste helft van 2014 waren er 222 aanvragen

voor werk. Daarvan zijn 63 vacatures structureel en 138 tijdelijk ingevuld en er waren 21 aanvragen voor een klus.

Er zijn inmiddels 19 herplaatsers structureel geplaatst en 68 herplaatsers zitten op tijdelijke functies. Er zijn nog 25 herplaatsers niet geplaatst.

We zien een trend dat er meer tijdelijk werk is dan structureel werk. We kunnen alle aanvragen voor werk niet alleen met herplaatsers invullen, maar proberen wel zoveel mogelijk interne medewerkers op openstaande plekken te plaatsen. In de komende periode wordt hiervoor een adequate aanpak ontwikkeld.

Externe inhuur

In de begroting hebben we vastgelegd dat de externe inhuur in 2014 maximaal 12% van de loonsom 2013 bedraagt. Dat komt overeen met een bedrag van 23,8 miljoen euro. De externe inhuur via onze vaste contractpartners Randstad en Yacht, de externe inhuur voor ICT, Project Management Bureau en het Ingenieursbureau/Stadsontwerp en andere, overige inhuur bedraagt in het eerste half jaar ruim 10 miljoen euro. Er is meer inhuur gepleegd via Randstad, maar de inhuur van ICT-personeel is lager dan voorheen geraamd. Ook zijn de kosten van de BOA's meegenomen in de post externe inhuur. Gebaseerd op de werkelijke inhuur in het eerste half jaar gaan wij er vanuit dat we binnen de marge van de taakstelling blijven.

Nu de vorming van het SSC een feit is, zijn we begonnen met de inrichting van één centrale administratie van alle externe inhuur. We starten met alle externe inhuur via onze contractpartners Randstad en Yacht. In de tweede fase wordt dan ook de administratie van ICT en het Ingenieursbureau geïntegreerd.

2. Verloop post onvoorzien

De post onvoorzien heeft een structurele omvang van 100 duizend euro. In 2014 zijn de middelen van de post onvoorzien nog niet aangesproken

3. Geconstateerde onrechtmatigheden

In het kader van de rechtmatigheid worden gedurende het jaar controles uitgevoerd om te kunnen vaststellen dat de opzet, het bestaan en de werking van de procedures die de rechtmatigheid borgen aanwezig zijn en functioneren. De accountant maakt, bij haar jaarlijkse controle van de rechtmatigheid, gebruik van de uitgevoerde controles. Het verkrijgen van een goedkeurende controleverklaring aangaande de rechtmatigheid bij de jaarrekening is gebonden aan toleranties.

Uw raad wordt conform richtlijnen geïnformeerd over geconstateerde onrechtmatigheden. Op basis van de controles over de eerste helft van 2014 zien we dat er onrechtmatig personeelsvergoedingen zijn verstrekt. Dit heeft geleid tot het instellen van scherpere controles op ingediende declaraties. Op

basis van de tot dusver uitgevoerde onderzoeken verwachten we binnen de toleranties voor rechtmatigheid te blijven.

4. Afwijkingen in de voortgang van de IC-plannen

De administratieve organisatie en de daarbij behorende interne controle/beheersmaatregelen borgen dat de producten die de gemeente maakt en de diensten die de gemeente levert juist, tijdig en volledig tot stand komen. Om te kunnen vaststellen dat AO/IC-maatregelen in opzet voldoen, ook daadwerkelijk zijn geïmplementeerd en als laatste ook daadwerkelijk functioneren, worden jaarlijks een IC-plan opgesteld waarin de controles op de AO/IC worden beschreven.

Wij verwachten geen afwijkingen in de voortgang van het IC-plan 2014.

5. Aanbevelingen Rekenkamer Commissie

De rekenkamercommissie heeft begin dit jaar een aantal aanbevelingen gedaan over de omgang met samenwerkingsrelaties, waaronder te rekenen verbonden partijen, inkooprelaties en subsidies. Het college heeft in reactie op dit onderzoek aangegeven de verbonden partijen nader te bezien, met name vanuit het oogpunt van governance, voor zowel het aangaan van nieuwe verbonden partijen, alsmede voor de huidige verbonden partijen. Daarbij is ook aangekondigd een afweging van nut en noodzaak van de huidige verbonden partijen, waarbij de resultaten van het onderzoek door het nieuwe college aan de nieuwe raad kunnen voorgelegd.

Het college heeft recent hierover een aantal besluiten genomen, die met name de verbetering van de governance inhouden. Zo wordt ambtelijke en bestuurlijke functiescheiding ingericht, het verbeteren van informatievoorziening van college en raad, en een toezichtsrol voor de concerncontroller.

Het resultaat van dit geheel wordt in de vorm van een discussienotitie begin oktober met de raadscommissie besproken.

6. Gedane toezeggingen

Treasury

Bij de behandeling van het Treasury Statuut 2014 - 2015 is de limiet voor nieuw aan te trekken langlopende leningen vervallen. Daarbij is een toezegging aan de Raad gedaan om tussentijds beter te informeren door gedetailleerde informatie in de reguliere planning en control documenten op te nemen over de verwachte omvang van de nieuw aan te trekken leningen en de werkelijk aangetrokken leningen.

In 2014 denken wij, evenals bij VGR1, 80 miljoen euro aan langlopende leningen aan te trekken, en een mismatchfinanciering van 62 miljoen euro toe

te passen. Dit is dus minder dan de voormalige limiet nieuw aan te trekken langlopende leningen. In de begroting 2014 is een stijging van de financieringsbehoefte van 138 miljoen euro voorzien. De aangetrokken leningen waren fors goedkoper dan begroot. Het is inmiddels gelukt een lening aan te trekken bij een kritische bank.

Verbeterplan Stadstoezicht

Ten opzichte van de vorige Voortgangsrapportage is op een aantal onderdelen van het Verbeterplan Stadstoezicht voortuitgang geboekt. Bij enkele andere verbeterpunten moet nog een tandje bijgeschakeld worden om de planning voor 2014 te halen. De ondersteuning door enkele onderdelen van het Shared Service Center blijft achter, vanwege andere prioriteitsstelling zoals Vernieuwing Sociaal Domein, de verhuisbeweging en de invoering van het Nieuwe Werken.

Mogelijkheden medewerkers

Met onderwijsinstellingen worden trainingen wat betreft kennis, houding en gedrag voorbereid voor de toezichthouders en handhavers. Daarvoor wordt een inventarisatie gemaakt van benodigde competenties op basis van functieprofielen.

Evenementenbeleid

Er is een begin gemaakt met de professionalisering van de evenementenorganisatie, waaronder het proces van vergunningverlening en het ontwikkelen van profielen voor evenementenlocaties. Dit gebeurt in nauwe afstemming met het nieuwe strategisch evenementenbeleid. Ook wordt een 'draaiboek markt en evenementen' opgesteld.

Sturing

De ontwikkeling van het *dashboard* met sturingsinformatie heeft prioriteit omdat Stadstoezicht hiermee verder 'in control' komt. Stadstoezicht heeft een helder inzicht in de begroting. In het Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving zijn de ambities voor 2014 vertaald in realistische doelen en uren op straat. Extra handhavingstaken worden alleen toegezegd indien extra middelen beschikbaar zijn, zoals bij de uitbreiding van het aantal koopzondagen. Met de ontwikkeling van digitale systemen zijn steeds meer actuele outputgegevens voorhanden.

Werkrij Oosterpoort Stadsschouwburg

De begroting van De Oosterpoort en de Stadsschouwburg is voor 2014 incidenteel sluitend. De meerjarenbegroting is echter structureel (nog) niet sluitend. In eerdere besluitvorming (OS13.3614853 "oplossingsrichtingen voor problematiek OPSB"; 16 januari 2014) is een aantal voorstellen en onderzoeksrichtingen opgenomen. Een aantal zaken is onderzocht – en waar mogelijk - reeds verwerkt in de begroting.

CBK

Afspraken rondom Kunst op Straat lopen volgens plan. Er wordt uitvoering gegeven aan de nota 'Kunst op Straat in Groningen 2010-2014'.

7. Slot- en nacalculaties

In 1998 heeft uw raadscommissie Financiën en Veiligheid de aanbeveling gedaan om richtlijnen op te stellen voor slot- en nacalculaties. Het doel van slot- en nacalculaties is tweeledig. Bij voltooiing van het project kan uw raad met een slot- of nacalculatie controleren of het project volgens de gemaakte afspraken is uitgevoerd. Tegelijk kunnen wij adequaat verantwoording afleggen aan uw raad over de uitvoering van de diverse investeringen. Als een project met investeringsbedrag hoger dan 450 duizend euro voor circa 95% is afgerond wordt een slotcalculatie dan wel nacalculatie opgesteld. De verwachting is dat we in 2014 nog de volgende slot- en nacalculaties opstellen:

1. Aansluiting P+R Europapark (P3) op Europaweg
2. Busbaan P+R Europapark – UMCG
3. Aanpak schoolomgeving
4. Zuidelijke Ringweg Langmanmaatregelen
5. Parkeergarage Damsterdiep
6. Tram
7. Herinrichting Stadspark
8. Lewenborg Centrumzone – winkelcentrum e.o.
9. Oosterparkwijk – grijs en groen
10. Renovatie Kardingse fase 2: duurzaam bewegen
11. Herinrichting Sportpark Corpus den Hoorn
12. MIP 2014 2 kunstgrasmatten voetbal sportpark Kardingse
13. Nieuwbouw Gymlokalen Violenstraat
14. Uitbreiding basisschool Reitdiep
15. Sanering riolering 2011

8. Accountantsaanbevelingen

Bij zowel de jaarlijkse interimcontrole als de controle op de jaarrekening doet onze accountant aanbevelingen. Bijgaand vindt u de openstaande aanbevelingen. Aanbevelingen die in eerdere rapportages als opgevolgd zijn gerapporteerd, zijn niet meer opgenomen.

De kleuren geven de stand van zaken in de voortgang van de aanbevelingen weer. ■ staat voor een afgehandelde aanbeveling. Deze komt in de volgende rapportage niet meer terug. ■ betekent dat afhandeling van de aanbeveling is gestart, maar nog niet volledig is afgewikkeld. ■ houdt in dat de afhandeling van de aanbeveling nog niet is gestart.

SSC		Kwaliteit informatievoorziening verplichtingenadministratie
Aanbeveling		Onderzoek in hoeverre het gebruiksgemak van de verplichtingenadministratie in Dafinci verbeterd kan worden, zodat de procedures van de verplichtingadministratie wordt nageleefd. Waarborg de naleving van interne procedures en toets deze periodiek. Onderzoek nader bij welke directies het gebruik van de inkoopmodule achterblijft en daar maatregelen te treffen. Wij verzoeken u voorafgaand aan de eindejaar controle zichtbaar te controleren of facturen, die zijn ontvangen in 2014, in het juiste jaar zijn verantwoord.
Stand van zaken VGR 2014-II		Voor een aantal afdelingen zijn wij bezig om de processen met betrekking tot het gebruik van de trechter werken op elkaar af te stemmen. Daarnaast richten wij ons op de inrichting van DaFinci 2.0 om te zorgen dat de overgang van het vastleggen van de verplichtingen (in het huidige DaFinci via 2 trechters, verplichtingen en werken) straks efficiënt via één proces in DaFinci 2.0 gaat lopen. Het gebruik van de inkoopmodule en de naleving van de procedures door de organisatie moet hierdoor verbeteren.

SSC		Onrechtmatig verstrekte vergoedingen personeel
Advies		Uit de interne controle van het salarisproces is wederom gebleken dat in meerdere gevallen vergoedingen aan personeel onrechtmatig zijn uitbetaald. Dit betekent niet dat vergoedingen ten onrechte zijn uitbetaald, maar wel dat deze niet voldoen aan de interne/externe regels. Wij adviseren het college nogmaals: <ol style="list-style-type: none"> 1. de verantwoordelijkheden met betrekking tot de correcte aanlevering en controle van mutaties aan de regelgeving duidelijk vast te leggen, in te bedden in de procedures en toe te zien dat deze procedures worden nageleefd; 2. de interne controles op het salarisproces te intensiveren en in 2014 per kwartaal uit te laten voeren, zodat nog tijdig bijgestuurd kan worden.
Stand van zaken VGR 2014-II		De verbijzonderde interne controle wordt per kwartaal uitgevoerd. Als er bevindingen zijn, worden deze met de proceseigenaar besproken zodat deze tijdig bijsturingsmaatregelen treffen. Op basis van de controles over de eerste helft van 2014 zien we dat er onrechtmatig vergoedingen zijn verstrekt. Dit heeft geleid tot het instellen van scherpere controles op ingediende declaraties.

SSC		Implementatie nieuwe systemen en IT audit
Advies		Op basis van de ervaringen in de afgelopen jaren bij de implementatie van nieuwe systemen en applicaties (Gouw Belastingen, Dafinci, Gouw voor de DAL-gemeenten en ook SIMS), adviseren wij het college

	invulling te geven aan IT-audit binnen concern control en de interne controle van de gemeente. Zowel bij de bestaande applicaties als bij de invoering van nieuwe systemen, kan IT-audit meer zekerheid geven over de betrouwbaarheid van de gegevensverwerking en ook bijdragen aan een efficiëntere interne controle.
Stand van zaken VGR 2014-II	<p>In 2014 zijn concerncontrol, de afdeling Procesinnovatie & Auditing (P&A) en de concernfunctionaris informatiebeveiliging met een traject gestart om te komen tot een structureel auditprogramma voor het thema informatiebeveiliging. Er wordt getracht om een evenwichtige audit programma op te stellen, onder ander vanuit IT-audit perspectief. Hierbij wordt rekening gehouden met de beschikbare middelen en de huidige reguliere audits. De concernfunctionaris informatiebeveiliging neemt hierin het initiatief om het auditprogramma samen met concerncontrol en P&A verder vorm te geven.</p> <p>In het kader van het jaarplan informatiebeveiliging wordt als eerste aspect nu gekeken hoe aanpassingen aan software (rechten, conversie etc.) op een eenduidige wijze doorgevoerd kunnen worden en verantwoord. Indien aan de orde zullen processen worden aangepast om dit te borgen. Aansluitend worden volgens een groeiscenario andere thema's aan het auditprogramma toegevoegd.</p>

SSC	Veel ontwikkelingen op fiscaal gebied vragen om meer fiscale control
Advies	Wij adviseren u om, in het kader van genoemde fiscale ontwikkelingen, vorm te geven aan fiscale control binnen de gemeente, zodat daarmee de aandachtspunten van afgelopen jaren een structurele plek krijgen. Tevens raden wij u aan te inventariseren in hoeverre de gemeente Groningen in control is op het gebied van BTW (en fiscaliteit) in het algemeen. Wij hebben inmiddels vernomen dat bij de oprichting van het SSC tevens aandacht wordt besteed aan een afdeling met fiscale specialisten. Dan kunnen wellicht ook de eerste stappen worden gezet richting het opzetten van een Tax Control Framework, waardoor met de Belastingdienst afspraken kunnen worden gemaakt rondom Horizontaal Toezicht.
Stand van zaken VGR 2014-II	Fiscaal control dient een onderdeel te zijn van de algehele bedrijfsvoering. Onder andere om die reden hebben we in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting 2015 een onderdeel "fiscaal control framework" opgenomen. Hier beschrijven we de stand van zaken maar ook hetgeen we in de komende periode verder gaan uitwerken.

SSC	Beveiliging DigiD
Advies	Naar aanleiding van beveiligingsincidenten rondom DigiNotar en DigiD is in 2012 het beveiligingsassessment rondom DigiD aangekondigd. Inmiddels is enige tijd verstreken en zijn diverse

	<p>gemeenten en leveranciers van gemeentelijke websites gestart met het inventariseren van de impact van de norm van Logius. Ernst & Young maakte onderdeel uit van de pilot die door VNG en KING is georganiseerd om de impact van de norm te bepalen en is sindsdien actief betrokken bij diverse gemeenten en gemeentelijke leveranciers. We zien echter dat inspanningen momenteel nog achterblijven wat het risico met zich meebrengt dat gemeenten niet tijdig een assessment hebben laten uitvoeren. Wij adviseren u op korte termijn de werkelijke situatie te bepalen om vast te stellen waar u momenteel staat. Op die manier heeft u nog ruim de tijd eventuele verbeteringen door te voeren, voordat u zich laat toetsen tegen de norm. Hierbij adviseren wij u op korte termijn afspraken te maken met uw auditor.</p>
Stand van zaken VGR 2014-II	<p>In de periode van juli tot en met november 2013 zijn de benodigde verbeteringen doorgevoerd. Eind 2013 is het beveiligingsassessment DIGID uitgevoerd en zijn de rapporten opgeleverd aan Logius. Hiermee heeft de gemeente voldaan aan de verplichtingen. Er is ook reeds een positieve terugkoppeling van Logius gekomen. De gemeente heeft voor 2 eisen nog een verbeterplan opgeleverd. De acties in dit verbeterplan zijn nu onderhanden. De voorbereidingen voor de digid audit voor 2014 zijn gestart. Er is een projectleider aangetrokken en de auditor is geselecteerd. Binnen het project worden de aanbevelingen van Logius opgevolgd.</p>

SSC	Vennootschapsbelasting
Advies	<p>Uw gemeente is niet onderworpen aan de vennootschapsbelasting. In mei 2012 heeft de Staatssecretaris van Financiën in zijn "Notitie Belastingplicht Overheidsbedrijven" echter aangekondigd. Tevens heeft de staatssecretaris aangekondigd een consultatieronde te zullen houden in het kader van de vormgeving van de regeling. Wij raden u aan om in de komende periode de te verwachten impact van de voorgenomen wijzigingen in beeld te krijgen. Dit stelt u in staat, waar mogelijk, tijdig op de beoogde wijzigingen te anticiperen. Ook adviseren wij u een strategie te bepalen voor de behartiging van uw belangen tijdens de geplande consultatieronde van de staatssecretaris. Zo kan het bijvoorbeeld raadzaam blijken de juridische structuur of de wijze van financiering van uw gemeente en haar deelnemingen nader te beoordelen. Ook zal nadrukkelijk aandacht moeten worden geschonken aan de zakelijkheid van opbrengsten- en kostentoerekening tussen de verschillende activiteiten onderling.</p>
Stand van zaken VGR 2014-II	<p>Met Prinsjesdag 2014 is de wetswijziging VPB naar de Tweede kamer gestuurd. In deze wijziging wordt geregeld dat gemeenten integraal onder de wet VPB zullen vallen, waarop vervolgens een aantal uitzonderingen wordt geregeld. De verwachting is dat de wet goedgekeurd zal gaan worden. De inschatting is dat de gevolgen administratief en organisatorisch groot zullen zijn en strategisch van aard. Het handelen als ondernemer moet</p>

	<p>gescheiden worden van het handelen als overheid. Daarbij kan de VPB heffing een argument worden in de strategische keuzes om als gemeente taken voortaan wel of niet uit te voeren en raakt daarmee de (in gang gezette) kerntakendiscussie.</p> <p>Vanaf medio 2014 is een traject ingezet in de vorm van een programma om te komen tot tijdige implementatie van de VPB-plicht in de volle breedte van gemeentelijke processen.</p>
--	--

SSC	Invoering plafond btw-compensatiefonds (BCF)
Advies	Wij adviseren u om te anticiperen op de invoering van het BCF-plafond per 1 januari 2015. En de mogelijkheden van BTW-optimalisatie te onderzoeken
Stand van zaken VGR 2014-II	<p>Het effect van het BCF-plafond zal worden verwerkt in de Algemene Uitkering (AU). Er is landelijk overleg geweest over een eventuele andere verdeling, echter dit overleg heeft geen resultaat gehad.</p> <p>Via de ontwikkelingen in de AU wordt dus ook het effect van het BCF-plafond verwerkt en in meerjaren opzicht wordt hierop geanticipeerd via de circulaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.</p> <p>We zullen voornamelijk geen apart onderzoek verrichten naar de BTW-optimalisatie. Daar waar nieuwe ontwikkelingen zich voordoen in grote projecten is de fiscale functie betrokken. De huidige inrichting van de BTW administratie wordt doorlopend beoordeeld bij bijvoorbeeld de aangiftes en bij de nog uit te voeren steekproef.</p>

SSC	Fiscale gevolgen decentralisaties
Advies	Wij adviseren u om bij de invulling van de decentralisaties en de opzet van samenwerkingen met andere gemeenten rekening te houden met de fiscale gevolgen. Met name BTW en loonheffingen. Daarnaast kunnen eventuele gevolgen voor de vennootschapsbelasting een rol spelen.
Stand van zaken VGR 2014-II	De fiscale effecten van de decentralisaties proberen we zo veel als mogelijk in beeld te brengen. Tijdens de implementatie is een fiscale medewerker betrokken. Er is landelijk discussie over de toepassing van de BTW wetgeving op de decentralisaties. Die discussie wordt door ons gevolgd. De invoering van de vennootschapsbelasting wordt door ons opgepakt in een apart programma. Dit programma is gemeentebreed en omvat derhalve ook de mogelijke effecten daarvan in de decentralisaties.

SSC	Voortgang en planning rechtmatigheidscontrole
Advies	Wij adviseren u toe te zien op tijdige uitvoering en spreiding van de interne controle zodat tijdig herstelacties mogelijk zijn.
Stand van zaken VGR 2014-II	Interne controles worden gespreid en tijdig uitgevoerd. Bevindingen worden tijdig teruggekoppeld aan de proceseigenaren. Vervolgens

	kunnen zij herstelacties en structurele verbeteringen doorvoeren.
--	---

SSC	Onrechtmatigheid
Aanbeveling	Waarborg dat er maatregelen worden getroffen om zodoende de onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen. Analyseer in hoeverre de fouten uit het gemeente brede btw-onderzoek een incidenteel dan wel structureel karakter hebben. Het risico bestaat dat niet volgens de wet- en regelgeving wordt gehandeld, waardoor onrechtmatig wordt gehandeld. Daarnaast bestaat een fiscaal risico dat het onjuist toepassen van het btw-regime kan leiden tot naheffingen.
Stand van zaken VGR 2014-II	De afdeling Specialistische functie voert nog in 2014 een BTW-controle uit. We zijn op dit moment bezig om de steekproefmassa te selecteren uit Dafinci. Op basis daarvan wordt een statistische steekproef getrokken en gecontroleerd. We verachten de steekproef en de rapportage daarover voor het einde van het jaar te hebben uitgevoerd en afgerond. Door nu te investeren in een goede opzet kan deze ook voor volgende steekproeven worden gebruikt en is het een control instrument betreffende de BTW.

SSC	Vastlegging interne controles
Aanbeveling	De uitgevoerde interne controles door K&A worden onderbouwd met achterliggende stukken. Niet alle documentatie is direct beschikbaar in de interne controledossiers en tussen documenten is in beperkte mate sprake van onderlinge verwijzingen. De accountant adviseert de vastlegging van de interne controles te verbeteren.
Stand van zaken VGR 2014-II	Wij hebben standaarden voor onder meer de dossierindeling en de rapportage ingevoerd en een rapportagelijijn vastgesteld.

SSC	Wachtwoordenbeleid Dafinci
Advies	Wij bevelen u ten zeerste aan een strenger wachtwoordbeleid in te richten. Hierbij dient tenminste gedacht te worden aan: <ul style="list-style-type: none"> - minimaal aantal tekens; - bepaalde complexiteit (leestekens, cijfers); - verval van wachtwoorden (na x-aantal dagen); - afdwingen van wijzigen initieel wachtwoord.
Stand van zaken VGR 2014-II	Van de aanbevelingen voor het wachtwoorden beleid is het punt van de verandering van het initiële wachtwoord ondertussen doorgevoerd. De overige punten zijn meegenomen in het ontwerp van de autorisatiestructuur van DaFinci 2.0 die per 1 januari 2015 wordt geïmplementeerd.

Belastingen	Belastingheffing DAL-gemeenten
Advies	Wij adviseren de gemeente Groningen om afspraken te maken over de wijze waarop verantwoording aan de DAL-gemeenten zal plaatsvinden. En om een goede planning op te stellen voor de informatievoorziening aan de DAL-gemeenten en dit centraal te coördineren.
Stand van zaken VGR 2014-II	In 2013 was de aanlevering van de (controle) informatie aan de accountant niet optimaal door de reorganisatie. Hierdoor was de informatie verstrekking aan de DAL gemeenten ook niet tijdig. De aanlevering zal nu centraal door SSC plaatsvinden, waardoor tijdigheid beter beheerst zal moeten worden.

B&C	Eigen bijdrage verstrekte voorziening WMO
Advies	Wij adviseren u te onderzoeken bij hoeveel dossiers sprake is van een aanpassing op een eerder verstrekte voorziening, waarvoor onterecht geen eigen bijdrage is berekend en wat de financiële omvang van de onrechtmatigheid is. Daarnaast adviseren wij u om uw procedures aan te scherpen m.b.t. aanpassingen op eerder verstrekte voorzieningen. Wij verzoeken u voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole 2013 bovenstaande punten te hebben onderzocht en de eventuele onrechtmatigheden te kwantificeren.
Stand van zaken VGR 2014-II	Het probleem is onderkend; Er is een medewerker aangesteld om de omvang van het probleem vast te stellen. Het Wmo-handboek is inmiddels aangepast. De aanbeveling wordt voor eind 2014 afgewikkeld.

M. Participatie	Tekenen buiten mandaat om
Aanbeveling	Bij de interne rechtmatigheidscontrole is vastgesteld dat in een aantal gevallen buiten het ondermandaat om is getekend. Wij adviseren u om het mandaatbesluit nog eens nadrukkelijk uit te dragen aan de gemandateerde werknemers. Door het mandaatbesluit aan de kaak te stellen wordt de bewustwording van de belangrijkheid van mandatering wellicht beter opgevolgd. Daarnaast adviseren wij te overwegen om de steekproef voor de rechtmatigheidscontrole uit te breiden om in voldoende mate vast te stellen in welke gevallen buiten het mandaat om is getekend.
Stand van zaken VGR 2014-II	Er is een controle uitgevoerd op het opvolgen van het ondermandaat bij de inkoop t.b.v. de orderverwerking. Er zijn 32 inkopen getoetst over het 1e kwartaal 2014. De voorlopige bevindingen zijn besproken met de teamleider productie in het kader van de controle op de verkoop, waarvan deze inkoop onderdeel uitmaakt, en leiden er toe dat verdere verbeteringen zullen worden opgepakt. De verwachting is dat medio oktober 2014 een tussentijdse controlerapportage voorgelegd kan worden waarna de bevindingen en aanbevelingen doorgevoerd zullen worden in de procesbeschrijving.

SSC	Financiële rechtmatigheidsfouten BUIG
Advies	Uit de interne rechtmatigheidscontrole is gebleken dat in veel gevallen fouten een repeterend karakter hebben (bijvoorbeeld het toepassen van inkomenskortingen). Voor het voorkomen en detecteren van deze fouten is nog onvoldoende beheersing aanwezig in het proces. SOZAWE heeft het voornemen om met ingang van nieuwe processen de interne controle op een andere wijze in te richten. Door een systeemgerichte controle uit te voeren, gebaseerd op een risicoanalyse, kan worden getoetst of de interne beheersingsmaatregelen in het uitkeringsproces toereikend zijn.
Stand van zaken VGR 2014-II	We zijn gestart met de controles van de BUIG 2014. We hebben ervoor gekozen om deze controle evenals in voorgaande jaren, gegevensgericht uit te voeren. Het effect van systeemgerichte controles op de rechtmatigheidsscore is nl. nog onduidelijk en zou wel eens negatief kunnen zijn. Wel proberen we met ingang van dit jaar vanuit de gegevensgerichte controles ook een oordeel te vellen over de interne beheersingsmaatregelen in het uitkeringsproces

Fin. diensten	Interne controle inkoop trajecten
Advies	Door IC is vastgesteld dat momenteel een adequate budgetbewaking op project niveau voor inkooptrajecten ontbreekt. Hierdoor is geen sturingsinformatie aanwezig waaruit de werkelijk bestede kosten ten opzichte van de begrote kosten blijken. Daarnaast bestaat onvoldoende inzicht in de verplichtingen, omdat de inkopen voor re-integratietrajecten en scholing voor klanten niet in Inkoopnet worden vastgelegd. Geadviseerd wordt, als onderdeel van de managementrapportage, per inkooptraject inzichtelijk te maken wat de werkelijke kosten ten opzichte van de bestede kosten zijn. Hierdoor kan per project tijdig worden bijgestuurd.
Stand van zaken VGR 2014-II	Sinds 1 april 2013 worden de contracten en bestedingen grotendeels in GWS geregistreerd. Dit blijkt niet de ideale oplossing te zijn om tot betrouwbare prognoses te komen. Inmiddels zijn andere acties in gang gezet, o.a. rond de verbetering van de financiële informatievoorziening. In de loop van 2014 moeten deze tot resultaten leiden.

WSR	Funciescheiding en wachtwoorden SIMS
Aanbeveling	Wij bevelen u aan de functionaliteit toe te voegen waardoor het voor gebruikers mogelijk is hun wachtwoord op eigen initiatief te wijzigen en het periodiek wijzigen van wachtwoorden door SIMS te laten afdwingen. Daarnaast bevelen wij u aan het wachtwoordbeleid integraal in de applicatie door te voeren zodat het niet mogelijk is een makkelijk te achterhalen wachtwoord te hanteren. Wij verzoek u daarnaast om extra controle uit te voeren op de handelingen van de systeembeheerders, om vast te stellen dat geen

	onrechtmatige subsidieverstrekingen hebben plaatsgevonden.
Stand van zaken VGR 2014-II	Het systeem is inmiddels zodanig aangepast dat wachtwoorden door gebruikers op eigen initiatief kunnen worden gewijzigd en de wachtwoorden periodiek moeten worden gewijzigd. Ook is het wachtwoordbeleid integraal in de applicatie doorgevoerd en is het niet meer mogelijk om makkelijk te achterhalen wachtwoorden te hanteren. Bij de controle op de subsidieverstreking 2014 zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Hiermee is deze aanbeveling afgewikkeld.

Stadsbeheer	Analyse resultaten op de afvalstoffenheffing
Advies	Wij zijn nog steeds van mening (gezien wederom een positief resultaat van 1 miljoen euro) dat het van belang is om de voorspelbaarheid van de baten en lasten voor afvalstoffenheffing (bij de begroting) te verbeteren, zeker ook omdat het hier een tarief betreft waarvoor maximale kostendekkendheid geldt. De voorspelbaarheid kan onder andere worden geanalyseerd door nacalculaties op te stellen. Hoewel het tarief op begrotingsbasis kostendekkend is, suggereren de positieve resultaten en de omvangrijke reserve dat wellicht sprake is van meer dan maximale kostendekkendheid van het tarief. Naar onze inschatting is dit een risico. Wij adviseren het college, evenals in voorgaande jaren, om de resultaten op afvalstoffenheffing nader te analyseren en maatregelen te treffen om in de toekomst grote resultaat-effecten te voorkomen. Omdat wij dit advies een aantal jaren hebben gegeven, zullen wij dit volgend jaar niet opnieuw herhalen.
Stand van zaken VGR 2014-II	Bij de voorbereiding van de begroting 2015 hebben we rekening gehouden met de aanbeveling van de accountant.

Stadsontwikkeling	Grondexploitatie (staat P)
Aanbeveling	Maak periodiek een dwarsdoorsnede van alle projecten samen waarbij de werkelijke verkopen (inclusief opties) worden vergeleken met de geprognostiseerde verkopen. Onderbouw de gevormde/te vormen voorzieningen toereikend en reken ze toe aan de verschillende grondexploitaties. Geef voor alle gronden in exploitatie, waarvan jaarlijks geen herziening wordt opgesteld, wat de reden aan waarvoor geen herziening wordt opgesteld. Stel vast dat voor de NIEGG een reëel stellig voornemen tot bebouwing aanwezig is en dat is onderbouwd met een raadsbesluit en welk effect dit heeft voor de waardering van de NIEGG. Bij onvoldoende projectbeheersing bestaat de mogelijkheid dat risico's in projecten zich voordoen en dat deze vervolgens niet tijdig worden gesignaleerd. Dit betekent een extra last, zonder dat deze is geprognostiseerd. In tijden van grote bezuinigingen is de voorspelbaarheid van de prognose van groot belang.

Stand van zaken VGR 2014-II	Begin 2012 is de getroffen voorziening verwerkt in de grondexploitatie. Daarmee is dit punt afgewikkeld. Voor de NIEGG gronden is in 2012 een grondige inventarisatie uitgevoerd en zijn de gronden opnieuw geclassificeerd conform de gewijzigde BBV regelgeving. Hiermee is dit punt afgehandeld. Momenteel staan nog twee punten open te weten een verbeterde opdrachtcontrol en de verkooprapportage. Over een verbetering van de opdrachtcontrol zijn in de zomer gesprekken gestart om te komen tot een verbetering. In het najaar vindt nadere uitwerking plaats. Daarnaast zal in het najaar ook een verbeterde versie van de verkooprapportages worden gemaakt.
--------------------------------	--

Stadsontwikkeling	
Controle project Meerstad	
Aanbeveling	Onderbouw de uitgangspunten rondom de verkoopverwachtingen met onderzoeken en laat hierop een second opinion uitvoeren, gezien de aanhoudende recessie en de tegenvallende verkopen. Hou rekening met het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen aangezien het volledige risico voor de ontwikkeling van Meerstad bij de gemeente Groningen ligt. Door de aanhoudende recessie bestaat het risico dat uitgangspunten, met name verkoopverwachtingen, zich minder gunstig ontwikkelen dan verwacht. Dit betekent dat aanvullende verliesvoorzieningen moeten worden gevormd.
Stand van zaken VGR 2014-II	In de zomer en najaar van 2013 heeft KAW een marktverkenning gedaan voor de woningverkoop in de periode 2014-2020. Deze marktverkenning is bij de herziening 2013 van de grondexploitatie Meerstad verwerkt. Een standaard onderdeel van de herziening is de beoordeling van de gerealiseerde verkopen ten opzichte van de verwachte verkopen en een beoordeling van de toekomstige verkopen. Hiermee is deze aanbeveling afgewikkeld.

Stadsontwikkeling	
Ontwikkeling woningmarkt en bedrijventerreinen	
Advies	De afgelopen jaren is gebleken dat met in de huidige economische situatie, gegeven de ontwikkeling in de woningmarkt, het inschatten van het marktrisico zeer onzeker is. Wij adviseren u daarom opnieuw dit marktrisico nauwlettend te monitoren, bij voorkeur door middel van specifiek en onafhankelijk marktonderzoek.
Stand van zaken VGR 2014-II	Jaarlijks worden de marktontwikkelingen gemonitord met de vastgoedmonitor. Daarnaast vindt ook door Regio Groningen-Assen een jaarlijkse monitoring plaats. Periodieke worden de uitgifte prognoses geanalyseerd. Omdat deze aanbeveling onderdeel is geworden van het standaard werkproces is hiermee dit punt afgehandeld.

Stadsontwikkeling Waardering overige NIEGG	
Advies	De afgelopen jaren is de waardering van het vastgoed vanwege de economische ontwikkeling steeds belangrijker geworden. Wij onderschrijven het belang van het interne voornemen om taxaties uit te voeren op de waardering van de overige NIEGG.
Stand van zaken VGR 2014-II	Voor de NIEGG gronden is in 2012 een grondige inventarisatie uitgevoerd en zijn de gronden opnieuw geclassificeerd en gewaardeerd conform de gewijzigde BBV regelgeving. Als standaard onderdeel van de planning en control wordt jaarlijks in het najaar de classificatie en de waardering opnieuw beoordeeld aan de hand van de meeste recente WOZ waarde en uitgevoerde taxaties. In de komende maanden worden deze werkzaamheden uitgevoerd. Omdat deze aanbeveling onderdeel is geworden van de het standaard werkproces is hiermee dit bijzondere punt afgehandeld.

Stadsontwikkeling Inkomsten parkeren blijven structureel achter op m.j.prognoses	
Advies	Wij adviseren u te onderzoeken in hoeverre voor de verwachte tekorten voldoende dekking bestaat in de meerjarenbegroting van de gemeente o.b.v. de meest recente meerjarenprognose. Indien onvoldoende dekking bestaat verzoeken wij u om in de jaarrekening 2013 een voorziening te treffen voor het ongedekte tekort. Tijdens de jaarrekeningcontrole wordt de nieuwe meerjarenprognose van het parkeerbedrijf door ons beoordeeld.
Stand van zaken VGR 2014-II	Bij de jaarrekening 2013 heeft nadere afstemming plaatsgevonden met de accountant. Begin 2014 is de meerjarenprognose van het parkeerbedrijf geactualiseerd. Het verwachte tekort voor 2014 is gedekt uit middelen extra beleid. Het tekort voor de periode 2015-2018 wordt als knelpunt betrokken bij de voorbereidingen van de begroting 2015.

Stadsontwikkeling Prognoses Parkeerbedrijf en parkeerbehoefte	
Advies	Wij adviseren u de onderbouwing van de prognoses van het Parkeerbedrijf en van de parkeerbehoefte stad Groningen nader te onderzoeken en extern te laten toetsen.
Stand van zaken VGR 2014-II	Op dit moment wordt het onderzoek opgetuigd en worden de exploitatie-modellen van de belangrijkste garages door een extern adviesbureau opnieuw tegen het licht gehouden. Eind van het jaar zal uw raad geïnformeerd worden over de voortgang en de eerste uitkomsten. De externe toetsing en de eventuele financiële effecten worden betrokken bij het jaarverslag en de geactualiseerde meerjarenprognose Parkeerbedrijf, welke in het 2e kwartaal aan uw raad worden aangeboden.

Concernstaf	Jaarrekeningtraject
Advies	Wij adviseren u met de verdere uitwerking van het SSC, het jaarrekeningtraject te verbeteren. Daarbij is het van belang dat het zelfcontrolerend vermogen verbeterd en meer concernsturing en control op dit traject plaatsvindt.
Stand van zaken VGR 2014-II	<p>In het plan van aanpak (eind september in concept gereed) worden de verschillende rollen en samenwerking tussen Concernstaf, SSC en Directies vastgelegd. Het plan van aanpak zal worden opgesplitst in een aantal fasen, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorbereidingsfase - Actie fase - Accountantscontrole - Besluitvormingsfase - Afronding - Overig <p>Per fase wordt een detailplanning gemaakt, voorzien van actiehouders. Verder zijn er verschillende 'spelers' tijdens het proces welke elk hun eigen rol en verantwoordelijkheden hebben. Per soort 'speler' zullen aan de hand van de detailplanning richtlijnen 'op maat' worden geschreven. Het plan van aanpak, de verschillende richtlijnen en de detailplanning zullen met de accountant worden afgestemd. Inmiddels zijn er een aantal P&C-documenten tot stand gekomen volgens de nieuwe setting. Punten die naar voren komen uit de evaluatie van deze producten zullen worden betrokken bij het proces van de jaarrekening.</p>

Stadsontwikkeling	Monitoren woningbouwprogramma
Advies	Wij adviseren u het woningbouwprogramma jaar op jaar nadrukkelijk te monitoren. En hierbij niet alleen aandacht te besteden aan kwantitatieve aspecten (aantallen woningen), maar ook aan kwalitatieve aspecten (soort woning) om hiermee beter in te kunnen spelen op de vraag vanuit de markt.
Stand van zaken VGR 2014-II	Per kwartaal is een overzicht beschikbaar van de verkochte woningen, zowel naar prijs als type woning. Daarnaast wordt de woningmarkt regionaal gemonitord en vindt regionaal periodiek onderzoek naar de woningmarkt plaats. Jaarlijks stelt de stichting Vastgoed een rapport samen van het Provinciale woningmarkt. Hiermee is deze aanbeveling afgehandeld.

SSC	Reorganisatievoorziening
Advies	Wij adviseren u om de afloop van deze voorziening gedurende het jaar te blijven monitoren en waar noodzakelijk tijdig bij te stellen
Stand van zaken VGR 2014-II	Bij de tweede kwartaalafsluiting (VGR-II) is de reorganisatievoorziening opnieuw berekend op basis van dezelfde

	uitgangspunten, met de meest recente personeelsgegevens. De uitkomst van de berekening is verwerkt in de rapportage.
--	--

SSC	Intern verrekenen
Advies	Wij adviseren u om de naleving van de procedure voor intern verrekenen beter te monitoren, zodat alle onderlinge dienstverlening op een eenduidige manier wordt geregistreerd.
Stand van zaken VGR 2014-II	<p>Voor het intern verrekenen hebben we met 3 onderdelen te maken: onderlinge vorderingen & schulden (OVES), onderlinge baten & lasten (OBEL) en de kostendoorbelasting. Het GMT heeft besloten om de herinrichting van de begroting (1 Gemeente) en daarmee ook de inrichting van DaFinci 2.0 per 1 januari 2015 door te voeren. Daarmee is 2014 een overgangsjaar voor de kostendoorbelasting. Waar nodig is nog de "oude" dienst doorbelasting van toepassing.</p> <p>Met ingang van vorig jaar worden voor losse onderlinge opdrachten geen facturen meer gestuurd en betaald. Via een interne opdracht overeenkomst (IOO) wordt de verrekening via een digitale memoriaal verwerkt in het grootboek. Uitzondering hierop zijn perifere systemen (Clear, Profit ca), die nog facturen genereren. Deze facturen worden niet afzonderlijk betaald maar minimaal 1x per kwartaal via een handmatig bankafschrift intern verrekend. Hiervoor wordt de openstaande debiteuren positie met de openstaande crediteuren positie gematched. Het streven is om hier naar een maandelijkse matching toe te werken.</p> <p>Voor de OBEL worden de hiervoor ingerichte rekeningen 50401 tm 50416 en 50801 tm 50816 gebruikt. Daar waar verantwoording plaats vindt in rubriek 4 en 8, terwijl sprake is van intern verrekenen, wordt dit geëlimineerd. Op basis van cijfers van het derde kwartaal 2014 wordt de eliminatie door het team Grootboek opgepakt.</p> <p>Met de invoering van DaFinci 2.0 wordt waar mogelijk nog een efficiëncyslag doorgevoerd.</p>

SSC	Verantwoording gemeente Ten Boer
Advies	Wij adviseren u om afspraken te maken over vorm en inhoud van de verantwoording van de gemeente Ten Boer
Stand van zaken VGR 2014-II	Met de komst van het SSC is er in 2013 het 'Herinrichtingsplan Financiële Functie Ten Boer' geschreven en door zowel het college van Groningen als door het college van Ten Boer vastgesteld. In dit herinrichtingsplan zijn alle consequenties in kaart gebracht met betrekking tot de financiële functie Ten Boer en de vorming van het SSC. Dit herinrichtingsplan is gezamenlijk met de Gemeente Ten Boer tot stand gekomen en is inmiddels voor het grootste gedeelte in uitvoering gebracht. Met de implementatie van Dafinci 2.0 zullen naar verwachting alle in het plan genoemde acties zijn afgerond.

9. Bezuinigingsrapportage

We hebben met uw raad afgesproken om rapportages meer met elkaar te integreren. Zoals al aangekondigd bij de 1^e voortgangsrapportage betekent dit onder meer dat we de voortgang van de bezuinigingen in het vervolg opnemen in de rapportage bedrijfsvoering van de voortgangsrapportages. In het navolgende rapporteren we over de nog openstaande taakstellingen uit zowel de bezuinigingsperiode 2011-2014 als uit het nieuwe pakket 2014-2017.

9.1 Toelichting bezuinigingsperiode 2011-2014

In onderstaande tabel zijn de nog niet structureel gerealiseerde bezuinigingen opgenomen uit het pakket 2011-2014 opgenomen. Deze posten zijn vervolgens van een toelichting voorzien.

Nr.	Maatregel	Directie	Incidenteel afgedekt 2014	Niet afgedekt 2014
1.4	Slimmer inkopen communicatieactiviteiten	SSC	100	
2	Besparing huisvesting vastgoed	SSC	115	335
3.2.3	Gebiedsgericht werken	WSR/RO		120
3.2.4	Beleidsfuncties maatschappelijk domein	BUMO		400
3.2.5	Samenvoeging iederz-SOZAWE	Werk/MP	200	
3.2.6	Ontvlechting HVD	HVD	55	
3.2.9	Vertraging bezuinigingen	CS	600	
9.2	Verminderen aantal telefoons	SSC		100
9.4	Minder secretariale ondersteuning	SSC		50
13	Verlaging concernbijdrage iederz	MP	700	
17	Griffie, formatiekrimp	CS		20
20	Uitbesteding bezwaar en beroep	SSC	115	
24	Versobering inkoop goederen en diensten			
24.7	- HRM	SSC	250	
24.8	- Strategisch Vastgoed	SSC		25
24.9	- Openbare ruimten	RO		260
24.10	- Afval en vervoer	Stadsbeheer		150
26.7	Catering	SSC		189
52	Afoming positief resultaat WMO	BUMO	1.700	
62	Meer gebruik openbaar gebied in rekening brengen	RO	120	
64	Hogere dekingsgraad publiekrechtelijke tarieven	CS	25	
69	Dienstverlening derden CIO	SSC	50	
71	Meer werken voor derden	RO	105	
AV3	Investeren in KCC	PD/KCC		660
AV6	Drafbaan/evenementen terrein	WSR		50
			4.135	2.359

1.4. Slimmer inkopen communicatieactiviteiten (100 duizend euro I)

De uitgaven voor communicatieactiviteiten worden vaak incidenteel uit projectbudgetten gedekt en er is een overlap met andere bezuinigingsmaatregelen. Voor 2014 is incidentele dekking gevonden.

2. Besparing huisvesting vastgoed (115 duizend euro I – 335 duizend N)

De structurele taakstelling van 450 duizend euro kan voor 115 duizend euro incidenteel worden gedekt. Per saldo resulteert in 2014 een nadeel van 335 duizend euro. Het onderzoek naar de structurele invulling loopt nog.

3.2.3. Gebiedsgericht werken (120 duizend euro N)

De meer efficiënte en effectieve inrichting van het wijk- of gebiedsgericht werken is in voorbereiding. Daarbij maken we onderscheid tussen ondersteuning en faciliterende van de coördinerende, uitvoerende (beherende) en beleidsmatige taken in de wijk. De coördinerende taken worden nu voornamelijk door stadsdeelcoördinatie/wijkzaken (= gebiedszaken) uitgevoerd. Nadere analyse moet uitwijzen of een besparing kan worden gerealiseerd door de coördinerende taken beter in de organisatie te verankeren. Hierbij betrekken we ook de relaties met de gesubsidieerde instellingen in het maatschappelijk domein. Voor 2014 ontstaat een incidenteel nadeel van 120 duizend euro.

3.2.4. beleidsfuncties maatschappelijk domein (400 duizend euro N)

Betreft een structurele concernbezuiniging bij de vorming van de beleidsunit Maatschappelijke ontwikkeling. Tot en met 2015 gaat het om 600 duizend euro structureel. Zowel de jaarschijf 2013 (200 duizend euro) als de jaarschijf 2014 (200 duizend euro) worden in 2014 niet gerealiseerd.

3.2.5 Samenvoeging iederz – SOZawe (200 duizend euro I)

Vanuit de maatregelen organisatieontwikkeling wordt een extra taakstelling toegevoegd aan de samenvoeging van de voormalige diensten SOZawe en iederz. We gaan vooralsnog uit van een taakstelling van 300 duizend euro en vier formatieplaatsen. Deze taakstelling wordt meegenomen bij de organisatieontwikkeling en wordt incidenteel gedekt in 2014.

3.2.6 Ontvlechting HVD (55 duizend euro I)

De ontvlechting van de voormalige dienst HVD in een regio- en stadsunit levert een bezuinigingsmogelijkheid op van 150 duizend euro. De taakstelling 2013 van 45 duizend euro is gerealiseerd uit vrijvallende budgetten voor formatie. De resterende taakstelling is incidenteel gerealiseerd. Voor de taakstelling 2015 is nog geen invulling gevonden.

3.2.9 Vertraging bezuinigingen (600 duizend euro I)

Voor 2014 is incidentele dekking gevonden door de inzet van de bedrijfsvoeringsbuffer (500 duizend euro) en uit het budget weglekcompensatie (100 duizend euro). Structurele invulling moet nog plaatsvinden.

9.2 Vermindering aantal telefoons (100 duizend euro N)

Deze taakstelling kunnen we door uiteenlopende technische tegenvallers niet realiseren. Wij zoeken nog naar structurele alternatieve oplossingen vanaf 2015.

9.4 Minder secretariële ondersteuning (50 duizend euro N)

De bezuiniging moet gerealiseerd worden binnen de reorganisaties van Concernstaf en SSC.

13. Verlaging concernbijdrage aan iederz (700 duizend euro I)

We waren voornemens te bezuinigen op de bijdrage aan iederz. Door de economische crisis kan iederz minder verdienen dan gepland. Conform uw raadsbesluit van 9 november 2011, wordt in 2013 450 duizend euro uit de extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld en in 2014 700 duizend euro. Daarmee is deze bezuiniging tot en met 2014 incidenteel gedekt. De bezuinigingstaakstelling is opgenomen in het financieel perspectief 2014-2017.

17. Raad / Griffie (20 duizend euro N)

De taakstellingen zijn in 2013 voor 320 duizend euro gerealiseerd. De resterende taakstelling van 80 duizend euro is per 1 maart gerealiseerd. Hiermee is de taakstelling structureel ingevuld maar ontstaat voor 2014 nog incidenteel een nadeel van 20 duizend euro.

20. Uitbesteding bezwaar en beroep (115 duizend euro I)

Eerder onderzoek naar uitbesteding van deze taak per 2013 heeft uitgewezen dat de taakstelling niet (volledig) kan worden gerealiseerd. Het volledig afschaffen van de externe commissie is van de baan. Er is gekozen van een mengvorm tussen ambtelijk horen en door een externe commissie. Definitieve besluitvorming daarover bereiden wij voor in de 2^e helft van 2014. De taakstelling kan worden ingevuld door vrijvallende formatie in 2015. De taakstelling wordt in 2014 incidenteel gedekt.

24. Versobering inkoop goederen en diensten

24.7 HRM / Personele diensten (250 duizend euro I)

Als invulling van de inkooptaakstelling categorie HRM/Personele diensten worden de prijsvoordelen van het mantelcontract Randstad tweemaal per jaar geïncasseerd op realisatiebasis. We verwachten een jaarlijkse besparing van 250 duizend euro.

24.8 Inkooptaakstelling strategisch vastgoed (25 duizend euro N)

De inkooptaakstelling strategisch vastgoed is nog niet ingevuld. Dit levert een incidenteel nadeel op van 25 duizend euro.

24.9 Openbare ruimten (260 duizend euro N)

Binnen enkele aanbestedingstrajecten zijn voordelen gerealiseerd. Deze voordelen vallen vrij bij de nacalculatie van de projectkredieten of hebben bij besluit van uw raad al een bestemming gekregen. Deze voordelen worden niet gekoppeld aan de bezuinigingsopdracht 'openbare ruimte'. Op dit moment analyseren we op welke budgetten welke soorten inkopen worden gedaan. Dit onderzoek kan mogelijk voorstellen opleveren tot het daadwerkelijk inboeken van inkoopvoordelen 'openbare ruimte'.

24.10 Afval en vervoer (150 duizend euro N)

We hebben conform toezegging in de 10e voortgangsrapportage onderzocht of het restant van de taakstelling kan worden opgelost door het verlengen van de economische levensduur van het machine- en wagenpark. In praktijk werden de machines en wagens echter al later vervangen. De structurele vrijval die hierdoor ontstond is al is ingezet voor andere bezuinigingstaakstellingen op de bedrijfsvoering. Een invulling is tot op heden niet gevonden en levert voor 2014 een nadeel op.

26.7.3 Catering (189 duizend euro N)

We hebben voor de besparing op de catering gekozen voor een versoberde exploitatieopzet. Dat zal naar verwachting een bruto besparing opleveren van circa 500 duizend euro. Na aftrek van al ingeboekte besparingen en weglek blijft een netto structurele besparing over van 350 duizend euro. De maatregel is voor 161 duizend euro structureel gerealiseerd in 2013. Voor het resterende deel zoeken we nog een oplossing. Voor 2014 levert dit een incidenteel nadeel op van 189 duizend euro.

52. Afkomen positief resultaat WMO (1,7 miljoen euro I)

De maatregel is voor 200 duizend euro structureel ingevuld en wordt t/m 2014 voor 1,7 miljoen euro gedekt met incidentele extra beleidsmiddelen. In 2014 wordt 0,9 miljoen euro incidenteel gerealiseerd door verhoging van de integratie uitkering bij de septembercirculaire 2013 en daarnaast 0,5 miljoen euro opgevangen door teruglopende uitgaven voor WMO voorzieningen.

62. Meer gebruik openbaar gebied in rekening brengen (120 duizend I)

We willen het gebruik van het openbaar gebied meer in rekening brengen. Voor een deel willen we dit realiseren door het uitbreiden van betaald parkeren. Dit uitgangspunt is met ingang van 2013 opgenomen in de meerjarenprognose van het parkeerbedrijf, maar nog niet structureel gerealiseerd. Parkeerplannen worden altijd in overleg met de wijk opgesteld. Voor de Noorderplantsoenbuurt en de Oranjebuurt wordt naar verwachting in het najaar van 2014 betaald parkeren ingevoerd. In 2015 wordt daarmee

invulling gegeven aan de taakstelling. Het resterende deel van de taakstelling vullen we in binnen de reclamecontracten straatmeubilair.

64. Publiekrechtelijke tarieven hogere dekkingsgraad (25 duizend I)

Met het vaststellen van de tarievennota 2014 door uw raad eind vorig jaar is deze taakstelling op circa 25 duizend euro na structureel gerealiseerd. Voor dit laatste bedrag zoeken wij nog een oplossing.

69. Dienstverlening derden CIO (50 duizend euro I)

Deze taakstelling wordt in 2014 en 2015 incidenteel gerealiseerd door incidentele meeropbrengsten van derden. Wij zoeken nog naar een structurele oplossing

71. Meer werken voor derden (105 duizend euro I)

Door meer voor omliggende gemeenten te gaan werken verwachten we een hogere opbrengst van 105 duizend euro te realiseren. Op dit moment wordt samengewerkt met de gemeente Grootegast en Haren bij de toetsing van bouwvoorvragen. Daarnaast is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met 8 omliggende gemeenten op het gebied van beheer en gebruik van grootschalige topografie. In 2014 kan de taakstelling nog niet worden gerealiseerd. Reden is dat de opbrengst noodzakelijk is om personele kosten te dekken (in verband met de terugloop van 'eigen' projecten). Anderzijds zijn niet alle effecten van de bezuinigingen en de organisatiewijzigingen al zichtbaar in de tarieven. De taakstelling moet in 2014 daarom nog incidenteel worden gedekt.

AV3. Investeren in KCC (660 duizend euro N)

Het gaat hierbij om een combinatie van maatregelen, zoals de beperking van het aantal loketten en het meer digitaal aanbieden van producten en diensten. Concentratie van de diverse gemeentelijke loketten biedt tevens de kans om op één plek één Groningse kwaliteit te bieden. Daardoor kan het personeel flexibeler worden ingezet. De besparing van 500 duizend euro is op de korte termijn niet te realiseren. Voor 2015 en 2016 is incidenteel extra geld beschikbaar gesteld. Voor 2014 resteert een nadeel van 500 duizend euro. Daarnaast moet op dit terrein nog een oude bezuiniging van 160 duizend euro worden opgelost. Ook die bezuiniging is voor 2014 niet te realiseren.

AV6. Drafbaan en evenemententerrein (50 duizend euro N)

Diverse ontwikkelingen gaven aanleiding om een herbeoordeling te maken van het toekomstige gebruik van de drafbaan c.q. het evenemententerrein. U heeft in september 2013 een aantal scenario's besproken voor de toekomstige integrale invulling van het drafbaan-/evenemententerrein. Een projectleider is aan de slag gegaan met de verdere ontwikkeling van de drafbaan, daarbij zal het overleg met externen worden voortgezet. De taakstelling ad 400 duizend euro is verlaagd tot 50 duizend euro. Een oplossing voor de taakstelling in 2014 is er nog niet zodat een nadeel resteert van 50 duizend euro.

9.2 Toelichting bezuinigingsperiode 2014-2017

Nr.	Maatregel	Directie	Incidenteel afgedekt 2014	Niet afgedekt 2014
86	Verkoop aandelen Waterbedrijf	CS		15.000
51	Sontwegverbinding –ruil BDU met eigen geld.	Stadsontw.	39	
1/6	Aanvullende inzet P-budget	Werk	1.951	549
17	Bijdrage Regio Groningen-Assen	Stadsontw.	205	
76	Samenvoeging Publieks-en Burgerzaken	KCC	63	
77	Vervanging software GBA	KCC	100	
47	Bewaking fietsenstalling Europapark	Stadsontw.		70
48	Stoppen met fietsrekken	Stadsontw.		24
67	Leges kapvergunningen	Stadsontw.		18
78	Beperking onderhoud vastgoed	SSC	225	
80	Kapitaalinvesteringen ICT	SSC	190	
83	BD/CS/Griffie naar Kreupelstraat	SSC		200
85	Samenvoegen personeelsbladen	SSC	25	
88	Versobering voorzieningen college en GMT	CS	50	
	totaal		2.848	15.861

86. Verkoop aandelen Waterbedrijf (15 miljoen euro N)

In de gemeentebegroting 2014 is rekening gehouden met een opbrengst van 15 miljoen euro uit de verkoop van aandelen Waterbedrijf. We voeren hierover verkennende gesprekken met de provincie Groningen. Op dit moment is de opbrengst nog niet gerealiseerd. Wij verwachten dat de aandelen van het Waterbedrijf worden verkocht. Zeker is dit nog niet. Vooralsnog rekenen we nog niet op een nadeel in de gemeenterekening 2014.

51. Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld (39 duizend I)

Door een andere inzet van RSP en BDU (t/m 2013) hebben we eigen geld vrijgespeeld voor bezuinigingen als restant van de BDU-ruil uit januari 2013. Het is niet nodig om daarvoor projecten te schrappen. De resterende taakstelling van 39 duizend euro is in 2014 incidenteel gerealiseerd.

1/6. aanvullende inzet P-budget (2 miljoen euro I – 549 duizend euro N)

Een deel van de taakstelling kan in 2014 niet worden gerealiseerd. De belangrijkste reden hiervoor is dat de organisatiewijziging vertraging heeft gelopen. Doordat de uitvoeringsplannen nog niet zijn vastgesteld heeft de definitieve en formele overplaatsing van personeel nog niet plaats kunnen vinden. Dit is van belang om aan de richtlijnen van het Rijk voor uitgaven ten laste van het participatiebudget te voldoen. Zodra alle formatieveranderingen zijn vastgesteld en doorgevoerd, kunnen we de balans definitief opmaken.

17. Bijdrage regio Groningen Assen (205 duizend euro I)

Met de regio is afgesproken de bijdrage met ingang van 2014 structureel te verlagen met 630 duizend euro (de stad draagt jaarlijks 1,9 miljoen euro bij aan de Regio Groningen-Assen). Met de jaarlijkse bijdrage wordt het Regiofonds gevoed, waaruit wordt geïnvesteerd in de regio. Inmiddels is duidelijk dat de jaarlijks bijdrage met 30% wordt verlaagd ten opzichte van het oorspronkelijke totaalbedrag. Hiermee kan de structurele bezuiniging van 630 duizend euro worden gerealiseerd.

76. Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken (63 duizend euro I)

Ons college verwacht dat de samenvoeging van de afdeling Publiekszaken en Burgerzaken één leidinggevende kan besparen. De totale omvang van de afdeling wordt ca. 80 fte.

In 2014 is 50% van de besparing te realiseren, gevolgd door volledige realisatie in 2015.

77. Vervanging GBA (100 duizend euro I)

Er is een convenant met een leverancier gesloten voor vier jaar. Het resultaat hiervan is dat voor de aanschaf van het nieuwe bevolkingssysteem minder structureel budget nodig is dan voorzien. Deze taakstelling wordt in 2014 incidenteel gerealiseerd. Structurele realisatie is juridisch niet mogelijk. De vervanging vergt een volledige aanbesteding in 2015.

47/48. Bezuiniging spitsrekken en stalling (94 duizend euro N)

In het kader van de begroting 2014 is voorgesteld te stoppen met het wekelijks plaatsen van de spitsrekken in de binnenstad en tevens het beheer van de fietsenstalling bij station Europapark terug te brengen. Op 20 februari 2014 is uw raad geïnformeerd dat deze bezuiniging niet kan worden gerealiseerd in 2014. In totaal gaat het om 94 duizend euro. Normaliter zou deze niet te realiseren bezuiniging binnen de sector zelf moeten worden opgevangen, maar dit is niet mogelijk gezien het feit dat alle onderdelen van het pakket fiets parkeren in het contract met Werk Pro zijn opgenomen.

67. Leges kapvergunningen (18 duizend euro N)

Door uw raad is besloten om met ingang van 1 maart 2014 kostendekkende leges te gaan heffen voor aanvragen omgevingsvergunningen voor het vellen van een houtopstand. De begrote leges op jaarbasis bedragen 104 duizend euro. Omdat de leges per 1 maart 2014 zijn ingevoerd, worden dit jaar de legesinkomsten nog niet volledig gerealiseerd. Hierdoor ontstaat een incidenteel nadeel van 18 duizend euro.

78. Beperking onderhoud vastgoed (225 duizend euro I)

De structurele taakstelling wordt in 2014 incidenteel gedekt. Jaarlijks geven wij circa 9 miljoen euro uit aan onderhoud voor vastgoed. Voor de langere termijn moeten de structurele maatregelen komen uit: (1) beperken leveranciers en meer raamovereenkomsten; (2) inrichting nieuwe vastgoedorganisatie: sturing en kaders; (3)ontwikkelen integrale visie op

onderhoud; (4) verminderen vastgoedportefeuille. Dit heeft wel consequenties voor de onderhoudsstaat van het gemeentelijk vastgoed. Het onderzoek naar de structurele invulling van deze taakstelling vanaf 2014 is nog niet afgerond.

80. Kapitaal investeringen ICT (190 duizend euro I)

Door een aantal uitgaven uit te stellen, kunnen wij dit jaar 190 duizend euro incidenteel besparen. Daarna verwachten we in het kader van opgestarte trajecten andere besparingen te realiseren.

83. verhuizing BD, CS en Griffie naar Kreupelstraat (200 duizend N)

Door de verplaatsing van de Bestuursdienst, Concernstaf en Griffie is een structurele besparing na 2014 mogelijk van 0,2 miljoen euro. De beheerlasten en de lasten voor ICT voor de Waagstraat worden hierdoor beperkt. De verhuizing is een gevolg van het concernbrede onderzoek naar de huisvesting van alle organisatieonderdelen. Voor 2014 is de besparing nog niet mogelijk. Hierdoor ontstaat een incidenteel nadeel.

85. Samenvoegen personeelsbladen (25 duizend euro I)

De samenvoeging van de personeelsbladen door één concernmagazine wordt in 2014 incidenteel gerealiseerd.

88. Versobering voorzieningen college en GMT (50 duizend euro I)

De besparing op de voorzieningen van het college en GMT wordt in 2014 incidenteel gedekt.

Conclusies

Bezuinigingsperiode 2011-2014

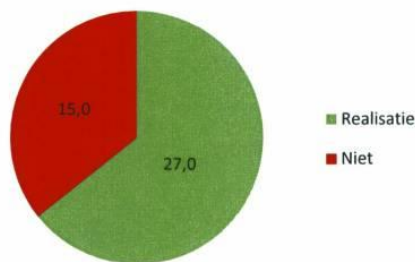
Van het bezuinigingspakket 2011-2014 van 45,1 miljoen euro is bijna 86% structureel (38,6 miljoen euro) gerealiseerd. Van het resterende deel wordt dit jaar 9% (4,1 miljoen euro) incidenteel gerealiseerd. Een grafische weergave:

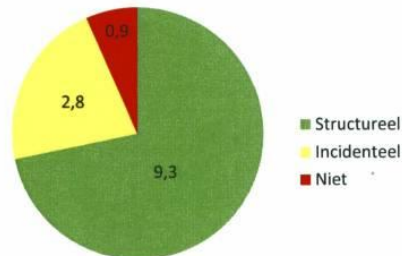

Bezuinigingsperiode 2014-2017

De te realiseren bezuiniging voor 2014 bedraagt 54,9 miljoen euro. Hiervan is bijna 42 miljoen euro incidenteel en bijna 13 miljoen euro structureel. Van de incidentele taakstelling is bijna 27 miljoen gerealiseerd. De niet gerealiseerde taakstelling ad 15 miljoen euro betreft de nog niet verkochte aandelen Waterbedrijf.

De jaarschijf 2014 van de structurele taakstelling bedraagt 12,9 miljoen euro. Hiervan wordt bijna 72% (9,3 miljoen euro) structureel gerealiseerd. Van het resterende deel wordt bijna 22% dit jaar incidenteel gerealiseerd.

Overall conclusie

De niet te realiseren bezuinigingen uit beide pakketten leidt tot een geprognosticeerd nadeel van 3,2 miljoen euro. Aanname daarbij is dat de verkoop van de aandelen Waterbedrijf nog dit jaar tot een opbrengst leidt. Het nadeel wordt gedempt door een tweetal taakstellingen waar nog ruimte in zit. Het betreft hier het restant van de taakstelling (174 duizend euro) voor het afboeken van maatregelen uit het pakket 2011-2014 en de ruimte in de taakstelling voor weglekeffecten (1,4 miljoen euro). Per saldo resteert hiermee een geprognosticeerd nadeel van 1,7 miljoen euro.

Collegedebrief - Informatie herziening inkoop en aanbestedingsbeleid

Onderwerp Informatie herziening Inkoop- en Aanbestedingsbeleid

Steller Chris Blaauw

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 93 68 Bijlage(n) - Ons kenmerk 4602696

Datum 01-10-2014 Uw brief van Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Inkoop is een belangrijk instrument om onze gemeentelijke doelstellingen te realiseren. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid geeft mede richting aan de wijze waarop wij deze doelstellingen nastreven.

Met deze brief willen wij uw raad informeren over de uitgangspunten die wij bij het herzien van het inkoop- en aanbestedingsbeleid hanteren. De kern is dat wij in ons inkoop- en aanbestedingsbeleid een grotere mate van flexibiliteit voorstaan. Hiermee zijn wij in staat om richting te geven aan de gestelde doelen ten aanzien van inkopen. Wij nodigen uw raad daarbij uit om, daar waar u aanvullingen ten aanzien van deze kaders wenst, ons college hierover te informeren.

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt door het college vastgesteld, waar dit in 2008 nog door uw raad werd gedaan. Deze verandering leidt tot veranderingen in het normenkader ten aanzien van de beoordeling van rechtmatigheid. In de laatste alinea van deze brief gaan wij hierop in.

Waarom nieuw Inkoopbeleid

In 2008 is het inkoop- en aanbestedingsbeleid voor het laatst herzien. Het stellen van duidelijke kaders en een uniforme procedure voor afwijkingen was hierbij een belangrijk uitgangspunt. Dit heeft goed gewerkt bij het verder professionaliseren van de inkooporganisatie en het behalen van de gemeentelijke doelstellingen. Met inkoop realiseren wij kostenbesparingen, wij stimuleren het MKB en de regionale economie. Wij passen Social Return toe en richten ons op duurzaamheid. Vanuit dit beleid leveren wij een belangrijke bijdrage aan onze Stad.

Collegieberief - Informatie herziening inkoop en aanbestedingsbeleid

Bladzijde 2
Onderwerp Informatie herziening Inkoop- en
Aanbestedingsbeleid

Onder meer door marktontwikkelingen, politieke thema's en de noodzaak tot bezuinigingen is sinds 2008 op inkoopgebied het nodige veranderd. Waar eerst standaardisering uitgangspunt was, wordt nu meer geopteerd voor maatwerkoplossingen. De doelstellingen van de Aanbestedingswet, waaronder kansen voor het MKB en verminderen van de administratieve lastendruk vragen om maatwerk. Vanuit het proportionaliteitsbeginsel dient er altijd een redelijke verhouding te zijn tussen de gekozen aanbestedingsprocedure en de betreffende opdracht. Verder dienen gemaakte keuzes deugdelijk te worden gemotiveerd.

Een ander belangrijk beginsel van de Aanbestedingswet is het realiseren van zo veel mogelijk maatschappelijke waarde. Hierdoor is er meer behoefte aan flexibiliteit en de mogelijkheid tot maatwerk. In de uitvoering borgen wij de rechtmatigheid door objectieve en transparante motivering van keuzes bij aanbestedingen. Wanneer er binnen een aanbesteding sprake is van concurrerende doelen zijn wij, door toepassing van maatwerk, beter in staat onze doelen te realiseren. Wij herkennen de noodzaak van maatwerk ook in het door de VNG uitgewerkte model voor inkoopbeleid, welke wij, als uitgangspunt nemen.

Politieke thema's?

Wij streven met inkoop verschillende doelen na. Het primaire doel is in te kopen tegen de meest optimale prijs-/kwaliteitverhouding. Hierbij hebben wij oog voor de totale verwervings- en instandhoudingskosten, de zogenaamde Total Costs of Ownership (TCO). TCO staat voor alle aanwijsbare kosten voor een product of proces. Directe kosten voor aanschaf en gebruik en Indirecte kosten zoals beheerkosten.

Naast dit primaire doel is inkoop bij uitstek ook het instrument om een impuls te geven aan de secundaire doelstellingen: Duurzaamheid, Social Return en onze Regionale Economische functie. Het nastreven van deze doelen vraagt flexibiliteit van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Zo kan maatwerk worden geboden om, per specifieke markt, onze doelen zo goed mogelijk te realiseren.

Duurzaamheid

Met Duurzaam Inkopen leveren wij een bijdrage aan het realiseren van doelen op het gebied van het milieu en sociale omstandigheden.

Sinds 2008 kopen wij 100% duurzaam in volgens de criteria van het Agentschap NL. Dit hebben wij goed in onze processen geborgd.

Door beter aan te sluiten bij het actuele duurzaamheidsbeleid, geven we integraal invulling aan onze ambities ten aanzien van duurzaamheid.

Op dit moment realiseren wij voornamelijk een verlaging van CO2 uitstoot, vermindering van zowel watergebruik, transport als afval.

Collegedebrief - Informatie herziening inkoop en aanbestedingsbeleid

Bladzijde 3
Onderwerp Informatie herziening Inkoop- en
Aanbestedingsbeleid

Het sociale aspect van duurzaamheid bestaat uit de toepassing van Social Return en van 'Sociale Voorwaarden' ten aanzien van de productie van met name bedrijfskleding, voeding, schoonmaak en hout. Nieuwe initiatieven op dit gebied volgen en beoordelen wij op hun meerwaarde. Zo eisen wij al enige tijd van aannemers dat zij hout gebruiken met FSC-keurmerk. Ook beoordelen wij de mogelijkheid om deel te nemen aan projecten die streven naar verbetering van arbeidsvoorwaarden bij de productie van elektronica.

Social Return

Met de toepassing van Social Return beogen wij de inzet van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeentelijke inkoopn fungeren als instrument om dit doel te realiseren. Op dit moment streven wij naar 5% invulling van Social Return bij aanbestedingen boven een vastgestelde drempel. Deze drempel is op dit moment; 1 miljoen euro voor aanbesteding van Werken en 0,5 miljoen euro voor aanbestedingen van Leveringen en Diensten.

Social Return vraagt om gerichte toepassing, in verhouding staand tot de betreffende aanbesteding. In de evaluatie van Social Return, welke nog in ambtelijke voorbereiding is, gaan wij in op de mogelijkheid in het nieuwe inkoopbeleid lagere drempels voor de toepassing van Social Return te hanteren.

In de praktijk:

Bij diverse aanbestedingen zijn zowel doelen op het gebied van Duurzaamheid en Social Return gerealiseerd. Enkele voorbeelden zijn:

Ten aanzien van Duurzaamheid is bij de herbouw van de basisschool in Gravenburg gekozen voor duurzame materialen en een energiebesparend ontwerp.

Ten aanzien van Social Return is op het contract van "Inleen Personeel" in de eerste twee jaren 25% aan Social Return gerealiseerd.

Deze successen kunnen wij voor de toekomst beter borgen door per aanbesteding in te zetten op specifieke doelen. Daarvoor is een grotere mate van maatwerk vereist waarmee wij per markt en per specifiek inkoopvraagstuk speerpunten uit onze doelstellingen formuleren.

Collegedebrief - Informatie herziening inkoop en aanbestedingsbeleid

Bladzijde 4
Onderwerp Informatie herziening Inkoop- en
Aanbestedingsbeleid

Economische uitgangspunten

Banen worden vooral gecreëerd door ondernemers. Dus zoeken wij naar mogelijkheden om het ondernemersklimaat te versterken. Aldus ons coalitieakkoord, waarin wij onze ambitie aangeven om de regionale en stedelijke economie te versterken. De wijze waarop wij dat willen doen is door de gemeentelijke inkoop zoveel mogelijk ten goede te laten komen aan onze Stad en regio. Daarnaast willen we (meer) ruimte bieden voor innovatieve initiatieven en ontwikkelingen.

Wij willen het lokale MKB betere kansen bieden op gemeentelijke opdrachten. Daarom betrekken wij de bedrijvenverenigingen uit onze Stad bij het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid. Samen met lokale ondernemers bespreken wij de uitwerking van de uitgangspunten. De input uit deze bijeenkomsten betrekken wij bij het opstellen van ons inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Door samenwerken bij inkoop kunnen wij een grotere bijdrage leveren aan onze regionale economie. Een van de samenwerkingsvormen is het Inkoop Platform Groningen (IPG). In het IPG zijn 13 publieke organisaties uit de stad Groningen vertegenwoordigd. Het IPG heeft zich het versterken van Stad en Regio, in de brede zin van het woord ten doel gesteld.

In de praktijk:

Het bieden van betere kansen voor lokale en regionale ondernemers vraagt ruimte in het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Door ruimere mogelijkheden in de toepassing van het inkoopbeleid, zoals ruimte in de keuze voor aanbestedingsvormen, zijn wij in staat om lokale en regionale ondernemers meer kansen te bieden. De afname van het gemeentelijk inkoopvolume in de regio, van 2013 ten opzichte van 2012, is voor ons aanleiding om meer ruimte voor het lokale MKB te bieden.

Inkoopbeleid en het normenkader

In onze brief van 16 juni 2014 hebben wij aangegeven dat, naar aanleiding van een vraag van de accountant of het gemeentelijke inkoopbeleid in het normenkader opgenomen dient te worden, nader is onderzocht of dit nodig is. Na toetsing aan de criteria van de Commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV), waaraan de accountant toetst, is geconcludeerd dat bij het gemeentelijke inkoopbeleid sprake is van een raadsbesluit dat bepalingen bevat over financiële beheershandelingen. Gelet daarop moest het inkoopbeleid wel opgenomen worden in het normenkader. Wel constateren wij dat het inkoopbeleid, gelet op de gedualiseerde verhouding tussen college- en raadsbevoegdheden een collegebevoegdheid betreft. Dit is in lijn met het VNG-model en de beleidsstukken over inkoop bij andere gemeenten.

Collegebrief - Informatie herziening inkoop en aanbestedingsbeleid

Bladzijde 5
Onderwerp Informatie herziening Inkoop- en
Aanbestedingsbeleid

Immers, er is sprake van beleid voor de uitvoering van de inkoopfunctie. Daarom stellen wij voor het inkoopbeleid in volgende jaren niet meer op te nemen in het normenkader, aangezien sprake is van een collegebesluit. Ook sluit dit aan bij de strekking van het nieuwe inkoopbeleid, dat meer gericht zal zijn op maatwerk, dan op vooraf vastgelegde normbedragen.

Ten slotte

Ons coalitieakkoord is leidend geweest in dit proces. Gekoppeld aan de gedachte dat wij vanuit professioneel maatwerk zo goed mogelijk onze doelen kunnen realiseren.

Wij nodigen uw raad uit om, daar waar u aanvullingen ten aanzien van deze kaders wenst ons college hierover te informeren.

In het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid geven wij graag invulling aan nadere uitgangspunten die uw raad ons aanreikt. Nadat het inkoop- en aanbestedingsbeleid door ons college is vastgesteld stellen wij uw raad, dit najaar, hiervan in kennis.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'R.L. Vreeman'.

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'P.J.L.M. Teesink'.

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Bijlage - Burgerinitiatief - memo

MEMO

Griffie

Aan	Presidium
Van	WT Meijer
Afdeling	Griffie
CC	
Datum	25 september 2014
Onderwerp	Burgerinitiatief

Geacht presidium,

Dit memo betreft de stand van zaken met betrekking tot de Verordening Burgerinitiatief. Wij stellen dit eerst in uw orgaan aan de orde. Aan u de vraag of dat voldoende is, óf dat politieke bespreking in een raadscommissie / de raad moet volgen.

De aanleiding

In de raad van 21 december 2011 werd het initiatiefvoorstel van D66 getiteld "Burgerinitiatief in Groningen" aangenomen. Dit voorstel behelsde een proef van twee jaar met burgerinitiatieven in enge zin en daartoe de vaststelling van een bijbehorende verordening. Onder een burgerinitiatief in enge zin wordt verstaan het recht van burgers om een onderwerp op de agenda van de raad te plaatsen. De verordening is in werking getreden zes weken na bekendmaking, i.c. op 1 maart 2012. Dat betekent dat deze van rechtswege vervallen is op 1 maart 2014. Dit is helaas gebeurd zonder voorafgaande evaluatie, zoals wel de bedoeling was. De verordening bepaalde namelijk dat de commissie Cultuurverandering ieder jaar de werking van het burgerinitiatief in de gemeente Groningen zou evalueren. De griffie trekt het zich aan dat zij hier niet alert op is geweest. Nu zal alsnog moeten worden gezien of er reden is om de verordening opnieuw in werking te laten treden. Deze notitie wil die discussie faciliteren.

Het voorstel

D66 (bij monde van Erik Akkermans) beoogde met het initiatiefvoorstel Groningers in de gelegenheid te stellen "om kleine en grote zaken onder de aandacht te brengen van de Gemeenteraad", in eerste instantie als proef. Er waren al wel de nodige instrumenten voor burgerparticipatie, maar "het initiatief tot agendering (was) nog niet geregeld." Het ging dus om "het recht van burgers om de politieke agenda mede te bepalen." De verordening bepaalde dat een burgerinitiatief zowel online als hard-copy kon worden ingediend, en dat er een minimaal aantal steunbetuigingen vereist was (afhankelijk van de reikwijdte van het initiatief: hele stad of slechts één wijk). De fractie onderkende ook al een aantal faalfactoren m.b.t. dit nieuwe instrument: de gemeente gaat niet serieus met ingediende burgerinitiatieven om, slechte informatie en communicatie rond het burgerinitiatief, en onzorgvuldige voorbereiding van initiatieven door

Bijlage - Burgerinitiatief - memo

Volgvel: 1

burgers zelf. Om dit laatste te voorkomen wordt ambtelijke ondersteuning geregeld bij een minimum aantal handtekeningen.

De bespreking

De meningen over het initiatiefvoorstel lagen in de raad verdeeld. Uiteindelijk hebben VVD, GroenLinks, Stadspartij, SP, D66 en Student & Stad voor gestemd, en waren PvdA, CDA, ChristenUnie en Partij voor de Dieren tegen. Van de voorstanders waren (naast D66) vooral GroenLinks en de Stadspartij enthousiast, zij vonden deze vorm van burgerinitiatief een waardevolle toevoeging aan de mogelijkheden voor burgerparticipatie die er al waren. Student en Stad vond vooral dat de gemeente in dezen eigenlijk niet kon achterblijven bij de landelijke en Europese trend. Voor SP en VVD was het meer 'het proberen waard': kijken wat het wordt, en anders weer de stekker eruit (VVD was zelfs in de commissie nog tegen, later in de raad uiteindelijk voor). De tegenstanders zagen niet in wat het instrument daadwerkelijk toevoegde aan de mogelijkheden die er al waren. Burgers konden immers hun initiatieven al via partijen op de agenda van de raad brengen. Als geen enkele partij daartoe bereid blijkt, heeft het voorstel ook weinig kans van slagen. Men zag meer in vormen van directe zeggenschap à la de NLA. Bovendien maakte men zich zorgen over de kosten van de ambtelijke ondersteuning.

Het gebruik

Het nieuwe instrument is slechts één keer gebruikt. De Jonge Democraten lanceerden in april 2012 een voorstel om te experimenteren met een legale wietkwekerij. Dit voorstel heeft ongeveer een jaar op de site van de gemeente gestaan maar wist niet voldoende steunbetuigingen te verzamelen. De gedachte van het voorstel is echter door de raad wel min of meer overgenomen door middel van een motie vreemd aan de orde van de dag (maart 2013). Andere initiatieven strandden al eerder omdat ze niet aan de criteria voldeden.

Het vervolg

Zoals eerder gezegd bepaalde de verordening dat deze elk jaar in de commissie Cultuurverandering zou worden geëvalueerd. Uitgaande van de datum van inwerkingtreding had dat voor het eerst rond maart 2013 moeten gebeuren. In die periode vergaderde de commissie, die inmiddels in haar nadagen was, niet. In november 2012 was er een gecombineerde CV/F&V vergadering, met een collegebrief op de agenda waarin ruim aandacht voor burgerparticipatie; in deze brief werd het instrument burgerinitiatief wel genoemd, maar zonder daar verder aandacht aan te besteden; uit de bijgevoegde benchmark bleek wel dat het instrument in den lande weinig succesvol was; in de bespreking kwam het onderwerp niet terug. De laatste vergadering van Cultuurverandering was in oktober 2013. Burgerparticipatie was toen een apart agendapunt, n.a.v. een collegebrief over StadDoetMee en initiatiefvoorstellen van D66 en PvdA over resp. wijkconferenties en wijkbudgetten; in de bespreking wordt wel aandacht besteed aan burgerinitiatieven in brede zin, maar niet in de enge zin van de verordening. Per 1 maart 2014 verviel vervolgens de verordening van rechtswege.

De analyse

Het is de vraag of het zinvol is om de verordening op het burgerinitiatief alsnog nieuw leven in te blazen. Er was nadrukkelijk sprake van een proef, veel voorstemmers wilden het instrument een kans geven, maar lieten doorschemeren wel hun twijfels te hebben over de kans van slagen: "laten

Bijlage - Burgerinitiatief - memo

Volgvel: 2

we het maar proberen.” Het feit dat er slechts één initiatief is geweest dat aan de criteria voldeed, en dat dit ene initiatief het nog niet gered heeft ook omdat er niet voldoende steunbetuigingen kwamen, zou de conclusie kunnen rechtvaardigen dat de proef is mislukt. Bovendien was dit initiatief ingediend door de jongerenbeweging van een politieke partij, die ook gemakkelijk via een andere weg hun punt op de agenda had kunnen krijgen, en dat is uiteindelijk ook gebeurd. Dat zou als onderstreping kunnen worden opgevat van één van de argumenten van de tegenstanders, dat het instrument in feite weinig toevoegt. Daarbij is moeilijk na te gaan in hoeverre één van de door D66 in het initiatiefvoorstel bij voorbaat onderkende faalfactoren een rol hebben gespeeld bij het niet aanslaan van het instrument.

Ondertussen heeft het denken over burgerparticipatie sinds de invoering van het burgerinitiatief begin 2012 niet stilgestaan. In het Prinsenhofakkoord uit oktober 2012 maakt het begrip ‘burgerparticipatie’ plaats voor het begrip ‘co-creatie’, dat zelfs een sleutelbegrip wordt genoemd. *“We gaan vaker en innovatiever met burgers en instellingen samenwerken. Bij het ontwikkelen van beleid en projecten zal de gemeentelijke organisatie maximaal gebruik maken van de kennis en de opvattingen van betrokken Stadgers, ondernemers en instellingen. Bij het oplossen van een stedelijk vraagstuk starten we met een maatschappelijke dialoog. Daarbij is het uitgangspunt niet een voorgestelde oplossing vanuit de gemeente, maar een gemeenschappelijke zoektocht naar mogelijke oplossingen (...) Stadgers worden mondiger en hebben steeds vaker de beste ideeën om een probleem op te lossen. Daarom vragen wij het nieuwe college nadrukkelijk de verbinding te zoeken met de stad, met het maatschappelijk middenveld, met andere overheden en met individuen naar de oplossingen van het de problemen van deze tijd.”*

Typerend is wat de fractievoorzitter van D66 een maand later zelf zegt bij de bespreking van de begroting: *“De afgelopen jaren hebben wij dit onderwerp (burgerparticipatie, WM) ook als fractie met de checklist burgerparticipatie en het burgerinitiatief op de agenda gezet. Toch is de uitdaging van dit college niet zozeer: ‘hoe betrekken wij burgers bij ons beleid?’, maar juist: ‘hoe kunnen wij, als overheid, betrokken worden bij initiatieven en ideeën uit de stad?’. Het coalitieakkoord geeft daar een mooie aanleiding voor. Het komt er nu op aan om die overheidsparticipatie vorm te gaan geven.”*

Dezelfde trend wordt beschreven in het Rob-rapport ‘Loslaten in vertrouwen’ uit december 2012. Men heeft het hier zelfs over ‘niets minder dan een paradigmashift’. *“Uiteindelijk gaat het erom de vitaliteit en veerkracht van de samenleving aan te spreken. Dat vraagt om een andere overheid met een andere rolopvatting. Een overheid die de randvoorwaarden schept voor een ordentelijk maatschappelijk verkeer, waarbij de samenleving zelf vorm geeft aan de invulling en uitvoering van de eigen en gedeelde belangen. (...) De omslag begint door ervan uit te gaan dat wat nodig is in de eerste plaats groeit in de samenleving en haar gemeenschappen. Daarop volgend ontstaat vanuit die samenleving mogelijk de behoefte aan ondersteuning vanuit de overheid.”* In de aanbevelingen voor burgers zegt de Rob: *“Het verdient aanbeveling om initiatieven en ideeën eerst en vooral zonder de betrokkenheid van de overheid vorm te geven. (...) Probeer draagvlak en steun te vinden voor goede ideeën. Hoe meer mensen mee gaan met een plan, hoe moeilijker het wordt om dat te negeren.(...) Denk niet dual in termen van zij van de overheid en wij van de samenleving. De publieke zaak is eerst en vooral van de samenleving en zijn leden. De overheid is het instrument van die samenleving om die publieke zaak vorm te geven. Niet door klakkeloos de wensen van (een meerderheid van) de bevolking te volgen, wel door een besluitvormingsproces te ontwerpen en bewaken dat voldoet aan rechtstatelijke principes.”*

Bijlage - Burgerinitiatief - memo

Volgvel: 3

In lijn met deze trend komt het college in september 2013 met een brief over het project StadDoetMee, waarmee hij de 'discussie over nieuwe rollen van overheid en burgers stevig op de agenda' wil zetten. *"Bewoners en sociaal ondernemers nemen steeds vaker het voortouw bij het vormgeven van hun leefomgeving en realiseren op basis van intrinsieke motivatie prachtige initiatieven (...) Er wordt al gewerkt aan het verder inrichten van 'De Stadswerkplaats' (v/h expertisecentrum), een ontwikkelmodel waar bewoners en ambtenaren online voorbeelden, handvatten en praktische informatie vinden over bewonersinitiatieven. Er is sprake van een georganiseerde zoektocht.(...) Processen en uitkomsten zullen verschillen, afhankelijk van de aarde van het thema, gebied en doelgroep. Telkens zullen we moeten weten te variëren in de gewenste gemeentelijke rol en bijdrage. Samen met bewoners, ondernemers en organisaties gaan we concreet handen en voeten geven aan een nieuwe manier van werken"* Verwezen wordt naar het NLA, Goed Idee, experimenten à la het Suikerunieterrein, het co-creatieproces in de Rivierenbuurt, het wijkbedrijf Selwerd, en het stadsdebat Let's Gro. In dezelfde commissie waarin deze brief wordt besproken zijn ook twee initiatiefvoorstellen aan de orde die hierbij aansluiten, namelijk over wijkconferenties en over wijkbudgetten.

Het op dit moment geldende coalitieakkoord (2014) gaat in deze lijn verder: *"Wij willen meer ruimte geven. Aan Stadgers en ondernemers om kansen te creëren en initiatieven te ontplooiën. Wij stimuleren en faciliteren. We laten los. We zijn ervan overtuigd dat de stad daar baat bij heeft. En dat we zo optimaal gebruik maken van de kracht van de stad. (...) Wij willen een overheid zijn die goed kijkt en luistert (...) In het besef dat we één van de vele partners zijn die de stedelijke samenleving maken. (...) Deze coalitie kiest er dus nadrukkelijk voor om samen met anderen invulling te geven aan de maatschappelijke doelen. (...) Om onze wijken leefbaar en aantrekkelijk te houden, gaan we door met de wijkvernieuwing, maar wel op een andere manier. Met corporaties, marktpartijen, andere relevante wijkpartijen en de bewoners willen we komen tot een per wijk op maat gesneden aanpak. (...) Wij willen gaan werken met wijkwethouders. Dat vergroot de aanspreekbaarheid van het bestuur en verankert de grote omslag naar meer gebiedsgericht werken. (...) Ambtenaren moeten zichtbaarder worden voor de inwoners van de stad. Ook de deuren van projectgroepen gaan open. Samen doen met de stad, betekent ook samen in een projectgroep zitten."*

In vervolg op dit statement zal er op 17 december a.s. een workshop worden georganiseerd voor raad en college om verder na te denken over die veranderende rol van de overheid, en dus van raad, college en ambtenarij.

Kortom, er is een beweging gaande waarbij burgers niet langer aansluiting zoeken bij de overheid, maar andersom, de overheid aansluiting zoekt bij burgers. In dat kader lijkt een burgerinitiatief, waarbij burgers een onderwerp op de agenda van de politiek zetten, een minder geëigend instrument. Dat suggereert immers dat uiteindelijk toch de overheid moet initiëren, organiseren, in alles 'in the lead' is. Burgers moeten in plaats daarvan de ruimte krijgen en de ruimte nemen om zelf aan de slag te gaan, en als daarbij een faciliterende overheid nodig is, dan zoek je daar contact mee en vindt je per definitie een luisterend oor. Ambtenaren en politici denken mee, en doen wat zij kunnen om initiatieven die voldoende draagvlak hebben van de grond te krijgen. Mocht daar politieke discussie over zijn, dan zorgen politici zelf dat het op de agenda van college en raad komt. Maar in principe zou de overheid moeten 'loslaten en vertrouwen' en zouden de burgers andersom dus niet te snel naar de overheid moeten stappen. Het wekt een verkeerde indruk als het woord

Bijlage - Burgerinitiatief - memo

Volgvel: 4

'burgerinitiatief' niet meer verwijst naar initiatieven van burgers op eigen kracht, maar naar initiatieven van burgers om zaken bij de politiek neer te leggen.

De conclusie

Gelet op het voorgaande geeft de griffie u in overweging om te concluderen dat het 'burgerinitiatief' zoals vastgelegd in de inmiddels vervallen verordening zowel een mislukt als een achterhaald concept is. Mislukt, omdat er nauwelijks gebruik van is gemaakt en het toen er gebruik van werd gemaakt niet leidde tot gewenst resultaat. Achterhaald, omdat het denken over de relatie burger en overheid inmiddels een flink aantal stappen verder is gekomen en vraagt om meer geëigende instrumenten. Mocht u die conclusie trekken, dan zou herinvoering van de verordening achterwege kunnen blijven.

Bijlage - Lijst ingekomen collegebrieven F&V oktober 2014

Lijst van ingekomen collegebrieven voor commissie Financiën en Veiligheid van 22 oktober 2014

Nr.	Onderwerp	Ontvangen d.d.	Advies	opmerkingen
1	Jaarverslag 2013 Politie Noord-Nederland	22-8-2014	vka	
2	Veiligheidszorg Noord	29-8-2014	vka	
3	Overzicht agendapunten lokale driehoek	10-9-2014	vka	
4	Beantwoording vragen van de raadsce. F&V 18 juni	10-9-2014	vka	
5	Panel Deurbeleid	10-9-2014	vka	
6	Cameratoezicht Westpoort	11-9-2014	vka	
7	Actualisatie van de begroting 2014 van de Veiligheidsregio Groningen	11-9-2014	vka	betrekken bij A4b
8	Regionaal beleidsplan Veiligheid 2015-2018, Noord Nederland	16-9-2014	op agenda B2	
9	Groningen Veilig	23-9-2014	vka	
10	Jaarstukken Regio Groningen-Assen	25-9-2014	vka	
11	Uitkomsten Meicirculaire gemeentefonds 2014 (inclusief actuele ontwikkelingen)	25-9-2014	vka	
12	Besluitpunten audit committee bijeenkomst 17 september jl.	26-9-2014	vka	evt. betrekken bij A4d
13	Reactietermijn politie op overlastmeldingen winkeliers	2-10-2014	vka	LTA 2014-174
14	Informatie herziening Inkoop- en Aanbestedingsbeleid	2-10-2014	op agenda B4	
15	Latere aanlevering begroting en VGR II	2-10-2014	vka	

10-10-2014

verslag audit committee 2 juli 2014

GRIFFIE

Bijeenkomst Audit Committee 2 juli 2014

Aanwezig: mevr. Jongman (ChristenUnie, voorzitter), dhr. v/d Anker (Student&Stad), dhr. Leemhuis (GroenLinks), mevr. Koebrugge (VVD), mevr. Bloemhoff (PvdA), Dhr. Bolle (CDA), dhr. Schroor (wethouder), dhr. Dijkstra (concerncontroller), dhr. Ellermeijer (EY), dhr. Drost (EY), mevr. Zandstra (EY), dhr. Dashorst (griffier), dhr. Kommerij (secretaris).

1. **Opening en mededelingen**

De voorzitter opent de vergadering met een speciaal welkom aan de heer Drost en mevr. Zandstra van EY. Het verslag van 14 mei wordt vastgesteld.

2. **Nadere kennismaking met dhr. Drost**

Dhr. John Drost stelt zich voor aan het audit committee, hij gaat de plaats innemen van Rob Bouman die vertrekt bij EY. Er wordt een rondje gemaakt voor nadere introductie van de leden van het AC. De voorzitter wenst de heer Drost succes en hoopt op een prettige samenwerking.

3. **Evaluatie behandeling rekening**

In het door de griffie opgestelde memo komt een aantal vragen aan de orde. Hierover vindt discussie plaats en er wordt uiteindelijk een standpunt ingenomen. De cursieve punten zijn uit het memo overgenomen, daaronder de reactie van het AC.

1. *Roep om meer spreektijd tijdens rekeningdag (dat betekent dus ook een langere vergaderdag). Dat zou bijv. kunnen door de afsluitende F&V-commissie op de donderdag erna te houden. Is dat een optie?*

Besloten wordt om aan het presidium voor te stellen de twee F&V-commissies samen te voegen, een van de vijf commissies te laten zijn en deze niet langer als afsluiting van de rekeningdag te beschouwen. Door de bijzondere status van deze commissie ontstaat onduidelijkheid en vindt er teveel een debat plaats dat in de raad zou moeten plaatsvinden. Hiermee wordt ook tijdswinst geboekt die ten goede kan komen aan de andere commissies op de rekeningdag. Op de F&V-agenda zou het punt veiligheid als eerste en als apart agendapunt moeten komen te staan.

2. *Een deel van het debat schriftelijk voeren, bijvoorbeeld de vragen uit de eerste termijn van de raad schriftelijk doen, of zelfs ook de beantwoording van het college. Tijdens de commissievergadering dan direct met het debat beginnen. Hier wordt verschillend over gedacht. Door meer gebruik te maken van de vragencarrousel en geen technische vragen tijdens de commissies te stellen zou er ook tijd overblijven voor het debat. Wat vinden de leden van het AC?*

Geconcludeerd wordt dat er geen schriftelijke ronde wordt ingevoerd, de raadsleden zouden meer en beter gebruik moeten maken van de vragencarrousel om hun technische vragen beantwoord te krijgen. Commissievoorzitters zouden hier op de rekeningdag op moeten toezien, zodat er geen technische vragen meer in de commissies worden gesteld.

1

verslag audit committee 2 juli 2014

3. *Er is op zich wel steun voor de drietrapsraket. Wel wordt gewaarschuwd voor de dubbeling van het debat als er meer ruimte in de commissie is voor dat debat. Anderzijds wordt er gewezen op de meer incidentele onderwerpen die in de commissie aan de orde komen en het totale plaatje dat in de raad wordt besproken. Hoe stelt het AC zich het onderscheid voor tussen het debat in de commissie en het debat in de raad? Hoe kan het eerste debat faciliterend en voorbereidend zijn op het tweede debat en hoe wordt de dubbeling voorkomen?*

Met de samenvoeging van de onder punt 1 voorgestelde F&V-commissies, is de kans op een dubbel debat een stuk kleiner. Ook in de uitnodiging kan de griffie nog eens duidelijk aangeven waar de commissies voor bedoeld zijn, namelijk als voorbereiding op het debat in de raad. Daar komt bij dat het bij de rekening gaat over verantwoording afleggen door het college aan de raad over het gevoerde beleid en de behaalde (ook financiële) resultaten. Dat zou centraal moeten staan en daar zou de raad zich over moeten uitspreken. Bij de rekening ligt het accent meer op het debat tussen raad en college (verantwoording afleggen), terwijl bij het voorjaarsdebat de nadruk meer ligt op debat tussen fracties onderling (koersbepaling). Bij de begroting gaat het er meer om of de wensen en eisen van de raad die zijn meegegeven tijdens het voorjaarsdebat voldoende zijn verwerkt / meegenomen in de voorliggende begroting.

4. *Verzoek om meer tijd tussen aanlevering rekening en vragencarrousel. Wordt dat gedeeld?*

De een wil meer tijd tussen aanlevering rekening en carrousel, de ander wil liefst meer ruimte tussen carrousel en Rekeningdag. Wat dat laatste betreft wordt opgemerkt dat het soms lang duurt voordat alle antwoorden binnen zijn, soms zelfs tot een dag voor de rekeningdag. Wethouder Schroor geeft aan dat hij voor een snelle aanlevering van antwoorden is, maar soms zitten er vragen tussen met een politieke component die echt even langs het college moeten. Besloten wordt om de tijd tussen ontvangst rekening en rekeningdag ongeveer gelijk te verdelen, voor zover dat mogelijk is.

5. *Korte schorsing tussen woordvoering raad en college voor goede beantwoording wordt positief gewaardeerd. Dit zo houden?*

Na enige discussie hierover wordt geconcludeerd dat dit toch wel prettig werkt, zeker voor de wethouders. Als het in de praktijk niet nodig blijkt te zijn, dan hoeft het ook niet en kan de schorsing worden overgeslagen.

6. *Indeling rekeningdag per commissie, wordt dat als een verbetering ervaren (ipv indeling per programma)? Zou de rekeningdag nog verder moeten worden opgeknipt of zouden er juist nog meer commissies moeten worden samengevoegd?*

De indeling per commissie wordt zeker als een verbetering gezien. Met het samenvoegen van de twee F&V-commissies wordt tijdswinst geboekt die ten goed kan komen aan alle commissies.

In een memo zal deze lijn voor de behandeling van de rekening aan het presidium worden voorgelegd. Tevens zal het voorstel zijn om deze werkwijze ook bij de begrotingsbehandeling te hanteren.

De vraag komt aan de orde of we niet eens elders zouden moeten kijken hoe daar de behandeling van rekening en begroting lopen. De griffier merkt op dat op basis van wat hij bij andere gemeenten heeft gezien en meegemaakt, er in Groningen ruim tijd en aandacht voor wordt uitgetrokken en dat is volgens hem goed vanwege het belang van deze documenten. Het is ook weer niet zo dat de ontevredenheid hier over de behandeling zo groot is, dat dit helemaal over de kop zou moeten, het gaat meer om finetuning.

4. **Bespreking collegebesluiten over invoering programma Algemene Ondersteuning en herinvoering paragraaf Bedrijfsvoering**

verslag audit committee 2 juli 2014

De AC-leden hebben hierover geen opmerkingen en kunnen zich in de voorstellen vinden. Dhr. Ellermeijer merkt op dat het volgens hem een goede ontwikkeling is om een beter inzicht te geven in de overheadkosten. Hij vraagt nog wel hoe er in de jaarrekening 2015 (nieuwe werkwijze) een vergelijking wordt gemaakt met de overheadkosten van het jaar ervoor (oude werkwijze). Dhr. Dijkstra geeft aan dat hier een oplossing voor gezocht zal moeten worden. Besloten wordt om als AC een briefje met de beide voorstellen als bijlage naar het presidium te sturen met daarbij de instemming van het AC.

5. **Nota over stresstest**

Het gaat niet lukken om de stresstest nog dit jaar uit te voeren, maar volgend jaar wel. Dhr. Dijkstra wijst op de commissie Depla (wethouder Financiën in Eindhoven) die onlangs een rapport heeft uitgebracht en daarin een lans breekt voor landelijk vastgestelde financiële kengetallen. Dat is nog wel een ingewikkeld vraagstuk. Die discussie over wat interessante kengetallen kunnen zijn, zal nog worden gevoerd in het audit committee.

6. **Memo financiële verordening**

De leden van het audit committee stemmen in met de voorgestelde lijn en willen graag een concept van de nieuwe financiële verordening later dit jaar bespreken. Dhr. Dijkstra geeft aan dat er nu druk wordt gewerkt aan een wijziging vanwege de gemaakte keuze (in de begroting 2014) voor het activeren van investeringen met maatschappelijk nut in grondexploitaties. Dhr. Van den Anker vraagt of over dat onderwerp te zijner tijd een presentatie kan worden gegeven in het audit committee. Dat wordt afgesproken.

7. **Stand van zaken nieuwe opzet begroting**

Dhr. Dijkstra meldt dat de organisatie druk bezig is met een nieuwe kostenverdeelstaat. Voorheen had elke dienst die, nu wordt er een van gemaakt, die past bij de nieuwe organisatie. De volgende stap is hoe kosten naar tarieven kunnen worden toegebracht, op zo eenvoudig mogelijke wijze. Een mogelijk gevolg daarvan kan zijn dat er een herverdeling bij de tarieven gaat plaatsvinden, dat de ene hoger wordt en de andere lager. Dat is nog even afwachten. Voorstel van de concerncontroller is om dit in de volgende bijeenkomst van het audit committee te bespreken.

8. **Rondvraag**

Dhr. Ellermeijer kondigt voor de volgende vergadering het dienstverleningsplan van de accountant aan en ook de evaluatie van de dienstverlening over het afgelopen jaar. De eerstvolgende vergadering staat gepland voor 17 september om 13.30 uur, maar dan is er ook een extra F&V-commissie over personeelszaken. Het voorstel is om de AC-vergadering te vervroegen en **om 11.00 uur te beginnen**. Dit tijdstip zal nog worden gecommuniceerd.

verslag audit committee 2 juli 2014

	Datum afspraak	Gemaakte afspraken	Status
1.	15 mei 2013	Afgesproken wordt dat er niet langer met de pre approval wordt gewerkt, maar dat de accountant vooraf een melding doet aan het AC wanneer het een opdracht van B&W gaat uitvoeren.	Staande afspraak
2	27 november 2013	In het AC zal de komende tijd de nodige aandacht worden geschonken aan de begroting nieuwe stijl, vooral wat betreft de presentatie.	Onderwerp staat vast op agenda AC
3.	2 juli 2014	Er gaat een memo naar het presidium met voorstellen voor aanpassingen voor de behandeling van de rekening (en begroting)	
4.	2 juli 2014	Discussie over kengetallen wordt nog in AC gevoerd	
5.	2 juli 2014	Concept financiële verordening wordt later dit jaar in AC besproken, zodat begin 2015 een aangepaste verordening door de raad kan worden vastgesteld. Dit kan in combinatie met de gevraagde presentatie over activeren van investeringen met maatschappelijk nut	
6.	2 juli	Kostenverdeelstaat, kostendekkendheid en gevolgen voor tarieven wordt in AC 17 september besproken	
7.	2 juli	Evaluatie over controlejaar 2013 en dienstverleningsplan controlejaar 2014 van de accountant komen op 17 september in AC aan de orde	

Volgende bijeenkomsten:

- 17 september **om 11.00 uur!**
- 26 november

verslag audit committee 17 september 2014

GRIFFIE

Bijeenkomst Audit Committee 17 september 2014

Aanwezig: mevr. Jongman (ChristenUnie, voorzitter), dhr. v/d Anker (Student&Stad), mevr. Bloemhoff (PvdA), Dhr. Bolle (CDA), dhr. Dijkstra (concerncontroller), dhr. Ellermeijer (EY), dhr. Drost (EY), mevr. Zandstra (EY), dhr. Kommerij (secretaris).
Afwezig (m.k.): dhr. Leemhuis (GroenLinks), mevr. Koebrugge (VVD), dhr. Dashorst (griffier), dhr. Schroor (wethouder).

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering. Het verslag van 2 juli wordt vastgesteld.

2. Evaluatie dienstverlening accountant 2013 en Dienstverleningsplan controlejaar 2014

Dhr. Ellermeijer licht de evaluatie toe. Hij geeft aan dat er sprake was van een prettige samenwerking met de gemeente, dat opnieuw de bekende risico's mbt de grondexploitaties uitgebreid aan bod zijn gekomen en dat het afgelopen jaar ook de organisatieontwikkeling volop heeft gespeeld. In het overzicht van de kosten over de afgelopen jaren is te zien dat de accountantskosten jaarlijks afnemen, van ruim 6 ton in 2009 naar 250.000 euro over 2013. Dhr. Ellermeijer geeft desgevraagd aan dat een van de verklarende factoren hiervoor is dat de gemeentelijke organisatie naar het oordeel van de accountant steeds meer in control is gekomen, waardoor de accountant steeds meer kan leunen op de interne controlesystemen van de gemeente. Die ontwikkeling is ook te zien bij de stresstest waarbij de werkzaamheden hiervoor langzaamaan steeds meer verschuiven van de accountant naar de gemeentelijke organisatie.

De leden van het audit committee hebben verder geen vragen over de evaluatie.

Wat het dienstverleningsplan betreft wijst dhr. Drost met name op de aandachtspunten die op pagina vier staan genoemd. Dan gaat het om de grondexploitaties en Meerstad, financiële positie en weerstandsvermogen, de organisatieontwikkeling, vernieuwing sociaal domein, parkeren en verbonden partijen. Hij vraagt of ook de raad attentiepunten wil meegeven. Verder wijst hij op het voorstel inzake de controletoleranties en op het aanbod van de accountant om een workshop voor de raad te verzorgen rondom een nader te bepalen thema.

Na enig overleg stelt mevr. Jongman voor de voorgestelde toleranties te handhaven, deze zijn al jaren dezelfde en het bedrag van 500.000,- waarboven afwijkingen door de accountant gemeld moeten worden, is niet heel afwijkend van wat vergelijkbare gemeenten hanteren. Dit zal in een raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd, waarbij ook het definitieve dienstverleningsplan wordt vastgesteld. Graag maakt het AC gebruik van het aanbod voor een workshop, het onderwerp is nog nader te bepalen. Wat de aandachtspunten vanuit de raad betreft, zijn er op de vraag om aandachtspunten geen suggesties binnengekomen. Overigens is met de door de accountant genoemde aandachtspunten al heel veel afgedekt. Wel worden vanuit het audit committee nog twee aanvullingen gevraagd:

verslag audit committee 17 september 2014

- Dhr. Bolle merkt op dat hij nav de aandacht voor het weerstandsvermogen zou willen weten hoe sterk of reëel dat weerstandsvermogen is, omdat bijv. ook aandelen deel uitmaken daarvan.
Dhr. Drost geeft aan dit mee te zullen nemen, hij gaat dan niet de reële waarde onderzoeken maar hij gaat wel na of er intern inzicht in is en wat dat qua waardering betekent.
- Mevr. Bloemhoff vraagt ten aanzien van de verbonden partijen of de risico's en sturing van de gemeente rond het (onderhoud van het) vastgoed van die partijen meegenomen kunnen worden en in hoeverre dat de gemeente kan raken.
Dhr. Drost geeft aan dat ook aan dat aspect aandacht zal worden besteed, waarvoor ook weer geldt dat de accountant na zal gaan of het interne inzicht van de gemeente hierop goed geborgd is.

3. **Begroting vanaf 2016**

Er ligt een memo voor vanuit de griffie die aansluit bij een eerdere wens van het audit committee om meer betrokken te worden bij de te maken keuzes voor verbeteringen in de begroting vanaf 2016. In het memo wordt een voorzet gedaan voor het bespreken van onderwerpen als het verbeteren van de vorm, presentatie en indeling, gebruikmaken van nieuwe technieken daarbij en het nadenken over welke slagen gemaakt zouden moeten worden.

Dhr. v/d Anker vraagt of het mogelijk is twee sporen te bewandelen, bijv. door het handhaven van de huidige begroting met iets als een app eraan toevoegen.

Dhr. Dijkstra geeft aan dat de organisatie al wat langer nadent over genoemde zaken. Daarbij gaat het erom eerst te bedenken wat je zou willen veranderen en vervolgens hoe je dat dan vorm geeft. Ook inzicht naar de burger toe is daarbij belangrijk, niet alleen vanwege transparantie maar ook in het kader van 'open spending' waar het college in het coalitieakkoord het nodige over heeft gezegd. Naar de vorm moet nog goed gekeken worden. Het voorbeeld van de app (Eindhoven) wordt genoemd, maar die heeft ook nadelen. Het moet in elk geval niet zo zijn dat er 500 pagina's in de app worden gegooid, daar schiet niemand iets mee op.

Mevr. Bloemhoff vraagt of er ook naar voorbeelden van elders wordt gekeken, in Leeuwarden bijvoorbeeld is de begroting een stuk minder omvangrijk.

Dhr. Dijkstra constateert dat de informatievraag vanuit de raad vrij groot is, deze raad wil veel weten. Of het minder omvangrijk kan is dan de vraag, maar wellicht is het wel mogelijk om meer in informatielagen te werken, waarbij kan worden doorgeklikt voor meer uitgebreide info en achtergronden.

Dhr. v/d Anker geeft aan die doorklik-variant erg interessant te vinden.

Dhr. Ellermeijer geeft aan dat er onderscheid te maken is tussen de toegankelijkheid en de inzichtelijkheid. Daar kunnen vast nog slagen in worden gemaakt. Wat ook kan is een hoofdstuk met de echt belangrijke beleidsvelden en doelstellingen, los van de programma's, prominent te presenteren.

Mevr. Jongman constateert dat het goed zou zijn om ook de raad bij dit proces te betrekken, ze stelt voor om een bijeenkomst te beleggen met de raad en daarbij ook de wensen van de raad op te halen. Dat kan bijvoorbeeld door enkele vernieuwende voorbeelden van andere gemeenten te laten zien. De leden van het AC stemmen hiermee in, voorzitter en AC-secretaris bereiden dit voor in afstemming met de concerncontroller.

verslag audit committee 17 september 2014

4. **Risicomanagement**

Mede in reactie op een memo van de griffie, waarin wordt aangegeven dat het AC en de accountant al langere tijd aandacht hebben voor integraal risicomanagement en dat er volgens de accountant weinig voortgang hierin wordt geboekt, geeft de concerncontroller een presentatie over risicomanagement. Daarbij worden de huidige stand van zaken en acties toegelicht. Op grote projecten zoals de zuidelijke ringweg en de vernieuwing sociaal domein worden uitgebreide risico-inventarisaties gemaakt die helpen om de grootste risico's in beeld te brengen en daar vervolgens op te sturen, ook al tijdens de voorbereiding. Het streven is om uiteindelijk risicomanagement geïntegreerd onderdeel uit te laten maken van de ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming. Dan gaat het ook om bewustwording in de organisatie. Als gemeente loop je nu eenmaal risico's, de vraag is welke je bereid bent te lopen (ook al heb je daar niet altijd zelf de keus in) en dat begint met het goed in beeld brengen van die risico's, niet alleen qua geld, maar ook qua bereiken van beleidsdoelstellingen. De AC-leden geven aan dat ze hiermee een goed beeld hebben gekregen van hoe er momenteel in de organisatie met risicomanagement wordt omgegaan. Ook voor besluitvorming in de raad is het belangrijk om risico's te benoemen, zodat er afgewogen besluiten kunnen worden genomen.

5. **Kostenverdeelstaat**

In de vorige vergadering kwam de kostendekkendheid van de tarieven aan de orde, toen is afgesproken nog nader in het gaan op de kostenverdeelstaat. De concerncontroller legt uit dat het inmiddels gelukt is om van de acht verschillende kostenverdeelstaten (van elke dienst) 1 concernbrede kostenverdeelstaat te maken. Dat is dan wel een heel groot spreadsheet, maar deze werkt en kan worden toegepast. In de komende tarievennota bij de begroting in november wordt zichtbaar of en zo ja in welke mate deze nieuwe kostenverdeelstaat leidt tot verschuivingen in kosten.

6. **Rondvraag**

Er ligt een voorstel voor een extra vergadering van het AC. Na overleg wordt besloten deze op 22 oktober om 11.00 uur te houden. Dan wordt een concept van de nieuwe financiële verordening besproken en is er een presentatie over het activeren van investeringen met maatschappelijk nut in grondexploitaties. De reguliere volgende vergadering staat gepland voor 26 november om 13.30 uur. De voorzitter sluit de vergadering.

verslag audit committee 17 september 2014

	Datum afspraak	Gemaakte afspraken	Status
1.	15 mei 2013	Afgesproken wordt dat er niet langer met de pre approval wordt gewerkt, maar dat de accountant vooraf een melding doet aan het AC wanneer het een opdracht van B&W gaat uitvoeren.	Staande afspraak
2.	27 november 2013	In het AC zal de komende tijd de nodige aandacht worden geschonken aan de begroting nieuwe stijl, vooral wat betreft de presentatie.	Onderwerp staat vast op agenda AC
3.	2 juli 2014	Er gaat een memo naar het presidium met voorstellen voor aanpassingen voor de behandeling van de rekening (en begroting)	afgehandeld
4.	2 juli 2014	Discussie over kengetallen ivm de stresstest wordt nog in AC gevoerd	Wordt volgend jaar
5.	2 juli 2014	Concept financiële verordening wordt later dit jaar in AC besproken, zodat begin 2015 een aangepaste verordening door de raad kan worden vastgesteld. Dit kan in combinatie met de gevraagde presentatie over activeren van investeringen met maatschappelijk nut	22 oktober voor gepland
6.	2 juli	Kostenverdeelstaat, kostendekkendheid en gevolgen voor tarieven wordt in AC 17 september besproken	afgehandeld
7.	2 juli	Evaluatie over controlejaar 2013 en dienstverleningsplan controlejaar 2014 van de accountant komen op 17 september in AC aan de orde	afgehandeld
8.	17 september	Er wordt een raadsvoorstel opgesteld voor behandeling in de raad van oktober met het voorstel de huidige controletoleranties te blijven hanteren en het dienstverleningsplan van de accountant voor het controlejaar 2014 vast te stellen.	
9.	17 september	Er komt een bijeenkomst voor de raad om te praten over de gewenste vernieuwingen in de begroting van 2016. Voorzitter en AC-secretaris nemen het voortouw.	

Volgende bijeenkomsten:

- 22 oktober **om 11.00 uur!**
- 26 november om 13.30 uur.

Verslag FV 4 juni 2014

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 4 juni 2014
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 – 15.05 uur

Aanwezig: de heer **B.N. Benjamins (voorzitter, D66)**, de dames L.R. van Gijlswijk (SP), N.G.J. Temmink (SP), C.E. Bloemhoff (PvdA), E. Akkerman (VVD), S.A. Koebrugge (VVD) en A. Kuik (CDA), de heren J.H. Luhoff (D66) *niet bij B2*, C. Schimmel (D66), D.J. van der Meide (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), A. Sijbolts (Stads partij), R. Bolle (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), M.M. van den Anker (Student en Stad) en T. van Zoelen (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: de heren T. Schroor (D66) *niet bij B1 en B2* en R.L. Vreeman (burgemeester) *tot B3*

Insprekers: geen

Verslag: de heer J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Herinnert aan het bezoek aan de Ombudsman op 11 juni 2014 en de extra commissievergadering op 18 juni 2014.

Burgemeester Vreeman:

- Sprak op 8 mei 2014 met Koninklijke Horeca Nederland over happy hours en heeft op 27 juni 2014 een vervolgesprek. Houdt de raad op de hoogte.
- Stuurt voor de zomervakantie de evaluatie van de app Meld naar de raad.
- Deed navraag bij de meldkamer in Drachten. Er zijn geen klachten over lange aanrijtijden. Wel zou het kunnen dat een centralist die niet bekend is met de stad een vervolgvraag stelt over de locatie.
- Meldt dat bij een handhavingsactie afgelopen week in cafés, kantines en supermarkten niemand is aangetroffen die drank verkoopt aan minderjarigen.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Afspraken en planning

Wethouder Schroor:

- Heeft wat meer tijd nodig voor de grondige analyse van verbonden partijen en verwacht voor de zomer een stuk in het college. De bespreking in september kan doorgaan.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Verzoekt voor het nieuwe politieke seizoen de LTA te voorzien van data of zaken af te voeren.

De voorzitter:

- Heeft vlak voor het nieuwe seizoen een overleg gepland en streeft daarnaar.

A.4. Conformstukken

A.4.a. Begrotingswijzigingen eerste kwartaal 2014 (raadsvoorstel 23 mei 2014)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 25 juni 2014.

A.5. Rondvraag

Er zijn geen woordmeldingen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Veiligheidsbeeld, wensen en bedenkingen (collegebrief 22 mei 2014)

Verslag FV 4 juni 2014

Burgemeester Freeman:

- Houdt een korte presentatie.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Kan zich vinden in de voorgestelde prioriteiten en kan zich voorstellen dat grooming en cybercriminaliteit aandachtspunten zijn.
- Vraagt zich af of identiteitscriminaliteit alleen onder jongeren voorkomt.
- Is blij dat de motie van de raad over mensenhandel is meegenomen. Dit verdient meer aandacht.
- Vindt dat de politie aandacht moet hebben en blijven houden voor motorbendes.
- Onderschrijft de aandacht voor drugsoverlast en -handel. Burgers rond de Bedumerweg maken zich zorgen over de situatie daar.
- Vindt de door VNG voorgestelde koppeling met ontwikkelingen in het sociale domein interessant.
- Vraagt of en hoe de gemeente voorbereid is op de strengere prostitutiewet per 1 januari 2015.

Mw. Temmink (SP):

- Wil weten of motorclubs een structureel probleem vormen.
- Sluit aan bij ChristenUnie wat betreft mensenhandel.
- Denkt dat de veiligheid in de binnenstad verbeterd kan worden en dat er al veel aan gedaan wordt.
- Is blij dat de gemeente met de horeca in gesprek is over happy hours.
- Kan zich voorstellen dat het voor personeel lastig is in te schatten hoe oud een alcoholkoper is. Goede handhaving is belangrijk.
- Vindt het belachelijk wanneer mensen aan de deur discriminerend geweigerd worden. Hoe staat het met het panel deurbeleid en komt er een rapportage?
- Informeert hoe het Twaalfde Huis gefinancierd wordt na het wegvallen van incidentele gelden.
- Wijst erop dat bewoners van Korrewegwijk en De Hoogte ontevreden zijn over de handhaving. Gaat de gemeente in gesprek om dat beeld weg te nemen en klachten in ontvangst te nemen?
- Is benieuwd of het college vaker experimenten met crowdmanagement overweegt, zoals bij The Passion op de Vismarkt.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Informeert of de kadernota flexibel genoeg is om in te spelen op veranderingen.
- Steunt de prioriteiten.
- Wil aandacht voor het relatief grote aantal jeugdige verdachten van mishandeling. Bij jongeren is voorkomen beter dan genezen en speelt preventie een belangrijke rol.
- Wijst erop dat bezuinigingen in het sociale domein gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid. De kadernota moet hierop anticiperen met mogelijke verschuivingen in capaciteit.
- Vraagt aandacht voor de nieuwe prostitutiewet en de zorgkant bij mensenhandel.
- Looft het sluiten van drugsbanden en pleit voor blijvende aandacht voor drugsoverlast.

Mw. Akkerman (VVD):

- Kan zich vinden in de prioriteiten, die aansluiten bij het veiligheidsbeeld en de misdaadmeter.
- Wil een betere score op punten als inbraken, geweld en overlast, die al prioriteit waren en toch toenamen de afgelopen periode.
- Pleit voor voldoende flexibiliteit om in te kunnen spelen op nieuwe risico's.
- Wijst op de grote impact van een mogelijke aardbeving. Het risico is lastig in te schatten.
- Herinnert aan verbeterpunten uit een werkconferentie in 2011: communicatie en samenwerking met inwoners, het positief uitdagen van jongeren en signalering bij kinderen. Wat is hiermee gedaan?
- Vindt dat de kadernota helderder en korter mag.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Staat achter de prioriteiten en het inzoomen op wijkniveau.
- Informeert hoe (inter)nationale samenwerking inbraken door internationale criminelen kan verminderen.
- Is benieuwd wat het college voor extra maatregelen tegen voetbalgeweld voor ogen heeft.
- Vindt het onduidelijk welke verbeteringen nog mogelijk zijn wat betreft georganiseerde misdaad. Hoe komen gegevens hierover toch beschikbaar?
- Ziet graag voldoende aandacht voor mensenhandel, hoe lastig de aanpak ook is.
- Vindt het in de interviews onduidelijk tussen welke partijen de communicatie beter kan.

Verslag FV 4 juni 2014

- Waakt ervoor dat burgers zorg weigeren wanneer tegelijk op andere zaken gecontroleerd wordt achter de voordeur. Privacy moet een rol spelen bij koppelingen met het sociale domein.

Dhr. Schimmel (D66):

- Kan zich vinden in de prioriteiten.
- Wil voorkomen dat jeugd afglijdt in criminaliteit. Het combineren van zorg en veiligheid in een wijkgerichte aanpak biedt hiervoor mooie kansen.
- Mist de rol van de ouders. Hoe kan de gemeente hen ondersteunen in opvoedingstaken?
- Steunt handhaving van het alcoholverbod voor minderjarigen. De schade is relatief groter.
- Wil voorkomen dat horecaondernemers minderjarigen weigeren, waardoor ze misschien op straat gaan rondhangen en drinken. Blijft er voldoende vermaak voor de jeugd?
- Vindt mensenhandel terecht een topprioriteit, maar hoe wil het college de aanpak verbeteren?
- Roept het college op werk te maken van de legalisering van wietteelt en levering aan coffeeshops vanwege de gezondheid van gebruikers, criminaliteit en brandveiligheid.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Kan zich vinden in de prioriteiten.
- Betreurt het stijgend aantal inbraken, al valt het vergeleken met andere gemeenten nog mee.
- Mist een specificatie van huiselijk geweld en ander geweld. De zorg is dat huiselijk geweld toeneemt door de economische crisis, maar dat valt nu niet af te lezen.
- Informeert of een buurtgerichte aanpak gebaseerd op een analyse van onveiligheidsgevoelens al wordt toegepast.
- Vraagt of het staande beleid overlast in noordelijke wijken voldoende terugdringt of dat andere stappen nodig zijn.
- Concludeert dat het dorpse karakter Hoogkerk goed doet scoren. Mensen spreken elkaar meer aan.
- Mist cijfers over geweld tegen hulpverleners en wil dit keihard aanpakken.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Steunt de prioriteiten, maar mist de afweging wat geen prioriteit heeft. De vorige kadernota had een langere en meer fijnmazige lijst.
- Informeert of landelijke prioriteiten de keuzes beïnvloed hebben of belemmerden.
- Is benieuwd of er zicht is op mensenhandel in de bouw.
- Vraagt aandacht voor jeugd- en wijkagenten en fietsendiefstal.
- Mist soms de analyse en mogelijke oplossingen. Komt dat in de volgende fase aan de orde?
- Sluit aan bij de SP wat betreft motorclubs en deurbeleid, bij Student en Stad en de VVD wat betreft communicatie en bij de VVD wat betreft aardbevingen.
- Mist het belangrijke onderwerp verkeersveiligheid.

Mw. Kuik (CDA):

- Neemt geen genoegen met een dalende score. Hoe houdt de gemeente het niveau op peil met naderende bezuinigingen?
- Vraagt in hoeverre prioriteiten ten koste gaan van het huidige niveau. De politie geeft bijvoorbeeld aan lastig de benodigde capaciteit voor evenementen vrij te kunnen maken.
- Informeert of de prioriteiten een vrijbrief betekenen voor overtredingen en criminaliteit met een kleinere impact, zoals fietsendiefstal, sociaal verkeersgedrag en fraude.
- Hoopt niet dat de burgemeester de grenzen van de wet opzoekt wat betreft drugscriminaliteit.
- Wil meer ambitie in de kadernota om mensenhandel op te sporen, hoe lastig dat ook is.
- Vindt het opvallend dat er relatief veel jeugdige verdachten zijn, maar ziet de preventieve taak eerder bij het jeugd- en gezondheidsbeleid dan bij de politie.
- Voorziet mogelijk invloed op veiligheid van extern beleid als bezuinigingen op beheer en langer zelfstandig wonen. Kan het veiligheidsbeleid inspelen op deze mogelijke gevolgen?
- Wil weten hoe vroegsignalering vorm krijgt in samenwerkingen, waaronder de driehoek.
- Mist ook aandacht voor mogelijke aardbevingen.
- Bepleit de aanvullende rol van Stadstoezicht goed weer te geven.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Maakt zich zorgen over de onveiligheid in het noorden van de stad.
- Vraagt zich af in hoeverre de misdaadmeter van het AD een autoriteit is.

Verslag FV 4 juni 2014

- Steunt de prioriteiten, maar mist dierenveiligheid, zoals brandveiligheid in de vee-industrie.
- Sluit aan bij de VVD wat betreft aardbevingen.
- Leest dat crowdmanagement ten koste kan gaan van de inzet high impact crimes te voorkomen en pleit voor betere scheidslijnen om die inzet te garanderen.
- Wil zo snel mogelijk meer inzicht in mensenhandel, ook wat betreft bouw.
- Sluit aan bij de SP wat betreft het deurbeleid.
- Hoopt dat handhaving zich niet alleen richt op hondenbeleid, maar overlast met impact bestrijdt.
- Sluit aan bij de ChristenUnie wat betreft cybercriminaliteit.

Burgemeester Vreeman:

- Vindt veiligheid een cruciaal en existentieel onderwerp.
- Wil aan de wijkgerichte aanpak een sterke veiligheidscomponent toevoegen. Bij huiselijk geweld bijvoorbeeld, zijn zorg voor de kinderen en straffen voor daders te combineren.
- Antwoordt dat landelijk 70% van de mensenhandel prostitutie betreft en 30% arbeid in onder meer landbouwgebieden en havens.
- Krijgt ongeveer honderd meldingen per jaar van mensenhandel.
- Financiert de deugdelijke ketenbenadering en wil nog meer tegen mensenhandel doen.
- Relatieveert motorbendes niet. De achterliggende criminaliteit moet keihard worden aangepakt en is landelijk prioriteit voor de recherche.
- Probeert voorbereid te zijn op de nieuwe prostitutiewet.
- Komt later terug op de financiering van het Twaalfde Huis.
- Tolereert niet dat mensen vanwege hun huidskleur aan de deur geweigerd worden en voert daar actief beleid op. Een rapportage van het panel deurbeleid volgt.
- Antwoordt dat preventie bij jeugd veel verder gaat dan het veiligheidsbeleid. Het gaat om onderwijs, opvoeding, sport, drugs en gezonde voeding.
- Meldt dat Groningen geen criminele jeugdbendes kent, wel overlastgevende groepen met name in het noorden van de stad.
- Zet in op deze overlastgevende groepen in samenwerking met politie, onderwijs, ouders, buurt- en jongerenwerkers. De groepsaanpak van bureau Beke wordt toegepast.
- Legt uit dat de misdaadmeter van het AD zich louter baseert op cijfers van het CBS en de politie. Het is een van de weinige vergelijkende instrumenten en geschikt.
- Zal aardbevingen opnemen, al is het een ander type veiligheid dan misdaad.
- Is volop bezig met de voorbereidingen op acht thema's wat betreft aardbevingen en blijft rapporteren over de stappen.
- Waakt ervoor prioriteiten toe te voegen, omdat het dan verwatert. Gekozen is voor criminaliteit met een grote impact op de integriteit.
- Benadrukt dat gewone werkzaamheden normaal uitgevoerd worden in de politieroutines.
- Voegde op verzoek van de raad een verzamelrubriek overlast toe.
- Wil zorg toevoegen aan het Veiligheidshuis om institutionele verkokering te bestrijden. Bij huiselijk geweld spelen beide componenten en werkt de ketenbenadering en de casuïstiekbespreking.
- Krijgt geen beweging in het regeringsstandpunt over achterdeurbeleid. De mening van het college en een raadsmeerderheid is duidelijk.
- Zal geweld tegen hulpverleners opnemen. Landelijk is dit prioriteit met zware straffen.
- Wil het aantal inbraken van 1350 terugbrengen tot onder de 1000 per jaar en sprak hierover met partners. Binnenkort volgt een schouw om te kijken hoe beweging te mobiliseren is.
- Legt uit dat Oost-Europese bendes een ander type inbrekers zijn dan lokale, al is elke inbraak natuurlijk even erg. De politie legt de nadruk op internationale inbrekers en zoekt naar een instrumentarium omdat het een relatief nieuw verschijnsel is.
- Past bij crowdmanagement een standaardbenadering toe bij structureel terugkerende evenementen en wil uitzonderingen voor incidentele evenementen als The Passion en vierhonderd jaar universiteit minimaliseren.
- Wil kunnen reageren op actuele ontwikkelingen en gaat uit van de uitzondering op de regel. Voorbeelden zijn oplaaierend geweld van bendes of strijd tussen bevolkingsgroepen.
- Blijft zich actief inzetten en de vinger aan de pols houden om tussen de vijftiende en twintigste

Verslag FV 4 juni 2014

plaats te blijven op de misdaadmeter. Veiligheid is belangrijk voor het welbevinden van de inwoners en de reputatie van de stad.

- Kan huiselijk en ander geweld splitsen.

B.2. Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving Stadstoezicht 2014 (collegebrief 22 mei 2014)

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Vindt het goed dat extra capaciteit beschikbaar is voor de hotspots.
- Begrijpt dat de re-integratiefunctie moet veranderen, maar betreurt dat voormalige stadswachten in opleiding niet kunnen doorstromen naar een functie.
- Informeert of de afwijkende indeling van de stad in drie delen werkbaar is.
- Mist een verwijzing naar een verbeterplan, waardoor de verwezenlijking van elementen niet te controleren is.
- Vraagt of het voorkomen van een bonnenfabriek al is aangepakt en of de samenwerking met politie en Veiligheidszorg Noord al is geëvalueerd. Is er al een gedeelde visie op de werk- en dienstverleningsovereenkomst?
- Steunt het voorstel van een werkbezoek.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit aan bij de vragen van de PvdA over het verbeterplan.
- Veroordeelt scherp hoe sommige burgers stadswachten bejegenen. Het is een maatschappelijk probleem dat mensen zich niet op normoverschrijdend gedrag laten aanspreken.
- Vindt dat mensen zich moeten realiseren dat een overtreding gevolgen kan hebben. Discretionaire bevoegdheid geldt alleen bij verzachtende omstandigheden.
- Denkt dat winst te behalen is in de opleiding om boa's stressbestendiger en weerbaarder te maken. Zijn hier acties op te verwachten?
- Informeert hoe Stadstoezicht bijdraagt aan het offensief tijdens donkere dagen. In de voorlichting? De repressieve taak ligt toch wel bij de politie?
- Vindt dat scholen meer verantwoordelijkheid moeten nemen voor stoeproutes.
- Is blij dat een visie ontwikkeld wordt op integraal handelen met de politie.
- Blijft bezorgd over de capaciteit en de hoeveelheid taken van Stadstoezicht.

Mw. Kuik (CDA):

- Is blij dat acties meer SMART geformuleerd zijn.
- Vindt het goed dat het plan vooral de capaciteit in de gaten houdt zodat het niet onmogelijk wordt alles te handhaven, zoals in het verleden.
- Noemt de dekking een ratjetoe en is niet voor een koppeling met aantallen boetes. Is het niet mogelijk een bedrag vanuit het Parkeerbedrijf voor handhaving te reserveren en te kijken hoeveel het oplevert?
- Vindt de A3-methodiek overzichtelijk. Er is veel werk aan de winkel.
- Vraagt of en hoe de veiligheid van stagiaires gewaarborgd wordt.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Vraagt of de extra taken tot problemen kunnen leiden, ook gezien het verleden.
- Wil weten hoe de raad betrokken blijft bij het verbeterplan.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Wil ook zicht houden op de geboekte resultaten van het verbeterplan.
- Leest dat er in de eerste helft van 2014 risico's waren in het verbeterplan vanwege het grote aantal implementaties en de invoering van het SSC. Hoe is dit gegaan?

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vraagt zich af in hoeverre de raad in juni nog kan sturen op het programma voor 2014.
- Sluit aan bij de bijdrage van GroenLinks.
- Is blij dat andere fracties ook het bonnenquotum aankaarten.
- Wijst erop dat het mis ging bij Stadstoezicht door te veel taken. Nu is er weer een nieuwe rol van een halve fte rond voetbalwedstrijden met de oude spoorbrug. Waarom droeg de politie hier taken over? Het gaat toch om openbare orde en veiligheid?

Verslag FV 4 juni 2014

Mw. Koebrugge (VVD):

- Kan zich vinden in het uitvoeringsprogramma.
- Ziet dat vooruitlopend op het onderzoek naar effectieve verkeershandhaving al zes uren zijn toegevoegd. Wat als de resultaten anders uitpakken?
- Vraagt waarom de teamleider niet wordt betrokken bij de capaciteitsverdeling.
- Sluit aan bij de vraag van de Stadspartij over opleiding en stressbestendigheid. Een goede opleiding kan ook het aantal ergernissen beperken.
- Vraagt hoe gerapporteerd wordt over het verbeterplan, ook wat betreft opleiding.

Dhr. Schimmel (D66):

- Vraagt of de indeling in drie stadsdelen handig is.
- Is benieuwd of de dagelijkse inzet van twee boa's en twee parkeercontroleurs per stadsdeel een flexibele wijkgerichte aanpak nog wel mogelijk maakt.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Sluit aan bij de Stadspartij wat betreft opleiding en het veroordelen van agressie.
- Wil ook de uitvoering van het verbeterplan monitoren.
- Heeft de indruk dat drie stadsdelen aansluiten bij de werkwijze van de politie.
- Vraagt of handhavers via een app kunnen melden wanneer bij voorbeeld een verkeersbord kapot is. Dit kost weinig tijd en helpt bij een schone en hele stad.
- Ziet uit naar het werkbezoek in het najaar.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Hecht waarde aan Stadstoezicht en ziet het als goed alternatief voor cameratoezicht.
- Krijgt signalen dat de sociale vaardigheden soms onder de maat zijn. Hoe komen deze aan de orde in de screening en de opleiding?
- Ziet liever meer fietsenstallingen bij de Euroborg of een duidelijkere inrichting dan arbeidsintensieve handhaving van het fietsparkeerverbod.
- Hekelt dat stadswachten soms in burger controleren en zich niet altijd identificeren.

Burgemeester Vreeman:

- Staat pal achter de stadswachten, die een lastige job te vervullen hebben.
- Ziet dat burgers vaak balen wanneer ze gepakt zijn op een overtreding en daarom de stadswacht beschuldigen van onbeleefdheid.
- Antwoordt dat sociale vaardigheden aandachtspunt zijn in de screening en opleiding.
- Legt uit dat vanwege de nauwe samenwerking met de politie aangesloten is bij de indeling van de stad in drie delen. Dit maakt een wijkaanpak niet onmogelijk.
- Antwoordt dat stagiaires goed opgeleid zijn en altijd begeleid de straat op gaan.
- Rapporteert twee keer per jaar over de voortgang van het verbeterplan. Er zijn al veel stappen gezet.
- Hanteert het systeem bij extra taken andere taken te schrappen.
- Legt uit dat brugwachters onder Stadstoezicht vallen. Bij het stadion openen zij de oude spoorbrug om de supportersstromen te helpen reguleren.
- Meldt dat het eerste halfjaar met de invoering van SSC goed is verlopen.
- Antwoordt dat Stadstoezicht in de preventieve sfeer bijdraagt aan het offensief tijdens donkere dagen door voorlichting over inbraak.

B.3. Onderzoek kostendekkendheid gemeentelijke tarieven (collegebrief 23 mei 2014)

Mw. Koebrugge (VVD):

- Steunt deregulering, omdat minder regels leiden tot lagere administratieve lasten en tarieven. Vooral bij precariobelasting speelt dit.
- Volgt het college om evenementenvergunningen niet kostendekkend te maken en zo een bruisende stad te stimuleren, maar waarom is het niet opgenomen bij de uitzonderingen?
- Roept op uitbesteding te onderzoeken, omdat het kan bijdragen aan de taakstelling.
- Ziet het liefst verlagingen van tarieven en vindt dat eventuele voordelen bij bezuinigingen de burger ten goede moeten komen.
- Vraagt waarom het andere gemeenten wel lukt rijbewijzen voor een veel lager tarief aan te bieden en ziet graag kosten- en tariefsverlaging zoveel mogelijk onderzocht.

Verslag FV 4 juni 2014

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Had verwacht dat DaFinci eenvoudig overzichtelijke sheets op zou leveren.
- Vindt het vreemd dat kostenverlaging pas onderzocht wordt wanneer tarieven niet kostendekkend zijn. Waarom niet altijd?
- Vindt het stimuleren van een bruisende stad geen steekhoudend argument om de tarieven voor evenementen zo weinig kostendekkend te maken. Een schone stad is ook een doel.
- Blijft pleiten voor lagere leges voor graven.

Dhr. Luhoff (D66):

- Roept op om op de website inzichtelijk te maken welke activiteiten en kosten verbonden zijn aan gemeentelijke producten en diensten.
- Denkt dat dit inzicht zal leiden tot prikkels te bezuinigen gezien het monopolie van de gemeente op sommige terreinen én dat het afwegingen over te schrappen posten faciliteert.
- Sluit aan bij de adviezen en conclusies van Deloitte. Transparantie schiet tekort. Het inzichtelijk maken van kosten concernbreed blijkt lastig.
- Vindt de ambitieuze bezuiniging en verbetering van kostendekkendheid alle reden om kosten inzichtelijk te maken en werk te maken van deregulering.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Pleit ervoor niet alleen de wettelijke kosten mee te rekenen, maar ook kosten die wettelijk niet in het tarief verrekend mogen worden, zodat de totale kosten duidelijk zijn.
- Kan zich voorstellen dat privaatrechtelijke tarieven meer dan kostendekkend zijn, bijvoorbeeld 110%, wanneer diensten concurreren met het bedrijfsleven.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Sluit aan bij D66 wat betreft transparantie.
- Is voor het streven naar kostendekkendheid en efficiënter werken.
- Steunt onderzoek naar mogelijke doorbelasting van de concernoverhead en de compensabele btw.
- Waakt ervoor dat te hoge tarieven contraproductief werken voor de bezoekersaantallen.
- Is voor deregulering waar nodig, maar veel regels hebben ook een reden.
- Vreest dat leges op bomenkap leiden tot illegale kap.
- Wijst op het belang van kleinschalige evenementen als rommelmarkten en buurtactiviteiten, deze hoeven niet kostendekkend te zijn. Weegt het college dit af ten opzichte van grote evenementen?
- Is voor verruiming van de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Steunt het uitgangspunt van kostendekkendheid, tenzij er maatschappelijke of economische spin-off is zoals bij The Passion. Hoe weegt het college die uitzonderingen af?
- Is voor het doorberekenen van bezuinigingen naar inwoners. Wanneer een tarief niet kostendekkend is, moet voor tariefsverhoging eerst gekeken worden naar efficiënter werken.
- Vindt het verstandig de aanbevelingen van Deloitte over te nemen.
- Pleit voor verlaging van de precariobelasting. Dat kan ook door te differentiëren en minder te controleren met een lager tarief wanneer een terras aan de regels voldoet.
- Is niet blij met de taakstelling van 1 miljoen euro en pleit voor zo min mogelijk tariefsverhoging.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Kan zich voorstellen dat leges voor evenementen een hogere kostendekkendheid dan 16% krijgen.
- Vraagt zich af waarom de kermis voor 326% kostendekkend is, terwijl kunstuitleen en bezoek aan de Oosterpoort gestimuleerd worden.
- Sluit aan bij de opmerkingen over de complexe rekenmodellen en de transparantie. Het is belangrijk dat voor iedereen inzichtelijk is hoe kosten tot stand komen.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Constateert in de jaarrekening dat evenementenleges voor 16% kostendekkend zijn, terwijl ze stapsgewijs vanaf 2010 tot 37% verhoogd zouden worden. Wil het college hier schriftelijk op terugkomen?

Wethouder Schroor:

- Is redelijk tevreden over de uitkomsten van het uitgebreide onderzoek. Het gaat beter met kostendekkendheid, rechtmatigheid en toerekening van kosten.

Verslag FV 4 juni 2014

- Werkt met de herijking van de administratie en het SSC ook aan een transparantere kostentoerekening, zodat burgers en raadsleden meer inzicht krijgen.
- Zegt toe inzichtelijk te maken welke kosten bij evenementen niet doorberekend kunnen worden, zoals beveiliging en schoonmaak.
- Stelt de raad in staat bij bespreking van de tarievennota te schuiven met de tarieven van evenementen door dit inzicht te geven. Ook kleinere evenementen als rommelmarkten worden in deze beantwoording betrokken.
- Antwoordt dat Groningen qua evenementenleges in de middenmoot zit met gemiddeld ongeveer 1900 euro. Kostendekkendheid leidt tot leges van 4.000 tot 5.000 euro.
- Verhoogde de tarieven de afgelopen jaren en maakt inzichtelijk hoe het percentage kostendekkendheid zich verhoudt tot de ambities.
- Ziet bij evenementen een grijs gebied tussen commercieel en publiek.
- Verwacht de acht ton door efficiënter werken bij het SSC te kunnen realiseren en misschien nog meer. Dit komt in oktober terug, waarschijnlijk in een voorstel.
- Neemt de taakstelling van 1 miljoen euro ter harte. Dit zal vooral bij privaatrechtelijke tarieven gevolgen kunnen hebben, zoals sport, cultuur en evenementen. Het college maakt de keuzes inzichtelijk. De taakstelling is niet te halen met alleen efficiënter werken en tariefsverlagingen.
- Blijft voor publiekrechtelijke tarieven het uitgangspunt van kostendekkendheid houden.
- Legt uit dat er marktwerking optreedt bij de kermis. De hoogste bidder krijgt een plek en daardoor verdient de gemeente eraan.
- Heeft geen aanwijzingen dat illegale kap toeneemt door leges en houdt de inkomstenbron overeind.

Het raadsvoorstel wordt op verzoek van het CDA als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 2 juli 2014.

C. HUISHOUDELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken

Geen agenderingen.

C.2. Vaststelling verslag 7 mei 2014

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 15.05 uur.

Verslag FV 18 juni 2014

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 18 juni 2014
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 – 15.20 uur

Aanwezig: de heer **B.N. Benjamins (voorzitter, D66)**, de dames L.R. van Gijlswijk (SP), N.G.J. Temmink (SP), C.E. Bloemhoff (PvdA), E. Akkerman (VVD), S.A. Koebrugge (VVD), A.M.J. Riemersma (Stadspartij) en A. Kuik (CDA) *tot B2*, de heren J.H. Luhoff (D66), C. Schimmel (D66), D.J. van der Meide (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), R. Bolle (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), M.M. van den Anker (Student en Stad) en T. van Zoelen (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: de heren T. Schroor (D66) en R.L. Vreeman (burgemeester) *tot B*

Insprekers: de heer Van der Veen (op persoonlijke titel)

Verder aanwezig: mevrouw M.H.H. Hermans (gemeentelijke Ombudsman)

Verslag: de heer J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Burgemeester Vreeman:

- Meldt een steek- en een schietincident in het A-kwartier. Ondernemers voelen zich bedreigd. Ook zijn in een brievenbus zes tijdens een surveillance gedumpte messen aangetroffen.
- Vindt dat burgers en ondernemers in de buurt gevrijwaard moeten zijn van dergelijk geweld en intimidatie.
- Besloot daarom het A-kwartier aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied en kijkt nog precies naar de begrenzing en inkleding.
- Gaat werken met gebiedsverboden en mogelijk met preventief fouilleren en mobiele camera's.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Wil weten op welke grond inzet van mobiele camera's mogelijk is. De raad sprak hier nooit over.
- Verzoekt de burgemeester te rapporteren over de inzet van de maatregelen ter bespreking in de volgende commissie.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Is benieuwd naar een analyse waarom de situatie verslechterd is.
- Vraagt of de voorgestelde maatregelen de juiste oplossing zijn. In het verleden werkte meer politie-inzet.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Dankt en steunt de burgemeester voor zijn kordate optreden.

Burgemeester Vreeman:

- Antwoordt dat mobiele camera's als tijdelijk opsporingsinstrument ingezet worden om te kijken wie overlast veroorzaken, drugs handelen, wapens bezitten en in aanmerking komen voor een gebiedsverbod.
- Benadrukt dat de inzet van mobiele camera's proportioneel en precies moet worden toegepast. Het gaat niet om alle voorbijgangers, maar om het documenteren van verdachten.
- Concludeert uit de incidenten en de vondst dat er volop wapenbezit is. Ondernemers worden permanent bedreigd en waren slachtoffers van de steek- en schietincidenten. Dit rechtvaardigt een aanpak om de schuldigen in kaart te brengen en aan te pakken om de spanningen onder controle te krijgen.
- Is nadrukkelijk bereid na inzet van deze maatregelen te rapporteren om samen de balans op te maken en te bepalen of de aanpak adequaat is geweest.
- Deelt ten tweede mee dat het steekincident aan de Bedumerweg niet te maken had met de

Verslag FV 18 juni 2014

drugscene.

- Meldt dat tegen twee huurders aan de Bedumerweg een uitzetprocedure is opgestart en een straatverbod.
- Overlegt met de politie over mogelijk meerdere problemen op het adres. Zorgvuldigheid is geboden, want er zijn ook bewoners die niets met de drugsoverlast te maken hebben.

Mw. Gijlswijk (SP):

- Brengt in herinnering dat burgemeester Rehwinkel toezegde dat kinderen niet de dupe worden van huissuitzettingen.

A.2. Vaststelling agenda

De voorzitter:

- Staat op de valreep het late verzoek van het CDA toe om A3a te agenderen als B3.

De agenda wordt conform deze wijziging vastgesteld.

A.3. Conformstukken

A.3.a. Implementatie Wet markt en overheid, economische activiteiten (raadsvoorstel 15 mei 2014)

Verplaatst naar B3.

A.4. Rondvraag

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Vraagt of het nog lukt voor 1 juli 2014 een handhavingsplan vast te stellen bij de Drank- en horecawet. Zo nee, waarom is de raad daarover niet geïnformeerd?
- Neemt aan dat het wel prioriteit heeft bij het college.

Burgemeester Freeman:

- Voert controles uit en discussieert met horeca en scholen over de Drank- en horecawet.
- Heeft al concepten gezien van de plannen en wil ze in de commissie van september behandelen.
- Biedt zijn verontschuldiging aan voor het niet melden van de vertraging.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Jaaroverzicht 2013 van de werkzaamheden van de gemeentelijke Ombudsman

(brief Ombudsman 1 mei 2014) +

Jaarverslag klachten 2013, Verslag werkzaamheden gemeentelijke Ombudsman 2013 en werkzaamheden Regeling klokkenluiders (collegebrief 27 mei 2014)

Mw. Hermans (gemeentelijke Ombudsman):

- Geeft een korte toelichting bij de jaarstukken, die gaan over 2013 toen zij nog niet in functie was.

Dhr. Schimmel (D66):

- Is een groot voorstander van het instituut, waardoor Stadgers beter contact en onafhankelijke bemiddeling met de overheid kunnen krijgen.
- Hecht aan het aankaarten van structurele problemen. Ziet het college mogelijkheden de overschrijdingen van afhandeltermijnen terug te dringen, bijvoorbeeld door afdelingen van elkaar te laten leren?
- Vraagt de Ombudsman waarom ze kiest voor de term studentenbewoning en niet kamerbewoning.

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Had een volledig verslag verwacht, te meer daar de vorige Ombudsman tot 1 maart 2014 in dienst was. De beschouwingen en aanbevelingen in de inleiding waren voorheen erg interessant.
- Vraagt het college hoe het kan dat 19 van de 115 interventies over traag reageren gaan. Werkt het KCC nog niet goed? Mensen bellen soms wel drie dagen rond om de juiste persoon te spreken.
- Vraagt de Ombudsman hoe het kan dat het aantal zwaardere interventies is toegenomen.
- Is benieuwd wat nog gedaan kan worden voor de klager, die omringd wordt door studentenpanden en na een interventie van de Ombudsman nog steeds in de kou blijft staan.
- Wil van het college weten of de doorverwijzing bij de Sociale Dienst naar onder meer het UWV goed gebeurt. Klanten kennen de organisatie en alle afdelingen niet vanzelfsprekend.
- Ziet een stijging van klachten over de DIA. Ligt dat aan het werken op afspraak? Gaat het college de inlooptermijn opnieuw invoeren?

Verslag FV 18 juni 2014

- Is benieuwd of het uitblijven van klokkenluiders ligt aan de integriteit van de organisatie of het mogelijke risico voor eventuele klokkenluiders.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Vindt de onafhankelijke instantie van de Ombudsman belangrijk. Elke klacht is een gratis advies.
- Roept het college op heldere taal te gebruiken om de communicatie te verbeteren.
- Verzoekt het college nogmaals te kijken naar de zoekfunctie van de website, die nog te veel hits oplevert.
- Vindt het verschil niet duidelijk tussen het Meldpunt Overlast en Zorg en het meldpunt bij Stadsbeheer.
- Hoopt dat het aantal meldingen toe zal nemen, omdat het tekenen van betrokkenheid zijn.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Vindt het jaarverslag ondanks de beperktere omvang toch nuttig.
- Constateert dat de gemeente in 17% van de gevallen niet of te traag reageert op vragen en klachten en hoopt dat het college het relatief eenvoudig oplost, zoals de Ombudsman voorstelt.
- Is blij dat het aantal klachten afneemt, ook over afhandeltermijnen. Liggen de overschrijdingen aan de klager door late aanlevering van documenten of aan inefficiënte werkprocessen?
- Is benieuwd of gebruikers van de website meegenomen zijn in het verbetertraject.
- Roept op burgers de mogelijkheid te geven intakegesprekken aan het Harm Buitenplein in een besloten ruimte te houden in plaats van in het open Atrium.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Heeft begrip voor de beknoptheid. Uit voorbeelden tijdens het werkbezoek blijkt het nut van de Ombudsman.
- Complimenteert de verbeterde zoekfunctie van de website.
- Is blij dat klachten over afhandeltermijnen afnemen, al kan het nog beter en blijft focus nodig.
- Sluit aan bij de laatste oproep van Student en Stad.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Is verheugd dat de Ombudsman relatief veel zaken te behandelen krijgt vergeleken met andere steden en de landelijke Ombudsman. Het instrument blijkt laagdrempelig en waardevol.
- Vraagt het college hoe de negatieve trend van klachten over de DIA te doorbreken is. Wellicht is het nodig het afsprakenbeleid nog beter uit te leggen.

Mw. Akkerman (VVD):

- Vindt traag reageren een belangrijk aandachtspunt voor de gemeente.
- Hoopt dat de dalende trend van het aantal klachten zich door zal zetten.
- Is benieuwd of de gemeentelijke website terecht of onterecht weinig aan de orde komt.

Mw. Temmink (SP):

- Dankt de Ombudsman voor haar professionele en menselijke houding.
- Is met het college blij met de daling, maar vindt bijna driehonderd klachten nog altijd veel.
- Constateert dat de Ombudsman burgers vaak doorverwijst. Heeft het college ideeën om burgers zo te informeren dat ze vaker bij het juiste adres binnenkomen zonder de Ombudsman?
- Leest dat een aantal klachten vaker als melding wordt behandeld. In hoeverre hebben meldingen betrekking op verbeterpunten voor de gemeente? Zoekgeraakte huisvuilpassen hebben dat niet.

Mw. Kuik (CDA):

- Is blij dat het instituut behouden is gebleven.
- Leest dat 64% van de klachten over incorrecte of late afhandeling gaat. De aanbevelingen zijn nuttig.
- Juicht toe dat communicatietrainingen zijn ingezet om wat te doen aan onheuse bejegening. Er is nu een lichte daling te zien in de klachten hierover.
- Is met de Stadspartij benieuwd waardoor het aantal zwaardere interventies is toegenomen.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Is verheugd over de bemiddeling tussen de gemeente en de Vereniging Hondvriendelijk Groningen en houdt de praktijk met de klachtenregistratie en de nieuwe werkinstructie goed in de gaten.
- Betreurt dat een klacht ongegrond is verklaard over het optreden in burger van een boa. Voor veel mensen is dat niet transparant. Misschien moet de raad zich hiertegen uitspreken.

Verslag FV 18 juni 2014

- Wil weten hoe de gemeente omgaat met nieuwe gevallen van hondenbezitters die door een psychische aandoening niet aan de opruimplicht kunnen voldoen. Komt er aanvullend beleid? Worden zij voorgesteld aan boa's?
- Sluit aan bij opmerkingen over de trage afhandeling van veel zaken.
- Verwacht dat er een aanspreekpunt komt bij de Sociale Dienst, aangezien veel klanten hun weg niet weten te vinden.
- Voelt weinig voor veel investeringen in de zoekfunctie. Een paar linkjes naar heldere content over regelgeving en afdelingen moeten voldoende zijn.

Mw. Hermans (gemeentelijke Ombudsman):

- Mist de context bij afgehandelde zaken in 2013 en hoopt in het volgende jaarverslag makkelijker trends te kunnen onderscheiden om zo meer aan de verwachtingen te kunnen voldoen.
- Wijst erop dat de aantallen klachten zich ontwikkelen als een golfbeweging. In 2013 was sprake van een lichte daling, maar dit jaar is er weer een lichte stijging.
- Geeft twee verklaringen voor het toenemende aantal zwaardere interventies. De complexiteit van zaken neemt enerzijds toe. Anderzijds probeert de Ombudsman vaker zaken door interventies op te lossen in plaats van een onderzoek met rapportage.
- Constateert dat de nodige inhoud aan de website is toegevoegd. Toch blijft de zoekfunctie lastig, zo blijkt ook weer uit een zaak dit jaar.
- Hanteerde niet bewust de verkeerde term studentenbewoning.

Wethouder Schroor:

- Wil iedereen op tijd bedienen en vindt 12% te late afhandeling te veel.
- Probeert te de-escaleren door vaker direct contact te zoeken met klagers om zaken snel op te lossen wanneer mogelijk. Opschaling is altijd mogelijk, maar kan beter voorkomen worden.
- Gaat door met trainingen over omgang met burgers, doorverwijzingen en klachten direct afhandelen.
- Stuurt erop om ervoor te zorgen dat mensen direct bij het goede loket of de juiste persoon terecht komen en dat klachten wanneer mogelijk direct afgehandeld worden.
- Concludeert dat de gemeente het goed doet, omdat er geen klokkenluiders zijn geweest. De bescherming van klokkenluiders en vertrouwenspersonen is goed vastgelegd in een verordening.
- Wijst op de hoge waardering (8) van de website. Verbeteringen zijn altijd mogelijk en de opmerkingen worden meegenomen in de doorontwikkeling.
- Antwoordt dat het aan het Harm Buitenplein altijd mogelijk is een intake in de vertrouwelijkheid van een afgesloten cabine te doen. De inschatting is aan de medewerker.
- Ziet dat het afsprakenbeleid bij de DIA in de pilot goed loopt. De gemeente communiceert actief om burgers hierop te wijzen en er zijn forse verbeteringen zichtbaar in afhandeltijden.
- Handhaaft de pilot voorlopig en stuurt de raad eind 2014 een evaluatie en een idee hoe volgend jaar om te gaan met vrije inloop en afspraken.

B.2. Voorjaarsbrief 2014 (collegebrief 5 juni 2014) + Financieel meerjarenbeeld 2015-2018 (raadsvoorstel 5 juni 2014) + 1ste Voortgangsrapportage 2014, 10de Bezuinigingsrapportage en Sleutelrapportage (collegebrief 28 mei 2014) +

Voortgang openstaande moties in aanloop naar Voorjaarsdebat 2014 (collegebrief 4 juni 2014)

Dhr. Van der Veen (inspreker op persoonlijke titel):

- Schetst een historie van minachting voor hulpverleningsdiensten door hen onvoldoende te betrekken bij planvorming en in het management van de gemeente.
- Wijst op een toezegging uit het jaarverslag 2009 om externe veiligheid al in de initiatieffase van planvorming volwaardig mee te nemen. Het jaarverslag is van internet verwijderd.
- Voorspelt dat de uitbreiding van het chemiepark in Delfzijl en overslag van LNG in de Eemshaven zullen leiden tot overschrijding van het groepsrisico langs snelwegen door de stad. Heeft de gemeente geld gereserveerd om de scholen langs de Zuidelijke Ringweg te verplaatsen?
- Vraagt waarom de gemeente de bevolking niet actief informeert over rampscenario's, zoals de Wet basisnet sinds 1 januari 2014 voorschrijft. Plasbranden zijn een voorbeeld.
- Wil weten of de gemeente geld reserveert om kwetsbare objecten binnen basisnetafstanden op te

Verslag FV 18 juni 2014

kopen, zoals artikel 5 van het Besluit externe veiligheid transportroutes verplicht. De bouw van het Gomarus College mag niet worden toegestaan.

- Constataert dat het verplichte onderzoeken van de gevolgen van het besluit voor de mogelijkheden van rampenbestrijding en de zelfredzaamheid van mensen niet is gebeurd. Waarom niet?
- Hekelt de slechte bereikbaarheid voor de brandweer van de ringwegen. Er zijn onvoldoende bluswatervoorzieningen en op de middenberm van de Zuidelijke Ringweg staat een park gepland.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Constataert dat de korte tijd sinds het collegeakkoord de concrete uitwerking heeft beperkt.
- Verwacht richting de begroting meer aandacht voor kerntaken en keuzes daarin.
- Vindt de beste sociale voorziening een baan. Toeleiding naar werk moet centraal staan.
- Is van mening dat er wel wat tegenover moet staan wanneer ondernemers een grotere rol spelen in de bestrijding van jeugdwerkloosheid, zoals een aantrekkelijke stad, lastenverlichting en minder regelgeving.
- Gaat er bij zorg van uit dat de gemeente zoveel mogelijk uitgaat van zelfredzaamheid en ondersteunt wanneer mensen echt geen mogelijkheid hebben. De algemene voorziening moet uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en keuzevrijheid.
- Roept op de voorbeeldfunctie van de gemeente op het gebied van duurzaamheid over te brengen door particulieren mee te nemen in successen.
- Pleit voor afstemming met onderhoud door nutsbedrijven tijdens wegoopbrekingen.
- Vraagt meer aandacht voor de grote middenmoot van sporters, die niet problematisch of excellent zijn. Het huldigen van amateurclubs is een voorbeeld. Verhoging van tarieven is onwenselijk.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Heeft zelden een dergelijke inhoudsloze Voorjaarsbrief gelezen. Is er sinds het collegeprogramma niets gebeurd? Of kunnen de collegepartijen het nu al niet meer vinden?
- Hoopt niet dat het ruimte geven over twee jaar leidt tot de conclusie van een overheid zonder daadkracht. De stad kent genoeg problemen en uitdagingen.
- Is teleurgesteld in GroenLinks, die voorheen pleitte voor investeringen en nu geen enkele bezuiniging weet terug te draaien.
- Vindt het schandalig dat GroenLinks en PvdA akkoord gaan met een korting van 800.000 euro op het armoedebeleid vanaf 2015.
- Wil weten of het college structurele uitgaven aan veiligheid, schuldhulpverlening en lokaal inkomensbeleid eindelijk structureel gaat financieren. Welk gevolg heeft het opheffen van het cofinancieringsfonds hierop?
- Kan de roep van de VVD voor lastenverlichting en tegen woonlastenverhoging niet rijmen met de taakstelling van 1 miljoen euro binnen de tarieven.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Is teleurgesteld in deze samenvatting van het coalitieakkoord. Mooie woorden over transparantie en samenwerking hebben geen handen en voeten gekregen en dat is kwalijk.
- Verwijst daarom naar de eerdere woordvoering tijdens de bespreking van het coalitieakkoord.
- Hoopt dat er snel duidelijkheid komt over de Enexis-aandelen.
- Ziet een verschil in financieel voordeel in de begroting 2015 tussen het meerjarenbeeld (bijna 5 miljoen euro) en de Voorjaarsbrief (3,7 miljoen euro). Welke invloed heeft de meicirculaire?
- Vindt het misleidend en niet chique dat het lijkt alsof de woonlasten niet stijgen, terwijl grofvuil niet meer wordt opgehaald en de ozb stijgt vanwege de verlaagde afvalstoffenheffing.
- Mist in de Voorjaarsbrief de toegezegde dekking voor de resterende 1,6 miljoen euro aan bezuinigingen.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Is verbaasd en teleurgesteld dat zowel het coalitieakkoord als de Voorjaarsbrief een visie en richtinggevende keuzes ontberen.
- Is benieuwd of het stellen van prioriteiten door de raad aan de coalitiepartijen is of aan alle fracties. Hoe kan de raad zonder keuzerichtingen als geheel tot een gezamenlijke visie komen?
- Had graag nu keuzerichtingen ontvangen. Komt er een dichtgetimmerde begroting? De oppositie is dan buitenspel gezet.

Verslag FV 18 juni 2014

- Vindt dat het college een valse start heeft gemaakt met betere communicatie met de stad.
- Vraagt hoe het college gaat samenwerken en het wijkwethouderschap gaat invullen.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Had liever meer lef en ambitie gezien voor de City of Talent, zeker omdat Groningen op plek 4 staat wat betreft werkloosheid. De weken onderhandelingen boden de kans om meters te maken.
- Vraagt een toelichting op het verdampen van het financiële voordeel, in 2015 nog 3,7 miljoen euro en in 2018 bijna 1 miljoen euro negatief.
- Wil een nadere verklaring van het stopzetten van het cofinancieringsfonds, dat met veel bombarie is opgetuigd om wegvallende rijksbijdragen op te vangen. In de begroting 2014 is het fonds nog opgehoogd en nu wordt het gebruikt als dekking voor investeringen uit het coalitieakkoord.
- Begrijpt niet waarom de meicirculaire nog niet is doorgerekend.
- Constateert dat de bezuinigingen op de Stadspas leidden tot een tekort van 35.000 euro door een lager gebruik van sportaccommodaties.
- Leest dat bij de sluiting van het Kruihuis de ambtelijke bezetting niet is meegenomen in de berekeningen. Waarom is dit niet voorzien?
- Is bezorgd dat 17 van de 39 culturele instellingen kwetsbaar blijken. Het college verzekerde dat ze niet om zouden vallen. Hoe ziet het college dit nu?
- Vindt dat taakstellingen te makkelijk zonder reden aan de kant worden geschoven, zoals de 200.000 euro op samenwerking tussen Martiniplaza en Oosterpoort/Stadsschouwburg en de 1 miljoen euro op ICT, vastgoed en HRM.
- Vindt het raar dat eventuele onvrede onder belangengroepen als een risico wordt benoemd bij de Zuidelijke Ringweg. Dit is toch juist een kans wanneer de gemeente Stadspas serieus neemt?

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Wijst op een reeks concrete maatregelen in het coalitieakkoord op het gebied van werk en activering. Het is een belangrijk thema om tijdens het raadsdebat meer richting aan te geven.
- Staat achter de uitgangspunten voor zorg en het sociale domein met de nadruk op preventie en een lokaal aanbod. Hoe groot is de lokale speelruimte gezien de regionale afspraken?
- Wil een slag maken in de wijken door fysieke en sociale wijkvernieuwing te verbinden, mensen en organisaties te verbinden en echt te weten wat er speelt. Deelt het college deze opvatting?
- Staart zich niet blind op het verslechterende meerjarenbeeld vanaf 2017. In september kan de wereld er weer anders uitzien. Wanneer is een brief over de gevolgen van de meicirculaire te verwachten?
- Wijst de SP erop dat armoedemiddelen juist structureel zijn gemaakt.

Dhr. Luhoff (D66):

- Begrijpt de kritiek over het gebrek aan visie en concrete uitwerking, maar deelt deze niet.
- Koos er bewust voor ruimte open te laten aan professionals, Stadspas en de gehele raad om in samenwerking en verbinding concreet richting te geven.
- Begrijpt dat het college maatregelen nog niet concreet heeft kunnen uitwerken in de Voorjaarsbrief.
- Vindt het akkoord juist ambitieus. Het zal veel werk en daadkracht vergen om het akkoord uit te voeren.
- Neemt een trend waar van steeds lastiger te realiseren bezuinigingen en had verwacht dat de verbeterde financiële verslaglegging tot meer realistische voorspellingen zou leiden.
- Begrijpt dat het lastig is op het meerjarenbeeld te sturen, omdat de circulaire van het Rijk tot miljoenenschommelingen kunnen leiden.
- Ziet de komende twee jaar geen noodzaak om de ozb te verhogen vanwege de afvalstoffenheffing.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Begrijpt de kritiek over weinig duidelijke keuzes in de brief, maar vindt de korte tijd sinds het akkoord een redelijk argument.
- Denkt dat een dichtgetimmerde brief tot de terechte kritiek had geleid dat het maatschappelijk middenveld geen input meer had kunnen leveren.
- Ziet het open debat met de raad juist als een kans om prioriteiten te stellen en bij te sturen.
- Is benieuwd wat het college van plan is te doen met het overschot in het financieel meerjarenbeeld van 2 miljoen euro.
- Vraagt of er meer inzicht is in de gevolgen van de meicirculaire.

Verslag FV 18 juni 2014

- Wil weten wat het college wil en kan doen aan het negatieve effect van 3,8 miljoen euro in het Gemeentefonds, doordat onzelfstandige wooneenheden niet meer mee mogen tellen en verwacht een lobby met andere gemeenten, al dan niet in VNG-verband.
- Is bezorgd over het niet halen van taakstellingen bij het KCC en SSC. Verwacht het college de komende jaren verbeteringen?
- Is benieuwd wanneer meer duidelijk wordt over uitbesteding van ICT.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Betreurt dat de Voorjaarsbrief weinig aandacht besteedt aan dierenbeleid. Statistieken over huis- en zwerfdieren ontbreken.
- Steunt de aanpak van werkloosheid, de sociale wijkteams en preventief jeugdbeleid. Alcohol, roken en overgewicht bij jongeren neemt toe.
- Is blij met de doelstelling van energieneutraliteit in 2035.
- Roept op te kijken naar alternatieven voor windenergie, wanneer vergunningen bij de provincie niet voldoende haalbaar blijken.
- Mist vermeldingen over openbaar vervoer en voetgangers.
- Is voor het uitnodigender maken van de openbare ruimte. Dat kan met losloopgebieden.
- Vraagt of het argument van de crisis bij teruglopende bezoekersaantallen en parkeerbezetting een aanname is of nadere onderbouwing kent. Wat kan de stad eraan doen?
- Informeert of al met aanbieders van asielzoekersopvang overlegd wordt over het verwachte tekort.
- Complimenteert de zoektocht naar meer duurzaamheid bij lokale evenementen.
- Vraagt of het college gaat lobbyen om gebruik van zonnepanelen te vergroten of dat het college een signaal van de raad afwacht.

Dhr. Bolle (CDA):

- Mist visie in de stukken en had ook in de bijdragen van coalitiepartijen meer concrete punten verwacht.
- Roept op het beeld van twee gezichten van de stad niet meer te gebruiken. Het hokjesdenken is niet productief en moet geen self fulfilling prophecy worden. Groepen mensen die steun nodig hebben lopen compleet door elkaar.
- Vindt uitbesteding van ICT niet echt onder een kerntakendiscussie vallen. Dat gaat om veel meer.
- Is blij dat de VVD de tarieven voor sportaccommodaties niet wil verhogen.
- Constateert dat het meerjarenbeeld niet sluitend is.

Wethouder Schroor:

- Ziet de Voorjaarsbrief en de bijlagen als één integraal geheel.
- Werkt voortvarend aan uitbesteding van ICT en verwacht de komende tijd business cases.
- Verwacht veel van de gebiedsgerichte aanpak. De taakopvatting van de overheid zal veranderen door meer samen met inwoners en bedrijven aan de slag te gaan met projecten.
- Zal het debat over kerntaken met de raad opzoeken door nadere aanzetten te geven.
- Stelt structureel 2 miljoen euro beschikbaar voor een economisch pakket, wat voorheen incidenteel in G-kracht zat. Dit werkt ook stimulerend voor ondernemers en werkgelegenheid.
- Ziet het als een van de belangrijkste opgaven om mensen aan het werk te krijgen en legt altijd die vraag op tafel bij bedrijven die bij gemeentelijke projecten betrokken zijn.
- Bevestigt dat de woonlasten niet verder verhoogd worden los van de prijscompensatie. De verhoging van de ozb om de verlaagde afvalstoffenheffing te compenseren is een oude afspraak die over meerdere jaren loopt: een groot deel in 2014, een klein stuk in 2015 en daarna stabiel. De totale woonlasten blijven gelijk. Het college zet niet in op nieuwe verhogingen of compensaties.
- Stelt dat de 7,2 miljoen euro incidenteel van het cofinancieringsfonds in schril contrast staat met de jaarlijks extra structurele investeringen van 25 miljoen euro van het coalitieakkoord. De investeringen betreffen onder meer economie, onderwijs, duurzaamheid, cultuur en armoedebestrijding.
- Heeft de lijst incidenteel gefinancierde projecten behoorlijk gereduceerd.
- Zal zodra de waardebeoordeling van de Enexis-aandelen binnen is hopelijk dit jaar de positie van het college bepalen en een verzilveringsstrategie vormgeven. Dat geldt ook voor de waardebeoordeling van het Waterbedrijf.

Verslag FV 18 juni 2014

- Stuurt voor dinsdagavond 24 juni 2014 een brief met een globaal overzicht van de gevolgen van de meicirculaire, maar verwacht geen schokkende effecten.
- Levert de definitieve uitwerking van de meicirculaire aan bij de voorbereidingen op de begroting.
- Moet de taakstelling van 1,6 miljoen euro nog invullen en blijft hierover rapporteren.
- Daagt fracties uit hun accenten en ambities mee te geven. Dit debat en het komende raadsdebat zijn de momenten om invloed uit te oefenen en zaken mee te geven.
- Is bezig met de invulling van het wijkwethouderschap en zegt een notitie toe bij de begroting.
- Wijst op een gepland debat in de commissie van oktober over de brief van de Kunstraad en de maatregelen die het college nodig acht, ook in relatie tot het coalitieprogramma.
- Zegt een informele en een formele bespreking toe van de gebiedsgebonden aanpak en de sociale teams.
- Beamt dat bezuinigingen steeds lastiger te realiseren zijn. De eenvoudige bezuinigingen worden als eerste behaald.
- Legt uit dat de taakstelling bij het KCC en SSC lager uitviel vanwege het convenant. De taakstellingen blijven staan.
- Verwacht binnenkort uitleg van het KCC hoe ze de 500.000 euro alsnog kunnen terugverdienen.
- Behandelt andere openstaande taakstellingen in de voortgangsrapportages en de begroting.
- Besteedt de 2 miljoen euro positief uit het meerjarenbeeld niet in afwachting van de precieze gevolgen van de mei- en septembercirculaires en het onderzoek naar grondposities.
- Blijft lobbyen bij de vaste Kamercommissie over herverdeling van het Gemeentefonds, dat nu minder slecht uit lijkt te vallen met 2,8 in plaats van 3,8 miljoen euro.

B.3. Implementatie Wet markt en overheid, economische activiteiten (raadsvoorstel 15 mei 2014)

Dhr. Bolle (CDA):

- Betreurt dat de schriftelijke vragen van 27 mei 2014 nog niet beantwoord zijn.
- Pleit voor een verdiepingsslag. Nu lijken alle zaken opgenomen te zijn die betrekking hebben op subsidierelaties en niet alleen zaken van algemeen belang.
- Kan zich voorstellen bij een kerntakendiscussie te betrekken wat wel en niet wettelijk verplicht is.
- Wil de mogelijkheid houden het lijstje aan te passen in de toekomst.

Dhr. Luhoff (D66):

- Oppert deze discussie te combineren met de discussie over de gevolgen van de vennootschapsbelasting voor subsidierelaties.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Is benieuwd of er ook een lijst is van gemeentelijke activiteiten, die blijkbaar niet onder het algemeen belang vallen. Dan kan de raad een betere afweging maken.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Betreurt dat de schriftelijke vragen nog niet zijn beantwoord.
- Steunt het voorstel van het CDA om het voorstel nu wel te behandelen, maar er later op terug te kunnen komen.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Sluit aan bij de voorgestelde procedure.

Wethouder Schroor:

- Benadrukt het belang om aan de deadline van de wet te voldoen. De gemeente loopt goed in de pas.
- Wijst op pagina's 10 en 11, waar zaken staan die niet onder het algemeen belang vallen en hoort graag welke aanvullingen de SP graag ziet. Alle gemeentelijke activiteiten staan genoemd.
- Antwoordt dat het altijd mogelijk is hierop terug te komen. Akkoord gaan met de brief zet de raad niet vast in de discussie.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 25 juni 2014.

De voorzitter wenst iedereen een goede vakantie en sluit de vergadering om 15.20 uur onder dankzegging.

Verslag F&V 17 september 2014

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 17 september 2014
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 – 14.30 uur

Aanwezig: de heer **B.N. Benjamins (voorzitter, D66)**, de dames L.R. van Gijlswijk (SP), N.G.J. Temmink (SP), C.E. Bloemhoff (PvdA), E.G. Vrieze (GroenLinks), E. Akkerman (VVD), S.A. Koebrugge (VVD), A. Kuik (CDA) *tot BI*, I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie) *t.v.v. E.B. Koopmans*, de heren J.H. Luhoff (D66), D.J. van der Meide (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), A. Sijbolts (Stads partij), R. Bolle (CDA), M.M. van den Anker (Student en Stad) en T. van Zoelen (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: de heer J.M. van Keulen (VVD)

Afwezig m.k.: de heer E.B. Koopmans (ChristenUnie)

Insprekers: geen

Verder aanwezig: de heer P.J.L.M. Teesink (gemeentesecretaris)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom, met name mevrouw Vrieze voor haar eerste commissie.

A.2. Vaststelling agenda

Agendapunten B2 en B3 worden gecombineerd behandeld.

De agenda wordt conform deze wijziging vastgesteld.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Stand van zaken Organisatieontwikkeling (presentatie en bespreking, mede n.a.v. collegebrieven 20 maart en 29 augustus 2014)

Wethouder Van Keulen:

- Licht toe dat van veel organisatorische veranderingen de volgende fase bij de individuele medewerker ligt.

Dhr. Teesink (gemeentesecretaris):

- Houdt met wethouder Keulen een presentatie.

Dhr. Luhoff (D66):

- Vindt de presentatie en het filmje inspirerend.
- Hamert op het belang taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden goed bij elkaar te houden, anders kan het misgaan.
- Roept op successen te vieren, pluimen uit te delen en showcases uit te dragen.
- Denkt dat er niet één filosofie of manier van aanspreken is die bij alle medewerkers aanslaat. Zo gaven medewerkers van de Milieudienst in Trouw aan juist de zekerheid van een gemeentelijk dienstverband op prijs te stellen.
- Voelt ervoor de workshop van 17 december 2014 met raadsleden en ambtenaren te organiseren, omdat zij elkaar en elkaars werkwijze vaak onvoldoende blijken te kennen.
- Benadrukt het belang van een flexibele lokale overheid, die in kan spelen op voortdurende veranderingen en behoeften. Financiële tegenvallers leidden te vaak tot het bijstellen van ambities.
- Hoort nog weinig over de betekenis van gebiedsgericht werken voor de organisatie.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Vindt het filmje ook inspirerend, maar waarschuwt dat organisatieverandering een langdurig proces is. De kernwaarden van de vorige cultuurverandering (VONK) blijken na dertig jaar nog niet volledig doorgedrongen.

Verslag F&V 17 september 2014

- Vraagt hoe de monitoring gaat verlopen.

Mw. Vrieze (GroenLinks):

- Hecht aan een open houding richting ambtenaren die lef tonen. Gebeurt dat voldoende?
- Wijst op het belang van strategische personeelsplanning, waarbij op individueel niveau kwaliteit en herplaatsing aan de orde komen.
- Is met de OR benieuwd naar een adequate analyse van de knelpunten, die nodig is om het goed te kunnen hebben over instroom, doorstroom en opleiding.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Begrijpt de energie uit het filmpje wel, maar is de energie nog wel aanwezig in de opgeschudde organisatie waar veel medewerkers van plek wisselden of een plek verloren?
- Vraagt of het filmpje op alle niveaus getoond wordt, ook onder de managementlaag.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Vraagt zich af hoe realistisch het filmpje is. In hoeverre kan je ruimte geven voor creativiteit en fouten terwijl er ook de donkere wolk van de miljoentaakstelling boven de organisatie hangt?
- Is benieuwd hoe deze aanpak leeft binnen de organisatie, die ook met decentralisaties en bezuinigingen te maken heeft.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Vindt het prettig hoe de raad wordt meegenomen. Nu is het tijd over te gaan tot de uitvoering, want doen is inderdaad de beste manier van denken.
- Begrijpt dat niet alles goed gaat in een organisatie. Enerzijds is een veilige omgeving belangrijk, anderzijds moeten medewerkers ook verantwoordelijkheid nemen door fouten te signaleren en in overleg op te lossen.
- Is benieuwd hoe het college omgaat met talenten van buiten de organisatie. Instroom lijkt op de interne organisatie gericht.
- Wil met de andere raadfracties een vervolg geven aan de kerntakendiscussie.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Hoopt dat het net als in 2010 lukt om een veranderproces feitelijk op gang te brengen.
- Krijgt signalen dat mensen bij het SSC van het kastje naar de muur gestuurd worden.
- Voelt voor een bijeenkomst met raad en ambtenaren om meer feeling te krijgen met het proces.
- Vindt vijf traineeships voor vijftig minder werkende 55-plussers wat mager.

Dhr. Bolle (CDA):

- Benadrukt dat het gaat om veranderingen in de mens. Uit de brief van de OR en het blad van Stee blijkt dat er onvoldoende veiligheid is voor medewerkers. Veranderingen moeten hierop gericht zijn.
- Staat achter het geven van ruimte en het mogen maken van fouten, maar wel binnen redelijke grenzen. Strak beoordelen tijdens gesprekken verdient aandacht.

Mw. Temmink (SP):

- Vraagt zich af of de organisatie na alle veranderingen niet murw is geslagen en de tijd moet krijgen tot rust te komen voor weer allerlei veranderingen van bovenaf door te voeren. Wat is de behoefte?

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Krijgt door de verandering de indruk van sturing van bovenaf. Hebben medewerkers voldoende ruimte om hun zegje te doen?
- Denkt dat de grootste verandering van de organisatie zit in de uittreding van de helft van het personeel binnen vijf tot tien jaar. Knelt de reorganisatie bij oudere werknemers, die het wellicht minder snel oppakken? Is er genoeg tijd voor kennisoverdracht?
- Begrijpt niet waarom een Generatiepact nodig is. De instroom van jongeren gaat toch vanzelf via natuurlijk verloop?

Wethouder Van Keulen:

- Stelt gerust dat er geen nieuwe reorganisatie aan de orde is, maar een vervolmaking van de huidige waardoor het lichte gevoel van onveiligheid hopelijk ook verdwijnt.
- Wil nadrukkelijk via story telling succesvolle voorbeelden intern meer ophalen en delen.
- Erkent dat een reorganisatie lang duurt. Nu is de fase van cultuurverandering waarbij de individuele medewerker centraal staat.
- Wil dat medewerkers de ruimte voelen en pakken om bij te dragen aan cultuurverandering en het

Verslag F&V 17 september 2014

mooier maken van de stad. Het college wil kleine projecten vanuit de organisatie laten bloeien.

- Denkt dat de bezuinigingen voor spanningen en kansen zorgen.
- Wil zowel een goede, veilige werkgever blijven als de organisatie met initiatieven van onderaf veranderen.
- Werkt hard aan het nodige finetunen van het SSC, dat inderdaad beter moet.
- Vindt de deelname aan het Generatiepact een positief begin. Kern van het strategisch personeelsbeleid is te zorgen voor voldoende instroom.
- Antwoordt dat er een goede analyse ten grondslag ligt aan de ontwikkelingen.
- Voelt weinig voor een dik rapport als monitoring. Het traject is lastig in cijfers meetbaar. Wel is het een goed idee medewerkers zelf te laten vertellen over hun andere manier van werken, wellicht al op de workshop van 17 december 2014.
- Hoopt dat die workshop ertoe bijdraagt dat ambtenaren en raadsleden elkaar beter verstaan.
- Streeft naar zo groot mogelijke flexibiliteit, maar heeft ook te maken met arbeidsrechtelijke verhoudingen.
- Wil graag dat medewerkers fouten durven te maken en bespreken, zodat iedereen er beter van wordt.
- Komt met het college op korte termijn terug op wijkgericht werken. Wijkwethouders organiseren hun ambtelijke ondersteuning van verschillende afdelingen.
- Gaat binnenkort met het college alle afdelingen langs om onderlinge verwachtingen te bespreken.
- Heeft binnenkort een speciale ochtend met het college over de houding van collegeleden ten opzichte van de organisatieverandering zodat de reactie eenduidig is, bijvoorbeeld bij fouten.

Dhr. Teesink (gemeentesecretaris):

- Komt in de loop van het jaar met personeelsplanningen op onderdelen. Dan zal blijken of er voldoende plek is voor iedereen.
- Is wel optimistisch over herplaatsing, ook omdat een groep medewerkers een andere plek ambieert waardoor ruimte ontstaat.

De voorzitter:

- Stelt voor andere raads- en collegeleden ook uit te nodigen voor de workshop van 17 december 2014.

B.2. Stand van zaken Integriteitsbeleid (collegebrief 29 augustus 2014) +

B.3. Actuele HRM-cijfers en toezeggingen/moties inzake HRM (zie bijlagen bij collegebrief 29 augustus 2014)

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Mist transparantie in het stuk over integriteit. Zo zou het goed zijn de contactgegevens van de opsteller van een notitie bekend te maken.
- Is bezorgd over het aantal jongeren in de organisatie.
- Vraagt hoe het staat met jobcarving, waarover een motie is ingediend.
- Oppert dat tijdelijke contracten goedkoper kunnen zijn dan inhuur via een uitzendbureau.
- Ziet graag gerapporteerd welke inverdienmogelijkheden automatisering op kan leveren en oplevert.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vindt de rapportage belangrijke gegevens bevatten.
- Waarschuwt dat integriteit niet tijdelijk in een traject aandacht moet krijgen, maar permanent onderdeel moet zijn van de dagelijkse praktijk.
- Leest nog te weinig terug over signalering en handhaving. Functioneringsgesprekken spelen een belangrijke rol en moeten met iedereen gevoerd worden.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Vindt integriteit heel belangrijk. Het plan moet geen papieren tijger, maar praktijk worden.
- Onderschrijft de voorgestelde te monitoren parameters.

Dhr. Luhoff (D66):

- Vindt met de SP dat integriteit dagelijks onderwerp van gesprek zou moeten zijn.
- Vroeg tijdens behandeling van de jaarrekening welke maatregelen het college wil nemen om de leeftijdsopbouw meer in balans te brengen. Dat zou vandaag aan de orde komen.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

Verslag F&V 17 september 2014

- Kan zich vinden in de bijdrage van de SP.
- Ziet dat gemeente hoog scoort met het aantal ambtenaren per inwoner. Wat kan het college hierover zeggen? Wellicht komt het terug bij de kerntakendiscussie.
- Mist het absolute aantal mannen in schaal 12 en hoger: alleen het aantal vrouwen staat genoemd.
- Ziet graag een onderscheid in de begroting tussen uitvoerende en beleidsambtenaren.
- Roept op schoonmakers in dienst te nemen. Hoe zien het college, PvdA, SP en GroenLinks dat?

Mw. Akkerman (VVD):

- Bevalt de nieuwe manier van bespreken goed.
- Onderschrijft dat het vooral een kwestie van doen is, ook bij integriteit.
- Vindt de voorgestelde jaarlijkse rapportage heel volledig. Het zou goed zijn ook successen te vermelden en de genoemde thema's te behandelen.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Begrijpt niet waarom het grote aantal ouderen zorgelijk zou zijn. De uitstroom gaat toch vanzelf? Zij hebben toch recht hun dienstjaren gewoon uit te zitten?

Wethouder Van Keulen:

- Beoogt met dit traject integriteit nog meer in de genen van de organisatie te krijgen. Het begint al met de ambtseed, maar moet regelmatig terugkomen in de reguliere cyclus. Integriteit is nooit af.
- Worstelt met de lage instroom van jongeren. Het is lastig nieuwe talenten aan te trekken bij een krimpende, vergrijzende en bezuinigende organisatie. Er zijn initiatieven als BBL-banen, traineeships en het Generatiepact en de hele organisatie is zich nadrukkelijk bewust van de opgave.
- Heeft geen extra omvangrijke middelen om jongeren te laten instromen en is afhankelijk van de welwillendheid van oudere medewerkers deel te nemen aan het Generatiepact.
- Antwoordt dat de kennisoverdracht middels meeloopprojecten geborgd is. De instroom is te laag.
- Vindt het tegenstrijdig dat de Stadspartij pleit voor minder ambtenaren én het in dienst nemen van schoonmakers.
- Is niet van plan onderscheid te maken tussen uitvoerende en beleidsambtenaren, los van het feit dat dit erg ingewikkeld is.
- Vindt het overdreven aantallen mannen in hoge schalen te rapporteren. De cijfers zijn opgenomen vanwege het diversiteitsbeleid en het doorbreken van het glazen plafond.
- Rapporteerde per brief uitgebreid over de motie Jobcarving.
- Beamt dat tijdelijke contracten in bepaalde gevallen een oplossing kunnen zijn.
- Concludeerde uit een doorlichting van de organisatie begin dit jaar dat er niet heel veel lucht meer in zit, maar kan zich voorstellen de inderdienmogelijkheden van automatisering te betrekken bij de outsourcingdiscussie.

De voorzitter:

- Peilt de commissie, die akkoord gaat met het rapporteren over integriteitsbeleid in de gemeenterekening.

De voorzitter sluit de vergadering om 14.30 uur onder dankzegging.

Verslag F&V 1 oktober 2014

VERSLAG EXTRA RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 1 oktober 2014
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 – 14.55 uur

Aanwezig: de heer B.N. Benjamins (voorzitter, D66), de dames L.R. van Gijlswijk (SP), N.G.J. Temmink (SP), C.E. Bloemhoff (PvdA), S.A. Koebrugge (VVD), A. Kuik (CDA) *tot BI*, de heren C. Schimmel (D66), A.J. Wonink (D66), D.J. van der Meide (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), R. Bolle (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), M.M. van den Anker (Student en Stad) en T. van Zoelen (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: de heer T. Schroor (D66)

Afwezig m.k.: mevrouw E. Akkerman (VVD)

Insprekers: geen

Verder aanwezig: de heer T. Dijkstra (concerncontroller)

Verslag: de heer J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Meldt dat de workshop Veiligheidsbeleid (22 oktober 2014, 16.30 uur) niet doorgaat.

Wethouder Schroor:

- Stelt de SP gerust dat het Twaalfde Huis, waarvan de veiligheidsmiddelen wegvielen, nu is opgenomen in de financiering voor maatschappelijke opvang.
- Tekent stukken al enige tijd digitaal, maar de griffie heeft nog papieren stukken nodig. Tot de informatiestroom tussen college en raad volledig digitaal is, geldt nog de huidige werkwijze.

A.2. Vaststelling agenda

De voorzitter staat bij hoge uitzondering een rondvraag toe in deze extra vergadering.

De agenda wordt conform deze wijziging vastgesteld.

A.3. Rondvraag

Mw. Kuik (CDA):

- Informeert vanwege de aardbeving van gisteren naar de uitvoering van de motie over aardbevingsrisico's en kwetsbare gebouwen, het achtstappenplan en de impactstudie.

Wethouder Schroor:

- Werkt voor nieuwbouwvergunningen met een verstevigde norm vanwege aardchokken.
- Wacht de landelijke norm voor bestaande bouw af, die het Rijk in de loop van 2015 uitwerkt.
- Voert met geld van de NAM vervroegd onderzoek uit naar veertien kwetsbare gebouwen, zoals de Tasmantoren, de Martinikerk en Kardinge.
- Discussieert met de NAM over of ook scholen eerder onderzocht kunnen worden, hetzij door de NAM hetzij met geld van de NAM.
- Schrok van de aardbeving, waaruit blijkt dat niet negen plus één, maar tien gemeenten last hebben.
- Zegt een uitgebreide brief toe in oktober over de stand van zaken en de acties.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Discussienotitie verbonden partijen en samenwerkingsrelaties (collegebrief 19 september 2014) + Aanpak controletoesamenwerkingsverbanden (brief rekenkamercommissie 18 juni 2014)

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Had meer van de nota verwacht, die lang op zich liet wachten. Politieke gevoeligheid speelt een grote rol.

Verslag F&V 1 oktober 2014

- Vindt het goed en voor herhaling vatbaar dat suggesties van de griffie zijn overgenomen.
- Zou een reactie van de rekenkamercommissie op prijs stellen.
- Concludeert uit recente voorbeelden dat samenwerkingsverbanden onvoldoende herijkt zijn en dat risico's financieel en materieel onvoldoende breed in beeld zijn gebracht. De gemeente betaalt dan.
- Vraagt meer informatie over de onderhoudsproblematiek van de Stadsschouwburg.
- Acht het nodig dat het college niet alleen passief informatie ontvangt, maar ook zelf onderzoek doet. Bij Martiniplaza bleken de cijfers ondanks de paraaf van de accountant niet zo rooskleurig.
- Wil een fundamentele discussie over hoe college en raad beslissen al dan niet over te gaan tot een samenwerkingsverband. Het moet een aparte vergadering blijven als vandaag.
- Mist een argumentatie waarom het college van governanceaspecten af zou willen kunnen wijken.
- Lijkt de jaarrekening geen geschikt moment voor het bespreken van de uitwerking: het is laat en men heeft het dan al druk.
- Vraagt of het college de aanbeveling over het controlelegat overneemt en overweegt een motie.
- Mist een voorstel om het budget van de rekenkamercommissie op te hogen (motie). Komt dit bij de begroting?

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Vindt het stuk goede stappen bevatten op het gebied van governance en een sterkere rol voor de concerncontroller. Met het oog op de decentralisaties is de discussie des te belangrijker.
- Bepleit terughoudendheid met deelname aan een BV, NV of gemeenschappelijke regeling vanwege het verlies aan democratische controle.
- Wil tijdig meedenken over de te kiezen vorm als het toch nodig is. De raad schoot hierin zelf ook tekort. Een soort kadernota zou in moeten gaan op de meerwaarde, de sturingswijze, de maatschappelijke effecten, evaluatiemomenten en de manier van uitreden.
- Is ervoor dat de rekenkamercommissie onderzoek kan doen bij nieuwe én bestaande verbonden partijen.
- Is voor een jaarlijkse aparte bespreking, waarbij drie verbonden partijen stevig doorgelicht worden.
- Juicht een actieve rol van de griffie toe. In Friesland heeft een aantal griffies afspraken gemaakt over het tijdig aanleveren van stukken bij een gemeenschappelijke regeling.
- Vindt het college de plank misslaan door te stellen dat collegeleden geen formele rol zouden hebben. De raad kan een wethouder instructies meegeven en ter verantwoording roepen als AB-lid.
- Verwacht van het college een actieve opstelling bij alle verbonden partijen, maar ook bij organisaties waarbij een faillissement grote gevolgen heeft, zoals Simplon. Het college moet vooraan in de keten betrokken zijn en de raad informeren.
- Vindt het goed concerncontrol een centrale rol te geven. Zo waren er op verschillende plekken in de organisatie signalen over het Groninger Museum zonder dat ze verbonden werden.
- Wil kwalitatief goede mensen met hart voor de zaak in raden van toezicht middels een sollicitatieprocedure. Omgaan met politiek-bestuurlijke gevoeligheid moet een van de competenties zijn. Het mag geen baantjesmachine zijn.
- Oppert van elke verbonden partij transparantie te eisen door op hun website jaarstukken te publiceren en de leden van directie en raad van toezicht te vermelden. Dit was bij Martiniplaza niet het geval.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Kan zich vinden in op maat gesneden plannen, maar vindt bespreking bij de jaarrekening laat en vreest dat het onder zal sneeuwen. Een aparte commissievergadering is beter.
- Wil voorkomen dat de gemeente opeens veel geld uit moet trekken, zoals bij Martiniplaza, O2G2, Simplon en het Groninger Museum.
- Kan zich grotendeels vinden in de governancemaatregelen en het voorstel van de PvdA elk jaar drie verbonden partijen door te lichten.
- Is voor SMART geformuleerde doelstellingen, maar waakt er ook voor zich met de bedrijfsvoering te bemoeien.
- Sluit zich aan bij de Stadspartij wat betreft de opmerking dat de rekenkamercommissie ook onderzoek moet kunnen doen bij verbonden partijen waarbij het belang kleiner is dan 50% en overweegt ook een motie.

Verslag F&V 1 oktober 2014

- Neemt graag het aanbod van de griffie aan verbonden partijen in kaart te brengen.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Steunt een jaarlijkse commissie gewijd aan verbonden partijen en een evaluatie van elke verbonden partij eens per vier jaar.
- Juicht toe om beter inzichtelijk te maken welke verbonden partijen er zijn, waarom, waarom voor welke vorm gekozen is en welke rol de gemeente heeft.
- Kan zich vinden in de governanceaspecten, maar hoopt dat een aantal zaken al gebeuren. Zo lijkt het vanzelfsprekend een conceptbegroting te agenderen wanneer invloed nog mogelijk is, een risicoanalyse te maken, verantwoordelijkheden vast te leggen en te inventariseren welke informatie en besluiten naar de raad moeten.
- Is voor een grotere rol van concerncontrol bij risicomanagement, al zijn nooit alle problemen te voorkomen.
- Pleit ervoor bij een financiële injectie meer invloed en controle te eisen, bijvoorbeeld door een ambtenaar in de raad van toezicht te plaatsen. Wellicht waren nieuwe problemen bij Simplon dan te voorkomen geweest.
- Begrijpt dat per geval gekeken moet worden en een blauwdruk niet mogelijk is. De raad moet zich expliciet buigen over de noodzaak en de te kiezen vorm.
- Sluit aan bij de opmerking van de PvdA over transparantie bij verbonden partijen.
- Is benieuwd of er een bepaling opgenomen wordt dat de rekenkamercommissie onderzoek moet kunnen doen bij een gemeenschappelijke regeling. Wat zijn de consequenties? Wanneer een partij niet mee zou willen werken, zegt dat ook al veel.

Mw. Temmink (SP):

- Acht de discussie noodzakelijk, omdat de raad onverwacht met grote tekorten geconfronteerd werd.
- Vraagt zich af wat het toetsingskader is om verbonden partijen door te lichten en of op maat gesneden plannen voor de jaarrekening 2014 wel realistisch zijn. Bovendien sneeuwt het onderwerp dan onder. Is het niet belangrijker eerst de basis op orde te hebben?
- Pleit ervoor een stappenplan op te stellen door een afvaardiging van de commissie en de ambtelijke organisatie met de griffie. Een eerste stap zou zijn om de raad een toetsingskader vast te laten stellen voor de keus een verbonden partij aan te gaan en in welke vorm.
- Is benieuwd hoe het college aankijkt tegen verzelfstandiging van de Oosterpoort en de Stadsschouwburg, die nu tegen problemen aanlopen als bijzonder onderdeel van de gemeente.
- Vindt het een goed idee concerncontrol een grotere rol te geven, maar hoe wordt gewaarborgd dat ambtelijke informatie het college bereikt en de relatie goed blijft?
- Voelt voor een jaarlijkse aparte vergadering en wil het voorstel van de PvdA bekijken.
- Lijkt het niet de bedoeling wanneer de griffie werk van het college gaat overnemen.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Vindt het antwoord op het rekenkameronderzoek uitgebreid, maar wel wat laat.
- Is benieuwd of sinds februari, toen er plannen waren om diverse partijen te verzelfstandigen, nu een omgekeerde beweging zichtbaar is.
- Informeert naar de middelen om goede governance af te dwingen. Bij Martiniplaza ging het niet goed, ondanks de goedkeuring van de accountant voor onderhoud.
- Wil elke samenwerking op haar eigen merites beoordelen en verlangt duidelijke uitleg over de gekozen vormen.
- Ziet graag een soort financiële bijsluiter waarin de financiële en maatschappelijke risico's geschetst worden om verantwoord te beslissen. Hoe meer risico's, hoe meer informatie er nodig is.
- Is voor een stappenplan en een prioritering van het doorlichten van verbonden partijen.
- Vindt extra bemoeienis gerechtvaardigd wanneer de gemeente een partij overeind houdt en is benieuwd hoe het college reageert op het VVD-voorstel. De raad moet de resultaatverplichting kunnen controleren.
- Vraagt welke diensten of producten in aanmerking komen voor verzelfstandiging. Gaat het ook over de Oosterpoort?
- Steunt de strekking van de motie die Stadspartij en ChristenUnie aankondigden.
- Hoopt dat goede governance fouten en grote problemen in de toekomst voorkomt, maar wijst erop

Verslag F&V 1 oktober 2014

dat zelfs met goede governance het risico bestaat dat iets misgaat.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Juicht de discussie toe, zeker nu veel taken naar gemeenten overgeheveld worden. Een overzicht van partijen door de griffie is een goed idee.
- Ziet graag vooraf afspraken over risicobeheersing en sturing om risico's zoveel mogelijk te verminderen en excessen te voorkomen.
- Is benieuwd hoe het college reageert op de oproep medewerking aan rekenkameronderzoek verplicht te stellen, ook bij een belang lager dan 50%, en steunt een eventuele motie.
- Benadrukt dat betrokkenheid van de gemeente noodzakelijk blijft, ook bij geprivatiseerde of uitbestede taken. De gemeente moet nut en risico's van samenwerking blijven toetsen.
- Pleit voor nauwere betrokkenheid van de raad naarmate het maatschappelijk belang groter is. Heldere afspraken maken toetsing makkelijker. De rol van concerncontrol is goed.
- Vraagt wat bedoeld wordt met opgedrongen samenwerking. Wanneer de opties voor de vorm beperkt zijn, moet dit de raad duidelijk gemaakt worden.
- Is voor een aparte vergadering over dit onderwerp voor de komende periode.

Dhr. Bolle (CDA):

- Kan zich voorstellen dat het verplicht meewerken aan een rekenkameronderzoek opgenomen wordt in algemene voorwaarden bij een privaatrechtelijke overeenkomst.
- Kan een motie met die strekking steunen als het gaat om een gemeenschappelijke regeling.
- Vindt het goed dat college en concerncontroller controle uit gaan oefenen, maar vraagt of dit ook gevolgen heeft voor de controlerende taak bij een gemeenschappelijke regeling.
- Steunt het pakket aan governancemaatregelen, maar mist classificatie en kwantificering zodat prioritering mogelijk wordt en niet alles in de raad besproken hoeft te worden.
- Vindt dat vooraf de politieke afweging gemaakt moet worden of een activiteit gemist kan worden als het misgaat. Bij Martiniplaza en Veiligheidszorg Noord kwam de gemeente voor het blok te staan. Een financiële bijsluiter kan helpen, ook bij huidige partijen.
- Hecht waarde aan het stellen van doelen en het duidelijk krijgen of ze gehaald zijn.
- Is voor een aparte vergadering. De jaarrekening is niet het geschikte moment.
- Steunt het voorstel van de griffie, met de kanttekening van de SP.

Dhr. Wonink (D66):

- Stelt dat het aangaan van samenwerkingsrelaties belangrijke voordelen op heeft geleverd.
- Vindt het democratische gat het grootste nadeel; dat moet gedicht worden. Zeker bij toekomstige gevoelige dossiers als jeugd- en ouderenzorg is dat van wezenlijk belang.
- Sluit zich aan bij PvdA wat betreft transparantie en publiek verantwoordelijkheid afleggen.
- Vindt het openbaar subsidieregister een belangrijke stap en steunt de aanbevelingen van de rekenkamercommissie. De gemeentelijke reorganisatie zorgde al voor betere controle.
- Stelt voor organisaties zelf voorstellen te laten doen om tegenwicht te organiseren. Zo zou de vriendenstichting van het Groninger Museum meer invloed kunnen krijgen.
- Vraagt of de controlebevoegdheid van de rekenkamercommissie al deel uitmaakt van afgesloten Wmo-contracten en overweegt anders een motie met die strekking te steunen.
- Vraagt of de maatregelen voldoende zijn. Achteraf blijkt vaak wanneer meer nodig was. Heeft het college naar de aanpak in andere gemeenten gekeken?
- Wijst erop dat de raad alleen het college aan kan spreken en niet een ambtenaar, die volgens punt 2 verantwoordelijk zou moeten zijn voor informatieverstrekking en besluitvorming.
- Oppert alsnog risicoanalyses toe te passen op bestaande samenwerkingsverbanden en wanneer nodig governancemaatregelen toe te passen of de controle te vergroten.
- Is benieuwd of de raad of het college aangewezen is om wat te doen aan de door de PvdA benoemde baantjesmachine van raden van toezicht en commissarissen.
- Vindt dat de raad te weinig kijkt naar gerealiseerde resultaten.
- Kan zich voorstellen dat de kerntakendiscussie nader ingaat op wat de raad in eigen hand wil houden en wat uitbesteed kan worden.
- Vraagt zich af hoe realistisch de terughoudendheid van het college is om nieuwe verbanden aan te gaan met het oog op de decentralisaties.

Verslag F&V 1 oktober 2014

- Heeft de indruk dat de griffie te weinig mankracht heeft, maar gaat akkoord met het voorstel informatie te verzamelen als de griffie dat aan denkt te kunnen.
- Vraagt of bij inkoop van zorg wel bekeken wordt of een partij bonafide is en de zaken goed op orde heeft.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Vindt het onderzoek duidelijk en begrijpt de terughoudendheid van het college.
- Kan zich een hogere toetsingsfrequentie dan vierjaarlijks voorstellen. Bij de jaarrekening kunnen aspecten als duurzaamheid bij gedelegeerde taken aan de orde komen.
- Acht het verstrekken van gegevens aan de rekenkamer vanzelfsprekend.
- Vindt dat gesubsidieerde partijen transparant moeten zijn. Rapportages over uitvoering van beleid moeten beschikbaar komen, zodat raadsleden relevante zaken kunnen agenderen.
- Zou een classificatie van samenwerkingsverbanden handig vinden.

Wethouder Schroor:

- Vindt het rapport goede elementen bevatten, maar ook alles op een hoop vege.
- Legt uit dat subsidierelaties wezenlijk anders zijn. De gemeente kijkt naar het geleverde product en bemoeit zich niet met de bedrijfsvoering.
- Neemt waardevolle suggesties mee in de definitieve notitie.
- Erkent dat totale controle onmogelijk is, maar wil zoveel mogelijk voorkomen dat de gemeente met grote problemen wordt geconfronteerd.
- Legt juist verschillende bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheden vast. De extra controleslag bestaat uit het meekijken door de wethouder Financiën en de concerncontroller, wat extra druk legt op de portefeuillehouder in het AB of DB.
- Meldt dat deze solide aanpak van Deloitte in meer gemeenten ingevoerd wordt.
- Stelt dat de controle per geval verschilt. Zo is de gemeente 100% aandeelhouder en risicodragers bij Meerstad en is de controle anders dan bij een partij als Martiniplaza, al zijn daar wel lessen geleerd en wordt de controle strenger.
- Vindt het opstellen van een soort financiële bijsluiters bij het aangaan van verbonden partijen over de risico's, belangen, kritische punten en governancestructuur een goede suggestie.
- Wil ook in de begroting best dieper ingaan op governance, de financiële stand van zaken en eventuele dilemma's.
- Vindt het een goed voorstel in een aparte vergadering drie partijen dieper door te lichten en zal ervoor zorgen dat de benodigde informatie voor die discussie beschikbaar is. Naast financiële informatie zullen ook maatschappelijke doelen aan de orde komen in de evaluatie.
- Acht een motie over medewerking aan rekenkameronderzoeken niet nodig. Wanneer een verbonden partij als Martiniplaza niet mee wil werken, dan gaan de alarmbellen in het college af. De rekenkamercommissie moet daar naar binnen kunnen.
- Kan zich best een plausibele reden voorstellen van een gesubsidieerde partij als bijvoorbeeld Lentis om niet mee te willen werken, omdat ze bijvoorbeeld al door vier autoriteiten gecontroleerd worden.
- Wenst de gemeente ook niet toe gesubsidieerde partijen te controleren op meer dan de geleverde dienst. Daar zitten ook geen risico's in als too big too fail of vastgoed.
- Noemt als voorbeeld de Sontbrug van 35 miljoen euro. De gemeente gaat niet de bedrijfsvoering van de BAM controleren, maar heeft een juridisch geschil wanneer de brug niet goed opgeleverd wordt.
- Gaat in op het voorbeeld van Simplon. De raad had meteen kunnen kiezen niet bij te springen en Simplon failliet te laten gaan, aangezien het een subsidierelatie betrof. Het klopt wel dat bij extra geld verantwoording hoort; dit gebeurt bijvoorbeeld ook bij Martiniplaza.
- Verwacht dat gesubsidieerde partijen de kosten van medewerking aan een rekenkameronderzoek bij de gemeente in rekening zullen brengen bij vervolcontracten.
- Vindt rekenkameronderzoeken goed in het blootleggen van wat de gemeente niet goed doet, maar minder geschikt om calamiteiten te voorkomen en bij te sturen.
- Toetst bij aanbesteding wel op omgang met personeel en deugdelijkheid van de jaarrekening om te bepalen of partijen bonafide zijn.
- Vindt bij nieuwe verbonden partijen toegang van de rekenkamer erbij horen, ook bij een

Verslag F&V 1 oktober 2014

minderheidsbelang.

- Is bereid nieuwe verbonden partijen met een aanzienlijk belang of risico voor te leggen aan de raad.
- Wijst erop dat de raad vaak ook invloed heeft, vaak via een AB.
- Pakt dit onderwerp in de toekomst op samen met de portefeuillehouder Organisatie.
- Beamt dat de gemeente zich niet te veel met de bedrijfsvoering moet bemoeien, maar wel goed toezicht moet houden.
- Wil niet dat de griffie uitzoekwerk van het college doet, maar kan zich wel een waardevolle rol voorstellen in de bemiddeling met de commissie over de verwachtingen.
- Waakt ervoor de rol van raden van toezicht niet te overschatten. Het zijn geen baantjesmachines meer en bij sollicitaties komen competenties aan de orde. Soms zijn ze te goed van vertrouwen omdat ze zich verbonden voelen en zien ze gevoelige problemen niet tijdig aankomen, zo bleek al bij twee gevallen. De huidige aanpak is een betere borging waardoor de gemeente eerder zelf kan interveniëren.
- Maakte al een toetsingskader om afwegingen te maken over verbonden partijen en de inrichting van governance en stuurt dit de raad toe. Het college maakt de eerste afweging aan de hand van dit kader en legt een voornemen aan de raad voor.
- Meldt dat sommige verbonden partijen landelijk opgelegd zijn, zoals de Veiligheidsregio.
- Zette met de provincie als toezichthouder een earlywarningsysteem op bij het museum en kijkt mee in het bedrijf hoe het gaat. Tot nu toe gaat dat goed.
- Vindt het Forum een geval apart, omdat het wel een subsidierelatie is waarbij bij een faillissement grote politieke implicaties en problemen ontstaan. Dat vraagt om het toepassen van governanceregels en sturing, ook al is het geen verbonden partij.
- Acht verzelfstandiging van de Oosterpoort en de Stadsschouwburg nu nog ver weg. Eerst moet het vastgoed op orde komen.
- Vindt wel dat de gemeente eigenlijk tussen twee vormen moet kiezen: verzelfstandigen of het zelf doen. Bij de Stadsschouwburg is uitbesteden van vastgoed en onderhoud wel problematisch aangezien het een monument betreft.
- Zal transparante verantwoording op websites aan de orde brengen bij verbonden partijen, maar kan bij een minderheidsbelang niet garanderen dat het lukt.
- Komt in januari of februari met de definitieve notitie.

De Stadspartij kondigt een motie vreemd aan de orde van de dag aan.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 14.55 uur.

Verslag F&V 21 mei 2014

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 21 mei 2014
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 15.30 – 16.40 uur

Aanwezig: de heer **B.N. Benjamins** (voorzitter, D66), de dames L.R. van Gijlswijk (SP), N.G.J. Temmink (SP), C.E. Bloemhoff (PvdA), E. Akkerman (VVD), S.A. Koebrugge (VVD) en A. Kuik (CDA), de heren J.H. Luhoff (D66), D.J. van der Meide (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), E.B. Koopmans (ChristenUnie), M.M. van den Anker (Student en Stad) en T. van Zoelen (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: de heren J.M. van Keulen (VVD) *niet bij 10*, T. Schroor (D66) en R.L. Vreeman (burgemeester) *tot 11*

Insprekers: geen

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 15.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Peilt de commissie, die akkoord gaat met het later aanleveren van de Voorjaarsbrief maar het college met klem verzoekt deze op 3 en niet op 10 juni 2014 aan te leveren. De commissievergadering wordt uitgesteld van 11 naar 18 juni 2014.
- Stelt voor op 11 juni 2014 een werkbezoek af te leggen bij de Ombudsman ter kennismaking.
- Zegt een e-mail toe vanuit de griffie met deze afspraken.

B. INHOUDELIJK DEEL

Gemeenterekening 2013

Programma 10. Veiligheid

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vindt de beleidsverantwoording slecht en te veel een opsomming van beleid.
- Noemt als voorbeeld het Damoclesbeleid. Onduidelijk is hoe vaak bestuursdwang is toegepast en hoe succesvol het beleid is.
- Noemt als ander voorbeeld veilig uitgaan. Hoeveel gebiedsverboden zijn opgelegd? Hoe vaak is het gebruik van polycarbonaat afgedwongen en leidde dit tot minder incidenten met glas?
- Hoeft niet nu de cijfers alsnog te krijgen, maar vindt dat de cijfermatige onderbouwing volgend jaar een stuk beter moet.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Schrikt ervan dat er nauwelijks zicht is op de omvang van mensenhandel, terwijl het een van de speerpunten is. Door capaciteitsgebrek heeft de evaluatie van het prostitutiebeleid niet plaatsgevonden. Hoe kan dit?
- Leest dat de aangiftebereidheid bij mensenhandel niet groot is. Blijkbaar werkt de ketenaanpak onvoldoende. Heeft de burgemeester verbetervoorstellen voor ogen?

Mw. Koebrugge (VVD):

- Vraagt aandacht voor huiselijk geweld. Valt te leren van de aanpak in andere steden?
- Is benieuwd hoe de hoge score op huiselijk geweld samenhangt met de aangiftebereidheid.
- Kan zich voorstellen social media meer in te zetten gezien de positieve ervaringen in het A-kwartier.
- Sluit aan bij de vragen van de ChristenUnie over de uitblijvende evaluatie over het prostitutiebeleid.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Sluit aan bij de kritische geluiden over de meetbaarheid. Is het niet mogelijk andere gegevens te gebruiken om de beleidsresultaten aan te geven?
- Is zeer teleurgesteld dat er geen zicht is op de omvang van mensenhandel. Legt de gemeente zich

Verslag F&V 21 mei 2014

daarbij neer of gaan we echt aan de slag?

- Looft de goede resultaten wat betreft druggebruik onder jongeren en gewelddelicten in het centrum.

Mw. Kuik (CDA):

- Is nieuwsgierig naar de tweejaarlijkse monitor.
- Is benieuwd of het instrument is gebruikt om bij huiselijk geweld de dader uit huis te plaatsen.
- Wil ook weten waarom de evaluatie niet is uitgevoerd en er geen goed zicht is op mensenhandel.
- Is blij met de afname van gewelddelicten.
- Steunt het plan van aanpak om druggebruik onder jongeren tegen te gaan. De overheid moet uitstralen dat drugs niet normaal zijn. Legalisatie past daar niet bij.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Sluit aan bij de SP wat betreft beleidsverantwoording en bij de ChristenUnie wat betreft mensenhandel.
- Is benieuwd naar een evaluatie van de toepassing van het preventief huisverbod. Waarom is dit minder toegepast, terwijl de wetgever het als nuttig instrument ziet bij huiselijk geweld?
- Complimenteert het geruisloze verlopen van de overgang van de brandweer, een fors project.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Complimenteert het college met het veilig en goed verlopen van grote evenementen, zoals de sinterklaasintocht.
- Wil de stijging van het aantal woninginbraken en overlast door drank en drugs in de binnenstad tegengaan.
- Wil weten waarom de evaluatie van het lopende prostitutiebeleid niet is uitgevoerd en sluit aan bij de vragen over mensenhandel.
- Vraagt waarom de brandweercontroles van kamers is teruggelopen. Was er onvoldoende capaciteit of waren er onvoldoende aanvragen?
- Sluit aan bij de vragen en opmerkingen van de SP over de meetbaarheid.

Dhr. Luhoff (D66):

- Sluit aan bij de SP dat een aantal cijfers ontbreken.
- Is benieuwd hoe de burgemeester terugkijkt op het veiligheidsbeleid, ook met het oog op de planvorming voor de komende vier jaar.
- Mist de genomen stappen in het achterdeurbeleid bij coffeeshops en zou daar juist trots op zijn.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit aan bij de vragen over ontbrekende cijfers.
- Ziet de lagere BORG-norm mede als oorzaak van de groeiende verloedering.
- Is blij met de groeiende tevredenheid in het A-kwartier en de politie-inzet op voldoende niveau.
- Pleit ervoor zaken als ernstige intimidatie en diefstal snel aan te pakken. Ondernemers moeten soms lang wachten op verwerking door de politie.
- Steunt het achterdeurbeleid en is blij dat Groningen de ellende van de wietpas bespaard is gebleven.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Sluit aan bij de SP dat resultaten moeilijk af te lezen zijn.
- Is positief over de genomen stappen in het A-kwartier, maar tegen cameratoezicht en preventief fouilleren. Het is bovendien de vraag of het beleid op lange termijn vruchten af zal werpen.
- Mist dieren mishandeling, wat in zichzelf al beleid rechtvaardigt én een belangrijke indicator is voor ander huiselijk geweld.
- Leest niets over straatovervallen, waar media veelvuldig over berichten. Hoe kan dat?
- Ziet een wildgroei in cameratoezicht in winkelgebieden en op bedrijventerreinen. Heeft de gemeente er voldoende grip op om privacy van de burgers te waarborgen?
- Mist aandacht voor vuurwerkslachtoffers en de mogelijkheid vuurwerkvrije zones in te stellen.

Burgemeester Vreeman:

- Wil in de misdaadmeter van het AD tussen de vijftiende en twintigste plek blijven. Groningen staat nu zeventiende, niet slecht voor de zevende stad van Nederland.
- Gaat permanent het gevecht aan met criminaliteit en overlast, omdat het de integriteit van burgers aantast en de reputatie van Groningen als gezellige studentenstad schaadt.
- Vindt de kritiek van de SP over cijfers reëel, al moeten cijfers ook niet overgewaardeerd worden.

Verslag F&V 21 mei 2014

- Bespreekt in de volgende commissie een beeld van de stad, gespecificeerd naar wijken, waaruit blijkt waar welke problematiek voorkomt.
- Kan zich voorstellen de komende vier jaar van de aanstaande kadernota jaarlijks de veiligheid op een zes tot zeven kernfactoren globaal te monitoren en tweejaarlijks meer gedetailleerd.
- Wil het aantal inbraken van 1350 tot onder de 1000 brengen met corporaties door preventieve inspanningen als voorlichting en fysieke aanpassingen.
- Stelt dat mensenhandel schimmig is en lastig te kwantificeren. Een groot deel is onbekend.
- Beamt dat de hoge score voor huiselijk geweld kan betekenen dat het bovengemiddeld voorkomt of dat de aangiftebereidheid en signalering door wijkagenten hoger is dan gemiddeld.
- Legt uit dat Damocles, de Wet Bibob en huisuitzettingen instrumenten zijn van het terugdringen van respectievelijk drugsoverlast, criminele horeca en huiselijk geweld.
- Meldt dat het gebrek aan goede capaciteit in het apparaat wat betreft mensenhandel is opgelost en heeft een zeer goede indruk van de erbij betrokken professionals.
- Legt uit dat een wetswijziging in 2012 leidde tot een tijdelijke hoger aantal controles van kamers door de brandweer. Bezuinigingen beperken de capaciteit en het aantal mogelijke acties. Scholen, studenten-, zieken- en bejaardenhuizen hebben prioriteit bij controles.
- Kan weinig doen aan cameratoezicht door particulieren. Winkeliers en pompstationhouders bijvoorbeeld hebben het recht hun zaak met camera's te beschermen.
- Meldt dat het cameratoezicht door de overheid in de stad al jaren stabiel is. Aanvragen van de politie voor uitbreiding honoreert de gemeente niet.
- Stelt voor het ritueel oneens te blijven met het CDA over het wietbeleid.
- Wijst erop dat huisverboden juridisch goed gedocumenteerd moeten zijn en daardoor niet eenvoudig toe te passen zijn.
- Zal bij de politie navragen of het klopt dat ondernemers lang moeten wachten op afhandeling van intimidatie en komt hierop terug. Het zou niet zo mogen zijn.

Programma 11, Stadhuis en Stadjer

Programma 12, Bedrijfsvoering

Programma 13, Overig

Programma 14, Lokale belastingen en heffingen

Programma 15, Algemene inkomsten en post onvoorzien

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Constateert dat het streven van 95% burgers met een wachttijd geringer dan vijf minuten lang niet is gehaald met 57%.
- Herinnert aan de toezegging van vorig jaar al in 2013 nog voor de opening van het KCC dit percentage significant te verbeteren. Dat is niet gebeurd.
- Ziet dat het eerder contact zoeken met bezwaarmakers leidt tot 30% voortijdige intrekking van bezwaarschriften. Komt dat doordat het bestreden besluit wordt herzien of zijn er andere redenen?
- Maakt het college een groot compliment voor het terugdringen van externe inhuur en hoopt dat de norm de komende jaren nog wat verder naar beneden kan.

Mw. Kuik (CDA):

- Is ontevreden over het achterblijvende aantal functionerings- en beoordelingsgesprekken. Disfunctioneren kan dan ook niet aan de orde worden gesteld.
- Vindt het schrikbarend hoe weinig werknemers jonger dan 40 zijn (20%).
- Ziet dat het ziekteverzuim is teruggelopen, maar niet hoe lang het verzuim duurt.
- Is blij met het subsidieregister, maar mist bij sommige voormalige diensten uitsplitsing naar organisaties. Bij jongerenbeleid staat bijvoorbeeld één ongespecificeerd bedrag genoemd.

Dhr. Luhoff (D66):

- Vindt de wachttijden hoog, zeker voor mensen met een afspraak.
- Vindt de tevredenheidsscore hoog als je die afzet tegen het aantal vragen dat niet juist of volledig beantwoord wordt.
- Ziet de leeftijdsopbouw van het personeel steeds verder uit balans raken. Er moet echt wat gebeuren. Welke maatregelen heeft het college voor ogen om de vergrijzing tegen te gaan?

Verslag F&V 21 mei 2014

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Sluit aan bij de SP en D66 wat betreft wachttijd en beantwoording van vragen.
- Mist wat dat betreft de langjarige ontwikkeling van deze cijfers.
- Vindt het met D66 curieus dat nog zoveel klanten tevreden zijn. Hoe is de klanttevredenheid beoordeeld? Aan de Kreupelstraat zie je toch vaak geïrriteerde blikken.
- Wijst erop dat het terugdringen van het aantal autokilometers door personeel met 10% niet gemonitord wordt. Hoe weet het college dan of het doel gehaald wordt?
- Constateert dat het aantal aansluitingen bij de afvalstoffenheffing structureel lastig te voorspellen blijkt. Hoe kan dat? Met de drie ton had de verruiming van kwijtschelding betaald kunnen worden.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Sluit aan bij de vragen over wachttijden bij loketten en balies.
- Deelt de zorgen over leeftijdsopbouw en hoopt dat het collegeakkoord tot verbetering zal leiden.
- Moet het wat betreft beantwoording per brief, telefoon of e-mail doen met cijfers uit 2010. Hoe stond het ervoor in 2013?
- Betreurt dat de inkoop door de gemeente in de eigen stad met 13% is teruggelopen. Hoe kan dit percentage weer stijgen? Het is belangrijk dat bedrijven in de stad er voordeel van hebben.

Mw. Akkerman (VVD):

- Pleit ervoor medewerkers mee te laten denken over efficiëncyclagen. Bij het Martiniziekenhuis heeft dit twee tot drie ton aan mogelijkheden opgeleverd.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Hekelt dat de gemeente debiteuren vaak niet tijdig betaalt. Hoe pakt het college dit aan?
- Wil weten waarom de gemeente niet altijd binnen zes weken reageert op brieven en e-mails. De gemeente verwacht van burgers wel dat zij bezwaren tijdig inleveren.
- Begrijpt niet waarom de gemeente de ozb-inkomsten weer verkeerd inschat en vindt het onwenselijk problemen af te wentelen op burgers die het nog net wel kunnen betalen.
- Sluit aan bij de vragen en zorgen over leeftijdsopbouw en functioneringsgesprekken.
- Vindt het positief dat het ziekteverzuim is gedaald.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Kan de reservering van 500.000 euro in de begroting 2013 voor de projectkosten van organisatieontwikkeling uitgaande van 10 miljoen euro besparing niet rijmen met het toevoegen van 5,4 miljoen euro aan de reorganisatievoorziening.
- Vraagt of de 700.000 euro in de voorziening voor de leegstand aan de Waagstraat ook onder kosten voor organisatieontwikkeling vallen. De eerder genoemde 500.000 euro is dan laag ingeschat.
- Is benieuwd of het college nadenkt over een tijdelijke invulling van het pand aan de Waagstraat.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Vindt ook dat brieven sneller moeten worden beantwoord.
- Verzoekt de gemeente met het lokale bedrijfsleven te overleggen hoe de 56% inkoop buiten het Noorden omlaag te brengen.
- Informeert hoe het staat met omscholing van medewerkers in het kader van een leven lang leren.
- Complimenteert voor het halen van de targets voor externe inhuur. Zijn meer resultaten te boeken?

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Stelt vast dat de gemeente nog steeds te hoge lokale lasten heeft.
- Ziet uit naar het onderzoek en de discussie over de tarieven.
- Vraagt of de ozb-tarieven niet te hoog zijn gezien het nadeel van 800.000 euro.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Sluit aan bij de opmerkingen over lange wachttijden.
- Valt het op dat de Engelse vertaling van de gemeentelijke website erg beroerd is.
- Voelt voor het bevorderen van instroom van jonge medewerkers, maar zonder gedwongen vertrek.
- Steunt het beperken van woon-werkverkeer, maar stelt dat minder vlees eten nog meer milieuwinst oplevert. Wat is gedaan met de motie Meatfree Monday?
- Is voor afschaffing van de hondenbelasting. Wat gebeurt er met de middelen? Zijn er extra losloopegebieden van aangelegd?

Verslag F&V 21 mei 2014

Wethouder Schroor:

- Is verrast dat de wachttijden niet significant verbeterd zijn en vindt de kritiek duidelijk.
- Zegt toe nogmaals naar verbetering te streven.
- Komt schriftelijk met een eventuele nadere verklaring en meldt het ook wanneer die er niet is.
- Denkt dat het hoge waarderingscijfer te verklaren is uit de goede uitleg, ook waarom een direct antwoord soms niet mogelijk is.
- Streeft naar zo snel mogelijke service wanneer mensen een afspraak gemaakt hebben. Dit is een handig instrument. Vertraging is nooit helemaal uit te sluiten.
- Vindt het openbaar subsidieregister een goede stap en wil dit volgend jaar nog scherper presenteren.
- Constateerde vertragingen in betaling door de omvorming naar het SSC en nam hier maatregelen op.
- Noemt het voldoen aan betalingstermijnen niet heel slecht, maar het kan en moet beter.
- Verwacht bij de uitwerking van het coalitieakkoord politieke debatten over de ozb. Het college vond tot nu toe het tarievenstelsel adequaat.
- Kondigt een collegebrief over de tarieven aan voor volgende week.
- Verwijst naar beantwoording door wethouder Seton een tijd geleden over de besteding van hondenbelasting, die overigens vrij besteedbaar is.

Wethouder Van Keulen:

- Stuurde hard op het terugdringen van externe inhuur.
- Vraagt zich af of verdere beperking wenselijk is en ziet weinig mogelijkheden. De organisatie moet ook flexibel blijven. Dit jaar is de norm ook 12%.
- Vindt dat iedere medewerker recht heeft op een gesprek om het functioneren en de onderlinge verwachtingen te bespreken.
- Maakt afspraken met de gemeentesecretaris om de werkbegeleidingscyclus te verbeteren.
- Stelt voor in de commissievergadering over personeel en organisatie in september de lengte van het ziekteverzuim en de verjonging van de organisatie te bespreken. De coalitieafspraken zijn nog vers.
- Deelt de zorgen over de leeftijdsopbouw en is blij met het Generatiepact.
- Verwijst naar de brief uit januari 2014 over de motie Meatfree Monday.
- Wil medewerkers nog nadrukkelijker vragen mee te denken over bezuinigingsmogelijkheden.
- Wijst op de stringente voorwaarden van Europese aanbesteding, die lokale inkoop niet altijd mogelijk maken.
- Zegt toe in het strategisch inkoopbeleidsplan nadrukkelijk aandacht te besteden aan versterking van de lokale economie.
- Stimuleert gebruik van fiets en openbaar vervoer door medewerkers en stelt voor hier in september op terug te komen.
- Nam op verzoek van de accountant een voorziening voor de reorganisaties.
- Is zeer nadrukkelijk bezig met het creatief benutten van leegstaande panden.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 16.40 uur.

Verslag F&V 22 mei 2014

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 22 mei 2014
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.00 uur

Aanwezig: de heer B.N. Benjamins (voorzitter, D66), de dames L.R. van Gijlswijk (SP), C.E. Bloemhoff (PvdA), S.A. Koebrugge (VVD), de heren J.H. Luhoff (D66), J.P. Dijk (SP), D.J. van der Meide (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), R. Bolle (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), M.M. van den Anker (Student en Stad) en T. van Zoelen (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: mevrouw G. Mulder (commissiegriffier)

Namens het college: de heer T. Schroor (D66)

Insprekers: mevrouw K. Alons (namens bewoners Rivierenbuurt/Herewegbuurt)

Verder aanwezig: de heren R. Bouman (EY), T. Dijkstra (concerncontroller) en R. Ellermeijer (EY)

Afwezig m.k.: mevrouw E. Akkerman (VVD)

Verslag: de heer J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Gemeenterekening 2013

- algemeen / totaal
- overige paragrafen
- jaarrekening
- financieel perspectief
- balans
- accountantsverslag

Mw. Alons (inspreker namens bewoners Rivierenbuurt/Herewegbuurt):

- Kwam er dankzij stadsdeelcoördinatie achter dat vandaag een hamerstuk over de herinrichting van de Vechtstraat een streep zet door de gezamenlijke plannen van gemeente en wijkbewoners.
- Vindt het niet kunnen dat de boomvakken en de klinkers geschrapt zijn vanwege de overschrijding bij Engelbert van 90.000 euro. Het probleem moet beter daar opgelost worden.
- Hekelt de gebrekkige communicatie richting bewoners, die zich ingespannen hebben voor deze plannen.
- Vreest dat aanpassing van de plannen nog meer kosten meebrengt, waardoor er nog minder over is voor de uitvoering.
- Stelt voor het tekort te dekken uit de vorig jaar overgebleven middelen en daarmee de bomen wel te plaatsen en de Vechtstraat in te richten als 30 km-zone.
- Waarschuwt dat het vertrouwen in de politiek schade oploopt wanneer afspraken niet nagekomen worden.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Dankt accountant de heer Bouman voor de plezierige samenwerking. De commissie sluit zich hierbij aan.
- Vraagt de accountant of hij de collegereactie voldoende vindt om rond de zomer met een update te komen over de grondposities, waar 90% van de risico's in zit. Is de huidige aanpak afdoende?
- Constateert dat haast een kwart van de weerstandscapaciteit bestaat uit de stille reserves van Enexis-

Verslag F&V 22 mei 2014

aandelen. Hoeveel vertrouwen heeft het college in hun waarde?

- Ziet dat de Wet BUIG mogelijk financiële onzekerheden en fouten van 1,6 miljoen euro oplevert.
- Wil weten hoe het kan dat 56% van de uitkeringsgerechtigden niet ingeschreven was bij het UWV en hoe dit in de toekomst voorkomen kan worden.
- Is benieuwd hoe het college de haalbaarheid van de achterblijvende bezuinigingen inschat. De formatiereductie is maar voor eenderde geslaagd.
- Vertrouwt erop dat de terugval in kwaliteit bij de jaarrekening door de omvorming tot het SSC eenmalig is.
- Pleit voor goede voortgangsrapportages, zodat de raad de financiële situatie kritisch kan volgen. De vernieuwingen in het sociale domein en de zorgen bij het Parkeerbedrijf zijn reëel.
- Looft de positieve punten, zoals de hogere BORG-score, de opening van het Harm Buitenplein, de groei in toeristische overnachtingen en het behoren tot de Europese top drie van innovatieve steden.
- Vraagt het college te reageren op de inspreker en de afspraken over de inrichting van de Vechtstraat.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Complimenteert de verbeteringen van het weerstandsvermogen en de introductie van strategisch risicomanagement. Wanneer is duidelijk hoe en in welke situatie tegenkracht nodig is? Dit speelt ook een grote rol bij verbonden partijen.
- Vindt het weerstandsvermogen met een ratio van 0,79 te laag en gaat ervan uit dat 0,8 gehaald wordt. Het streven moet zijn 1,0.
- Informeert of de uitgebreide risico-inventarisatie bij het project Zuidelijke Ringweg zou kunnen leiden tot ophoging van de weerstandscapaciteit.
- Is benieuwd waar bestuurders van verbonden partijen hoofdpijn van krijgen als indicator voor de risico's. Hoe is een verrassing als bij Martiniplaza eerder te voorzien? Risico's vragen ook zonder het onderzoek naar tegenkracht aandacht.
- Ziet dat de gemeente korte rente inzet voor de lange financiële behoefte. Kan de gemeente snel genoeg schakelen wanneer de korte rente omhoog schiet?
- Hamert op een aantal thema's: afschaffing van de ozb-verhoging; leeftijdsopbouw van de organisatie; voldoende functioneringsgesprekken; jongerenhuisvesting; werkgelegenheid; en de vernieuwingen in het sociale domein.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Ziet in het positieve resultaat en het verhoogde weerstandsvermogen een bevestiging dat het de juiste beslissing was te stoppen met de RegioTram.
- Heeft zorgen over het hoge risicoprofiel van bedrijventerreinen, de decentralisaties en het achterblijven van bepaalde bezuinigingen.
- Wil weten waarom het zelfcontrolerend vermogen minder is geworden. Het college beloofde altijd dat de winkel tijdens de verbouw open zou blijven.
- Noemt als voorbeeld dat 30% van de subsidieaanvragen niet binnen de wettelijke termijn is behandeld. Vorig jaar was dit 32% en dit zou na opstartproblemen verlagen. Dat is niet gebeurd.
- Wil weten wanneer de raad de voor de tweede helft van 2013 toegezegde stand van zaken van het subsidiesysteem tegemoet kan zien.
- Vraagt of er nieuws is over de Enexis-aandelen.
- Is bezorgd dat 3,1 miljoen euro toekomstige onzekerheden zit in het niet tijdig beëindigen van uitkeringen of het niet goed vaststellen van toeslagen. Hoe moet dat straks met de mantelzorgboete en de kostendelersnorm?
- Wil weten of voldoende kritisch gekeken wordt naar onderhoudsplanningen van culturele gebouwen, gezien de recente tegenvallers. Waarom is hier geen voorziening voor?
- Leest dat 300.000 euro aan de voorziening wachtgeld gedoteerd wordt en kan de bedragen niet plaatsen. Is de voorziening nu hoog genoeg of niet? De SP stort veel wachtgeld terug.
- Leest dat de accountant adviseert terughoudend te zijn om bij de berekening van de weerstandscapaciteit 2013 rekening te houden met onder meer toevoegingen aan reserves vanuit de begroting 2014. Hoe zit dit?
- Ziet graag welke bestemmingsvoorstellen het college heeft afgewezen, zodat de raad de afwegingen beter kan volgen.

Verslag F&V 22 mei 2014

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Betreurt dat 1,4 miljoen euro voor het Actieplan jeugdwerkloosheid pas in 2014 ingezet wordt. Ook bij nieuw beleid zijn middelen over en dat is zonde.
- Vraagt of de 5,3 miljoen euro reorganisatiekosten niet eerder voorzien hadden kunnen worden.
- Wil weten waarom de kosten van bouwleges niet dalen met het aantal vergunningen.
- Is het er niet mee eens dat de bestedingsvoorstellen voor 12 miljoen euro noodzakelijk zijn. Het gaat om keuzes.
- Hecht grote waarde aan onderzoek naar het Parkeerbedrijf, zoals de accountant aanraadt.
- Sluit aan bij ChristenUnie wat betreft de Wet BUIG en niet ingeschreven uitkeringsgerechtigden.
- Vraagt de accountant of de gemeente risico loopt op eventuele vennootschapsbelasting bij de decentralisaties. Hoe wordt hierop ingespeeld?

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Complimenteert het opstellen van de rekening tijdens de invoering van het SSC en het positieve rekeningresultaat.
- Roept op het weerstandsvermogen zo snel mogelijk op 1,0 te brengen.
- Ziet dat 165 van de 185 miljoen euro weerstandscapaciteit in gronden en Meerstad zit.
- Vraagt zich af of er voldoende weerstandscapaciteit is voor de decentralisaties.
- Is benieuwd naar de status van de Enexis-aandelen.
- Leest niet terug hoe het college de fout rond de 'anders actieven' van de Wet BUIG op gaat lossen. Wat voor bedragen zijn het gevolg wanneer het college dit niet tijdig oplost?
- Is niet tevreden over de voortgang van de bezuinigingen. Is de formatiereductie eind 2013 nog in de buurt gekomen van het beoogde aantal? Per 31 oktober 2013 was slechts eenderde behaald.
- Wil een nieuwe luchtbel voorkomen. De accountant schrijft dat het college de afzetverwachting van bedrijventerreinen ambitieus inschat en onvoldoende onderbouwt.
- Vindt dat de ozb-inkomsten beter ingeschat moeten worden. Twee jaar op rij is er een flink nadeel.
- Acht het verstandig meer onderzoek te doen naar het Parkeerbedrijf.
- Sluit aan bij de vragen van de VVD over verbonden partijen.
- Is benieuwd of de gemeente zich aan haar woord houdt bij de plannen in de Vechtstraat (inspreker).

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Looft het positieve resultaat, dat wellicht een uitkomst is van het gedwongen zakelijk handelen in het brede voormalige college.
- Verzoekt het college toe te zeggen de plannen in de Vechtstraat alsnog uit te voeren, al dan niet aangepast. Overleg is cruciaal. Op inspraak moet de gemeente niet bezuinigen.
- Ziet een achteruitgang van het winkelaanbod in de wijken. Hoe gaat het college hiermee om?
- Is blij dat vakbonden Groningen de op een na beste gemeente noemen wat betreft huishoudelijke hulp en voelt er voor dit op het hele sociale domein te worden, ook als dit ten koste gaat van ambities als Groningen Onderwijsstad.
- Steunt de ambities voor de Zuidelijke Ringweg. Het verkeer door de wijken en het onderliggende wegennetwerk moeten topprioriteit krijgen.
- Steunt het streven het weerstandsvermogen verder te verbeteren.
- Zal aandacht blijven vragen voor het opheffen van buslijnen naar Oosterpark, Oranjebuurt en Hoornsemeer als gevolg van de HOV-visie.
- Hekelt het Forum, dat slechts de helft zuiniger wordt dan een regulier gebouw en zo weinig bijdraagt aan energieneutraliteit in 2035.
- Vraagt zich af of repeterende fouten in het kader van de Wet BUIG ten koste gaan van cliënten en of zij hiervoor compensatie krijgen.
- Vindt dat inschrijving bij het UWV geen problemen meer op mag leveren nu het ook is ondergebracht in het witte paleis.
- Denkt dat het goed is dat het college de lagere kwaliteit van de prognoses in de derde voortgangsrapportage gaat evalueren.
- Is benieuwd hoe het staat met de Enexis-aandelen, nu en in de toekomst.
- Is bezorgd dat het steeds lastiger blijkt bezuinigingen structureel in te vullen.
- Steunt het hernieuwde marktonderzoek naar bedrijventerreinen. Het is de vraag hoe zeker de huidige

Verslag F&V 22 mei 2014

prognoses zijn.

- Is blij dat het terugvalrisico van het SSC beperkt is gebleven, al is de terugval bij het opstellen van de jaarrekening betreurenswaardig.
- Vindt het goed de parkeerprognoses nader te onderzoeken.
- Noemt het niet meer dan logisch dat het college de aanbevelingen van de accountant overneemt.

Dhr. Bolle (CDA):

- Vraagt waarom het college heeft gekozen voor collectieve herinschrijving bij het UWV en niet voor kortingen. Inschrijving is toch de eigen verantwoordelijkheid van uitkeringsgerechtigden?
- Concludeert dat de monitoring van de rekening-courantverhoudingen tekortschiet. Hoe gaat het college dit verbeteren? Dit elfde jaar op rij gaat het om 15 miljoen euro.
- Is blij met de daling van onrechtmatig verstrekte vergoedingen aan personeel. Hoe komt dit? Hoe vaak is in 2013 gecontroleerd? De post zou richting 0 euro moeten kunnen gaan.
- Informeert hoe de gesprekken met de provincie verlopen over de 2,5 miljoen euro in verband met het stopzetten van de tram.
- Ziet 2,4 miljoen euro van Liquid City vrijvallen. Zou dit niet ten goede komen aan sportpark Europapark?
- Vraagt zich af of de aandelen Martiniplaza nog wel 5,2 miljoen euro waard zijn, terwijl Martiniplaza in feite technisch failliet is. Ze maken wel deel uit van het weerstandsvermogen.
- Sluit aan bij de vragen van de ChristenUnie over Meerstad en de Enexis-aandelen.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Is blij dat de stevige afboekingen van de afgelopen jaren op grondposities geleid lijken te hebben tot een soort stabiele onderbasis, al blijven de risico's groot.
- Telt de reserve grondzaken, de mediation met Tynaarlo en de Suiker Unie toch nog op tot een min van 5,1 miljoen euro voor de grondexploitatie. De accountant ziet nog 4 miljoen euro onzekerheid voor bedrijventerreinen en de crisis is nog niet voorbij. Dit alles tempert het optimisme.
- Roept op bij een aantal programma's, bijvoorbeeld 10 en 11, volgend jaar meer indicatoren en langjarige vergelijkingen toe te voegen.
- Benadrukt het belang de hernieuwde organisatie snel op orde te krijgen met de aankomende decentralisaties. Dit is essentieel om de goede resultaten vast te blijven houden.
- Stelt dat het weerstandsvermogen gedaan heeft waarvoor het is: klappen opvangen.
- Vindt het op de korte termijn verstandig op een ratio van 0,8 te blijven om op termijn door te groeien naar 1,0.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Vraagt hoe de gemeente de enorm hoge risico's van Meerstad en bedrijventerreinen gaat verminderen. Komt Meerstad van de grond?
- Is over het algemeen voor verbouw boven nieuwbouw. De gemeente zou nieuwbouw van kantoren moeten stoppen en eerst de leegstaande panden op moeten vullen.
- Vindt het bijzonder dat de parkeergarages onrendabel zijn, terwijl er nieuwe bij worden gebouwd. Is het niet verstandiger te stoppen met de garage onder het Forum? Hoe worden de garages rendabel?
- Vraagt zich af hoe het kan dat uitkeringsgerechtigden op grote schaal niet bij het UWV in stonden geschreven. Was de informatievoorziening wel voldoende? Hebben cliënten een aanspreekpunt?
- Is benieuwd welke beleidskeuzes het college gaat maken bij de decentralisaties en of het weerstandsvermogen de klappen wel op kan vangen.
- Verzoekt het college de vragen van de inspreker te beantwoorden. In de Professorenbuurt verliep de communicatie met bewoners eerder ook al slecht.
- Vindt het belangrijk dat het college geen vage beloften doet over het (her)planten van bomen, maar duidelijk de financiële beperkingen van plannen aangeeft. Een voorbeeld is de Uranusstraat.

Dhr. Luhoff (D66):

- Informeert hoe het staat met de discussie over de Vechtstraat.
- Vraagt of het college voor de Voorjaarsnota een stresstest uit gaat voeren. Is de organisatie hiertoe in staat, ook gezien de hobbels bij het opstellen van de jaarrekening?
- Leest dat een nieuw bezuinigingspakket voor 2014 een sluitende begroting en voldoende weerstandsvermogen oplevert. Maar 0,8 is een matig weerstandsvermogen.

Verslag F&V 22 mei 2014

- Stelt dat de financiële positie kwetsbaar blijft door de vele risico's, het lastig realiseren van bezuinigingen, herwaardering van grondposities, onderzoek naar het Parkeerbedrijf en de aanstaande decentralisaties.
- Vindt dat de gemeente niet alleen financieel klaar moet zijn voor de decentralisaties, maar ook organisatorisch door flexibel op maatschappelijke ontwikkelingen in te kunnen spelen.
- Ziet in de jaarrekening en de nieuw vorm te geven begroting graag duidelijker terug met indicatoren welke maatschappelijke effecten bereikt zijn.
- Wijst op andere verbeterinitiatieven, zoals het advies van de VNG-commissie over begroten en het initiatief Open spending. Er is nog veel te doen op het gebied van financiën de komende periode.

Dhr. Bouman (EY):

- Bedankt de raad, het college en de organisatie voor de plezierige samenwerking.
- Benadrukt niet de paragraaf weerstandsvermogen te controleren, alleen of die niet in strijd is met de jaarrekening.
- Heeft de indruk dat de paragraaf wel een goed beeld geeft om beleid op te voeren.
- Antwoordt dat de bestemmingsreserve van Martiniplaza geen bestedingsverplichting kende.
- Kan zich voorstellen dat er risico's bijkomen, maar dit hangt af hoe de ontwikkelingen rond Martiniplaza opgelost en gedekt gaan worden.
- Legt uit dat voorzichtigheid geboden is met het meenemen in het weerstandsvermogen van in de begroting 2014 goedgekeurde mutaties. Het is niet fout, maar de toelichting kan beter.
- Kan akkoord gaan met de huidige waardering van gronden.
- Adviseert het STEC-onderzoek van meer dan twee jaar geleden te herhalen. Dit gebeurt voor de zomer, zodat de verwachte uitgifte zekerder in te schatten is.
- Benadrukt dat de risico's van grondposities blijvend zijn en tot afboekingen kunnen leiden, ook al is dat nu niet het geval.

Dhr. Ellermeijer (EY):

- Zorgt dat de kwaliteit van de dienstverlening geborgd blijft met de opvolger van de heer Bouman, die binnen een paar weken in het audit committee zal worden voorgesteld.
- Legt uit dat ondernemersactiviteiten binnen de gemeente en bij verbonden partijen onder vennootschapsbelasting kunnen vallen. Bij de decentralisaties zouden re-integratieactiviteiten en het verstrekken van zorghulpmiddelen mogelijk concurrerend kunnen zijn met de markt.
- Voegt toe dat een clustering van activiteiten vennootschapsbelasting mogelijk kan voorkomen.

Wethouder Schroor:

- Wacht de resultaten van het STEC-rapport af. Afboekingen zijn niet uitgesloten.
- Antwoordt dat Enexis bezig is met waardebeoordeling. De brief van Gedeputeerde Staten blijft van kracht en er zijn intensieve gesprekken met de provincie.
- Trok vorig jaar al het boetekleed aan over de inschrijvingen bij het UWV. Op 3% na is iedereen heringeschreven en er worden afspraken gemaakt over automatische herinschrijving.
- Legt uit dat de frictiekosten voor de jaren 2015-2018 zijn ingeschat. Doordat de reorganisatie nu aan de orde is, wordt daar actief geld tegenover gezet in de voorziening. Het gaat niet om meer geld, maar om een ander ritme op de balans.
- Bespreekt de opmerkingen over de Vechtstraat door commissie en inspreker in het college. Het budget was ontoereikend en dit is overlegd. Nieuw overleg moet uitwijzen of overeenstemming te bereiken is over een sobere invulling. Het college komt hierop terug.
- Noemt als voorbeelden van georganiseerde tegenkracht het SSC, sportpark Corpus den Hoorn en de sporthal van het Gomarus College. Dit is goed bevallen.
- Begrijpt en deelt de frustraties over tegenvallers bij verbonden partijen en zegde al een notitie toe over de omgang met verbonden partijen wat betreft governance en risico's.
- Meldt dat het voorliggende voorstel het weerstandsvermogen van 0,79 weer op 0,8 brengt.
- Blijft 1,0 ambiëren, maar dat is nu niet realiseerbaar.
- Wijst erop dat het project Zuidelijke Ringweg van Rijkswaterstaat is.
- Is bezig met een risicoanalyse van de maatregelen die de gemeente zelf om de Zuidelijke Ringweg heen neemt en verwacht op voorhand geen dotatie, maar sluit dit in de toekomst niet uit.
- Weegt steeds de korte- en langetermijnrentes tegen elkaar af om een eventuele mismatch te voorzien

Verslag F&V 22 mei 2014

- en is bereid dit in het audit committee nader toe te lichten.
- Voert graag de politieke discussie over ozb bij behandeling van de tarievennota.
 - Ziet de decentralisaties als een grote uitdaging en opgave de komende jaren, ook wat betreft het continuïteitsbeginsel.
 - Heeft alternatieve bezuinigingspakketten klaarliggen voor het geval bezuinigingen niet gerealiseerd worden en bekijkt dit jaarlijks.
 - Haalt op dit moment veel bezuinigingen binnen. Ingewikkelde bezuinigingen vergen nog meer actie en hebben vaak te maken met frictiekosten en boventalligheid.
 - Constateert dat bij het SSC geen terugval optreedt tot nu toe en blijft de vinger aan de pols houden, ook bij het KCC.
 - Herkent het beeld niet dat de interne controle niet op orde zou zijn, al hebben een aantal functionarissen dubbele rollen gehad waardoor het rekeningproces vertraagde. Verbeteracties acht het college niet nodig.
 - Verwachte een drastische verbetering van de tijdigheid van subsidieverstrekking. Het betreft overigens formele fouten en geen overschrijdingen van wettelijke termijnen.
 - Zet hier nu actie op en komt er bij de begroting op terug.
 - Schrok van de 3,1 miljoen euro in de accountantsverklaring rondom de Wet BUIG en bracht dit in overleg terug tot 1,3 miljoen euro.
 - Constateert dat het Rijk dit opvraagt in de SiSa-rapportage en zal tijdig maatregelen nemen als het consequenties heeft.
 - Antwoordt dat de onderhoudsplanning en het budget bij het museum nu geregeld zijn.
 - Nam vastgoed van de Stadsschouwburg in eigen beheer, omdat onderhoudsgelden aan de programmering waren besteed. Dit is nu niet meer mogelijk.
 - Verwijst naar het debat over Martiniplaza volgende week. Ook hier zijn afspraken hard nodig. Het college heeft een aantal onderzoeken aangekondigd. Martiniplaza staat overigens op grotere afstand als eigenstandige organisatie.
 - Loopt niet vooruit op de keuzes over Martiniplaza. Een faillissement zal zeker leiden tot maatregelen en kosten.
 - Zal de lessen uit deze voorbeelden gebruiken en toepassen bij het onderhoud van het Forum.
 - Bracht op advies van de accountant de voorziening voor wachtgeld op orde. Een aantal voormalige collegeleden heeft inmiddels een nieuwe betrekking gevonden en de post klopt nu.
 - Had middelen voor het Actieplan jeugdwerkloosheid wel willen besteden in 2013, maar kreeg ze pas rond oktober en november. Het college zette zoveel mogelijk plannen alvast in. Het is een meerjarig plan voor de hele regio.
 - Legt uit dat de kosten niet daalden met het aantal betaalde bouwleges, omdat hiervoor personeel in dienst is. Hopelijk komt het meer in balans wanneer de bouw meer aantrekt.
 - Stelt dat het lastig is faillissementen en wanbetalingen bij ozb te voorspellen. In andere jaren is een positief resultaat overigens ook mogelijk.
 - Kondigt een brief aan in juni over de omgang met huishoudelijke hulp. Streven is de kwaliteit van de huishoudelijke hulp ondanks de 40% korting overeind te houden.
 - Geeft technische uitleg over de rekening-courant. De gemeente zet rente over het vierde kwartaal op een externe post en verreken dit later. De accountant adviseert het intern te houden.
 - Antwoordt dat het allerminst zeker is dat de provincie de 2,5 miljoen euro inzake de tram zal gaan betalen. Nu valt het onder dubieuze debiteuren, maar het zou een verliespost kunnen worden.
 - Bestrijdt dat er een relatie is tussen middelen voor Liquid City en het Sportpark Europapark. De projecten hadden en hebben hun eigen dekking.
 - Beamt dat de organisatie op orde moet zijn met het oog op de decentralisaties. Het is goed dat de reorganisatie achter de rug is, al blijft de organisatie nog in transitie. In hoeverre de uitvoering van de decentralisaties intern en/of extern zal zijn, komt nog uitgebreid aan de orde.
 - Besteedt veel parkeeropbrengsten aan fietsvoorzieningen, waardoor het Parkeerbedrijf onder druk staat. Rond de kerst volgt een uitgebreid onderzoek en zullen mogelijk aanpassingen nodig zijn.
 - Pakt leegstand van kantoren aan door herbestemming (bijvoorbeeld jongerenhuisvesting), marktconsultatie en actieve acquisitie.

Verslag F&V 22 mei 2014

- Komt dit jaar niet toe aan een stresstest, doordat dezelfde medewerkers aan de rekening, de Voorjaarsbrief en de collegeonderhandelingen werken.
- Stelt daarom voor driejaarlijks een uitvoerige stresstest te doen en in de andere twee jaren een korte test op basis van nog vast te stellen belangrijke parameters en risicofactoren.
- Beaamt dat de financiële positie kwetsbaar blijft ondanks het positieve resultaat. Er zijn veel onzekerheden, zoals bij de grondexploitaties, het Parkeerbedrijf, de decentralisaties, rijkscirculaires, het Gemeentefonds en de Wet BUIG.
- Is er wel van overtuigd dat de crisis tot nu toe door is gekomen, al was het niet makkelijk. Dat zal ook de komende jaren moeten lukken.
- Zal kijken of het zichtbaar maken van maatschappelijke effecten in te passen is in de nieuwe vormgeving van de begroting, waaronder digitalisering.
- Zegt toe in straten waar anders omgegaan wordt met bomen goed met de buurt te overleggen en transparant te zijn, ook wat betreft de financiën.
- Verwijst naar de aanstaande tussenrapportage over de formatiereductie wat betreft de vraag in hoeverre dit inmiddels gerealiseerd is.
- Beoordeelt de bestemmingsvoorstellen met het college als noodzakelijk. Uiteindelijk beslist de raad er natuurlijk over.
- Antwoordt dat sommige bestemmingsvoorstellen afgewezen worden wegens technische onvolledigheid. Het is aan de raad aan te geven of hij bestemmingsvoorstellen mist.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 22.00 uur.